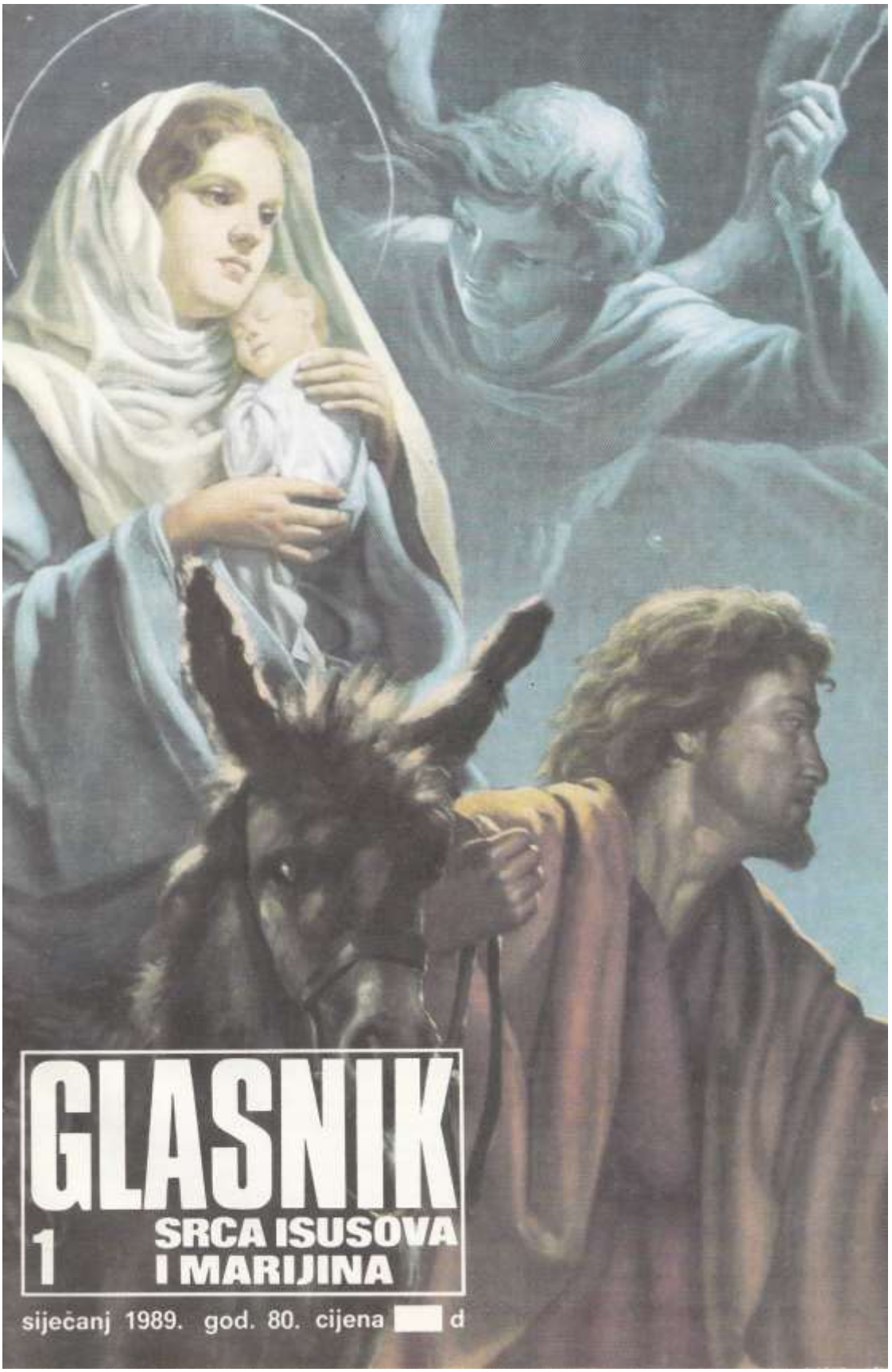

GLASNIK

1 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

siječanj 1989. god. 80. cijena [redacted] d

»USTANI, UZMI DIJETE I NJEGOVU MAJKU PA BJEŽI U EGIPAT!« (Mt 2, 13)

ĆUDESNA CRTA PRIJELAZA SVJETLOSTI U TAMU TAME U SVJETLOST (M. SPAHIJA)

Božićne jaslice

Božićne jaslice predstavljaju Kristovo rođenje. Središnje mjesto u betlehemskoj štalici zauzimaju Isus, Marija i Josip. Tijekom vremena dodavane su druge figure: najprije vol i magarac a zatim pastiri i mudraci.

Prve božićne jaslice napravio je sv. Franjo Asiški u Grecciu 1223. godine. On je, prema pripovijedanju sv. Bonaventure, napravio u jednoj spilji štalicu i u njoj jaslice. U svetu božićnu noć pošao bi sv. Franjo sa svojom redovničkom braćom k toj štalici, i tu bi molitvom i pjesmama slavili Isusovo rođenje. U ponoć slavili su sv. Misu, a propovijedao je sv. Franjo. Od tada se taj običaj pomalo širio; najprije u franjevačkom redu, a od 16. stoljeća postaje općom praksom u Crkvi.

Na takvo zorno prikazivanje Kristova rođenja potaknuo je sv. Franju evanđeoski izvještaj: »I rodi (Majka) sina svoga, prvorođenca, te ga povije u pelenice i položi u jasle, jer u gostionici nije bilo mjesta za njih.« (Lk 2,7)

Životinje koje vidimo uz jaslice stavljene su također na temelju Sv. Pisma: »Vô poznaje svog vlasnika, a magarac jasle gospodareve – Izrael ne poznaje, narod moj ne razumije.« (Iz 1,3)

Veoma su poznate napuljske i sicilijanske jaslice, a najljepše su one u crkvi Maria Maggiore u Rimu, za koje se smatra da su prave betlehemske jaslice u koje je bio položen Spasitelj svijeta.

GLASNIK Srca Isusova i Marijina

- Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove.
- Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec.
- Tehnički urednik: Ivan Vitez.
- Uredničko vijeće: Josip Antolović, Stjepan Kuzmić, Zvonimir Majić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner, Ivan Vitez i Zvonko Vlah.
- Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710.
- Tisak »Plamen«, Slavonski Brod.
- Cijena je otisnuta ispod »Sadržaja«. Poštarina je plaćena u gotovom.
- Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Opet na početak, ali s Božjom pomoću. I ne pitajmo je li lako ili teško, nego jesmo li spremni ispunjavati volju Božju i biti u službi dušama. Isus očekuje i traži od nas tu spremnost kao odgovor naše velikodušnosti na njegovu ljubav. Zato u sav realizam i sivilo mukotrpnog života utkajmo tri zlatne niti: vjeru, ufanje i ljubav, pa će i naš život usprkos svemu sivilu poprimiti čudesnu ljepotu Božjeg djela, puninu smisla i sadržaja. Molimo zato svaki dan: Isuse, učini me dostojnim svaki dan i svaki čas živjeti za ljubav, kao što svaki dan i svaki čas živim od Tvoje ljubavi!

Ljubav je zvijezda koja vodi kraljevskim putem patnje, ali tako sa sigurnošću upoznajemo ispraznost u velikom (Herodu) i Puninu u Malom (Božiću). Ljubav je istina koja ne vara; ljubav je put koji ne zastranjuje; ljubav je život koji se ne gasi. O Božjoj Ljubavi koja nam se objavljuje u znaku srca, pisat će ove godine u Glasniku o. Josip Antolović, otkrivajući nam smisao i sadržaj sržne poruke Evanđelja: »Bog je Ljubav!« Kako se s tom istom Ljubavlju sreo i kako ju je doživio kao najradosniju vijest – Radosnu Vijest za sva vremena, o tome će pisati o. Mirko Nikolić.

O. Vider Vital lani je priređivao rubriku »Put prema braku«, a ove godine nastavlja pisati o braku na putu ostvarivanja. Kad jednom prođe vjenčanje, ostaje zagonetka i sudbonosan zadatak života vjenčanih.

Na stranicama »Misija« još će se naći odjeka na život i rad o. Ante Gabrića, a drugi misionari i misionarke neka nam ne zamjere što njihova pisma i vijesti čekaju na red. Doći će uskoro! Na tim stranicama otvaramo i jedan veoma zanimljiv niz o hrvatskim isusovcima misionarima. Ima ih iz svih naših krajeva.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 80. SIJEČANJ 1989. BR. 1

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 4
ISUS, KRALJ MIRA, V. Miklobušec 6
POŠTIVANJE VJERSKE SLOBODE, SURADNJA VJERNIKA ZA PRAVDU I MIR, P. Galauner 8
KRUNICA, I. Batušić 10
MOLITVOM DO KRISTA U SVAKOM ČOVJEKU, R. Brajičić 11
PIŠUĆI O BOŽIĆU, R. Grgec 12
TIHA NOĆ, SVETA NOĆ 13
»SRCE« U OBJAVI, J. Antolović 14
SVJEDOČIM, SRETNI SU!, A. Katalinić 16
ŽUPA BEZ SVEĆENIKA, Odazvanik 20
BOŽIĆNA NOĆ 21
DIJETE ISUS, D. S. 21
UPOZNAJMO ISUSA – RADOSNU VIJEST!, M. Nikolić 22
VRIJEME VJENČANJA JE PROŠLO, V. Vider 24
NOĆ LJUBAVI, J. Šimunov 26
APOSTOLAT MOLITVE I MISIJSKA SVIJEST, M. Rusan 28
PREDANOST ZA KRALJEVSTVO BOŽJE, Ch. Mignon 29
POKOP O. A. GABRIĆA, Ch. Mignon 30
IVAN VREMAN, MISIONAR U KINI, M. Korade 32
OGLASI 34
ZAHVALNICE 35

CIJENA GLASNIKA

Pojedini primjerak 1700 dinara. Godišnja pretplata je 18.700 dinara. Za 10 ili više primjeraka istog broja dobiva se 10 % popusta. Pretplatu pošaljite do konca siječnja da izbjegnete naknadna poskupljenja. Novac možete donijeti osobno, poslati ga poštanskom uputnicom ili na naš žiro račun pod nazivom: »Zagrebačka banka«, Zagreb, 30101-620-16 s pozivom na broj 012102 2340072984 uz neizostavnu naznaku: GLASNIK SIM, Zagreb, Palmotićeva 31

Isus, Kralj mira

Prvog dana nove građanske godine slavi se i blagdan Marije Bogorodice i Svjetski dan mira.

Svjetski dan mira nije ustanovljen zato što bi mir već vladao na svijetu nego zato jer ga nema. Mir je vrednota o kojoj se mnogo raspravlja jer ga ne shvaćaju svi jednako. Mnogo ih je koji se nazivaju graditeljima mira, ali se nekima ta zgrada brzo sruši. To je znak da je sagrađena na lošim temeljima pa ne može odoljeti provjerama koje nosi vrijeme. Pravi su temelji mira istina, pravda i ljubav.

Svijet je prepun nereda jer u njemu vlada laž, prepun je nasilja jer vlada nepravda, a prepun je i mržnje jer je zaboravljena ljubav. Sve to znači da je današnji svijet težak bolesnik koji vapi za ozdravljenjem.

ISTINA KAO TEMELJ MIRA

Ovaj svijet nije savršen, ali ni završen, nije ni dobar ni loš. On privlači našu pozornost tek ukoliko je čovjekova prolazna postojbina i odskočna daska s koje se mora vinuti u vječnu domovinu.

Ni čovjek, uzet bilo pojedinačno bilo kao zajednica, nije ni savršen ni završen, ali nosi u sebi neizbrisiv poziv da se usavršuje i tako završuje. Za tim teže svi, makar i nesvjesno, čak i onda ako idu krivim putem.

Mi kao kršćanski vjernici, na temelju razumske spoznaje i objavljene istine o čovjeku, shvaćamo taj poziv vlastitog usavršavanja kao svoj prvotan zadatak. Uzor ili ideal koji slijedimo jest Isus Krist, savršena osoba, Bogočovjek. On nas i potiče: »Učite se od mene jer sam blaga i ponizna srca!« »Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski.« Dapače, on nas opominje da se ni blaženstvo (stanje vječne sreće!) ne može postići drugim putem. Apostol Pavao nas također opominje: »Nasljedujte mene, kao što ja nasljedujem Krista!«

Kad bismo mi kršćani istinski nasljedovali svoj Ideal, imali bismo mir u srcu, mir u savjesti i mir s bližnjima. Tada ne bi ostalo praznog prostora na kojem se može zakorijeniti kukolj razdora.

Činjenica je da svi ljudi ne misle kao mi, te da drugi imaju druge ideale i drugačije uzore prema kojima se izgrađuju. I baš zbog te različitosti, koju netko može zlorabiti, mogući su među ljudima sukobi, osobito ako različitost preraste u isključivost koja rađa nesnošljivošću, te se misli da je mir moguć samo tamo gdje su svi na »isti kalup«.

Mi, naprotiv, ističemo da je temelj mira istina o svijetu, o čovjeku, o ljudskoj međusobnoj zavisnosti i o istovjetnosti ljudskog dostojanstva u svakom pojedincu.

Nije lako prihvatiti istinu o istovjetnosti ljudskog dostojanstva u svim ljudima bez obzira na rasu, kulturu, imovinske pa i vjerske prilike. Zbog manjkava odgoja i nagomilanih predrasuda ocjenjujemo čovjeka »po kaputu«, po boji kože, po načinu ophođenja i slično. Neke filozofije i političke ideologije išle su dotle da su svoju rasu, odnosno klasu čak precjenjivali, dok su druge grupacije ljudi morale prihvatiti određeni položaj, a to je uvijek vodilo u zavist, mržnju i pobunu.

Kršćanski uzor i ideal, Isus Krist, utjelovljeni je Bog koji kao da već svojim utjelovljenjem skriva svoje božansko dostojanstvo i svima nam daje drugačiji primjer vladanja. Sv. Pavao kaže za njega da »se nije kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego se dao oplijeniti uzevši lik sluge i postavši u svemu nama sličan osim u grijehu!« Ta njegova sličnost s nama nije bila demagoška nego stvarna. Rodio se među pastirima kao najprezrenijim staležom, živio je nepoznat, a umro je među odbačenima: »Bi uvršten među razbojnike!« Cijelim svojim stavom Isus je potvrdio istinu o ljudskom dostojanstvu koje ne proizlazi iz visoka položaja nego iz visoka poziva svakog čovjeka – da bude dijete Božje. Time je potvrdio da je ta istina i temelj mira među ljudima, unoseći tako red u pojedinačne savjesti, u međuljudske odnose, u odnose čovjek – svijet i čovjek – Bog. Samo prihvaćajući tu istinu možemo bez maske moliti molitvu Gospodnju, Očenaš.

PRAVDA KAO TEMELJ MIRA

Svako nepriznavanje istine svršava u nepravdi koja je drugo lice laži i to ono okrutnije. Raskrinkati laž znači sasjeći korijene nepravdi i uspostaviti pravdu.

Za uspostavu pravde prolivene su rijeke krvi, a da pravda ipak nije cjelovito uspostavljena. Čak i oni koji su se za pravdu žestoko borili upadali su u nepravdu ako su išli krivim putem. Uzmimo samo velike revolucionare koji su skidanjem glava htjeli uspostaviti pravdu. Svi odreda upadali su baš u onu nepravdu koju su htjeli dokinuti, ako ne i u goru. Danas svi smiju isticati Staljina kao tvorca nepravde tisućama pojedinaca i cijelim nacijama, a on sigurno nije bio jedini u povijesti. Imena nas uopće ne zanimaju jer imena nose osobe, a osobe idu Bogu na pravdu, nego nas zanima kako se upada u takvu zabludu.

Najbrži i najširi put u takvu zabludu jest oholost i osvetoljubivost. Kad laž zamrači razum, onda i srce zaluta. Ono izgubi svaki osjećaj za mjeru, preosjetljivo je za sebe a neosjetljivo za druge, te mu drugi počnu smetati. Ne zna više ništa objasniti i oprostiti, nego ide naprijed u svom rušilačkom pohodu sve do provalije koja slijedi odmah nakon vrhunca vlastite umišljenosti.

Najveća je zabluda ljudskog uma i srca kad čovjek počinje sam sebe nagrađivati za tobožnje zasluge. Tada pohlepi nema kraja, a pohlepnik nema osjećaja za potrebe svoga bližnjega. Tako se događa da »veliki graditelji pravde«, iznikli možda i iz mase bijednika, žive na račun tuđeg rada, u neviđenoj raskoši, a narod stoji u redu za »radnički kruh«.

Isus nas uči drugačije. Premda je Kralj i Gospodar neba i zemlje, prihvatio je ljudsku bijedu od rođenja u štali do smrti na križu, a da za svoje potrebe nikad nije pokrenuo svoju božansku svemoć. Tisuće gladnih čudesno je nahranio, bolesne ozdravljao, mrtve uskrisivao, ribarima pribavio bogat ulov riba, a sam je, izgarajući od žeđi, bio prosjak koji od grešnice moli čašu vode na zdencu Jakovljevu.

Zašto je tako postupio? Malko je dao naslutiti: »Ja imam jelo za koje vi ne znate.« On je gladovao i žeđao u prvom redu za pravdom svojih siromaha: nepriznatih, potlačenih i odbačenih kojima je zanijekano ljudsko dostojanstvo. Imajući uvida u svu stvarnost a srce otvoreno za svakog čovjeka, nije tražio nagradu za svoja dobra djela, nego objavljuje da će nepravednici baštiniti »plač i škrgut zuba« – prokletstvo, a svaki velikodušni dar, pa makar to bila samo čaša vode, bit će nagrađen vječnim blagoslovom. Konačna pravda, dakle, bit će postignuta tek konačnog obračuna i kod najvišeg Suca. Sve nas to upućuje na istinu da ne možemo biti graditelji mira ako nismo nesebični tvorci pravde koji se svime služe kao darom primljenim za dobro bližnjega, a ne kao svojim vlasništvom za vlastitu razmetljivost.

LJUBAV KAO TEMELJ MIRA

Čovjek nije stvoren u kalupu. Svaki pojedinac neponovljena je i neponovljiva osoba, najuzvišenije zemaljsko biće, iako nesavršeno. Nesavršenost pogađa cijelog čovjeka. Očituje se u upotrebi materijalnih dobara, u odnosu prema drugim ljudima, u odnosu prema samome sebi i u odnosu prema Bogu. A budući da ni svijet u kojem živimo nije savršen, lako dođe do tragedije.

Za preživljavanje i napredak čovjek je upućen na čovjeka, na suživot s drugima. Tako proizlazi iz naše naravi. U tom suživotu odražavaju se i slabosti koje doživljavamo kao teret. Zato nas sv. Pavao opominje da podnosimo jedni druge. Stvoreni smo za uzajamnu ovisnost u svemu, pa i u spasenju. Čovjek se po čovjeku spasava. U tom suživotu istina nam otvara oči za spoznaju stvarnosti, pravda nam omogućuje mirnu zasebnost, a samo ljubav združuje nas u plodno zajedništvo.

(Nastavak na str. 15)

Poštivanje vjerske slobode, suradnja vjernika za pravdu i mir

Kao što u prirodi nema života bez sunca i vlage, tako ni u ljudskom srcu nema potpunog života bez osobnog dodira s Bogom, bez zajedništva ljubavi između čovjeka i njegova Stvoritelja. To je čovjekova najdublja potreba i najosnovnije pravo. U taj čovjekov osobni odnos prema Bogu ne smije se miješati nijedna ljudska vlast. Čovjek imade neotuđivo pravo da svoju religioznost očituje i izvanjski te da je prakticira u zajednici s drugim istomišljenicima. Svako nasilje, tutorstvo ili manipulacija na tom području duboko vrijeđa i ranjava čovjeka u njegovoj najdubljoj biti. Sloboda savjesti i vjeroispovijesti stoji ispred i iznad svih ideologija i političkih režima. Ona se temelji na samoj ljudskoj naravi i na poštivanju dostojanstva ljudske osobe. Nitko nema pravo taj prostor slobode drugima uskratiti pa im ga onda »u dijelovima« prema svom ukusu »darivati«. A ipak, i u našem 20. stoljeću, ta je sloboda u mnogim zemljama osporavana i uskraćivana.

LJUDI APELIRAJU NA SAVJEST ČOVJEČANSTVA

Milijuni, i stotine milijuna na svim kontinentima i u najrazličitijim političkim režimima, osjećaju se prikraćeni u onome što je čovjeku najsvetije i najosobnije i bez čega nije moguće biti čovjek u punom smislu riječi.

Prije nekog vremena jedna je vjerska novinska agencija donijela vijest da su vjernici – ne samo kršćani – u više od 60 zemalja na svijetu izloženi kojekakvim otvorenim ili prikrivenim progonima svoje vjere. I danas je u nekim zemljama – čak i u Evropi! – pod smrtnom kaznom zabranjeno svako vjersko djelovanje. Poznat je slučaj redovnika-isusovca koji je prije nekoliko godina u jednoj od naših susjednih zemalja potajno krstio blizance svoje nećakinje. Kad se za to saznalo bio je bačen u napušteni rudnik i tamo tragično završio svoj život. U nekim zemljama smije se govoriti o Isusu Kristu samo kao o jednom od tisuću proroka, ali je tamo najstrože zabranjeno, i u katoličkim školama, govoriti da je Isus Sin Božji. No ta pojava ne potječe od danas. Tisuće i tisuće mučenika, od sv. Stjepana pa sve do silnog mnoštva svjedoka u ovom našem stoljeću koje nitko ne može izbrojiti, bjelodano dokazuju kojom se cijenom plaća sloboda vjere i savjesti.

I CRKVI JE TREBALO VREMENA!

I Crkvi je trebalo vremena da sazrije, shvati i prihvati načelo o vjerskoj slobodi te da ga u svoj njegovoj širini i primijeni na svakog čovjeka dobre volje i iskrene savjesti. Danas su ti stavovi posve jasni, ali je bilo i promašaja koji spadaju u povijest. Koncilska deklaracija »O dostojanstvu ljudske osobe« (»Dignitatis humanae«) jasno svjedoči o uvjerenju Crkve:

»Ljudska osoba ima pravo na vjersku slobodu. Takva se sloboda sastoji u tome što svi ljudi moraju biti slobodni od pritiska bilo pojedincima bilo društvenih skupina ili bilo koje ljudske vlasti, i to tako da u vjerskoj stvari nitko ne bude primoravan da radi protiv svoje savjesti ni sprečavan da radi po svojoj savjesti, privatno i javno, bilo sam bilo udružen s drugima, unutar dužnih granica... Pravo na vjersku slobodu ima uistinu svoj temelj u samom dostojanstvu ljudske osobe kako je spoznajemo iz objavljene Božje riječi i samim razumom. To pravo ljudske osobe na vjersku slobodu treba u pravnom uređenju društva tako priznati da ono postane građansko pravo.« (DH 2)

PRIZNATO U DEKLARACIJAMA, POGAŽENO U PRAKSI

To se temeljno pravo ističe i u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima koju su izdali Ujedinjeni narodi 1948. Ono je potvrđeno i u zaključnom dokumentu u Helsinkiju 1975. Malo je zemalja koje se teoretski protive tim načelima, ali je praksa na svim merdijanima i paralelama još daleko od prave i pune slobode za čovjeka vjernika. Teorija je jedno, a stvarno stanje je nešto posve drugo i u tom raskoraku stradava uvijek čovjek.

LJUDI SAZRIJEVAJU, DOLAZE PROMJENE

No, led se ipak počeo topiti. Kina mijenja svoje stavove. Nakon okrutnog vala »kulturne revolucije« koja je prijetila da uništi sve religiozne tragove, dolazi do popuštanja. Otvaraju se crkve i bogoslovije, uspostavlja se kontakt s religioznim svijetom izvan zemlje. Nadamo se – i molimo – da se pospješi trenutak kada će kineska Crkva opet u pravoj slobodi živjeti i raditi i to u punom zajedništvu s Rimom od kojega je posljednjih desetljeća nasilno odijeljena.

I u Sovjetskom Savezu se ponešto mijenja. Crkva slobodnije diše. Božji narod još je u mnogočemu prestrašen i prikraćen, ali ima znakova koji bude nadu.

Nešto se slično dešava i u drugim zemljama s ateističkim režimima. Mijenja se nabolje!

Trebalo je samo čuti posljednjih godina očinsku zabrinutost i zauzetost Sv. Oca za braću koja trpe zbog svoje vjere. Govorio je potresno i s velikom ljubavlju o Kinezima, na svom putovanju po Dalekom Istoku. Duboko suosjeća s ljubljenim sinovima i kćerima u Albaniji. Upravio im je riječi ohrabrenja kad je došao na Otranska vrata i svoj pogled upravio prema drugoj obali Jadrana. Posebna je značajka sadašnjega Pape da duboko suosjeća sa svima koji trpe zbog svoje vjere. Diže svoj glas, brani potlačene, djeluje na savjesti onih koji su odgovorni za život nacija. I kao da njegova riječ nije bila uzaludna. Njegova nastojanja pomalo donose plodove na svim kontinentima.

UKLJUČIMO SE MOLITVOM U PAPINA NASTOJANJA

Priključimo se toj velikoj nakani Sv. Oca da se posvuda poštuje vjerska sloboda. Sva nastojanja sadašnjeg Pape poduprimo svojim žarkim i usrdnim molitvama. Molimo Gospodina da i na našim prostorima Crkva uživa onu slobodu koja joj je potrebna da može pružiti puno svjedočanstvo i dati svoj udio za život i napredak ove zemlje. Molimo da se svaki vjernik osjeća svagdje i na svakom mjestu prihvaćen i slobodan bez straha da će zbog svog uvjerenja biti zapostavljen ili čak zlostavljan.

Drugi dio nakane ima pred očima suradnju svih religioznih ljudi na svijetu. Molitveni skup u Asizu 1986. pokazao je da religiozni ljudi sačinjavaju najmanje 3/4 čovječanstva. Toliko mnoštvo sigurno može preobraziti svijet. Metoda nije revolucionarno rušenje i skidanje glava, nego iskreno traženje novih, djelotvornih puteva pravde i mira! To je sila koja u sebi nosi mogućnost da na promašajima tehničke civilizacije i ateističke filozofije izgradi novu civilizaciju ljubavi.

VJERSKA PRIPADNOST U DANAŠNJEM SVIJETU

Na Zemlji danas živi oko 5 milijardi ljudi. Od toga su 31,44 % kršćani. Evo vjerske pripadnosti današnjeg čovječanstva izražene u milijunima: katolici 905, protestanti 484, pravoslavni 183, muslimani 851, hindusi 671, konfucijevci 314, budisti 305; ateisti i agnostici 600, ostali 687.

Nakana papinskih biskupa:

DA TISAK SVIH VJERSKIH SKUPINA U NAŠOJ ZEMLJI BUDE PROŽET EKUMENSKIM DUHOM

Uloga je tiska da informira i svojim informacijama gradi mostove među ljudima i među narodima. Tako će jedni druge bolje upoznati i osposobiti se da žive u međusobnom poštivanju i suradnji. Ta uloga građenja novih mostova, traženja novih putova prema sve većoj solidarnosti i jedinstvu među ljudima posebno pripada vjerskom tisku. Od njega se očekuje velika ekumenska otvorenost i ekumenska aktivnost.

Baš u tom pogledu ima u najnovije vrijeme velikih iznenađenja koja bude zabrinutost. Mjesto mostova produbljuju se jazovi. Mjesto evanđeoske pomirljivosti i ljubavi ističe se strast osvetoljubivosti posve suprotna duhu Evanđelja i veoma opasna za kršćanski suživot na ovim prostorima. I zato je razumljivo da naši biskupi vapiju za dubljim ekumenskim duhom u tisku svih vjerskih skupina. Svi smo odgovorni. Svi moramo tražiti nove inicijative koje će biti djelotvorne na putu zbližavanja. Potrebno je da se svi više otvorimo Kristu, da u njegovoj riječi i u njegovoj milosrdnoj ljubavi nađemo nove putove uzajamnog zbližavanja, dubljeg razumijevanja i istinskog kršćanskog praštanja dok ne dođemo do punine u kojoj ćemo zaista biti jedna Crkva, jedno nerazdijeljeno otajstvo u Isusu Kristu.

Petar GALAUNER

Krunica

Prošlost nije nestala. Ona se samo preobrazila u uspomene koje pokazuju put.

Vani lije kiša i puše hladan vjetar. U kutu sobe sjedi mala djevojčica zelenkastih očiju i svijetle nemirne kose. Ručicama prebire zrnca krunice. Ozbiljna je, kao što u crkvi vidi da su ozbiljna lica odraslih ljudi. Kroz prste sklopljenih ručica propušta zrnce po zrnce i vjeruje da moli. Kad joj se »učini« da je dosta molila, otvori ormarić pun poredanih glasnika: Srce Isusovo, Sv. Josip, Misije. Neumorno lista i ponovo gleda već odavno poznate slike. Uvijek su joj zanimljive i nove, osobito one koje prikazuju male crnčiće. Kad li će i ona znati sve to čitati?

Presretna je. Ide u školu a tek joj je šest godina. Kako je velik svijet novih radosti! Ormarić s glasnicima sada je zaboravljen. Dani lete. Škola, igra s prijateljicama zadaće...

Evo opet ledenih zimskih dana. Nema više igre s djecom u bašči. Stari ormarić s glasnicima opet je vjeran drug. Ali je sada i zanimljiviji. Slova više nisu tajna!

Godina je 1938. Glasnik Srca Isusova donosi vijest da mladi isusovac Ante Gabrić odlazi u Indiju, u misije. Od tada je radost čitati svaki novi broj, jer pero o. Ante opisuje doživljaje koje ni u snu nismo mogli zamišljati. Bošonti! Tko još može biti ravnodušan prema selu na Gangesu, gdje o. Ante svjedoči za Krista – riječju i ljubavlju.

Prošlo je od tada pola stoljeća.

Ovih dana stigla je vijest da je u dalekoj Indiji preminuo neumorni misionar o. Ante Gabrić. Božansko Srce Isusovo neka bude milostiva radost njegovoj duši! Sada su zauvijek prestali izvještaji pisani više srcem nego perom.

Dao si, Gospodine, da jedan svećenik, dijete sa obala naše Neretve, može toliko ljubavi prosuti Indijom i svijetom. Hvala Ti za taj veliki dar našem narodu i Crkvi!

Da, prohujale su godine. Dragi znanci i prijatelji polako odlaze, a sve uspomene kao da su od jučer. Sve prolazi brzo. Ruke što sada listaju dragi katolički tisak pune su bora. I dok zrnca krunice i sada svaki dan tiho klize kroz prste, više nema sumnje da je to molitva s kojom je srce proživilo život, često tako bolan i težak. Puno puta saleti dušu pitanje: »Što bi bilo da majka nije u one male ručice svoje kćerkice stavljala krunicu?« A kolika je tek blagodat bio onaj stari ormarić u koji je majka svaki mjesec redala nove glasnike! Ona je time svome djetetu pokazala pravi put do istine, kao što mu je u

(Nastavak na str. 17)

ŠTO BI BILO DA MAJKA NIJE RUČICE SVOJE KĆERKICE SKLAPALA NA MOLITVU?

Molitvom do Krista u svakom čovjeku

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Pavao Evdokimov je rođen 1901. u Petrogradu. Nakon listopadske revolucije 1917. godine napustio je Rusiju i naselio se u Francuskoj. Postigao je doktorat iz filozofije i teologije te je kao laik bio profesor na Pravoslavnom institutu Saint-Serge u Parizu. Poznat je kao pionir ekumenizma. Bio je »promatrač« na Drugom vatikanskom saboru. Umro je 17. rujna 1970. Za života je pisao i o molitvi.

»Molite bez prestanka«, potiče nas sv. Pavao (1 Sol 5, 17), jer molitva je izvor našega bitka i najintimniji oblik našega života.

»Uđi u svoju sobu i zatvori vrata, te se u tajnosti moli Ocu svome.« (Mt 6, 6) Tom riječju Isus nas poziva da uđemo u sebe i da u sebi izgradimo svetište. Tajno mjesto je čovjekovo srce. Život molitve, njegova punina, njegova dubina, njegov ritam, mjerilo je našega duhovnog zdravlja i objavitelj nâs samih nama samima.

»Rano ujutro dok je još bio mrak, Isus ustade, iziđe te ode na samotno mjesto te se ondje moljaše.« (Mk 1, 35)

Oni koji se vježbaju u krepostima pod tim samotnim mjestom ili pustinjom ne smatraju pustinju u pravom smislu riječi. Oni više misle na osamljenost čovjeka i njegovu odijeljenost od svake buke svijeta i njegovih poslova, te na njegovu skupljenost u samoga sebe, na sabranost duha. Tek na toj razini »samotnosti« čovjek uspijeva šutjeti i pravo moliti, i tek na toj razini tajanstveno ga pohađa milost.

Da bismo mogli čuti Božji glas trebamo znati osluškivati u tišini, trebamo naučiti shvaćati tišinu, jer ona je jezik kojim ćemo govoriti kroz svu vječnost.

»Tišina duha« je čak nešto više od molitve. Iskustvo učitelja molitve u toj stvari je odlučno: ako se u životu ne naučimo sabranosti i šutnji, nećemo se popeti na viši stupanj molitve niti ćemo moći moliti na javnim mjestima. Kroz molitvu otkrivamo da je jedan dio našega bića zarobljen svijetom oko nas, dok drugi dio to primjećuje, čudi se i žali što smo takvi. Čovjeku pak koji trči za svim i svačim, anđeli se grohotom smiju...

Sv. Terezija je govorila: »Moliti znači prijateljevati s Bogom!« Sv. Ivan je napisao: »Zaručnik stoji i sluša ga.« (Iv 9, 29)

Bitno je za molitvu znati stajati pred (Bogom) i slušati: osluškivati prisutnost druge osobe, osobe Isusa Krista i osobe čovjeka koga susrećem, jer u njemu također Krist stoji preda mnom. Kristov glas dopire do mene odasvud po glasovima ljudi. Njegovo je lice mnogostruko: to je lice onog putnika u Emaus, vrtlarevo lice pred Marijom Magdalenom, lice moga bližnjega s ulice...

Bog se utjelovio zato da bi čovjek mogao gledati njegovo lice u licu svakog čovjeka. Savršena molitva traži Kristovu prisutnost i nalazi je u svakom ljudskom biću. To znači da je svako čovjekovo lice također slika Krista. To nam otkriva molitva.

Početnik nemirno moli, a to ne valja. Prema riječi pjesnika Pégya ne valja moliti kao guska koja gače pred svoj dnevni obrok. Uzbuđenošću prolije čovjek sav sadržaj svoje duše. Učitelji duhovnog života također osuđuju preopširnost u molitvi. Samo jedna riječ javnog grešnika u hramu pokrenula je Božje milosrđe. Samo jedna riječ spasila je »dobrog« razbojnika.

Čavrljanje rastresa, tišina sabire dušu. Gospodnja je molitva veoma kratka, ali sadrži sve bitno. Veliki duhovni ljudi zadovoljavali su se već izgovaranjem imena Isus, ali su u tom imenu gledali cijelo Kraljevstvo.

Ako smo dobro shvatili sve ove preporuke, udesimo svoje ponašanje prema njima pa molimo s liturgijom: »Učini, Gospodine, od moje molitve sakrament svoje prisutnosti, sakrament svoga srca u srcu mome!«

Pišući o Božiću

Piše: prof. Radovan GRGEC

Pišući već preko deset godina u Glasniku, u ovo vrijeme kada završava i počinje crkvena i građanska godina, pišem obično o Božiću, velikom kršćanskom blagdanu, koji označuje početak novoga života. Isusovo rođenje, koje, izravno ili neizravno, početkom nove ere priznaju i vjernici i bezvjerci, nije samo velik crkveno-liturgijski nego i veliki povijesno-civilizacijski datum. Na taj su datum pogani nekada slavili dan nepobjediva sunca.

Pišući o Božiću, sjećam se kako su lijepi bili »zlatni danci« djetinjstva i djećaštva u mojoj obitelji i u drugim hrvatskim obiteljima. Sjećam se tajanstvena ozračja što su ga tako snažno znale dočarati književnice Jagoda Truhelka i Selma Lagerlöff. Međutim, »ni Božići više nisu – kao što su nekad bili«. Kao da je nestalo čara obiteljske idile i »božićne legende«, osim možda tamo gdje je imućnima, od kojih neki nemaju nikakve veze s vjerskim značenjem Božića, omogućeno da uživaju sve blagodati komercijaliziranih božićnih blagdana.

Ipak bi Božić trebao da bude dan radosti za sve, za djecu i odrasle, za bogate i siromašne. Isus Krist je Spasitelj kojega su iščekivali puci i vjekovi. On je Knez mira o kojemu su sanjali pjesnici i proroci. On je Božji Sin koji se rodio kao siromašno ljudsko dijete da bi mogao na sebi osjetiti žalac ljudske sudbine, patnju i smrt.

To novorođeno Dijete ostvarenje je sna o vječnom djetinjstvu. Njegova era započinje porukom mira i ljubavi koja treba da uđe u sva ljudska srca. Kršćani su tu poruku, više ili manje dosljedno, pronosili i pronijeli kroz povijest od prvoga Božića do naših dana. Ona je grijala njihova srca i u danima hladnoće i progonstva, ona je u njima tinjala i kada su padali pod teretom križa, nadajući se i vjerujući u dolazak uskrsne zore. Ona je zasvijetlila novoj civilizaciji koja je nikla na ruševinama stare, kada su rođenje Sina Božjega počele slaviti države i njihovi predstavnici, a neki kršćani, poistovjećujući se s državnom vlašću, počeli zaboravljati na bit i pravi smisao poruke božanskog Djeteta.

Pišući o Božiću, ne mogu zaboraviti one koji taj blagdan neće dočekati uz toplu peć, uz obilnu trpezu i uz bogate darove. Možda neki od njih shvaćaju bit i smisao božićne poruke bolje i dublje od svojih dobrostojećih suvremenika, možda bolje shvaćaju da Božić nije nikakva »legenda«, priča ili bajka, da noć »trojke« iz Nazareta u negostoljubivoj betlehemskoj štali nije nikakva »idila«.

Da, mnogi će i ovaj Božić dočekati promrzli i gladni, bez kućnog ognjišta i domovine, na ratištima i stratištima. Neka i njihova srca takne poruka ljubavi i mira! Naš mir, kako reče Ivan Pavao II. u Asizu, zove se Isus Krist. On, koji pobjeđuje zlo u nama i oko nas, pomlađuje i preobražava naša srca, iznakažena pohlepom, sebičnošću, mržnjom i nasiljem, unoseći u njih radost i mir.

Njegova je riječ i poruka upućena prvenstveno ucviljenima, siromašnima, krotkima i progonjenima. Pišući o Božiću, izražavam želju da tu riječ čuju svi ljudi našega vremena. Mi kršćani pozvani smo da je prenesemo suvremenicima u prvom redu svojim životom i djelima. Naša djelotvorna vjera najljepša je božićna čestitka čovječanstvu.

Tiha noć, sveta noć

Na salzburško-bavarskoj granici, uz rijeku Salzbach leži Armsdorf, maleno selo, koje je postalo slavno i poznato cijelomu svijetu otkako se u njemu godine 1818. rodila, ako ne najznamenitija, a ono najpoznatija i najomiljenija božićna pjesma »Tiha noć, sveta noć«.

Bilo je to u predvečerje, na Badnjak 1918. godine. U susjednom selu Oberndorfu, sjedištu župe, spremao se pomoćni svećenik Josip Mohr da pohrli u Armsdorf, gdje će kod tamošnjeg učitelja i svoga prijatelja Franje Grubera ugodno provesti Badnju večer. Prije Ponoćke vratit će se obojica u oberndorfsku crkvu, gdje ih čeka služba; jednoga pred oltarom, a drugoga na koru kod orgulja.

Mohra je žalostila činjenica što će doći k prijatelju praznih ruku i neće ga moći razveseliti nikakvim darom. Namjeravao je da mu složi kakvu prigodnu pjesmu, kao što je to običavao prigodom raznih svečanosti, ali mu na pamet nije mogla doći nijedna zgodna misao, premda se mnogo trudio i razmišljao.

Već se zanoračilo kad je Mohr stupao po zasnježenu putu prema obližnjem Armsdorfu. Svuda naokolo vladao je potpun mir. Na čitavu putu nije sreo žive duše. I baš na tom samotnom putu kroz zimsku noć koju su iz tamnog neba rasvjetljavale tisuće sjajnih zvjezdica, počeli su se u župnikovoj duši sami od sebe rađati stihovi, iako se cijelo poslije podne oko toga uzalud trudio:

»Tiha noć, sveta noć...«

Kad je Mohr stigao do armsdorfske škole, dovršio je već tri kitice nove božićne pjesme. U kućnoj veži napisao je kitice na komadić papira, zatim ušao u sobu i tu nakon srdačnog pozdrava odmah pročitao svojemu prijatelju i njegovoj sestri novu, netom složenu pjesmicu. Bila je tako jednostavna i lijepa da je ganula oba slušaoca.

Mohr je legao u susjednoj sobi na divan da se malo odmori, i zaspao, a učitelj Gruber nije se nikako mogao rastaviti od pjesme. Pročitao ju je drugi, pa treći put. Zahvatila ga je tajna sila, i začas je za te riječi napisao zgodan napjev. Sa sestrom, koju je pozvao iz kuhinje, zapjevao je novu pjesmu. Brat ju je pratio na gitari. Kao što su riječi ove pjesme bile jednostavne, tako je bio jednostavan i napjev, dolazio je iz čiste duše i sezao u srce. Mohr se, međutim, probudio u susjednoj sobi i jako se začudio kad je čuo svoju novu pjesmu već uglazbljenu. Pjesma ga je tako oduševila da je zamolio Grubera da je zapjeva sa sestrom kod Ponoćke govoreći mu: »Uzmi sa sobom gitaru i zapjevajte pjesmu mojim župljanima!«

Kad su se župnik, učitelj i njegova sestra vratili, crkva je već bila rasvijetljena.

Pošto je svećenik otpjevao Evanđelje i svršio propovijed, učitelj je na svojoj gitari intonirao nekoliko akorda, a po crkvi se oglasila pjesma. Brat i sestra pjevali su je, a narod je pobožno i ushićeno slušao. Otpjevali su prvu kiticu, potom drugu, i gle: kod treće kitice već su se s njihovim glasovima stopili glasovi cijele župe. Pjevali su svi: muškarci i žene, mladići, djevojke i djeca. Napjev je zahvatio narod neodoljivom silom i osvojio sva srca... Tako je nastala i tako se pjevala po prvi put ta prelijepa božićna pjesma kod Ponoćke u oberndorfskoj župnoj crkvi godine 1818.

Iz te je crkve pjesma pošla u svijet i osvojila gotovo sve narode. Prevedena je na sve jezike i pjeva se po cijelom svijetu na Božić.

U oberndorfskoj crkvi podigli su toj pjesmi lijep spomenik. Odliven iz bronce, spomenik prikazuje svećenika-pjesnika Josipa Mohra, kako zanesen sluša anđeosko pjevanje. Iza njega stoji učitelj-glazbenik Franjo Gruber i prati pjevanje svojom gitarom.

»Srce« u objavi

Piše: Josip ANTOLOVIĆ

Želimo li što bolje shvatiti sve dubine i sva bogatstva pobožnosti Srcu Isusovu, potrebno je najprije upoznati sam pojam »srce«. Susrećemo ga u svakoj vrsti književnosti, ne samo svete nego i profane. Nije ni čudo kad je pojam »srce« postao jedan od najraširenijih u svakom načinu ljudskog izražavanja. Karlo Rahner zove ga čak »Urwort« – prariječ, jer je stalno prisutan ne samo od početka pismenosti, nego još i prije u onomu što je čovjek izražavao ne znajući još pisati. Ona bitno spada u bogatstvo čovjekova govora i komuniciranja. Bez nje nije mogla nastati ni Biblija, knjiga nad knjigama, u kojoj je zapisana Bogom nadahnuta riječ.

KLJUČNA RIJEČ U STAROZAVJETNOJ OBJAVI

Ona, već u Starom zavjetu poznata najveća zapovijed ljubavi, napisana je u svim inačicama riječju »srce« na prvom mjestu. Kad Bog zapovijeda da ga ljubimo, onda odmah pokazuje kako i čime da ga ljubimo: »Ljubi Jahvu, Boga svoga, svim srcem svojim...« (Pon z 6, 5) Riječi što slijede iza »srca« mogu se razlikovati pa biti duh, duša, ili snaga, dok riječ »srce« uvijek ostaje ista, nepromjenljiva, ključna kad je riječ o čovjekovoj religioznosti, o njegovom osjećajnom pa i umnom životu. Srce u ljudskom govoru uvijek ima neku prednost, povlašteno mjesto. Ono uvijek izaziva jednu neposrednu stvarnost koju, međutim, nije lako uvijek posve točno odrediti. Pod pojmom srca stoji čitavo ljudsko biće, ono što u čovjeku živi, osjeća, djeluje, što je ranjivo, što privlači i osvaja. U srcu je brižno pohranjena i kao u kolijevci nježno čuvana sva tajna svakog čovjeka. Znala je to dobro i ona lukava Filistejka Dalila iz doline Soreka, koju junak Samson bijaše »zamilovao«, a ona ga je upitala: »Kaži mi gdje stoji tvoja velika snaga i čime bi se mogao svezati i svladati?« (Suci 16, 6) Budući da je Samson čuvao tajnu u svomu srcu, napasnica mu je lukavo dobacila: »Kako možeš reći da me ljubiš kad tvoje srce nije sa mnom?« (16, 15) Nakon mnogih dodijavanja Samson joj povjeri svoju tajnu, a ona »tad shvati da joj je otvorio cijelo svoje srce; pozva, dakle, filistejske knezove i reče im: Dođite sada, jer mi je otvorio cijelo svoje srce.« (16, 18)

NAJVEĆA OBJAVA DATA NAM JE NAJJAČIM IZRAZOM

Kako se pojmom srce objavljuje uvijek ono bitno u čovjeku, a to je njegovo srce, ne čudimo se objavama što ih primi sv. Margareta Alacoque od samoga Isusova Srca. Kad je tako, čudno je da neki tim objavama prilaze sa suzdržanošću, nevjericom i nerazumijevanjem, a one su, nakon javne objave, možda najvažnija i najsadržajnija privatna objava u povijesti Crkve. U njima se krije ne samo ono bitno o Bogu, već i ono najvažnije i najsnažnije što je sv. Pavao u Poslanici Galaćanima ovako izrekao: »Život koji sada provodim u tijelu, provodim u vjeri u Sina Božjega, koji mi je *iskazao ljubav* i samoga sebe za mene predao.« (2, 20) Zar se to ne poklapa savršeno s onim što Isus o svom Srcu objavi sv. Margareti: »Gle ovo Srce koje je ljude toliko ljubilo te nije ništa propustilo, nego se iscrpilo i uništilo, samo da im *pokaže svoju ljubav.*«

Zar nam je trebalo janzenista koji obezvrijeđuje štovanje Srca Isusova, ili nekih modernih teologa koji ne omalovažiše samo privatne objave sv. Margareti, nego istim činom omalovažiše i pobožnost Srcu Isusovu? Nije nam ih trebalo, ali u ljudskom se srcu može kriti ne samo tajna ljubavi nego i tajna sumnje, omalovažavanja, pa čak i mržnje. Možda je ta tajna koji put znala provreti baš kad je riječ o pobožnosti Srcu Isusovu. Tko pak jednostavno i bez predrasuda zna-

de ljubiti, shvatit će i Pavlove riječi Galaćanima i Isusove riječi o ljubavi svoga srca, upravljene Svetici iz Paray-le-Moniala, te u jednostavnosti, poniznosti i zahvalnosti svoga srca prihvatiti pobožnost Srcu Isusovu.

ZA RAZUMIJEVANJE OBJAVE TREBA SE VRAĆATI NJENIM IZVORIMA

Naš suvremenik, teolog Jacques Guillet, lijepo piše: »Sve što dolazi od srca uvijek je manje ili više objava. No ako jedna objava kani donijeti nešto novo, onda to ne može biti drugo do postojani zov već prisutne stvarnosti, ali ugrožene ravnodušnošću i zaboravom.« Stoga je uvijek potrebno vraćati se na neke izvore. Za pobožnost Srcu Isusovu to su u prvom redu biblijski izvori, vrlo obilni i bogati, zatim otački, pa onda spisi srednjovjekovnih mistika kao što su sv. Bernard, sv. Bonaventura, sveta Gertruda i drugi, te napokon objave Srca Isusova koje su date sv. Margareti Alacoque. Nažalost, možda je protiv ove posljednje mističarke bilo najviše predrasuda, no zahvaljujući čitavom nizu povjesničara i teologa, mnoge su predrasude protiv nje i njezinih viđenja već davno otklonjene. To ne uviđaju samo oni kojima zbog pomanjkanja dobre volje manjka uvijek i dokaza.

Sv. Margaretu sam je Isus zadužio za jednu izuzetnu misiju: da svijet koji se ohladio u ljubavi prema Bogu, opet upozna da je Bog ljubav.

»U tom nam se očitovala njegova ljubav što je poslao na svijet svoga jedinorođenoga Sina da živimo po njemu. U ovome se sastoji ljubav: nismo mi ljubili Boga, nego je on ljubio nas i poslao svoga Sina kao pomirnicu za naše grijehe.« (I Iv 4, 9-10)

Sv. Margareta je po nalogu Gospodina snažno upozorila na Božju ljubav, koja svoj najjači izražaj nalazi u Kristovu Srcu. Preko te svetice Isus ponovno otkriva izvore ljubavi što teku iz njegova otvorenog Srca. Ona ih je upoznala te uskliknula: »O, kad bih mogla objaviti čitavoj Zemlji blago milosti što ih Isus krije u svome Srcu!«

U ovom našem kratkom razmišljanju tek smo malo otkrili dubinu pojma »srce«, no i to malo ukazuje koliko se blago krije u Srcu Bogočovjeka. Sv. Margareta Alacoque imala je posebnu misiju da po objavama Kristova Srca nastavi ono što je napisao sveti Pavao: »Meni najmanjemu od najmanjega među svim svetima dana je ova milost: da poganima navijestim neistraživo Kristovo bogatstvo... da uvriježeni i utemeljeni u ljubavi budu sposobni shvatiti zajedno sa svima svetima koja je tu širina, duljina i visina i upoznati ljubav Kristovu koja nadilazi spoznaju; da budu ispunjeni do punine koja dolazi od Boga.« (Ef 3, 8. 18-19)

ISUS, KRALJ MIRA

(Nastavak sa str. 7)

Ljubav uvijek znači ugrađivanje sebe u drugoga, trošenje svoga za napredak drugoga – jer mu želim dobro. Ljubav je duhovna vrednota koja se davanjem nikad ne smanjuje nego samo povećava. Na istinu me sile činjenice, na pravdu zakon, a na ljubav samo ljubav! Narav je ljubavi da se želi dati za usrećenje drugoga. Zato se i Bog koji je sama Ljubav dao nama a da ga na to nije prisiljavalo ništa osim naše potrebe. Da bismo ga mogli primiti kao dar koji nas neizmjerno nadvisuje, snizio se u lik nejaka djeteta koje nije kadro nikoga ugroziti nego u svakome budi samilost. To je Božja pedagogija. Snizuje se da bismo ga mogli primiti, budi u nama samilost da bismo se otvorili za ljubav!

Kad se ljubav daje onda nitko nije ugrožen. Zato je ljubav temelj mira. Nikakva ljudska organizacija ni bogatstvo prirode neće ukloniti potrebu za darivanjem, »jer siromaha ćemo uvijek imati sa sobom«. Zato će za ljubav uvijek biti mjesta. Tamo gdje se ljudi pretječu u ljubavi, tamo vlada poštovanje i mir. Takvoj ljubavi uči nas utjelovljeni Sin Božji koji nas je sve pretekao u ljubavi dajući se za naše spasenje, da uspostavi mir između nas i Boga. Stoga njemu pripada slava o kojoj pjevaju anđeli božićne noći, a nama mir jer nas On u ljubavi svojoj zamilova.

On nas uči istini, vodi pravdi, sjedinjuje u ljubavi. On je mir naš!

Valentin MIKLOBUŠEC

Svjedočim, sretni su!

Mladen i Katarina imaju fakultetsku naobrazbu. Posjetio sam njihovu jednokatnicu. Nalazi se u sjevernom dijelu grada, među šumicama i vilama, ali ne previše daleko od središta grada niti predaleko od njihove velike župne crkve.

Kuća je malena, na blagoj strmini brežuljka. U prizemlju je veća prostorija za dnevni boravak i tu stanuju tata i mama. Gore, na katu, dvije su sobe. Jedna za dečke, kojih ima više, a druga za djevojčice. Sedmero djece! Najmlađi je navršio tek prvu godinu života.

– Niste se bojali velikog broja djece!

– Nikada! Ni sada. Još dok smo bili momak i cura govorili smo: dvanaestero!

– Ekonomski problemi?

Sa svakim novim djetetom koje se rodilo ekonomska situacija nam se popravljala, a i sve drugo je išlo nabolje: nove veze, novi prijatelji...

– Vidim na svima vama, na vašim licima, da ste zadovoljni.

– Kod nas je sve zdravo, sve veselo, sve se moli Bogu, sve pjeva.

Kad sam to čuo, sjetio sam se riječi što mi ih reče baka, Mladenova majka koja stanuje dolje u gradu, dan prije moga posjeta: »On i ona su sretni jer imaju duboku vjeru.«

– Kad sam pred nekoliko godina pripovijedao jednom svom znancu, inače čovjeku dosta liberalinih načela, kako ste sretno uspjeli doći do svoje kućice, rekao je: »Providnost Božja!«

– Točno je rekao, odgovori Mladen. Bili smo kod ženinih, nas petero. Onako nije moglo dalje. Tražili smo prenoćište kao Marija i Josip u Betlehemu. Dali smo oglas u novine. Išli smo Majci Božjoj na zavjet zbog stana, i općenito zbog poboljšanja situacije. Mjesec dana poslije toga uselilo se nas petero u ovu kuću. Nije ni raskošno, ni bogato, dapače, prejednostavno, preskromno. Ali smo bili prezadovoljni. Najprije smo uredili prizemlje, pa gore na katu jednu sobu, pa drugu, sve pomalo. Već smo rekli: »Sa svakim novim djetetom sve bolje.« Čim smo došli, susjedi su nas vrlo lijepo prihvatili. Tako je i danas. Djeca su most između nas i susjeda.

– Malo ste daleko od središta grada.

– Ne smeta. Ja na posao idem autom. Djeca, a već ih je petero đaka, imaju autobusne karte, pa se odlaženje u školu i na vjeronauk redovito odvija. U nedjelju se svi uguramo u naš auto, pa odemo na Misu u župnu crkvu.

– Da, jednom sam vas vidio u vašem autu, u gradu. Oko gospođe čitavo jato. Sinula mi je misao: upraviteljica internata. No, odmah sam je zabacio. Suzbila ju je istina: kršćanska majka!

– Dajemo se voditi isključivo načelima vjere.

– NISTE SE BOJALI VELIKOG BROJA DJECE?
– NIKADA, PA NI SADA!

NAJSTARIJI I NAJMLAĐI JEDNA SU RADOST

– Jeste ikad osjetili da vam se netko hoće narugati?

– Nikada! Tek jednom smo osjetili čuđenje ali je to bilo samo na izrazu lica, i bez zlobe.

– Ljudi poštuju tuđe uvjerenje, pogotovu kad vide da se radi o dobroj, zdravoj, normalnoj i plemenitoj svari.

– Tko s Bogom radi, sretan je. Od onih koji imaju manje djece češće čujemo kako kukaju, tuže se na životne prilike. Mi se ne bojimo života jer surađujemo s Bogom, znamo da smo na pravom putu.

Gledam djecu kako cvatu od zdravlja, pa pitam mamu:

– Kako uspijevate svladati tolike poslove i brige?

– Na početku smo oboje bili u radnom odnosu, radili u svojoj struci. Poslije petog djeteta morala sam otkazati posao. Bilo je nemoguće spojiti odgajanje djece s još nekim drugim zaposlenjem. Ipak, u posljednje vrijeme našla sam mali posao koji mogu raditi kod kuće.

Nad glavnim stolom, gdje se ruča, opažam na zidu, osim svetih slika, također veliku, lijepo složenu krunicu.

– Zajednička molitva?

– Ujutro, prije doručka. Navečer nastojimo izmoliti jednu ili dvije desetke. Dražesno je čuti i onoga najmlađeg, od godine dana, kako u molitvi sudjeluje svojim slatkim tepanjem. Osobito se pouzdajemo u Gospu. Živimo u velikom gradu. Da ne mogu u svaki čas bdjeti nad svakim djetetom, pa često uzdahnem: »Gospo, ti ih čuvaj!« Inače, naš prvi zavjet bio je: otići na Bistricu. Bili smo i na Trsatu, i molitvom i pismeno stavili smo se pod Marijinu zaštitu. Kao i svi kršćani, svaki posao započinjemo s molitvom.

Onda mi je mama pokazala diplomu: posveta čitave obitelji Bezgrešnom Srcu Marijinu. Vidim da je to bilo u bazilici Srca Isusova, u Palmotićevoj ulici.

Upravo smo završili razgovor, kad eto na vrata kuma najstarijeg djeteta. Sjetio se da mu kumče, dečko, slavi četrnaesti rođendan, pa je donio veliku čokoladu s lješnjacima. I onaj najmlađi dobio je svoj komadić čokolade. Ostao sam zadivljen kad sam vidio da je taj svoj djelić najprije ponudio braći, i tek kad su oni otklonili dar, sa slašću ga je pojeo. Kao da je čitavoj obitelji urođena nesebičnost. Nesebičnost i s obzirom na Boga i s obzirom na ljude.

Mama, tata i sedmero djece! Očito je da im je stan premalen i preuzak ali sam uvjeren da će Božja Providnost riješiti i taj problem.

Oprostili smo se. Kum me je svojim autom odvezao u grad.

Vidio sam i roditelje i njihovo sedmero djece, i svjedočim: sretni su!

Ante KATALINIĆ

KRUNICA

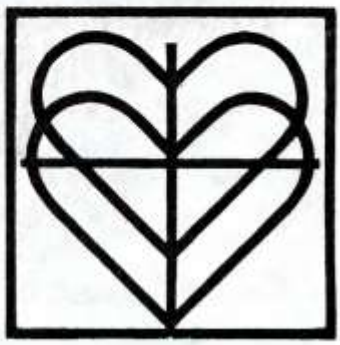
(Nastavak sa str. 10)

krunici dala oružje kojim će pobijediti sve nedaće života. Neka je blagoslovljen, majko, tvoj trud i nagrađen za svu vječnost! Neka je blagoslovljen dragi humak pod kojim već dugi niz godina počivaju tvoji smrtni ostaci, najbolja majko. Neka suze koje i danas roni niz lice i kaplju na taj humak budu hvalospjev radosti, što si moljenjem krunice pokazala kako treba tražiti utjehu kod Isusove Majke. Kao da si znala da će za tvoju kćerkicu tako brzo nestati smiješka koji joj je uvijek bio veliko ohrabrenje.

Kad god su oluje, patnje, bolesti, nevolje, smrt i beznađa zamaglila pogled, krunica u ruci i molitva u srcu uvijek je otvarala novi vidik. Nekada sabrano, nekada grozničavo i samo mehanički, ali uvijek vjernim srcem, proticala su zlatna zrnca kroz moje prste, i uvijek sam doživljavala razvedravanje. S krunicom sam uvijek mogla nastaviti dalje.

Ivanka BATUŠIĆ

Glasnikova jubilarna godina poratnog izlaženja
1963 – 1989.

Ja vjerujem u sunce
i onda
kad ono ne sja.

Ja vjerujem u ljubav
i onda
kad me ona ne okružuje.

Ja vjerujem u Boga,
i onda
kad on šuti.

(Urezano u zidu ćelije jednog židovskog zatvora u Kölnu)

Sretan Božić,

blagoslovljenu 1989. godinu

prijateljima, dobročiniteljima i suradnicima

želi

Uredništvo i Uprava Glasnika

Župa bez svećenika

Arski župnik sv. Ivan Vijanej jednom je rekao: »Ostavite neku župu bez svećenika, ljudi će se početi klanjati konjima.« Čim nemaju nekoga tko ih opominje, okuplja, usmjerava, nekoga tko je kao srce zajednice, ljudi, makar bili i dobre volje, mogu lako i brzo zastraniti.

Slično je i u kući u kojoj nema obaju roditelja, osobito ako nema majke koja okuplja sve oko sebe, koja zrači toplinom i svima nesebično služi. Njezina je uloga u kućnoj zajednici tako važna da se i govori: »Na ženi (majci!) stoje tri ugla kuće!«

ŽUPNIK JE NA ŽUPI I OTAC I MAJKA

Nešto tako može se reći i za župnika u župi. On je ne samo duhovni otac nego i majka svojim župljanima. Duhovno ih hrani službom riječi, Kruhom života, preporađa ih na život milosti u krštenju i ispovijedi, u ženidbi ih veže nerazrješivim vezom vjernosti, prati ih svojim molitvama i kad oni ne slute, ispraća ih u vječnost prema kojoj nitko nije ravnodušan. Dakako, ne čini on to nekom svojom snagom, nego to Krist čini po njemu. On se predao Kristu i Krist se njime služi u svemu što je za dobro vjernika kojima je poslan. Preda li se svećenik toj službi, zavoljet će ga i djeca i stariji kojima je pomoć najpotrebnija, ali i mladi kojima treba muževan uzor, istina u sumnjama, jasnoća u problemima, pouzdan vođa i prijatelj.

Župnik koji ima jasan pregled cijele župe ne dopušta da se išta događa bez njegova znanja, savjeta, pomoći i ohrabrenja. Ne čini on to iz nekih gospodujućih pobuda, nego mu je stalo do dobra njegovih župljana. Tako je bilo nekad, a tako je i danas u župama koje nisu prevelike ili vjerski hladne, ravnodušne. Velike župe obično se i ne osjećaju kao zajednice, nego ljudi žive nepoznati uz nepoznate. Župnik je na neki način domaćin u cijeloj župi pa i onda kad je gost u kući kojeg župljanina. On je kao majka koja ne ostavlja svoju djecu. Pravi župnik ne odlazi lako i zadugo iz svoje župe. On je sretan ako ustanovi da mu ni jedan vjernik nije umro bez svetih sakramenata, da su svi brakovi kršćanski sređeni, da su mu vjernici kao župniku privrženi i da ga s ljubavlju daruju. Ako je takav, vjernici se njime ponose i imaju u njega neograničeno povjerenje.

IMA I ŽUPA BEZ ŽUPNIKA

Zašto su neke župe bez župnika? Razlog je samo jedan: nema dovoljno svećenika! Broj svećenika u mnogim krajevima svijeta, pa i kod nas, stalno opada. Jedan od razloga svakako je i nerađanje djece. Nerođene Bog ne može pozvati u svoju službu! Nerađanje djece najpouzdaniji je znak teške poremećenosti u pogledu na život. Roditelji koji ne žele rađati, a mogli bi, zatajili su svoje kršćanstvo. A kako je zatajenje vjere mnogostruki grijeh, mnogostruki su mu i izvori i teške posljedice. U takvim obiteljima manjka ono osnovno, a to je kršćansko ozračje u kojem se svaki život doživljava kao dar, a Bog kao darovatelj. Samo u takvom ozračju može se čuti Božji glas.

Neke su župe dugi niz godina bez svog župnika. Biskup povjeri brigu za takvu župu župniku susjedne župe ili nekom misionaru, ali oni nikad ne mogu nadomjestiti vlastitog župnika. Jedno je biti s narodom stalno, a drugo je doći povremeno, obaviti tek ono najnužnije: Misu, pogreb, vjenčanje, krštenje, kratko poučiti djecu za pričest i krizmu... U takvim uvjetima vjera može još dugo živjeti, ali ne može napredovati. Održat će se samo ako su roditelji svjesni kršćani i dobro poučeni da obitelj kao »kućna crkva« zamijeni onu župnu.

Ponekad se župljani župe bez svećenika okupe na molitvu da izmole svećenika kao Božji dar. Dobro se sjećam kratkih i rijetkih posjeta takvoj župi. Ljudi su me i dočekali i ispratili kao da sam anđeo. Djeca su se skupila na uzvišenijem mjestu i mahala mi dok sam se udaljavao. Ne

mogu zaboraviti one poglede pune molbe da dođem opet.

MJESTO ŽUPNIKA DOBILI BISKUPA

Čuo sam pripovijedati što se dogodilo u jednoj župi bez župnika.

Vjernici su molili i pisali biskupu mnogo puta. Išli su k njemu i predstavnici, ali je odgovor bio uvijek isti: »Nemamo svećenika!« Jednoga dana, u svom očajanju, domisle se vjernici i napišu biskupu ovakvo pismo:

»Dragi oče biskupe! Pošaljite nam jednog svećenika, pa makar bio star i iznemogao. Ako je hrom, mi ćemo ga nositi. Ako je bez ruku, mi ćemo za njega raditi. Ako je slijep i gluh, mi ćemo ga voditi i pomagati mu. Ako je i nepokretan, neka dođe, samo da je među nama svećenik!«

To je pismo potreslo biskupa, ali što da radi? Svećenika zaista nema! Nakon kraćeg razmišljanja pozove pratioca i odmah krenu u praznu župu. Narod se veoma iznenadio, obradovao i oduševljeno primio biskupa koji im reče:

»Evo, dok nemate župnika, ja ću biti vaš župnik. Neću, doduše, moći biti stalno s vama jer moram ispunjavati i druge svoje obveze kao biskup, no obećajem vam da će prvi slobodan svećenik kojeg budem imao – biti vaš!«

Vjernici su pljeskom i suzama pozdravili biskupove riječi. Za kratko vrijeme ta je župa dobila svog župnika. Ljudi su počeli moliti za svećenička zvanja, a Bog je nagradio njihovu ljubav te su se i u njihovoj župi počela javljati svećenička i redovnička zvanja.

ODAZVANIK

Božićna noć

Božićna noć je jedina noć bez crne haljine.
Ona nije mrak,
ona je svjetlosna boja jednog obećanja,
ona je Netko tko u jaslicama plače
i netko tko korača i ne zna, ili zna,
ime tom plaču.
... Ta noć su ljudi, puno ljudi,
koji su živjeli, koji žive i koji će živjeti;
koji su lutali i tražili,
koji lutaju i traže i koji će lutati i tražiti;
koji su pronalazili, koji pronalaze
i koji će pronalaziti;
koji su se klanjali, koji se klanjaju
i koji će se klanjati u sve vijeke vjekova.

Dijete Isus

Bezazlene oči gledaju u Majku
nevino i blago kao prva zora.
Sa usana njenih dijete Isus sluša
himnu Ocu, Stvoritelju bregova i mora.

Rodilo se jutro u očima ovim,
očima što oči ljudima su dale!
Dijete Isus gleda prve zrake dana
tepajući riječi koje Oca hvale.

Mila Majka sjedi, Dijete joj u krilu,
Isus, janje smjerno, tih i mio,
Gledajući stvorenja i svog vječnog Oca
s kojim je svu vječnost On jedini bio.

Bezazlene oči ko vječnost duboke,
pune Duha Svetog i nebeskog sjaja,
dođoše da vode izgubljeno stado
cilju, Vječnom Suncu, srca Srcu raja.

D. S.

Upoznajmo Isusa - Radosnu vijest!

Piše: Mirko NIKOLIĆ

Isus nije zapisivao svoje riječi niti je opisivao svoja djela. To su učinili učenici ili prvi kršćani. Oni su vjerno sačuvali uspomenu na njega, a osobito su pamtili njegove riječi i djela. To je bio u ono vrijeme običaj: učenici su brižno pazili na riječi svojih učitelja i vjerno ih pamtili. Tako su nastala Evanđelja.

RAZVOJNI PUT EVANĐELJA

Evanđelja koja danas imamo, nisu od samog svog početka bile baš tako napisane knjige. Prošla su uglavnom tri razvojna stupnja dok nisu dobila današnji oblik.

Prvi je stupanj vrijeme Isusova života. Drugi je život i vrijeme prve Crkve (vrijeme apostola). Treći razvojni stupanj je onaj u kojem su evanđelisti napisali svoja djela. Oni su zapisali izvještaje o Isusu Kristu – Radosnoj Vijesti. Opisali su događaje koji su se zbili mnogo prije negoli su ih oni počeli zapisivati i opisivati.

Čitajući Evanđelja mogli smo zamijetiti kako se Matej, Marko i Luka slažu u glavnim linijama, u unutrašnjem rasporedu svojih izvještaja, ali se istodobno i razlikuju u prikazivanju nekih pojedinosti.

Ivanov je izvještaj sasvim zaseban te zaslužuje i zasebnu obradu.

Slaganje Mateja, Marka i Luke u bitnome, a razlikovanje u pojedinostima, normalna je pojava. Svaki od njih pisao je Evanđelje s određenim ciljem služeći se pritom već postojećim spisima koji su mogli biti pri ruci jednome, a možda nisu bili poznati i drugome.

Širokom čitateljstvu Glasnika nastojat ćemo predočiti Markovo Evanđelje ne bismo li i mi upoznali Radosnu Vijest – Isusa iz Nazareta. Markovo Evanđelje veoma je kratko (ima samo 16 poglavlja!) i dugo se nije moglo »probiti« u liturgiju i postati punopravno s ostalim Evanđeljima.

Matejevo i Lukino izgledalo je potpunije pa se u liturgiji i obilnije koristilo. Markovo je, naprotiv, moralo čekati gotovo do godine 1900, kad su povjesničari i stručnjaci u biblijskim znanostima upozorili na njegovu vrijednost. Uočeno je da je zbog kratkoće i zbijena stila nekako vjernije od drugih i mnogo bliže Isusovu vremenu. Time je zanimanje za Markovo Evanđelje mnogo poraslo. Osim toga, u novija vremena raste zanimanje za Isusovo čovještvo, a u tome nam upravo Marko može najviše reći.

SV. MARKO EVANĐELIST (Vlaho BUKOVAC)

TKO JE BIO EVANĐELIST MARKO I KADA JE NAPISAO EVANĐELJE?

Kada odlučimo čitati neku knjigu, želimo saznati nešto i o piscu. Istina, nije nužno poznavati povijest pisca da bismo se odlučili na čitanje njegove knjige, ali nam to poznavanje omogućuje shvaćanje piščeve poruke. Možemo li se tako postaviti pristupajući Evanđelju? Da li smo se ikad upitali tko je bio, recimo, sv. Marko i kako je napisao svoje Evanđelje?

Moramo odmah reći da ne znamo puno o Marku. Da li je uopće vidio Isusa? To nije nemoguće, ali je sigurno da nije pripadao užem krugu Isusovih učenika.

O samom Marku puno se saznaje iz Evanđelja koje je napisao, a veoma pouzdanih podataka ima i u drugim izvorima. Tako tvrdi Papija, biskup u Hierapolisu iz vremena prve Crkve, da je Marko bio »Petrov tumač« i da je »zapisao točno, ali bez reda, sve čega se sjećao; sve riječi i djela koja je učinio Krist«.

Nešto kasnije svjedoči sv. Irenej, poznati biskup i mučenik u Lyonu, da je Marko napisao Evanđelje u Rimu u vrijeme smrti apostolskih prvaka Petra i Pavla. To bi, dakle, bilo u Rimu oko godine 64.

U drugim novozavjetnim spisima, napose u Djelima apostolskim, više puta se spominje Marko, ili Ivan zvani Marko. Njegova je majka okupljala kršćane u svojoj kući i pružala im sklonište, napose u vrijeme Petrova tamnovanja i u vrijeme njegova izlaska iz zatvora. Prema 1. Petrovoj poslanici Marko se nalazi u Babilonu, a to znači u Rimu. Ove su dvije naznake posebno povijesno svjedočanstvo za evanđelistu sv. Marka. Djela apostolska još spominju da je bio pratilac velikih misionara Barnabe i Pavla na njihovom prvom misijskom putovanju. Bio je, dakle, zajedno s Petrom i Pavlom. Od Petra je poprimio jasnoću i točnost Isusove nauke, a od Pavla širinu i otvorenost za sve koji žele prihvatiti Radosnu Vijest. Boljih učitelja nije mogao imati, niti je trebao tražiti pouzdanije svjedoke.

KOME JE MARKO POSEBNO NAMIJENIO SVOJE EVANĐELJE I KAKO GA JE ZAMISLIO?

Marko je posjedovao misionarsko iskustvo i otvorenost prema ljudima koji nisu pripadali njegovu narodu. Nije ostao u Palestini. Riječ Božja tjerala ga je da ide izvan granica svoje domovine. Dolazi u Rim, prati Petra i vjerno upija njegovo propovijedanje i katehezu. Kršćanska zajednica, kojoj je pripadao, bila je okružena poganstvom koje se prema novoj religiji nije odnosilo sa simpatijama nego ju je progonilo. Oni koji su pristupali kršćanskoj zajednici dolazili su upravo iz tog poganskog ozračja i Marko vidi da baš njima treba napisati riječ ohrabrenja. On je to i učinio!

U Markovu Evanđelju veoma je prisutan problem progona zbog Radosne Vijesti. Vjera koju on zahtijeva od kršćana pokazuje se i dokazuje u progonima, u sukobima, u opasnosti od odbačenosti i prezira. Brojna smjeranja na progone pokazuju da je djelo bilo napisano u vrijeme Petrove smrti kad je Neron pokrenuo velik progon kršćana godine 64.

Čini se da je i sam Marko umro mučeničkom smrću. Predaja u to čvrsto vjeruje, ali drugih povijesnih podataka o tome nemamo.

Očevidno je da se Markovo Evanđelje sastoji od dva dijela, a granični trenutak je Petrova ispovijest Učiteljeva Božanstva kod Cezareje Filipove (8, 27).

U prvom dijelu (1, 1-8, 26) govori o Kraljevstvu Božjem, a u drugom dijelu (8, 27-16,8) govori se o tome kako se u to Kraljevstvo ulazi. Kroz cijelo Evanđelje prisutno je pitanje: »Tko je Isus?« Prvi dio odgovora: »Ti si Krist!« (8, 29) daje Petar na koncu prvog dijela Evanđelja. Drugi dio odgovora daje stotnik pri koncu drugog dijela Evanđelja: »Uistinu, ovaj čovjek bijaše Sin Božji!« (15, 39)

Pred nama će od sada biti Evanđelje po Marku. Čitat ćemo ga zajedno, polako i meditativno. Tumačit ćemo ga i razmišljati o njemu, usvajati ga i primjenjivati u svom životu.

Kad svećenik ili đakon u sv. Misi navijesti: »Čitanje sv. Evanđelja po ... »on, kao nekoć apostoli, naviješta svijetu Radosnu Vijest koja je svijet spasila – Isusa Krista. U poklicima: »Slava Tebi, Gospodine!« i »Slava Tebi, Kriste!« očituje se ona prvotna radost koju je svijet doživio susrevši se s Evanđeljem. Taj izraz radosti mora provreti i iz naših srdaca, pošto smo čuli radosni navještaj. Evanđelist Marko pruža nam u tome svoje dragocjeno iskustvo.

Vrijeme vjenčanja je prošlo

Piše: Vital VIDER

Prošle godine (1988) objavljivali smo u Glasniku razgovore s mladima koji su bili na putu prema braku. Za taj važan korak u veliko životno zvanje traži se, – a to priznaju i mladi – ozbiljna i dugotrajna priprema. Kad je odlučujući korak jednom učinjen i brak sklopljen, on još nije u punini i ostvaren. Ostvarivanje braka je zadatak koji tek slijedi nakon vjenčanja, a vršiti ga treba svaki dan kroz cijeli život. Taj put počinje na crvenom tepihu pred oltarom, a pruža se u nedogled – posut možda i trnjem. Zato ćemo ove godine razmišljati o braku na putu ostvarenja. Razmišljanja koja budu slijedila sigurno neće reći sve za svakoga, ali mogu svakome pomoći da ostvari zvanje s kojim je povezano i njegovo vječno spasenje.

Bračni i obiteljski život u industrijskoj civilizaciji kojoj i mi pripadamo jako je ugrožen, i nijedno društvo ne posvećuje mu dovoljno pozornosti, iako se radi o temelju svake ljudske zajednice i svakog šireg društva. Baš zbog toga još je veći zadatak na nama kršćanima. Mi ne možemo i ne smijemo mimoići tih pitanja, jer smo pozvani da u svijetu svjedočimo o svetosti zajednice iz koje smo proizišli, u kojoj smo se odgajali i u kojoj živimo. U tome imaju poseban zadatak kršćanski laici.

Isus Krist je kršćanskom braku obećao svoju sakramentalnu nazočnost i pomoć. Budući da je ljubav između muža i žene slika i udioništvo u ljubavi između Krista i njegove Crkve, vjernicima ne može biti svejedno kakve su kršćanske obitelji danas, i kakve će biti sutra.

OŽIVLJAVANJE PROŠLOSTI RADI STVARANJA BUDUĆNOSTI

Oženjeni i udate koji čitate ove retke, nastojte se najprije prenijeti duhom u one godine kada ste se upoznali i krenuli zajedno. Danas vam se one prve iskre ljubavi čine možda jako romantičnima, ali onaj čas bio je za vas dvoje ipak čas milosti, polaganje temelja za zgradu vaše budućnosti, vašeg sadašnjeg braka. Kako je ono bila čudesna »slučajnost« kada ste se susreli! Danas se vidi da to nipošto nije bila slučajnost, nego je taj događaj bio ucrtan u Božji plan za vaš život i za vašu vječnost.

Pitajte se danas, možda i nakon mnogo godina braka, što vam se tada tako silno svidjelo na vašem partneru? Što vas je tako zanijelo, da vas je i ponijelo u budućnost u kojoj više niste mogli biti jedno bez drugog? Pitajte se i koje pogreške niste htjeli vidjeti jedno na drugom, samo da se ne biste razišli? Koliko ste tada teškoća predviđali za bračni život, a koliko ste ih stvarno morali svladati već da biste se vjenčali? Koliko tek poslije da biste ostvarili svoju materijalnu i obiteljsku samostalnost! Da li biste se danas vjenčali na onim temeljima i spoznajama?

Takva i slična pitanja u osvrtu na prošlost koristit će vam ako želite još bolje upoznati sebe i svoj brak, te ga i dalje tako izgrađivati da on za vas bude put sreće!

Bit će dobro da se sjetite i nekadašnje svoje priprave na brak. Tako ćete lakše spoznati i razloge nekih neuspjeha i pogrešaka do kojih je došlo. Vjerojatno vas na neke stvari nitko nije ni upozorio. Nakon bolje spoznaje, makar je stekli i kasnije, imat ćete prilike da budućnost bolje oblikujete sadržajem koji će biti od koristi za vaš brak i obitelj.

Veoma je dobro oživjeti uspomenu na vjenčanje. Zdrav čovjek teško shvaća kolik je dar zdravlje. To mu se čini tako normalnim da o tome i ne razmišlja. A ipak, moglo je biti i drugačije! Tako i vjenčani s vremenom zaborave kolik je bio dar njihovo vjenčanje. To je doista velik dar! Ponajprije stoga što je lijepo živjeti u braku.

Otprilike jedna četvrtina ljudi na svijetu živi bez braka. Ako sami nisu birali takav život nego im je nametnut, ne može se reći da su sretni. Sigurno je da još nigdje nitko nije sreo čovjeka koji bi bio bez mana, no oženjen muškarac ipak može reći: »Kakva god bila moja žena, ona je moja!«

Ona nije muževljeva u smislu vlasništva, kao što to mo-

že biti kravata, nego je njegova u smislu partnerstva; živi za njega i za njihovu djecu, ona mu je domaćica, savjetnica, pomoćnica... Nešto slično moće reći i žena za svoga muža. To uzajamno pripadanje čini ih jačima i sretnijima. Zar ne bi bilo dobro da ponekad to jasno priznaju jedno drugome, da priznaju prednost uzajamnog pripadanja, da zahvale jedno drugome na samodarivanju, a zajedno da zahvale za zajedničko darivanje Bogu, za zajedničko putovanje prema cilju.

Ima mnogo ljudi koji trpe zbog usamljenosti jer se nemaju na koga osloniti kao što to imaju bračni drugovi. »Nemaju čovjeka!« Kako je to bio bolan vapaj nemoćnika koji je bio prepušten samome sebi i svojoj nevolji.

Sjetite se i toga da ste bili obdareni crkvenim vjenčanjem. Možda tada niste bili svjesni činjenice da po vjenčanju sam Isus Krist stupa među vas da od vas učini malu ili domaću Crkvu. Možete li si predočiti kakav bi bio vaš brak bez crkvenog vjenčanja? Bez bračnih i obiteljskih milosti koje vam je Bog obilno darivao?

Možda je vaš brak sasvim drugačiji nego ja ovdje pretpostavljam? Zašto je takav? Zašto ga i vi sami smatrate neuspjelim?

Dakako da nije uvijek moguće prepoznati koja je stvar u nečijem životu bila od većeg a koja od manjeg značenja, no Bog je sigurno vjeran prijatelj. Pitajte se, osim toga, kakvo ste mjesto u svom življenju nakon vjenčanja davali svom šutljivom ali vjernom pratiocu Isusu?

Moramo priznati da su vam crkveni ljudi premalo govorili o tome kako možete u krugu braka i obitelji otkrivati Boga, Isusa, Crkvu. Uglavnom su vas pozivali da dolazite u crkvu, na Misu, i to je bilo sve. Nadam se da ćemo u razmišljanjima koja su pred nama otkrili mnoga nadahnuća Duha Svetoga o svetosti bračne i obiteljske zajednice, data po Drugom vatikanskom saboru.

Roditelji, jeste li svjesni da ste bili obdareni čudom darivanja života? Nisu to mogli svi! A vi ste ipak bili Božji suradnici u stvaranju života, novog ljudskog bića koje zauvijek ostaje vaše i Božje djelo. Bili ste Božji partneri u stvaranju! Zbilja je rađanje djece, a još više njihov odgoj, jako teška stvar, a ljudski gledano i nezahvalna. No ipak vam je Bog upravo u tome povjerio nešto najviše: Čovjeka kojeg je svojom krvlju otkupio i kojem priprema sretnu vječnost. Na sudnji dan uputit će vam Isus Krist riječi: »Bio sam žedan života, i vi ste mi ga omogućili. Dođite, blagoslovljeni!« Bog ne može nikoga usrećiti životom i sretnom vječnošću bez suradnje roditelja. Zato je on vas toliko cijenio da je svoju svemogućnost uvjetovao vašom suradnjom. Jeste li toga svjesni?

Bilo bi dobro kad biste, gledajući unatrag, primijetili i priznali također mnoge pogreške koje ste učinili, ili ste se premalo trsili da svoj brak učinite uspješnim. Možda ste zanemarili uzajamno upoznavanje, pa nije bilo ni razumijevanja? Možda ste zanemarili odgoj djece jer to je težak posao? Možda ste Boga, Isusa i Crkvu stavljali na posljednje mjesto? Možda ste se neprilično vladali prema ostarjelim roditeljima i slično? O svemu tome ćemo još razmišljati, jer sve je to bio sadžaj našeg života.

Lijepo je priznati svoju maljušnost, tà to je već početak poboljšanja. U kršćanstvu nije nikad prekasno krenuti nabolje. To nam dokazuje čitavo Evanđelje i svi koji su susreli Krista. Neka se u razmišljanjima koja slijede i mi susretnemo s Njime, a osobito vi oženjeni i udate, da biste onda izgrađivali svoj brak i obitelj u sve ljepšu duhovnu zgradu koja će usrećivati vas i vašu djecu.

Gospodine, bio si na svadbi u Kani.
Bio si i na našem vjenčanju.
Hvala Ti!
Ponekad zaboravljamo da si Ti naš vjerni,
premda šutljivi pratilac.
Otvori nam oči za sve ljepote i vrednote braka.
Pruži nam svoju pomoć,
da bismo mogli što potpunije živjeti s Tobom.

Noć Ljubavi

Našim se srcima razlila čežnja, vjerovali smo u Radost. A čekanje je bilo opravdano.
– Pripremali smo stan, boravište Pjesmi, jer smo neposredno dijelili čuvstva s davnim Pjesnikom:
– »Blizu je Gospodin svima, koji ga zazivaju u istini.« (Ps 144, 18)
– Usrdno smo i toplo molili s Crkvom neka nam dođe i neka nas obraduje.
– Željeli smo u svojoj nemoći neka se otvori zemlja i neka iz nje nikne Spasitelj. (Iz 45, 8)
– Nismo zaslužili jer smo stoljećima bili drski. Ali:
– »Dođi, Gospodine, i ne kasni, otpusti zloće...«
– Svejedno kako – ali dođi...
– Čekat ćemo Te.
– Žudimo za djetinjstvom, za osmjehom rođenog života.
– Dođi...!

\+ + +

– U tišini prosinačke noći bila je punina vremena.
– Izvan zidina židovskog kraljevskog grada rođena je u krilu Djevice Ljubav.
– Rođenje je uvijek radost iščekivanja.
– Uvijek.
– A spominjući davni povijesni trenutak još nedavno je u jutarnjim svećeničkim molitvama čitač Martyrologija svečano, u najkrupnijim crtama objavljivao:

– U doba, koje je prorekao Danijel, u Olimpijadi 194, godine 752. od gradnje Rima, godine 42. vladavine Oktavijana Augusta, kad je čitavim svijetom vladao mir, rodio se u Betlehemu od Marije Djevice Isus Krist, vječni Sin vječnog Oca, začet po Duhu Svetom i postao čovjekom...

– Da. Rođenje Ljubavi!
– Tajna božićne noći zgusnuta u jednoj riječi, u jednom osjećaju imenuje se Ljubav.
– »Ti si Sin moj...« (Ps 2,1)
– I to znamo,
jer Te je, Čedo naše, Otac rodio iz svoga krila prije Danice,
jer Te ljubio prije svih vjekova,
jer si s njim uvijek bio Istina – veliko načelo opstojanosti, smisla i sreće čovječanstva.

– Pisac reče:
»Teško je upravo to, što se istina ne može odijeliti od Ljubavi.« (R. Guardini)
– Mi pak danas ćutimo, noćas osjećamo dah Ljubavi i želimo šutnju Djetinjstva,
želimo: pohod, mir i sklonište...
– U betlehemskom Djetetu, u njegovim očima prepoznajemo darovanu milost, nevinost i poljubac Vječnosti.
– Prepoznajemo sebe: svoje poslanstvo, svoje dostojanstvo. Naš Božić je – Bogočovjek.
– Je li to tajna božićne noći?
– Jest.
– Povezujući se s Djetinjstvom obnavljamo sebe i prema snazi vlastitog duha predajemo se sudu Voljenoga pjevajući punim svojim bićem: Slava na visini...

\+ + +

– Noć Ljubavi,
noć Rođenja.
– Noć i svetost zagrljene u očima obasjavaju tajnu trostrukog rođenja:

1. Noćas se Riječ postavši Tijelom rodi. Ta slavna Riječ za koju je Ivan napisao: »Ova bijaše kod Boga u početku. Sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa...« (Iv 1,3)
– Neshvatljivo: Stvoritelj rođen u okviru vremena i čovještva.
– Ne, sve je shvatljivo: Ljubav je prilog razumijevanju!

2. Noćas se rodio Sin Djevice. Očekivan vjekovima počinuo je prvi put u krilu Majke.

Jedan od četvorice izabranih i nadahnutih, koji su bilježili istinu, Luka svjedoči: »Kad su bili ondje, dođe joj vrijeme da rodi. I rodi svog prvorođenca...« (Lk 2, 5-6) Opet tajna? Ako zaboravimo na Ljubav. No svakako neobična usporedba: Djevica i Majka, Bog i Sin.

Može li se u božićnoj noći zaboraviti ljubav Majke i Sina?

Ne, jer je ljubav prvi vez obitelji Božjeg djetinjstva.

3. Noćas su navijestili rođenje Anđela velikog savjeta svim ljudima dobre volje. Pjesma anđeoska je ponukala velikog i gorljivog apostola da u pismu Židovima istakne, kako je »u one dane nama progovorio po Sinu.« (Heb 1, 1) A svjedočanstvo Ljubavi nije nikada bilo čovjeku bliže nego u ovoj noći. Zato su božićne noći pune, intimne, srdačne. Pune zanosa i spomena. U jaslicama je rođen Život obasjan zvijezdama, naviješten pjesmom, protkan patnjom.

– Prosinačka noć rođenja Ljubavi nuka na razmišljanje. A u blagdanskoj tišini duše razlijeva se milost raspjevanog neba: »Mir ljudima...« Zato vjera božićne noći obogaćuje nutrinu smirenom srećom i plemenitošću.

– Možemo li njegovati mržnju u srcu, ako očima potražimo zjenice Djeteta u jaslicama?

– Ljubav želi da bude voljena.

\+ + +

– Razmišljajmo o ljubavi pred jaslicama.

– Potrebno je to.

– Ali »zašto se bune narodi, zašto puci ludosti snuju?« (Ps 2,1)

– Ovakve je davne noći kršćanstvo primilo poljubac Ljubavi. Zato se ne može odreći djetinjstva, vjere u sreću, pouzdanja i milosrđa.

– Neka se dakle nitko ne buni!

– Djetinje ruke našega Božića su sklopljene na blagoslov mira svima, posebice onima dobre volje.

– Noćas potresnije shvaćamo život. Duboko, duhovno. Spoznajemo više i šire, dublje potrebe nego sam život, jer nas oplemenjuje Ljubav.

– U toj ljubavi vječnoga Djetinjstva okupani molimo:

Bože, »podaj, da nas... po svom rođenju u tijelu oslobodi Tvoj vječni jedinorođeni Sin!« (Molitva u Misi)

– Da. Oslobodi nas od zla i klonuća, dragi naš Božiću!

J. ŠIMUNOV

Božićni refren

Divno su svijetlile svjećice
na boru
u božićnim noćima,
a odsjev njihov
drhtao
u našim očima.
Bar načas
sve je bilo dobro
u nama:
svjetlo je palila,
MAMA!

Netko je plamen dalje nosio,
drugi brzo ugasio.
A ja
još uvijek osjećam svjetlo
u svojim očima

u dugim, teškim noćima,
to dobro
što svijetli u nama,
i što ga je upalila
MAMA!

Još uvijek osluškujem
raskošne radosti
i njihova sjećanja čista.
U svakoj božićnoj svijeći
vraća se u spomenku
ista.

Davno je zamrzao osmijeh
na mojim usnama,
ni suzâ nema
u mojoj duši,
gdje vječno klije
nježnost pjesama.
Samoća me danas grije.
I dok polazim putem Došašća
da sakupim ljubav darivanja
ovako sama,
sama,
vidim božićno drvce iz djetinjstva
i topli plamen
što ga je tako divno znala
upaliti
MAMA!

Mira PREISLER

Apostolat molitve i misijska svijest

Godinama smo na ovom mjestu u Glasniku tumačili misijske molitvene nakane što ih je za svaki mjesec predložio Sv. Otac. S ovom godinom počinje nešto novo, i o tome vas želimo obavijestiti. No najprije da se podsjetimo što su to Papine nakane i kakav je duh Apostolata molitve.

PAPINE NAKANE

Na kongresu nacionalnih tajnika Apostolata molitve (AM) iz cijelog svijeta, održanom 13. travnja 1985, papa Ivan Pavao II pohvalio je i preporučio AM zbog molitvenog duha i misionarske duhovnosti koju širi. Tada je Papa rekao ove značajne riječi: »Stavljam ovo opće pobožno udruženje (tj. AM) u vaše ruke kao dragocjeno blago srca Papina i Srca Kristova. Uložite sve svoje talente i sve svoje snage u izvršenje poslanja koje vam danas povjeravam« – (tj. da šire AM i njegovu duhovnost).

Podsjetimo se da je AM udruženje molitelja širom svijeta koje se posebno moli na nakane Sv. Oca. Papa, naime, za svaki mjesec u godini preporučuje u molitve neku od velikih potreba Crkve i svijeta.

Apostolat molitve je od početka, po zamisli svoga utemeljitelja, prožet željom da širi Kraljevstvo Božje, da svijet učini kršćanskijim, da spasava duše – a to je izrazito misijski duh! Budući da AM širi Papine nakane i preporučuje ih u molitve, Papa ga naziva »dragocjenim blagom« svoga srca. Papa je, naime, prvi misionar kojemu je Krist povjerio »brigu za sve Crkve« (2 Kor 11, 28), odgovornost za duh Kristov u svijetu. Kad molimo na te predložene nakane, mi Papine brige uzimamo za svoje brige. Još više: mi usvajamo brige samoga Isusa Krista kojega Papa vidljivo zastupa. Sad razumijemo i to zašto Papa AM naziva »dragocjeno blago Srca Kristova«.

Krist želi »da se svi ljudi spase i dođu do spoznaje istine«. (1 Tim 2,4) Njegovo Srce obuhvaća sav svijet i sve potrebe svih ljudi, a nakane AM iz mjeseca u mjesec dozivlju nam u svijest probleme i potrebe svijeta, nadahnjuju nas duhom Kristovim i ispunjaju željom da pridonosimo poboljšanju i spasenju svijeta. One nas, dakle, ispunjaju istinskim i najvišim misijskim duhom. Tako AM i nas same duhovno izgrađuje i odgaja, stvara od nas misionare. Čini nam srce doista katoličkim, tj. sveobuhvatnim, sličnim Srcu Isusa Krista koje kuca za sve ljude i za sve njihove potrebe.

NOVOST OD OVE GODINE

Na početku rekosmo da s ovom godinom počinje jedna novost. Evo o čemu se radi:

Od 1928. godine pa do 1988, dakle kroz punih 50 godina, bile su svaki mjesec po dvije nakane AM. Jedna je bila opća (za sveopće potrebe Crkve), a druga je bila misijska koja se odnosila posebno na Crkvu i njezine potrebe u misijama. Od ove godine bit će svakog mjeseca samo jedna nakana. Osjeća se, naime, da sav svijet sve više postaje misijsko područje i da više nema izrazito kršćanskih zemalja kao nekoć. U nekoć izrazito kršćanskim zemljama danas ima više nevjere i moralnog zla negoli u nekadašnjim poganskim zemljama. Tako je čitav svijet postao misijski i svagdje treba naviještati Krista, širiti njegov zakon ljubavi.

Na ovom, dakle, mjestu neće više biti, kao do sada, tumačenje misijske nakane, ali će Glasnik i dalje ostati misijski obojen u duhu AM. Donosit će, prema prilikama, misijska zbivanja u užem smislu, kao i vijesti o misionarima iz našeg naroda, bilo iz prošlosti bilo iz današnjice. Produbljivat ćemo svijest o tome da je sva Crkva »misionarska po svojoj nara-

vi« (koncilski Dekret o misijskom djelovanju Crkve – AG 2) a Crkva smo svi mi kršćani, njezini članovi. Moramo biti svjesni da je »kršćanski poziv po svojoj prirodi i poziv na apostolat« (koncilski Dekret o apostolatu laika – AA 2). Taj apostolat vršimo i molitvom i čitavim životom. Dapače, molitva sjedinjena s kršćanskim životom istinskiji je apostolat nego, na primjer, samo propovijedanje.

NAKANE MJESNE CRKVE

Već više godina biskupi pojedinih zemalja uz Papine nakane izričitije preporučuju u molitve i potrebe svojih zemalja i naroda. Zato su kroz nekoliko posljednjih godina bile u Glasniku, uz tumačenje općih nakana, izložene i nakane naših biskupa. Tako će ostati i ubuduće. Ove godine te su nakane stavljene i na listić koji svake godine donosi kratko izražene nakane AM za cijelu godinu. Te listiće možete nabaviti na naslovu: O. Vladimir Pribanić, Fratrovac 38, 41000 Zagreb.

Mato RUSAN

Svim misionarima, prijateljima i dobročiniteljima misija

SRETAN BOŽIĆ

Predanost za Kraljevstvo Božje

Na Misi zadušnici za pokojnog o. Antu Gabrića propovijedao je njegov subrat isusovac o. Ch. Mignon koji je o. Antu jako dobro poznavao. Propovijed je počeo navodeći Isusove riječi: »Došao sam da oganj bacim na zemlju, pa kako bih želio da se već zapalio!« (Lk 12, 49) Već je time želio označiti kakve je stavove i koja raspoloženja slijedio o. Ante u svom životu i radu. Pošto je iznio podatke o njegovu porijeklu i školovanju, prešao je na prikazivanje njegovog rada koji je neprotumačiv bez predanosti Isusu Kristu i braći ljudima. Evo izvatka iz tog govora.

PREDANOST O. A. GABRIĆA

Ako postoji jedna riječ koja može označiti oca Gabrića kao misionara, mislim da je to ova riječ: »PREDANOST«. Danju i noću on je živio samo za ispunjenje jednog cilja: uspostave Božjeg Kraljevstva u dušama što više ljudi. On je želio da oni koje je on nazivao »naša braća u vjeri« budu, po mogućnosti, potpuni kršćani i zbog toga on se nije kolebao da im u punini predstavi Kristov ideal i u njegovim strožim vidovima. On nikada nije pokušao ukloniti križ iz kršćanskog života! Da, on je bio duhovno zahtjevan, i to još više, kako ja mislim, za vrijeme svojih posljednjih godina. A milost je odgovorila njegovoj vjeri: župa Basanti postala je veoma plodno polje za zvanja a Maria Polli je kršćanska zajednica koja je danas veoma snažna u duhovnom životu.

No otac Gabrić nije ograničio svoje napore na izgradnju duhovnih zajednica. Nikakva ljudska potreba nije ga ostavila ravnodušnim. On je postigao da su se Kristove riječi obistinile u njegovu životu: on je donosio olakšanje bolesnima i nemoćnima, on je pomagao siromasima na sve moguće načine – da grade kuće, da se prehranjuju, da oblače i odgajaju svoju djecu, da nađu nekakav posao ili što drugo. On je organizirao izgradnju seoskih putova i mostova, kopanje bunara i, štoviše, u posljednje vrijeme zamolio je Majku Tereziju

da namjesti ambulantu a društvo »Batanagar« da otvori trgovinu u Maria Polli. U toj trgovačkoj radnji zaposlili su se i obučavali mnogi mladi ljudi. Često smo ga vidjeli kako i u ljetnoj žegi vodi siromašnu djecu liječnicima u Kalkutu, kako sam ide u lučka skladišta da dobije hranu, kako stupa u vezu sa socijalnim centrima da dobije pomoć u vremenima krize, kako trči iz jednog ureda u drugi da obavi nužne korake za dobrobit naroda. Njegov izvanredni dar suosjećajnosti, njegova očita iskrenost i odanost, dubina njegove suosjećajnosti i dobrote konačno su nadvladale sve protivnosti. On je znao ganuti i osvojiti srca kao što to rijetko tko od ljudi može učiniti.

VEDRINA I RADOST

Druga izrazita oznaka njegova značaja bili su vedrina i optimizam, te radost, koja kao da se izlijevala iz njegova srca i onda kada je trpio ili kada je bio suočen s razočaranjima i iskušenjima. Sama njegova prisutnost svuda je donosila radost. Za to ima samo jedno objašnjenje: on je bio Božji čovjek, čovjek vjere, stalno sjedinjen s Bogom, provodeći duge sate sam sa svojim Bogom, štoviše i u noći, možda i najviše po noći! A bio je on i čovjek koji je obavljao pokoru i postio kao što to malo ljudi čini danas. To je konačno izvor tako velike snage, tako mnogo dobrote, tako mnogo radosti. Sve je to došlo od Boga!

Kada čovjek misli o ocu Gabriću, o onome što je on bio među nama, čovjek se ne može oteti osjećaju strahopoštovanja. Da, mi u njemu osjećamo Božju blizinu. Ne spada na nas da unaprijed pravimo sud Crkve u stvarima koje se odnose na svetost, ali postoji jedna stvar koju svatko od nas poznaje u dubini srca. Mi to znamo, jer iz dana u dan mi smo bili sposobni da to osobno svjedočimo i da se divimo onome što smo vidjeli. U ovom čovjeku kojega je smrt upravo ugrabila od nas postojali su izvanredni znaci istinske svetosti! I zato mi danas slavimo Boga, mi mu zahvaljujemo, mi se radujemo što smo bili u mogućnosti da živimo s takvim čovjekom, da smo bili blagoslovljeni svjetlošću koju je on nosio u sebi, istinskom svjetlošću Kristovom!... Amen.

Ch. MIGNON

Pokop o. A. Gabrića

Iz Indije smo primili izvještaj o pokopu o. Gabrića. Napisao ga je očevidac o. Ch. Mignon, isusovac koji je i propovijedao na Misi zadušnici za pokojnog o. Antu. Evo tog izvještaja.

OD KALKUTE DO MARIA POLLIJA

Ono što smo vidjeli danas (21. listopada) na putu do mjesta Maria Polli samo po sebi sigurno opravdava odluku da se ondje održi pokop o. Gabrića. Otišli smo iz redovničke kuće Sv. Ksaver nešto iza 10 sati prije podne. Lijes je bio u kombiju misionarki ljubavi. Nekoliko sestara i otac J. Van Hove bili su u kombiju. Mnoštvo od kojih 250 osoba zaustavilo nas je u Bamanpukuru. Bamanpukur je kršćansko selo još prilično daleko od mjesta Maria Polli. Ugledavši lijes mnogi su zaplakali. Oko kombija postavili su duge vijence nevenova cvijeća. Više od stotinu osoba, stisnutih jedni uz druge na nekom velikom kamionu, dopratilo nas je do mjesta Maria Polli. Prolazeći kroz mjesta bili smo prisiljeni usporiti vožnju ili stati da omogućimo kršćanima da barem za trenutak pogledaju svoga ljubljenog pastira. Na jednom raskršću nalazila se velika fotografija oca Gabrića, lijepo urešena, s oglasom koji objavljuje njegovu smrt i vrijeme njegova ukopa. Kojih 400 jarda pred mjestom Maria Polli stajalo je mnogo naroda čekajući na naš dolazak. Svi su oni imali komad crnog platna na lijevoj strani košulje ili sarija. Oni su pošli za nama u procesiji moleći i pjevajući sve do crkve. Stigli smo tamo u 12 sati i 50 minuta. Budući da nismo znali kako će izgledati mrtvo tijelo nakon tako dugog putovanja pod vrelim suncem i na neravnom putu, zamolili smo sve prisutne da čekaju izvan crkve. No naš strah bio je neopravdan. Kada smo otvorili lijes, otac Gabrić izgledao je tako svjež i lijep kao kad smo ga donijeli u redovničku kuću Sv. Ksaver iz mrtvačnice ovoga jutra. Videći to, nisam se mogao suzdržati da ne kažem: »Divno!« Jedna od sestara Majke Terezije koja je stajala uza me nasmiješila se i rekla: »Oče, što biste drugo mogli očekivati od oca Gabrića?!«

Tada je bilo dopušteno narodu da u malim skupinama uđe u crkvu i izrazi svoje poštovanje ocu Gabriću. Pošto su to učinili, sjedili su u crkvi mirno se moleći i pjevajući crkvene pjesme. Uskoro je crkva bila puna ljudi koji su sjedili zbijeni jedni uz druge, dok su mnogi stajali u trijemu iza crkve ili pod svakim prozorom iza crkve. Otac J. P. le Jeune, koji je neko vrijeme bio kapelan oca Gabrića, rekao je da nikada nije vidio toliko mnoštvo svijeta u Maria Polliju.

U MARIA POLLIJU

Misa je počela oko dva sata poslije podne a predvodio ju je generalni vikar otac Abani Sardar uz sudjelovanje najmanje desetorice svećenika; jedan od njih bio je J. Cukale, zemljak i prijatelj oca Gabrića. Otac Abani predvodio je molitve i pjevanje na veoma dirljiv način. Njegovo ganuće izražavalo je osjećaje čitave zajednice. Za vrijeme čitavog obreda osjećalo se u crkvi ozračje velike pobožnosti. Otac Pradip Roy, nekadašnji kapelan oca Gabrića (on ga je naslijedio kao župnik Basantija kada je otac Gabrić bio premješten u mjesto Maria Polli) govorio je veoma ganuto o djelu oca Gabrića dok je bio župnik toga naroda.

Kada je misa bila završena, narod je ponio mrtvo tijelo u procesiji oko kršćanskog mjesta Kumrikhali. U međuvremenu su radovi kod groba bili završeni. Otac Gabrić je izrazio želju da bude pokopan kraj spilje Naše Gospe. No, budući da sama spilja treba uskoro biti pomaknuta bliže crkvi, mjesto koje je izabrano kao mjesto počinka za oca Gabrića upravo je iza crkve, i to veoma dobro izabrano, okruženo drvećem. Narod je sagradio čvrste zidove od cigle u samom grobu a kasnije će staviti grobnu ploču.

Nakon završnih molitava otac Abani – da izvrši jednu od posljednjih želja oca Gabrića – stavio je uz njegovu glavu bočicu u kojoj je bila voda, i nešto zemlje iz Hrvatske, što je otac Gabrić stalno držao u svojoj sobi. Primijetio sam da je to mnoge ganulo do suza. Lijes je tada bio zatvoren i spušten u grob a mnoštvo koje je ostalo sve do kraja obreda prilazilo je malo-pomalo naprijed da baci nešto zemlje na lijes. Očito je da nazočnost smrtnih ostataka osnivača njihove župe znači mnogo za narod mjesta Maria Polli.

Ch. MIGNON

GROB O. ANTE GABRIĆA POD PALMOM U MARIA POLLIJU (gore) NEDALEKO OD GOSPINE SPILJE (dolje). NA GROB JE DOŠLA HRVATSKA DJEVOJKA ALDANA, IZ AUSTRALIJE

Ivan Vreman, misionar u Kini

Piše: Mijo KORADE

U isto vrijeme kad su glasoviti isusovački misionari i astronomi Matteo Ricci, Adam Schall i drugi postizavali velike uspjehe u Kini, onamo je bio poslan i hrvatski isusovac Ivan Vreman (ili Ureman, kineski Jo-Wang Tchang-Yu), ali je umro 1621, tek što je ušao u »Carstvo Sunca«. Po sudu subraće bio je »izvanredan talent, veliki matematičar, i što više odgovara njegovu zvanju, čovjek apostolskog duha i vrlo zauzet za vlastiti duhovni napredak.«

IZ SPLITA U RIM, NA DUHOVNE I ZNANSTVENE VISINE

Kad je mladi Ivan s nepunih 17 godina došao 1. veljače 1600. u isusovački novicijat u Rimu, donio je sa sobom, osim nešto odijela, samo hrvatsku knjižicu kršćanskog nauka. Rodio se, naime, u Splitu 6. lipnja 1583. i završio tek četiri niža gimnazijska ili gramatička razreda. Zato nakon dvije godine isusovačke formacije u novicijatu nastavlja srednjoškolski studij klasične literature i govorništva. U isto vrijeme poučava gramatiku i odgajatelj je pitomaca u Rimskom sjemeništu. Od 1605. studira filozofiju u Rimskom kolegiju, najpoznatijem isusovačkom učilištu tog doba. Tu Vreman otkriva vlastitu sklonost i talent za matematiku i astronomiju, koje uči u sklopu filozofskog studija, i upoznaje glasovite učenjake i profesore Kristofora Clavija, zvanog »Euklid modernog doba«, Kristofora Grienbergera i Otta van Maelcota, koji mu i predaje matematiku.

Mladi student je toliko napredovao u znanosti da sam obavlja astronomska promatranja i surađuje sa svojim profesorima i drugim talijanskim znanstvenicima. Tako 31. siječnja 1609. piše astronomu Antoniju Maginiju u Bolognu o rezultatima vlastitih promatranja i proračuna pomrčine Mjeseca kojima prisustvuju i spomenuti profesori. Na taj način Vreman se uključuje u istraživanje sustava i gibanje planeta. Tim pitanjem tada su se bavili najvrsniji znanstvenici i postizavali pionirska otkrića. Ivan se želio što više usavršiti u znanosti da se što bolje osposobi za misionara.

SLUTNJA SKORE SMRTI I ČEŽNJA ZA KINOM

Ivan kao da je osjećao da će i njega zadesiti ubrzo teška stradanja i prerana smrt pa prijatelja Maginija tješi zbog smrti maloljetnog mu sina: »Vi sigurno znate da su to plodovi našega bijednog života u kojemu što više živimo to češće susrećemo žalost i nesreće, i na neki način u zamjenu za jedan život moramo podnositi tisuću smrti. No najveća nam je utjeha što Bog pravedne i nedužne poslije ovoga života nagrađuje vječnim blaženstvom.«

Ivanova vruća želja da postane misionar u Kini sve više ga je poticala da se usavrši u znanostima, jer se tada u Evropi već znalo kako je pater Ricci 1601. zahvaljujući upravo svojoj vještini u matematici i astronomiji uspio doprijeti na carev dvor u Pekingu, stekao veliki ugled znanstvenim radovima i obratio na kršćanstvo mnogo uglednih Kineza. Zato Ivan često moli poglavare da ga pošalju u misije. Tadašnji prokurator (upravitelj) kineskih misija Nikola Trigault zatražio je od generala isusovačkog reda da mu pošalje tog darovitog mladića. General ga teškom mukom pusti jer je želio da Ivan ostane u Rimu kao profesor i nasljednik matematičara Clavija i Grienbergera.

DUG PUT PREMA »CARSTVU SUNCA«

Ipak se njegova želja ostvarila i najesen 1609, nakon druge godine studija teologije, otputovao je u Portugal gdje se trebao ukrcati na lađu. Tu, međutim, novi misionari moraju čekati preko pet godina jer je u Kini, nakon Riccijeve smrti 1610, buknuo progon misionara. Čekalo se na dolazak prokuratora Trigaulta u Rim da izvijesti o prilikama u Carstvu Sunca. Kroz sve to vrijeme Vreman predaje matematiku u kolegiju u Lisabonu.

Nakon što je Trigault 1614. stigao u Evropu, mladi misionari krenuše 5. travnja 1615. lađom za Kinu. Tek u ožujku iduće godine stižu u Gou u Indiji, a potkraj ljeta doplovili su na odredište u Macao, malu portugalsku koloniju na južnoj obali Kine. Na putu i u Macaou Vre-

man se opet bavi znanstvenim radom: promatra pomrčine Mjeseca, proučava magnetske deklinacije (otklon magnetske igle) i pomoću tih istraživanja određuje razlike između evropskog i azijskog vremena, te koordinate (položaje) mjestâ od Goe do Macaoa. Te rezultate šalje 20. listopada 1616. prijatelju Grienbergeru, a tridesetak godina kasnije objavio ih je jedan od najsvestranijih i najvećih učenjaka 17. st. o. Atanazije Kircher.

U prosincu iste godine Ivan piše opširan izvještaj o stanju Crkve u Japanu. Premda nije bio tamo, on na temelju pisama i pričanja prognanika, na 90 tiskanih stranica podrobno prikazuje političke prilike, život i stradanja misionara i japanskih kršćana. Opisuje ono razdoblje o kojemu smo mi posljednjih godina čuli mnoštvo izmišljenih priča i iskrivljenih podataka u romanu »Shogun«, prema kojem je sazdana i istoimena TV serija.

Zbog učestalih progona u Kini on ostaje u Macaou četiri godine. Za to vrijeme predaje matematiku i ispovjednik je mladim isusovcima, a uz pomoć prognanih misionara proučava kinesku astronomiju da se tako što bolje pripremi za budući rad.

SA DNA LAĐE U VISINE NEBA

Promjena zraka i hrane štetno djeluje na njega i sve više pobolijeva na želucu. Poglavari su tražili prvu priliku da ga pošalju na kontinent u nadi da će se tamo oporaviti. Konačno u prosincu 1620. otplovi Ivan s još jednim patrom u Kinu. Kad su stigli u luku Chuanchow on se morao sakriti ispod tovara, na dno lađe, jer su kineski špijuni strogo nadzirali portugalska plovila. Tu osta s nogama u vodi, u smradu i vlazi puna tri dana. Tek treće noći uspije se tajno prebaciti na čamac kojim dospije na kopno. Ona vlaga potpuno ga skrši, tako da je jedva stigao u grad Nanchang. Tu u misijskoj postaji ostade u postelji nekoliko mjeseci, trpeći teške bolove u crijevima. Časni brat Kinez, koji ga je njegovao, pripovijeda da je bio samo kost i koža; tako slab da se sam nije mogao pokrenuti. Stiskao je raspelo na prsima i s tolikim žarom razgovarao s Isusom da su bratu navirale suze na oči. Često je molio brata da mu čita živote svetaca i recitira pokorničke psalme. Na uskrsnu srijedu, 14. travnja 1621. reče bratu da je došao čas toliko željenog susreta s dragim Isusom. Ponavljao je da se ne boji smrti, samo mu je žao što neće moći raditi u Kini kao što je oduvijek želio. Dao je napokon spaliti sveščić svojih duhovnih spisa (nije htio da ih drugi vide) i oko jednog sata poslije podne tri puta je izgovorio »Isuse i Marijo« te blaženo izdahnuo. Onaj brat stavi drugi dan njegovo tijelo u sanduk, odveze ga u Nanking i pokopa izvan gradskih zidina pod brežuljkom zvanim Yu-hoa-tai.

Slijedeće godine stiže u Kinu Ivanov drug, sa studija, Adam Schall koji je kasnije reformirao kineski kalendar, postigao u Pekingu čast mandarina, bio predsjednik Društva matematičara carevine i isposlovao da se kršćanstvo moglo širiti u cijeloj zemlji. Da naš Vreman nije prerano umro bio bi jedan učenjak i misionar više uz svoju veliku subraću. Ali ga je Gospodin pozvao k sebi jer ga je našao spremna da licem u lice gleda Onoga o kojem i najveće znanosti imaju tek blijede slutnje.

PRIJEVOD DESET BOŽJIH ZAPOVIJEDI NA KINESKI JEZIK (GODINE 1583–1584)

Duhovne vježbe dječaka i mladića

Za vrijeme zimskih praznika 1989. održat će se u sjemeništu »Augustin Bea« na Fratrovcu u Zagrebu duhovne vježbe za dječake sedmog i osmog razreda osnovne škole, i to:

- **od 23. siječnja u 18 sati do 26. siječnja u podne, te**
- **od 26. siječnja u 18 sati do 29. siječnja u podne.**

Održat će se i jedan tečaj za mladiće srednjih škola, i to:

- **od 30. siječnja u 18 sati do 02. veljače u podne.**

Za sva tri tečaja duhovnih vježbi potrebno je na vrijeme se prijaviti na adresu:
Marko Milišić, Fratrovac 38, 4100 ZAGREB

Ako vam je zgodnije, možete nas nazvati i na telefon: (041) 222-363.

Knjige

UREDSKI LITURGIJSKI KALENDAR 1989. Kalendar je prikladan za svećenike, časne sestre, bogoslove i ostale poslovne katolike. Svaki tjedan raspoređen je pregledno na dvije stranice i ima dovoljno prostora za bilješke. Kalendar ima 104 str. Cijena 5.000 din. (Plastična podloga za kalendar može se kupiti u svakoj knjižari.) Narudžbe: CRKVA NA KAMENU, Šetalište JNA 18 – 88001 MOSTAR, pp 143.

ČEŽNJA ZA ZAVIČAJEM – pripovijesti, napisao R. Kupareo. Cijena 8.000 din. Narudžbe kod izdavača: HKD SV. ĆIRILA I METODA, Trg Kralja Tomislava 21 – 41000 ZAGREB.

Na adresi: KNJIŽNICA UPT – 54400 ĐAKOVO, pp 62, možete naručiti slijedeće:

BOŽIĆNA MELODRAMA, napisao V. Cipriš. Tekst i note za glazbeno-scensko obogaćenje božićnog ozračja. Cijena 3.000 din.

Božićni i drugi igrokazi, napisao I. Zirdum. 27 raznih igrokaza umnoženo ciklostrojem. Cijena pojedinog igrokaza je 3.000 din.

SVETA BOŽIĆNA NOĆ, priredio S. Belaj. Božićni zbornik. Razni članci, propovijedi, pjesme i sastavi na temu došašća i Božića koji mogu uvelike pomoći pastoralnim djelatnicima. Cijena 12.000 din.

PUTOVANJE WALTERA KLINGERA OKO SVIJETA (treće izdanje), napisao F. Weiser. Na putu oko svijeta, jedan se petnaestogodišnjak, zahvaljujući sretnim okolnostima, vraća vjeri i oduševljava kršćanskim idealima. Radnja je napeta i posebno osvaja mlade čitatelje. Cijena 4.000 din.

Na adresi: FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp. 699, možete naručiti slijedeće:

EVO TI MAJKE! – Marijanska razmatranja, napisao Antun Weissgerber, poznat kao odgojitelj, propovjednik i duhovni vođa. Ovo će djelo duhovno obogatiti svakoga za zdravo i plodno štovanje Marije. Cijena 15.000 din.

DARIVATI LJUBAV, napisao Ivan Fuček. Pedeset novih odgovora iz moralno-vjerskog područja za osobnu i zajedničku izgradnju. Cijena 4.000 din.

»U KRISTU JEDNO TIJELO I JEDAN DUH«, napisao Josip Antolović. Razmatranja o »duhovnim velikanima« kroz mjesec prosinac. »Ova knjiga, a ako za njom budu slijedile i druge, želi biti »mass-medium« – sredstvo priopćivanja – između svih onih koji su u Kristu jedno tijelo i jedan duh...« Knjiga želi biti izraz poštovanja najuglednijim udovima Kristova otajstvenog tijela. Obiljem novosti auktor dopunjuje niz »S duhovnim velikanima«. Cijena 15.000 din.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... i Majci Božjoj Trsatskoj, sv. Ani i dušama u čistilištu što smo nakon 10 godina braka, kad su nam već sve nade bile izgubljene, njihovim zagovorom dobili kćerkicu Anu. – Zahvalni: Marija-Darka i Mladen Radošević, Rijeka

... i anđelima čuvarima što smo dočekali sina iz vojske, živa i zdrava. – Majka Slavonka

... i preporučujemo se, kao i sv. Josipu te Leopoldu Mandiću za mir i blagoslov u obitelji te sretan porod žene. – Zahvalni čitatelj, Lomnica

... i sv. Anti, sv. Josipu i sv. Tereziji od Djeteta Isusa za uspješnu tešku operaciju moje sestre. – F. F., Olib

... za uspjeh teške operacije i poboljšanje zdravlja. – M. M. P.

... za pomoć u jednoj velikoj kušnji. Preporučujem se i nadalje u njihovu zaštitu. – N. N.

... i sv. Antunu na primljenim milostima. Preporučujem i nadalje sebe i svoju obitelj u njihovu zaštitu. – Katarina Jurašković, Jalžabet

... i Majci Božjoj pri Kamenitim vratima za primljene milosti. Preporučujem se i nadalje. – Marija Pintar, Zagreb

... i sv. Anti na primljenim milostima, a osobito što smo, moj sin i ja, ozdravili od teške bolesti. – Ivan

... na primljenim milostima. Preporučujem njihovu zagovoru braću i sestre i samu sebe koja sam teško oboljela, a nadasve brata Ivu te Milana koji, poslije dvije teške operacije, ponovno ima komplikacija. – Dina Sarađen, Split

... na primljenim milostima. Osobito zahvaljujem Isusu patniku na Maslinskoj gori te Gospi od zdravlja za ozdravljenje sina, od upale pluća. – Zahvalna mama Vlatka

... i Presvetom Trojstvu te svima svetima za povratak iz bolnice, a sv. Antunu što sam pronašla izgubljenu stvar. – M. V. Obrovnica

... i Kraljici mira za uspjeh teške operacije moga unuka Siniše i druge primljene milosti. – Julijana, Zrenjanin

... za sve primljene milosti i snagu u časovima potrebe. – Čitatelj iz Valpova

... i svim svecima za ozdravljenje sina. – Majka iz Slavonije

... i sv. Obitelji na primljenim milostima i preporučujem se nadalje. – Čitateljica iz Slavonije

... i Majci Crkve na pomoći u teškoj duševnoj depresiji. – Zahvalna N. N., Viljevo

... i Gospi od brze pomoći te svima svetima za sretan porod, zdravo dijete i mnoge druge primljene milosti; preporučujem se i nadalje za blagoslov i mir u obitelji. – Marica, Slavoski Brod

... i m. Klaudiji na uslišanim molitvama za ozdravljenje dragog nam sinčića Mirka. – Zahvalni roditelji

... i m. Klaudiji što mi je sin ostao živ u teškoj nesreći. – Majka

... i m. Klaudiji za pomoć u svim životnim prilikama. – Angela Orlando, Zagreb

... i m. Klaudiji za izvanrednu pomoć u teškom poslu. – s. A., Zagreb

... i m. Klaudiji za zaštitu u velikoj neprilici i očuvanju od teških ozljeda. – N. N., Zagreb

... i m. Klaudiji za pomoć u velikoj neprilici koja me snašla kod posla. – N. N., Varaždin

... i m. Klaudiji na uslišanim molitvama. – N. N., Busovača

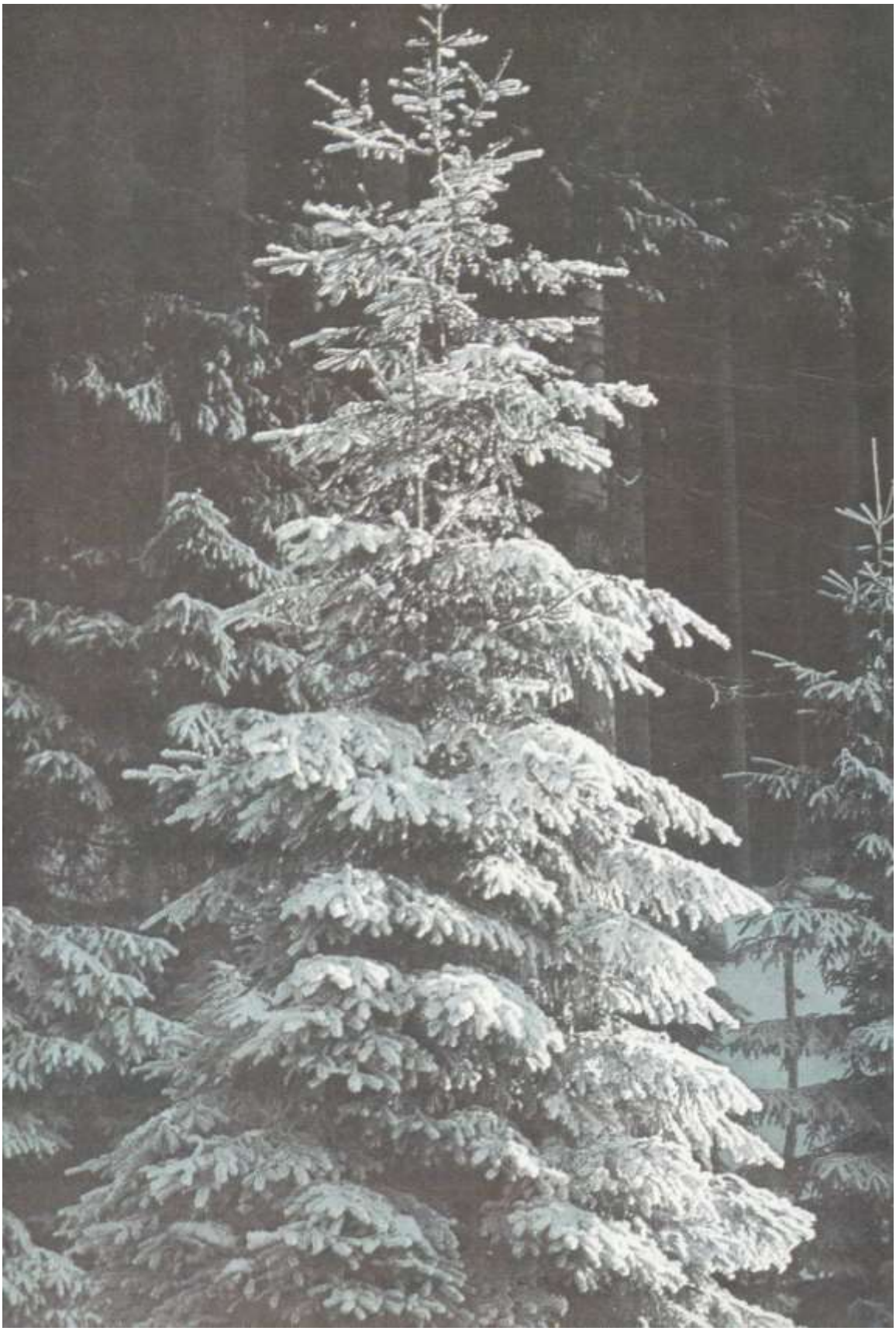
... i m. Klaudiji za pomoć u materijalnim neprilikama. – N. N., Zagreb

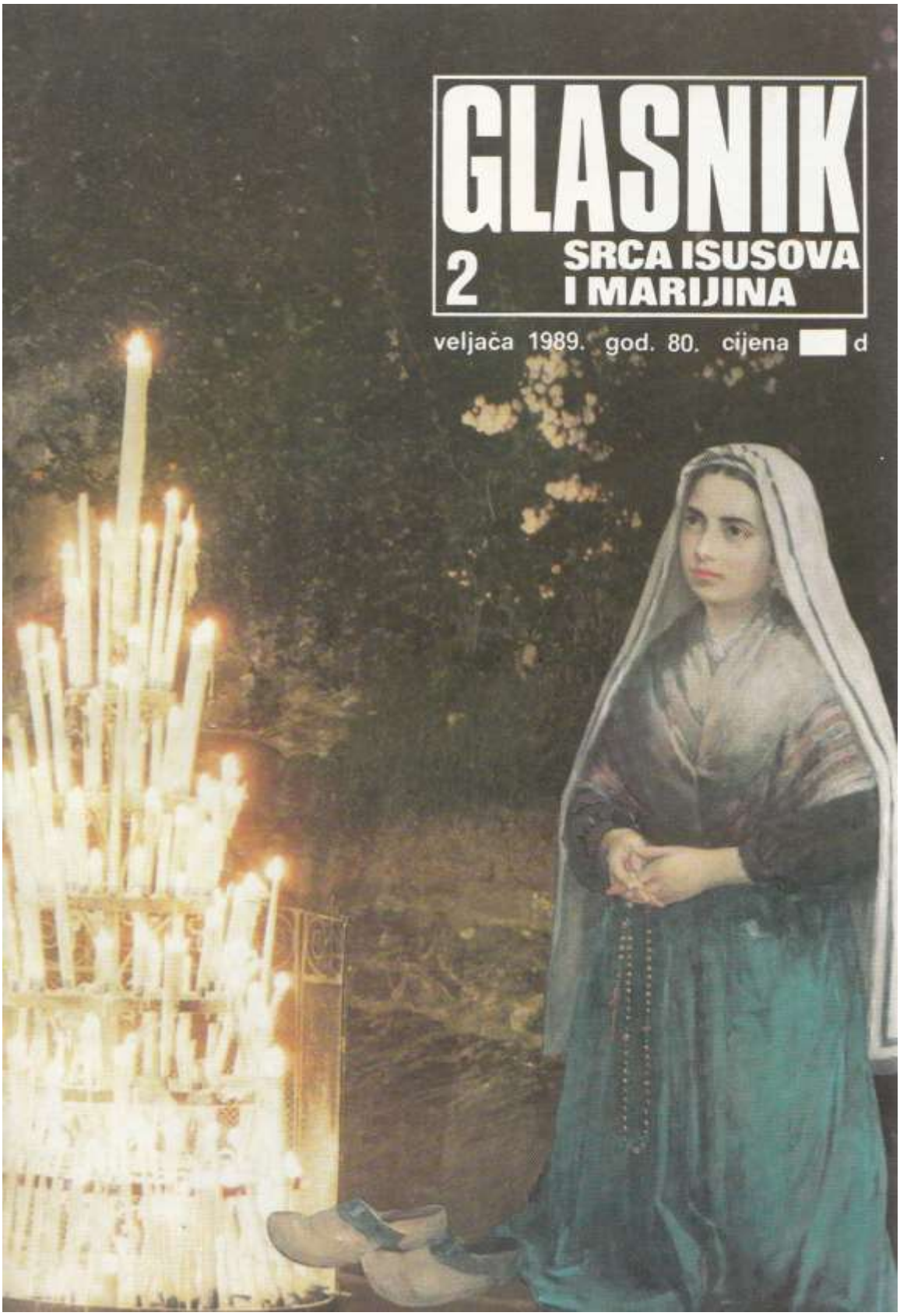
... i m. Klaudiji za pomoć kod pronalaženja izgubljenih stvari. – s. Anastazja

... sv. Josipu, sv. Antunu i svim svetim zagovornicima, za zdravlje i druga uslišanja. Preporučujem se i nadalje za snagu i strpljenje meni i mojoj djeci u svim kušnjama koje nas mogu snaći. – Zahvalna Ruža Dončević, Jelsa

... sv. Obitelji i svim svetima za dobro podnesenu operaciju, kao i za sve primljene milosti. Preporučujem i nadalje sebe, muža i sve naše. – Zahvalna Lucija, Jelsa

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

2 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

veljača 1989. god. 80. cijena [redacted] d

»SRED TE SE PEĆINE
MARIJA JAVI...
BERNARDA MOLEĆI
HITRU UZ GAVU...«

VRIJEME KAD ZRI
INJE
ZIMSKO CVIJEĆE
(M. SPAHIJA)

O, lijepa Ljubavi

Imala sam bijeli cvijet u svojoj ruci...
Orhideju!
Mirisala je mirisima vrta s Libanona.
Ljepotom svemirskog kraljevstva
otkuda je rasipala pelud.
Ljepotom svijetlih noći
umivenih tajnama beskrajne ljubavi.
Ljepotom bijelom djevičanske rose,
kojom je iskitila rubove čašaka
i osula baršunaste latice.
Orhideja!

O, lijepa Ljubavi!
MARIJO!

Imala sam bijeli cvijet u svojoj ruci...
Orhideju!
Mirisao je darom ljubavi!
Na razbacanim laticama nosio je dušu moju.
Oči su se moje odmarale na obalama ljubavi.
Ruke su moje drhtale od bijele ljepote.
Srce je moje podiglo oltar s posudom
Orhideje.
Oltar Ljepoti nedostiživoj!

O, lijepa Ljubavi!
MARIJO!

Mira PREISLER

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

- Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove.
- Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec.
- Tehnički urednik: Ivan Vitez.
- Uredničko vijeće: Josip Antolović, Stjepan Kuzmić, Zvonimir Majić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner, Ivan Vitez i Zvonko Vlah.
- Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710.
- Tisak »Plamen«, Slavonski Brod.
- Cijena je otisnuta ispod »Sadržaja«. Poštarina je plaćena u gotovom.
- Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Svjedoci smo velikih promjena u svijetu. Izgleda da su napokon i najveće zablude modernog vremena dotakle dno svoga besmisla. Zarobljeni u mrak koji su širili, propovjednici tih zabluda još jučer pijani od »pobjede«, danas tapću na mjestu ne videći izlaza. Na Istoku i na Zapadu napokon sviće spoznaja da čovjek bez Boga može biti samo Kajin – ubojica brata svoga.

Budućnost se ne može graditi grdnjom drugih da bi se prikrilo vlastite slabosti, nego samo takvom promjenom samog sebe da drugima postanemo poželjni i prihvatljivi. To pak neće nikada postati ljudi koji na drugima vide samo zlo, nego jedino oni koji zlo uklone iz svoga srca, iz svoje sredine, i tako se osposobe za prepoznavanje i priznavanje dobra i u drugima, za pružanje ruke na suradnju, a ne pesnice na prijetnju.

Tražiti od drugih bezuvjetno pokajanje, nije li to već svojatanje božanskih svojstava, i put ubitačne oholosti? Nije li to sljepoća koja samog sebe ne vidi ni u pravoj mjeri ni u pravom svjetlu?

Izgleda da su odgovorni ljudi danas postali toga svjesniji negoli su bili oni jučer, suradnja postaje pravilo ponašanja. Ne bude li taj dobar razvoj zaustavljen nekim grubim nasiljem, možemo se nadati ljudskijoj a to znači i produhovljenijoj budućnosti. U tom procesu produhovljavanja čovjeka i njegove cjelokupnosti veliku ulogu ima svaki pojedinac ukoliko je istinoljubiv i dobronamjeran, a na osobit način ima je žena kao majka i odgojiteljica budućih naraštaja. Zato vam, dragi čitatelji, osobito preporučujem na čitanje, razmišljanje i u molitvu Papinio pismo o dostojanstvu i pozivu žene, a naći ćete ga na prvim stranicama ovog Glasnika.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 80. VELJAČA 1989. BR. 2

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 40
DOSTOJANSTVO I POZIV ŽENE 42
UJEDINJENJE U ŠTOVANJU BOGA I SLUŽENJU BRAĆI, P. Galauner 44
SLOBODNO VRIJEME I SLOBODA, R. Brajičić 47
ČEKAJUĆI DA SVANE, R. Grgec 48
JA BOGU, BOG MENI, J. Lebreton 49
PODLOST I NEUKUS 49
BIBLIJSKI PRETHODNICI, J. Antolović 50
VALENTINOVO U NATKRIŽOVLJU, J. Antolović 52
MOLITVA MAJCI BUDUĆNOSTI, Ivan Pavao II 53
DUHOVNI LIK SVETE BERNARDICE, V. Miklobušec 54
JEDAN SJAJAN ODAZIV, Odazvanik 56
ISUS U POKRETU, M. Nikolić 58
PRVE GODINE BRAKA, V. Vider 60
ČUDO ŽIVOTA, IVNA 62
SVI SMO, SVI MORAMO BITI – MISIONARI!, M. Rusan 64
IVAN RATKAJ, M. Korade 66
PISMO S. MONIKE OKRUGIĆ 68
OGLASI 70
ZAHVALNICE 71

CIJENA GLASNIKA

Pojedini primjerak 1700 dinara. Godišnja pretplata je 18.700 dinara. Za 10 ili više primjeraka istog broja dobiva se 10 % popusta. Pretplatu pošaljite do konca siječnja da izbjegnete naknadna poskupljenja. Novac možete donijeti osobno, poslati ga poštanskom uputnicom ili na naš žiro račun pod nazivom: »Zagrebačka banka«, Zagreb, 30101-620-16 s pozivom na broj 012102 2340072984 uz neizostavnu naznaku: GLASNIK SIM, Zagreb, Palmotićeva 31

Hvala na pismu

BORI SE ZA SLOBODU!

Poštovani uredniče!

Dozvolite mi da vam se obratim pismom jer ne mogu doći osobno, a nemam se kome povjeriti. Već kroz dulje vrijeme čini mi se kao da sam u začaranom krugu. Po prirodi sam veoma osjećajna i pogađaju me tuđe boli. Za svakoga nastojim imati riječ utjehe, u svakome probuditi nadu. Mislila sam da mogu imati i prijatelja, a sad vidim da je to laž. Sjećam se dobre stare izreke da je najbolji način za sticanje prijatelja biti prijatelj. Što to znači? U svoja prijateljstva ulagala sam sebe. Bila sam im uvijek na raspolaganju i nisam štedila ni vremena ni žrtava, a dobila sam za uzvrat samo nerazumijevanje, prezir i uvrede čak i onda kad mi je bilo najteže. Zaista su ljudi čudni. Kad se nalaze u ponoru zla, manji su od makova zrna, a čim si im pružio ruku na pomoć, iz »zahvalnosti« će te povući u ponor.

Oduvijek sam smatrala da poštenje traži reći čovjeku iskreno što mu ne valja, a ne u lice mu laskati a iza leđa mu se smijati. A upravo ta moja iskrenost donijela mi je na tone pakosti i mnogo neprospavanih noći.

Imala sam mladića. Iskreno smo se voljeli i planirali smo zajedničku budućnost. Imala sam u njega mnogo povjerenja i željela sam da se obrati i postane pravi vjernik. Nažalost, pobijedila je ljudska pakost. Moju želju uništila je grupa koja se predstavljala kao njegovo društvo, i ta ga je grupa malo po malo uvlačila svojim kandžama u mrežu zla, pokvarenosti i droge. Izgubila sam sve ono oko čega sam se godinama trudila. Svi su moji snovi pali u vodu, bez ikakve nade da se ostvare. Sada više nemam snage da se borim i ne vjerujem u spas, jer osjećam da se borim protiv nekog snažnog iako nevidljivog zla.

Ponekad se pitam nije li me Bog ostavio, i ako je tako učinio zašto je tako učinio? Mnogo puta pokušala sam svećenika pitati za savjet, ali nikada nisam imala dovoljno hrabrosti. Po prirodi nisam odveć komunikativna i jako teško sklapam poznanstva s ljudima. Imam i osjećaj manje vrijednosti zbog kojeg se uvijek držim po strani od ljudi. Nekoć sam bila hrabro i napredno dijete, ali su sve moje zamisli smatrane glupima i smiješnima. Govorili su mi da sam nesposobna i slično. Sve je to ostavilo na meni duboke tragove. Oduvijek sam

željela biti u društvu mladih kršćana, pravih vjernika, ali ne mogu ih nigdje naći. Čini mi se da smo svi previše oprezni i svatko se krije negdje iza svoje maske nezainteresiranosti i hladnoće. Nedavno sam u autobusu srela mladića koji mi je donekle vratio vjeru u ljude. Još se sjećam kako mi je rekao da Isusa nosi na zlatnom lančiću oko vrata, ali još više u srcu, i da mu tu vjeru i ljubav nitko ne može iščupati iz bića. Dok postoje takvi ljudi, ima nade u spas budućih generacija.

Poštovani uredniče, oprostite mi na preopširnosti. Bilo bi mi neizmjerno drago da ovo moje pismo s vašim komentarom objavite u Glasniku, ali meni je već i to olakšanje što sam vam sve rekla što mi je na srcu. Potreban mi je razgovor, podrška i vjera mojih mladih prijatelja. Usprkos svemu vjerujem da ih ima, i voljela bih da mi se jave preko Glasnika. Uz zahvalnost i pozdrav,

Osamljena studentica ANA

Komentar tvoga pisma, Ana, počet ću s tvojim potpisom, a to bi skoro bilo i dosta. Ako se zaista osjećaš osamljenom, a živiš među ljudima a ne među vukovima, onda velik dio tvojih muka izvire iz tebe same, a ne iz tvoje okoline. Zašto je tako, to je drugo pitanje, a nešto spominješ i sama: »... sve su moje zamisli smatrane glupima i smiješnima. Govorili su mi da sam nesposobna i slično. Sve je to ostavilo na meni duboke tragove.«

Nije rijedak slučaj da okolina svojim nesmotre-

nim postupcima ubije u mladom čovjeku volju za rad. Do toga lako dođe osobito kod onih koji su po naravi nesigurni, bojažljivi i preosjetljivi na sud svoje okoline. Takvi se ljudi obično brane zidom šutnje i povučenosti. Osjetljivi su za svoj ugled pa se boje suočavanja. S vremenom to urodi osjećajem neslobode, i to onda ostavlja na njima najdublji trag. Od straha za svoj ugled, takve osobe sve stvaraju pod koprenom svoga svijeta u koji drugi nemaju pristupa, pa tako stvaraju i prijateljske veze do kojih dosta teško dolaze jer nemaju dostatna povjerenja u ljude. Uvijek se boje da ne postanu odveć poznati. Čak i onda kad čine dobra djela, kad pomažu drugima, možda i nesvijesno prožeti su potrebom za samopotvrđivanjem, pa ih silno boli ako dožive neuspjeh. Takvi ljudi, makar bili i mladi, žele druge prilagoditi sebi, a ne sebe drugima. Gdje nemaju nade u uspjeh, tamo ništa i ne pokušavaju. Osjećajnost je kod njih veoma jaka, ali jednostrana.

Kad čovjek uvidi da je takav, pogotovo ako je još mlad, mora se odlučno boriti da izađe iz te ljušture samosvojnosti. Mora izaći na otvoreno polje i prihvatiti bitku za svoj JA pred očima gledalaca, bez straha za svoj ugled. Bude li tako postupao, oslobodit će se pretjeranog straha za svoj ugled, i osposobit će se za javno primanje uspjeha i neuspjeha. Ostane li u svojoj ljušturi nepovjerenja, dvojako će patiti: snaći će ga još veći strah da netko ne sazna za njegove neuspjehe, a snaći će ga i žalost što nema s kim podijeliti radost uspjeha.

Ana, negdje na toj potki duševnih zbivanja nastoj naći i samu sebe. Niti svoga života otvoreno i slobodno vezuj s drugima, ali tako da te nitko ne zarobljava. Življenje u slobodi i za slobodu, to je vještina koju moraš steći.

Počneš li izvor svojih problema tražiti i u sebi, a ne samo u drugima, prihvatiš li zadatak da u prvom redu mijenjaš sebe a ne druge, lakše ćeš podnijeti i takav svijet o kakvom pišeš u prvom dijelu svoga pisma. Mladića koji ti je »propao« žali radi njega a ne radi sebe.

Što se ljudske nezahvalnosti tiče, ona je poznata i prisutna u svim vremenima, sredinama i zanimanjima. Ona je tamo gdje su ljudi! Potraži onu divnu pjesmu genijalnog Augusta Šenoe: »Budi svoj!« Ta te pjesma krasno uči:

»... I radi za svijet al ne slušaj pljeska; i ljubi svijet al ne nadaj se plaći, jer hvala ljudska voda je vrh pljeska. U tvojoj svijesti hvala ti je trudu, s poštena čela teče pošten znoj, i nijesi, brate, živio zaludu, kad jesi svoj! ...«

Ana, ništa drugo, nego na posao! Mlada si i možeš pobijediti. Svako dijete može zgaziti puža koji se uvlači u svoju kućicu, ali neka dohvati, ako može, pticu koja slobodno leti zrakom. Pjevaj i ti svoju životnu pjesmu u slobodi, a kritike ćeš i sama razabrati, da li su dobronamjerne, ili su to zanovijetanja barskih krekетuša.

UREDNIK

Šimun

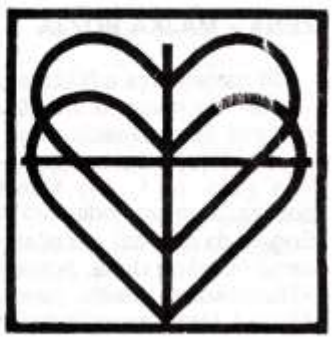
Dan peludast, bijel. U naručju hrama sjedi čovjek. Duboka starost klizi mu niz lice. Oči su mu boje nedozrela žita, s tjemena na zatiljak ruše mu se valovi sjedina. U kutovima oko ustiju i očiju titraju mrežasti nabori. Živi u plamenom očekivanju i mirisnom zrenju nade. U tišini molitve treperi povrh svijeta. Svako jutro sve jače zriju na sunčevim zrakama grozdovi obećanja i prosiplju uvijek novu nadu da će Sunce ipak doći.

Na umornom i prašnjavom putu njegovog života iznenada mu se ostvario svileni san: Mesija! Uzbuđen od sreće drhti starac kao mlada breza na vjetru. Sunce se nadima kao mlado srce, nebo paraju ptice. U osmijehu Djeteta starčev smiješak cvjeta. Razbuktale se ruke njegove starosti ispružene u vječnost, grle rođenu Ljubav i u srce zemlje upisuju molbu i zahvalu:

»Sada, Gospodine, otpusti slugu svojega, jer oči moje vidješe Spasenje Tvoje...!«

IVNA

Glasnikova jubilarna godina poratnog izlaženja
1963 – 1989.

Dostojanstvo i poziv žene

Dostojanstvo žene i njezin poziv dobili su u najnovije vrijeme zaista posebnu važnost. To, uz ostalo, pokazuju mnogi interventi Učiteljstva Crkve, posebno II. vat. koncila. Treba podsjetiti na zalaganje Pavla VI. koji je na zahtjev Sinode biskupa iz 1971. godine ustanovio posebnu komisiju za unapređenje žene.

Oci nedavne Sinode biskupa su, uz ostalo, tražili antropološko i teološko razmišljanje, kako bi se shvatio razlog i posljedice Stvoriteljeve odluke. Ljudsko biće postoji uvijek i jedino kao žena i muškarac. Ovaj Dokumenat nastoji raspraviti ove osnovne teme.

Vječna istina o čovjeku – muškarcu i ženi – osvijetljena je otajstvom utjelovljene Riječi, jer Krist potpuno otkriva čovjeka čovjeku (usp. GS 22). U ovoj Kristovoj objaviteljskoj ulozi posebno mjesto ima ona »žena« koja je bila njegova Majka.

ŽENA – MAJKA BOŽJA

Od navještenja u Nazaretu »žena« se nalazi u središtu Kristova spasiteljskog događaja. U Riječi koja se utjelovljuje (usp. Iv 1, 14) Marija postizava takvo jedinstvo s Bogom da nadilazi sva očekivanja ljudskog duha, postaje »Theotokos« (Efeški sabor, 431. g.). U njoj se na taj način manifestira izvanredno dostojanstvo »žene«. Ovo se dostojanstvo, s jedne strane, sastoji u nadnaravnom uzdizanju u sjedinjenje s Bogom u Isusu Kristu, koje se u »Bogorodici« ostvaruje na najuzvišeniji način. Marija je prauzor čitavog ljudskog roda, kako muškarca, tako i žene. S druge strane, nazaretski događaj ističe posebno sjedinjenje s Bogom, po milosti Duha Svetoga koje može imati samo »Bogorodica«, sjedinjenje između majke i sina. Od časa kad milost uvijek usavršava i oplemenjuje narav, to jedinstvo znači i punino savršenstva onoga »što je karakteristično za ženu«, »onoga što je žensko«. U ovome smislu Marija je prauzor žene.

SLIKA I PRILIKA BOŽJA

U kontekstu biblijskog »Početka« koji je nepromjenjivi temelj čitave kršćanske antropologije razabire se da je Bog stvorio čovjeka na svoju sliku i priliku i stvorio ga kao muškarca i kao ženu (usp. Post 1,27). Čovjek – u jednakoj mjeri muškarac i žena – osoba je prije svega jer je razumno biće, koje je Bog htio za sebe samoga. »Početak« nas zatim uči da je žena stavljena pored muškarca kao njegov sugovornik (usp. Post 2, 18-25). Žena predstavlja drugo »ja« u zajedničkom čovještvu. Muškarac i žena se već od početka pojavljuju kao »jedinstvo dvojstva«. Snagom zajedničke ljubavi muškarac i žena su pozvani da održavaju jedinstvo ljubavi u Bogu, kojom se tri Osobe ljube u intimnoj tajni jednoga božanskoga života.

Biblijska objava preko koje Bog govori određenim ljudskim jezikom neizbježno obilježenim antropomorfizmima pokazuje da uz pravu sličnost čovjeka s Bogom postoji i naglašena nesličnost. Ovo objašnjava zašto neki biblijski odlomci Bogu pripisuju muške i ženske kvalitete i indirektno potvrđuju istinu da su oboje, i muškarac i žena, stvoreni na sliku i priliku Božju.

> ***»Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih.«***
>
> ***(Post 1, 27)***

EVA – MARIJA

U stvaranju su čovjeka stoga sadržani ne samo temelj jednakog dostojanstva muškarca i žene, već i određenje da oboje sudjeluju u intimnom životu samoga Boga. U ovaj se »Početak« grijeh upisuje kao kontrast i negacija. U muškarcu i ženi grijeh ne uništava sliku Božju, nego je potamnjuje i umanjuje. Grijeh lomi početno jedinstvo u odnosu muškarac-žena, u odnosu čovjek-narav.

Grijeh poremećuje početni odnos između muškarca i žene: »žudnja će te mužu tjerati, a on će gospodariti nad tobom« (Post 3,16). Umjesto uzajamnog i iskrenog darivanja nastupa gospodarenje, koje remeti osnovnu jedna-

kost muškaraca i žene učvršćenu u »jedinstvu dvojstva«. Tada žena može postati objekt muške vlasti i gospodstva. Riječi Knjige Postanka svjedoče i prvu najavu pobjede: »Protoevanđelje«. U njemu se pojavljuje ona »žena«, čiji će se rod boriti protiv »oca laži«. Na taj se način pod imenom »žena«, povezuju dva ženska lika, Eve i Marije. Marija dobiva u sebe tajnu »žene« čiji je početak Eva, majka svih živih. U Mariji se ponovo otkriva značenje ženskog čovještva, dostojanstvo i poziv žene kako ga je Bog htio na »Početku«.

ISUS KRIST

Kristovo ponašanje i odnos prema ženama karakterizira velika jasnoća i dubina. Općenito se priznaje da je on pred svojim suvremenicima bio promicatelj istinskog dostojanstva i poziva žene. Postupao je naime duboko poznavajući tajne kraljevstva, kao svjedok vječnog Božjeg plana u odnosu na čovjeka. U svim njegovim riječima i njegovim djelima ne nalazi se ništa što bi odražavalo diskriminaciju žene, koja je u njegovo vrijeme postojala.

Listajući stranice Evanđelja pred našim očima prolazi veliki broj žena različitih dobi i različitog staleža. Isus u svim slučajevima s njima postupa ili s njima govori kako može činiti samo onaj koji je u vezi s tajnom »Početka«. Stoga ne čudi, što Isus, slobodan od uvjeta vremena, povjerava i ženama najdublje tajne Božje, niti činjenica što su se brojne žene našle pod križem niti što su bile prvi svjedoci uskrsnuća. Žena s Kristom proročki postaje živi subjekt i nenadomjestiv svjedok velikih djela koja je Bog učinio prema čitavom čovječanstvu.

MAJČINSTVO – DJEVIČANSTVO

Djevičanstvo i majčinstvo svoju puninu vrijednosti imaju u Mariji. Ove dvije dimenzije ženina poziva u njoj koegzistiraju. U uzajamnom darivanju osoba brak se otvara poimanju novog čovjeka. U uzajamnom darivanju supružnika Spasitelj odgovara poklanjanjem djeteta. U roditeljstvu muškarca i žene održava se tajna vječnog rađanja koja je u samom Bogu, ali majčinstvo žene je specijalan dio ovog zajedničkog roditeljstva. Nijedan program »jednakosti prava« ne može vrijediti ako bitno ne vodi računa o ovome.

Biblijski obrazac »žene« kulminira u majčinstvu Majke Božje: zahvaljujući njezinu djevičanskom »neka bude« novi se Savez mogao ispuniti »u tijelu i krvi«. To uključuje i činjenicu da je svako majčinstvo na zemlji već sada objektivno postavljeno u odnosu sa savezom koji je Bog, posredstvom Marijinog majčinstva, utvrdio s ljudima.

U svjesno izabranu djevičanstvu kraljevstva žena potvrđuje sve svoje dostojanstvo osobe i u isto vrijeme izvršava svoju ženskost u spontanom darivanju sebe Bogu u Kristu.

Evanđeoski radikalizam o djevičanstvu, koji pripada ženi, ali i posvećenju čovjeka u svećeničkom celibatu ili u redovničkom zvanju, ne može se shvatiti bez prispodobljavanja zaručničkoj ljubavi koja teži duhovnom sjedinjenju s Kristom-Zaručnikom.

Dva se različita poziva života na taj način pokazuju duboko komplementarnim, upravo unutar pojedine osobe. Prednost djevičanstva nad brakom naznačena u prvoj poslanici Korinćanima, što je stalno učenje Crkve, na nikakav način ne zasjenjuje važnost fizičkog i duhovnog majčinstva. Žena je poput Marije i poput Crkve djevica-majka-zaručnica.

»Žene neka se pokoravaju svojim muževima kao Gospodinu, jer je muž glava žene kao što je i Krist glava Crkve – on, Spasitelj svoga Tijela! Štoviše, kao što je Crkva pokorna Kristu, tako neka budu i žene u svemu svojim muževima!«

(Ef 5, 22–24)

CRKVA – KRISTOVA ZARUČNICA

Osnovnu važnost u ovom pogledu imaju riječi Poslanice Efežanima (5, 25-32), u kojoj se zaručnički karakter ljubavi između muškarca i žene prispodobljuje tajni Krista i Crkve; Krist je Zaručnik Crkve, Crkva je Zaručnica Kristova. Ova analogija, koja nije bez presedana u Starom zavjetu, ide istovremeno u dva smjera koji zajedno sačinjavaju »veliku tajnu«: pravi savez supružnika tumači supružnički karakter Kristova jedinstva sa Crkvom i na svoj način ovo jedinstvo odlučuje sakramentalnost braka između muškarca i žene.

(Nastavak na str. 46)

Ujedinjenje u štovanju Boga i služenju braći

»Oče sveti, čuvaj u svome imenu one koje si mi dao, da budu jedno kao mi! Kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, tako neka i oni u nama budu jedno, da svijet vjeruje da si me ti poslao... Da svijet upozna da si njih ljubio kao što si mene ljubio.« (Iv 17, 11) Tako je Gospodin Isus molio u svojoj velikosvećeničkoj molitvi prije odlaska u muku.

JEDINSTVO I ZAJEDNIŠTVO U VJERI TE SLOŽNO DJELOVANJE

Za mjesec veljaču, na početku korizmenog vremena, Papa nam svima stavlja na srce molitvu za jedinstvo cijelog Božjeg naroda. To nutarnje jedinstvo Crkve veoma je važno. Po njemu nas svijet može prepoznati kao Isusove učenike i naša prisutnost u svijetu i svjedočanstvo postaje uvjerljivo.

U stvari mjesečna nakana otkriva nam program kršćanskog života. Na početku korizme to nam mora jače doći do svijesti. Cilj je jedinstvo i zajedništvo u vjeri i složno djelovanje u svakodnevnom životu, napose na području djelotvorne ljubavi u služenju braći. Put do tog cilja ostvaruje se u tri etape koje se međusobno prožimaju.

MOLITVA KAO SUSRET S BOGOM

Molitva kao susret s Bogom temeljni je stav čovjeka kao stvorenja i još više kao kršćanina. Bez molitve, bez toga osobnog susreta čovjeka s Bogom u dubinama vlastitog srca i savjesti, čovjek nije u punom smislu čovjek. Nedostaje mu jedna bitna dimenzija njegova bića. A to još više vrijedi za kršćanina. On je po svoj naravi, po svom krštenju, postao Božiji sin. A sin nije u punom smislu sin ako se ne susreće u ljubavi sa svojim ocem.

Molitva je most po kojem imamo prilaz Bogu. U tom susretru mi se klanjamo, hvalimo, zahvaljujemo, kajemo se i iznosimo svoje potrebe pred onoga o kojem ovisimo onako kao što sunčana zraka ovisi o suncu.

Što se više otvaramo Bogu i njegovoj milosti, što se osobnije susrećemo s njime u molitvi kao njegovi sinovi i njegove kćeri, to ćemo biti sposobniji za evanđeosko zajedništvo života koje se usredotočuje na štovanje Boga i pomaganje bližnjemu.

POKORA KAO PUT DUBLJEG SHVAĆANJA BOGA

Drugi bitni element kršćanskog života je pokora. To u prvom redu znači priznavanje vlastitih grijeha i promašaja. Takvo priznavanje uključuje u sebi pomirenje s Bogom i braćom, davanje zadovoljštine za grijehe, svakodnevni napor da se oslobodimo neurednih navezanosti na dobra ovoga svijeta, a posebno navezanosti na samoga sebe. U takvom unutarnjem rasloženju mi se približavamo idealu blaženstava kako ih je Isus objavio u govoru na Gori. A to znači da dublje ulazimo u Kristov duh i dublje shvaćamo njegove poruke.

Samo taj Duh osposobljava nas za međusobno jedinstvo, za zajedničko svjedočanstvo u vjeri i kršćanskoj ljubavi kako to Isus od svakog od nas očekuje. Bez duha pokore, bez pokorničkih djela nema ljubavi, nema jedinstva ni u obiteljskim zajednicama, ni unutar naših vjerničkih zajednica, ni u našim pothvatima.

SAKRAMENTALNI ŽIVOT KAO PUT SAVRŠENSTVA

Sv. Otac upozorava nas u ovom programu i na treći elemenat našeg usmjerenja pre-

ma savršenosti i svetosti a to je naš sakramentalni život, osobito sv. ispovjed i euharistija. To su tajanstveni izvori milosti na kojima se kršćanin preporađa i osposobljava za sve puniji kršćanski život. Sakrament pomirenja nas unosi u otajstvo Božjeg milosrđa i praštanja. Tu se čistimo, tu se oslobađamo i dobivamo milost za novi početak ili za odvažnije stupanje putem kojim nas je Bog poveo.

Euharistija nas uvodi u središte Trojstvene ljubavi. Točnije, ljubav Presv. Trojstva u Kristu i po Kristu slijeva se u naše biće. Ona nas prožima, posvećuje i sve potpunije veže uz Boga i ostvaruje najintimnije zajedništvo s njime. Tu dolazi najjače do izražaja ona divna stvarnost o kojoj piše sv. Pavo: »Ne živim više ja, nego u meni živi Krist!«

Ako Krist živi u meni, onda ćemo se i međusobno sresti kao braća i sestre, jer smo nošeni istom ljubavlju koja nas usmjeruje Ocu i koja nas potiče na djelotvornu ljubav prema braći koja su u nevolji.

ODAZOVIMO SE POZIVU SV. OCA!

Odazovimo se pozivu sv. Oca! Molimo zajedno s njim za velike potrebe Otajstvenog Tijela Kristova. Prve subote u mjesecu on sam preko Radio-Vatikana u 20,30 sati (srednji val 1530 KHz = 196 m) predmoli Krunicu pa tako možemo čuti i njegov glas i u polsatnom vremenu biti zajedno s njime u molitvi. Sv. Otac poziva nas da i sami budemo promicatelji i graditelji tog jedinstva. Imajmo odvažnosti ići tim putem koji je označen molitvom, pokorom i dubljim sakramentalnim životom!

Za članove Apostolata molitve dublji sakramentalni život znači barem svakog mjeseca pristupiti sakramentu Pomirenja. S druge pak strane, znači tako živjeti da se kod svake sv. Mise možemo pričestiti. Tako ćemo se obogatiti milosnim darovima koje Bog dijeli svojim izabranima upravo po tim sakramentima.

Uzmimo u ovom mjesecu u ruke Sv. Pismo. Neka nas sam Gospodin po svojoj riječi pouči da dublje shvatimo vrijednost jedinstva i da otkrijemo nove puteve do dubljeg međusobnog jedinstva i zajedništva.

Sv. Ivan u 17. poglavlju svog Evanđelja iznosi nam Isusove najdublje osjećaje prije muke. To je takozvana Velikosvećenička molitva iz koje se vidi kakvo jedinstvo Gospodin od nas očekuje. Ali nas ujedno uvelike tješi kad vidimo da se i sam Gospodin moli za to jedinstvo.

Isto tako nam sv. Pavao otkriva nove vidike jedinstva kad nas uvodi u tajnu Kristova Tijela, posebno u 12. poglavlju 1. poslanice Korinćanima kao i u 4. poglavlju svoje poslanice Efežanima. Tu sv. Pavao snažno ističe: »Jedan Gospodin, jedna vjera, jedno Krštenje«! A to su oni najdublji temelji našeg zajedništva i jedinstva i u vjeri i u djelovanju!

Nakana naših biskupa:

ZA RODITELJE S VIŠE DJECE

Djeca su roditeljima radost i briga. Više djece više je radosti, ali i više briga, a katkada i više razočaranja.

Roditelji s više djece općenito nailaze na veće razumijevanje. Ljudi ih poštuju i spremni su im priteći u pomoć. Ali katkada nailaze i na čuđenje, nerazumijevanje, prigovor pa čak i na prezir. To je najteže podnijeti kad dolazi iz vlastite obitelji, a i toga, nažalost, ima.

Danas je sve manje obitelji s više djece te narod izumire. Na sveopću radost kod nas se izdižu neke mlađe obitelji koje s velikom ljubavlju i svješću odgovornosti rađaju djecu.

Prije dvadesetak godina naši su studenti znali javno na ulicama isticati parole: »Troje djece minimum, petero je ideal!« I zaista, mnogi od njih su ideal dostigli, a neki su ga i prestigli.

Ostao sam potresen kad mi je majka jednog našeg maturanta u sjemeništu rekla: »On je moje sedamnaesto dijete. Voljela bih vidjeti ženu mojih godina koja bi se mogla mjeriti sa mnom!« S njezinog je lica odsijevao kršćanski ponos i radost. A biskup je upravo prošle jeseni poslao tog njezinog sina, kao jednog od najboljih studenata, na daljnji studij bogoslovije u Rim.

Molimo da Bog prati svojim blagoslovom sve naše brojne obitelji, a mi ih poštujmo i budimo s njima solidarni; molimo da Bog dade našem narodu i našoj Crkvi mnogo takvih obitelji koje su otvorene životu; molimo da Gospodin već na ovoj zemlji nagradi sve roditelje koji su vjerovali u život i koji su kršćanskom odvažnošću prihvatili svako novo dijete koje im je on poklonio; molimo da i društvena zajednica dade brojnim obiteljima onu materijalnu podlogu koju one s pravom zaslužuju!

Petar GALAUNER

DOSTOJANSTVO I POZIV ŽENE

(Nastavak sa str. 43)

Poznata Poslanica Efežanima poziva supruga da u odnosima sa suprugom usvoji Kristov »stil« u postupku prema Crkvi. Načelo odnosa između muža i žene je ono »uzajamne pokornosti iz poštovanja pred Kristom« (usp. Ef 5,21). Ovo je »novost« Evanđelja koja jasno provejava, iako se još osjeća vjerska tradicija Izraela. Izazov kršćanskog ethosa je međutim jasan za sva vremena: uzajamna pokornost iz poštovanja pred Kristom.

Druga dimenzija Poslanice Efežanima je ona simbolička, koja služi za otkrivanje »velike tajne«. Crkva je Zaručnica kojoj je Krist, Zaručnik, dao samoga sebe. Simbol Zaručnika je muškoga roda i izražava zaručnički i božanski karakter ljubavi Božje prema Izraelu, prema Crkvi i prema svim ljudima. Međutim, prema ovoj su simbologiji, preko Crkve, sva ljudska bića – muškarci i žene – pozvani da budu Zaručnica, pa, prema tome, »žensko« postaje simbol ljudskoga. Pozvavši samo muškarce za svoje apostole, Krist je postupio kao potpuno suveren, apsolutno slobodan od mentaliteta rašireno g u njegovim vremenima. Na temelju »velike tajne« moguće je na primjereniji način shvatiti zašto je Euharistiju, sakramenat Zaručnika i Zaručnice, Krist povezao sa svećeničkom službom apostola. Pošto Euharistija na sakramentalan način izražava otkupiteljski čin Krista Zaručnika prema Crkvi Zaručnici, to postaje jasno razumljivo što svećeničku službu Euharistije, u kojoj svećenik djeluje »u Kristovo ime«, obavlja čovjek muškarac.

II. vatikanski sabor je obnovio svijest da svi kršteni, i muškarci i žene, sudjeluju u jedinom Kristovu svećeništvu participiranjem u njegovoj svećeničkoj, proročkoj i kraljevskoj misiji. Na taj način Crkva Zaručnica iskrenim darivanjem sebe odgovara neizrecivoj ljubavi Zaručnika otkupitelja svijeta. Tako se razumije, ako Crkva ima hijerarhijsko uređenje, da je hijerarhija ipak potpuno usmjerena prema svetosti Kristovih udova. Zbog toga je Marija lik Crkve, jer prednjači svima na putu svetosti. Crkva je ujedno marijanska i apostolsko-petrovska.

U svakoj epohi povijesti brojne su žene – usprkos progonima, poteškoćama i diskriminacijama – pružile sjajne primjere svetosti, ostvarujući misiju Crkve.

NAJVEĆA JE LJUBAV

Put za ostvarenje svih promjena potrebnih za unapređenje pravog dostojanstva i poziva žene počinje od priznanja da je temelj, Krist, nepromjenjiv. Prema tome, ono što prije svega određuje dostojanstvo žene u očima Boga i čovjeka je činjenica da je žena ona u kojoj poredak ljubavi nalazi teren za svoj prvi korijen u stvorenom svijetu. Prema velikoj analogiji Poslanice Efežanima Zaručnik je onaj koji ljubi. Zaručnica je ona koja prima ljubav. I poredak ljubavi je međusobni poredak, jer je ljubav ontološki i etički zahtjev osobe.

ZAKLJUČAK

Žena u Kristovu Duhu može otkriti čitavo značenje svoje ženskosti. Tada se ona može raspoložiti za iskreno darivanje sebe i na taj način ponovo naći sebe. Crkva u Marijanskoj godini želi zahvaliti Presvetom Trojstvu za »tajnu žene« i za svaku ženu. Nije li posredstvom žene izvršeno ono najveće u povijesti: što je Bog postao čovjekom?

(Osservatore Romano«
1. listopada 1988)

»Muževi, ljubite svoje žene kao što je i Krist ljubio Crkvu i sam sebe predao za nju, da je posveti čisteći je u kupelji vode uz pratnju riječi, da sam sebi privede Crkvu krasnu, bez ljage, bez bore, bez ičega tomu slična, da bude sveta i bez mane. Tako su i muževi dužni ljubiti svoje žene kao svoja tjelesa. Tko svoju ženu ljubi, ljubi samoga sebe. Bez sumnje, nitko nikada nije mrzio svoga tijela. Naprotiv, hrani ga i njeguje kao i Krist Crkvu. Mi smo, naime, udovi njegova tijela. 'Zato će čovjek ostaviti oca i majku te prionuti uz ženu svoju, i bit će oni samo jedno tijelo.' Ova je tajna uzvišena – a ja velim (da je uzvišena) u odnosu na Krista i Crkvu. Dakle, neka svaki pojedini od vas ljubi svoju ženu kao samog sebe, a žena neka poštuje svoga muža!«

(Ef 5, 25–33)

Slobodno vrijeme i sloboda

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Robert Guelluy (Geli) rodio se 1913.

Godine 1963. postao je profesor teologije na sveučilištu u Louvainu (Luvenu) u Belgiji. U svoju teologiju uključuje kršćansko iskustvo i molitvu. Ovdje ćemo navesti njegovo iskustvo slobodnog vremena.

Slobodno vrijeme, piše on, jedna je vrsta bogatstva. Svakom čovjeku potrebno je slobodno vrijeme kao što su mu potrebna materijalna dobra. Siromaštvo koje Evanđelje hvali nije bijeda koja obezvređuje. Ono najmanje što je potrebno za život, različito je od čovjeka do čovjeka. Što je čovjek svetiji to manje ovisi o materijalnim dobrima. Što mu je bogatiji nutarnji život to je manje podložan vanjskim uvjetima. To vrijedi i za slobodno vrijeme. Za duhovno malokrvne nepodnosivo je da budu podvrgnuti napornom radu i malo rade. Poduzetnim pak radnicima potreban je predah jer napetost u kojoj živimo zahtijeva da se opustimo.

Dokolica može postati tvrd gospodar, kao i novac. Pomanjkanje cigarete može biti nesnošljivije nego pomanjkanje kruha. A nije baš tako rijetko da se ljudi odriču i bitnoga u korist sporednoga. Razonode su, bez sumnje, raskopale više kućnih ognjišta nego što je to učinila bijeda. Briga za ono što nam je suvišno često više izjeda negoli briga za ono što je nužno. Zahtjevi otmjenog života veći su od zahtjeva koje nam nameće rad.

Da bismo se dobro služili bogatstvom moramo posjedovati duh siromaštva. Da bismo se dobro služili slobodnim vremenom potrebno nam je nesebično srce. Vrlo je velika naivnost htjeti podijeliti život u dva dijela: u vrijeme kad radimo ono što moramo i u vrijeme kad radimo ono što hoćemo. Dužnost je posvuda pa posvuda treba imati i slobodan duh. Velika je naivnost shvaćati slobodno vrijeme onim dijelom života u kojem možemo činiti što hoćemo. Ustvari, tad hoćemo što hoće svijet, a time mijenjamo samo gospodara; napuštamo jednog tiranina (rad) da bismo se podvrgli drugom tiraninu (svijetu), i to je sve. Umjesto da se odmorimo, iz dokolice izlazimo iscrpljeni. Pod izlikom opuštanja dajemo se razapinjati brigama. Sreća je što rad, kojemu ne možemo izbjeći, opet unosi u nas ravnovjesje tijela i duha.

Ono što nas fizički i duhovno razara to je misao na same sebe. Ja je drug koji najviše razara. Čovjek inače instinktivno želi zaboraviti na sebe pa se zaglušuje. Međutim, mnogo je važnije i blagotvornije zaboraviti na sebe baveći se onim što se isplati. U nebu ćemo upravo to raditi. Važno je, bez sumnje, da i na zemlji živimo što više možemo onako kako se na nebu živi.

Započnimo s odstranjivanjem ogorčenosti, antipatije, tužbi. Usmjerimo se voljom na ono što moramo – i to će već biti neki odmor. Usudimo se pogledati u oči našim djetinjarijama i inatima. Smognimo snage i nazovimo pravim imenom potrebe koje nas truju više nego posao koji ne možemo izbjeći. Razmišljajmo kako ćemo u svoj život umetnuti više ljubavi; to je tajna istinskog mira i slobode. U tom svjetlu treba prosuđivati rad i odmor, oskudicu i raskoš.

Životinja po nagonu podliježe dobru na koje naleti, a čovjek je sposoban birati. Odveć često mirimo se s radom jer moramo, a u slobodnom vremenu postajemo igračka okolnosti. Budući da su okolnosti hirovitije od tvrdog redovitog posla, u onome što radimo u slobodno vrijeme imamo privid slobode. Ali ako želimo sami upravljati svojim životom, moramo se izdići iznad privida.

Srce Isusovo, koje nas uči da se lišavamo sebičnosti i biramo Očevu volju, želi naš život staviti u naše ruke.

Čekajući da svane

Piše: prof. Radovan GRGEC

Čitao sam o starcu koji je prije smrti zasadio hrastovu šumu kako bi mogao otići u miru s ovoga svijeta, svjestan da je izvršio svoj zadatak i učinio nešto za poboljšanje života na zemlji. Čekao je da niknu prve mladice i, kad ih je ugledao, svanulo mu je pred očima. Umro je u miru kao »dobar i vjeran sluga«, koji je zaslužio da uđe u »veselje svojega Gospodara«.

Zaista, sretni su oni koji su za života, podnoseći teret dana i žegu, strpljivo služeći i hrabro trpeći, zaslužili da ostvare životne zadatke i naume te, dočekavši zoru, odu u miru. Takav je po zamisli Stvoriteljevoj životni put čovjeka pravednika.

Tapkajući tunelima patnje i mraka, ljudi idu prema svjetlosti, nadajući se i vjerujući da ih na kraju puta čeka oslobođenje i spasenje, odnosno Osloboditelj i Spasitelj. Često je od kolijevke do groba taj put tegoban i trnovit. Ma koliko bile duge dionice puta i vremena, »odavle do vječnosti« tek je jedan tren. Vječnost je zapravo već tu u nama i oko nas. Mi, pak, vršeći svagdanje zadatke i dužnosti, samo čekamo da nakon tame noći svane svjetlo zore.

Lukino evanđelje (Lk 29-32), koje se čita na Svijećnicu, govori nam o starcu Šimunu koji je, pošto je dočekao Spasitelja, mogao reći: »Sad otpuštaš, Gospodine, slugu svojega u miru...« Tako je njegov životni put završio svoj zemaljski tijek. Jedan je sluga počinuo u svjetlosti Onoga kojemu je služio životom i djelima u vjeri, nadi i ljubavi. Išao je ususret Svjetlu i sastao se s njim.

Svojom ljudskom sudbinom, svojom osobnom poviješću i služenjem, svi mi kršćani idemo ususret Onome kojega je starac Šimun nazvao Svjetlom, Onome koji nagrađuje svačiju vjernost, pravednost i ljubav. Svi ćemo se mi jednoga dana naći oči u oči s našim Spasiteljem.

Kako bi rekao Mak Dizdar »valja nam preko rijeke«. Svatko od nas mora prijeći preko svojega Rubikona i svojega Stiksa. Vjerujemo da nas na drugoj obali čeka svjetlo: Onaj koji može otrti svaku suzu s naših očiju i dati nam onaj mir što ga svijet ne može dati.

Rođeni smo da ne promašimo cilj i da postignemo svrhu života. O nama ovisi hoćemo li, uz pomoć milosti, tu svrhu postići i ugledati nakon tame svjetlo. Isus Krist, koji je došao na svijet da služi a ne da Njemu služe, pokazao nam je put.

Služeći Bogu i bližnjemu, sluge su obično bliži cilju od onih kojima služe. Moćnima i imućnima, naime, teže je doći do uvjerenja da su samo »sluge beskorisni«, a to je uvjerenje i raspoloženje koje se traži od onih koji mogu zasijati pravo sjeme i oploditi jalovu zemlju, od onih koje Gospodin zove »sol zemlje« i »svjetlo svijeta«.

Na putu prema svjetlu stalni su nam pratioci križ i patnja. Ne bojmo se tim putem poći jer drugoga nema. Na njemu nismo sami. pođimo, dakle, njime služeći drugima i čekajući da svane!

Ja Bogu, Bog meni

Ja sam njemu dao svu svoju žalost,
a on je meni dao svu svoju radost.
Ja sam njemu dao sav svoj nemir,
a on je meni uzvratio sav svoj mir.
Dušo moja, pjevaj od sreće i radosti!

Ja sam njemu dao sve svoje boli,
a on je meni dao svu svoju sreću.
Ja sam njemu dao svu svoju tjeskobu,
a on je meni dao svu svoju vedrinu.
Dušo moja, pjevaj od sreće i radosti!

Ja sam njemu dao svu svoju oholost,
a on je meni dao svu svoju poniznost.
Ja sam njemu dao svu svoju pohlepnost,
a on je meni dao svu svoju darežljivost.
Dušo moja, kliči od sreće i radosti!

Isto kao i u Kani Galilejskoj,
bilo je na kraju preobilno vina radosti...
Isto kao i kod umnoženja kruha,
bilo je na kraju obilje kruha života...
Isto kao na Tiberijadskom jezeru,
bilo je na kraju toliko riba,
da se mreža moga bića razdirala od darova...
Kad Bog daje, daje uvijek u izobilju!

J. LEBRETON
(Slobodan prijevod: V. Miklobušec)

Podlost i neukus

»Posljednje Kristovo iskušenje«, naslov je filma koji, najblaže rečeno, predstavlja težak promašaj filmske umjetnosti. Iskrivljujući, naime, evanđeoski izvještaj o Isusu Kristu, a zlorabeći povjerenje gledalaca, osobito neupućenih, auktor filma utiskuje im kroz oči u dušu pravu bogohulu. Takav film može biti samo na sramotu njegova auktora, proizvođača, dobavljača i prikazivača. Ako ga ne gledate, ništa ne gubite, ali ste puno uštedili: mir savjesti, dobar ukus, pošten obraz i novac koji biste platili za ulaznicu, a zapravo vam je uzet kao »porez na glupost«.

Film je zbog svog neukusa doživio ozbiljne i velike kritike, a ipak su ga i naši uvoznici kupili i prikazuju ga bez imalo obzira prema onima koji će ga gledati zbog dokolice, razbibrige, znatiželje ili čak nezrelosti.

Evo što o filmu misli Biskupska Konferencija Njemačke:

»Biskupska Konferencija Njemačke zgranuta je činjenicom da takav film može uopće biti ponuđen publici. Drskom samovoljom u filmu je iskrivljen biblijsko-povijesni lik Isusa Krista. Vrijeđa religiozne osjećaje vjernika. Podlo se ruga životu i smrti Isusa Krista. Žalosno pogađa u srce bezbrojne koji svoju nadu zasnovaše, ili je zasnivaju, u otkupiteljskoj smrti Sina Božjega koji je za nas čovjekom postao. Tko na tako bljutav način vrijeđa tuđe uvjerenje, ponaša se, u najmanju ruku netolerantno i širi netrpeljivost. Takav nema nikakva prava da se u svom prljavom pothvatu poziva na slobodu umjetničkog stvaralaštva, u ovom slučaju filmskog.«

I pored ove izričite osude filma američkog režisera Martina Scorsesa, prikazuju ga po njemačkim kino-dvoranama. (Ali ne samo po njemačkim!)

Priopćio: M. KOVAČ

Biblijski prethodnici

Piše: Josip ANTOLOVIĆ

Teolozi kao stručnjaci na svom području (npr. Jacques Guillet) kažu: »Kad se u Sv. Pismu pokušava potražiti iskustva koja bi pripremala kršćansku pobožnost Kristovu Srcu, čovjek ostaje u najmanju ruku zbunjen ako ne i razočaran.«

VALJA BITI OPREZAN

Riječ ili pojam »srce« upotrebljava se veoma često kako u Starom zavjetu tako i u Novom zavjetu, ali se rijetko kad primjenjuju na Boga ili Isusa. Ljudsko srce je, dođuše, stalno u nekom odnosu prema Bogu: traži ga ili odbacuje, moli mu se ili mu pjeva. S druge strane, odnos Boga prema čovjeku rijetko kad se opisuje kao da bi dolazio iz srca. Ipak ne valja previdjeti dva značajna teksta iz opisa općeg potopa.

»Jahve se pokaja i u svom srcu ražalosti što je načinio čovjeka na zemlji.« (Post 6,6)

»Jahve omirisa miris ugodni (žrtve paljenice) pa reče u svom srcu da više nikad neće prokleti zemlju zbog čovjeka.« (Post 8,21)

(Neki prijevodi Biblije mjesto *»u svom srcu«* vele »u sebi«. To je znak da se isti hebrejski izraz može prevesti na razne načine, ali uvijek ostaje smisao: u svome središtu, a to središte je srce.)

U prvom navodu Jahve prije nego će pustiti maha svojoj pravednoj srdžbi kaje se što je stvorio čovjeka i *»žalosti se u svom srcu«*. U drugom opet udišući ugodni miomiris Noine žrtve smiruje se i *odlučuje »u svom srcu* da više nikad neće prokleti zemlju zbog čovjeka«.

Pater Guillet kaže da ta dva prividno naivna arhaična izvještaja nisu bez značenja. U njima se nešto krije. Bog o kojem oni govore nije neki samodržac ljubomoran na svoju vlast, nego baš suprotno: on je privržen svome djelu te ranjiv kad ono bude napadnuto. No bilo bi ipak preuzetno na temelju samo ta dva primjera uobličavati si Boga kome se klanjaju sinovi Izraelovi.

PROROK HOŠEA

Pater Guillet misli da se iz tekstova »velikih proroka« dade izvući mnogo više mjesta koja govore u smislu »srca«. To je u prvom redu tekst iz proroka Hošee kojeg nazivaju i »prorokom Božje ljubavi«.

Prema njemu Jahve upravo strastvenom ljubavlju želi spasiti Izraela. On je nepromjenljiv u sveudilj velikoj ljubavi prema svome narodu. Evo u tom smislu najznačajnijeg teksta koji će posvjedočiti tu ljubav:

»Kako da te dadnem, Efrajime, kako da te predam Izraele! Kako da te dadem kao Admu, da učinim s tobom kao Sebojimu? *Srce mi je potreseno,* i moja se samilost probudila: neću više gnjevu dati maha, niti ću opet zatirati Efrajima, jer ja sam Bog, a ne čovjek; Svetac posred tebe – neću više gnjevan dolaziti.« (11, 8-9)

Ovdje se, doista, radi o jednoj objavi: Bog očituje i svoje ime i svoje držanje. Njegovo je ime »Bog« i on je »Svetac« posred svog naroda. Njegovo je držanje ljubav prema svome narodu.

PROROK JEREMIJA

Drugi je tekst iz proroka Jeremije koji piše: »I radovat ću se čineći im dobro; i čvrsto ću ih zasaditi u ovoj zemlji, *svim srcem svojim,* svom dušom svojom.« (32, 41)

Ovo je izravna Božja objava o njegovu srcu. U njoj prevladava ton povjerenja.

Iz ovoga teksta pater Guillet izvlači ovaj zaključak:

»Kako god bili ti tekstovi snažni, oni su i izuzetni, te se iz njih ne bi moglo stvoriti stvarnu tradiciju koja opisuje Božje srce, dapače ni kod autora uzajamno tako bliskih kao što su Hošea i Jeremija.«

To je strogo znanstvenički stav koji treba poštovati. No, kad je riječ o Svetom pismu, onda uz znanost ima riječ i vjera, prisutno je jedno dublje, nadahnuto, duhovno čitanje Božje Riječi, čitanje u kojem su se odlikovali Sveti Oci, osobito oni najveći: Augustin, Ambrozije, Bazilije i I-

van Zlatousti, te crkveni pisci kao što su na istoku Klement Aleksandrijski i Origen, a na zapadu Tertulijan.

Takvo čitanje spomenutih tekstova jasno pronalazi da Bog ima srce. Dakako ne radi se o mišiću! Ima ga jer je Ljubav, jer je sve stvorio iz ljubavi, jer sve iz ljubavi želi spasiti i otkupiti.

Pater Guillet piše da u navedenim tekstovima ima nešto znatno više od književnih izraza. Ima nekih srodnosti koje su veće od književne bliskosti. Postoji u njima jedna značajna novost. Postoji Božje srce koje se može nazivati i njegova (Božja) duša.

BOŽJA LJUBAV OČEKUJE ODGOVOR

Neka o tome opet progovore dva značajna teksta proroka Jeremije.

Prvi govori o žalbi Jahvinoj nad poharanom baštinom:

»Ostavih dom svoj, napustih baštinu svoju; miljenicu *srca* svoga dadoh u ruku dušmana njenih.« (12, 7)

»I reče mi Jahve: Kad bi i Mojsije i Samuel stali pred lice moje, ne bi mi se *duša* obratila narodu tome. Otjeraj ih isred lica mojega, neka idu od mene!« (15, 1)

Iz tih tekstova se vidi kako Božje srce od svog naroda očekuje odgovor. »Jer Božje srce je poput ljudskog srca i načinjeno iz istog tijesta, govori za usporedbu p. Guillet. Dakako da je to paradoksalno izrečeno. Želi se zapravo reći da je i čovjekovo srce takvo jer je čovjek stvoren na Božju sliku i priliku. Jasno je da je zapravo sve slično svom izvoru. Kad Bog govori i obećava svom narodu »da će sve svoje srce i svu svoju dušu založiti da mu čini dobro«, on sa svoje strane usvaja ono i onakvo držanje kakvo očekuje od temeljne svoje zapovijedi dane svom narodu: »Ljubit ćeš Gospodina Boga svoga svim svojim srcem i svom svojom dušom.« Kad Bog, razmišljajući o svom narodu Izraelu, ima prema njemu naklono srce, onda je to zato što je on »Bog«, a ne čovjek, zato što je »Svetac« čije je mjesto među njegovim narodom.

Tako smo došli do onog bitnoga: Božje srce je ono što ga veže s njegovima i on neće iznevjeriti tu vezu. Ona je zapravo jedno od Božjih savršenstava sažeto u Bogu koji je po svojoj biti ljubav.

Naš je zaključak da već u Starom zavjetu postoje biblijski tekstovi koji su 'prethodnici' onome što nazivamo Božjim Srcem, Isusovim Srcem, jer Isusovo Srce je najizražajniji znak velike Božje ljubavi prema čovjeku. U Bogu je jedna jedincata narav a tri osobe. Ta narav u cijelosti pripada svakoj božanskoj osobi. Tako možemo reći i za ljubav. Jedna je, ali nepodijeljena u trima osobama Presvetog Trojstva jer nas ljubi i Otac i Sin i Duh Sveti.

Usred zlatnog grada

Ima u srcu nebo visoko,
široko,
ne može se dogledati.
Ima u srcu ptica zarobljena,
krletka joj tijesna,
zakovana,
a beskrajno nebo Srca,
ona sanja.

Oslobodite je,
nek leti
do onog zlatnog grada
u kome kraljuje Veliki Kralj
– Ljubav neizmjerna!

Tajanstven

Ne ulazi ni kroz vrata,
ni kroz prozore.
Ne znam kada dolazi,
a čelo mi dodirne,
na dušu rosni dahne dah.
Kao zoru me razvedri,
i odlazi.

Drugo živim i osjećam

Iz zemlje si me iščupao,
u vrtove presadio svoje.
Iako još sam ovdje,
drugo živim i osjećam.
Drugo budna snivam

– Tvoje.

Danica BARTULOVIĆ

Valentinovo u Natkrižovljanu

Više strmi nego visoki, krajnji sjeveroistočni bregovi Ravne gore pravi su raj za vinogradare. Zato valjda i ima više klijeti negoli obiteljskih kuća. Malobrojnije kuće jako su raštrkane, a sve zajedno se vode kao selo Natkrižovljan, jer su ponad Križovljana koji je dolje u ravnici. Natkrižovljan je daleko poznatiji pod imenom Sv. Barbare, zaštitnice župe.

Njezina je crkva podignuta na jednom brijegu, kao na stogu sijena, u 18. stoljeću. Toranj je prizidan 1819, a sama župa osnovana je 1775. godine. Za vedra vremena pružaju se od nje prekrasni vidici od Pohorja na zapadu do Kalnika na istoku, a preko Drave i Mure daleko u Madžarsku. Južno zaleđe tvore obrisi zagorskih bregova.

Zemljište, odviše škrto za obradu i za uzgoj žitarica, prikladno je jedino za vinograde. Zato se višak radne snage odande uvijek odlijevao. Danas se posao traži u Sloveniji, Austriji i Njemačkoj. Prema Šematizmu iz g. 1975. na privremenom radu izvan župe bilo je oko 600 ljudi. Za mnoge se taj privremeni odlazak pretvorio u trajni pa se broj duša s 2000 sveo na nešto preko tisuću. Ako se zna da odlaze poglavito mladi, onda ne začuđuje što u župi ima sve više staračkih, a to znači i nemoćnih domaćinstava. Sadašnji župnik vlč. Vlado Stolnik mlad je i poduzetan čovjek. On ističe da se ljudi veoma ponose svojom župnom crkvom, a to znači da će rado pomoći i njezino uzdržavanje. Prošle jeseni, na strmom zapadnom prilazu prema glavnim vratima, sagradili su preko stotinu stuba da olakšaju pristup crkvi. Za stariji svijet to će i sada biti prava Kalvarija, makar su vični hodati po »bregima«.

Ponos župe su i tri sjemeništarca i jedan bogoslov, a nadu budi i lijep broj ministranata. Djeca i mladi rado dolaze na vjeronauk i veoma su zauzeti životom župe, osobito liturgijskim.

Osim sv. Barbare u župi se puno štuje sv. Valentin kojemu je u crkvi posvećen i jedan pokrajni oltar. Na Valentinovo je u župi klečanje i prigodno proštenje. »Dojaši« li taj svetac na sniježnom bijelcu, kako to obično i biva, onda samo junaci dođu i izdrže. Takvih, hvala Bogu, ima svake godine, i to ne mali broj. Dođu ne samo oni iz domaće župe, koji se i trebaju iskazati, nego i iz Križovljana, Donje Voće i Vinice.

Presveto se izloži na klanjanje nakon Mise u 8 sati i ostane izloženo, osim za vrijeme poldanice, sve do 4 sata poslije podne kad se pobožnost zaključi euharistijskim blagoslovom.

Do prije nekoliko godina u župu nije dolazio Glasnik Srca Isusova i Marijina (a sada dolazi trideset primjeraka). Župnik promiče čitanje vjerskog tiska općenito, a osobito vjerskih knjiga.

Zahvaljujući radu izvan župe ljudi su se gospodarski prilično podigli, ali im manjkaju putevi. Zato se mladi iz Natkrižovljana i dalje sele tražeći bolje uvjete života. Bila bi svakako velika šteta kad bi taj kraj posve opustio, jer bi time u tom prekrasnom kutiću lijepe naše domovine zamrla i jedna živa župa plodna i duhovnim zvanjima. Bilo bi to najveće opustošenje kraja u koji je Stvoritelj ugradio toliko prirodnih ljepota: svježeg zraka, zelenila, vedrine i idile kakva se susreće samo u Hrvatskom zagorju.

Sv. Barbara mlada je svetica i zaštitnica mladih, a sv. Valentin zaštitnik je zaručnika, pa neka oni čuvaju mladost župe da ostane vjerna Bogu i Crkvi i da prenosi život i vjeru u buduća pokoljenja. Žalosna Gospa zaštitnica je onih koji trpe provodeći težak i mukotrpan život, a i takvih osoba u Natkrižovljanu ima mnogo. Nad svima njima poput dobrog anđela bdije toranj župne crkve podsjećajući ljude da je u svetohraništu živi Krist, Spasitelj svih koji u njega vjeruju i polažu svoje nade. Takvih se skupi mnogo, osobito na Valentinovo svake godine. Ako i ne stanu svi u crkvu, svi su Crkva koja pobožnošću i pjesmom svjedoči svoju vjeru u Krista. Prigodom takvih slavlja Božji narod jače osjeti da je Crkva u njih živa, te se svi okrijepe nadom da će i dalje živjeti i Crkva i hrvatski narod, jer kršćanin ne zna što je beznađe. On se uvijek nada jer računa s Bogom i Božjim blagoslovom za sva svoja poštena ljudska i narodna nastojanja. Pametno državno vodstvo pretvorilo bi takav kraj u raj, a u Natkrižovljanu se samo domaći ljudi bore da im kraj ne postane pustinja. Bog im bio na pomoći!

Josip ANTOLOVIĆ

Molitva Mariji, Majci budućnosti

ŽUPNA CRKVA SV. BARBARE VISOKO JE NA BRIJEGU. ALI MLADI ZA LIJEPA VREMENA DOGURAJU SVOJE BICIKLE DA BI SE KASNIJE SPUŠTALI KAO »KAMIKAZE«

Marijo, Majko naša,
mi u Tebe upiremo svoje oči,
jer Ti si prva u Kani zapazila
da je mladencima ponestalo vina.
Ti vidiš i ono što nama zadaje muku.
Ti znadeš sve naše boli i želje.
Ti znadeš sve što uzbuđuje naša srca.
Molimo Te,
prikaži naše sadašnje patnje svome Sinu.
Govori mu o našoj budućnosti.
Sutra se nastavlja ono
što je i danas bilo:
nesigurnost, neimaština,
nerazumijevanje, nevolja...
Kad ono u Kani ponesta vina,
Ti si poslužiteljima rekla:
»Činite sve što vam Isus rekne«,
a njemu si samo došapnula:
»Nemaju vina!«
Majko Kristova, Majko budućega vijeka,
pomozi i nama
da u ovim teškim vremenima
slušamo Tvoga Sina;
da ga slušamo iz dana u dan
i u svakom času svoga života.
Daj da ga slušamo
i onda kad je strog i zahtjevan.
Kome ćemo drugome ići?
»On jedini ima riječi života vječnoga!«
On ima Evanđelje radosti
za vrijeme napora.
On ima Evanđelje
po kojem muka postaje spasonosna.
Majko, pomozi nam
da s tim Evanđeljem kročimo
kroz tešku sadašnjicu,
s nadom u sutrašnjicu
u kojoj će Krist biti
naš trajni Gost i Spasitelj.

IVAN PAVAO II
(Slobodan prijevod: Valentin M.)

MAJKA BERNARDICE SOUBIROUS ŽENA JEDNOSTAVNA ALI ODVAŽNA

BERNARDICA SE NI PO ČEMU NIJE RAZLIKOVALA OD OSTALIH DJEVOJAKA, ALI SE ISTICALA POBOŽNOŠĆU (Gore). U SAMOSTANU SE ODLIKOVALA VEDRINOM I LJUBAVLJU PREMA KRIŽU (Dolje)

DUHOVNI LIK SVE

Bernardičin duhovni lik jasno se ocrtava iz njezinih izreka i duhovnih bilježaka čak i onda kad ih ne biramo po nekom planu, već ih uzimamo onako nasumce. Ona je trajno pamtila lurdske događaje, ali nije zbog toga tražila povlastice.

Pamteći lurdske milosne trenutke, rekla je: »Sveta Djevica uzela me kao kamenčić. (Htjela je time izraziti kako je to bilo bez ikakve njezine zasluge.)

Ona se poslužila sa mnom kako se poslužimo metlom. Što se čini s metlom nakon metenja? To je bar jasno. Njezino je mjesto u kutu iza vratiju! Tako je i sa mnom. Moja je uloga u Lurdu završena!«

U siromasima je gledala osobite Božje prijatelje i zato je članovima svoje obitelji željela: »Samo da se ne obogate!«

Poslušnost je shvaćala veoma ozbiljno, već prema duhu i propisima onoga vremena, ali ne nipošto ropski. Ona je slušala Boga i poglavare radi Boga jer on je iznad njih i zato se osjećaja slobodnom. Evo nekih zgoda.

Jedne noći Bernardica i njezina susestra u sobi ostaviše otvoren prozor, suprotno samostanskom običaju. Poglavarica ih je zbog toga izgrdila. Kad je susestra pošla da zatvori prozor, Bernardica je upozori: »Pazi! Naša nas je majka izgrdila što smo ostavile prozor otvoren, ali nam nije naredila da ga zatvorimo!«

Samostanska poglavarica majka Jozefina Imbert jednom je izgrdila Bernardicu što je u bolnici pribivala Misi s galerije, a ona joj je odgovorila: »Što biste željeli? Ja sam ispunila svoju dužnost!«

Činjenicu grijeha i grešnika Bernardica je uzimala veoma ozbiljno pa je sva žalosna znala isticati: »Grešnika ima, nažalost, veoma mnogo!« Kad joj je bilo teško pospremati samostanske sobe za goste, misao na grešnike bila joj je snažan poticaj za nadvladavanje te odvratnosti i ovako bi samu sebe hrabrila: »Neka to bude za nekog grešnika! Neka to bude za nekog velikog grešnika!«

Raspelo, simbol Isusove muke podnesene za naše spasenje, značilo joj je veoma mnogo. Evo opet njezinih riječi: »Iz raspela crpim svoju snagu. Naš Gospodin daje svojim prijateljima svoju trnovu krunu. Ja sam kao On. (Tu riječ izgovorila je u trenutku velikog trpljenja.) Čitanje njegove muke više me potresa nego kad mi je netko tumači.«

Nebu se veoma živo nadala pa je zapisala: »Ima svetaca koji ipak nisu išli ravno u nebo, jer na zemlji nisu to dovoljno snažno htjeli. Ja naprotiv! Što ću na ovom svijetu kad se tu mogu samo okaljati grijehom!«

Za sebe nije tražila nikakve povlastice, a bilo joj je žao da netko zbog nje trpi. Kad se smatralo da uz nju, kao tešku bolesnicu, netko mora noću bdjeti, ona je poručila: »Dajte

TE BERNARDICE

mi pazitelјicu koja će spavati.« Potpuno predana volji Božjoj govorila je: »Treba sve onako prihvatiti kako to dobri Bog želi. Više od svega poštujem njegovu svetu volju. Kako je on dobar!« Iz svećenikove propovijedi znala je uvijek nešto crpsti za sebe pa je nakon jedne takve propovijedi svojoj prijateljici rekla: »Svećenik je rekao da čovjek ne sagriješi ako to sam ne želi. Ja nisam nikad poželjela sagriješiti. Dakle, nemam grijeha!«

Bernardica je veoma kasno naučila pisati. Bilo joj je već 15 godina. Nikad nije bila spisateljica, ali se izražavala stvarno i uvjerljivo, osobito u svojim pismima. Evo primjera: »Što da vam kažem? Ja sam uvijek u svojoj bijeloj kapelici. (Mislila je na svoju bolničku sobu.) Ipak, već su tri tjedna kako mogu pribivati sv. Misi, ali čim se vratim moram u krevet. Noge su me potpuno izdale. Moram prihvatiti i to poniženje da me sestre nose. One to rado čine pa mi time olakšavaju žrtvu. Ja se ipak uvijek bojim da im je teško pa im to i kažem. One se na to smiju i čak bih rekla da mi se rugaju. Vele da bi mogle nositi i četiri takve sestre kao što sam ja.«

Kao najstarije dijete svojih roditelja Bernardica je, prema mjesnom običaju, imala naslov baštinika i u preuzimanju odgovornosti. Ona je to svojski prihvaćala. Evo izvatka iz dvaju pisama. Bratu Ivanu-Mariji piše: »Bila sam iznenađena kad sam u tvom pismu čitala da si se oženio. Bila sam čak donekle i potištena. Nisam se nipošto naljutila zato što si se oženio, ali mi se čini da bi bilo podesnije da si mi to javio dva do tri dana prije vjenčanja. Za mene bi bila sreća da sam mogla svoje molitve, makar slabe, sjediniti s vašima. Reći ću ti, šapnuti u uho, da tvoje pismo izgleda prilično hladno. Hajde, barem si mi rekao ime svoje žene. Mislim da te ne bi puno stajalo da si mi naveo i to je li ona iz Lurda, a nadasve, da li je iz dobre kršćanske obitelji. Nadam se, dragi brate, da ćeš idući put biti malo ljubazniji.«

Prilikom neke obiteljske razmirice istom je bratu pisala: »Čini se da ste ti i tvoja žena razlog što je Petar ostavio kuću. Vi ste svojeglavi i zadajete mi mnogo brige. Namjeravam pisati Josipu, ali želim prije znati kako su se stvari riješile. Molim te, javi mi pojedinosti.«

Intimni spisi sv. Bernardice često nisu drugo do li prijepisi ili bilješke iz duhovnih vježbi. Napisala je ono što je odgovaralo njezinom raspoloženju, ili ono oko čega se trudila. Evo za konac dva kratka izvatka: »Kako sam bila blažena u duši, o dobra Majko, kad sam imala sreću razmišljati o Tebi. Kako se rado sjećam onih ugodnih trenutaka proživljenih pred Tvojim očima punim dobrote i milosrđa prema nama... Ti si se htjela poslužiti onim što je, u očima svijeta, bilo najneznatnije.«

Priredio: Valentin M.

OTAC BERNARDICE SOUBIROUS ODLIKOVAO SE MARLJIVOŠĆU I UPORNOŠĆU U BRIZI ZA OBITELJ

U POGLAVARICI SAMOSTANA U NEVERSU BERNARDICA JE NAŠLA DRUGU MAJKU (Gore). NAD ŠPILJOM UKAZANJA DANAS SE ISTIČE SVEMU SVIJETU POZNATA GOSPINA BAZILIKA (Dolje)

Jedan sjajan odaziv

U povijesti Crkve bilo je mnogo divnih duša koje su se odazvale na duhovni poziv, a ima ih i danas. Jedna takva duša bio je i sv. Ivan Don Bosko.

DJEČAK IZ SIROMAŠNE SELJAČKE OBITELJI

Mali Ivan Bosko potječe iz siromašne seljačke obitelji. Već u kući imao je mnogo neprilika. Rano je ostao bez oca, a njegov najstariji polubrat nije ga trpio. On se kasnije opirao i Ivanovom školovanju, pogotovo za svećenika. Omalovažavao ga je, a gdjekad i tukao.

Majka Margareta bila je dobra i pobožna žena. Bila je razborita i mnogo se trudila da djeci dade primjer blagosti. Nije u tom imala osobitog uspjeha. Da bi predusrela daljnje sukobe u obitelji, predloži 12-godišnjem Ivanu da ode iz kuće i nađe za sebe neki posao. Bilo je tada teško naći zaposlenje. Industrija je povukla sa sela mnoge mlade ljude u tvornički proletarijat, ali je Ivan bio još premlad i preslab za rad u tvornici. Jedino se mogao zaposliti kao pastir.

SAN MALOG PASTIRA

U svojoj 9. godini mali je Ivan sanjao jedan čudan san:

Bio je okružen mnoštvom djece koja su se nekako pretvorila u zvjerad pa ih je trebalo pripitomiti, tj. obratiti. Što da poduzme? On je malen pa još samo čobanin!

Kao gotovo u svim svećeničkim i redovničkim zvanjima, tako je i kod Ivana majka odigrala važnu ulogu. Gospođa Margareta nije mogla ni slutiti da će joj sin postati svećenik iako je u svom srcu to žarko željela.

Ivan više nije bio dječak kad se dao na nauke. Zahvaljujući izvanrednim umnim, duševnim, moralnim pa i tjelesnim sposobnostima lijepo je napredovao. Imao je izvanredno pamćenje i volju za studijem. Neko vrijeme morao je prositi novac potreban za školovanje. Kad se našao među đacima znatno mlađim od sebe u nezgrapnoj seljačkoj odjeći, drugovi su ga, znajući njegovo dječačko zanimanje, prozvali »govedar«. Usprkos svim rugalicama on je odlično napredovao te se napokon mogao i ponadati ostvarenju svoga davnog sna.

ZA BOGA I DUŠE BIO JE I MAĐIONIČAR

Ivan je od mladosti u svemu nalazio pravu mjeru i sve je uspjehe podvrgavao Božjem planu. Znao je dosta mađioničarskih trikova i vještina pa je okupljao oko sebe djecu i zabavljao ih. Svaka takva zabava obavezno je počela i završila molitvom, a gdjekad i sv. Misom. Tom se metodom služio i kasnije kao svećenik, samo da privuče djecu. Među djecom bilo je i »zvjeradi« koju je trebalo pripitomiti, a Ivan je u tome sjajno uspijevao. M. D. Shenua, dominikanac, napisao je 22. veljače 1988. u talijanskim novinama »Avenire«: »Don Bosko je za cijelo stoljeće pretekao Koncil.«

Premda se znao služiti tim izvanrednim sredstvima, Ivan nikada i ni u čemu nije bio šarlatan. U tri godine života sa stokom u štali imao je dosta vremena za meditaciju, molitvu i pokoru, da se utvrdi u poniznosti, blagosti i služenju. Po naravi je bio veseljak pa je i organizirao »društvo veselih«. Bio je veoma dosjetljiv i duhovit. Sve svoje odlike je stavljao u službu ljudi da ih nasmije i obraduje u zemaljskoj dolini suza u kojoj je i sam dosta patio. Sve je to radio da duše privuče Bo-

DON BOSKOVA KARIZMA JE BRIGA ZA MLADE U SVEMU PA I U IGRI

DON BOSKO, APOSTOL MLADIH, OSOBITO PREPUŠTENIH ULICI

gu i Crkvi. Takav stav ostavio je u baštinu i svojoj družbi koju je osnovao pod imenom salezijanaca, jer ih je stavio pod zaštitu blagog Franje Saleškog.

PONOSAN SVEĆENIČKIM POZIVOM I ODIJELOM

Malo se nađe klerika koji bi se toliko ponosili svojim svećeničkim odijelom kao što se je ponosio Don Bosko, a svojim svećeničkim pozivom bio je upravo oduševljen. Trebalo ga je samo vidjeti kako je sretan primao čestitku svoje majke: »Sine, kad si se rodio, posvetila sam te Gospi, i sad ti preporučujem da se njoj posve predaš!«

Ivan je tako i učinio. Sebe i svoju družbu stavio je pod zaštitu Majke Božje »Pomoćnice kršćana«. Taj naslov Majke Božje podsjeća nas na teške dane crkvene povijesti.

ODAZVANIK VELIKOJ KARIZMI

Don Bosko je doista primio karizmu za rad s mladima. Teško bi bilo nabrojiti sve njegove pastoralne pothvate u radu s mladima. Mnogi od onih koje je okupljao prošli su i zatvore kao izgrednici ili još teži prijestupnici. Ivan ih je osposobljavao za život, a neke pripremao čak za svećenike. Pod njegovim vodstvom odgojio se Domninik Savio, jedan od najsimpatičnijih svetaca mladih koji su živjeli u sjeni industrijskih dimnjaka. Već kao mladić nježne dobi postao je veliki pokornik, svetac i uzor suvremene kršćanske mladeži.

SVESTRAN RADNIK NA BOŽJOJ NJIVI

Nama nije cilj,a ne dopušta nam ni skučen prostor, da cjelovito prikažemo lik svećenika Ivana Don Boska. Želimo barem u kratkim crtama upozoriti na taj sjajan odaziv Božjem pozivu i pokazati kako po onima koji se potpuno odazovu Bog izvodi velika i čudesna djela. »Divan je Bog u svetima svojim!«

Ivan Don Bosko bavio se i publicističkom djelatnošću čuvajući uvijek na licu osmijeh koji je osvajao. Nije on živio bez poteškoća. Dapače, imao ih je napretek, ali se stalno držao onog Pavlovog načela: »Sve mogu u Onom koji me krijepi«, znajući također da »vesela darovatelja Gospodin posebno ljubi«. Cijeli mali grad Don Boskova instituta u Torinu nosi njegovo ime svjedočeći za njegov život i rad, predanost karizmi koju mu je Bog dao.

Spomenimo još i to da je Don Boskova majka, gospođa Margareta, bila svome sinu u svemu na pomoći, osobito kad je on već bio proslavljen apostol zanemarene gradske mladeži. Ona će mu biti desna ruka, oslon i utjeha. Od nje potječe i običaj u družbi salezijanaca da predstojnik kuće svake večeri uz večernju molitvu uputi i nekoliko pobudnih misli za duševno smirenje prije spavanja.

Maleno sjeme poziva razraslo se u odzivu natapano molitvom jedne svećeničke majke, a pod vodstvom i blagoslovom Majke Velikog Svećenika, Marije Pomoćnice kršćana.

ODAZVANIK

CRKVA MARIJE POMOĆNICE NA KNEŽIJI U ZAGREBU, DUHOVNO JE SREDIŠTE HRVATSKIH SALEZIJANACA

Isus u pokretu

Piše: Mirko NIKOLIĆ

U ovom našem prijateljevanju s evanđelistom Markom i njegovim Evanđeljem, osjetit ćemo da nam već u prvom dijelu svojih spisa želi objasniti što je to Kraljevstvo Božje. To je Isusova škola u koju zove i nas. Da bismo shvatili što je to Kraljevstvo Božje, zahtijeva od nas otvorenost i povjerenje.

POČETAK RADOSNE VIJESTI (Mk 1, 1-13)

Zanimljiv je način na koji Marko počinje svoje Evanđelje. Ništa ne govori o Isusovu navještenju i rođenju kao sv. Luka, niti donosi Isusovo rodoslovlje kao što to čini sv. Matej, nego sve to preskače kao da mu se nekamo žuri. Odmah govori o Isusu koji je već spreman na djelovanje. Već je zapravo u pokretu i već djeluje.

Kao što dobar filmski redatelj već na početku filma s nekoliko snažnih slika daje gledatelju ukratko naslutiti snagu i poruku filma, tako i evanđelist Marko već prvom rečenicom jasno naznačuje o čemu govori njegovo djelo. Odmah ističe da se radi o Evanđelju – Radosnoj vijesti. Ta vijest nije bilo kakva ni bilo koja. To je vijest o Isusu, Kristu, Božjem Sinu. Pred tim iskazom čitatelj ne može biti ravnodušan kao pred nekim običnim vijestima iz života. Marko ističe da se tu radi o Radosnoj vijesti koja već počinje, tu je, na djelu je!

U Markovo vrijeme riječ »evanđelje« nije označavala knjigu kao što znači danas nama kad je čujemo. Za njega i njegove suvremenike »evanđelje« znači Radosnu vijest o mesijanskom spasenju koje se propovijeda – i prihvaća u vjeri.

Tako nas evanđelist sv. Marko odmah na početku stavlja pred činjenicu propovijedanja i pred zadatak vjere. Radosna se vijest, dakle, najavljuje, propovijeda i u vjeri prihvaća.

Marko odmah na početku svog Evanđelja ističe tri značajna naziva za Učitelja iz Nazareta: Isus, Krist, Sin Božji. To znači da su mu ta tri naziva veoma značajna. Tim su nazivima prvi kršćani izražavali svoju vjeru u Isusa Krista.

Isus je ime koje su mu dali njegovi roditelji, kao što su roditelji općenito davali imena svojoj djeci. U rano novozavjetno vrijeme ime Isus bilo je veoma uobičajeno. U II. stoljeću prestaje biti obično ime, koje bi roditelji davali djeci, iz dva razloga. Židovi su ga prestali davati svojoj djeci jer su ga i nežidovi puno koristili, a kršćanima je bilo odviše sveto da bude za »opću upotrebu«. Ipak nikada nije posve iščezlo. Marko u svom Evanđelju želi tim imenom istaknuti da je Isus bio pravi čovjek. Njemu, kao i onima koji su ga poznavali, Isus nije ostavljao dojam nadzemaljskog čovjeka. To ime mogli su ovako prevesti: »Bog je moja pomoć«, »Bog spašava« ili »Bog pomaže«. Tako ga i njegovo ime označava kao Spasitelja. Zato nije slučajno što je Isus dobio to ime. U njemu je sažeto sve ono zašto se Isus rodio i došao na svijet, sve ono što je jedino on mogao i učiniti: spasiti ljude od smrti i izbaviti ih od grijeha.

Krist je naziv koji će mu Petar dati kod Cezareje Filipove u ime svih ostalih apostola, ali mu je Isus zabranio da ga više tako naziva. Drugom jednom zgodom, pred sinedrijem, Isus će se priznati Kristom. O tome zašto Isus nije dopuštao da ga za zemaljskog života nazivaju Kristom, govorit ćemo drugom zgodom.

Krist znači »pomazanik«. To je naziv koji je u apostolsko vrijeme, a ono je uslijedilo neposredno nakon Isusove smrti i uskrsnuća, postao Isusovim osobnim imenom. To je ime snažno naglašavalo vezu između Isusa i svega onoga tisućgodišnjeg iščekivanja Mesije u židovskom narodu.

Sin Božji je ime koje mu nadijevaju oni koje je oslobodio od opsjednuća, ali im Isus brani da ga tako nazivaju i time prokazuju. Prilike u kojima je živio nisu bile prikladne za takvo ime. Tek pri koncu, kad umire na križu, iskaz i svjedočanstvo rimskog stotnika odjekuje snažno i slobodno objavljujući tko je Isus zapravo bio: »Uistinu, ovaj čovjek bijaše Sin Božji!«

Još u dvjema zgodama Nebo izravno potvrđuje Isusovo Božanstvo. To je bilo prigodom Isusova krštenja i njegova preobraženja. Tada je on oslovljen kao »Sin Ljubljeni«.

Nebu, podzemlju i demonima jasno je tko je Isus, samo Zemlja o tome sumnja, ali se ipak o tom i propitkuje. Zemlja će tek riječima jednog poganina, rimskog satnika, dati svoj konačan odgovor na pitanje koje je pratilo Isusa za cijelog njegova života, a postavio mu ga je veliki svećenik na službenom preslušanju: »Jesi li Ti Mesija, Sin Preslavnoga?«

IVAN KRSTITELJ I ISUS

Pošto je jednim potezom označio, navijestio i gotovo naslovio svoje djelo, vraća se Marko na proročku predaju. Započinje s prorokom Izaijom koji govori o glasniku koji priprema put. Doista, glasnik se pojavio. Bio je to Ivan Krstitelj. I on je u pokretu, na djelu. Krsti. On je glas u pustinji koji viče i zove na obraćenje od grijeha. Tako smo već na samom početku Evanđelja suočeni s činjenicom grijeha, zbog kojeg je potrebno krštenje i obraćenje. Osjećajući se grešnicima, ljudi iz cijele Judeje dolazili su k Ivanu na Jordan. Privlačila ih je njegova iskrenost, otvorenost i dosljednost. Na taj način doista ih je pripremao na Isusov nastup. Čak je i navijestio Isusov dolazak: »Poslije mene dolazi jači od mene.« Dakle, prije negoli se Isus pojavio, Ivan ga je oslikao: On je snažan, moćan i dostojanstven i svet.

Jednog dana evo tog »jačeg«, »dostojanstvenijeg« i »dostojnog«. Dolazi iz Galileje.

Zanimljiv je Isusov prvi javni čin, njegov nastup u javni život. Svrstava se u red grešnika koji idu k Ivanu Krstitelju. I dok prihvaća obred krštenja – On koji grijeha nije okusio – u isto vrijeme s Neba je potvrđen kao »Sin ljubljeni«, i tako izdvojen iz reda grešnika. Tako nam ga božanska objava već na samom početku njegova javnog nastupa očituje kao Sina Božjeg. On je izabran jer se tako svidjelo Bogu. Tajna o Isusu otkriva se već od samog početka Isusovog javnog nastupa, iako je nitko neće stvarno shvatiti sve do njegova uskrsnuća.

Među obnoviteljskim pokretima u židovstvu Ivanov je bio najotvoreniji i zato Isusu najbliži. Ivan je sve pozivao. Nije bio sektaš koji bi nekoga isključivao. On želi promijeniti čovjekov unutarnji svijet, želi čovjeka učiniti boljim. Isus je to znao i priključio se tom velikom pokretu obraćenja. Njemu samome obraćenje nije bilo potrebno, ali je želio upozoriti na veliku vrijednost Ivanova nastojanja. On tome pokretu pripada i svojim krštenjem koje je primio od Ivana. Time pokazuje svoju solidarnost s ljudima svoga vremena, a Marko tim izvještajem o duhovnom pokretu Ivana Krstitelja i Isusovom nastupu naglašava Božju pobjedu.

Isus će krštenju dati novi smisao koji su shvatili i prvi kršćani. Slično je Ivanovu jer je znak obraćenja, novog života, primanja u zajednicu, ali ono je također znak dobrohotne Božje ljubavi i njegova saveza, znak naše uronjenosti do zajedništva u Isusovu smrt i uskrsnuće. Time je Isusovo svjedočanstvo o Bogu Ocu drugačije od onog kako ga je Ivan shvaćao i očekivao. Premda na razmeđu dvaju Zavjeta, ne smijemo zaboraviti da je Ivan rođen u Starom zavjetu u kojem je Bog bio dalek, nedostupan, dok ga Isus nosi i donosi u svojoj osobi. Bog je u Isusu najprije radost naroda, a onda njegov sudac. Zato je Kraljevstvo Božje život i spasenje naroda. No, između Ivana i Isusa ne postoji napetost nego sklad, nadogradnja, dovršenje, spoj starog s novim: spoj vode i Duha.

Nakon svečane potvrde i bljeska s neba, Isus iščezava. Nestaje na četrdeset dana u crnini i samoći pustinje gdje ga je sotona kušao. Marko ništa pobliže ne govori o tome što se u pustinji zbivalo, ni kakva je to bila kušnja. Samo naznačuje ozračje gotovo nevjerojatnih suprotnosti u kojima je Isus bio: »Boravio je među divljim životinjama i anđeli mu služahu.« To su snažne biblijske slike kojima Marko daje naslutiti u kakvim je okolnostima Isus boravio. Obično čovjek ne boravi među divljim životinjama. Naprotiv! Ako Marko ipak stavlja Isusa među njih, onda to znači da se nešto mijenja. Ta neobična pojava, ustvari navještaj sklada u svijetu, navještaj je novog mesijanskog vremena. Tako prisutnošću Mesije i pustinja dobiva drugi smisao. Pusta i divlja postaje mjesto prvog i općeg pomirenja, a onaj tko je Božji – njega štiti Bog i anđeli mu služe.

Temelj novog vremena i svijeta jest vjera i povjerenje u Boga. Svojom vjerom i Duhom Božjim, Isus izlazi kao pobjednik nad kušnjom i sotonom. Ta je pobjeda odlučna, o tome svjedoči broj: četrdeset dana. Broj četrdeset u Bibliji ima značenje odlučnosti, konačnosti, potpunosti. Zato i naša korizma traje četrdeset dana. Isti je broj, ista simbolika, pa mora biti i ista stvarnost pobjede nad grijehom.

Prve godine braka

Piše: Vital VIDER

Svaki početak je težak pa je tako i s početkom bračnog života. Javljaju se mnoge poteškoće premda većina mladih započinje svoj brak s velikim nadama i oduševljenjem. I baš zbog tih poteškoća na početku, u prvim godinama, najbrojnije su i rastave. Kakve su to poteškoće?

BRAK JE ZAJEDNICA DVAJU SVJETOVA

Sjetimo se najprije činjenice da se vjenčaju dvije osobe, dva svijeta koji nikada nisu jednaki niti su si previše slični. Morali bismo ustvrditi i više: vjenčaju se dva svemira – muško i žensko.

Muškarac je biće koje živi na površini te djeluje u širinu. To znači da rado odlazi od kuće u vanjski svijet djelovanja, sudjeluje u različitim pothvatima ljudske organizacije, djelovanja i razuma.

Žena je biće koje traži nutrinu. Voli život u kući, u domaćem raspoloženju. Rado se zauzima za voljene osobe, prije svega za djecu, te živi jakim osjećajnim životom.

Zbog tolike različitosti naravi muža i žene neminovno je da za nekoliko godina dolazi do neslaganja, kao što dolazi do neslaganja i među umjetnicima s područja glazbe kad moraju svirati zajedno. Nema im druge, moraju se uskladiti.

Netko je mladim muževima duhovito rekao neka zauvijek napuste nadu da će ikad razumjeti svoje žene. Ta je tvrdnja svakako pretjerana, ali sadrži puno životnog iskustva.

POTEŠKOĆE DOLAZE I ZBOG NEOSTVARENIH PREDODŽBI

Poteškoće ne proizlaze samo iz činjenice da se brakom sjedinjuju dva različita »svemira« – muškarac i žena, već i stoga što je svatko od njih davno prije vjenčanja imao svoju predodžbu o braku i neko iskustvo iz sredine u kojoj je živio. Ta različitost misli o braku ne potječe samo od različitosti spola, nego također iz različitog kućnog odgoja, različitih tipova obitelji i bračnih parova. Negdje je glavnu riječ u kući imao otac, negdje majka. To je nužno ostavilo tragove u sazrijevanju mladih. Drugačije su karakterne osobine, svojstva za suživot i dijalog. Kada se vjenča dvoje mladih iz tako različitih obitelji nije lako uskladiti dva različita pogleda, ukupnost dviju naravi različitih navika itd. Svatko od njih donosi u brak i prenosi u praksu predodžbe u kojima raspoznaje brak, ili braka kao da nema.

SITNICE POSTAJU KRUPNE STVARI

Mladi se vjenčaju u dobi kad svaki od njih ima već dovoljno navika koje partnera smetaju upravo zato što su drugačije od njegovih. Kad odjednom žive zajedno, počinju zapažati kako se jako razlikuju u bezbroj sitnica.

O velikim životnim pitanjima mnogo su razgovarali prije braka i razlike sveli na zajednički nazivnik. O sitnim razlikama nisu razgovarali jer ih nisu ni zapažali. Mogle su izgledati čak i simpatične jer nisu stalno »tukle po glavi«. Ali sada, sad i mala zvona smetaju jer stalno zvone.

U sudskim zapisnicima mogu se čitati najrazličitiji razlozi zbog kojih se traži razvod, a to dokazuje da su te sitnice davno okrupnile. Jedna je mlada supruga navela, na primjer, to da njezin suprug redovito odlaže ručnik na pod kupaonice mjesto na klin. Druga se žali da joj muž noću nepodnosivo hrče, srče juhu i mljacka kad jede itd. Neki se muž tuži da mu žena troši na frizuru više nego što dopušta kućni budžet, da pripravlja neukusno jelo, da drži previše tamne zavjese i tome slično.

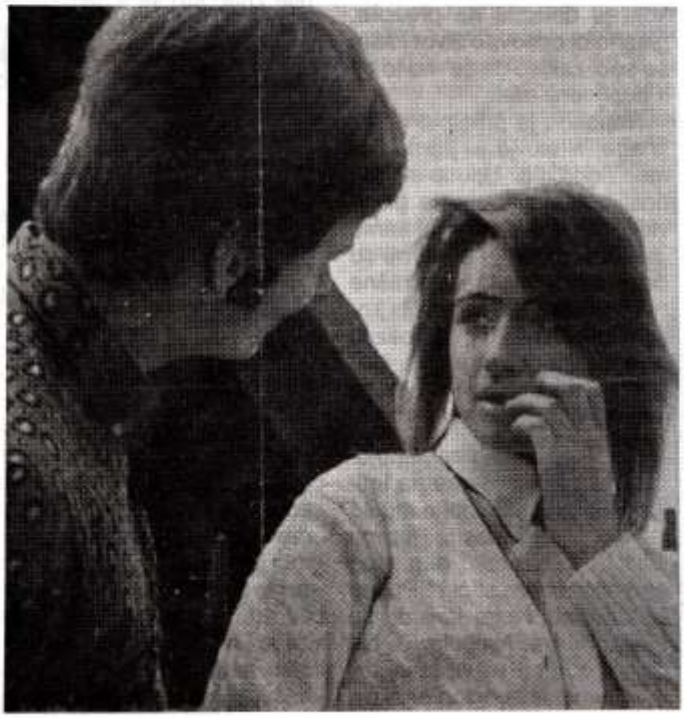
Svaka razlika između muža i žene može biti izvor poteškoća pa čak i parfem kojim se služe. Stoga svaka sitnica kojoj se nismo kadri prilagoditi, koju počinjemo »progoniti«, počinje upravo nas »progoniti« i tjerati nas na velike nesporazume.

Tjelesna privlačnost kod mladih zaljubljenika veoma je živahna i snažna jer budi osjećaje ugodnosti. Tako je i u prvim mjesecima braka. Kad nakon toga padnu sve tajne, nekad čarobno postaje dosadno. Stoga treba puno strpljivosti, uživljavanja, razjašnjavanja, prihvaćanja i poštivanja.

Vrijeme prije vjenčanja, pa i dulje razdoblje kroz koje se dvoje mladih premišljavalo i odlučivalo za brak, prošlo je u popriličnoj napetosti i velikoj zaposlenosti. Kada konačno ostvare cilj i vjenčaju se, dolazi do oseke njihovih uzbuđenja, svoji su i nema više osvajanja pa te »velike sitnice« mogu čak jako neugodno iznenaditi. Kad je čovjek zaljubljen lako sve obeća. Ali kad se »ohladi« onda se promijene osjećaji i misli.

RAZLIČITOST VJERSKE PRAKSE IGRA VAŽNU ULOGU

Muž i žena različito su doživljavali i proživljavali i svoju vjeru prije braka. Sada, kada su veći dio dana zajedno, moraju i svoju vjeru proživljavati zajedno, a to opet nije lako. Nije lako ponajprije stoga što muškarac vjerski život doživljava i proživljava drugačije nego žena. Stoga gotovo svaki vjernik doživljava poslije vjenčanja poteškoće u usklađivanju odnosa prema Bogu, Kristu i Crkvi – i kao pojedinac i kao bračna zajednica. Brak, naime, i njihovoj subjektivnoj i zajedničkoj vjeri i vjerskoj praksi daje sasvim nove dimenzije. U načelu vjera ih vodi velikom obogaćenju, ali može biti i drugačije ako se ne otvore djelovanju milosti bračnog sakramenta, ako o tome ne razgovaraju i ne usklađuju se, nego suprotstavljaju stavove i inate se u praksi.

ZAKLJUČAK

Ako mladi par već unaprijed zna poteškoće, ili ih barem na vrijeme predviđa, lakše se pripremi da ih uspješno savlada. Zato će uvijek iznova usklađivati poglede i navike, popuštati od svoga i prihvaćati od drugoga, strpjeti se – pa i praštati. Polako će uviđati da bračni sklad ne počiva na jednakosti nego na jedinstvu, ne na kalupu istovjetnosti nego na bogatstvu različitosti. Jedinstvo i sklad u različitosti raste s rastom zrele ljubavi. U tome im veliku pomoć pruža uzajamno poštivanje a ne podvrgavanje, kako u mišljenju tako i u djelovanju i odazivanju. Takvim će se nastojanjem, da tako kažemo, ujedinjavati u imenu Isusovu pa će taj nenametljivi obiteljski Prijatelj biti uvijek među njima i djelovati u njima, osobito u trenucima kada će stupiti pred njega te mu ovako ili slično govoriti:

Ti si izvor ljubavi,
pa si i našu odluku
da čitav život ustrajemo
zajedno u dobru i zlu,
potvrdio sakramentom
ženidbe.
Podsjećaj nas na to i pomozi
nam,
da se sve više upoznajemo,
sve dublje razumijemo
i sve savršenije volimo...

Čudo života

Piše: IVNA

U lice mu se upio izgled izgubljenosti. Oči su mu titrale kao čovjeku kojemu je smrt otela nekog bliskog. Hodao je nesigurno kao putnik kojem su noću ukrali putnicu, a u tuđem je svijetu. Ne zna ni što bi započeo ni kamo bi usmjerio svoje korake. Svaki pravac kao da ga vodi u krivo, a on mora ići, ne smije stati, nema se kamo vraćati, ne može ostati na mjestu. Ne zna zašto je uopće tu. Muka mu raskida cijelo biće, a nikako da ga dokonča. Misli su mu crne i teške kao oblaci kiše koje dogoni južni vjetar s pučine.

»Druge mi nema. Valovi pobješnjelog mora jedini su mi spas od muka i oslobođenje od tog izlizanog života. Niti znam kad sam počeo, niti zašto sam počeo. Moj život kao da je jedna velika zabuna i zato me svatko izbjegava. Ja moram to dokončati. Već je krajnje vrijeme da nestanem s očiju svima, jer sam uvijek i svuda na krivom mjestu...«

Razigrana mašta i razjađeno srce žele samo mrak, onostrano od sunca gdje nema ni pogleda ni prijekora. Ritam počinjenih zločina sve ga je više zapljuskivao. »Doviđenja, već jednom! Svega mi je dosta. Želim se vratiti prirodi iz koje sam nezgrapno ispao. Ona me ne može razočarati i neće mi se narugati. Idem li sam, znam kada i gdje ću završiti. Barem ću si skratiti muke, a ne da čekam neku nesigurnu smrt koja samo zato ne dolazi da ja što više trpim. Valjda me ni ona neće samo da se što više i što dulje mučim za sve ono...«

Neka čudna sila vukla ga je k ponoru. Dugo je odgađao taj sudbonosni trenutak u nadi da se jednom neće probuditi iz sna i da će tako sve biti riješeno. Ali, taj san mu ne dolazi na oči. Svako jutro, kad bi se probudio i primijetio da je još živ, mrzovoljno bi mahnuo rukom prema zori koja je dolazila na prozore, glasno bi opsovao život i sam se sebi zakleo da će mu to biti posljednji dan.

Napokon je prikupio dosta snage, a bio je to samo čemer i gorčina. Uputio se tog poslijepodneva prema predviđenom mjestu gdje samo galebovi pristaju, a stijene su dolje oštre kao zubi strašne nemani koja u tren zdrobi kosti svoje žrtve. Krv će polizati valovi jer goni ih jugo... Uostalom, do krvi mu i nije nego da se »otarasi« života.

Išao je naprijed zamahujući nogama kao da nema tetiva u zglobovima. Jako mu se žurilo da ne zakasni. Put mu nikad nije bio tako dug. Kad će već jednom stići?! Počeo se umarati. Noge kao da su mu od olova. Najbolje će biti da se odmori u usputnoj crkvi. Taman iz nje dopiru zvuci orgulja. Ti su ga zvuci uvijek osvajali. Oni nisu pripadali zemlji i njezinim okrutnostima. Oni nikad i nisu izvirali iz zemljine utrobe, nego su dolazili na krilima laganog povjetarca.

Bez svjesne nakane, bez jasne odluke, našao se u crkvi, pri dnu, iza posljednjih klupa. Pred njim praznina, nad njim svodovi, lukovi, nebo. Tupo gleda jer ga ništa ne zanima. Samo sluša, da posluša posljednji put... Prišao je zadnjoj klupi. Sjeo. Utonuo u more glazbe koja ga kupa.

Nešto jače od njegovih trideset i šest godina spustilo ga je na koljena. Drvo mu se pričinilo meko kao udubina ispunjena starim borovim iglicama. Godilo mu je srcu, a nije znao što se s njim dešava. Nije znao je li budan ili sanja. Je li sve to mašta ili stvarnost? Što ga je to tako neodoljivo obuzelo? Nikad neće stići do stijena pod kojima je duboko crno more. Mozak mu je stao. Zurio je prema oltaru na kojem je sunce palilo boje u velikoj ikebani sa svijećom u sredini.

»O Bože, otkad nisam bio ovdje!?«

Htio je ustati i sjesti, ali nije uspio. Kao da mu mekano gnijezdo od iglica previše godi, kao da su se koljena srasla s tlom, kao da je napokon našao svoje korijene, tlo iz kojeg je bio iščupan, a tako mu lijepo pristaje. Zar je to moj svršetak? Zar ću ostati ovdje? Oblio ga je znoj. Prošli su ga trnci straha, a nije znao čega se boji. Dugo je tako ostao i nijemo gledao u križ koji kao da je od dalekog

oltara došao k njemu u zadnju klupu. Negdje odozgo razlijevali su se slapovi glazbe s orgulja, opet se dizali pod svodove i milovali lukove na kojima je počivalo nebo. Nije znao da li kleči ili lebdi u potrazi za kutom u kojem ga ne bi našao dragi Bog kad prestane slušati slavu orgulja. Misao da je tu, pred Bogom čije je ime godinama sramotio po kafićima, po trgovinama i ulicama, poprilično mu je uzdrmalo srce. Od stida je oborio oči i gledao samo čavle koji su pribili Isusove noge na križ. Te noge kao da su zato prikovane da im on, grešnik, ne pobjegne. Osjećao se kao da ga pljuskaju valovi svih mora, probijaju i bacaju poput trule krpe.

Podigao je glavu. Oči su mu se opet susrele s očima Onog na križu. Nije ni primijetio kako se s tih bolnih očiju prelio tračak nade među njegove suze i dao mu opet volje za život jer ne trpi on sam na svijetu. Sjetio se kako je nekoć slušao da Isus svakoga voli, da sve oprašta i svima daje priliku da ga požale zbog sebe i požele za sebe.

Na rubovima tame zgusnute pritiskom ruku na spuštene kapke očajnika-pokojnika, netko je tiho pleo srebrenkastu nit nade koja se spajala s cikom zore. Najprije polako i neprimjetno, a zatim sve brže i brže širio se taj neobični horizont iznad gudura mračnih misli, osvajao sve veće i udaljenije prostore.

Potiljak ga je zabolio od neke neobične sile koja ga je držala u crkvi, na koljenima, pred oltarom do kojeg se prišuljao kao barki spasa. Osjećao je da ga obuzima nešto neopisivo, nešto što dolazi iz nepoznatih dubina crkvenih svodova, nešto izvan vremena i iznad prostora. Htio je Bogu nešto govoriti, ali nije znao kako da počne. Vrpoljio se u sebi dok mu se nije razbistrila svijest te je shvatio da ga Bog uistinu čuje. Počeo mu je pričati o sebi, sve ono što Bog već zna. o svojim strahovima i padovima. o željama i čežnjama, o sramoti koja ga tare, o grehoti koja ga razapinje, o grijehu na kojem gori, o očaju koji ga potapa, o svjetlacima koji mu oči zasljepljuju, o tami koja g. u beskrajnom svjetlu čini crnom mrljom užasa, o svemu... Kad se ispričao, nastala je tišina u duši i sve nekako svijetlo i oprano kao krovovi i vrt poslije kiše. Niz lice su mu se slijevale posljednje vrele suze kao zaostale kapi s velikog, sočnog lista agave. Osjećao se laganije i bolje. Bio je sretan što ga je netko s razumijevanjem saslušao. Bio je siguran da taj Netko neće njegovu ispovijed rastrubiti na sva zvona i zato mu je u sebi iskreno rekao: »Hvala!« Uzbuđeno srce lupalo je u njemu kao loptica u rukama nevina dječaka na asfaltu. Cijelo ozračje u kojem se našao kao da je prožeto anđeoskim poklonima Vječnome Kralju. U dušu mu se pretakao raj. Gledao je u budućnost kao nakon nemirne noći u radosni dan.

Koliko je vremena proveo u crkvi? Kada su orgulje prestale svirati? Je li ga tko vidio? Na ta pitanja nije znao odgovoriti. Lebdio je u svom devetom nebu i bio sretan. Kroz crkvena vrata dopirali su valovi svježine donoseći šum mora i borova. Izašao je i zagledao se u nebo da vidi je li sunce tek zašlo ili će se uskoro opet pomoliti. Nije primjećivao zvijezde. Duboko je uzdahnuo od sreće nad spoznajom da on ipak nije sam, da ima Vječnog Prijatelja za prijatelja.

Otišao je lagan i smiren. Nije ni primjećivao da više nikoga nema na ulicama. Ušao je u svoj stan, ali nije palio svjetlo. Bojao se da će poremetiti blagi mir koji ga je ispunjao. Legao je i zaspao. Noću je sanjao da mu se dragi Bog smješka i govori:

»Vidljiv sam za otvorene oči i opipljiv za ispružene ruke. Ako si izgubljen, ja ću ti pomoći da se opet nađeš. Ja te volim. Ti si moj. Meni pripadaš. Život je težak samo ako si bez mene. Ne zaboravi, ja sam uvijek s tobom. S tvojim ja uvijek je i moj ja . Ostanimo uvijek Ti i Ja. To je onda čudo života!«

MISIJE

Svi smo, svi moramo biti – misionari!

Svi smo – svi moramo biti – misionari! Čovjeka slabe ili nikakve vjere ta tvrdnja uopće ne zanima. Za revnog vjernika, a koji nije dovoljno upućen u vjeru, to može izgledati čak prezahtjevno, ako ne i nemoguće. Na sreću, ne traži se od nas nemoguće. Doista, možemo biti u najdubljem smislu misionari, širitelji istine i spasenja.

ISUSOVE OTKUPITELJSKE MISLI I OSJEĆAJI

Jedan od poznatijih prizora iz Evanđelja, prizor koji otkriva Kristovo Srce, njegovu ljubav prema čovječanstvu i želju da ljude usreći i spasi, jest ovaj: Isus gleda oko sebe okupljeno mnoštvo, motri u duhu čitavo čovječanstvo. Toliki su raspršeni, shrvani životom, prepušteni sebi, lutaju kao ovce bez pastira. Zato mu se iz duše izvija poklik: »Žao mi je naroda!« (Mt 15, 32)

Drugi prizor. Pred njim je žena Samaritanka (Iv 4, 6-42), koja ima već šestoga muža. Isus vidi pustoš koju grijeh općenito stvara u duši ove jadnice. I takvoj moralnoj bijedi on se očituje kao Spasitelj, Mesija. Kad ga apostoli nude jelom, izjavljuje: »Moja je hrana da vršim volju onoga koji me je poslao.«

Gleda Samaritance koji na poziv žene dolaze k njemu, gleda čitavu zemlju kao prostrano polje: »Podignite oči i promotrite njive kako se bijele za žetvu!«

Razmišljajući, potaknut tim prizorom, veliki apostol molitvenog pokreta – Apostolata molitve – isusovac Henri Ramière kaže: »Spasavati duše, privoditi u ovčinjak zalutale ovce, privesti u kućno ognjište svu djecu Božju raspršenu po pustinjama ovoga svijeta, zapaliti po zemlji vatru božanske ljubavi i svu je zapaliti tim plamenom – to je ono za čim on (Isus) teži, to je djelo koje ima stalno pred očima i za čije će se ispunjenje žrtvovati bez pridržaja.« Da spasi svijet, da usreći ljude, prolit će svoju krv, umrijet će na križu i dati probosti svoje srce.

ISUS TRAŽI SURADNIKE

Gledajući svijet svoga doba, gledajući i ovaj naš današnji svijet, Isus sigurno sa žaljenjem ustanovljuje:

»Široka vrata i prostran put vode u propast, i mnogo ih je koji idu njim. Kako su uska vrata i tijesan put koji vodi u život, i malo ih je koji ga nalaze.« (Mt 7, 13-14)

Zašto je to tako? Sigurno zato što su ljudi slabi jer đavao, naš neprijatelj, obilazi kao ričući lav želeći nas upropastiti (1 Pt 5,8). Ali povrh svega toga i zato jer su kršćani zatajili, iznevjerili se svome poslanju da budu sol zemlje i svjetlo svijeta (Mt 5, 13-14).

Za djelo prosvjećivanja, posvećivanja i spasavanja svijeta Isus želi imati suradnike. Svima je odmah jasno da su to svećenici, misionari, časne sestre... Ali je čudno da čak i u dušu dobrih kršćana teško prodire istina da su svi kršćani odgovorni za sudbinu svijeta, da su svi pozvani da budu pronosioci Kristova duha, širitelji Radosne vijesti. Drugim riječima, da budu apostoli i misionari.

Bog računa na sve nas i o nama ovisi kakav se svijet izgrađuje, koliko će biti spašenih i vječno sretnih. Moramo se zaustaviti pred razmišljanjem o. Ramièra: »Ako je svijet do danas tako zao, i ako su duše tako bolesne, onda to nije zato što Bog ne bi posve ozbiljno htio spasiti svijet, ili što bi Krvi Kristovoj manj-

kala snaga da liječi duše, nego jedino stoga što Bog ljude nije htio spasiti bez ljudi, i jer se svidjelo njemu koji je jedini i vlastitom snagom sveopći Spasitelj, da poda 'drugotnim spasiteljima' zasluge i slavu svog otkupljenja.«

MI SMO APOSTOLI – JER SMO KRŠĆANI

Isus Krist je Spasitelj i po svom imenu, i po svojoj ulozi, i po svojoj biti. Ali on je nas sebi pridružio i mi smo jedno s njime. On je trs, a mi smo mladice na tom božanskom trsu. On sam nas tako uči (Iv 15,5). Mi, mladice, sačinjavamo s njim jednoga Krista i od njega primamo život (15,4). To je jedna od temeljnih dogmi, jedna od najutješnijih istina kršćanstva.

Njegov apostol Pavao tumači nam tu stvarnost:

»Mi smo svi kršteni jednim Duhom da tvorimo jedno tijelo; i svi smo napojeni jednim Duhom... Vi ste tijelo Kristovo, a pojedinci udovi.« (1 Kor 12, 13. 27).

On je Spasitelj, to je njegova bit. Ali to je i bit i pojam kršćanina koji je, i jer je, s Kristom »jedno tijelo«. Kršćanin je netko jedino time što je Kristu pritjelovljen (inkorporiran), kao ucijepljen na njega.

Crkva je uvijek, i to na temelju Božje objave, tako shvaćala i naučavala. Ali u novije vrijeme, na Drugom vatikanskom koncilu – možda baš zato što nismo to dovoljno prihvaćali – Duh Sveti pokrenuo je čitavu Crkvu. I taj je Koncil – sabor biskupa cijeloga svijeta pod vodstvom Kristova Namjesnika, pape – izdao poseban opširan misijski dokument u kojem nam tumači tu nauku. Mnoga naša razmišljanja temeljit će se na tim nadahnutim tekstovima Koncila.

MOĆ – POSLANJE – ODLIKOVANJE

Proživljavat ćemo svoje uzvišeno kršćansko dostojanstvo, svoju veliku moć (ne po sebi, nego po združenosti s Kristom), odgovornost i sreću, što smo, po riječima Sv. pisma, »suradnici Božji« (1 Kor 3, 9). I to svi mi, a ne samo biskupi i svećenici.

Doživimo već sada dubinu i milinu riječi o. Ramièra, »drugog osnivača Apostolata molitve« (Tako ga zovu zbog velike uloge u stvaranju i širenju duhovnosti Apostolata molitve.):

»Svi treba da na svoj način pridonesu spasenju svijeta... Vi koji čitate ove retke možda niste nikada pomislili da posjedujete moć da spašavate duše svoje braće, i da ste pozvani da postanete pomoćnici i suradnici vašega Boga.

Ipak ništa nije stvarnije nego to veliko apostolsko zvanje, neodvojivo od vašeg zvanja kršćanina. Ja ne znam do koje mjere Providnost određuje da surađujete u velikom djelu..., ali vaše zvanje je sigurno: vi niste određeni da se spasite sami. U nebu vi ne smijete biti bez potomstva.«

To je o. Ramière zapisao sto godina prije Drugog vatikanskog koncila. A evo kako divno i poticajno iste misli izražava u naše vrijeme papa Ivan Pavao II u svojoj prvoj enciklici »Otkupitelj čovjeka«:

»Treba dakle da se mi – svi Kristovi sljedbenici – susretnemo i sjedinimo oko Krista... Naše je poslanje: objaviti Krista svijetu, pomoći svakom čovjeku da se u Kristu pronađe, suvremenim naraštajima naše braće i sestara, narodima, državama, svemu čovječanstvu, zemljama koje još nisu razvijene i onima što žive u izobilju, svima zajedno pomoći da upoznaju 'neistraživo Kristovo bogatstvo' (Ef 3, 8), jer je ono namijenjeno svakome čovjeku, ono predstavlja dobro za svakog pojedinog čovjeka.« (br. 11)

RJEŠENJE TEŠKOĆE

Ako smo to ozbiljno shvatili i doživjeli – a te istine spadaju na pojam i bit kršćanstva – naravno je da se pitamo: »Zar zbilja? Kako ja mogu (moram) svijetu objaviti Krista? Kako ja mogu i moram spašavati duše svoje braće?« Našu bojazan osjetio je i o. Ramière: »Vi ćete možda reći da nemate ni ugleda ni govorničke sposobnosti, ni prigode, ni ikojeg drugog načina kojim biste uspješno utjecali na sebi slične. Ali ta se isprika ne može dopustiti. Ona se temelji na zabludi.«

Na našu sreću i utjehu, ne samo da svi moramo, nego i svi možemo biti suradnici našega Boga u poboljšavanju svijeta, u spasavanju za vječnost. Svi možemo biti u najdubljem smislu misionari. I to mnogo jednostavnije i lakše negoli je ići u daleke krajeve, lakše nego li je npr. propovijedati ili pisati pobudne knjige ili članke. Na našu je radost i utjehu što to može biti i uspješniji apostolat nego što je propovijedanje ili pisanje.

Zasad samo kratko ističemo: naš osobni život vjere, molitve i povezanosti s Bogom to je ono što najviše koristi Crkvi, širenju i učvršćenju kraljevstva Božjega (Misijski dekret: AG 36).

O. Mato RUSAN DI

Ivan Ratkaj

Piše: Mijo KORADE

Iz poznate hrvatske plemićke obitelji Ratkaj, u Hrvatskom zagorju, potječu četiri zaslužna svećenika od kojih su tri isusovci. Stjepan (1576-1631) cijeli život djeluje kao profesor i kateheta u Zagrebu; Nikola (1601-1662) je misionar u Indiji; Juraj (1613-1666) je još kao student izišao iz isusovačkog reda i postao svjetovni svećenik. Kao zagrebački kanonik sudjelovao je u ratovima protiv Turaka i pisao o hrvatskoj povijesti.

Ivan je najmlađi (1647-1683). On je kratko ali plodno djelovao među Indijancima u Meksiku. Bilo mu je tek 36 godina kad je umro mučeničkom smrću (otrovali su ga Indijanci za koje je radio). Bio je uzorna života, neumorni misionar i izvrstan putopisac.

ANĐEO U TIJELU

Ivan Ratkaj, sin grofa Petra Ratkaja i grofice Konstancije rođene Strossenpocher, rodio se 22. svibnja 1647. u Ptuju u Štajerskoj. Još kao dječak postao je paž kralja Leopolda I na bečkom dvoru. Ta služba mogla je biti uvod u buduću blistavu karijeru. Na dvoru se isticao tolikom krepošću i pobožnošću da su ga nazivali »anđelom u tijelu«. Ivan je u Beču završio i gimnaziju te započeo studij prava. Uskoro je odlučio da se odrekne svjetovne slave i stupi u Družbu Isusovu. Kralj je blagonaklono prihvatio njegovu odluku i na oproštajnoj audijenciji mu rekao: »Da imam sina, drage volje bih mu dopustio poći u samostan, ako bi za to osjećao poziv.«

BLISTAVA KARIJERA? DA, ALI NA KRISTOVU PUTU

Daroviti sedamnaestogodišnji mladić Ivan Ratkaj stupa u isusovački novicijat u Beču, 11. studenoga 1664. Osim materinjeg, hrvatskog jezika, već je tada govorio njemački, latinski, talijanski i francuski. Nakon dvije godine novicijata tri godine studira filozofiju u Grazu. Na kraju studija, kao najizvrsniji student, javno brani teze iz trogodišnjeg gradiva.

Godine 1670/71. gimnazijski je profesor u Gorici, a 1672. u istom svojstvu je u Zagrebu. Iz Zagreba se ponovno vraća u Goricu na četirigodišnji studij teologije. Za svećenika je bio zaređen 4. travnja 1676. Studij je završio takozvanim »velikim aktom«, što znači javnom raspravom o cijeloj teologiji. Zbog velikog uspjeha u javnoj raspravi mnogi su mu proricali blistavu profesorsku karijeru na najodličnijim sveučilištima. I zaista, odmah nakon treće probacije ujesen 1667, poslan je u Linz za profesora etike.

Mladom isusovcu Ratkaju ipak nije cilj profesorska slava nego suobličenje svome Vođi i Kralju, Isusu Kristu. Početkom iduće godine, kad je general reda zatražio nove isusovce za misijski rad u Americi, Ivan se odmah prijavio svome provincijalu. Molba mu je bila uslišana i već u ožujku je poslan u Beč da se pripravi za put. Iz Beča pismeno zahvaljuje generalu reda na uslišanju molbe, a general mu isto tako pismeno odgovara, čestita na spremnosti i šalje svoj blagoslov sokoleći ga za budući apostolski rad.

Pred odlazak iz Beča oprostio se Ivan od kralja koji se obradovao što njegov bivši paž odlazi za misionara u Ameriku. Tom prigodom darovao mu je sliku na koju je napisao: »Leopold moli Gospodina da patru Ivanu podari sretan put u Indije (tako su u ono vrijeme nazivali obje Amerike) i bogatu žetvu duša, a kao nagradu za sve što će pretrpjeti za Krista obilat Božji blagoslov, te mu preporučuje da se u svojim molitvama i apostolskim naporima sjeti njega, njegove obitelji i njegovih država.«

BURA JE SKRIVILA ZAKAŠNJENJE

Koncem travnja 1678. krene o. Ratkaj s još petoricom austrijskih isusovaca u Genovu gdje se s raznih strana skupljahu isusovački kandidati za misije. Tu su bili i Nijemci: Eusebije Kino, otkrivač Kalifornije i njezin geograf; Josip Neumann, mučenik na Marijanskim otocima; Karlo Boranga iz Beča, i drugi. Dvadesetorica njih ukrcaše se 11. lipnja 1678. na lađu za Španjolsku, ali ih već na početku zadesi nezgoda. Zbog jake bure zakasnili su u Cadix

odakle su lađe španjolske mornarice kretale preko oceana. Zbog toga su morali pune dvije godine čekati u Sevilli drugu priliku za plovidbu preko oceana. Vrijeme su koristili za priprave za budući rad vježbajući se u matematici, astronomiji i raznim zanatima. Izrađivali su kompase, sunčane satove i razne predmete od metala i stakla.

OČE, KRIST JE UMRO I ZA MEKSIKANCE!

Nova prilika za put pružila im se tek uljeto 1680. kad je velika ekspedicija kretala brodovima u Ameriku i na Filipine. Misionari se na brzinu spremiše na put i dođoše u Cadix. Tri dana gladni su čekali u luci na ukrcavanje. Konvoj napokon krenu 11. srpnja ali, gle opet nesreće! Lađa, na kojoj je bio o. Ratkaj, pri samom izlasku iz luke nasukala se na greben. Putnici su se morali vratiti na kopno, ali su izgubili sav svoj prtljag.

Slijedećeg dana prokurator misija koji je također putovao na Filipine, a organizirao je putovanje svih misionara, s puno je poteškoća nastojao ukrcati brodolomce. Kad je naš Ratkaj vidio da prokurator daje prednost ocima koji su određeni za Filipine, pobojao se da će ostati, pa je prekorio prokuratora: »Oče, Krist je umro i za Meksikance, a ne samo za Filipince!« To je djelovalo na prokuratora te on Ivana toplo preporuči kapetanu lađe, koja je trebala ploviti za Ameriku, i biskupu koji se već nalazio na toj lađi. Ivan kasnije o tom piše: »Od veselja nisam znao kako da zahvalim ovoj dvojici gospode i ocu prokuratoru. Ja sam molio makar posljednji put uvjeravajući ih da ću u svemu biti zadovoljan onim što je najgore.«

Sredinim kolovoza zadesi ih na moru strašna bura pa su veliki dio stvari morali s lađe pobacati u more da je olakšaju. Jedan dječak se ipak utopio. Ivan nije imao prtljage koju bi morao baciti. U meksičku luku Vera Cruz prispjeli su 15. rujna, a odatle su nastavili kopnom do glavnog grada.

Nakon kratkog odmora misionari su bili raspoređeni u razne krajeve. Ivan je molio poglavare da ga pošalju u najteže misije. Tako se i dogodilo. Bio je poslan u pokrajinu Tarahumaru koju su nastavali Indijanci tog istog imena. Ta brdovita pokrajina nalazi se na sjeveru Meksika (današnja država Chihuahua). O. Ratkaj i o. Neumann krenuše zajedno iz grada Meksika 17. studenog. Put je trajao sedamdeset dana. Povremeno su sami slijedili indijanske vodiče i samo kroz opasnije krajeve pratila su ih četiri španjolska vojnika.

O. IVAN RATKAJ UMRO JE ZA MEKSIKANCE

Stigavši u Tarahumaru, Ivan je ostao najprije u misiji Ypomeran da nauči urođenički jezik. Budući da je bio osobito nadaren za učenje jezika, već je za mjesec dana toliko uznapredovao da su ga poglavari smatrali sposobnim za nastup među urođenicima. Poslaše ga u siromašnu gorsku misiju Tutuaca. Tu je za mjesec dana pokrstio preko četrdeset Indijanaca, ali je ubrzo jako oslabio i obolio. Stanovao je u bijednoj kolibi izložen nevremenu, a hranio se uglavnom pečenim kukuruzom, glavnim jelom siromašnih urođenika. Poglavari ga pozvaše u misiju San Javier (Sv. Ksaver) da se oporavi. Premda teško bolestan, Ivan prevali put od nekih 30 milja.

Nakon oporavka poslaše ga na lakšu misiju Carichi, osnovanu prije šest godina i tada već dobro organiziranu. Imala je 120 obitelji. Za javni red, poslove i život u selu brinuo se upravitelj s 24 pomoćnika. Sve su to bili Indijanci. Oni su pomagali i misionarima. Za nepune tri godine o. Ratkaj je obratio nekoliko stotina Indijanaca, a misiji pridružio još tri sela. Često je obilazio okolna sela, krijepio bolesnike i brinuo se za duhovno i tjelesno dobro

O. IVAN RATKAJ (Slika se čuva u Hrvatskom povijesnom muzeju u Zagrebu)

urođenika. Nastojao je ukloniti njihovu najveću manu, a to je bilo noćno opijanje i orgije koje bi potom uslijedile.

Koncem godine 1683. o. Ratkaju naglo pozli. Nakon desetak dana teške agonije preminuo je 26. prosinca. Njegov redovnički subrat, koji je radio na susjednoj misiji o. Neumann, bio je uza nj u bolesti i na smrti. Napisao mu je i lijep nekrolog. Tek poslije nekoliko godina o. Neumann je saznao da su o. Ivana Ratkaja otrovali neki Indijanci zato što im je zabranjivao noćno opijanje i orgije.

Isti misionar opisuje Ivanove izvanredne vrline i svetački život: »Sve što je imao, pa i plaću koju su misionari dobivali od španjolskog dvora za uzdržavanje, sve bi dijelio svojim Indijancima. Hodao je u starom i trošnom odijelu, sam si je krpao odjeću i obuću. Obično je spavao bez plahte, a na putovanjima često i pod vedrim nebom, na goloj zemlji. Nosio je pokornički pojas i često se bičevao. Nikad ni jednom riječju nije isticao svoj visoki rod. Kad su to drugi pokušavali, pokazao je da mu to nije drago, nego mu je čak i mrsko.

PUTOPISAC I GEOGRAF

O. Ratkaj bijaše izvrstan pripovjedač. Pažljivo je promatrao sve pojedinosti u krajevima kroz koje je prolazio. Promatrao je i ljude za koje je radio. Godine 1680. i 1681. poslao je austrijskom isusovačkom provincijalu dva opširna pisma u kojima iznosi potankosti svoga putovanja iz Španjolske preko oceana u Meksiko te pojedinosti o životu u novom svijetu. Opisuje ljude i prilike u pokrajini Tarahumari i početak svoga djelovanja.

Ta su pisma objavljena na njemačkom prijevodu 1726, a na hrvataskom 1906. u »Katoličkom listu«. U rukopisu je ostao Ivanov izvještaj na 25 stranica o pokrajini Tarahumari, što ga je 1683. poslao u Rim generalu rada. U tom izvještaju potanko opisuje biljni i životinjski svijet kraja u kojem živi, opće prilike i način života te običaje i praznovjerja tamošnjih Indijanaca. Izradio je i preciznu zemljopisnu kartu dotične pokrajine označivši misijske postaje i indijanska sela. To je prvi zemljopisni i etnografski prikaz Tarahumare u povijesti. Činio je to po dobroj tradiciji isusovačkih misionara te se tako naš Ratkaj uvrstio ne samo među revne i požrtvovne apostole, nego i među znanstvenike širokog znanja i zanimanja. Njegov život i rad značajan je i za povijest Meksika i za našu kulturnu baštinu.

Pismo s. Monike O.

Evo, javljam se iz ove džungle da znadete da sam još živa, zdrava i za rad poletna. Spora sam za pisanje, no drugih problema nema. Radim kao donji kamen na žrvnju, ali tješim se: da nema donjega ni gornji ne bi mnogo koristio...

Posla ima uvijek u izobilju ali, Bogu hvala, raditi mogu. Moji su me nagovorili da pođem s njima na vikend, jer mi je potreban odmor.

Bilo je to početkom srpnja kada se u Zambiji slavi neki praznik. Imali smo dva dana slobodna. »Teško žabu u vodu natjerat!« Mjesto predviđeno za vikend zove se Ndole Bay, a tamo idu bijelci s malo dubljim džepom. Mi smo bili skromniji. Ponijeli smo, prema planu, šatore jer ćemo tu dvije noći prenoćiti, i hranu koju ćemo sami spremati. Nikada u svom životu nisam bila na logorovanju i spavala pod vedrim nebom! Bilo nas je devetero. U grupi je bio i svećenik jer kao dobri katolici ne bismo htjeli u nedjelju ostati bez Mise. S nama su bile dvije medicinske sestre, i doktorova žena s bebom. Oni su navikli na takav ambijent i uvjeravali su me kako ću i ja biti zadovoljna.

Nakon tri sata vožnje stigli smo u Ndole Bay, mjesto na jezeru Tanganika. Raspakirali smo stvari, napravili šatore i poslije večere polako se spremili na spavanje. Smjestili smo se uz samo jezero obasjano mjesečinom. Pijesak je pod nama bio vruć. San mi nikako nije dolazio na oči. Gledala sam mjesec i jezero što dragi stvorio je Bog...

Poslije pola noći, tek što sam uspjela zaspati, poviče Kanađanka koja je sa mnom bila pod šatorom da joj dadnem džepnu svjetiljku. Najprije sam pomislila da se radi o lopovima. A ona ponovo zapomaže i viče: »Impasi, impasi! Bježimo van!«

Impasi su crveni, vrlo okrutni mravi. Oni se najprije raziđu po cijelom tijelu a onda počnu ujedati svi odjednom. Osim toga što je to neugodno i što ujed boli, mravi su otrovni.

Mreža na ulazu u šator bila je prepuna zlih stvorenja a pred šatorima bilo ih je bezbroj. Moja prijateljica brzo je odjurila u jezero ne bi li ih se kupanjem riješila. Tri puta je zaronila u vodu i jedva ih se oslobodila.

Dok je ona još trčala u jezero, doktorova je žena počela zvati u pomoć da joj spasimo dijete jer su i na nj navalili mravi. Uto su se probudile i medicinske sestre i sve zajedno odjurile u jezero spašavajući se od tih nesretnih mravi. Svećenik i dva dečka spavali su, malo podalje, mirno jer nisu imali noćnih posjetlaca. Probudila ih je galama i pitali su se što se dogodilo kad ženske poslije pola noći idu na kupanje.

Spavanje nismo mogli nastaviti pod šatorima nego smo noć proveli malo podalje na tvrdim klupama bez jastuka. Tako je prošla prva noć. Sutradan je bila nedjelja. Odmorili smo se, a mjesto oko šatorâ polili smo benzinom da se obranimo od nasrtaja mravi. Poslije podne smo sa svećenikom proslavili sv. Misu. U blizini mjesta služenja Mise pojavio se morski konj. Okolnji turisti okupili su se odmah oko te grdosije, a za našu Misu nitko nije mario. Na sreću, po noći nije dolazio.

Tako sam provela svoj vikend. Mislim da mi je to i prvi i zadnji put na takvom »odmoru«. Takvi su vikendi onih koji nemaju novaca za spavanje u hotelu!

Ispričat ću vam još jedan doživljaj i tako pokušati popraviti svoju dugu šutnju i nejavljanje.

Bilo je pred Veliku Gospu. U našoj crkvi obavljali smo devetnicu kako bismo što dostojnije završili Marijinu godinu prema želji Sv. Oca. Devetnici je prisustvovalo nešto muškaraca i žena a ponajviše djece.

Imamo organizirane molitvene grupe. I ja redovno dolazim ali obično ostanem otraga, kod vratiju. Kod mene u uredu ima »mali milijun« djece. Sva ta djeca dolaze na molitvu i sva bi ona ostala uz mene da ih žene koje prave red ne pošalju naprijed. Ali moja dva mala pratioca, braća Patrik i Kalenga, ne daju se odvojiti od mene. Moram obećati da će biti mirni. Ali tko bi mogao to jamčiti! Molitva, pjevanje i čitanje Biblije traje puni sat! Uvijek ima ljudi koji zakasne a Patrik i Kalenga »moraju« zatvoriti vrata. Budući da su mali, ne mogu ih zatvoriti a da ih ne zalupe. Tada se ljudi okreću da vide tko to lupa. Patrik i Kalenga su kršteni, znadu i moliti, odgovarati: »Sveta Marijo...«

Njihov mali susjed Kapungve »ne zna« hodati polako, uvijek trči. Sinoć, nakon završene pobožnosti kad su ljudi počeli polako izlaziti iz crkve, on poleti pred oltar, pokloni se pravilno pokleknuvši, prekrsti se i ode van. Aliu tu ima još nešto! Kapungve je imao hlačice kao Varaždinac; »Imel jesam jene hlače...« Žene su primijetile kako nije zgodno što je u poderanim hlačicama išao pred oltar, a k tome nije ni kršten. »Ako uzmemo u obzir da ima jedva tri godine i da nije kršten«, rekla sam, »onda je njegova pobožnost za pohvalu«. Kasnije sam mu pokrpala hlačice i dala jedne donje gaćice. Sutradan je došla njegova mama i zahvalila se. Ona je imala malariju i nije primijetila da je mali otrčao u crkvu. No, tu priča ne završava. Kapungvin stariji brat Cisimba je došao i rekao mi: »Monika, nije fer ono što si jučer učinila. Mojem si bratu dala nove gaćice i pokrpala hlačice, a meni ništa nisi dala!«

Eto, ja sam mislila da činim dobro, a po sudu Cisimbe ja sam učinila nepravdu.

Prošle godine na blagdan Bezgrešnog Začeća imali smo procesiju s kipom B.D.M. Budući da je ovdje protestantska okolina, protestantima je to smetalo. Jedan od njih strogo je reagirao, prigovarao što mi katolici ovako veličamo Mariju: »Ta ona je nitko i ništa!« Jedan mu radnik odgovori: »Kako to govoriš, ona je naša Majka«. »Ako je ona vaša majka – kaže protestant – nigdje u Bibliji ne piše da je treba ovako slaviti i veličati«. A katolik mu odgovori: »Kako ne piše? Zar nisi pročitao u Starom Zavjetu: 'Poštuj oca i majku...' – eto, zato mi slavimo Mariju!«

Poslije molitve otišla sam da kod bijelih otaca, promatram zalaz sunca nad jezerom. Našla sam se uz stablo naranče i ubrala petnaestak velikih i lijepih naranči a isto toliko i limunova ploda. Htjela sam reći ocima što sam učinila ali u kući nije bilo nikoga. Smatra li se to krađom? Napravit ću sok od naranče i limuna. Dođite, počastit ću vas. U međuvremenu ću kazati Ocima da sam uzela i ne trebate se bojati, piće neće biti ukradeno.

Za sada je dosta pisanja. Sve vas pozdravljam odana u Isusu i Mariji.

Monika OKRUGIĆ

S. MONIKA SA SVOJIM SURADNICIMA I SURADNICAMA NA IZLETU KOJI OPISUJE

Duhovne vježbe za svećenike

Tečajevi duhovnih vježbi za svećenike održavaju se u Opatiji prema slijedećem rasporedu:

VELJAČA 1989:

13 – 16, tri dana; voditelj o. Egon Josip SCHEIBEL
20 – 23, tri dana; voditelj o. Ivan CINDORI

TRAVANJ 1989:

10 – 13, tri dana; voditelj o. Roko PRKAČIN
17 – 20, tri dana; voditelj o. Ivan CINDORI

Svaki tečaj počinje i svršava navečer naznačenog datuma. Informacije i prijave na adresu: Isusovci, Rakovčeva 12 – 51410 OPATIJA. Telefon (051) 712-830

Knjige

OBNOVLJENI ŽIVOT, dvomjesečnik za religioznu kulturu, br. 6/1988. Ovaj broj donosi niz zanimljivih i vrijednih predavanja sa XVII. obiteljske ljetne škole na temu »Kršćanska i ljudska zrelost u obitelji«. Cijena pojedinom primjerku 1.300 din. Može se naručiti na adresi: FTI – OBNOVLJENI ŽIVOT, Palmotićeva 31 – ZAGREB, pp 699.

Na adresi: Uprava »Veritasa«, Miškinina 31 – 41000 ZAGREB, možete naručiti slijedeće knjige:

UZVODNO – Ulomci katoličkog dozivanja, napisao Špiro Marasović. Izbor autorovih članaka objavljenih na stranicama »Veritasa« u posljednjih desetak godina. Knjiga ima 308 stranica. Cijena 15.000 din.

ZAČECI ŽIDOVSTVA – osmi svezak biblijskog niza »Povijest spasenja«, napisao Celestin Tomić. U ovoj knjizi autor obrađuje razdoblje nakon povratka iz babilonskog izgnanstva i vrijeme obnove: razdoblja kada nastaje židovstvo (judaizam). Knjiga ima 224 stranice. Cijena 12.500 din.

IZ MLADIH DANA, napisao Josip Berka. Osobni doživljaji iz piščeva dječaštva i rane mladosti s obiljem zanimljivih podataka o tadašnjim prilikama i životu Slavonskog Broda. Knjiga ima 105 str. Cijena 6.000 din. Naručuje se kod izdavača: HKD SV. ĆIRILA I METODA, Trg Kralja Tomislava 21 – 41000 ZAGREB.

Na adresi: SAMOSTAN SV. KLARE, Končareva 29 – 58000 SPLIT, možete nabaviti slijedeće:

SPISI SV. FRANJE I SV. MAJKE KLARE – Symposion, knjiga XXXVIII. redovitog niza, preveli prof. o. Damjan Damjanović i prof. o. Andrija Bonifačić. U spisima se zrcali evanđeoska istina i izvornost, pobožnost, mistično iskustvo – suživot s Kristom. Knjiga ima 308 str. Cijena 20.000 din.

Preporučujemo i ostala djela ove Biblioteke, naročito **DIJALOG BOŽ. PROVIDNOSTI, U SVETIŠTU DUŠE i VELIKA LJUBAV BOGU POSVEĆENIH DUŠA.**

Mogu se nabaviti i posebna izdanja, knjige velikog formata s ilustracijama i fotografijama:

SAMOSTAN SV. KLARE U SPLITU (monografija), **APOKALIPSA** (poema) i **OTKUPITELJEVA KRV** (poema).

Na adresi: FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41000 ZAGREB, pp. 669, možete naručiti slijedeće:

JERUZALEM ILI ANTIOHIJA, napisao Mijo Škvorc. Izdavač: FTI, Zagreb. Autor ove knjige nas je svojim djelom VJERA I NEVJERA (1982.) uveo u bezgranična prostranstva ljudskog duha otkrivajući svjetla i sjene čovjekovog života. Ova knjiga nastavlja otkrivati i produbljivati tajne vjere i nevjere kroz zbivanja u dvotisućljetnom povijesnom hodu Isusove Crkve i njenim odnosima prema: kulturama, znanosti, umjetnosti, teologiji, učiteljstvu, liturgiji, B. D. Mariji, Židovima, državama, pastoralu, budućnosti... Knjiga ima 354 stranice, platneni uvez s trobojnim omotom. Cijena 40.000 dinara.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... i sv. Antunu na uslišanim molitvama i milostima što ih je primila cijela moja obitelj. – Zahvalna Manda Lukačević, Mih. Poreč

... na primljenim milostima, osobito za ozdravljenje sina od teške bolesti. – Milka Levačić, Sisak

... i Presvetom Trojstvu te sv. Josipu na primljenim milostima i pomoći u teškim trenucima. – Zahvalna obitelj, Vela Luka

... i Duhu Svetome, Gospi od brze pomoći te sv. Leopoldu za sve primljene milosti. Preporučujem i nadalje svoju obitelj u njihovu zaštitu. – Zahvalna majka Zdenka

... i Gospi Sinjskoj, sv. Anti te sluzi Božjem Petru Barbariću na primljenim milostima. Preporučujem se i nadalje njihovu zagovoru. – Martin Topić, Šibenik

... na uslišanim molitvama i na svim primljenim milostima. – R. P., Suhopolje

... za sretno završenu srednju školu i položen ispit zrelosti. – Mladen N.

... sv. Antunu i Judi Tadeju za sretno položen ispit mojega unuka. – Baka iz Popovače

... za primljene milosti tijekom cijeloga života, a osobito za sretan porod moje kćerke te za dobiveni stan u ovim teškim trenucima. – N. N., Novigrad

... i Majci Božjoj Bistričkoj na primljenim milostima a osobito na pomoći u opasnosti kod poroda moje kćerke. – Zahvalna mama Zorka, Donja Stubica

... i sv. Josipu te svima svetima za sretan porod kćerke. – Zahvalna majka Katica Džambić, Široko polje

... i Gospi od brze pomoći, sv. Anti za zdravlje moje i mojega muža, te na svim primljenim milostima. – Nard.

... sv. Antunu i sv. Leopoldu za upis na fakultet i na svim primljenim milostima tijekom mojega života. – N. C., Subotica

... na uslišanim molitvama. – Dragica Vranek

... i Majci Božjoj Lurdskoj na uslišanim molitvama. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Mladić iz Slavonije

... i Gospi od brze pomoći te ocu Leopoldu Mandiću na pomoći u teškoj bolesti. – M. J., Slakovci

... i sv. Josipu na sretnom završetku vojnog roka i povratku mojega sina. – Zahvalna majka Slavonka

... i sv. Antunu na svim primljenim milostima. – Petar Vučko, Pitomača

... i sv. Josipu, o. B. Leopoldu, A. Kažotiću te sv. Judi Tadeju na uslišanim molitvama. – Božena, Zagreb

... i sv. Obitelji, Gospi od brze pomoći te sv. Leopoldu za zdravlje i na uslišanim molitvama. – L. K., Bočkinci

... i sv. Anti za zdravlje mojega sina te pomoći pri završetku fakulteta i preporučujem njegovo zaposlenje njihovu zagovoru. Zahvaljujem Majci Božjoj na poboljšanju zdravlja moje sestre i sv. Leopoldu na udijeljenoj pomoći u teškim trenucima. Preporučujem se i nadalje njihovu zagovoru. – Zahvalna vjernica

... i svima svetima na primljenim milostima. – Zahvalna majka

... na svim primljenim milostima a osobito za zdravlje mojega sina. – Zahvalna majka, Vođinci

... za uspješnu operaciju i poboljšano zdravlje. – Zahvalna majka Mihaljević

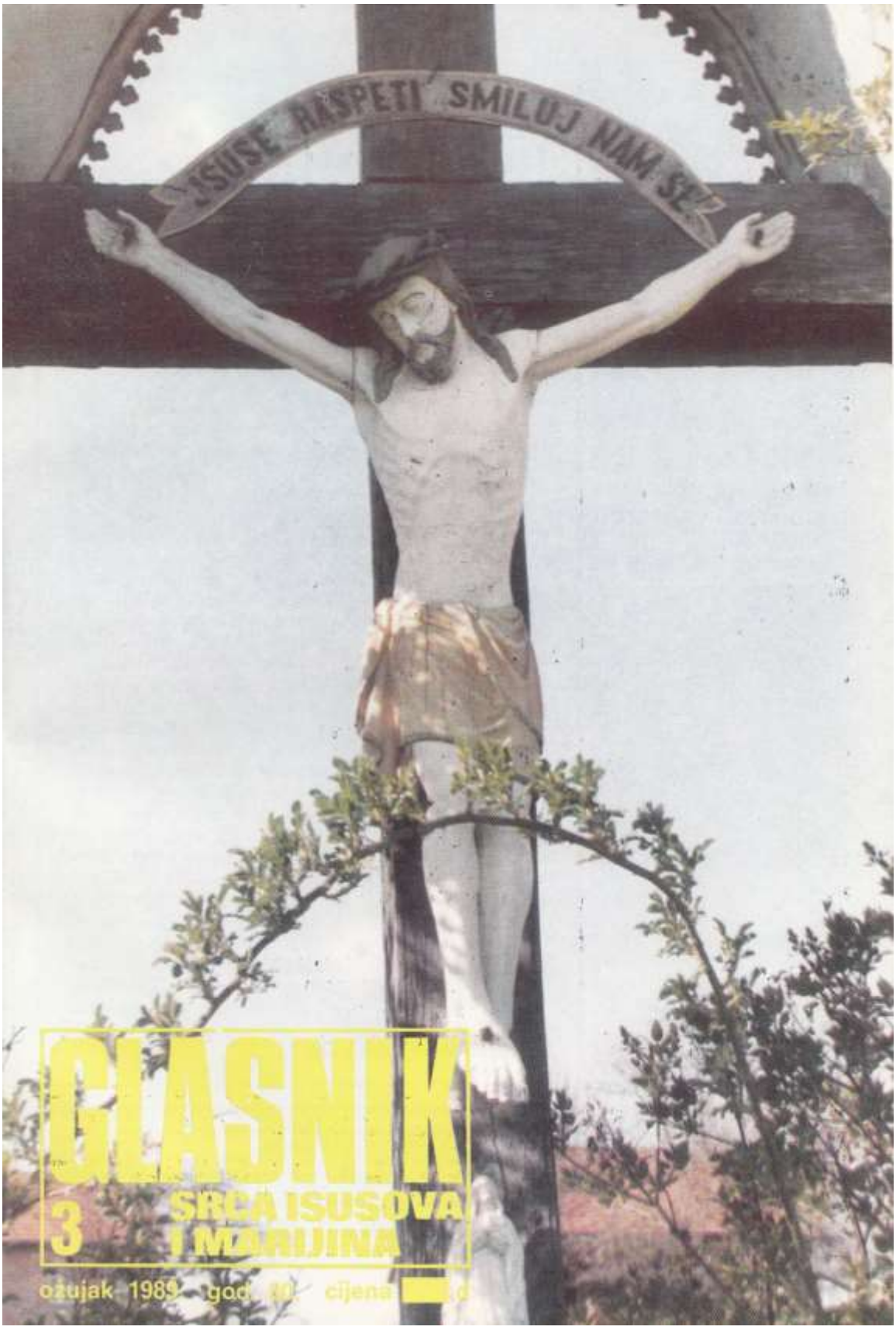
... i svima svetima na primljenim milostima. Preporučujem se i nadalje njihovu zagovoru i pomoći a osobito za ozdravljenje mojega oka. – Evica Tolmačević, Viškovci

... i Gospi od brze pomoći, sv. Leopoldu i sv. Antunu za primljenu milost. – V., Višnjevac

... sv. Josipu i sv. Antunu na uslišanim molitvama, na pomoći u nesretnim slučajevima i na svim primljenim milostima. Preporučujemo se i nadalje njihovoj pomoći. – Katica i M. Jakupec, Srednji mosti kraj Bjelovara

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

3

SRCA ISUSOVA I MARIJINA

ožujak 1989 god. [illegible] cijena [illegible] d

KRIŽ KRAJ PUTA
U HRVATSKOM ZAGORJU
– SVJEDOK VJERE
(Snimio: VALENTIN M.)

CVIJET JAGLACA
OKOVAN I NAPUŠTEN
GLE KAKO SE SMIJEŠI
(M. SPAHIJA)

Častimo te, Križu sveti

Častimo te, Križu sveti,
na kom umrije Isus naš.
Na životnoj tamnoj stazi,
kao sunce ti nam sjaš.

Ustma, srcem častimo te,
sveti Križu Isusov!

Uspomeno njegve muke,
njegve žarke ljubavi,
svim što k tebi dižu ruke,
sretan život pripravi!

Na strpljivost kreposnoga,
na pokoru grešnika,
nukaš, Križu nevoljnoga,
utjeho nam velika!

Ti u tuzi i veselju,
Križu, bud nam zastava;
Ti nas vjerne k Bogu vodi
preko svijeta varava!

Daj nam svoju milu svjetlost,
kad nas njegov zovne glas,
da imamo Božju milost,
kad nam smrtni dođe čas!

GLASNIK Srca Isusova i Marijina

– Osnivač i izdavač: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, Zagreb, Palmotićeva 31.
– Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec.
– Tehnički urednik: Ivan Vitez.
– Uredničko vijeće: Josip Antolović, Stjepan Kuzmić, Zvonimir Majić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner, Ivan Vitez i Zvonko Vlah.
– Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710.
– Tisak »Plamen«, Slavonski Brod.
– Cijena je otisnuta ispod »Sadržaja«. Poštarina je plaćena u gotovom.
– Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Pišem ovaj uvodnik na samu Pepelnicu uvečer. Pepeo, znak prolaznosti ovoga svijeta, tako nas ozbiljno opominje da pazimo kako živimo. To doista nije lako.

U tutnjavi događaja koji nas zapljuskuju izdaleka i iz naše blizine, potrebna nam je stalna duhovna okrepa da bismo izdržali kako onda kad bezvrijednim filmom vrijeđaju najsvetiju osobu Isusa Krista Boga i Spasitelja našega, tako i onda kad nam žele preimenovati jezik na kojem se privatno i javno molimo Bogu, a s krajnjim ciljem da bismo se možda odrekli i svoga imena pod kojim živimo i kojim se dičimo u Crkvi i u svijetu. Kamo vodi nasilje nad pojedincima i narodima uvjerljivo nam pokazuje Afrika i Bliski Istok, ali i brojna druga mjesta sukoba u svijetu. Čemu sve to?

Stari redovnici ispisali su nad samostanska vrata veliku istinu: »Stoji križ dok se svijet vrti!« Proći će sve, pa i svaka sila i nepoštivanje, jer što nije u Bogu utvrđeno nema ni u svijetu ni u vremenu trajnog »građanskog prava«. Na temelju svoga iskustva narod to jasno kaže: »Svaka sila za vremena, a samo Bog je uvijek!« Taj vječni Bog traži od nas da ljubimo i svoje neprijatelje, kako bismo pobijedili s njim koji je rekao: »Ne bojte se, ja sam pobijedio svijet!«

Provedimo svoju Korizmu s Bogom pa ćemo imati snage pobijediti svijet i svako zlo koje se u njemu čini. Ovaj Glasnik daje vam u tom smislu mnogo poticajna štiva. Neka kroz vaše oči uđe u vaše duše i raspoloži vas za preobrazbu koju izvodi Duh Sveti, obnovitelj lica zemlje.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 80. OŽUJAK 1989. BR. 3

SADRŽAJ

B. D. MARIJA SUOTKUPITELJICA I MAJKA, Gj. Kulaš 78
ZA ŽRTVE SUKOBA I NASILJA, OSOBITO NA SREDNJEM ISTOKU I U AFRICI, P. Galauner 80
ZNAK NADE I POBJEDE, V. Miklobušec 82
LJUBITE SVOJE NEPRIJATELJE, R. Brajičić 83
PREMA SVJETLU!, R. Gregec 84
SRCE ISUSOVO – DANAS, S. Bošnjak 85
BOG NAS LJUBI SRCEM OCA, J. Antolović 86
SPASITELJ JE MUKU PODNIO, D. Bartulović 87
OSVRT NA JAVNU SRAMOTU, S-A Lončarević 88
POVIJESNI PODACI O ISUSU 89
SV. JOSIP RADNIK, SISAK – GALDOVO, TINO 90
ČUDESNA MOLITVA, S. Bošnjak 92
PRVA OD SVIH 93
POČETAK NOVE ZAJEDNICE, M. Nikolić 94
RJEŠAVANJE BRAČNIH KRIZA, V. Vider 96
MAGNET S TREĆEG KATA, V. Miklobušec 98
PRETVORIMO SAV ŽIVOT U APOSTOLSKU MOLITVU, M. Rusan 100
SJEĆANJE NA O. A. GABRIĆA, Silvina 102
VIJESTI IZ ZAMBIJE, I. Dilber 103
NIKOLA RATKAJ, M. Korade 104

CIJENA GLASNIKA DO 31. OŽUJKA 1700 din po komadu.
OD 1. TRAVNJA 2000 din po komadu za sve koji pretplatu ne pošalju do tog roka. Za 10 ili više primjeraka istog broja dobiva se popust 10 %. Novac šaljite preko banke na naš žiro račun pod nazivom: »Zagrebačka banka«, Zagreb, 30101-620-16 s pozivom na broj 012102 2340072984 uz neizostavnu naznaku: GLASNIK SIM, Zagreb, Palmotićeva 31

B. D. Marija, Suotkupiteljica i Majka

»Bog je stvorio materijalni svijet za čovjeka dok je na zemlji, a stvorio je i mnogo ljepši duhovni svijet za čovjeka blaženika. To je raj nebeski, Kraljevstvo Božje.

Bog je stvorio još jedan najsvetiji i najuzvišeniji 'svijet' u kojem će se On sam nastaniti, a tome svijetu ime je: Blažena Djevica Marija.« (Bl. Grignion)

NAJLJEPŠA MEĐU STVOROVIMA, DJEVICA BOGORODICA

Navedena tvrdnja bl. Grigniona je istinita, iako se čini nevjerovatnom. Kada je Bog uređivao svemir sa bezbrojnim zvijezdama i suncima, svakom je stvoru davao određeni dijelak svoje božanske ljepote. No, kad je Bog stvorio dušu Marijinu, nju je više ukrasio nego cijeli svemir i više ju je obdario negoli sve anđele i ljude zajedno. Veća je, dakle, ljepota i svetost Marijina negoli ljepota i svetost svih anđela i svetaca zajedno. Razlog tolike Marijine veličine i svetosti nalazi se u uzvišenom odabranju, jer nju je Bog odvijeka predodredio za Majku obećanog i utjelovljenog Spasitelja svijeta.

Marija je Majka Božja, Bogorodica, jer je rodila Isusa Krista koji je oduvijek Sin Božji, a rođenjem od Marije postao je i čovjekom, tako da su u njemu, kao jednoj osobi, nerazdruživo sjedinjene dvije naravi: božanska i ljudska. Odvijeka određena za Bogomajku bila je očuvana od svega što bi zasjenilo njenu ljepotu ili umanjilo čast. Ona je Bezgrešna Djevica od svoga začeća i ostala je zauvijek Djevica jer je, u dogovoru sa sv. Josipom, držala zavjet vječnog djevičanstva.

ULOGA SV. JOSIPA, PONIZNOG PRAVEDNIKA

Neki misle da je sv. Josip posumnjao u Marijinu svetost i pravednost kad je vidio da je trudna. To je krivo. Izvještaj sv. Mateja da ju je htio potajno otpustiti, kako ne bi javno sramotio, treba dobro shvatiti. Ključ za rješenje je u onoj riječi sv. Mateja da je to odlučio »jer je bio pravedan«. Što to znači?

Sv. Josip nije ni jednog časa posumnjao u Marijinu svetost i pravednost. Ta bio je potpuno Božji mladić (»pravedni«), poznavalac sv. Pisma i proročkih spisa, vođen mudrošću koja je izvirala iz Duha Svetoga, te je lako razumio proročka naviještanja o budućem Mesiji, osobito Izaiji koji je navijestio: »Evo Djevica će začeti i roditi sina, i nadjenut će mu se ime Emanuel.« (Iz 7,14) Da je prorok mislio na obećanog Mesiju, potvrdio je evanđelist sv. Matej (Mt 1,23).

Veličina sv. Josipa je u tome što je u svojoj poniznosti smatrao da nije dostojan za zajedništvo s Marijom od Boga odabranom i nad sve druge osobe uzvišenom. Za sebe je smatrao da bi čak smetao Božjim osnovama ako bi ostao s njom pod istim krovom. Ona je tako uzvišena i odabrana za uzvišeno poslanje, a on tako neznatan i Bogu nepotreban. Zato odlučuje raskinuti zaruke da bi Marija bila slobodnija za Božje planove. Susreo se sa svetošću osobe koje nije dostojan, pa je želi osloboditi obveza. To je zapravo neizreciva velikodušnost. Odriče se prava na djevojku s kojom je zaručen kako bi bila slobodnija za ono uzvišeno što se s njom zbiva.

Slično postupa i sv. Petar kad se već našao u krugu Isusovih prijatelja pa je zaključio da nije dostojan Isusove blizine. Stoga mu govori: »Idi od mene, Gospodine, jer sam čovjek grešnik!« (Lk 5,8) Nije htio Isusa čudotvorca podvrći svojoj koristi da bez muke lovi ribe, jer tako čudesna moć ne može biti u službi tako uskih, sebičnih interesa.

Tako je govorio i stotnik koji je molio Isusa za pomoć, ali se nije smatrao dostojnim njegove blizine: »Gospodine, nisam dostojan da uđeš pod krov moj!« (Mt 8,8)

Petar i stotnik bojali su se da budu u blizini Isusove svetosti, a sami nemaju kamo (nisu shvaćali da Sveti dolazi u našu grešnost da je preobrazi), pa mole Isusa da on ode. Tako se i sv. Josip bojao da Marija, sveta Djevica koja opći s anđelima (Božjim poslanicima!) bude s njim pod istim krovom. Njegova poniznost bila je tolika da sam Bog intervenira šaljući i njemu anđela s viješću da se ne mora bojati Marijine blizine, jer u Božjem planu s njom je i njegovo (Josipovo) mjesto. Imat će ulogu oca i muža, iako neće biti ni otac u naravnom smislu nego samo pred zakonom, kao zaručnik Marije koja će trajno ostati djevi-

ca. Tako su naučavali ljudi neopterećeni sumnjama ali obdareni milostima za shvaćanje vrhunaravnog: Jeronim, Augustin, Toma Akvinski, Bernard, i drugi sveti Oci i crkveni naučitelji.

MAJKA MARIJA, PATNICA UZ ISUSA PATNIKA

Uza sve odlike, Marija nije bila izuzeta od patnje, jer je Božja volja bila i njezina volja: da trpi zajedno sa Spasiteljem, da bude suotkupiteljica ljudskoga roda. Marija je na tri načina suotkupiteljica:

– slobodnim pristankom dala je svijetu Spasitelja;

– s njime je zajedno trpjela i žrtvovala ga i tako zajedno s njim otkupljivala;

– u nebu za nas neprestano posreduje i zadobiva sve milosti za naše spasenje.

Na dan Navještenja, na Blagovijest, Marija je ponizno rekla: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj.« (Lk 1,38) Izgovarajući te riječi ona je, prosvijetljena od Boga, znala i bila svjesna da će kao Majka obećanog Spasitelja morati mnogo pretrpjeti zbog njega i s njime. Duh Sveti je nju vodio božanskom mudrošću pa je više od ikoga razumijevala Zakon i Proroke o proročenoj muci obećanog Spasitelja. Znala je, kako je prorekao njen praotac David, da će njezin presveti Sin jedanput zavapiti: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?«... »ja sam crv, a ne čovjek; ruglo ljudima i prezir narodu.« (Ps 22, 2 i 7) I dalje: »Opkolio me čopor pasa, rulje me zločinačke okružile. Probodoše mi ruke i noge, sve kosti moje prebrojiti mogu.« (Ps 22, 17-18) S dubokom bolju u srcu razmišljala je, čitajući proroka Izaiju, o obećanom Mesiji: »Prezren bješe, odbačen od ljudi, čovjek boli, vičan patnjama, od kog svatko lice otklanja«... »Za naše grijehe probodoše njega, za opačine naše njega satriješe«... »Kao janje na klanje odvedoše ga.« (Iz 53,3. 5-7)

Sva ova i ostala proročanstva o budućem Mesiji »prebirala« je Marija u svom srcu znajući da će se sve to ispuniti na njoj i njenom božanskom Sinu, pa je nakon svega toga rekla anđelu: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj!« Time je prihvatila sve što Gospodin traži od nje, i da se sve ispuni onako kako Bog hoće.

JUNAČKA MAJKA I SUOTKUPITELJICA

Krivo bi bilo misliti da se Majka Božja gubila i prenemagala ili padala, gledajući muke svog božanskog Sina. Naprotiv, ona se složila s Božjom voljom da se njezin božanski Sin žrtvuje za naše spasenje, kao što je Abraham htio žrtvovati sina Izaka, po Božjoj naredbi. Zar bismo smjeli i pomisliti da je Marija bila manje srčana i manje junačka majka negoli majka Makabejka koja je junački sokolila sedam svojih sinova da se ne uplaše smrtnih muka?!

Dok je stajala pod križem Isusovim, možemo u mislima pratiti presvetu Majku Mariju i slušati kako govori svom presvetom Sinu: »Teško mi je i preteško, moj predragi Sine, dok te gledam u smrtnim mukama, ali se ujedno i tješim, jer gledam uzvišeni cilj za koji trpiš: za ljubav Oca nebeskoga i za spasenje neumrlih duša. Žalosna sam sada dok te gledam u preteškim mukama. Ipak me tješi znanje da ću te nakon tri dana ugledati u slavi uskrsnuća, slavom okružena. Tada ćeš mi pokazati svoje slavno preobraženo tijelo i svoje slavne rane koje te neće više boljeti nego će sjati božanskim sjajem, kao znak vječne ljubavi kojom ljubiš neumrle duše.«

Tako se presveta Gospa potpuno složila s voljom Oca Nebeskoga i s voljom svog božanskog Sina Isusa da svoj život žrtvuje za spasenje neumrlih duša. Pri tom je ona u svom srcu osjećala dvostruku ljubav: jednu ljubav prema svom Sinu Isusu u mukama, a drugu ljubav prema svima nama ljudima, svojoj djeci, sa željom da nas muka i presveta krv njenog Sina sve spasi.

SUDIONIŠTVOM U PATNJI DO SUDIONIŠTVA U SLAVI

Budući da je Marija aktivno sudjelovala u muci svog božanskog Sina i u njegovoj otkupiteljskoj žrtvi, stekla je zasluge da aktivno sudjeluje u Njegovoj slavi, u Kraljevstvu Božjem. Ona ima moć da kao Majka posreduje pred Bogom za naše spasenje. Ona je svemoguća po molitvi, jer može sve što god zaželi pred Bogom.

Dok je visio na križu, rekao je Isus svom milom učeniku Ivanu: »Evo ti Majke!« Od tada svi mi imamo Mariju za svoju majku i zagovornicu. Isus je također jednom zgodom rekao sv. Margareti M. Alacoque: »Neka svećenici i vjernici pristupe mojoj Majci. Neka pristupe pouzdano, jer je ona i njihova Majka. Ona, moja slatka Mati, šalje me da otvorim sve blago svog srca. Ona je radost srca moga! Neka bude i Vaša radost!«

Gjuro KULAŠ

Za žrtve sukoba i nasilja osobito na Srednjem Istoku i u Africi

U mnogim krajevima svijeta bjesne građanski ratovi sa svim strašnim posljedicama koje iz toga proizlaze. Svuda ima mnogo neriješenih socijalnih i nacionalnih problema, a velike svjetske sile koriste to za ostvarenje vlastitog prestiža u svijetu. Najprije uvezu svoju ideologiju kojom ljude podijele, a potom im prodaju oružje da ratuju. To je, dakako, veoma pojednostavljeno rečeno, ali nije daleko od istine. Prodajom skupog oružja bogati se još više obogaćuju, a siromašni dolaze na rub očaja. Milijuni ljudi ostaju bez doma, bez domovine, bez obitelji, bez ičega za život.

KRATAK PREGLED IZBJEGLIŠTVA

Na svijetu ima preko 15 milijuna izbjeglica, ljudi koji su morali napustiti svoje kuće, poslove, domovinu, pa čak i kontinent. Došlo je do nezapamćenog raseljavanja i preseljavanja ljudi. (Usp. enciklika Ivana Pavla II, SRS, br. 20)

Raseljavanja i preseljavanja ljudi zbog ratova i zbog prirodnih nepogoda bilo je i u prošlosti, ali od 1950. ta je pojava poprimila svjetske razmjere osobito u Aziji, Africi i Latinskoj Americi. Dok su mlađi muškarci obično u nekakvim vojnim formacijama, žene, djeca i starci žive po izbjegličkim logorima bez ikakvih uvjeta za život dostojan čovjeka. Ta pojava kao da je postala »normalna«, a iz dana u dan se povećava.

Gotovo polovica tih izbjeglica živi danas u Africi, a i tamo opet najviše ih je na takozvanom »rogu Afrike«, u Sudanu i Somaliji. Sukobi u Mozambiku i Angoli raspršili su ljude na sve strane. Tisuće umiru od gladi jer pomoć do njih ne može stići.

Pakistan je zemlja valjda s najviše izbjeglica iz drugih zemalja Azije, osobito iz Afganistana, odakle ih ima oko 3 milijuna.

U Jugoistočnoj Aziji i dalje se bježi iz Kampučije, Laosa i Vijetnama.

U Srednjoj Americi oko milijun ljudi moralo je napustiti svoje kuće i poslove. Gdje god su na svijetu došli na vlast takozvani narodni režimi, ne bježe samo oni koji su izgubili vlast, nego i narodne mase. O tom bi se morali zamisliti političari i »pobjednici«.

U drugom svjetskom ratu i nakon njega izbjeglištvo je bilo oznaka Evrope, a danas je to svjetska pojava.

SREDNJI ISTOK, DUGA TRAGEDIJA

Srednji Istok problem je za sebe, Židovi su iseljeni i prognani iz svoje zemlje pred 19 stoljeća. Raspršeni po svem svijetu, trpjeli su kroz povijest mnoge progone. Vrhunac tih progona bio je za drugog svjetskog rata kad je nacistička ideologija išla za tim da ih posve uništi. Židovsko pitanje postalo je svjetsko pitanje. Da bi prestali progoni Židova, organizirana je 1948. za njih država na njihovom prastarom teritoriju, današnji Izrael. Taj teritorij nije, međutim, bio prazan. Nastavali su ga Arapi, danas poznati kao Palestinci

Između doseljenih Židova i Palestinaca dolazilo je do nekoliko ratova u kojima su Židovi bili jači pa su mnoge Palestince prognali u susjedne države; zbili su ih u dvadesetak svojevrsnih logora i na područje oko grada Gaze. Oko 800 tisuća živi ih u Jordanu, a oko 300 tisuća u Libanonu. Svi bi oni natrag na zapadnu obalu Jordana pa su stoga u trajnom ratu s državom Izrael. Njihova je slaba strana u tome što su desetljećima išli za uništenjem Izraela ratom i terorom.

Mnogi su ih uvukli u međunarodni teror, po čemu su dospjeli na zao glas. Njihova prisutnost u Libanonu dovela je u toj zemlji do strašnog građanskog rata koji traje već petnaestak godina. U tom ratu najviše su stradali kršćani, a muslimani, međusobno posvađani, ništa nisu postigli. To je tragičan rat s neizrecivom ljudskom patnjom i sa strašnim razaranjem materijalnih dobara. Videći da ratom ništa ne postizavaju, neki vođe Palestinaca mijenjaju taktiku i kao da prihvaćaju pregovore za suživot sa Židovima, ali im Židovi ne vjeruju sve dok ima i takvih grupa koje se ne odriču terorizma.

Svim tim sukobima nitko ne vidi pravi smisao, ali oni se nastavljaju, uništavajući ljudske živote i materijalna dobra, ranjavajući ljudsku dušu dotle da čovjek zaboravlja na ljudsko dostojanstvo: živi da ubija, i da jednog dana bude ubijen.

IZBJEGLIŠTVO JE TEŽAK I SLOJEVIT PROBLEM

Ujedinjeni narodi smatraju izbjeglištvo »jedinstvenim i specifičnim u svom opsegu«. Jedna dublja analiza pokazuje da su izbjeglice žrtve sustavnog poremećenja u svjetskom poretku koji sve više postaje međuovisan i ukrućen. (Usp. SRS, 16)

Ivan Pavao II govori o tom poremećaju kao o »strukturalnom grijehu« koji u sebi krije obožavanje novca, ideologije, klase i tehnokracije. (Usp. SRS, 36, 37)

Izbjeglice su znak sustavnog poremećaja naše ljudske obitelji. To je oznaka duboke moralne i duhovne krize civilizacije koja ne uklanja uzroke te tragedije, pa broj izbjeglica neprestano raste. Oni su nusprodukt jednog poremećenog svijeta. Taj će nusprodukt ostati sve dotle dok se čovječanstvo djelotvorno ne suoči s uzrocima koji leže na dnu te tragedije. Sv. Otac opisuje tu situaciju kao temeljno moralno zlo našeg naraštaja. Evanđelje nas poziva da se s tim problemom suočimo i tražimo rješenja. (Usp SRS. 38-40)

ČOVJEK TRPI, KRIST TRPI

U siromašnim izbjeglicama trpi Krist. On traži našu pomoć. Izbjeglica vapi za kruhom, krovom i zaštitom, ali još više za našom molitvom Kristu, da on potakne srca na preoblikovanje onih političkih i gospodarskih struktura koje sile ljude da napuštaju svoje domove, svoje prirodne zajednice i svoju domovinu.

Velik je to zahtjev koji se stavlja na ljudsku obitelj, osobito na kršćane. Korizma je vrijeme da u svojim molitvama i razmišljanjima o Kristovoj solidarnosti s čovjekom dublje osjetimo koja je i kakva naša uloga u izgrađivanju novog svijeta i pravednog poretka u kojem će svaki čovjek moći živjeti dostojnim životom. Možda nam to izgleda kao neka daleka i neostvariva utopija, ali Crkva je izrasla iz Kristova utjelovljenja, a Krist se utjelovio u svu čovjekovu zbilju.

Nakana naših biskupa

DA KORIZMU PROVEDEMO OBRAĆENIČKI PREMA SMJERNICAMA CRKVE

Korizma je vrijeme usrdnije molitve, svjesnijeg poniranja u vlastite dubine, vrijeme pokore i ozbiljnijeg nastojanja da se suobličimo Kristu i uklonimo iz sebe sve što smeta milosnom rastu Božjeg kraljevstva u nama i oko nas. Takva je korizma upisana u naše kršćansko srce, u našu kršćansku tradiciju i tako smo je redovito nastojali doživljavati. Takva korizma plodna je obraćenjem.

Sv. Otac obično prije svake korizme pošalje Božjem narodu posebnu poruku kojom našu pažnju usredotočuje na neku osobitu potrebu Crkve i svijeta. Ove godine u središte naše pozornosti stavlja glad u svijetu. Evo kojim riječima:

»Potresen, ali s velikom nadom, stavljam vam pred oči problem gladi u svijetu i ujedno vas srdačno molim: uzmite ga u ljubavi i solidarnosti kao temu svoga razmišljanja i apostolskog djelovanja kroz korizmu 1989...

Dragovoljni post pruža mogućnost da budete dionici u potrebama onih koji nemaju hrane. Stoga će vaš post, koji potječe iz bogate kršćanske tradicije, još više otvoriti vaš duh i srce da svoja dobra podijelite u duhu solidarnosti s onima koji imaju premalo, ili čak nemaju ništa.«

Obraćenički karakter naše korizme zahtijeva od nas otvaranje prema Bogu, ali i prema bližnjemu. Ne zahtijeva on samo otvaranje srca za spoznaju, nego i za djelotvornu pomoć. »Oče, daj da budemo spremni velikodušno proširiti svoj stol i ponuditi mjesto malenima i slabima!« Tim riječima molitve završava Sv. Otac svoju poruku.

Petar GALAUNER

Znak nade i pobjede

U životu susrećemo mnoge znakove ili simbole. Gotovo da ne postoji značajnija stvarnost koja ne bi imala svoga simbola. Sav privatni i javni život, ideološko i političko djelovanje, kulturno i religiozno pripadanje izraženo je nekim simbolom. Svoje simbole imaju sva društva, narodi, države i pokreti.

Simbol je ne samo znak njihove opstojnosti nego i samosvojnosti. Tko vrijeđa simbol, vrijeđa onoga koga simbol predstavlja. Zato su svi narodi, društva i zajednice osjetljivi na postupak s njihovom zastavom ili simbolom. Komunisti ne daju vrijeđati crvenu petokraku. Židovi ne daju vrijeđati žutu šestokraku, muslimani ne daju vrijeđati polumjesec, a mi kršćani borimo se za čast križa. On je naš znak i naša svetinja. Nama on govori puno više negoli onima koji ne poznaju njegov smisao.

Izvorno gledano, križ je bio grozno mučilo, simbol izbačenosti iz ljudske zajednice, lišenosti svakog dostojanstva, izloženosti rugu i sramoti. Bio je to znak oholosti pobjednika i smrti pobijeđenog. Križ je bio znak potpune sukobljenosti i isključivosti u kojoj je jači ubijao a slabiji proklinjao. Bio je to zapravo simbol besmisla jer su i pobjednik i osuđenik bili zarobljenici mržnje i osvete.

Tako je to bilo sve do onog trenutka dok se pred križem nije našao osuđenik koji je križ prihvatio dragovoljno a ne s kletvom, s ljubavlju a ne mržnjom, praštanjem a ne s osvetom. Bio je to najveći i najsadržajniji trenutak povijesti, čas kad je otvoren izlaz iz začaranog kruga u kojem se silom odgovaralo na silu, mržnjom na mržnju, kletvom na kletvu, udarcem na udarac, a »pobjedu« je uvijek žela samo vječna smrt, i time se povećavala spirala zla.

Junak koji je križ prihvatio s ljubavlju prema onima koji ga na križ osudiše, opraštajući onima koji ga pribijaju »jer ne znaju što čine«, moleći za one koji su ga proklinjali i zlostavljali, zaustavio je ples smrti i otvorio put u život. Time je križ prestao biti simbol ubojite sukobljenosti na smrt, i postao simbolom pomirenja za život. Simbol mržnje i smrti postao je simbolom ljubavi i života.

Čin takvog obrata nije mogao izvesti nikakav smrtnik, nikakav heroj, nikakav nadčovjek – nego samo Bogočovjek. Satnik koji je promatrao Isusovo umiranje na križu, a o Isusu je sigurno i prije slušao pohvale i optužbe, ostavio nam je svjedočanstvo svoga uvjerenja koje je u njemu proizvela ta smrt: »Uistinu, ovaj čovjek bijaše Sin Božji!« (Mk 15, 38)

Satnikovo uvjerenje odgovor je na pitanje: »Tko je Isus iz Nazareta?« Sin Božji! U to ga nije uvjerio nitko riječju mudrosti, nego sam Bogočovjek djelom ljubavi, nevin prihvativši križ za grešne, svoju smrt za naš život. Otupivši tako njezinu ubojitu oštricu mržnje, pretvorio je simbol očaja u simbol nade, simbol mržnje u simbol ljubavi, simbol smrti u simbol života. Makar je križ Židovima bio sablazan a poganima ludost, nama koji smo primili njegove plodove on je znak u kojem pobjeđujemo i pred kojim prigibamo koljena na pozdrav: »Zdravo križu, nado jedina!« a to znači isto što i »Zdravo Kriste, nado jedina!«

Valentin MIKLOBUŠEC

PRIZOR SA LJUBLJENJA KRIŽA NA VELIKI PETAK, U BAZILICI SRCA ISUSOVA U ZAGREBU

Ljubite svoje neprijatelje!

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Martin Luther King rodio se u Atlanti, Georgiji u Sjedinjenim Američkim Državama. U svojoj 35. godini dobio je Nobelovu nagradu za mir. Bilo je to 1964. Pripadnik crnačke rase, sin protestantskog pastora, i sam pastor, ozbiljno se trudio da svoj život uskladi s vjerom u Evanđelje. Divio se indijskom osloboditelju Gandhiju pa je kao i on postao propovjednik nenasilja. To ga je nadahnjivalo da kao vođa »Društva za promaknuće crnaca« povede borbu svim mirnim sredstvima za ljudska prava crnaca. Njegove su propovijedi bile jednostavne ali nadahnute, prožete Kristovom ljubavlju za koju je posvjedočio svojim životom. Pao je kao žrtva zločina 6. travnja 1968.

»Kako ljubiti svoje neprijatelje?« znao je pitati svoje slušatelje?

Isticao je tri stvari: Najprije, odgovarao bi, moramo u sebi razviti osjećaj za opraštanje i osposobiti se za taj čin. Onaj tko nije sposoban oprostiti, nije sposoban ni ljubiti. Nemoguće je ljubiti svoje neprijatelje ako im prije ne oprostimo zla i nepravde koje su nam učinili. To je nužan preduvjet koji nam mora doći do svijesti. Treba također shvatiti da čin opraštanja mora učiniti sama žrtva prevare, nepravde ili progona. Počinitelj nepravde može moliti oproštenje. Može se pokajati i kao rasipni sin u svom srcu raspalmtjeti želju za dobijanjem oproštenja. Ali, pogled pun toplog opraštanja može imati samo onaj tko je uvrijeđen, a to je otac kojega je, punog ljubavi, rasipni sin našao doma. Oprostiti ne znači zaboraviti što je učinjeno ili preko sadržaja zločina nalijepiti lažnu etiketu kao da je zao čin dobar. Oproštenje znači da zao čin prestaje biti zaprekom za međuljudske odnose. Ono je »katalizator«, pročišćavač koji stvara mogućnost novoga početka u međusobnim odnosima.

Praštati znači i pokušati pronaći dobre osobine u onome koga smatramo neprijateljem zato što nas je ranio i nanio nam bol. I u ljutom neprijatelju možemo otkriti neke

dobre osobine. Ima, naime, dobra i u najgorima među nama, a i zla i u onima najboljima. Kad otkrijemo tu istinu, postajemo manje raspoloženi da mrzimo svoje neprijatelje. Ako se zagledamo dublje od onoga što na površini vidimo svojim očima, uvjerit ćemo se da u našem bližnjem – neprijatelju – nije samo zloća i moralna bijeda. Budemo li pozitivniji, zapazit ćemo ga u novom svjetlu. Otkrit ćemo da je njegova mržnja prema nama iznikla iz straha, iz oholosti, iz neznanja, iz predrasuda, iz neshvaćanja ili nečeg sličnog, ali mi znamo da je uza sve to u nj nerazorivo urezana slika Božja. Svoje neprijatelje, dakle, ljubimo shvaćajući da nisu posve zli te da i njih iščekuje Božja otkupiteljska ljubav, kao što je otac iščekivao razmetnog sina.

Kao treće, isticao je potrebu da svog neprijatelja ne dotučemo, da ga ne ponizujemo nego da nastojimo steći njegovo prijateljstvo i razumijevanje za naše postupke. Možda ćemo imati prilike da ponizimo ili postidimo svoga ljutog neprijatelja. Trenuci takvih napasti, u kojima bismo lako mogli baciti koplje u svoga neprijatelja, neizbježno se pojavljuju. Ali to ne valja učiniti. Svaka naša riječ i svaki naš čin trebaju pridonijeti boljem shvaćanju i međusobnom razumijevanju i otvaranju zaliha njegove dobre volje, koja je zapretana nepropusnim zidovima otuđenja.

Isus je praštao i prije negoli je bio zamoljen.

Presveto Srce Isusovo, nauči nas ljubiti naše neprijatelje kao što si ti ljubio svoje.

Prema svjetlu!

Piše: prof. Radovan GRGEC

Još kao dječak slušao sam sa zanimanjem anegdote iz života J. W. Goethea, koji je, umirući, uskliknuo: »Više svjetla!« Boreći se protiv smrtne tjeskobe, kršćani se nadaju da će, umrijevši, ugledati više svjetla i da će, uskrsnuvši, ući u njegov puni sjaj.

Nažalost, u trci za probicima, užicima i društvenim položajem, za čašću, vlašću i novcem, vjernici se često ni po čemu ne razlikuju od bezvjeraca koji su svu svoju nadu stavili u ovaj svijet. Pozvani su da budu sinovi svjetlosti, nosioci evanđeoske ljestvice vrednota i sljedbenici uskrsloga Spasitelja, ali se to na njima ne vidi. Pa ipak, iako okruženi tamom i izloženi kušnjama, oni bi svojim suputnicima i supatnicima morali, makar i posrćući, pokazivati put prema svjetlu. Ne bi se smjeli ponašati kao oni koji ne vjeruju u oproštenje grijeha, uskrsnuće tijela i život vječni.

U prošlom broju »Glasnika« pisao sam o putu kroz tunel tame prema svjetlu nove zore. Svi mi znamo da je naš ljudski udes povezan s patnjom, mrakom i smrću. Nitko među rođenima na zemlji nije od toga oslobođen. Smrtnici smo, ali se kao kršćani nadamo i vjerujemo da nakon tame dolazi svjetlo i da ćemo se nakon zemaljske smrti naći oči u oči s Nekim čiji nas sjaj već ovdje obasjava.

Moramo umrijeti, ali želimo živjeti. Živjeti puninom života, živjeti zauvijek. Ta želja i čežnja snažnija je od naših boli, tjeskoba i beznađa. Usprkos tome, gledamo kako umiru pojedinci, kako umiru obitelji i čitavi narodi. Valja prihvatiti smrt i »proživjeti« je, ali je i »preživjeti« tj. shvatiti je kršćanski kao ulazak u nov život.

Uvijek su me se snažno doimali izrazi kao npr. »umrijeti za život«. Iz srednjoškolskih dana zapamtio sam kao jedan od najljepših izraza naslov knjige Pavla Rittera Vitezovića »Croatia rediviva« (Ponovno oživjela, uskrsla Hrvatska).

Mi kršćani vjerujemo da ćemo ponovno oživjeti u slavi i sjaju uskrsne zore. Cjelokupno naše vjerovanje utemeljeno je na stvarnosti Kristova Uskrsnuća. Uskrsnuti znači ponovno oživjeti sa svim svojim tjelesnim, duhovnim i društvenim značajkama, sa svojom osobnom i zajedničkom poviješću, te tako ući u sjaj boljeg, ljepšeg i besmrtnog života. »Kako će to biti lijepo!«, kliče Kolja u »Braći Karamazovima« F. M. Dostojevskog.

Snagom vjere u uskrsnuće pobjeđujemo vremensku prolaznost, raspadljivost i smrt. Uskrsnuće tijela koje ispovijedamo jest uskrsnuće čovjeka kao cjeline. Vjera u besmrtnost duše ne suprotstavlja se biblijskom shvaćanju uskrsnuća pravednika. Iako je za mnoge suvremenike govor Crkve o besmrtnosti i uskrsnuću, o nebu i paklu, o anđelima i đavlima, tek ostatak zastarjele kozmologije, za nas je to uvijek aktualan jezik koji nam govori o našem vječnom usmjerenju i određenju, o hodu prema Božjoj prisutnosti ili odsutnosti, prema svjetlu ili tami.

Očekujući osvit zore, tj. osobni susret s Bogom u sjaju uskrsnuća, kršćanin treba da oko sebe baca »snopove zlatne svjetlosti« (I. Poljak). Ljudska povijest dobiva svoj puni smisao kad u nju uđe toplina i svjetlo ljubavi, nade i vjere, vjere u Uskrsnuće. Tu su vjeru jasno izrazili ne samo ljudi iz nekih davnih vremena, nego i naši ugledni suvremenici, kao npr. Pavao VI. i Jean Guitton u svojoj ispovijesti. Vjera u »uskrsnuće mrtvih« prati svakoga od nas na putu prema vječnom svjetlu.

Srce Isusovo – danas

Prigodom svog hodočašća u Francuskoj 5. listopada 1986. godine Ivan Pavao II boravio je i u Paray-le-Monialu, gradu Srca Isusova. U sabranosti istinskog molitelja klečao je u kapeli ukazanja Srca Isusova sv. Margareti, a zatim u kapelici bl. Colombiera. U njegovoj pratnji bio je i general isusovaca o. Peter Hans Kolvenbach. Njemu je Sv. Otac tom prigodom uručio posebno pismo o štovanju Srca Isusova. U tom pismu Papa podsjeća sve isusovce da im je preko Margarete Marije Alacoque i Klaudija Colombiera povjerena briga da šire štovanje Srca Isusova i to ustrajno, ne obazirući se na one koji se udaljuju od Božanskog Srca. Neka za svakoga tko bi želio znati istinu o Srcu Isusovu, nađu pravi odgovor.

»Srce Isusovo« ili »Srce Kristovo«, kako se danas govori, javilo se da podsjeti ljude na ljubav Božju prema svijetu. Srce kao simbol označuje ljubav. Srce Isusovo probodeno je vojnikovim kopljem na Kalvariji, nakon razapinjanja i smrti, kako nas o tom izvješćuje sv. Ivan Evanđelist (Iv 19, 34). Isusovo probodeno srce potresan je simbol njegove ljubavi, simbol Bogočovjeka koji dade svoj život da bismo mi živjeli vječno! Isus ljubljaše svoje (nas!) do kraja, do otvorenja svoga Srca. Evo kako sveci govore o Srcu Isusovu:

»Ugasi žeđ kod Krista, jer on je Izvor Života!« (sv. Ambrozije, g. 397)

»Iz njegova Srca izađe krv i voda... Nije to slučaj, nije to bez svrhe, da provreše dva izvora. Krv i voda sastavni su elementi Crkve...« (sv. Ivan Krizostom, g. 407)

»Evanđelist reče: 'Otvori mu (vojnik) grudi, otvori mu Srce, da nas (Isus) nauči, kako nam je tako otvorio vrata života. Odatle izadoše sakramenti Crkve'.« (sv. Augustin, g. 430)

»Voda koja proklju̇ča iz Kristovih grudi, Krv koja poteče iz Kristova Srca, svjedoci su ljubavi bez granica.« (sv. Albert Veliki, g. 1280)

»Isuse, Vrelo Života, pomozi mi piti tu živu vodu, koja kljuća iz Tvog Srca. Neka me svu preplavi dubina Tvoga milosrđa!« (moli sv. Gertruda, njemačka mističarka, g. 1302)

Zatim sv. Bernard, i mnogi drugi, govori kako je koplje koje je otvorilo Srce Kristovo pokazalo »bogatstvo milosrđa Božjega« (Vidi Ef 2,4)

U vrijeme kad su neprijatelji Kristovi nastojali zasjeniti tu ljubav, Isus se javlja svojoj vjernoj službenici Margareti (1672). Obdarena izvanrednom milošću ona je zapisala: »Srce moga Isusa Moj je Život, moja Istina i moj Put. Po tom se Putu, Istini i Životu približujem Tebi, Oče nebeski, Oče vječni...«

Slično reče i sv. Ivan Eudes (g. 1680): »Kakvim žarom morali bismo častiti to Srce, Izvor našeg spasenja, oganj neizmjerne ljubavi prema nama!« Margareti Alacoque i Klaudiju Colombieru Isus posebno reče: »Gle ovo Srce, koje je toliko ljubilo ljude! Mjesto zahvalnosti, od ljudi dobivam samo nezahvalnosti...«

U 19. stoljeću štovanje Presv. Srca Isusova silno se proširilo u čitavoj Crkvi, osobito nakon Dekreta Pape Pija IX godine 1856, te nakon Molitve Pape Leona XIII, kojom je posvetio sav svijet Srcu Isusovu. Obraćenik Charles de Foucauld iskazuje posebno štovanje Srcu Kristovu koje se žrtvovalo na križu. Pedro Arrupe, prijašnji general Družbe Isusove, reče nekoć u Hirošimi nakon katastrofe: »Posjedujemo veću energiju od atomske bombe. Imamo Srce Isusovo, Srce Božje. Atomska energija sve ruši, sve uništava, dok u Srcu Isusovu imamo snagu kojom se pobjeđuje svako zlo, sjedinjuju se duše u jedinom središtu koje je njegova Ljubav i Ljubav Očeva!«

Pobožnost prema Kristovu Srcu razvijala se do kraja drugog svjetskog rata, a onda nastaje zastoj. Rat uvijek oslabljuje vjeru i krepostan život u svijetu u kojem bjesni. Međutim, Duh Božji opet se pokazuje na djelu. Svijet se počeo buditi i ponovo se okreće Suncu Pravde, Isusu Kristu. Počeše se ljudi obraćati od svoje nevjere i mnogih grijeha. U gradu Srca Isusova jedan inžinjer javno iznosi svoje obraćenje na katolicizam; mladi Židov, glazbenik, bez vjere, obraća se i postaje kršćanin i svećenik koji danas djeluje baš u gradu Srca Isusova, u Paray-le-Monialu...

Pedro Arrupe reče: »Svijetu je potrebna radost. Previše je utonuo u patnju, u nepravdu, u nesigurnost. Izvor radosti je Srce Kristovo, simbol neizmjerne ljubavi Božje prema nama. Bog je tako ljubio svijet, da je dao svog jedinog Sina za nas. (Iv 3,16) Tu je izvor sreće, izvor radosti, koja je potrebna ljudskom srcu!« (Propovijedi 1975)

Srećko BOŠNJAK

Bog nas ljubi srcem Oca

Piše: Josip ANTOLOVIĆ

U Sv. pismu Starog zavjeta Božja je ljubav prema ljudima na mnogo mjesta upravo lirski opisana. Božja ljubav odnosi se prvenstveno na njegov izabrani narod: »Jahve kao pastir pase stado svoje, u ruke uzima jaganjce, nosi ih u svom naručju, i brižljivo njeguje dojilice.« (Iz 40, 11) Tu nam je Božja ljubav prikazana u slici dobrog pastira. I Isus će upotrijebiti istu sliku. »Ja sam pastir dobri. Pastir dobri daje život svoj za ovce.« (Iv 10, 14)

OČITOVANJE BOŽJEG OČINSTVA U ST. ZAVJETU

Božje očinstvo, u Starom zavjetu, opisano je najprije kao zaštita i kao suverenost, a ono se tijekom Biblije obogaćuje novim pojmovima i izrazima, osobito takvima koji očituju nježnost, a nježnost je jedan od najopćenitijih izražaja ljubavi. U tom je smislu vrlo izražajan jedan tekst iz proroka Hošeja. »Dok Izrael bijaše dijete, ja ga ljubljah. Iz Egipta dozvah sina svoga... Užadima za ljude privlačio sam ih, konopcima ljubavi.« (Hoš 11,1.4.)

Isti prorok piše da »Jahve ljubi djecu Izraelovu.« (Hoš 3,1) Ako je Bog već u Starom zavjetu dao kao najveću zapovijed: »Ljubit ćeš Gospodina svoga Boga svim svojim srcem«, onda to znači da je on sam već prije ljubio svoj narod. Ta je tema veoma razrađena i naglašena u knjizi Ponovljeni zakon. »Zbog toga što je ljubio očeve tvoje, izabrao je poslije njihovo potomstvo.« (Pnz 4, 37) »Nije vas Jahve odabrao i prihvatio zato što biste vi bili brojniji od svih naroda – vi ste zapravo najmanji – nego zato što vas Jahve ljubi i drži zakletvu kojom se zakleo vašim ocima.« (Pnz 7, 7-8)

BOG LJUBI SVE LJUDE, A NAPOSE IZABRANI NAROD

U svjetlu Knjige Ponovljenog zakona valja čitati i sve prethodne tekstove Starog zavjeta od Knjige Postanka do Knjige Izlaska. Od stvaranja čovjeka do Sinajskog zakona posvuda se očituje očinska Božja ljubav prema čovjeku općenito, a osobito prema izabranom narodu.

Bog je odvijeka ljubio čovjeka, ali je i njegovo srce očekivalo i tražilo odgovor na svoju ljubav. Čak i sam pojam »saveza«, koji se toliko spominje i ponavlja, primjenjivan već na patrijarhe da se izrazi posebna veza kojom se Bog povezuje sa svojima, očekuje također od njih da odgovore svome Bogu.

Knjiga Izlaska, opisujući savez na Sinaju, prethodi mu

ovim tekstom: »Ovako kaži domu Jakovljevu, proglasi djeci Izraelovoj: Vi ste vidjeli što sam učinio Egipćanima, kako sam vas nosio na orlovskim krilima i k sebi vas doveo. Stoga, budete li mi se vjerno pokoravali i držali moj Savez, vi ćete mi biti predraga svojina mimo svih naroda – ta moj je sav svijet.« (Izl 19, 4-5)

VJERA, NADA I LJUBAV U POSLUŠNOSTI

Na Božju ljubav odnose se u Starom zavjetu tri razdoblja jedne trajne cjeline, kao i tri čovjekova odgovora na Božju očinsku ljubav.

Odabrani je narod u svojoj povijesti nakon čudesa na Crvenom moru i 40 godina provedenih u pustinji mogao vidjeti Božje djelovanje: to je vjera.

U svojoj budućnosti mogao je očekivati Božju vjernost savezu, a prema tome i njegovu posebnu zaštitu: to je nada.

Sadašnjost pak od svakog člana Božjeg naroda traži poslušnost savezu s Bogom, poslušnost Božjoj riječi i Božjim zapovijedima. A ta poslušnost, ako proizlazi iz iskrena srca, zapravo je ljubav. Ona je odgovor na Božju ljubav, odgovor Bogu koji ljubi svim svojim srcem. Možemo reći da je ovo posljednje – ljubav u poslušnosti – naročito razvijeno i da je postiglo vrhunac u kršćanstvu – po Srcu Isusa Krista.

Zanimljivo je da je to trojstvo vjere, ufanja i ljubavi u poslušnosti u nekom smislu objavljeno već u Ponovljenom zakonu. Ali čak mnogo prije Ponovljenog zakona, isto se očituje i u savezu s Abrahamom, a iza svega toga stoji Božje srce. Bog koji je već prvog čovjeka pozvao na ljubav u poslušnosti (Božjoj zapovijedi), uvijek je isti: »prvi i posljednji«, Bog koji se ne mijenja, Bog Abrahama, Izaka i Jakova, Bog Isusa Krista, uvijek Bog srca, Bog koji nas ljubi očinskim srcem.

JEDINI I PRAVI BOG JE NAŠ OTAC

Jedinog i pravog Boga Krist nam je objavio kao Oca. O njemu sv. Ćiril Jeruzalemski (314-387) kaže da je Bog Kristov Otac po naravi, a Otac ljudi po milosrđu. Evo i o tome lijepog teksta toga sveca iz kršćanske starine:

»Da jednostavnost ili zla volja ne bi kome prišapnula, da je Krist na istoj razini kao i ljudi, kad kaže: 'Uzlazim Ocu svome i Ocu vašemu', dobro je najprije utvrditi ovu istinu: Valja znati da riječ 'otac' može imati više značenja. Krist to također dobro znade, pa zašto onda ipak mudro govori: 'Idem k svome i vašem Ocu'. Nije rekao 'našem Ocu', već je dobro razlučivao rekavši najprije ono što njemu bijaše vlastito 'mome Ocu' (Bog je Kristov Otac po naravi), a zatim je dodao 'i vašem Ocu' (jer Bog je Otac ljudi po posinovljenju). I ako nam je taj čudesni dar dan da bismo u molitvi s pravom mogli reći: 'Oče naš, koji jesi na nebesima', onda je to dar koji nam je dan iz ljubavi. Mi Boga zovemo 'Ocem' ne kao da smo naravno rođeni od tog Boga koji je na nebesima, nego jer smo iz ropstva prešli po ljubavi Oca, milošću Sina i Duha Svetoga u posinovljenje. Tako smo po jednom neizrecivom milosrđu postali sposobni da Boga nazivamo Ocem.« (Kateheza sv. Ćirila Jeruzalemskog 613.)

Spasitelj je muku podnio

Križ do križa.
Križ do križa.
Gdje je radost moja?

Gle, blistavo jutro,
suncem okupano.
Gle, rastvoren cvjetak
nad kojim pčela zuji.
Pogledaj, dušo, i osluhni
kako šturak cvrči,
i kako su zorom
raspjevani slavuji!

Skini na tren križ svoj,
iza leđa ga stavi.
Odahni od umora i bola,
na čas,
i ljudski život slavi!

Spasitelj je muku podnio
da bi ti za ljepotu sazrela,
jer bez radosti,
sunca i ushita,
sumorna i bolna,
ti bi mi, dušo, uvela.

Danica BARTULOVIĆ

Osvrt na javnu sramotu

U našoj domovini, sada upravo u Zagrebu, prikazuje se film »Posljednje Kristovo iskušenje«. To je ružna krivotvorina Isusova života, gdje se u posve izopačenom obliku prikazuje život i lik Bogočovjeka Krista i time vrijeđaju vjerski osjećaji svih kršćana u našoj domovini. Kako je najveća zajednica kršćana upravo hrvatske nacije i katoličke vjere, upravo se njima nanosi i najveća uvreda i najveća moralna šteta. Ovim recima osvrćem se na članak objavljen u Vjesniku od 14. siječnja pod naslovom »Isus poslije skidanja s križa«. U podnaslovu tog članka čitamo doslovno: »Već stižu protesti vjernika da se ne prikazuje. No bilo bi komično ne prikazivati ga, jer nitko nije primoran da ga gleda.«

Nevjerojatno je da članak tako što bilježi upotrebljavajući čak cinički izraz »bilo bi komično ne prikazivati ga«, samo zato što se njegovu prikazivanju protive vjernici zbog njegove bogohulnosti. Pisac članka morao bi znati da bi se vjernici protivili prikazivanju tog filma i onda kad bi ga gledali samo pripadnici nekršćanskih religija ili čak samo ljudi bez vjere – jer nikad nije dopušteno lagati, a pogotovu ako je ta laž ujedno hula protiv Boga kojega mi štujemo. Ako ikome, neupućenima i kršćanstvu nesklonim osobama takav film nanosi štetu jer stvara u njima predrasude protiv kršćana i svega dobra što ga je kršćanska kultura podarila čovječanstvu. To je izravno sijanje predrasuda i razdora. Po prirodi stvari protivili bismo se svakoj uvredi koja se nanosi našem naravnom ocu u bilo kojem filmu, makar ga mi i ne gledali. Dapače, zbog njegove uvredljivosti ne bismo ga gledali, a radi obrane istine i časti bismo protestirali. A ovdje je u pitanju netko još puno veći.

Nama kršćanima Krist Gospodin je više nego sav svijet jer bez Krista ni ovaj svijet nema smisla. Što bi nam koristilo što smo se rodili za ovaj prolazni svijet, da nam Krist nije donio vječni život. Domovina je naša na nebesima odakle nam je naš Spasitelj i došao. Ako netko to ne shvaća, ne vjeruje ili ne prihvaća, nema ipak nikakvo pravo vrijeđati nas vjernike zbog našeg uvjerenja i najsvetije osobe kojoj se klanjamo.

Nadalje, pisac navedenog članka u Vjesniku pogrešno piše u smislu da ne bi trebalo »... čuvati naše vjernike od kušnji ovoga filma tako da ga ne bismo prikazivali – to čak ne bi bilo u skladu s religijskim moralom.« Baš obratno! Religijski moral upravo uključuje zaštitu, i samo zaštitu protiv takvih kušnji. Zar bi naši biskupi inače s puta u Rim pozvali naše vjernike da ne gledaju taj ružan i zao film? Zar bi protestirali protiv njegova prikazivanja da nije zao, da ne vrijeđa, da ne smućuje i zavodi? Taj film stavljen je u program, iako postoji zakon da nitko nema pravo vrijeđati druge zbog njihova uvjerenja! Tko je to jači od zakona? Tko je to stavljen izvan zakona?

Spomenuti Vjesnikov članak sadrži i ove tvrdnje: »... u novije vrijeme taj interes čini se eskalira pa se pojavljuju... i dokumentirana povijesna djela koja se pokušavaju baviti Kristom kao povijesnom ličnošću... da bi se donijeli opipljivi dokazi o tome da je Isus postojao, da je živio i ostavio za sobom mnogo potomaka.«

Laž i bogohulnost ovih riječi podsjećaju me na jedno predavanje u Zagrebu prije 28 godina. Kao predavač nastupio je tada jedan profesor iz Rima, marksist Donnini. Bilo je to upravo u Velikom tjednu, kad se kao vjernici posebno klanjamo Isusu Patniku zahvaljujući mu što nas je svojom mukom i smrću otkupio od vječne smrti. Predavač je iznosio kritike i opaske protiv povijesnih dokaza o opstojnosti Isusa Krista. Predavanje je imalo za cilj da poljulja naše dokaze i sruši našu vjeru. Govorio je francuski, a glavni dijelovi bili su prevođeni na hrvatski. Primijetila sam da je prevodilac propustio da prevede predavačeve zaključne riječi: »Sve me što sam kazao ja ipak nisam dokazao da Krist nije živio na zemlji.« Protestirala sam protiv prevodiočeva propusta te na francuskom i hrvatskom iznijela njegove riječi jer su one bile jače njegovo uvjerenje od svega što nam je govorio, a baš to je izo-

stavljeno da bi se dobilo drugačije uvjerenje. Je li taj prevodičev propust bio slučajan? Je li predavač pozvan sasvim slučajno baš u Velikom tjednu kada se klanjamo našem Spasitelju patniku? Tko može, neka vjeruje da je i ovaj bogohulni film slučajno stavljen na program baš u Adventu kad puni radosti očekujemo blagdan Gospodinova rođenja i u nama raste ljubav prema njemu.

Nadalje, članak u Vjesniku navješćuje da će film »Posljednje Kristovo iskušenje« »potući rekord čini se zauvijek najgledanijeg filma u svijetu 'Zameo ih vjetar'«. Na temelju kakvih podataka se malenima i neupućenima baca prašina u oči i želi ih se privući da gledaju bogohulu.

Pater Donald Wildmon iz Tupela u saveznoj državi Missouri piše da je taj zločinački film američkom proizvođaču donio do sada gubitak od 13 milijuna dolara jer ga je u Americi samo 1% dvorana primilo na prikazivanje. Film je inače stajao 17 milijuna dolara, a proizvođač je dobio samo 4 milijuna.

Ozbiljne i stručne kritike diljem svijeta poriču filmu i svaku umjetničku vrijednost, a protivi mu se i sve objektivno saznanje o povijesnoj osobi Isusa Krista našega Spasitelja. Prikazivanje toga filma nije samo uvreda vjernicima nego je i sramoćenje naroda koji se s pravom ponosi svojom trinaeststoljetnom kršćanskom kulturom koja se gradi upravo na Kristu. Na tu bogohulu vjernici su već odgovorili i još će odgovoriti iskrenim i pobožnim klanjanjem Kristu patniku, kličući iz puna srca i uvjerenja: »Zdravo Križu, nado jedina!«

Slava – Ana LONČAREVIĆ

Povijesni podaci o Isusu

Isus Krist, utjelovljeni Sin Božji, nije došao na svijet u nekom napola legendarnom i mitološkom razdoblju. Luka nam daje točne, posve dostatne podatke, da se događaj utjelovljenja Riječi uklopi u opću povijest (Lk 2, 1-2). O Isusovoj povijesnoj opstojnosti imamo više isprava (dokumenata), koje možemo razdijeliti na dvije skupine: službene i neslužbene.

Pod službenim ispravama podrazumijevamo podatke o Isusu u samom Sv. Pismu, a posebno u Evanđeljima koja označuju sveukupni život i naučavanje Isusovo kao početo našeg spasenja. Neslužbene isprave su dokumenti o Isusu doneseni u različitim spisima izvan Sv. Pisma.

NESLUŽBENE ISPRAVE

PLINIJE MLAĐI, upravitelj Bitinije i Ponta piše oko godine 112. caru Trajanu pismo, u kojem traži upute, kako da postupa s kršćanima, koji se sastaju, da pjevaju himne Kristu kao Bogu (Pisma, X, 97).

TACIT nas u svojim Analima, napisanima oko g. 116, upoznaje s kršćanima u samom Rimu za vrijeme vladanja Neronova (g. 54-68). Kako bi sa sebe skinuo sumnju, da je uzročnik požara Rima, Neron je – prema Tacitovoj tvrdnji – optužio za to kršćane i kaznio ih. Puk ih je – piše Tacit – mrzio radi njihovih nedjela i nazivao ih kršćanima. To njihovo ime potječe od Krista, kojega je za vladanja Tiberijeva dao raspeti upravitelj Poncije Pilat. To opasno sujevjerje, na čas postisnuto, iznova je oživjelo, i to ne samo u Judeji, gdje je početak toga zla, nego i u Rimu (Anali, XV, 44).

SVETONIJE, pisac povijesti rimskih careva od Augusta do Domicijana, koji je sastavio svoje djelo između god. 110. i 120, dvaput smjera na kršćane: prvi put u životu Neronovu, a drugi put kad govori o caru Klaudiju, koji je vladao od 41. do 54. god. To dokazuje, da su već 10 ili 20 godina nakon Isusove smrti njegovi sljedbenici došli sve do Rima (Život Neronov, br. 16; Život Klaudijev, br. 25).

HADRIJAN, rimski car, u jednom pismu iz g. 125, upravljenom na azijskog prokonzula Minucija Fundana, određuje, kako treba postupati protiv kršćana (Euzebije, Povijest Crkve, IV, 9).

LUCIJAN SAMOZATSKI iz II. stoljeća u svom književnom djelu »Smrt Peregrinova« zagrižljivo udara protiv vjerovanja kršćana i naziva Krista »raspeti sofista«, »raspeti Palestinac«, »veliki zakonoša kršćana«.

JOSIP FLAVIJE (g. 30-100), židovski povjesničar, u svom djelu »Židovske starine« spominje »Isusa, čovjeka mudra, ako se uopće može nazvati čovjekom... On je bio Krist«. Bio je raspet, ali se svojim sljedbenicima »treći dan ukaza opet živ; pa još i danas nastavlja svoj život u pokoljenju onih, koji se po njemu prozvahu kršćanima« (Žid. starine, XVIII, 63-64).

TAKO JE IZGLEDALA KUĆA KUPLJENA PRIJE 20 GODINA ZA ŽUPNU CRKVU U GALDOVU, ALI JE U NJU DOŠAO ISTI ISUS KOJI JE I U KATEDRALI

S PUNO STRPLJIVOSTI U RADU TE IZ LJUBAVI PREMA ISUSU I DUŠAMA OD JEDNOSTAVNE SEOSKE KUĆE NAPRAVLJEN JE DOLIČAN DOM ISUSU SA ZNAKOM KRIŽA (Gore)

UNUTRAŠNJOŠĆU PROSTRANE KAPELE DOMINIRA KRIŽ, A NA NJEMU RASPETA LJUBAV (Dolje)

SV. JOSIP RADNIK,

Svaki susret sa Siskom budi u meni sjećanja i osjećanja koja ostaju nedorečena kao što je nedorečen i taj grad i cijeli kraj, njegovo nekoć, njegovo danas i njegovo sutra. Tu je negdje bila katedrala sv. Kvirina biskupa i mučenika. Tu je bilo prijestolje hrvatskog kneza Ljudevita. Tu je bilo i ono bojno polje preokreta s kojega je Sava na istok ponijela, zajedno s truplima mrtvih, vijest o nenadanom porazu Polumjeseca, dok je na zapad, u Zagreb, hitar konjanik ponio vijest o pobjedi Križa, radost koja još danas bruji u zvonima zagrebače katedrale.

Još nisam prispio kraju svojih misli, a već me auto prevezao preko mosta na Savi. Stigoh u Galdovo, dio Siska na lijevoj obali.

Badava očima tražim vitki toranj nad ravnicom. Nema ga! Župnik mi je kasnije u razgovoru sve objasnio. Toranj nije stigao narasti jer je to još mlada župa. Tek joj je dvadeset godina. A osim toga to je radnička župa Sv. Josipa Radnika, ne odveć bogata. Sv. Josip je bio praktičan čovjek. Snašao se svuda pa i u Galdovu. Kad nema zvonika, objesio je elektronska zvona na dvije visoke kitnjaste vrbe i tako se potpuno uklopio u sklad prirode. Nije se on tornja odrekao, ali je najprije morao sagraditi doličan »stan« Isusu, onda njegovim apostolima župniku i kapelanu, potom i dobrim časnim sestrama koje im pomažu u radu, i napokon dvoranu gdje se Isus susreće sa svojim prijateljima, osobito malenima. Možda će sada, za dvadesetu godišnjicu župe postaviti temelj da se dobro ulegne u meku posavsku zemlju, pa do pedesete godišnjice...

Za sada Isus poziva znakom velikog križa na fasadi: »Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti!« Lijep je broj onih koji se odazivlju njegovom pozivu, jer ne žele da im duša bude tvrdo tlo za sjeme Božje riječi, kad im je Bog dao tako meku, podatnu i rodnu zemlju pod nogama. Osim toga, tu su blizu i tvornice pa se uvijek dobro zaradi. Možda u tome i jest glavna kušnja Galdovljana: Rade u polju, rade u tvornicama, rade u

SISAK - GALDOVO

kući, pa gdje onda naći još vremena i za Isusa, za dušu? Da, da! Mnogi su se dali zarobiti brigom za zemaljska dobra pa za nebeskim i ne teže. Zato im Isus stalno stavlja pred oči primjer svoga svetog Poočima Josipa Radnika. On se za zemaljsko svojski brinuo, ali nebesko ni časa nije zaboravljao. U svemu je bio nezapažen, ali se u ljubavi nije dao natkriliti. Zato i jest stavljen za uzor očevima, muževima, radnicima, svima!

Naselja kao što su Setuš, Tišina Erdeljska, Palanjek i Hrastelnica položena su na lijevoj obali Save i sačuvala su svoje starosjedilačko stanovništvo, dok su se doseljenici smjestili u Galdovu i Novom Selu. Inovjeraca u župi gotovo i nema. Brakovi su stabilni, ali je djece premalo. Rijetko gdje je više od jedno ili dvoje u kući. Ljudi nikako da se oslobode stare propagande da rađanje djece znači stvaranje siromaštva. To naprosto nije istina! Mladi brakovi morali bi se osloboditi te zablude i uvidjeti da je baš brak bez djece siromašan.

Prava bračna ljubav uvijek je stvaralačka a ne uživalačka. Ona diže u duhovno a ne zarobljava u materiju. Vodi višem stupnju kulture, većoj bistrini duha, većem napretku, većoj samosvijesti i samosvojnosti, a svega toga treba našem narodu da bi preživio na ovom tlu. Čovjeka ne ubija rad koji umara tijelo, nego mane koje mu otupljuju duh, a među njima je svakako i alkoholizam kojeg ima previše i u galdovačkoj župi. Ti su ljudi miroljubivi kao masni šarani u mrtvim savskim rukavcima i prečesto se zadovoljavaju samo time da imaju obilno jela i pića te za nečim duhovnim i ne teže. Oni su onamo davno dovedeni da obrađuju grofovska polja a ne da čitaju, i nikako da to svoje stanje pročitaju i krenu naprijed. Ipak, crkva je tu među njima, i duhovni je preporod započeo. Galdovo ima nade za bolju budućnost u znaku Križa i pod zaštitom sv. Josipa Radnika. Oko toga nastoje i nastojat će svim silama oci franjevci konventualci koji vode župu i č. s. milosrdnice koje im pomažu. Djeca s vjeronauka velika su nada. TINO

SADAŠNJI ŽUPNIK O. MAKSIMILIJAN (MAKS) HERCEG TRUDI SE DA LJUDI DOŽIVE LJEPOTU LITURGIJE, OSOBITO PRVOPRIČESNIČKOG I KRIZMENIČKOG SLAVLJA

GALDOVO-SISAK NIJE U BOSANSKIM BRDIMA, ALI JE ČOBANIN IZ BOSNE, SA SVOJIM STADOM, PROŠAO ZIMI I ŽUPNIM DVORIŠTEM NA ZAČUĐENJE ČASNE SESTRE NENAVIKLE NA TAKVE PRIZORE (Gore)

KAPELICA MAJKE BOŽJE – ŽALOSNE KRAJ PUTA U HRASTELNICI OPET JE LIJEPO OBNOVLJENA ZALAGANJEM DOMAĆIH LJUDI (Dolje)

Čudesna molitva

Vrhunski ruski književnik-romanopisac, dugogodišnji logoraš, patnik poput bezbroj nevinih, Solženicin u logoru je teško obolio. Godine 1944. dobio je dijareju, teški proljev od kojega nitko nije ostajao na životu jer logorašima nije pomagao liječnik niti su imali lijekova. Evo kako on piše o svom slučaju:

»Ni ja, ni ikoji logoraš, nitko od nas nije poznavao bilo koji slučaj da bi netko bio izliječen od takvog oboljenja. Prebacili su me u baraku za umiranje. U mojoj glavi redale su se misli, kako ću brzo prestati živjeti. Ali, ni moj duh ni moja duša nisu se mogli pomiriti s tim. U svojoj nutrini bijah uvjeren da će me Bog sačuvati na životu.

U svom djetinjstvu naučio sam moliti. Počeo sam moliti 'Oče naš', najveću, najuzvišeniju molitvu od svih molitava, koju nas je sam Spasitelj naučio moliti. Počeo sam uz svaku riječ razmišljati. Unatoč iscrpljenosti i umoru, dolazio bih do zaključka da se u toj molitvi nalaze najveće ideje kršćanstva.

Prođe petnaest dana. Gladovanje me ne prestaje mučiti. Davao sam drugima jadnu hranu, osim kruha koji sam s mukom nastojao pojesti. Nisam imao volje za pušenjem, premda sam pušač. Dani su prolazili, a ja sam molio, dok su moje snage bivale sve slabije.

Bolest se nastavlja. Dvadeset, dvadeset pet, trideset dana prođe. Svi su me iznenađeno promatrali kao izvanredni slučaj. Trideset pet, trideset šest, trideset sedam dana. Molim 'Oče naš', razmišljam, vjerujem u Boga, nadam se... Četrdeseti dan kao da se budim iz nekog sna. Dijareja prestade. Moje fizičke snage se povećavaju. Suze teku iz očiju niz obraze, suze radosti, suze oduševljenja, suze zahvalnosti. Bog učini čudo u korist jednog grešnika, koji je tvrdo vjerovao.«

Bijaše to čudo ljubavi Oca nebeskoga prema vapaju njegova djeteta u nevolji. Bog uvijek čuje naš vapaj, kao što je čuo i vapaj tog teško bolesnog logoraša.

U naše vrijeme nestaje vjere jer oholost ljudima ne do-

ALEKSANDAR SOLŽENJICIN – PISAC, ROBIJAŠ I VJERNIK

pušta da ponizno mole Oca nebeskoga. Malo je molitelja jer je malo vjere u svijetu. Malo je pouzdanja u Boga. Malo je ljubavi prema Bogu.

Samo iz ponizna srca izlazi molitva »Oče naš«, a takvih je srdaca sve manje. Zato je malo i onih koji redovito idu u crkvu na Misu, na ispovijed, na Pričest. Malo je onih, koji kleknu pred oltarom da se poklone Isusu Kristu u Sv. Hostiji. Malo je onih koji u sabranosti znaju stati pred »Malog Isusa« u jaslama! Malo je onih koji znaju stati pred Isusovim grobom. Malo je i onih koji se iskreno raduju Isusovu uskrsnuću i uzašašću. Malo je onih koji se raduju Duhu Božjem što ga Isus svima šalje! A jer je takvih malo, caruju grijesi nevjere, psovke, nemorala svake vrste, nerađanja djece, ubijanja začete djece. Obraćenja, nema, a sve više nestaje i molitve iz kršćanskih kuća. Zloduh je zavladao preko radija, televizije, različitog pornografskog tiska pa mnogi umiru bez molitve na usnama, bez vapaja Ocu nebeskom za spasenje. Neka nam slučaj ruskog književnika – logoraša pomogne da se iskreno obratimo Bogu.

Evo jedne meditacije A. Solženjicina:

Kako je lako živjeti s Tobom, Gospodine! Kako je lako kad se vjeruje u Tebe!

Kada se moj smušeni razum povuče jer je nedostatan, kada ni pametni ljudi ne vide dalje od ove večeri niti znaju što im je činiti sutra, Ti mi daješ jasnu sigurnost da postojiš, i braniš se da mi ne budu zakrčeni putovi koji vode dobru.

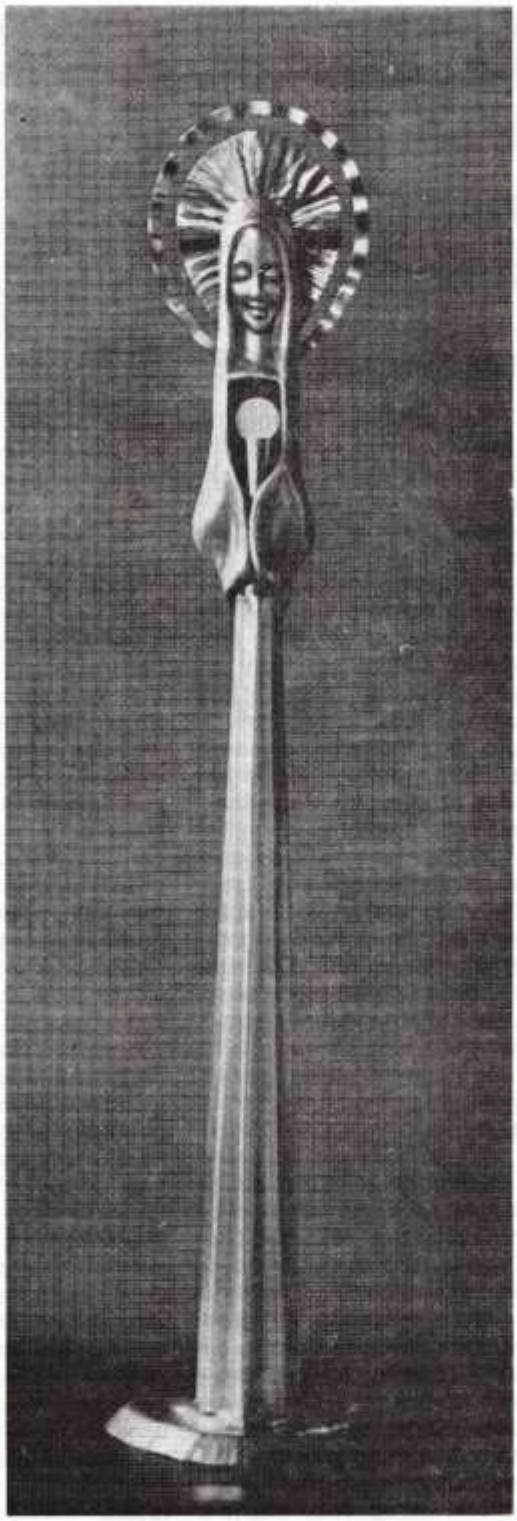
Na hridi zemaljske slave okrećem se i začuđen gledam put što ga prevalih od očaja do onog časa kada si mi dao da čovječanstvu priopćim odsjaj Tvojih zraka.

Podaj mi toliko svjetla koliko je potrebno da bih nastavio ižarivati – Tebe. A za ono što ja ne uspijem učiniti, znam da si druge odredio da to ispune.

(Uz 70. obljetnicu života Aleksandra Solženicina)

Priredio: Srećko BOŠNJAK

Prva od svih

Ovaj Marijin lik načinjen je u Marijanskoj godini 1987/8. koja se po želji pape Ivana Pavla II slavila po svemu svijetu kao jedna od sastavnica intenzivne priprave Kristove Crkve da duboko obnovljena kao obnoviteljica zakorači u treće tisućljeće kršćanske ere čovječanske povijesti. Nastao je u Hrvatskoj, pa je prema tome plod vjere i pobožnosti i kulturno – duhovnih stvarnosti kako se žive u ovaj čas na ovom tlu.

Tomislav ŠAGI – BUNIĆ

UMJETNIKOVA ZAHVALNA MOLITVA

Djetinjom radošću zahvaljujem Ti Marijo, što si mi podarila ZAMISAO – kao zraku svjetla u kojem sam vidio Tvoj sveočaravajući lik – te da je slijedim do trenutka OSTVARENJA u obliku kipa.

Svi ljudi svijeta neka gledaju taj Tvoj KIP koji u sebi nosi nepresušni KALEŽ tijela i krvi plemenite ljubavi Tvoje. Neka u tom KIPU vide Tebe, Blaženu Majku, kao PRVU MAJKU PRESVETE EUHARISTIJE, u čijem je tijelu BOG izabrao STANIŠTE svoje. Neka osjete u duhu svojemu tu moćnu ISTINU VJERE koja izvire iz KALEŽA ljubavi, iz one bijele HOSTIJE u kojoj je TIJELO Tvoga TIJELA, to sveto prebivalište PRESVETOG TROJSTVA, čiju beskonačnu moć i slavu nosiš u sebi.

Isto tako da u tom KIPU svi vide onaj ŽARNI KRIŽ ISTINE koja svojom silinom zrači kao VJEČITI SIMBOL SLAVE I MOĆI STVORITELJEVE. Konačno, da SVI SPOZNAJU PRAVU ISTINU, u kojoj si Ti, Marijo naša, ona najveća LJUBAV koja nas nosi u blizinu svoga sina Isusa. Još jasnije, da SVI SPOZNAJU da si Ti Marijo, PRVA SUVREMENOST, PRVA OD SVIH, da si čudo koje je to na bilo kojem mjestu, jer si živo prikazanje LJUBAVI iz koje zrači DUH SVETI!

(Auktor kipa i molitve je Ladislav Gradečak, po zanimanju geolog, a po duši lirski umjetnik. Rođen je i živi u Varaždinu, u Hrvatskoj, SFRJ)

Početak nove zajednice

Piše: Mirko NIKOLIĆ

Kad je kratko i jasno naznačio o čemu će biti govora u knjizi koju piše, evanđelist Marko u nekoliko rečenica sažima nastup Ivana Krstitelja. Na pragu novog vijeka i vremena on je glas u pustinji što zove na obraćenje. U službi je Isusovoj. Njegov je poziv da najavi nastup »jačeg« koji nakon njega dolazi. I privlačio je mnoštvo ne samo svojom naukom, nego još više primjerom svoga života.

Kad se Isus pojavio, pristupio je da ga Ivan krsti. Nebo je potvrdilo njegov nastup: On je Sin ljubljeni, Božji odabranik. On sad nastupa i nešto bitno novo započinje na relaciji Bog – čovjek.

ISUSOVA PORUKA, Mk 1, 14 – 20

Nakon boravka u pustinji i kušnje Isus započinje svoj nastup u javnosti. Izabire Galileju, malu pokrajinu na sjeveru Palestine.

Kad je izabrani Božji narod zauzeo obećanu zemlju, tu su se naselila plemena Jisakara, Zebuluna, Ašera i Naftalija. Sama riječ »galileja« na aramejskom jeziku, kojim je i Isus govorio, znači krug, kružok, okrug. Nazvana je i galilejom naroda, pogana, jer je bila osvajana i preko nje su prolazili Babilonci, Egipćani, Sirci, Perzijanci i drugi. Oni su se miješali s Izraelcima, tu ostajali i tako je Galileja postala »pokrajinom naroda«. Zato je i židovski jezik tu poprimio novi i drugačiji naglasak, koji je i Petra odao da je iz Galileje kad je bio u Kajfinu dvorištu za vrijeme Isusova preslušavanja.

Isus je upravo tu želio započeti svoj navještaj. U pokrajini u kojoj su bili prisutni ne samo Židovi, nego i drugi narodi. Svima je trebalo navijestiti Radosnu vijest Božju. Ta vijest se nikom ne nameće, ali nikoga i ne isključuje. Galileja je upravo bila pogodna za Isusov nastup.

Jedan je navještaj već bio gotov, ispunjen. Put je pripremljen. Ivan Krstitelj je dovršio svoje poslanje. Uhvaćen je. Isus se pojavljuje upravo nakon Ivanova uhićenja. »Glas jednoga koji viče u pustinji« je nasilno ugušen. Zatvoren je u tamnicu. Pojavio se drugi, onaj komu je Ivan utirao put. On nastavlja pozivati na obraćenje. To je poruka koju šalje sam Bog u točno određenom trenutku povijesti, u »punini vremena«. Ono što je Ivan započeo Isus nastavlja, ali drugačijim tonom. Isusov navještaj ima šire dimenzije. Cilj mu je jasan: obraćenje i vjera u Radosnu vijest Božju, u Kraljevstvo Božje. Onaj koji se želi obratiti mora početi radosno svojom nutrinom prihvaćati ponuđeno spasenje i usvajati u vjeri Isusovu poruku. A vjerovati ovdje znači spasiti svoj život dajući se Bogu bez pridržaja.

NA OBALI GALILEJSKOG MORA

Od davnine ljudi su se u Palestini bavili uglavnom zemljoradnjom. Kad bi plodovi bili ubrani i spremljeni, narod je radosno zahvaljivao Bogu. Plesali su, pjevali i veselili se. Zato su tri velike židovske hodočasničke svetkovine bile direktno povezane s agrikulturnim životom. Palestinska je zemlja škrta i kamenita, ali ipak se od njezinih plodova moglo živjeti. O toj kamenitosti jedna arapska pripovijest veli: Kad je Bog stvorio svijet, sve je kamenje spremio u dvije velike vreće i dao ih dvojici anđela da ih lijepo i pravedno rasporede po cijeloj zemlji. Kad su oni letjeli iznad Palestine, jedna je vreća pukla i polovica od svega kamenja namijenjenog cijeloj zemlji pala je na Palestinu. Zato je ona tako kamenita.

U gradovima su se ljudi bavili obrtom. Bilo je tu mnoštvo zanimanja. Pravila se odjeća i obuća, prerađivala hrana. Bilo je zidara, tesara, grnčara, onih koji su proizvodili mirodije i s njima trgovali, zlatara, itd...

Galilejsko more, ili Tiberijadsko jezero, bilo je bogato ribom. Obala mu je bila napučena. Živjele su tu mnoge ribarske obitelji. Lovili su ribu, od nje živjeli i prodavali je. Tehnika ribolova u Isusovo vrijeme prilično je bila napredna. Bilo je mreža dugih i do 500 metara. To znači da je za ribolov bila potrebna cijela ekipa od 6 do 8 ribara i više barki.

POZIV PRVIH UČENIKA

Isus je na obali Galilejskog mora. Prolazi i gleda . Ljudi su na poslu. Ima i skitnica i besposličara koji se dosađuju i žele na lagan način doći do zarade. Isus želi imati suradnike, radnike. Traži ljude koji znaju zaraditi kruh sebi i drugima, ljude koji ne žale truda, ne boje se znoja i napora.

Sjetimo se dobro poznatog prizora: Šimun i Andrija, braća, bacaju mrežu u more. Nešto dalje Jakov i Ivan, Zebedejevi sinovi, s najamnicima krpaju mreže. Na poslu su. Isus prolazi pokraj njih. gotovo kao usput, i zove ih. Oni sve ostavljaju i idu. Gotovo nevjerojatno za jedan takav susret i poziv. O tom tako važnom susretu mogla bi se napisati knjiga, snimiti film, a Marko ga suho sažima u nekoliko redaka. I što čudi: prvi učenici ne postavljaju pitanja, ne traže razjašnjenja. Kamo ćemo? Kako će to biti? Što s onima koje ostavljamo? Jednostavno, oni idu. Ostavljaju sve. Kao da su se već dogovorili. Kao da su očekivali Isusov posjet i poziv. Bez ugovora, preciznih uvjeta. Ne znači li to potpisati bjanko ček. A što znači poziv: »učinit ću vas ribarima ljudi«? Marko ništa ne tumači. Ne zanima ga? Što? Svakako ne povijesni vidik susreta Isusa i prvih učenika. Jesu li oni prije čuli za Isusa ili su ga i sami slušali i gledali na djelu? To nije važno. Ne zanima ga ni njihov psihološki momenat i osjećaj. Što oni proživljavaju pri susretu sa »Strancem« koji ih poziva da ga slijede? Kad već na početku svog evanđelja kao prvi Isusov čin stavlja poziv prvih učenika, očito je da tim želi nešto naglasiti i istaknuti. On ga želi već odmah na početku javnog nastupa pokazati okruženog učenicima. Takav je Isus u Markovu evanđelju. Čovjek-Bog zajedno s drugima. S učenicima je, i to odmah, od početka nastupa. Nijedan od evanđelista nije tako snažno povezao Isusa i njegove učenike. Oni su uvijek s njima, osim kad ih šalje u misiju i kad je u muci. Marko kao da ne zna što bi rekao o Isusu kad nema s njim njegovih učenika.

Tim brzim i neočekivanim pozivom i odzivom Marko želi reći da na Isusov poziv svatko mora donijeti odluku. Nema tu cjenkanja i nagađanja. Isus ima inicijativu: on prolazi obalom, on gleda, izabire, zove... Učenici ga slijede. Doslovno. Oni započinju suživot sa svojim učiteljem. Traži od njih potpuno povjerenje. I nalazi ga. To je sve u početku. Sasvim su zahvaćeni pozivom. Time se otvara nerazdvojni hod Učitelja i učenika. To je uzor za svaki drugi odziv sve do naših dana.

ZNAČENJE MORA

Što znači Isusov poziv učenicima: »Učinit ću vas ribarima ljudi«? Jednostavna igra riječi? Aluzija na njihov dosadašnji rad i zanimanje? Marko često govori o moru u svom evanđelju. To je tema koja je prisutna i kroz svu Bibliju, a posebno u psalmima. Ona je općenito prisutna u semitskom mentalitetu. More je mjesto kaosa iz kojeg izlaze snažne i neprijateljske sile prema čovjeku i Bogu. One žele čovjeka uvući u svoje dubine, progutati ga, uništiti i upropastiti. Zato se čovjek oduvijek bojao mora i u njemu je gledao sličnost sa smrću. Ono ostaje dio kaosa i zato ga neće biti u novom stvaranju svijeta, ono mora iščeznuti, kako govori Knjiga Otkrivenja.

Oslanjajući se na biblijsko poimanje o moru bolje možemo shvatiti Isusov poziv da će svoje učenike učiniti ribarima ljudi. Isus promatra čovjeka koji je zbog svog grijeha izgubljen i kojega treba spasiti, iz voda izvući. Okrećući se od Boga čovjek ide u opasnost, u vode koje ga preplavljuju, gutaju i žele uvući u svoje dubine. Spasiti ga, »ribariti«, to znači izvući ga iz grijeha, iz stanja mračnih sila koje se protive Bogu i koje udaljavaju čovjeka od Boga. I to je zadatak i poslanje svih Isusovih učenika sve od onog poziva prauzora pa sve do dana današnjega.

A DANAS?

Promatrajući ovaj događaj na obali Galilejskog mora iz kojeg je počela rasti prva zajednica oko Isusa, zamjećujemo jednostavnost njezina nastajanja. Nema tu ničeg tajanstvenog, magijskog i zagonetnog. Isus u hodu promatra ljude na poslu, u običnosti života. I zove ih poimence, svakog napose. Ne stihijski. Uspostavlja osoban i prijateljski kontakt. To je njegov hod kroz povijest. Na putovima po svijetu on još uvijek prolazi, gleda, zaustavlja se i zove. Tako je nastala prva zajednica okupljena oko Isusa. To je bila jezgra koja je rasla i širila se s koljena na koljeno, kroz prostor i vrijeme. Svako ju je pokoljenje dužno razvijati i njegovati. Svaka je generacija odgovorna za njezin rast. I ova naša na kraju 20. stoljeća.

Rješavanje bračnih kriza

Piše: Vital VIDER

Do sada smo se dvojako osvrnuli na prošlost vašeg braka: na vjenčanje i događaje oko njega, ali i na život koji je uslijedio odmah po vjenčanju. Vjenčanje je prva milost vašeg braka. Koraci koji su uslijedili jako su važni za život. Nastojali smo ocrtati probleme tih godina braka, kada treba usklađivati toliko toga različitog u muškoj i ženskoj naravi, u značajevima, navikama, vjerskom životu i tako dalje.

Određeni postotak oženjenih ljudi, koji nažalost neprestano raste, ne zna prebroditi te prve poteškoće zajedničkog života pa se žalosno raziđu na svoju vlastitu štetu i s nepopravljivim posljedicama za djecu.

Ipak, nisu svi takvi. Veći je broj onih koji su bili spremni, te imali nešto znanja i sposobnosti, da te prve poteškoće svladaju. Možda nije išlo lako, ali su se istinski trudili. A kad su rodili prvu djecu, onda su im i ona pomagala graditi bračnu i obiteljsku zajednicu.

IDE VRIJEME, NOSI BREME

»Ide vrijeme, nosi breme«, kaže narodna poslovica. Tijekom godina raslo je i breme poteškoća u vašem braku i u obitelji. Brzo nakon »medenog mjeseca« osjetili ste da vam ponestaje vremena za bračnog druga. Redovne dužnosti sve su vas više grabile i još su se nove nagomilavale. Posao, briga za stan, možda gradnja kuće i bezbroj drugih poslova uzimalo vam je vrijeme i iscrpljivalo vaše snage. Sve se to još povećalo s dolaskom prvog djeteta, uskoro možda i drugog... Brzina suvremenog života nemilosrdno je zarobljavala na svoj kolosijek vas i vašu djecu, jer su se i ona, još tako reći dojenčad, morala ujutro buditi da ih ponesete na čuvanje u jaslice, baki, susjedi ili kako se je već tko snašao. Svakako je za djecu najgore ako su morala ostati sama u zaključanom stanu. Tako se i u vašem životu stalno potvrđivala istina da je dan prekratak za zadovoljavanje svih potreba života. Puno toga ostaje neriješeno. Gomilaju se poteškoće, neuspjesi, nesporazumi, sitna i krupna trvenja, otvorene prepirke, nižu se dani potmule šutnje, diže se plima uzajamne sumnje, i vi napokon s jezom otkrivate da pred vama zjapi praznina. Tada vas spopadaju prva razočaranja i vi se počinjete pitati: zar je to ono što smo htjeli postići vjenčanjem? Već samo takvo pitanje pokazuje da ste došli do praznih stranica knjige o vašem životu, da jedna lijepa priča nema nastavka ni svršetka te vam se čini da ste zapravo uzeli krivu knjigu i čitajući je izgubili vrijeme. Čini vam se da ste slični kanuistu koji je gorskom rijekom krenuo prema zlatnoj medalji, prešao mnoge uzbudljive slapove, a onda ga je rijeka iznevjerila. Potonula je u pustinjski pijesak, a vi ostali bez cilja i medalje.

Očekivali ste puninu i zadovoljstvo, korisnost i uspješnost, a doživljavate nezadovoljstvo, nervozu, suvišnost, promašenost, nerazumijevanje, nepoželjnost, ukratko praznlnu iznevjerenosti. Gdjekad biste htjeli sakriti glavu u pijesak poput noja, čekajući da se prilike promijene, ali to ne ide, pa biste najradije nekamo pobjegli, nekamo na drugu trasu života koja nije tako bolno razočaravajuća nego usrećujuća.

RJEŠENJE NIJE U BIJEGU OD STVARNOSTI

Zatečeni tom činjenicom, možda ste i sami doživjeli potresnu opomenu u duši: »Ne tako! Tu su djeca, koja ne dopuštaju da se samovoljno ponašamo. I to vas je možda užasnulo: zajedno smo, i moramo ići zajedno, samo zbog djece koja su tu!

Djeca ipak nisu jamstvo trajnog zajedništva. Ponajprije, djece nema u svakom braku makar ih supružnici i htjeli. Djeca neće trajno ostati s roditeljima. Ona će se osamo-

staliti i ostvarivati svoj životni program, a njihovi roditelji opet ostaju samo muž i žena, u dobi kad se ne može ponovno na početak.

Brak nije neka privremena ili uvjetno interesna zajednica, nego ljubavna veza bez opoziva, veza zajedništva između muža i žene »u dobru i u zlu, u zdravlju i bolesti«. Bez toga brak nije brak, bračna ljubav nije ljubav, nego trgovina ili nešto slično.

Kao vjernici razmišljate o istini da ste vjenčanjem pozvali među sebe samoga Krista da vas on sjedini, a on hoće da vaša ljubav sliči onoj mističnoj ljubavi koja sjedinjuje njega i njegovu Crkvu; razmišljate o tome da je vaša bračna i obiteljska zajednica »mala Crkva«, Krist mistično ostvaren tu gdje ste vi. Kako onda da rastavljate ono što je on sjedinio? Ne, povratka natrag nema! Rješenje nije u bijegu od prihvaćenog, nego samo u ostvarenju preuzetog plana i ideala. Ali kako?

IZLAZ JE U POZNAVANJU, POŠTIVANJU I PRIHVAĆANJU – SEBE I DRUGOG

Jedino moguće rješenje za izlaz iz bračne krize zapravo je veoma jednostavno za one koji svoj brak žele spasiti. Voljeti možemo samo ono što poznamo, pa tako i svoj brak. I probleme možemo riješiti samo ako ih dovoljno poznamo. I liječnik nam može pomoći samo onda ako mu otkrijemo svoje teškoće. Prigodom svake, a osobito teže bračne krize, morali bismo se pitati: »Da li se mi kao supružnici uopće poznamo? Da li se uistinu shvaćamo?«

Poznavanja i shvaćanja nema tamo gdje nema razgovora o svojoj unutarnjosti, o doživljavanju samog sebe, bračnog partnera, bračnog života, djece, spolnosti, međuljudskih odnosa i mnoštva drugih stvari s tim u vezi.

Morali bismo se, dakle, pitati: »Jesmo li mi doista muž i žena, ili samo drug i drugarica? Je li moj muž i moj najveći prijatelj na svijetu, moja žena najveća prijateljica, ili o svim svojim problemima, pa i onim najintimnijim, lakše razgovaram s nekim drugim?« To bi bio znak da nismo postali: »dvoje jedno tijelo«, jedno srce i jedna duša!

Zar se žena nije vjenčala zato da bi imala barem jednog čovjeka na svijetu koji bi je uvijek slušao, razumio ili barem nastojao razumjeti? Ona se udaje baš zato da bi se uvijek imala kome uteći, čovjeka uz kojega bi se mogla i rasplakati i razveseliti, izraziti svoje nade i svoje strepnje. Ako takvog čovjeka ne nalazi u svome mužu, a čini joj se da bi ga našla u suradniku s posla, onda nije čudno da i dođe do sudbonosne pogreške, kada žena u drugu s posla počinje doživljavati »muža«, a kod kuće u svom mužu gleda samo usputnog »suradnika«.

Isto tako i muž, oženio se upravo zato da bi posjedovao barem jedno biće koje bi ga podupiralo, oslobađalo, divilo mu se i radovalo. Ako to nalazi više kod svojih znanica negoli kod svoje zakonite žene, podizat će se u srcu prema njoj zid šutnje, a »prijateljicama« će se sve više otvarati.

ISKRENO HTIJENJE I RAZGOVOR

Sva su navedena pitanja sudbonosna za brak. Ako je on zatrovan nepovjerenjem, ozdraviti može samo preko neprestanog, ustrajnog i redovitog razgovora o svemu, dakako s punim razumijevanjem i poštivanjem. Ako supružnici niti jednom mjesečno ne sjednu da se o svemu porazgovaraju, zar se mogu smatrati mužem i ženom u punom smislu te riječi?

Ako ne razgovarate redovito o svom unutrašnjem svijetu, kako biste mogli razumjeti jedan drugog, uzajamno se pomagati, voljeti i ispunjati prazninu koja lako zaprijeti svakom čovjeku?

Svakog smo dana drugačiji nego jučer, a pogotovu smo drugačiji nakon nekoliko mjeseci i godina zajedničkog života. Ako to novo na sebi i na svom bračnom drugu neprestano ne otkrivamo, brzo ćemo se uzajamno otuđiti makar živjeli u istoj kući i spavali u istom krevetu.

Nemojte kazati da za takav razgovor i upoznavanje nemate vremena. Za blagovanje, disanje i spavanje mora biti vremena, jer bi čovjek bez toga brzo umro. A tako je i s brakom. Bez redovitog razgovora brak umire! Stoga za takve razgovore mora biti vremena. Iskreno htijenje vodi iskrenom razgovoru, a on je zaštita i lijek u bolesti koja se zove kriza braka.

Gospodine,
Ti si vječna Riječ
koja se otkrila,
i uvijek se ponovno otkriva
svakom čovjeku
koji je otvoren,
pomozi nam da naučimo
otkrivati jedan drugoga,
uzajamno se poštivati
i iskreno razgovarati,
pa ćemo onda doista biti
ono što i Ti od nas hoćeš
– MUŽ I ŽENA!

Magnet s trećeg kata

Piše: Valentin M.

Donedavno sam i ja običavao, poput mnogih svojih vršnjaka, dokasna izbivati iz kuće. Roditelji su se tome žestoko protivili. Gdjekad su mi strpljivo tumačili kako to nije dobro ni za moje zdravlje, ni za školu, ni za odgoj. Tu i tamo su mi prijetili kaznama do izgona iz kuće, a najčešće su me samo grdili. Znalo se tada s jezika otkinuti i pravih »bisera«, ali sve utaman. Tko bi mogao nešto dokazati jednom osamnaestgodišnjaku koji »osvaja« slobodu. Moji starci, kako sam nazivao roditelje, ne znaju što znači večernji izlazak u društvo. Oni se ujutro rano dižu kao i svi »šljakeri« da ne bi zakasnili na posao, a vraćaju se kasno popodne. Ne znam tko im je utuvio u glavu da od rada imaju koristi?! Tko je još išta stekao radom? Zna se da samo varanje vodi naprijed. Zato sam i ja njih donedavno varao da učim s prijateljima, ali onda je puklo.

Počeli su mi tumačiti kako su oni u mojim godinama samo jednom godišnje išli u kino i nikad nisu ostajali vani poslije deset uvečer. Glazbu su slušali tek pošto bi se pripravili za sutrašnju nastavu, i to ako je ostalo vremena od poslova po kući. Kakav »diskač«, kakav »kafić«?. Sve to mlade samo kvari...

Matuzalemi jedni! Tko vam je kriv što ste se rodili u pretpotopno vrijeme. Danas prave stvari tek počinju u deset navečer, a ja da u to vrijeme budem već doma i da slušam vaše jadikovke nad cijenama, politikom, teškim radom, pokvarenošću mladeži... Sve takve i slične misli motale su mi se po glavi dok sam očekivao njihove prodike koje su mi držali kad bih se, po njihovu, kasno vratio iz grada. Kasno? Zar je za jednog maturanta dvanaest sati kasno? Ako sam sutra već zreo, znači da ni danas više nisam beba!

»Davore, da si se vratio najkasnije do jedanaest sati. Ni minutu dulje!«

Tako me je opominjala mati kad sam odlazio s prijateljem koji je došao da me izvuče. Starci nisu znali da nas treći čeka s »tatinim autom«. Pošli smo na »vruću mjuzu« u »San Remo«, nekih četrdeset kilometara odavde.

»Mama, ne budi dosadna. Tvoj će se zlatni Dado vratiti čim prije. Večeru mi ne moraš ostavljati!« doviknuo sam joj sa stuba.

»Mjuza« nije bila samo vruća nego upravo paklena. Nikad nismo tako oduševljeno urlali: »Još, još, još!« A kad su nam preko svih zvučnika tepali da moramo kući jer nas mame čekaju, prolomilo se dvoranom tako divlje zviždanje i »fuj, fuj, fuj!« da smo i zvučnike nadglasali.

Rok, koji mi je mama postavila za povratak, davno je prošao. Tek kad je prošla ponoć, nastupio je pravi orkan. Na mahove nam se činilo da se strop ruši na nas a pod propada pod nama, da munje sijevaju i da se zvijezde ruše s neba, a oni na estradi da su pravi đavoli s tisuću zlatnih đinđuha. »Još, još, još!« vikali smo u beskraj, opijeni do ludila, a ponoć je već davno prošla.

Pri povratku, na uskoj cesti, nesreća. Još nam je samo i to trebalo! Smrskani automobili i ljudi koji se okolo svađaju i psuju, brzo su nam istjerali iz ušiju zvučni pakao »San Rema«. Postalo nam je hladno, ali dalje se nije moglo dok se cesta ne raskrči.

Gledam samo svoju »staru« kako izlazi iz svoje spavaće sobe, pali svjetlo i sipa »rafale«. Odgovorit ću joj, dašta. Neka me jednom pusti na miru. Onda zvoni telefon. Susjedi psuju što galamimo u gluho doba noći i prijete nam milicijom. Nato se i stari izvuče iz kreveta i oštrom psovkom napravi mir uz napomenu da ćemo se nas dvojica uvečer razračunati kad se vratim iz škole. Tako sam ja opisivao svojim prijateljima prizor koji me čeka kod kuće zbog zakašnjenja, a sada su još te pijane budale napravile »karambol« na cesti, i ne možemo naprijed. Kud baš u tom usjeku pa ih se ne može zaobići!

Dva su sata po ponoći. Tiho sam otključao vrata da nikog ne probudim. U mraku sam izuo cipele i na prstima

se ušuljao u svoju sobu. Svaki trenutak očekivao sam mamu da upali svjetlo i počne predstavu, ali je i njoj za takvu predstavu bilo već prekasno. Drhćući od zime, svukao sam odijelo i brzo legao u krevet. Plahte su bile hladne kao da sam ih skinuo s konopca na balkonu gdje su se obično sušile nakon pranja. Bio sam ipak sretan što mama ne dolazi, jer bi onda i u hladnom krevetu postalo prevruće. Kad se ona zapali, nadaleko grije!

Ispružio sam se. Noge su mi dodirnule nešto toplo, meko i ugodno. Pođem rukom i u mraku napipam: topao termofor. Cijelim tijelom prošao mi je ugodan trzaj. Toplina. Kako je toplina ugodna!

Dugo nisam mogao zaspati. Što znače sve one mamine grdnje i prijetnje da će mi zapriječiti ulaz u kuću, da mogu poći spavati s cuckom u susjedovom dvorištu, da sam klipan koji je samo žalosti, da ću je svojim bezobrazlucima baciti u hladan grob... A gle, ona je meni stavila u krevet topli termofor. Eh, mama, mama, sad tek vidim da si mi mama, a ja i ne zaslužujem da mi budeš mama. Što se sve u tvom srcu krije?

Svi oni ukori i grdnje, od kojih mi se krv ledila u žilama, postale su meke kao tepanje. Rekao bih da su natopljene toplim suzama, a ne suhe i ukočene od nerazumijevanja. Bili su to samo crni oblaci iza kojih je uvijek sjalo toplo sunce srca materina. Kad me je san svladao ne znam, ali sam zaspao sretan kao djetešce s maminim poljupcem na čelu, uvjereno da mu se ništa ne može dogoditi jer ima mamu.

»Bože, koliko li je sati?« upitah se kad sam se probudio. Pružio sam ruku iz kreveta i podigao roletu. Vani je bio siv dan. Padala je susnježica. Sat je pokazivao jedanaest. Na gramofonu do kreveta mjesto crne ploče vidim bijeli list papira...

»Davore, sada je već jedan sat po ponoći. Nisam te mogla dočekati. Tata spava, a ja sam sva u strahu da ti se nije što dogodilo. Sine, ne skitaj se tako dugo u ove hladne, zimske noći. Ne rastužuj mater i oca. Ne sramoti nas pred susjedima i pred svim svijetom. Stavila sam ti u krevet topao termofor da se ne prehladiš. Vrući čaj s limunom naći ćeš u termosici kraj knjiga. Sine, laku ti noć, ali te molim...« Dalje više nije bilo slova nego samo neka nesuvisla crta. Očito je da je umorna mati zaspala s olovkom u ruci koja je šetala po papiru.

Davor otčepi termosicu, a sobom se razlio miris vrućeg čaja s limunom. Nikad mu čaj nije tako prijao kao sada. Zavirio je u spavaonicu svojih roditelja. Budilica je stavljena na četiri i pol. Roditelji su, kao i obično, otišli na posao. Oni odlaze već u pet, a ja spavam do jedanaest jer se vraćam u dva po ponoći.

Umio sam se i obukao. Popio sam još jednu šalicu maminog čaja, a onda sam podigao telefonsku slušalicu i nazvao:

»Mama, oprosti! Tek sada te upoznajem. Kunem ti se da ćeš od sada i ti mene upoznavati drugačijeg. Molim te, reci tati, neka me večeras kad se vratim iz škole, ne dočeka sa psovkama. Reci mu da radi mene neće trebati nikad više psovati!« S druge strane nisam čuo ni jednu riječ. Osjetio sam samo mamine suze.

Davor je nastavio izlaziti s društvom, ali se vraćao po dogovoru sa svojim roditeljima. Susjedi više nisu morali prijetiti milicijom zbog svađa s onim klipanom koji se vraćao u pozne sate. A kad je nakon mature i odsluženja vojske krenuo na fakultet, bio je to već sasvim drugi mladić. Pomalo se i zaboravilo na klipana koji je noću dozivao mamu na treći kat da mu otvori ulaz u kuću jer je zaboravio ponijeti ključ. Susjede su govorile svojim stasalim sinovima: »Budi kao Davor tete Ljubice s trećeg kata. Kako može on, student, biti pametan i pristojan tako možeš biti i ti!«

Davor s trećeg kata postao je magnet koji sve privlači. Mame šapću o njemu uz kavu i svaka teta voljela bi ga za zeta. Klinci koji se skupljaju u kućnoj veži uvijek mu oslobode prolaz čim naiđe. Jedino su djevojke pred svima krile svoju tajnu, a svi su je znali. Sve ih je privlačio magnet s trećeg kata. A Davor je danas inžinjer, i već tata.

Pretvorimo sav život u apostolsku molitvu!

Ljudi se često tuže da nemaju vremena moliti. Još će za sebe možda naći vremena, ali za druge, jako teško. To je samo znak da nismo upućeni u tajnu molitve, a time puno gubimo i mi i svi oni za koje smo dužni moliti.

MOLITI TREBA UVIJEK, I ZA SVE LJUDE

Sv. Pavao, apostol naroda, potiče nas na čestu molitvu za sve ljude: »Molimo da se upravljaju prošnje, molitve, zazivi, zahvaljivanja za sve ljude, za kraljeve i za sve koji su na višem položaju.« (1 Tim 2, 1-2) »Moja je volja da ljudi mole na svakome mjestu podižući čiste ruke prema nebu.« (1 Sol 5, 17)

Takav zahtjev mogao bi mnoge obeshrabriti. Ta tko još može moliti na svakome mjestu, i to bez prestanka? Ne traži li sv. Pavao previše, a možda čak i nešto nemoguće?

Sigurno ne, jer to nije izvorno Pavlov poziv, nego je to poziv onoga koji je nadahnuo i Pavla i cijelo Sv. Pismo – Duha Svetoga! Isus nam upućuje isti poziv, a on sigurno ne traži nemoguće: »Treba uvijek moliti i nikada ne sustati.« (Lk 18, 1) »Bdijte i molite svaki čas!« (Lk 21, 36)

ZAŠTO TREBA TRAJNO MOLITI?

Sv. Pavao navodi i razlog zašto treba uvijek i za sve moliti: »To je dobro i ugodno pred Bogom, našim Spasiteljem, čija je volja da se svi ljudi spase i dođu do potpune spoznaje istine.« (1 Tim 2, 4) Bog naime želi da svi ljudi dođu u nebo, jer ih je i stvorio zato da budu dionici njegove sreće. Iz istog je razloga Krist »osnovao svoju Crkvu kao sakrament spasenja«, uči nas Drugi vatikanski koncil (AG 5). Davno prije koncila to isto je isticao o. Ramière: »Volja da se svi ljudi spase, to je također razlog opstojnosti Crkve, kao što je to bio i razlog opstojnosti Isusa Krista.« Razlog naše neprestane molitve je, dakle, misionarski: da pridonosimo spasenju svih ljudi.

Veliko je naše dostojanstvo i čast da kao članovi Crkve Kristove možemo pridonositi vječnom spasenju ljudi, ali je također velik promašaj i odgovornost ako to ne činimo.

PRIKAZIVATI SEBE BOGU

Apostolat molitve (AM) uči nas da sav svoj život pretvaramo u spasonosnu molitvu. Sv. Pavao nas potiče: »Bilo da jedete, bilo da pijete, bilo da što drugo činite, sve činite na slavu Božju!« (1 Kor 10, 31) AM nas uči da svakog jutra prikažemo Božanskom Srcu, za ostvarenje njegova Kraljevstva, sve molitve, djela, radosti i trpljenja dotičnog dana, to jest sav svoj život. Uči nas da to prikazanje vršimo sjedinjeno s Isusovim trajnim prikazivanjem u sv. Misi.

U svojoj poslanici Rimljanima sv. Pavao također nas poziva: »Zaklinjem vas, braćo, milosrđem Božjim, da prinesete sebe kao žrtvu čistu, svetu, ugodnu Bogu, kao svoje duhovno bogoštovlje.« (Rim 12 1) »Duhovna žr-

tva nije ništa drugo doli prinos našega života Bogu, ujedinjen s prinosom kojim Krist sebe prikazuje na križu i tijekom čitavog svog života, od ulaska u svijet, kako veli Poslanica Hebrejima«, uči mons. Mariano Magrassi, nadbiskup Barija.

POVEZANI S EUHARISTIJOM

Katolička je vjerska istina da se u svakoj Misi obistinjuje i posadašnjuje Isusov prinos za spasenje svijeta, a nema sekunde u danu bez, barem jedne, pretvorbe, koja je vrhunac svete žrtve. To znači da se s ove naše grešne zemlje Božanskom Veličanstvu bez prestanka prinosi najveća molitva i žrtva, najveći dar i prikaz: Tijelo i Krv Bogočovjeka Isusa Krista, cijela osoba Sina Božjega svojom božanskom i ljudskom naravi. To je, dakle, žrtva neizmjerne vrijednosti! Svojim jutarnjim prikazanjem, ako ga obavljamo uobičajenom molitvom: »Božansko Srce Isusovo, prikazujem Ti...« i mi se sjedinjujemo s tom Kristovom žrtvom prikazujući se na sve one nakane na koje se on prikazuje, to jest za sav svijet. Naše prikazanje on prima pod svoje i sa svojim sjedinjuje, tako i mi postajemo trajna žrtva neizmjerne vrijednosti.

Ona kap vode koja se kod misnog prikazanja ulijeva u vino predstavlja sitnicu, ali je potrebna za Misu. Tako je i ono što mi činimo nešto neznatno, ali je Kristu potrebno jer je tako htio, jer nas je izabrao da donosimo rod za spasenje svijeta (Iv 15, 16).

Imajući u vidu sve ovo što smo rekli, o. Luis Gonzáles, bivši generalni tajnik AM, zaključuje: »Euharistija ne samo da daje vrijednost našem prinosu koji je kao kaplja vode uliven u kalež, nego ona mora preoblikovati sav naš život da bude po uzoru na Isusa Krista, trajno, vjerno, velikodušno i sinovsko predanje u Očeve ruke za spasenje svijeta. To je onda 'egzistencijalna Misa' – 'Misa koja traje svaki 24 sata' kako to vole reći mladi u talijanskom pokretu mladih.«

NAJNEZNATNIJA DJELA DOBIVAJU VELIKU VRIJEDNOST

Da bi naš život bio pred Bogom velik, ne traži se od nas ništa izvanredno. Trebamo sve svoje najredovitije molitve, poslove i dužnosti vršiti savjesno, a sve događaje s nama i oko nas primati »iz Božje ruke« i sve to Bogu prikazivati iz ljubavi prema njemu i dušama. Tako i najneznatniji ljudi po velikoj ljubavi mogu mnogo pridonijeti za Kraljevstvo Božje. Za Boga, naime, nije važno što radimo, nego s kolikom ljubavlju vršimo svoje dužnosti kao njegovu volju.

AM je, dakle, za sve kršćane jer su svi bez razlike pozvani da se mole i spašavaju svijet. Posebno je on ipak za mlade, jer su pred neizvjesnom budućnošću i teško vide smisao života. Kakav god on bio, neka je samo pošten, savjestan i pobožan, prikazan na slavu Božju. Tada on ima veliki smisao, a to znači da je i sretan.

ŽIVOT S KRISTOM KRISTOVSKI ZASLUŽAN

Prihvatimo li svoj život u duhu AM sjedinjujući ga s Kristovom euharistijskom žrtvom i prikazujući ga na Kristove nakane, on dobiva silnu vrijednost i zaslužnost, jer se na nama tada obistinjuju riječi sv. Pavla: »Živim, ali ne više ja, nego u meni živi Krist.« (Gal 2, 20) Tada i mi možemo reći: »Molim, trpim, prikazujem, ali ne više ja, nego Krist koji je po svojoj milosti u meni i na koga sam ucijepljen kao loza na božanski trs.« (Iv 15) »Po milosti Božjoj jesam što jesam!« (1 Kor 15, 10)

Divno i utješno kaže o. Ramière u svojoj knjizi »Apostolat molitve«: »Naše molitve imaju izvor u Srcu Isusovu, te su tako stvarno molitva Isusa Krista. To su u još potpunijem smislu njegove molitve nego naše.« Tako proživljavajući prikazanje AM, moleći na nakane koje nam preporučuju papa i biskupi, mi vršimo nalog što nam ga daje sv. Pavao da molimo uvijek, svagdje i za sve ljude.

Sve to bogatstvo života dolazi nam od vjere ako ona stvarno prožima i oblikuje naš život, a nije samo neki privremeni ili povremeni dodatak kojega se lako odreknemo za volju prolaznih dobara. AM sav naš život čini ljepšim, osmišljenijim, lakšim i zaslužnijim za svu vječnost.

Papa Pio XII je rekao na Drugom svjetskom kongresu nacionalnih upravitelja AM: »Apostolat molitve ne svodi se samo na neke molitve, nego po svojoj naravi teži za tim da svojim članovima pokazuje i pruža najsavršeniji oblik kršćanskog života.«

O. Mato RUSAN

Sjećanje na o. A. Gabrića

Cijenjeni uredniče!

Vijest o smrti o. Ante Gabrića duboko nas je potresla, jer smo ga voljeli!

U obitelji smo redovno čitali njegove članke koji su objavljivani u našem dragom Glasniku, a i osobno smo ga susreli prilikom njegova posjeta domovini.

Napisala sam nekoliko riječi kao sjećanje na njega. Vi sami procijenite da li je ovaj tekst za objavljivanje ili ne. Napisala sam kratko, ali iz srca. Voljeli smo ga!

SILVINA

VJERAN BOGU U MISIONARSKOM POSLANJU

Vijest o smrti o. Ante Gabrića na Radio-Vatikanu, od 21. listopada ove godine, iznenadila je mnoge prijatelje misija. Teško je prihvatiti činjenicu da on nije više među živima. Mnoga srca kod nas će to osjetiti, a koliko će tek nedostajati u Indiji!?

Sjećanje na njega tako je živo kao da je on sada pred nama. Sjećam se one vedrine koja se odražavala na njegovu dragom licu, one topline koja je izvirala iz njegovih očiju, njegovih riječi...

O. Ante je sve ostavio radi Isusa. Ostavio je i rodnu grudu da bi se potpuno predao objavljivanju evanđeoske riječi posve nepoznatim ljudima s nepoznatim običajima i jezikom!

MOLITVOM KRUNICE NA PUT U VJEČNOST

Oni su postali njegova svojina. On im se približio, poštivao ih je i osvajao njihove duše za Boga. On ih je volio. U svim poteškoćama na koje je nailazio, on je uvijek ostao vjeran idealima svoje mladosti.

Njegovu dušu resila je jednostavnost, njegove ruke bile su uvijek spremne na blagoslov svakoga koga bi susretao. Zadovoljan šačicom riže izdržao je mnoge svakodnevne napore a kao glavni obrok uzimao bi »nebeske vitamine«, kako je to sam znao reći (misleći pri tom na snagu koju mu je davao Gospodin).

U dalekoj Indiji osjećao se kao kod kuće i zato je mogao u Gangesu prepoznati »neretvanske žabe«. To je mogao samo o. Ante! Uvijek je bio povezan s domovinom. Posebno je volio svoje roditelje i moralo mu je biti jako teško kad je doznao za smrt svoje voljene majke. Smrtni dan njegove majke svake je godine bio posvećen molitvi za njezin zagovor. Svoje drage roditelje često je spominjao u propovijedima diljem domovine.

O. Ante je gajio posebnu pobožnost Srcu Isusovu i Srcu nebeske Majke. Marija, nebeska Majka vodila je o. Antu kroz kušnje, žrtve a i radosti. On je obilovao radostima koje su izvirale iz pravoga misionarskog života, iz nesebičnog darivanja drugima. Sjećam se s koliko radosti je, u jednoj našoj crkvi, na Gospin kip stavljao vijenac od voštanih perli, što ga načiniše spretne ruke indijske djece.

Kao misionar o. Ante je snažno djelovao i na tlu Hrvatske, a također i među hrvatskim iseljenicima u svijetu. Mnogi će se dugo sjećati njegovih divnih pisama ispunjenih mirisom njegove druge domovine – Indije, članaka namijenjenih djeci i odraslima, molitava s dnevnim prikazanjem vlastitih žrtava. Svi oni koji su imali prilike susresti se s njime osobno ili slušati njegove propovijedi nosit će trajno sjećanje na pravog misionara čije su riječi zadirale duboko u srca.

Do smrti je ostao vjeran Isusu i dušama. Jednom je zgodom rekao: »Koje li sreće u ovom radu privođenja ljudskih srdaca Božjem Srcu!« Prilikom svog posljednjeg boravka u domovini rekao je jednoj mladoj obitelji, pokazujući na Raspetoga: »Pogledajte Isusa! On nije dao samo jednu ruku. Dao je i drugu za nas...«

Tako se i sam o. Ante davao drugima čitav a ne samo djelomično. Punih pedeset godina!

SILVINA

Vijesti iz Zambije

BOGOSLOVSKO SJEMENIŠTE OPET PRETIJESNO

Časne sestre dominikanke predale su 1977. godine Biskupskoj konferenciji Zambije dio zgrade svoje djevojačke srednje škole u Lusaki. Biskupi su odlučili da te zgrade preurede za bogoslovsko sjemenište. Moja ekipa graditelja preuredila je tada velike prostorije u 36 soba za studente bogoslovije.

Blizu grada Kabwe nalazi se bogoslovsko sjemenište Mpima. Budući da ni tu nema dovoljno prostorija, biskupi su odlučili da u sjemeništu Mpima bude studij filozofije a u Lusaki da se nastavi studij bogoslovije, do svećeničkog ređenja.

Novo veliko bogoslovsko sjemenište u Lusaki otvoreno je 1979. godine, a prozvano je »St. Dominic's Major Seminary« – »Veliko sjemenište sv. Dominika«. Iz godine u godinu povećavao se broj studenata i stoga ih je određeni broj trebalo premjestiti u zgradu gdje borave odgajatelji i profesori. Među njima je i naš misionar o. Luka Lučić, DI

Ove godine očekujemo u St. Dominic's 28 novih studenata iz sjemeništa Mpima. S o. Emanuelom Lupindom, Zambijcem, rektorom sjemeništa sv. Dominika tražili smo mogućnost da u sadašnje prostorije »uguramo« još koju sobu...

Prvog kolovoza ove godine, odmah po odlasku studenata na odmor, moja ekipa graditelja pristupila je preuređivanju prostorija u sjemeništu. Ovim preuređenjem sjemenište će dobiti 17 novih soba. Nadamo se da ćemo završiti sve poslove do 25. rujna. Studenti se vraćaju početkom listopada i nadamo se da će ih biti oko šezdeset. Nekoliko će ih opet morati biti smješteno u zgradi s profesorima. Budući da su oba sjemeništa – ono u Mpimi i ovo u Lusaki – za cijelu Zambiju, biskupi namjeravaju pristupiti dograđivanju ovog sjemeništa u što skorijem vremenu bude li, kao do sada, rastao broj svećeničkih kandidata.

DUHOVNI CENTAR »EMAUS«

Početkom slijedeće godine ovdje u Zambiji će početi s radom jedna nova ustanova za svećenički podmladak. O pripravi i gradnji ovog centra pisao sam prošle godine. Biskupi Zambije, naime, žele da svećenički kandidati, nakon završenog studija filozofije a prije početka studija bogoslovije, provedu godinu dana u centru za duhovnu izobrazbu. To je nešto poput novicijata u redovničkim zajednicama. Gradnja tog centra je završena a s radom će početi početkom veljače 1989. godine. Prema odluci biskupâ tu duhovnu izgradnju od godinu dana kandidati bi ubuduće obavljali prije početka filozofije. O. Jack O'Leary, bivši isusovački provincijal, bit će rektor te nove ustanove. Uz njega će, u odgojnoj ekipi, biti i jedan zambijski svećenik, jedan svećenik iz Poljske i jedna časna sestra iz Irske. Njih četvero smjestilo se već u prostorije tog centra kojega namjeravaju nazvati »Emaus«.

Prije otvorenja ove ustanove nastao je veliki problem: nema dovoljno prostorija. Napravljeno je samo 20 soba a u grupi, koja bi trebala započeti svoju duhovnu izobrazbu, ima 62 kandidata. Nabavljeni su kreveti tako da po dvojica budu u jednoj sobi, a budući da su sobe male, krevete će postaviti jedan iznad drugoga. A što s ostalima? Oni će biti smješteni u kuću koja je sagrađena za radnike koji će biti u službi tog centra. Opravdano je očekivati da će se uskoro i ovdje početi s gradnjom četrdesetak novih soba.

Prijateljima misija preporučujemo u molitve sve ove koji se spremaju na svećeništvo da ustraju ne samo »do oltara« nego i do smrti u službi na slavu Božju i dobrobit svojega naroda. Srdačno vas sve pozdravljam.

Br. Ilija DILBER, DI

SASTANAK HRVATSKIH MISIONARA I MISIONARKI KOJI DJELUJU U ZAMBIJI ODRŽAO SE U LUSAČKOM SJEMENIŠTU

Nikola Ratkaj

Isusovac Nikola Ratkaj iz Velikog Tabora u Hrvatskom zagorju već se kao mladić tako odlikovao kreposnim životom da mu se divio i njegov redovnički subrat iz studentskih dana u Rimu, sv. Ivan Berchmans. Njegov krepostan život sigurno je plod odgoja u roditeljskom domu, a kasnije i u isusovačkom kolegiju u Zagrebu. Majka mu je bila uistinu kršćanska duša, što se vidi iz njezinih pisama i pamti po dobrim djelima. Nikola je oko 35 godina djelovao kao misionar u zapadnoj Indiji.

CVIJET VELIKOG TABORA

Nikolini roditelji bili su barun Juraj Ratkaj i žena mu Eufrozina rođena grofica Pallfy. Na samu Novu godinu 1601. rodilo im se muško dijete kojemu su na krštenju dali ime Nikola.

Nikolin otac barun Juraj Ratkaj umro je godine 1616. kad je sinu bilo već šesnaestak godina. Grofica Eufrozina nije se preudavala. Poznata je bila po svom dubokom kršćanskom životu i po djelima ljubavi. Na srcu joj je bilo svako dobro, a osobito kulturno i vjersko uzdizanje naroda, pa je mnogo novaca i stvari poklonila isusovačkom kolegiju u Zagrebu kao školskoj ustanovi. Posebno je pomagala gradnju isusovačke crkve sv. Katarine na Griču, tako da je njezino ime upisano među dobrotvore i stavljeno u kamen-temeljac crkve. Obnovila je i franjevački samostan u Zagrebu te mnogo pomagala siromašne i potrebne.

NA STAZI PREMA ZRELOM ŽIVOTU

Već od svoje desete godine Nikola pohađa gimnaziju u isusovačkom kolegiju u Zagrebu. U tom je kolegiju tada djelovao i njegov stric, također isusovac, Stjepan Ratkaj, kao profesor i katehet. Iz pisama što ih je Nikola kasnije pisao iz Indije vidi se da je tog svog strica veoma volio i poštivao, pa se može reći da ga je i stričev primjer privlačio u isusovački red.

U isusovački novicijat stupio je Nikola 3. svibnja 1616, u Brnu u Moravskoj. Dvije godine prošle su brzo, a tada mladi redovnik odlazi na studij filozofije u Graz. Ujesen 1620. već počinje studij teologije u Rimu.

U Rimskom kolegiju bilo je tada više mladih isusovaca oduševljenih za svet život, a među njima se isticao sv. Ivan Berchmans. Nikola i Berchmans postadoše istinski prijatelji. Kad je Ivan 13. kolovoza 1621. umirao htio je da Nikola bude posljednji s kojim će se oprostiti jer poslije njega nema više nikoga kome bi htio nešto reći. Neki kažu da se Ivan oduševljavao za misionara po vojnim taborima, pa je uz Nikolu učio hrvatski jer je hrvatskih vojnika bilo po svim taborima austrijskog carstva.

ZRCALO MAJČINE DUŠE

Nije nam poznato kada se u Nikolinu srcu rodila želja za prekomorskim misijama. Moglo je to biti u bilo koje doba njegove redovničke formacije. Rad za Kraljevstvo Božje u misijama bio je veoma privlačan jer su ga isusovci, prožeti ignacijanskom karizmom, snažno propovijedali i ostvarivali. O svojoj želji Nikola je morao često govoriti sa svojim poglavarima, da bi u suradnji s njima pouzdanije razabrao da li je taj poticaj autentično Kristov. U proljeće 1622. dobio je obavijest da je određen za misije u Indiji. Sav sretan obavještava o tome svoju majku. Dva mjeseca kasnije, neposredno prije polaska na put, piše majci pismo kojim se oprašta od nje.

Kako je majka primila sinovljevu odluku, govore nam njezina dva pisma (22. IV. i 24. VI. 1622. godine) koja su se srećom sačuvala. Ta pisma spadaju u red najljepših pisama starije hrvatske literature koja govori o kršćanskoj kreposti i ljubavi, i pravo su zrcalo materine duše. Evo nekoliko odlomaka iz tih predivnih pisama Nikoline majke Eufrozine:

»Znam, premili Nikola, da se dogodilo mimo očekivanja sviju nas to što si stupio u ovaj sveti red. To pak što si u njemu do sada ustrajao, naucima se posvetio i u svakom dobru napredovao, sklon bio kreposti i za njom težio, sve je to bio i jest dar Božji. Ja vidim, ti hoćeš biti u milosti dragoga Boga. Želiš ići njegovom stazom kojom nam on i zapovijeda hoditi. Neka je stoga daleko od mene i sama pomisao da bih se protivila volji Božjoj. I

premda mi je teško izreći, ipak ću ti kazati: Više me raduje tvoja želja da odeš u one strašne krajeve i države negoli kad bi želio da se vratiš u ovu našu domovinu gdje bi te gledale naše oči, ali bi te barem vidjele... Odazovi se draga srca svojem pozivu, i nemoj biti kukavica i nevrijedan takva poziva...

Sada čuj, moj slatki i premili sine: Ne štedi tijela u napornom radu, ne boj se proliti krv za preslavno Ime Isusovo. A znaj, sinko, da se ja nimalo ne žalostim zbog tvog odlaska u one daleke krajeve, već se radujem iz dna duše što te je dobri Isus odabrao da naviještaš njegovo Ime neznabošcima...

Sretnim te držim što si odabrao bolji dio, a i sebe držim sretnom, sinko, što je u mojem vrtu niknuo ljiljan–cvijet koji će širiti miomiris među neznabošcima i naviještati ime Gospodina Isusa Krista. Jer, bez sumnje, ne bih uživala tu utjehu niti bi što vrijedilo da si ostao u ovim našim krajevima. Od sada će mi, eto, sav život biti jedna radost, pa ću, kad se Bogu svidi, radosna i umrijeti, što te vidim od Boga za to izabrana i pozvana. A ti se, premili sine, raduj i veselo pođi kamo te Bog vodi...«

Ta su majčina pisma pravo zrcalo njezine plemenite duše. Nije ona neka grofica bez srca, nego majka koja svoje dostojanstvo crpi iz predanja u volju Božju. Ta plemenita duša prešla je s Velikog Tabora u Božje ruke početkom veljače 1623. dok joj je sin još bio u Portugalu, ali je on to saznao tek 1625. u Indiji jer je pošta u ono vrijeme sporo putovala, osobito preko oceana.

NA PROSTRANIM BOŽJIM NJIVAMA

Mladi barun bezbroj puta s Velikog Tabora promatrao prekrasne zagorske brežuljke i dolinu Sutle, ali mu pogled nikad nije dosegao kraj. Tako nije bilo kraja ni Božjoj njivi na koju je pošao raditi iz ljubavi prema Isusu i dušama.

Put ga je vodio najprije iz Rima u Portugal gdje se 24. ožujka 1623. ukrcao u lađu za Indiju. Time je počeo njegov križni put kojim će vjerno ići punih 35 godina. Uzor mu je bio veliki misionar Indije sv. Franjo Ksaverski.

Naporno putovanje ipak mu je narušilo zdravlje, i Nikola u gradu Goi, svom prvom odredištu na zapadnoj obali Indije, boravi gotovo dvije godine teško bolestan. Ipak je smogao snage da u tamošnjem isusovačkom kolegiju nastavi studij teologije. Za svećenika ga je zaredio naslovni etiopski patrijarh Alfonso Medina 26. rujna 1624. Prvu misu služio je u isusovačkoj crkvi sv. Pavla, na grobu sv. Franje Ksaverskoga, koji je također u Goi započeo svoj misijski rad.

Portugalski isusovac Antonio de Andrade bio je prvi Evropljanin koji se 1624. popeo na Tibet, »krov svijeta«, i ondje počeo navješćivati da je Krist još više, na nebeskom prijestolju. Za tu misiju bio je određen i o. Nikola Ratkaj. Ne znamo ipak sa sigurnošću da li je 1626-1627. ondje i boravio, ali u pismima rektorima Zagrebačkog kolegija oduševljeno piše o uspjesima tamošnjih misionara te o običajima ljudi i prilikama u Tibetu. Već nakon nekoliko godina među tibetanskim je knezovima planuo rat i onemogućio svaki daljnji misionarski rad.

PROMIJENIO JE PREZIME, ALI NE I SRCE

Zapadna Indija postala je Nikoli druga domovina. Više od 35 godina djeluje po selima i na školama toga prostranog kraja, a najviše u okolici današnjeg velegrada Bombaya (Diu, Thana, Bandra, Bassein...).

Godine 1650. imenovan je zamjenikom rektora isusovačkog kolegija u Damanu, a zatim je rektor kolegija u Chaulu. Neko vrijeme obavlja dužnost vizitatora svih misijskih postaja i kolegija na području sjeverozapadne obale Indije. Pred kraj života opet je župnik među urođenicima u Bandri i Thani.

U Indiji je o. Nikola promijenio prezime Ratkaj u Jorge ili Georgi. Zašto je to učinio? Moglo je to biti iz političkih razloga jer je Indija bila portugalska kolonija, ili je time htio prikriti svoje visoko plemićko porijeklo (barun) koje se obično isticalo uz prezime, ili nešto drugo. Budući da je, po sudu svih koji su ga poznavali, umro na glasu svetosti, može se pretpostaviti da je tom promjenom htio »postati svima sve«, da što više ljudi predobije za Krista.

Daleko od toga da bi promjena prezimena značila promjenu srca ili zatajenje svoje domovine. Hrvatskim banovima, pa i samom caru u Beč, pisao je više pisama i uspio isposlovati da dio njegove baštine pripadne Zagrebačkom kolegiju. Od bogate tetke Barbare Pallfy nastojao je dobiti novčanu pomoć za svoje misije i urođenike među kojima je radio.

Iscrpivši se napornim radom, preminuo je u Thani 25. veljače 1662. Stvarno je bio »ljiljan–cvijet koji je širio miris među neznabošcima«, kako je njegova pobožna majka željela i predviđala, a svojom molitvom za života, a još više nakon svoje smrti, u tome mu pomagala.

Duhovne vježbe za vjernike u Osijeku

U Svetištu Srca Isusova u Osijeku (Beogradska 27) vjernici mogu, kao korizmenu obnovu, obaviti duhovne vježbe i to:

od 3. ožujka u 16,00 s do 5. ožujka u 20,00 s.

Za sudjelovanje potrebno je prethodno se prijaviti (radi smještaja) na adresu: O. STJEPAN KUZMIĆ, Beogradska 27, 54 000 OSIJEK, ili na telefon: (054) 26-381.

Drugi tečaj (obnova) za sve vjernike – bez prethodne prijave – održat će se od 16. do 19. ožujka, i to samo poslije podne: od 16,00 – 20,00 s.

Knjige

KRISTOV POZIV VELIKODUŠNIMA, napisao Juraj Gusić. U knjizi je autor opisao svrhu i značenje svećeničkog i redovničkog poziva, imajući u vidu mladog čovjeka koji odlučuje o svom budućem zvanju. Na kraju su kratki opisi pojedinih redovničkih zajednica i adrese svih naših sjemeništa. Knjižica ima 156 str, a korice su u boji. Cijena 8.000 din. Narudžbe: FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41001 ZAGREB, pp 699.

OPROSTI MI NATAŠA, napisao Sergej Kourdakov. Autor ove knjige je potresna životna priča, kojom se jedan aktivist sovjetske poslijeratne mladeži ispričava djevojci Nataši, kršćanki, koju je progonio zato što je vjerovala u Boga. Omot knjige je plastificiran. Ima 216 str. Cijena 20.000 din. Naručuje se kod izdavača: KATEHETSKI SALEZIJANSKI CENTAR, Vlaška 36 – 41000 ZAGREB.

Na adresi: KNJIŽNICA UPT – 54400 ĐAKOVO, pp 62, možete naručiti slijedeće:

DAJ MI SVOJE BRIGE, napisao Jan Dobraczynski. Jedna od najpoznatijih knjiga suvremenog poljskog katoličkog pisca. Djelo je prvi put umnoženo ciklostrojem u izdanju Nadbiskupskog bogoslovskog sjemeništa u Zagrebu i prihvaćeno s oduševljenjem. Taj roman izdan je na velikim svjetskim jezicima u velikoj nakladi pa nam već i to dovoljno govori o vrijednosti toga lijepog romana o Isusu. Omot u boji, 430 str. Cijena (mekom uvezu) 20.000 din.

SVJEDOCI VJERE, Raoul Follereau, Martin Luther Hing, Abbé Pierre, Carlo Caretto i dr., napisao Cirillo Tescaroli. Primjeri dosljednog svjedočenja vjere koji mogu poslužiti svakom kršćaninu u današnje vrijeme. Omot u boji, 172 str. Cijena 8.000 din.

DAVORINOVE ISTINITE PRIČE, napisao Petar Ribinski. Istiniti događaji u kojima su obrađeni pojedini problemi mladih i predložena rješenja u duhu Evanđelja, Crkve, psihologije i mišljenja stručnjaka. Priče će biti korisne ne samo mladima nego i njihovim roditeljima, odgojiteljima i vjeroučiteljima u njihovu radu s mladima. Omot u boji, 120 str. Cijena 5.000 din.

Na adresi: ŽUPNI URED JELSA na o. Hvaru – 58465 JELSA, možete naručiti slijedeće:

DUŠE–ŽRTVE, napisala Marija Valtorta. Danas su za Crkvu i za svijet potrebne duše-žrtve koje će dragovoljno prihvaćenim trpljenjem pomoći Gospodinu spasavati svijet. Knjiga ima 104 str. Cijena 6.000 din.

OTVORITE VRATA SPASITELJU, napisala Marija Valtorta. Razmatranja o obitelji. Knjižica ima 36 str. Cijena 3.000 din.

DUŠA DUŠE HRVATSKE, Mostar 1988. Kvalitetni tvrdi uvez sa zlatotiskom. Str. 340. Cijena do 31. siječnja 1989. je 20.000 din. Knjiga sadrži gotovo sve marijanske pjesme hrvatskih pjesnika od 1800 g. do danas. Pjesme su skupili, priredili kratki životopis svakoga pjesnika i poredali ih vremenskim slijedom: N. Jurica i B. Petrač. Ovo je prva poslijeratna antologija u kojoj je zastupljeno 120 naših pjesnika. Knjiga je općekulturnog značaja i nezaobilazno blago svakog Marijina štovaoca. Na poseban način može koristiti voditeljima župnih zajednica za razne recitale i nastupe. Narudžbe kod izdavača: CRKVA NA KAMENU, Šetalište JNA bb – 88000 MOSTAR, pp 143.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... i Gospi od brze pomoći na osobitoj milosti. – Grivičić, Slavonski Brod

... i Gospi od brze pomoći na uslišanim molitvama a osobito na pomoći za vrijeme krize u koju sam bila upala. Preporučujem i nadalje njihovoj zaštiti svoju majku i cijelu našu obitelj. – Zahvalna djevojka

... sv. Leopoldu i svima svetima na uslišanim molitvama i svim primljenim milostima. – M. V., Cres

... Uskrsiom Gospodinu te njegovoj i našoj Majci za uspjeh operacije. – Stanko Pavlović, Pješevac

... Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu Mandiću za uspjeh operacije te se i nadalje preporučujem njihovoj zaštiti. – Zahvalna Janja Matejašić, Brođanci

... i Majci Božjoj od brze pomoći za zdravlje. – Marija Vrdaković, Divoševci

... i Majci Božjoj od brze pomoći za sretan porod kćeri. – Zahvalna majka

... i svima svetima na uslišanim molitvama. – M. V., Obrovnica

... Majci Božjoj od brze pomoći i sv. Antunu na pomoći u velikoj kušnji. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti u našem teškom životu. – Majka Evica, Divoševci

... Gospi od brze pomoći za ozdravljenje unuke Marijane. – Zahvalna baka, St. Perkovci

... i Gospi od brze pomoći na uspješno završenom diplomskom ispitu mojega sina i na svim uslišanim molitvama. – Zahvalna majka, Slavonski Brod

... na svim primljenim milostima. – Obitelj Antona Ferić, Stuttgart

... presvetoj Krvi Isusovoj i sv. Antunu za sretan uspjeh operacije moje kćeri Mandice; preporučujemo se i nadalje njihovoj dobroti i zaštiti. – Zahvalna Paula Rukavina, Kutjevo

... Gospi od brze pomoći i ocu Leopoldu za sretan ishod operacije. – Manda Živković, Jaruge

... i Majci od brze pomoći za mir u našoj obitelji. – Majka Fanika

... Gospi od brze pomoći, sv. Anti Padovanskom i sv. ocu Leopoldu na uslišanim molitvama i preporučujem se nadalje njihovoj zaštiti. – Čitateljica V. M., Đakovo

... i Petru Barbariću na primljenim milostima. – Kata Omarić, Podhum

... Duhu Svetomu, sv. Josipu i sv. Antunu Padovanskom što su mi unuci sretno prošli u prometnoj nesreći, kao i za sve primljene milosti. – Zahvalna čitateljica

... i Gospi od brze pomoći na uslišanim molitvama, osobito za sretan porod žene Ljubice i za uspješnu operaciju sina Ivana. – Željko A. Drvetine, Bugojno

... sv. Josipu, sv. Antunu i svima svetima za sve primljene milosti. – Čitateljica Glasnika, Garešnica

... i Majci Božjoj Remetskoj na poboljšanju zdravlja. – Danica Črček, Kustošija – Zagreb

... i ocu Leopoldu na uslišanim molitvama i pomoći te se preporučujem i nadalje njihovoj zaštiti. – Manda Cindrić, Garčin

... i sv. Leopoldu Mandiću na sretno položenom ispitu moje unuke i poboljšanju vida mojemu zetu. – Zahvalna baka Milka

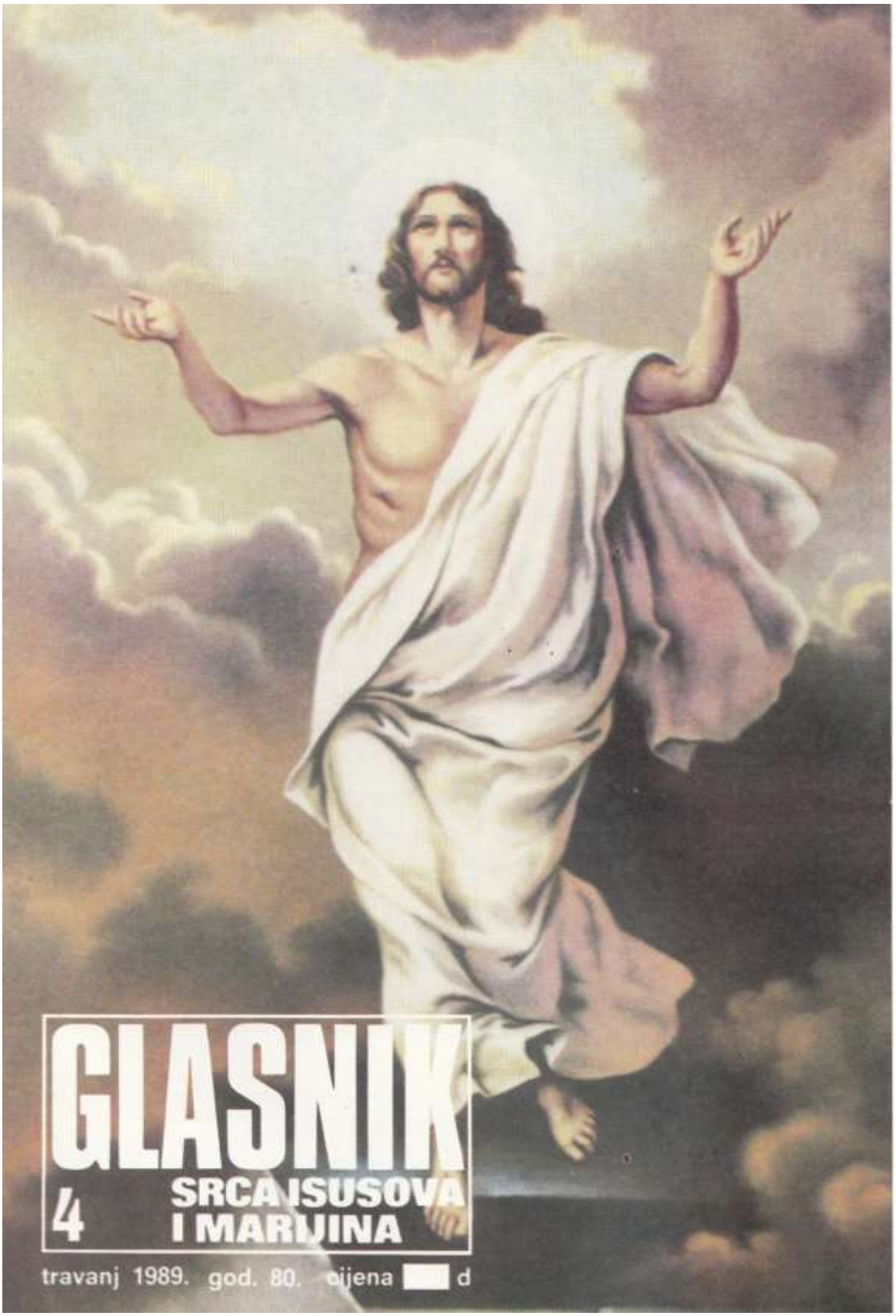
... sv. Josipu, sv. Antunu i svima svetima što su mi očuvali sina živa i zdrava u teškoj prometnoj nesreći i što nitko drugi nije stradao. – Zahvalna majka iz Koprivnice

... i svima svetima na primljenim milostima i pomoći pri zaposlenju mog sina. – Š. M., Zagreb

... sv. Ani i sv. Vidu za sretan porod kćeri Ane i njihovoj posebnoj zaštiti pri prometnoj nesreći moje djece. Zahvaljujem za bezbrojnne milosti primljene tijekom mojega života. Gospi od brze pomoći, sv. ocu Leopoldu i sv. Judi Tadeju preporučujem zdravlje naše djevojčice Inge. – Zahvalna majka E. E., Bizovac

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

4 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

travanj 1989. god. 80. cijena [redacted] d

ISUS USTA SLAVNI,
A GROB OSTA TAMNI
ALELUJA, ALELUJA!

PROLJETNI OBZOR
USHIĆEN DUH
ŽAROM VATRENE BUJICE
(M. SPAHIJA)

Krist iz groba ustade

Krist iz groba ustade
u slavlju velikom,
koj teške muke podnese
na tijelu presvetom.

Smrt nadvlada smrću svom
a đavla pobijedi,
i život nam kupi
nebeskih radosti.

Janje Božje nevino
svoj život žrtvova,
od grijeha da nas otkupi
i s Ocem pomiri.

Slava Tebi, Isuse,
što smrt si svladao,
i s Ocem i Duhom Svetim
u vječne vjekove.

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

- Osnivač i izdavač: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, Zagreb, Palmotićeva 31.
- Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec.
- Tehnički urednik: Ivan Vitez.
- Uredničko vijeće: Josip Antolović, Stjepan Kuzmić, Zvonimir Majić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner, Ivan Vitez i Zvonko Vlah.
- Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710.
- Tisak »Plamen«, Slavonski Brod.
- Cijena je otisnuta ispod »Sadržaja«. Poštarina je plaćena u gotovom.
- Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Nadam se da će vam uskrsni Glasnik stići u ruke do svetog trodnevlja i prenijeti vam naše uskrsne čestitke, kako bismo se svi zajedno radovali utješeni i ohrabreni vjerom u uskrslog Gospodina. Na mnogo mjesta ljudi očituju svoju strepnju pred budućnošću koja više ne jamči ni mir ni kruh, jer današnjica ne cijeni istinu i život. Svjedoci smo da su nečiji životi precijenjeni, a nečiji pak podcijenjeni. Ne vjeruje se onoj narodnoj, veoma mudroj: »Tko vjetar sije, buru će žeti!« A kod nas, čini se, nije se sijalo samo prevrtljivi istočnjak nego i maglu laži i oblake mita. Sada pak, kad se svima otvoriše oči, vidimo da nas zapljuskuju takvi valovi mržnje da pred sobom ruše sve stijene povjerenja a za sobom ostavljaju ponor skončanja. Kako je teška povijest!

Naš put ipak nije bezizlazan. Pred nama ide Pravednik. On je i pao da bi premostio ponor iz vremena u vječnost, iz smrti u život, te svakome od nas dovikuje: »Ne budi nevjeran nego vjeran! Ne boj se! Ja sam pobijedio svijet. Ako i umreš, živjet ćeš!« Tko se bori samo za dimenzije vremena, s vremenom će leći u grob i ostati zarobljenik smrti makar ga pokrivao mramorni spomenik. Tko se bori za dimenzije vječnosti, prijeći će tamu groba i ugledati zoru uskrsnuća. Zadobit će Sunce koje nema zalaza. Veliki svijet već odavna spoznaje da sigurnost ne počiva iza brda oružja, nego u rukama pruženim na pomirenje i povjerenje. Živjeti možemo samo kao ljudi. Svi koji su htjeli živjeti kao nadljudi – postali su neljudi. Pred takvima s pravom strepimo. Isus, naprotiv, nije nam pružio samo ruku da nas uvjeri da je čovjek za ljude, nego nam je otvorio i svoje srce da njegovo svjedočanstvo bude istinito, bogočovječansko.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 80. TRAVANJ 1989. BR. 4

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 112

USKRSNUĆE, N. Fabro 113

USKRSLI, NOVA DIMENZIJA, V. Miklobušec 114

ZA SMANJENJE ORUŽJA I USPJEŠAN NADZOR NAD TRGOVINOM NJIME, P. Galauner 116

PROSLAVLJENI KRIST, SUVREMENIK SVIH LJUDI, R. Brajičić 119

NISMO NADLJUDI, R. Grgec 120

BOLNICA, Franciska 121

OTVORENO SRCE, J. Antolović 122

SUSRET KOJI OSTAJE, IVNA 124

POVRATAK ZLATNOM STAZOM, B. Gregur 129

DAN U KAFARNAUMU, M. Nikolić 130

ČOVJEK CRKVE I DOMOVINE, J. Ćurić 132

VELIKI SUGOVORNIK SVAKOG BRAKA, V. Vider 134

NAJPLEMENITIJE ISKORIŠTEN ŽIVOT, M. Rusan 136

PRVI KRŠĆANSKI BRAKOVI U MISIJI SOLWEZI, Dominko i Anto 138

VIJESTI IZ KAMERUNA, s. M. Šurjan 139

FERDINAND KONŠĆAK, M. Korade ... 140

CIJENA GLASNIKA DO 31. OŽUJKA BILA JE 1700 din po komadu.
OD 1. TRAVNJA je 2000 din po komadu za sve one koji pretplatu nisu poslali do konca ožujka. Od 1. srpnja bit će 2300 din po komadu za sve koji pretplatu ne pošalju na vrijeme. Novac šaljite preko banke na naš žiro račun pod nazivom: »Zagrebačka banka«, Zagreb, 30101-620-16 s pozivom na broj 012102 2340072984 uz neizostavnu naznaku: GLASNIK SIM, Zagreb, Palmotićeva 31

Hvala na pismu

SPASILA NAS JE MAJKA BOŽJA

Poštovani uredniče!

Kao i mnogi drugi vjerni čitaoci Glasnika, odlučio sam vam i ja pisati.

Meni je jedanaest godina i idem u peti razred. Svake nedjelje i blagdana idem na svetu Misu i redovito na vjeronauk. Nikada neću zaboraviti ono što mi se dogodilo nakon drugog razreda. Tata i ja pošli smo na more. Tata me je poveo na otok Krk jer je tamo radio. Mislio sam da će mi tamo biti lijepo.

Jednoga dana tata i njegov prijatelj, i ja s njima, pošli smo nekom čovjeku, prilično daleko, gdje su se oni morali dogovoriti za neki posao koji su sutradan trebali raditi. Poslije razgovora htjeli smo se mi vratiti pješke, ali nam čovjek, kod kojeg smo bili, nije dao, nego nas je povezao svojim lijepim crvenim autom. Dugo smo se vozili, a meni je tata pokazivao što sve ima uz put. Ja sam, međutim, samo šutio i molio se Majci Božjoj, jer sam imao predosjećaj da će nam se nešto dogoditi. Jedan nas je stranac pretekao brzom vožnjom, a onda stao ispred nas, izišao iz auta i počeo vikati: »Gorite, gorite!« Mi smo izašli iz auta i pogasili požar koji se počeo širiti.

Nakon tog doživljaja ja sam uvjeren da nas je Majka Božja spasila jer sam joj se ja molio. Da se nisam molio, možda bi auto eksplodirao i svi bismo poginuli. Hvala Majci Mariji koja nas je spasila!

Zahvalni Kazimir

Dragi Kazimire!

Rado objavljujem tvoje pismo jer je veoma poučno. Našim se cestama svakodnevno kreću tisuće vozila, a u tom prometu mnogi ljudi i stradavaju. Roditelji ostaju bez djece, djeca bez roditelja, a najžalosnije je kada stradaju cijele obitelji.

Ti veliš da si se molio Majci Božjoj jer si predosjećao nekakvu nesreću. Izvrsno! I svaki odrastao pametan čovjek moli se kada sjedne za volan i krene na put. Majka Božja, anđeli čuvari i sveci sigurno nisu nekakve magične sile koje bi nas štitile, niti su nekakvo osiguravajuće društvo, ali nas u svim opasnostima duše i tijela sigurno štite svojim zagovorom na način koji ćemo shvatiti tek u idućem životu. Oni su Božji miljenici i Bog rado uslišava njihove molbe, a oni sigurno nikad ne mole ništa što ne bi bilo i za naše vječno dobro. Najmilija osoba dragome Bogu svakako je njegova Majka i njezinu će molbu najradije uslišiti.

Ako nam se i nakon svih naših molitava i preporuka dogodi kakvo zlo, nemojmo misliti da je naša molitva bila uzaludna, da je dragi Bog bio nemoćan, da nas je želio kazniti, da nas je zaboravio ili nešto slično. Samo on zna prave razloge zašto nam se događaju i stradavanja, a mi moramo znati da i stradavanja možemo okrenuti na svoje dobro. Kako? Ponajprije nemojmo imati pred očima samo vremenito dobro, nego i vječno koje je važnije od vremenitog. Ono se može postići i stradavanjem ako ga primamo strpljivo i s uvjerenjem da nas Bog i tada vidi i vodi. Stradavanja su velika škola u kojoj učimo da nam na zemlji boravak nije siguran i vječan, nego je »naša domovina na nebesima odakle i Spasitelja očekujemo, Isusa Krista«. S nama se ništa ne događa slučajno, makar nama bilo nedokučivo.

UREDNIK

Uskrsnuće

Žene jedne male skupine bile su, s Ivanom, najvjernije Isusu na njegovu križnom putu. Bile su posljednje koje ga ostaviše u zatvorenoj grobnici. One će se, nakon dva dana po završetku zakonom propisanog blagdana prve onamo vratiti.

Kupile su miomirise i ponudile se da sve urede za ukop za koji nije bilo mnogo vremena. Događaji nisu dopustili da to učine s dubokim poštovanjem koje se prema obredu i pobožnosti iskazivalo tijelima pokojnika u čitavom Izraelu (Mk 16, 1; Lk 24, 1).

Prema opisu četvorice pripovjedača ne može se točno utvrditi kako su se stvari vremenski zbivale toga dana, značajnog za jedanaestoricu i za žene, kao i za čitavo čovječanstvo svih vremena. Neosporna je činjenica da su žene imale inicijativu, da su prve otišle na mjesto događaja.

One odlaze »rano ujutro«, kažu četvorica evanđelista. Sa sobom nose miomirise. Čini se da se Marija iz Magdale, žustra i nestrpljiva, osobito žurila. Ona je zapravo došla na grob »kad je još bila tama... Opazi da je kamen dignut s groba«. Grob je ostao prazan. Ona otrča da javi Petru i Ivanu koji, ne oklijevajući ni malo, pođu žurno da vide što se dogodilo. (Iv 20, 1-4)

U to vrijeme došlo je na grob još nekoliko žena. Grob je bio prazan, ali one opaze mladog čovjeka, možda i dva, »u blistavu odijelu«. S njegovih usana pročula se zapanjujuća vijest: »Isus je uskrsnuo«; on čeka svoje prijatelje u Galileji. »Njih obuze strah i bile su gotovo izvan sebe. Otrče jedanaestorici i obznane im novost. Ma to su žene, i to posve prevrtljive: one nemaju nikakvog ugleda pred učenicima. »Ovima se te riječi učinile kao izmišljotina. I nisu im vjerovali.« (Mt 28, 5-8; Mk 16, 4-8; Lk 24, 1-11)

Dok su žene išle jedanaestorici, Petar i Ivan stigoše na grob. On je uistinu prazan, kako Marija reče. Ona, jedna žena, pozvala ih je da izađu na svjetlo dana, da napuste zidove sigurnosti i straha, da vide što se dogodilo.

Pred praznim grobom, bez ijednog drugog znaka osim te praznine te ručnika i plahtica koje su pokrivale tijelo Prijatelja, Petar i Ivan povjerovaše i razumješe Pisma koja vele »da je trebalo da Isus uskrsne od mrtvih«. To shvaćanje rodilo je sjećanje na s njime proživljeno prijateljstvo. Iskustvo o praznom grobu moraju prenijeti drugima i zato se trebaju odmah »vratiti kući« (Iv 20, 3-10), tamo gdje su devetorica drugih još zatvorena, razočarana i zaplašena, a sada su još postali i sumnjivci koji se podrugnju ženama koje su im donijele vijest.

Petar i Ivan stigoše. Oni potvrđuju događaj. I Marija se opet vraća. Ona je i drugi put išla na grob ne bi li čula kakve novosti u vezi s nestalim tijelom. On joj je rekao: »Idi braći mojoj i reci im...« »Vidjela sam Gospodina.« (Iv 20, 11-18) Nevjernost »braće« uporna je pred nevjerojatnom stvarnošću: »Oni, kad čuše da je on živ i da ga je ona vidjela, nisu vjerovali.« (Mk 16, 11)

Navečer stigoše dvojica drugih učenika: oni ne bijahu među dvanaestoricom. Oni bijahu napustili Jeruzalem s nakanom da se vrate kući, razočarani žalosnim svršetkom Učitelja koji je u njima probudio nadu. Na putu im se pridruži neki stranac. Dok su išli zajedno on ih je hrabrio: podsjetio ih je na proročanstva brojnih proroka koji su jedni za drugima dolazili kroz vjekove. Iznenada im se, zatim Isus objavio za vrijeme obroka u jednom svratištu u Emausu. Netom su ga prepoznali, on je iščezao. Dao im je da osjete njegovu nazočnost nevidljivu ali stvarnu.

Oni se brzo vratiše u Jeruzalem. Svoj doživljaj nisu mogli zadržati za sebe. Morali su ga priopćiti prijateljima. Poput Marije i oni su se morali suočiti s nepovjerenjem onih koji su se nalazili okupljeni u kući: »Ali ni njima nisu vjerovali.« (Mk 16, 13)

Devetorica ne vjeruju da je Prijatelj iz Nazareta uistinu živ. Oni ne vjeruju čak ni Petru kojemu se Gospodin ukazao nakon što je ustanovio da je grob bio prazan (Lk 24, 33-34)

Četvero onih koji govore da su ga vidjeli: Marija, Petar i dvojica prijatelja iz Emausa bez sumnje su u iluziji. Marija je žena. Petar je nagao, to svi znaju. Dvojica prijatelja iz Emausa nisu iz skupine dvanaestorice. Otpor vjerovanju je velik. Raspravlja se iza zatvorenih vrata, poluglasno. Ništa ne smije izići van: »Oni su se bojali Židova.« (Iv 20, 19) Mišljenja i sudovi se izmjenjuju. Sumnja je počela ulaziti i u srca onih koji su rekli da su ga vidjeli. Ljudski je sumnjati o svojoj vjeri pred čvrstim uvjerenjem drugih.

Iznenada, dok su raspravljali stiže moment provjere: »Dok su oni još o tom govorili sam Isus stade među njih te reče: 'Mir vama!'« (Lk 24, 36; Iv 20, 19)

Oni se još opiru, nalaze se između straha i iznenađenja. Ustvari oni ne vjeruju svojim očima. Misle da su žrtve zajedničke obmane. Oni misle da vide »duh«. Isus ih poziva da opipaju njegovo tijelo. Zaprepaštenje prelazi pomalo u vjeru, ali sve nesigurnosti ne nestaju: »'Imate li što za jelo?' Dadoše mu komad pečene ribe. On je uze i pojede pred njima.« (Lk 24, 41-42)

Posljednje sumnje nestaju. Uistinu, on je među njima! Prijatelj bez takmaca, oživljivač njihova nestalnog prijateljstva. I samo prijateljstvo uskrisava. Ono je iz temelja obnovljeno nakon mračnog procesa, muke na križu, otkotrljanog kamena s groba i straha da će ih prepoznati kao učenike.

Te večeri, Toma je bio odsutan. Ni njega neće moći uvjeriti novim svjetlom obasjani pogledi i lica njegovih prijatelja! Isus poznaje ljude i njihove poteškoće za vjerovanje. Osam dana kasnije, on je opet došao među svoje da uvjeri i posljednjega koji se još koleba i koji će, u zadivljenju, iskusiti Uskrsloga.

Oni se dakle vrate u svoju zemlju, u Galileju. Još ne znaju što treba činiti. Oni žive zajedno s jednim novim iskustvom – s prijateljstvom Učitelja koji ih je upravo nazvao »prijateljima« na Posljednjoj večeri. (Iv 15, 15) Prijatelji s »novom zapovijedi« po kojoj će se prepoznati kao njegovi učenici i po kojoj će Evanđelje, njegova »radosna vijest«, postati uvjerljivim. (Iv 13, 34-35; 15, 12-15)

Oni su se vratili svojim nekadašnjim poslovima. Većina ih je radila zajedno s ladicama Petra i Andrije, Jakova i Ivana. (Iv 21, 1-2) Među sobom razgovaraju o Uskrslom, ali o njemu se ne usuđuju govoriti pred svojim sunarodnjacima. Ako se o njemu i govori to se čini s oprezom. Imaju oni žalosno iskustvo s promjenljivim raspoloženjem naroda. Prije no što počnu djelovati, oni u vjeri i sa strpljenjem čekaju Prijateljeve upute.

Isus se ponovo ukaza. Najprije kraj jezera kad su se, poslije bezuspješnog ribolova, vraćali na obalu. (Iv 21, 1-23) Zatim na jednoj gori u Galileji. (Mt 28, 16-20) Dva uzastopna susreta: on ih poziva da navještaju Radosnu vijest svim ljudima na čitavoj zemlji.

Napokon, on im se ukazuje posljednji put blizu Jeruzalema:

»Zatim ih povede u blizinu Betanije, podiže ruke pa ih blagoslovi. I dok ih je blagoslivljao, rastade se od njih: bi uznesen na nebo. Oni padoše ničice pred njim pa se zatim s velikim veseljem vratiše u Jeruzalem, gdje su sve vrijeme bili u hramu hvaleći Boga.« (Lk 24, 50-53)

Ostalo im je prijateljstvo Uskrsloga i poslanje koje im je bilo povjereno, neobično poslanje. Ta jedanaestorica jednostavnih ljudi, bez kulture, bila su pozvana svim ljudima naviještati uistinu nevjerojatnu stvarnost uskrsloga Krista, bez vidljivih podataka, bez sredstava, bez mogućnosti provjere. Vjerodostojnost Radosne vijesti jedino je vezana uz »zakon ljubavi« i osobno iskustvo koje će prijatelji svjedočiti.

Uskrsli, nova dimenzija

U uskrsnom vremenu više nego inače susrećemo se sa središnjim misterijem kršćanske vjere koji nadilazi povijest te ga prihvaćamo samo u vjeri, a razum ga može tek toliko razlučiti koliko se daje vjerom prosvijetliti. Doista, vjerovati u uskrsnuće više je nego prihvaćati svjedočanstvo učenika da je Isus živ jer su ga poslije smrti na Kalvariji živa vidjeli, dodirivali, s njim razgovarali i blagovali.

DUBLJI SADRŽAJI ISKUSTVENE SPOZNAJE

Ostane li naša pozornost zarobljena iskustvenim spoznajama Isusovih učenika o tome da je on, iako ubijen – živ, uskrsnuo, doći ćemo u opasnost da uskrsnuće shvatimo kao jednostavno oživljenje: povratak u život kakvim je živio prije žrtve na Golgoti, nadopunjen nekim tajanstvenim sposobnostima da ulazi i izlazi kroz zatvorena vrata i da se bez vremenskog razmaka s jednog mjesta nađe neposredno na drugom. No on je i prije golgotske drame očitovao neke neobjašnjive sposobnosti pa zato ni ove ne bi bile nešto bitno novo. Bilo bi to doista površno shvaćanje, dapače neozbiljno, jer bi moglo navesti i na pomisao o prividnoj smrti Isusovoj.

Evanđeoski izvještaji o Isusovim ukazanjima ističu da je

to doista onaj isti Isus kojega su učenici upoznali tijekom triju godina života s njime. Isto tako i isticanje dokaza da Isus koji se ukazuje ima pravo tijelo, moglo bi nas navesti na shvaćanje da se ni u čemu nije izmijenio u odnosu na stanje prije smrti, te da bi mogao nastaviti život sa svojim učenicima u Galileji kao i nekoć. Međutim, prema nauku Crkve, nova Isusova nazočnost među učenicima nema za cilj samo podsjećanje na minulu prošlost. Ono što se začelo neposredno prije njegove muke i smrti, to se doista i obistinilo, a ovo što se sada zbiva samo je očitovanje te stvarnosti – u »bljeskovima«. Treba, naime, jako dobro shvatiti koji je pravi cilj tih izvještaja o Isusovim ukazanjima kad on jede sa svojim učenicima da ih uvjeri kako se ne radi ni o utvari ni o duhu »jer duh nema tijelo i kosti«, ili kad im pokazuje rane koje je zadobio na križu da bi i okorjelim sumnjivcima dokazao da je to zaista on. Evanđeoska tradicija prvenstveno ističe istovjetnost i različnost »onog« Isusa i »ovog« Isusa: Uskrsli Gospodin doista je Isus iz Nazareta!

ISUSOVO NOVO STANJE

Izvještaji o iskustvenoj spoznaji Uskrslog žele također istaknuti novo stanje u kojem se on sada nalazi. Ako nam Evanđelja govore da on može s jednog mjesta neposredno prijeći na drugo, da se iznenada može pojaviti u jednoj dvorani i iz nje nestati, onda nam time ne žele predočiti mimonaravne ili čudesne pojave, nego žele navijestiti da se Krist sada nalazi izvan zakona vremena i prostora, ali je ostao i nazočan u vremenu i prostoru – na drugi način. Njegova nazočnost više nije ograničena na jedno mjesto, niti je vezana za neko određeno vrijeme. Krist je od sada nazočan svim vremenima i svim prostorima, svakom trenutku povijesti i svakom mjestu na svijetu i u kozmosu. Kralj i Gospodar Neba i Zemlje. Učenici su u tim »iskustvenim ukazanjima« upoznali ono što mi zovemo Kristova nazočnost ili Božja posvudašnjost.

Istovjetnost Uskrslog s Isusom iz Nazareta nametnula se učenicima u pojedinačnim iskustvima ukazanjem Petru, Jakovu, Toni i Pavlu koji su poimenično nabrojeni, ali još više i češće u grupnom iskustvu – dvojici na putu u Emaus, jedanaestorici u dvorani, grupi na jezeru i nadasve braći kojih je bilo preko pet stotina, kako nas obavještava sv. Pavao (1 Kor 15, 5-7). Krist im se nametnuo kao onaj koji je živ među njima, ali od sada ne pripada samo njima, nego po drugačijem stanju u kojem se sada nalazi pripada i drugačijem svijetu nego je njihov: »Smrt nad njim više ne gospoduje!«

NOVA DIMENZIJA USKRSLOG, NOVO POSLANJE UČENIKA

Analiziramo li riječi Uskrslog koje su nam zabilježene u izvještajima o njegovim ukazanjima, iz njih ćemo saznati da je Isus po uskrsnuću poprimio novu dimenziju. To se jasno otkriva iz onoga što i kako Isus shvaća pod poslanjem svojih učenika: Uskrsli se ukazuje učenicima da im povjeri jedno poslanje koje se ubuduće odnosi na cijeli svijet.

Prije svoje smrti Isus je rekao ženi Kananejki, poganki koja ga je došla moliti za zdravlje svoje kćeri: »Nisam poslan nego k izgubljenim ovcama doma Izraelova.« (Mt 15, 24) Koji je smisao te Isusove izjave? On želi naglasiti da se podvrgava Bo-

(Nastavak na str. 118)

»PRUŽI RUKU SVOJU I STAVI JE U MOJ BOK TE NE BUDI VIŠE NEVJERNIK, VEĆ VJERNIK!« (Iv 20, 27)

Za smanjenje oružja i uspješan nadzor nad trgovinom njime

Nakon katastrofe drugog svjetskog rata u narodima je kratko živjela nada da će se čovječanstvo napokon opametiti i da više neće ratovati. Međutim, ta se nada brzo izjalovila. Dojučerašnji ratni saveznici postali su suparnici i svijet se podijelio na dva suprotstavljena tabora. Uskoro je počela utrka u naoružavanju svim vrstama oružja, osobito u atomskom i kemijskom. Umjesto kruha za život, proizvodile su se bombe za smrt. Krvavi ratovi buktali su na raznim mjestima svijeta i, samo zahvaljujući strahu od općesvjetskog požara koji bi značio i kraj Zemlje, nije se nijedan od tih krajevnih ratova premetnuo u svjetski.

Svi rimski pape od rata na ovamo (od Pia XII do Ivana Pavla II) svojski su se zauzimali za mir. Oružja je, naime, u zalihi toliko da bi se njime moglo višekratno uništiti cijelu Zemlju, a ne samo pojedinu pokrajinu. Nitko više nije siguran. Dovoljno je napraviti samo jedan krivi potez i pritisnuti određeno dugme, ili da »virus« prodre u zakone kompjutera-čuvara, pa će nastati katastrofa veća od černobilske.

AKCIJA PAPE IVANA PAVLA II

Sadašnji je papa početkom osamdesetih godina bio upoznat s opasnošću svjetskog sukoba u nuklearnom ratu. Okupio je tada najmjerodavnije znanstvenike da čuje njihovo mnijenje o eventualnom nuklearnom sukobu. Rezultat njihova rada poslao je u pet najvećih središta svjetske moći. Dokument o opasnosti bio je veoma uvjerljiv i potresan, ali se trka u naoružavanju nastavila, a počelo se govoriti i o »ratu zvijezda«. U tako silnoj opasnosti Papa je želio probuditi savjest čovječanstva. U Asiz, grad sv. Franje, pozvao je na molitvu predstavnike svih religioznih ljudi na svijetu. Pred očima svijeta molili su se za pobjedu razuma i za mir. Molili su se svaki na svoj način, ali su svi vapili istom Bogu, Stvoritelju i Gospodaru svega stvorenoga koji neizmjerno ljubi čovjeka i brižno bdije nad njegovim životnim stazama. Toga su dana sve privatne i javne, pojedinačne i zajedničke molitvene inicijative kršćanskih Crkvi, kao i one u krilu prirodnih religija, dobile planetaran značaj. Čitav svijet ujedinio se u molitvi za mir. Bio je to ujedno poziv odgovornima svijeta da prestanu s utrkom u naoružavanju i da svoja nastojanja usmjere na izgradnju novog svijeta, svijeta pravednosti i mira.

Duh i molitva Asiza se nastavlja. Prošle su godine organizirali takav svjetski molitveni skup u Japanu koji je doživio strahotu atomske bombe od koje još i sada proživljava posljedice. Izaslanik Sv. Oca na tom skupu bio je kardinal Arinze, predsjednik Tajništva za nekršćane. Na drugu obljetnicu Asiza (1986) molitveni skup organizirala je zajednica sv. Egidija u Rimu. Vrhunac tog susreta bio je molitveni dan u bazilici Sv. Marije u zatiberju (S. Maria in Trastevere) i na trgu pred njom. Tom prigodom progovorio je i Sv. Otac:

DAR MIRA TRAŽI NAŠU USTRAJNOST U MOLITVI

»Veliki dar mira traži našu ustrajnost u duhu molitve i nade... Opasnost prijetećih sukoba još je uvijek prisutna. Mnogi još uvijek tpe od posljedica rata i neprijateljstva. Mnogo ih je koji svoje nade još uvijek stavljaju u oružanu silu i smatraju da se samo tako može otkloniti sukob među pojedinim narodima.

Naša molitva i naša čežnja za mirom izgledaju kao nešto neznatno kad se usporede s logikom sile koja je rasprostranjena na sve strane... I-pak, one predstavljaju jedan rezervoar duhovnih energija koje svijet štite od nasilničkih napada, a graditelje mira nadahnjuju i ohrabruju...

Svijet treba graditelje mira, a njih treba tražiti među onima koji se mole i koji su Boga stavili u središte svoga života.« (Osserv. Rom. njemačko izdanje od 29. 10. 1988. str. 15)

Ovog mjeseca se i članovi AM žele na poseban način priključiti toj velikoj molitvi čovječanstva i tako dati svoj osobit prilog za veliku stvar mira. Upravo u ovo pouskrsno vrijeme žele kucati na dobro Srce Uskrslog Gospodina da našem uznemirenom vremenu podari onaj veliki dar mira kojim je obdario apostole na dan svoga Uskrsnuća.

LED SE POČEO TOPITI MEĐU VELIKIMA

Utješna je činjenica da su se »veliki« napokon počeli sporazumijevati. Dio nakupljenog oružja počeo se uklanjati i napetost pomalo popušta. To stvara ozračje povjerenja koje bi omogućilo da se ide dalje s razoružanjem. Uza sve to vojni su izdaci još uvijek nevjerojatno veliki i trgovina oružjem cvjeta na sve strane. Mira nema i ne može ga biti tamo gdje se gomila oružje, gdje nema »slobode, istine, pravde i ljubavi« kako je to napisao Ivan XXIII u enciklici »Pacem in terris«.

Iako velike sile čuvaju tajnu o svome naoružanju, stručnjaci su proračunali da danas u svijetu ima preko 50.000 nuklearnih raketa s ukupnom eksplozivnom moću milijun puta jačom od bombe koja je 1945. bačena na Hirošimu.

Prema jednoj studiji Ujedinjenih naroda u svijetu se troši u vojne svrhe 20% nacionalnog blaga. U nerazvijenim zemljama u tu svrhu troši se tri puta više nego na školstvo i zdravstvo. Godine 1983. vojni izdaci na svijetu iznosili su 800 milijardi dolara. Danas se ta svota približava svoti od 1.000 milijardi. Od toga 70% otpada na troškove u 6 najjačih vojnih sila na svijetu, a ostatak na ostale. U svjetskim razmjerima na jednog vojnika troši se 20.000 dolara, a za jedno školsko dijete samo 380 dolara. Na svakih 100.000 ljudi otpada 556 vojnika i samo 85 liječnika. U ratnim sukobima poslije drugog svjetskog rata, a bilo ih je 150, poginulo je oko 20 milijuna ljudi. Kad bi nas promatralo neko razumno biće s drugog planeta, prosudilo bi da nismo ni dostojni živjeti na Zemlji. Tako nas prosuđuje i Bog, ali nas drži samo njegovo milosrđe koje nam je zbog naše zloće poslalo utjelovljenog Boga, Kralja mira, da nam mijenja srce. Molimo zato često molitvu Ivana XXIII:

»Neka Otkupitelj iz čovjekove duše izbriše sve što može nauditi miru, i neka sve preobrazi u svjedoke istine, pravde i bratske ljubavi. Neka svojim svjetlom obasja pameti onih koji su na čelu naroda, da skupa s čestitim blagostanjem podare građane prekrasnim darom zajamčena mira. Neka Krist raspali volju svih ljudi da probiju pregrade koje ih razdvajaju te da ukrijepe veze uzajamne ljubavi, da bi se uzajamno shvaćali i oprostili nanesene uvrede, tako da se pod njegovim vodstvom i zaštitom svi narodi zagrle kao braća te da u njima uvijek cvjeta i vlada žuđeni mir!« (Pac. in ter. 71)

Nakana naših biskupa:

DA MLADI U SVOJIM PROBLEMIMA IMAJU POVJERENJA U CRKVU

Na jednu Bijelu nedjelju pošao je Ivan Pavao II na pastoralno putovanje u Milano. U jednom susretu okupilo se oko njega oko 200 tisuća mladih. Nekoliko sati zajedno su razmišljali, molili i pjevali. Mladi su slušali Papinu očinsku riječ i postavljali pitanja o svojim gorućim problemima. Za vrijeme tog programa jedan je novinar nekim prisutnima postavio pitanje o razlogu njihova dolaska na ovaj skup. Jedan mladić koji inače ne ide redovito u crkvu jednostavno mu je odgovorio: »Došao sam zato što mislim da je to jedini čovjek koji mi može vratiti nadu koju sam izgubio usred tolikih životnih razočaranja.«

Problem mladih danas je veoma slojevit. Mladi nisu pošteđeni od razornih procesa ovoga trenutka. I dok se u sadašnjosti još nekako snalaze, budućnost im je veliki problem. Ima li Crkva, i ona hijerarhijska i ona »u malom« – obiteljska, mladima što ponuditi za njihovo sutra? Mladi će u Crkvu imati onoliko povjerenja koliko im ona pruža nadu i perspektivu za sutra. Ta se garancija ne daje jeftinim riječima nego ozbiljnim zalaganjem za njih i zajedno s njima traženjem bolje budućnosti. I ako se ozbiljno potrudimo da njihove probleme shvatimo i s njima ih rješavamo, oni će rasti u povjerenju. U tom možemo mnogo naučiti od Sv. Oca.

Zato se moramo i moliti da svojom brigom za mlade i svojim evanđeoskim svjedočanstvom života postanemo dostojni njihova povjerenja. To na poseban način vrijedi za svećenike, redovnike i redovnice, koje je Gospodin pozvao da budu predvodnici Božjeg naroda i da drugima proročki otkrivaju i pokazuju staze koje vode u Božju budućnost.

Petar GALAUNER

(Nastavak sa str. 115)

žjem planu koji predviđa da spasenje bude ponuđeno najprije Izraelu te izgleda da je samo zbog upornosti te žene, koja nije bila kći Izraelova, učinio čudo. Isus, dapače, i svoje propovijedanje ograničava samo na Izrael čije granice nije tako reći prestupio. A kad svoje učenike šalje da propovijedaju po gradovima i selima, kamo je sam kanio doći, zabranio im je prelaziti granice Izraela: »Ne idite k poganima i ne ulazite u gradove samaritanske. Idite radije k izgubljenim ovcama doma Izraelova.« (Mt 10, 5-6) Takav izraz ne sadrži potpunu zabranu, nego samo ističe posvemašnju prednost.

Sasvim drugačije nastupa poslije uskrsnuća. Kao Uskrsli, on više nije samo prorok Izraelov, nego je od sada Gospodin i Gospodar cijele Zemlje. To je nova poruka i saznanje koje su njegovi učenici primili tijekom njegovih ukazanja. Jednom je rekao svojim učenicima: »Dana mi je sva vlast na Nebu i na Zemlji; idite, i sve narode učinite mojim učenicima, krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga!« (Mt 28, 18-19)

Misao o sveopćem poslanju Isusa Krista nalazimo i kod sv. Luke: »Od sada će, u ime Kristovo, svim narodima biti naviještano obraćenje za oproštenje grijeha, počevši od Jeruzalema.« (Lk 24, 47) Za sv. Luku poslanje počinje u Jeruzalemu, ali se ne smije zaustaviti dok ne obasja cijeli svijet. Sv. Ivan također ističe to poslanje kao zadatak: »Kao što je mene poslao moj Otac, tako ja šaljem vas.« (Lk 20, 21)

Izvještaji o Isusovim ukazanjima svjedoče nam, dakle, o novom biću što ga je Isus primio u uskrsnuću. Sv. Pavao reći će da se je Krist Isus »uskrsnućem od mrtvih – po Duhom Svetom – pokazao kao Sin Božji, sa svom vlašću.« (Rim 1, 4) On više nije Sin Božji u slabašnim ljudskim uvjetima, u uništenju koje je prihvatio (Fil 2, 7), nego je sada Sin Božji u punini. Poslanica Hebrejima nam kaže: »Postigavši savršenstvo, postade svima koji mu se pokoravaju uzrok vječnoga spasenja.« (Hebr 5, 9)

Vjera u uskrsnuće ne zaustavlja se, dakle, ni nad praznim grobom, ni pred ukazanjima Uskrslog, nego preko praznog groba i preko ukazanja koja su učenicima potaknula vjeru, shvaćamo da je Bog Krista postavio za glavara svega čovječanstva. Od sada je on nazočan i djeluje u cijelom svijetu i u svim vremenima do konca svijeta: »Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta!«

STVARANJE I STVORENJA, ČOVJEK I CRKVA, SVE IMA SMISLA JEDINO U KRISTU USKRSLOME

Uskrsli Krist obuhvaća svu ljudsku povijest od stvaranja svijeta do konca vremena. On joj daje smisao ne samo onog trenutka kada se na zemlji povijesno pojavio, nego i unazad do njezina iskona. Stvaranje je usmjereno prema njemu. Sv. Pavao to ističe u poslanici Kološanima: »U njemu je sve stvoreno na nebu i na zemlji, vidljivo i nevidljivo, sve je stvoreno po njemu i za njega.« (Kol 1, 16-17)

U činu stvaranja Bog si je pridružio Krista i sva stvorenja stvorena su po njemu i za njega, isto kao što se i sva povijest i sve čovječanstvo u njemu nanovo izriče.

Stvaranje nema smisla osim da bude za Krista. On daje svoj smisao ljudskoj povijesti od početka do kraja vremena. Samo u odnosu na njegovu osobu i njegov nauk sve dobiva svoje značenje i svoju vrijednost: ljudska nastojanja, rad, težnje, snovi, njihova patnja i njihove radosti. Sve se to mora procjenjivati u odnosu prema Kristovoj osobi. Uskrslome je dato da ljude sudi u svjetlu što ga je sam donio na svijet, ili drugačije rečeno, u svjetlu Evanđelja. Ta vlast što je Krist ima u svijetu nadilazi i sadašnje granice Crkve jer mu je Otac dao sve narode da svi ljudi u njemu nađu spasenje. Vjerovati, naime, u uskrslog Krista, znači vjerovati da ljudi osim njega nemaju drugog puta, ni datog ni mogućeg, na kojem bi mogli postići cilj za kojim teže. Tako je cijelo čovječanstvo pozvano da se usmjeri prema Kristu.

Po uskrslom Kristu Kraljevstvo Božje ustanovljuje se među ljudima. On sam je to Kraljevstvo Božje jer se po njemu, s njim i u njemu ostvaruje cjelovitost Božje zamisli. Pošto je navijestio dolazak Kraljevstva, i pošto je dao svoj život za njegovo ostvarenje, Isus je od svoga Oca primio puninu darova ljubavi, milosti, milosrđa i božanskog života što ga Bog daje i svima onima koji vjeruju da je Isus obećani Mesija i jedinorođeni Sin Očev (usp. 1 Iv 5, 11-13) To je dimenzija vjere u Kristovo uskrsnuće.

Valenitn MIKLOBUŠEC

Proslavljeni Krist, suvremenik svih ljudi

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Belgijanac Lambert Beauduin (Bodien) bio je najprije dijecezanski svećenik, a potom je stupio u benediktinski red. Odgovarajući željama Pija X prvi se je založio za liturgijski pokret. Kao profesor na benediktinskom učilištu sv. Anzelma u Rimu dolazio je u dodir s ljudima pravoslavne vjeroispovijesti. Plod je tih susreta bio taj što se istinski posvetio sjedinjenju Crkava. Sudjelovao je u glasovitim ekumenskim razgovorima u Malinesu (Belgija). Utemeljio je benediktinski samostan u Amayu. Mnogo je trpio zbog svojih stavova o ekumenizmu te se 1928. morao zahvaliti na priorskoj službi u svom samostanu. Bio je i prognan u Francusku odakle se tek 1951. vratio u samostan u Chevatogne u kojem je 1960. i umro u 86. godini života. Bijaše jedna od najznačajnijih ličnosti Crkve naših vremena. Čitav život tog velikog redovnika bio je usmjeren prema hvaljenju i slavljenju Boga po molitvi Crkve. O tome je i pisao. Evo što je napisao o molitvenom uskliku »aleluja«:

Aleluja je usklik trijumfa i radosti i to je ujedno prva pouka koju taj usklik sadrži. »Nama je dobro poznato, kaže sv. Leon, papa, da je otajstvo uskrsnuća najveće kršćansko otajstvo.« Uskrsnuće nas uvodi u srž vrhunaravnog života.

Po svom uskrsnom trijumfu slavni Krist je postao suvremenik svih naraštaja: Gospodar kraljevstva živih, začetnik života. Uskrsli je Krist postao u pravom smislu i u punoj istini »zaglavni kamen«, središte i sve u novom duhovnom poretku...

U promatranju Kristova života mnogi se zaustavljaju na događajima njegove muke. Mnogo češće nam se pokazuje križ načičkan mučilima nego trofejima uskrsne pobjede... Ne radi se o tome, razumije se, da zanemarimo križ i Spasiteljevo trpljenje. Ali bi križ bez sjaja uskrsnuća

od nas učinio bijedne ljude, a od Krista najgoreg zavodnka. Nek nam »aleluja« to rekne kad god je izgovorimo!

»Aleluja« nam još nešto govori. Ona znači: Hvalite Boga! Budimo »aleluja« od glave do pete, budimo revni klanjaoci našeg velikog Boga: Aleluja! Hvalite Boga! Klanjanje, zahvaljivanje, hvala, blagoslivanje, svi temeljni čini religiozne duše, koje sv. Ivan nabraja u Otkrivenju, slijevaju se u jedno jedincato klicanje puno beskrajnog štovanja: Aleluja! Hvalite Boga! (Usp. Otk. 19, 1-6)

Nije čudno što nam liturgija bez prestanka stavlja na usta taj poklik. Crkva želi utisnuti u našu dušu to temeljno klanjalačko raspoloženje. Želi da naše bogoštovlje bude usredotočeno na Boga kao što je to bilo kod Isusa: »Oče naš koji jesi na nebesima!«

Pobožnost nagnuta nad samu sebe, opsjednuta našim vlastitim ja, ona stalna zabrinutost za našu siromašnu osobu i za naše interese, ono štovanje Boga od »hitne pomoći«, ona pobožnost upravljena na naš ja (egocentrična) nije doduše kažnjiva, ali joj manjka polet i snaga. Stoga ustoličimo u svojoj duši ono bogoštovno raspoloženje puno klanjanja i ljubavi koje će od cijelog našeg života učiniti pjesmu hvale na slavu Očevu.

»Hvalimo Boga, aleluja! Hvalimo ga,« kako reče sv. Augustin »svojim vladanjem i svojim riječima, svojim osjećajima i svojim govorom, svojim hvalama i svojim životom!«

Hvalimo ga u zajedništvu sa presv. Srcem Isusovim!

Nismo nadljudi

Piše: prof. Radovan GRGEC

Zahvaljujući Riječi, koja je tijelom postala, Bog nam se približio tako reći na dohvat ruke. Postavši čovjekom, Isus Krist iskusio je na vlastitoj koži sve što je ljudsko, lice i naličje ljudske sudbine. Bio nam je u svemu sličan osim u grijehu. Iako je po svojoj ljudskoj naravi bio izložen i našim kušnjama i slabostima, Isus nije bio slabić, nego najuzvišeniji predstavnik naše vrste. I kao čovjek mogao nam je reći, svjestan svojega poslanja: »Ja sam put, istina i život!«

Stoga možemo razumjeti sve one vjernike koje je Martin Scorsese povrijedio i sablaznio svojim filmom »Posljednja Kristova kušnja«, prikazavši Isusa kao slabića. Isus Krist osjetio je, doduše, žalac kušnje, ali je bio i ostao Bogočovjek, koji nas je svojom patnjom spasio, i pobjednik nad smrću, koji je svojim uskrsnućem zajamčio i naše osobno uskrsnuće. Prilično je neukusno istraživati podsvijest Onoga koji je za nas najsvetiji i najsvjetliji primjer nasljedovanja, na naturalistički i psihoanalitički način, kako bi to zadovoljilo znatiželju publike. Povrijedili bi nas i uvrijedili i oni koji bi na taj način prikazali život i djelo naših nacionalnih junaka i ljudi koje poštujemo.

Nikola Šop, jedan od najvećih hrvatskih pjesnika, prikazao nam je i približio, u svojoj zbirci »Isus i moja sjena«, Bogočovjeka na sasvim drugačiji način, nego što je to učinio Scorsese u svom filmu ili Ivan Slamnig u svojoj pjesmi »Bogočovjek«. S mnogo poštovanja, ali i s mnogo dobroćudnoga humora, približio nam je Spasitelja kao čovjeka koji je solidaran sa svim patnicima, prezrenima i progonjenima, koji razumije malene i slabe, koji suosjeća s »prosječnim« ljudima, ne vodeći previše računa o svom dostojanstvu i o svojoj »aureoli«. Tako je, pjesnički i duhovito, ušao u bit evanđeoske poruke i kršćanske duhovnosti.

Svojom milošću i samilošću, svojom svetošću i uzvišenošću, Isus Krist podiže nas iz tame u svjetlost, iz svijeta u »nadsvijet«. Međutim, dok živimo na ovoj zemlji, moramo biti svjesni činjenice da nismo nikakvi »nadljudi«, da smo slabi i ograničeni i da bez Boga ne možemo ništa učiniti. Uz Božju pomoć, pak, možemo postati i junaci i sveci, ali tako da pokazujemo razumijevanje i sućut prema sebi i drugima, razumijevanje i sućut prema ljudskoj patnji, slabosti i ograničenosti.

Uostalom, ni Krist, iako i Bog i čovjek, nije bio nikakav »nadčovjek«. Nisu to bili ni njegovi sveci. Petar ga je izdao, ali se pokajao za svoj čin (Lk 22,69) i postao poglavar apostolskog zbora. Pavao ga je čak i progonio, ali mu je dovoljna bila Božja milost da pobijedi svoju zaslijepljenost, zloću i slaboću, jer se Božja snaga očituje u našoj slabosti (2 Kor 9-10).

Valja nam se pomiriti s našim slabostima i ograničenostima i biti ponizni. Ima Netko tko nad nama bdije svojom jakošću i milošću, Netko tko je iskusio sva naša poniženja i našu agoniju te tako ušao u sjaj uskrsne zore. Svjesni da nismo nadljudi, nego naprosto ljudi potrebni Božje pomoći, čeznemo za oslobođenjem i spasenjem, stenjući i moleći, padajući i dižući se. Onaj koji je pobijedio smrt jamči nam da ćemo i mi pobijediti svoje ljudske slabosti i, očišćeni od grijeha, makar i posrćući, doći do cilja. Zato, kao i sv. Pavao, treba da se hvalimo svojim slabostima da se u nama nastani snaga Kristova (Rim 8, 26).

Bolnica

Bolnica! Što je to? Kuća jada, ili kuća posvećenja? Svakodnevno gledam ljude pognute teretom bolesti kako šetaju dugim hodnikom. Korak težak, kao da još otežava. Jauk onih već prikovanih za krevet kao za križ podsjeća na ono što čeka nekog sljedećeg...

Iako je u bolnici sve svijetlo oličeno tu se ipak najčešće gubi ono pravo svjetlo duše – radost. Taj gubitak očit je u očima zamagljenim suzama, na licu s bolnim grčem, s kojega je davno ishlapio osmijeh. Sve me to podsjeća na Kalvariju na koju mnoštvo nosi križeve. Posrće, pada, ustaje...

Ja kao medicinska sestra dobih ulogu Šimuna Cirenca – da im pomognem nositi križ: lijepom riječju, čašom vode, injekcijom, slušanjem, žlicom jela. U iznemoglom tijelu često i duh klone te bolesnici zaboravljaju da je iznad plafona nebo, iza oblaka sunce, da ima Netko, često zaboravljen, ali koji nikada ne zaboravlja – Gospodin Isus! On pamti sva svoja obećanja: sve pobožnosti, svi darovi, svako dobro djelo, sve je to upisano u njegovo srce.

S radošću darujem čitateljima Glasnika dva primjera od mnogih koja sam doživjela, a svjedoče da je Isus živ i vjeran, nazočan osobito u patnji i tamo gdje ga se moli, pa i u bolnici.

Jednoga dana ušla sam na drugom odjelu u sobu da posjetim poznatog bolesnika kod kojeg je ranije bio svećenik. Bio je bez svijesti te nismo mogli razgovarati. Pomolila sam se za njega i pozdravila njegove susjede u sobi. Prvi je bio starac na izmaku života. Znajući da je svećenik bio u sobi, upitah ga: – Niste li možda primijetili je li bio svećenik u posjeti? – Žalosno je odgovorio da nije, jer bi se u tom slučaju on ispovijedio, što nije učinio već 15 godina. Predložila sam da mu pozovem svećenika. Rado je pristao i ubrzo se ispovijedio. Kasnije mi je sav radostan pričao kako se on moli Srcu Isusovu i čita Glasnik Srca Isusova, i evo, dobri Isus nije ga zaboravio. Starac je uskoro umro.

Drugi slučaj zbio se na mom odjelu. Bio je prvi petak i svećenik je trebao doći ispovjediti dva bolesnika. Dok sam o tome razmišljala, dođe mi misao da to predložim i jednoj novoj bolesnici o kojoj nisam ništa znala. Bez posebnog uvoda pitala sam je bi li htjela ispovijed? Ona je uskliknula: »Srce Isusovo nije me ostavilo!« Toga trenutka bilo mi je jasno tko me potaknuo da to bez oklijevanja upitam dotičnu staricu: Isus!

U svim tim i drugim događajima vidim na djelu Isusa koji nijedno obećanje ne zaboravlja, koji i meni govori što mi valja činiti.

Poslije tih iskustava sve svoje bolesnike, posebno umiruće, povjeravam Isusovu Srcu, a djela ne izostaju. Ovaj svoj izvještaj završavam srdačnim pozdravom svim bolesnicima i onima koji oko njih rade i molbom da se brinemo za njihovo tijelo, ali da se borimo i za svaku dušu koja se u patnji lako gubi.

Na koncu dajem i odgovor na pitanje koje sam ga postavila na početku: »Što je za mene bolnica, ili bolesnička soba?« To je prostor u kojem se posvećuje i bolesnik i onaj koji ga dvori, ako su kršćani u pravom smislu te riječi. U suprotnom, to je samo prostor patnje koji može voditi i u propast.

FRANCISKA

BOLNICA JE PROSTOR U KOJEM SE POSVEĆUJE I BOLESNIK I ONAJ KOJI GA DVORI!

Otvoreno srce

Piše: Josip ANTOLOVIĆ

Objaviti se, kad se radi o srcu, isto je što i otvoriti se. Govoriti otvorena srca, otvoriti svoje srce ili ga zatvoriti, ispitivati srce i bubrege sve su to biblijski pojmovi svima neposredno dostupni i shvatljivi. Oni nam otkrivaju zajedničko iskustvo svih ljudi, govore o najjednostavijem i najobičnijem saobraćaju među ljudima.

No ti se izrazi mogu odnositi i na Boga, a to je u Bibliji prisutno na mnogim stranicama. Otvoreno srce je lijep pojam, zatvoreno srce je težak, mučan i često bolan pojam. Što znači otvoreno srce roditelja prema djeci i obratno, muža prema ženi i obratno, prijatelja prema prijatelju i obratno?

LJUDSKI GOVOR O BOŽANSKOJ STVARNOSTI

Bibličari kažu da, govoreći doslovno, već nam Stari zavjet govori kako Bog otvara srce. On nam priopćuje svoje tajne misli. Relativna rezerviranost ovdje je, kad se radi o mislima, osjetljivija negoli na području same osjetljivosti. Bog može, uprispodobljeno slikama iz ljudskog života, svoje uzbuđeno, uzburkano srce, otvarati, priopćavati, ali isto tako i ne priopćavati svoje tajne. On preko Izaije poručuje: »Misli vaše nisu moje misli, i puti moji nisu vaši puti... Visoko je iznad zemlje nebo, tako su puti moji iznad vaših putova i misli moje iznad vaših misli.« (55, 8-9) Time Bog ističe silnu razliku između svojih i ljudskih misli, a čovjek bi se u saobraćaju s Bogom morao truditi da svoje misli što više usklađuje s Božjim mislima i to bi bio najbolji odgovor otvorenom Božjem srcu.

Iz Biblije znamo da ima časova kad Bog usplamti gnjevom, kad ne može prikriti svoju ogorčenost. Tada ranjenom Božjem srcu »izmaknu« najdublje misli. To se naročito vidi kod proroka Hošee, a ista tema se nalazi i kod Izaije, Jeremije i Miheje kad govore o savezu između Boga i njegova naroda.

Bog govori preko Hošee: »Podignite tužbu, podignite, protiv majke svoje, jer ona mi nije više žena, a ja joj muž više nisam.« (2, 4) I Bog dalje razvija svoje teške optužbe: »I ona nije razumjela da joj ja davah i žito i mošt i ulje, da je obasipah srebrom i zlatom od kojega načiniše baale.« (Hošea 2, 10) Bog se služi tolikim slikama da bi svoj narod, a možemo reći i svakoga čovjeka, očuvao od svojevrsne duhovne tuposti zbog koje ne haje za svog Stvoritelja, ili da bi njegovo srce učinio otvorenim i osjetljivim za ono što je Božje. Izabrani je narod, na žalost često posrtao i u posrtanju posve otupio za Boga svoga, i zato on preko proroka otvara svoje ranjeno srce i šiba nezahvalnika.

BOŽJE »EKSPLOZIJE« PUNE SU DUBOKOG SMISLA

Božje »eksplozije«, ako su i rijetke, – misli Pater Guillet – pune su dubokog smisla. Navedimo ih!

»Čujte riječ Jahvinu, sinovi Izraelovi, jer Jahve se parbi sa stanovnicima zemlje.« (Hošea 4, 1) »S Izraelom ima Jahve parnicu, kaznit će Jakova prema postupcima, vratit će mu po djelima njegovim.« (Hošea 12, 3) »Ustade Jahve da se popravda s narodom svojim.« (Iz 3, 13) Kod Izaije u istom smislu značajna je pjesan o vinogradu (5, 1-6), u kojoj se potresno opisuje što je Jahve sve učinio za svog dragog Izraela, a za uzvrat primio »nepravde; nadao se pravičnosti, a eto vapaja.« (Iz 5, 7) »Dva zla narod moj učini: ostavi mene, IZVOR vode žive, te iskopa sebi kladence, kladence ispucane što vode držati ne mogu.« (Jer 2, 13)

U svim se tim tekstovima objavljuje Božje srce i dok se tako otvara ono traži i odgovor pa makar se u početku sastojao samo u raskajanoj šutnji. Bog je čovjeka, svoje stvorenje, postavio u red dijaloga, komuniciranja. I sva je vjera izraelskog naroda utemeljena na dijalogu s njegovim Bogom, dijalogom Srca k srcu, iz Srca u srce. Svjedo-

če o tome i Psalmi, ta odlična molitva Izraela. U njima se vjerno srce otvara svom Bogu da ga hvali i da mu zahvaljuje.

»Slavim te, Jahve, svim srcem svojim, ispovijedam sva čudesna djela tvoja.« (Ps 9, 2)

Psalmista ovako pred Bogom izlijeva svoje srce: »Ovako ću pjevati svagda tvom imenu, dan za danom vršit zavjete svoje.« (Ps 61, 9) »Pronikni me svega, Bože, srce mi upoznaj, iskušaj me i upoznaj misli moje.« (Ps 139, 23) »Poškropi me izopom da se očistim, operi me, i bit ću bjelji od snijega!« (Ps 51, 19) »Više si u moje srce ulio radosti nego kad obilno rode pšenica i vino.« (Ps 4, 8) Tu je očit radostan dijalog dvaju

srdaca. Isto i u Psalmu 16, 9: »Stog mi se srce raduje i kliče duša, i tijelo mi spokojno počiva.« »Duša mi gine i čezne za dvorima Jahvinim. Srce moje i moje tijelo kliču živomu Bogu.« (Ps 84, 3) »Počuj, o Jahve, čežnju siromašnih, okrijepi im srce, uho prikloni.« (Ps 10, 17) Kolike li objave srca u Starom zavjetu!?

ZAKON JE SRCA – UZAJAMNOST

Da bismo kao Psalmist i kao starozavjetni proroci imali onakvu slobodu komuniciranja s Bogom, da bismo mu bez ustručavanja i oklijevanja mogli otvarati sve tajne i dubine svoga srca, potrebno je biti uvjeren da je onaj koji sluša naš glas, naše vapaje i molitve Bog srca, Bog sa srcem otvorenim i osjetljivim za sve naše probleme. Iskreno izlijevanje srca pred Bogom može biti samo jeka Božjeg srca, a zakon je srca uvijek uzajamnost, komunikacija, srdačan razgovor.

I kako je onda smiješan, da ne reknem bijedan, strah pred pobožnošću Srcu Isusovu, pred samom riječju »srce«. Ako je Bog Jahve jedno veliko srce, onda je to pogotovo Bogočovjek Isus Krist koji ima ljudsko srce, simbol ljubavi Božje prema čovjeku. Valja, dakle, ponirati u svetopisamske tekstove i otkrivati otvoreno srce.

Na temelju svega možemo načiniti još jednu refleksiju. Ovaj svijet i sva povijest u kojoj živimo nije samo neko bojno polje u kojem bi čovjek bio žrtva jedne neprekidne borbe nekih tajanstvenih suprotstavljenih božanskih sila (Bog Starog i Bog Novog zavjeta), jer je istina, kako u kršćanskoj starini već reče sv. Irenej, da je »jedan Gospodin koji je u Riječi i u Mudrosti sve stvorio i rasporedio.«

I taj jedan jedini Bog Stvoritelj ujedno je i spasitelj čovjeka i čovječanstva, a njegovo spasenje stoji u savezu tj. u susretu, u gledanju, u neprestanom dijalogu i komuniciranju između Boga i čovjeka. Pa kako svaki dijaloški susret ima dinamičnost i ritam, tako ih ima i ovaj spasenjski. Njegovo prvo ostvarivanje bijaše u starozavjetnom profetizmu – vidjeli smo to kod proroka koje smo navodili – no on se najsavršenije ispunio u utjelovljenju Božje Riječi. »I Riječ je tijelom postala i nastanila se među nama.« (Iv 1, 14) Nastanivši se među nama nastavila je u punini dijalog srca s nama. Očitovala nam svoju ljubav, obasula nas milostima da i mi svoja srca širom otvorimo toj ljubavi. »Širom otvorite vrata Otkupitelju!« (Ivan Pavao II)

Taj dijaloški susret po utjelovljenju Riječi omogućit će nam onaj konačni susret u blaženom gledanju. Ono će biti potpuna otvorenost srdaca: Božjega i ljudskoga srca.

»Zato je tajna utjelovljenja, osim što ostvaruje spasenje, i daje mu jedan savršen smisao, a nas uči da je i spasenje u svakom slučaju susret – blaženo gledanje. I zato se već odsada bilo koji povijesni izbor, koji želi biti spasenjski, mora stopiti u jedan susret; slava dana Bogu ne može se dijeliti ili suprotstavljati čovjekovom unapređenju koje se isto tako ne može shvaćati kao neka autonomija i dijeljenje od Boga.« (Eliseo Ruffini) Otvorenost srdaca uvijek združuje, a nikad ne dijeli i ne razdvaja. Velika je to i blažena tajna kad se radi o Božjem i ljudskom srcu.

Susret koji ostaje

Kao rimskog vojnika slučaj me toga dana postavio u blizinu Cezareje. A možda to i nije bio slučaj. Za vrijeme kratkog odmora odvojio sam se od ostalih vojnika i promatrao proljetnu prirodu koja me oduševljavala. Najednom nepoznat glas iza mojih leđa prekinu moje sanjarenje pitanjem:
– Voliš prirodu?
Okrenuo sam se i ugledao nepoznata čovjeka. Odrastao je i ozbiljan, a opet izgleda pitom, mio i blag kao dijete. Dobrota mu sja na licu, a oči mu gledaju kao neka neobična svjetla. Radost, tuga, svečanost, mir, sve u istom trenu. Gotovo sam ishlapio i izgubio se u tim očima, a onda sam se sjetio da me je nešto pitao. U zbunjenosti sam to zaboravio, a on kao da čita moje misli, nasmiješio se i ponovno me upitao:
– Voliš prirodu?
Ah da, to me je pitao.
– Nekoga ili nešto moram voljeti – odgovorio sam i odmah znatiželjno dodao:
– A tko si ti?
– Isus. Učitelj iz Nazareta.
– A, ti si taj!? Drago mi je što sam te sreo. Ali mi nekako ne odgovaraš opisu koji imamo o tebi.
– Čijem opisu? Tko vam ga je dao?
– Farizeji! Govore da imaš ironične zmijske oči i da si zao zbog svog nauka. Videći te ovdje, ne mogu im vjerovati. Meni izgledaš jako dobar. Znam sigurno da si dobar. Vidi ti se to iz očiju. I kamenje bi potvrdilo da si dobar.
Čuo sam kako pričaju da si rekao da si Sin Božji. Je li to istina?

– A što ti misliš? pitao me uz jedva zamjetljiv osmijeh.
– Pa ja stvarno ne znam. Možda da, a možda i ne. Kod vas Židova sve mi je zagonetno! Sin Božji valjda bi morao biti bogatije obučen od tebe. Ti si siromašniji od prošjetnih jaglaca. A gdje stanuješ? U kojoj palači?
– Nemam ja nikakve palače, odgovori mi uz raskošan osmijeh.
– Nego?
– Pod vedrim nebom, ili gdje me tko primi.
– Stvarno? Onda sumnjam da si Sin Božji!
– A što ako ipak jesam?
– Bit će mi čast što sam te upoznao. A kakav je onda tvoj nauk zbog kojeg te grde?
– Moj nauk? To je LJUBAV!
– Kako ljubav? Kod tebe je sve to nešto čudno. Objasni mi malo što to znači!
– Moj Otac ljubi sve ljude, i ja ljubim sve ljude. Mi želimo da se i ljudi međusobno ljube i da jednom svi dođu u nebo, da se spase.
– Kažeš da tvoj Otac ljubi sve ljude. Možda! Ali ne vjerujem da ljubi i mene, rimskog vojnika koji ratujem za cara koji me za to plaća.
– Voli te, voli, silno te voli. Voli te takvog kakav jesi, da bi postao kakav još nisi. Preporođen!
– Nisam znao da bi se Bog Izraelov mogao zanimati za rimskog plaćenika. A drugi bogovi?
– Nema drugih bogova! Samo je jedan Bog koji je sve stvorio, sve uzdržava i svime upravlja jer sve ljubi.

Uto dođoše njegovi učenici koje je očekivao i pođe s njima.
– Baš mi je drago, Isuse, što sam te upoznao. Sjeti me se ponekad, dodah za oproštaj. Tajanstveno se smiješeći došapnuo mi je:
– Vrlo rado!
Pratio sam ih pogledom i nestao sam sâm u sebi. Činilo mi se da sam veća neznalica od magarca. Nikad dotad nisam čuo da se čovjek može preporoditi, a zaboravio sam Isusa pitati što ću biti kad se preporodim. Kad mi je pričao, osjećao sam da se u meni zaustavilo kucanje vremena. Nekako mi je toliko osvojio srce da bih volio da je on Sin Božji, Sin onog Boga koji je u meni toliko razlistao radost da sam planuo nadom.

U svojoj napornoj i nezahvalnoj službi, zbog koje me nitko ne voli, često sam slušao o Isusu. Pričalo se da čini čudesa, i to prava pravcata čudesa. Sretao bih grupe ljudi koji su ga tražili i htjeli slušati. Poželio sam da ga i ja ponovo vidim i da s njim popričam, ali kao rimski vojnik nisam si to smio dozvoliti pred drugima. Pomišljao sam i na to da ga potajno potražim, ali je i to bilo opasno. Priče o njemu su rasle. Jedni su ga voljeli, drugi mrzili. Među uglednijima se šaputalo da bi ga trebalo uhvatiti i ubiti jer zavarava narod. Ja sam na to pomislio:
– Ako je Sin Božji, to se neće dogoditi.
Bio sam uvjeren da on ima dvostruki život: jedan za svoj unutrašnji svijet i jedan za vanjski. Osjećaje koje sam

nosio od susreta s njim nadopunjao sam novima. Shvatio sam mnogo toga a u isto vrijeme ništa nisam znao. Bio sam siguran da on ima nepresušnu vedrinu, jednostavnost i nešto što nisam bio kadar objasniti, a onda se naglo prošrila vijest da su ga uhvatili, da ga je zapravo za šačicu novaca izdao jedan njegov učenik, da su ga već osudili i uskoro će ga raspeti. Nisam vjerovao da mu je tako nešto moguće učiniti. A tako je ipak bilo.

Bio sam određen da budem među vojnicima koji su pratili Isusa dok je nosio svoj križ do mjesta gdje su ga trebali raspeti. Bio sam raspoređen u grupi točno iza njega tako da sam sve dobro vidio.

Masa ljudi povijala se plamtećim gnjevom za svakom njegovom kretnjom. Bičevali su ga hladnim i šupljim pogledima. Djeca su vrištala. Neke su ga se žene htjele dotaknuti. Sav taj prizor točio mi je bol u srce. Govorio sam u sebi:

– To je početak njegova kraja. Tko ga ovdje zapravo voli, a tko mrzi? Pitao sam se kakva me to sila vuče k njemu i

kakva je to sila izazvala u meni dotad nepoznatu skladbu osjećaja i uzbuđenja? Svjetina je prosipala urlike i pljesnive riječi. Nikada prije nisam vidio toliko ljudi opijenih mržnjom i tako sumnjiva morala.

Križ je bio pretežak. Rasušen do kostiju. Isus je pod njim pao. Osjećao sam hrpu kamenja u utrobi. Zabranio sam sebi plač, ali se moja odluka ipak rastopila u nekoliko suza. Brižljivo sam ih obrisao da ih drugi ne opaze. – Jadni Isus, uzdisao sam u sebi.

Nakon nekoliko teških koraka ponovo je stao. Činilo se da će opet pasti. Ali ne. Zaustavio se radi neke žene. Po došaptavanju oko sebe shvatio sam da mu je to Majka. U tuzi za tugom, sva složena u suze, između dodira i krika nešto mu je šapnula. On ju je samo blago pogledao i krenuo dalje. Vidjelo se da je samo koracima među ljudima, a duhom je negdje daleko. U meni je raslo uvjerenje o njegovom nepripadanju ovome svijetu. Polako sam se preobražavao i razabirao jedan novi svijet koji mi je otkrivao svakim svojim korakom dok je njoj, Majci, tuga dubla nove bore oko očiju. Oštra ljudska zloba sjekla joj je i suze praveći od jedne dvije. Udisao sam sve veći strah. Učinilo mi se kao da netko iz moje vlastite dubine zapovijeda da mu pomognem. Doveden do suza nisam znao što trebam raditi. Suze sam suzdržavao, ali se srce u meni grčilo. – Hrabro Isuse! vikao sam u sebi.

Kad smo došli na Kalvariju, s mješavinom strepnje, straha i nade očekivao sam na kraju ipak čudo.

– Hajde, što čekaš! Učini nešto! Spasi se – mrmljao sam u sebi. Ako si Sin Božji, spasi se!

Naglo se okrenuo prema meni kao da je čuo moje misli. Znam, sigurno znam da mi se negdje u sebi nasmiješio, iako to nije mogao pokazati svojim iznakaženim licem i očima zalivenim krvlju. Osjetio sam taj osmijeh nekim nepoznatim osjetilom koje mi nije dalo da sumnjam. U muci pred samrtnički krik ispijao je gorčinu do dna. U svom umoru uspijevao je preživjeti, ali sam znao – neće zadugo.

Moja zaliha strpljivosti se iscrpila. Bacio sam koplje na pod i vikao u sebi:

– To je ironija sudbine! Zašto baš on gine? On sigurno nije ništa skrivio!

Čuo sam kako se okolo došaptavalo da on jako voli iznenađivati ljude pa bi to mogao pokušati i sada. Molio sam ga da prekine s tim i da siđe s križa. Sazrijevao sam u sebi i umirao istovremeno, ispunjen tisućama uzdaha. Ne znam što mi je bilo, ali ja sam se nadao nekakvom čudu, a on ništa. Bespomoćno pitanje koprcalo se u mojoj glavi:

– Zašto?

To strašno i potresno pitanje raslo je s naletima krvi iz njegovih rana, oduzimajući mi dah. Ponašao sam se kao kakva žena. U zraku se već osjećao goli dah smrti. Nešto je govorio. Činilo mi se da neće moći izreći sve riječi do kraja. Kada mu je glava klonula, shvatio sam da je ispustio dušu. Mrtav je!

Utopljena u razočaranju, na ruševinama iščekivanja čuda, u meni je još uvijek bojažljivo svjetlucala moja nada. A onda se zemlja tako rekuć ugušila u naletu grmljavi-

(Nastavak na str. 128)

Aleluja!

Tuga minu, Uskrs sinu,
Zvon zazuja,
Glas mu sveti svijetom leti
Aleluja!

Posred
sretne trešnje cvjetne
Časom susta,
Zlatnoj pčeli milo veli:
– Isus usta!

Budi more, budi gore
I slavuja,
Ljubi mirom zemlju širom,
Alekuja!

Liječi boli i sokoli
Stara, mlada,
I sve tiše šapćuć diše:
– Isus vlada.

Od tog zvuka pako kuka,
Bježi Guja,
Pada mana s Božjih rana,
Aleluja!

Srca mnoga željna Boga
Molbe šalju,
Uz jek zvona zbore ona
Svojem Kralju:

Daj nam iza ovog niza
Svih oluja
Srećom sijevat,
Vijekom pjevat
Aleluja!

Milan PAVELIĆ

Svim
prijateljima,
pretplatnicima i
suradnicima
želimo
SRETAN USKRS!
Uredništvo i uprava
Glasnika

(Nastavak sa str. 125)

ne i potresa. Vrisak stijena zaglušio je uši. Zaurlali su od straha i hramski stupovi, zastor je zacvilio i raskinuo se odozgo dodolje, od straha. Srce mi je otkucavalo samo jedno jedino ime: – Bog!

Ljudi su bježali i lupali se u prsa. Stajao sam u prikrajku i promatrao kao kameni kip. Preda mnom je bio žrtvenik ljubavi kojeg sigurno neće prekriti zaborav. Govorio sam mu:

– Evo me, dobri učitelju, na križanju mome i tvome. Ti u grob, a ja tko zna kamo! Kao što vidiš, nije lako postojati. Život nije vrt pun cvijeća. Pošto si rođen – umrijet ćeš. Postojanje je sazdano od bola. Ostavio si mi nemir i mir. Ostat ćeš mi kao uspomena, najljepše sjećanje. Prazninu koju sam nosio kao neminovni dio života, ti si mi ispunio. Tvoje oči neću nikad zaboraviti. Neponovljive su. Imale su čudesnu moć da osjete i otkriju tajnu misao. Podsjetile su me da postojim i da moram voditi računa o uzvišenim stvarima. Oživio si ono najskrivenije u meni. Nikada neću zaboraviti tvoj osmijeh. Sačuvat ću taj dar u srcu i izvaditi ga samo kad budem tužan, kad ne budem vidio izlaza iz svoje sudbine. Nikada ti neću prestati ponavljati: – Hvala, hvala! Samo mi nije jasno zašto na ovakav način odlaziš? Zašto se stvarno moramo rastati? Zašto? Uvijek taj zašto!

Moje iznenađenje, kad sam čuo da ćemo čuvati Isusov grob, bilo je ogromno. Nisam razumio zašto treba čuvati grob osuđenog na smrt.

– Ne namjerava valjda mrtav pobjeći – rekao je netko u šali.

Bio sam u drugoj smjeni noćne straže. Moj prijatelj Publije bjesnio je što moramo čuvati grob:

– Taj Isus je žigosan kao budala koja se proglasila kraljem, narodu je napričao masu laži. a mi ga i mrtva moramo čuvati! Zemljo, progutaj me! Ovo je stvarno prijelaz iz šupljeg u prazno. Glupo naređenje još glupljih glupana!

Stajao sam kraj groba i zamišljeno gledao u nebo.

– Da ti slučajno ne vidiš kakvu tragediju na nebu kad tako izgledaš u licu? Ili glumiš spomenik – pitao me prijatelj Publije. Skupih riječi da mu odgovorim, ali sam šutio. Mislio sam na Isusa koji je ležao mrtav u grobu iza mojih leđa. Noć je polako puzila prema kraju, a mene obuze raskoš neba. Kao da su se sa zvijezda čuli neki glasovi. Ne, bio je mir, potpuni mir.

Taman sam zaspao pod svojim vojničkim ogrtačem, a već sam usnuo da po stazama tražim Isusove korake, kad li se zemlja potrese, a zasljepljujuća zraka svjetla taknu grob. Mislio sam da sanjam otvorenih očiju i da vidim Isusa kako izlazi iz groba i nestaje u visinama prema nebu. A onda, onda se opet spustila tišina kao blagoslov. Nešto novo nastupilo je u meni. Neko neobjašnjivo uzbuđenje, a bilo je gotovo opipljivo. Postalo mi je jasno kamo otječe život. On ne ostaje zarobljen u grobu.

Od tada živim samo od njega. Postao mi je stvarniji nego itko drugi. Osjećam da ćemo se ponovo sresti. Siguran sam da će me čekati na izlazu iz mog života. Hoće! Znam da me neće iznevjeriti!

IVNA

Krist je uskrsnuo

Krist je uskrsnuo od mrtvih.
Ustani i ti!
Krist izlazi iz groba.
Oslobodi se i ti
lanaca grijeha!
Po Kristu postao si
novo stvorenje.
Obnovi se!

Božji je Prolaz,
vrijeme Uskrsnuća
i početak novog života!

Jučer s Kristom
prikovan na križ,
danas sam s njim
proslavljen!
Umirući jučer s njim,
danas se s njim
vraćam na život!
Jučer pokopan s njim,
danas uskrisujem s njim!

Krist, koji je uskrsnuo
od mrtvih,
obnavlja me u duhu
i čini, da postanem
novo stvorenje!

Sveti Grgur Nazijanski
(Preveo: Felix Višnjić)

50. OBLJETNICA BRAKA

Mijo i Elizabeta Bobičanec iz Sivice proslavili su 5. veljače ove godine 50. obljetnicu braka. Sv. Misi zahvalnici u župnoj crkvi Podturen prisustvovali su, uz slavljenike, brojni članovi obitelji. Njihovo vjerno suputništvo Gospodin je blagoslovio s petero djece: dva sina i tri kćeri. Danas se ponose s petnaestero unučadi i devetero praunučadi.

Mijo i Elizabeta dugogodišnji su pretplatnici i vjerni čitatelji »Glasnika Srca Isusova i Marijina«.

Neka Gospodin poživi i blagoslovi cijelu brojnu obitelj!

Povratak zlatnom stazom

Piše: Božica GREGUR

Davno je život počeo pisati ovu priču. Vrijeme je prolazilo, stvarnost je ostajala. Iz dana u dan bivala je sve izrazitija i nepodnošljivija. Zato sam je odlučila napisati.

Prije petnaest godina rodila sam se u jednoj sretnoj i pobožnoj obitelji. Sedam godina uživala sam u očevoj i majčinoj ljubavi. Osjećala sam se najsretnijim djetetom među svom djecom.

Jednog lijepog proljetnog dana punog sunca, jaglaca, ljubičica našla sam se na stazi prema našem domu. Kao i mnogo puta prije toga čekala sam tatu, da ga zagrlim i poljubim prije mame, ali je taj puta moje čekanje bilo uzaludno. Kasnije mi se priključila i mama. Čekale smo ga dugo, do kasne noći. Stalno sam zapitkivala mamu: »Gdje je danas tata tako dugo?« Mama me tješila: »Doći će tata. Mora dulje raditi.« »Ali zašto baš danas kad ga toliko želim vidjeti i pripravljen poljubac nemam kome utisnuti?«

Moj tata nije čuo naše riječi. Tiho i bez pozdrava ostavio nas je same. Dani su odmicali, tate nema. Suze teku same danju i noću. Sanjam ga i u snu vičem: »Oče, dragi oče!« Ali, odziva nema.

Bol u srcu biva sve jača i veća, očaj jecaja sve bolniji. Dani idu, dragog tate nema. Iz dana u dan sunce izlazi i opet zalazi, a lika očeva niotkud.

Bio je petak, lijep sunčan dan pun vedrine i sunčeva sjaja. Predvečer, prije zalaska sunca, bez nade da vidim tatu, nisam ga ni čekala na stazi ljubavi kako sam je sama zvala, pojavio se. Poletjela sam prema njemu vičući:»Oče, dragi oče, gdje si tako dugo?«

Poteku mu suze, ali bez riječi, bez odgovora, ide ravno u sobu. Spremio je svoje stvari, i bez riječi meni i mojoj majci, vratio se mrka pogleda istim putem kojim je došao. Plakala sam i molila ga da ne ode, ali sve je bilo uzalud. Potrčala sam za njim. Nisam znala što reći, ali moj nebeski Otac dao mi je snage da mu kažem: »Oče, dragi oče! Ako si ostavio svoju ženu, moju majku, zar možeš ostaviti i kćer svoju? Sjeti se onih riječi koje si mi mnogo puta ispričao, a čuo si ih od ostarjelog oca moje majke: 'život je lijep, ali ima i ružnih stvari, pa stoga, draga djeco, kad vam bude teško u životu, ne proklinjite svoju sudbinu, ne bacajte krivice jedan na drugoga, nego u teškim trenucima padnite u zagrljaj jedan drugome puni ljubavi, i sve ćete probleme riješiti!«

Toga trenutka moj je otac stao. Uplakan gledao je u mene. Izgovorio je naglas riječi koje dotad nisam čula: »Prokleta ženo! Zašto mi razori brak? Kunem te zauvijek!«

Obliven suzama vratio se mojoj majci. Kada je prešao prag povikala sam iz sveg glasa: »Oprosti mu, draga majko, kao što je otac oprostio izgubljenom sinu, da i ja imam svoga tatu.«

Svi smo zajedno pali u zagrljaj, a ja sam povikala u sav glas: »Oče, dragi oče, nikad nas više ne ostavljaj!«

Život žene zavodnice neka je proklet. Umalo zbog nje ne izgubih dragog i voljenog tatu.

Stazu kojom se tata vratio nazivam zlatnom stazom.

Dan u Kafarnaumu

Piše: Mirko NIKOLIĆ

Zamijetili smo kakav je Markov stil i koja mu je nakana kad piše svoje Evanđelje. Unatoč njegova interesa za male stvari, što svjedoči njegovo djelo u cjelini, ovdje se na početku nekamo žuri. Zaustavlja se samo na najvažnijim događajima stavljajući ih jedne uz druge bez one međusobne povezanosti i prijelaza na koje smo mi navikli. Zašto ta žurba, gotovo nestrpljivost?

Isus više nije sam. Svom djelu pridružuje prve učenike. To je strahovito važno. Zato se Marko žuri da to naglasi i stavi u prvi plan. Isus je okružen prvim učenicima. Stvorena je nova zajednica. Temelj joj je beskrajna vjera i povjerenje u Isusa koji zove. Prije nego će postati Isusovi svjedoci, njegove smrti i uskrsnuća, oni moraju sudjelovati u njegovu očitovanju, njegovu propovijedanju i djelu. Započelo je njihovo iskustvo Boga i zajedništva.

U KAFARNAUMU – Mk 1, 21 – 39

U društvu četvorice učenika Isus ulazi u Kafarnaum i Marko nam opisuje što se sve dogodilo tog dana u gradu. Mali je to bio grad smješten na sjeverozapadu Galilejskog mora. Od nekad vrlo živog i napučenog mjesta ostale su ruševine koje ukazuju na istinitost Markova zapisa. Vide se tragovi, ostaci za koje predaja veli da su od Petrove kuće ili crkve koja bi na njezinim temeljima bila sagrađena.

U Isusovo vrijeme Kafarnaum je bio i jedna vrsta graničnog prijelaza i zato je u njemu bila smještena carinarnica i posada. Preko njega je vodio važan put, iz područja u kojemu je vladao Herod Antipa, prema Damasku. Bio je lučki grad, pristanište kao što su to u naše vrijeme Amsterdam, Hong-Kong ili neka druga slična luka. Mjesto prolaza, miješanja rasa. Bilo je tu mornara, trgovaca, seljaka, ljudi opaljena lica iz obližnje pustinje... Susretali su se u njemu siromasi u prnjama i bogati i lijepo obučeni rimski građani, vojnici i omraženi carinici. To je bilo pravo lice grada u koji je Isus često navraćao. U njemu su kuću imali Petar i brat mu Andrija, prvi pozvani među učenicima. Grad je to u kojemu je Isus učinio mnoga čudesa, mnoge izliječio i utješio. U njemu je imao svratište kamo je navraćao kad bi boravio u Kafarnaumu. Premda je volio taj gradić, Isus ga je teško osudio i pribrojio drugim galilejskim gradićima koji su bili svjedoci Isusovih čudesa i propovijedanja, a nisu se obratili. Zato će »do pakla sići«. Sudbina je to i grada i čovjeka koji se poigra sa svojom sudbinom i proigra ponuđenu milost.

U ŠINAGOGI

Bila je subota kad se Isus sa svojim učenicima našao u Kafarnaumu. To je dan koji su Židovi posebno poštivali. Sedmi dan u tjednu slavio se prekidom rada i okupljanjem na bogoštovlje u sinagogu.

Sam naziv subota znači »prekid rada« ili možda »sedmi dan«, što podsjeća na Božji ritam stvaranja, rada i odmora opisan u Knjizi postanka. Pobožni židovski duh usklađivao je i oblikovao svoj život u tom Božjem ritmu. No, vremenom je Zakon odviše opteretio subotu mnoštvom propisa tako da je običnom puku bila više teret nego dan odmora i susreta s Bogom u molitvi i čitanjima. Zato je Isus osudio tako formalističko i odviše strogo poimanje subote i rekao da je subota radi čovjeka, a ne obratno.

Dok je rastao u Nazaretu, Isus, kao vjerni Davidov potomak, išao je subotom u sinagogu slušati čitanja iz Zakona i Proroka i njihova tumačenja. Ovaj put kad ulazi u sinagogu, to je drugačije.. Marko usmjeruje pažnju na njega. Isus počinje poučavati. Tu počinje i iznenađenje. Slušali su Židovi Kafarnauma svake subote tumačenja čitanja koja su bila čitana. Slušali su i već se navikli na njihovu običnost koja ih je teško pokretala i budila u njima posebne osjećaje prema Bogu. Ništa se posebno nije događalo. Kao da je i riječ Božja gubila snagu i oštricu u njihovu govoru i tumačenju. Osjećali su da ih njihovi tumači poučavaju samo iz dužnosti. Nekad im je to bolje, a nekad lošije uspijevalo. No, nikad kao ovom mladom Rabinu iz Nazareta. U njegovu je nastupu bilo nešto bitno novo. Stoga ih je oduševio. Zanijela ih je Božja riječ. Ona je dobila snagu koju bi trebala uvijek imati kad se izgovara i tumači. A što je Isus tumačio, ne znamo. Marko to ne spominje. Naglašava učinak Isusova nauka koji se osjetio u zanosu njegovih slušatelja. Osjetili su da je ovaj nauk drugačiji, da je izgovoren od onoga koji ima vlast tako poučavati. Nije mu to dužnost, kao književnicima, koja zna često biti neugodna i zato je i ne ispune u dostojanstvu koje zaslužuje. Snaga Božje riječi nije u naučenim formulama, lijepoj retorici, nego u životu. Ona se mora živjeti da bi mogla imati snagu kad se o njoj govori. Isus je bio ta življena i živa Riječ.

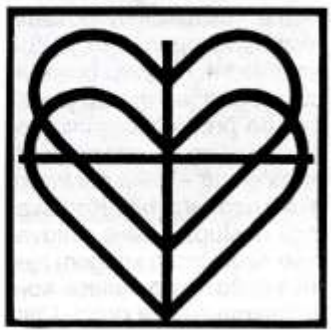
ČUDO U SINAGOGI

Jedna od glavnih oznaka Isusova nastupa jest propovijedanje, poučavanje koje je činio u punini Božjeg auktoriteta. Ako Marko ne govori o onome što je Isus u sinagogi tumačio, zato opisuje njegovo djelo. U tome je spretan i to daje snagu i ljepotu njegovu Evanđelju. Nije zapisao puno Isusovih riječi, ali je zato njegova djela vrlo precizno i marno opisao. U tome je nenadmašan.

Već na početku svog nastupa Isus je suočen sa svojim glavnim protivnikom. Otvara se nemila i bezpoštedna borba između Isusa i Sotone. Vidi se to u prijekornom pitanju opsjednutog čovjeka: »Što hoćeš od nas, Isuse Nazarećanine? Jesi li došao da nas uništiš?« Osjeća se napetost. Sukob je otvoren pred očevicima. Ako su u pustinji bili sami u svom sukobu, ovdje u sinagogi su bili izloženi pogledima svih nazočnih. Zato Sotona poseže za najjačim adutom. Odmah na početku želi drugačije usmjeriti Isusovu misiju. Ukazuje otvoreno tko je On, zna mu i ime. On je »Svetac Božji«, onaj koji živi u trajnoj Božjoj prisutnosti. Zato hoće da ga ljudi prihvate bučno i s pljeskom. Da ga uzmu za svog vođu koji bi ih poveo drugačije no što je bio Božji naum. To je Isus osjetio i zato mu zabranjuje svaki govor. Vrlo strogo mu prijeti i naređuje da izađe iz čovjeka.

Nema tu dijaloga. Isus je jasan i zahtjevan. Strog je u susretu sa Sotonom. I nakon Sotonina uzmaka i poraza na licima prisutnih vidi se zaprepaštenje. Oduvijek je bilo Božjih ljudi koji su vodili borbu protiv zlih duhova. Tjerali su ih iz opsjednutih. Uspješno ili ne, dugotrajnim molitvama i teškim dijalozima. Sotona nije lako uzmicao. Ovdje, bez ikakvih molitvenih formula, bez mučnih dijaloga, jednostavnom naredbom, Sotona uzmiče. Zato su ljudi u sinagogi zaprepašteni. Takvo nešto još nisu čuli ni doživjeli. Nova je to i silna nauka. Koje li neobičnosti u ovom događaju! Dok je Isusovu protivniku jasno tko je On i očituje ga drugima, Isusovi učenici, i oni koji ga susreću, kojima pomaže i koje liječi ne odgonetavaju pravu Isusovu misiju. Tako će oni ostajati u jednom raskoraku s obzirom na Isusovu osobu i poslanje tijekom cijelog njegova javnog djelovanja. Tek će u svjetlu Uskrsa u potpunosti shvatiti tko je Isus.

GLASNIK SIM
1963 – 1989.

Čovjek Crkve i Domovine

Odanost prema nedavno preminulom biskupu o. Miji Škvorcu dovela nas je na ovu Euharistijsku žrtvu. U duhu kršćanske predaje želimo »eucharisteîn« – zahvaljivati Bogu; želimo »eulogeîn« – blagoslivati Gospodina, što nam je podario milost da smo u životu imali takvog suvremenika, takvog suradnika i supatnika kakav je bio naš nezaboravni »pater Škvorc«.

Među vama, ovdje, priličan je broj onih koji su tek iz daljega mogli vidjeti i čuti toga neutrudivog poslenika u Božjem vinogradu dok je, navještajući Evanđelje, poletno svjedočio za vječnu Istinu, Pravdu i Ljubav. Činjenica je da su i takvi susreti s biskupom Škvorcom, proživljeni iz daljine, ostavljali u dušama neizbrisiv dojam. Tko je čuo samo jednu njegovu propovijed, mogao je i morao je uvidjeti da pred sobom ima čovjeka Božjeg, puna izvanrednih talenata – kako naravnih, tako i nadnaravnih. Kod svakoga nastupa o. Mije očitovala se neobičnom snagom njegova duša: duša djeteta, koje se zanima za sve dobro i lijepo, za sve što raste »uvis«, prema Nebu, prema Isusu; duša pjesnika, koji je sposoban čudesno blago svoga znanja i osjećanja pretočiti u skladan, neodoljiv, ponekad i gromovit govor; duša karizmatika, koji je pročišćen milošću i stradanjem imao na zemlji samo dvije ljubavi: Kristovu Crkvu i domovinu Hrvatsku...

No među vama je ovoga časa i golem broj onih kojima je Providnost udijelila, da iz bližega upoznaju o. Miju – kao dušobrižnika u osobnim razgovorima, kao robijaša u Staroj Gradiški, kao pomoćnika kardinala Kuharića u sjeni zagrebačke prvostolnice. Nemoguće je opisati što se kod tih susreta u pojedinim srcima zbivalo. Ali jedno moramo istaknuti: u dodiru i razgovoru s o. Mijom osjećali smo kao da nas je »okupao« valom evanđeoskog optimizma, valom životne radosti i nade u bolju, Božju budućnost.

Taj karizmatički dah vedrine i poleta zrcali se također u njegovoj pisanoj riječi, napose u brojnim stihovima, kao npr. u pjesmi-budnici, ispjevanoj za najsumornijih dana naše religiozne i nacionalne prošlosti: »Dižimo se, Gospa zove: treba zidat' Božji dom! Gospa traži vitezove našom dragom Hrvatskom... U srcima milijuna velik znak će opet sjat': Gospa će – milosti puna – novom svijetu Boga dat'!«

Kao čovjek Radosne vijesti Gospodnje, išao je o. Mijo vedra čela u sam zatvor, makar mu nije bio dokazan nikakav verbalni delikt. Na vratima »Petrinjske« zapita ga službenik, među ostalim:

»Datum rođenja?«

»Jedan-devet, jedan-devet, jedan-devet«, odgovori o. Škvorc.

»Kakav je to datum?« iznenadi se kaznioničar.

»Znate, rođen sam baš 1. rujna 1919.« – protumači mu zatvorenik...

Ne samo zatvor, nego ni bolest ni smrt nisu mogle takvom čovjeku pomračiti vedrinu duha. Ako nas je, pred dva tjedna, vijest o njegovu preminuću zatekla nespremne te još ni danas pravo ne shvaćamo da je zbiljski otišao od nas, on sam bio je odavna na taj trenutak spreman – kao vjerni evanđeoski sluga, kojemu je život Krist – a smrt samo dobitak.

S time smo, ustvari, dospjeli do onoga najintimnijeg, najosobnijeg, najizvornijeg što je ostalo skrovito u nutrini o. Mije: do njegova milosnog života pred Bogom, u Bogu i s Bogom. Poneki bljesak te intimnosti zabilježen je u njegovu dnevniku: vodio ga je do posljednjeg udara bolesti o minulom Božiću. No pravi, potpuni uvid u njegovu duhovnu veličinu omogućit će nam Svevišnji istom u dan vječnosti. Postoji, međutim, na rubu te intime – značajna crta koju ni mnogi bliski prijatelji o. Mije nisu poznavali. A tako je poučna, lijepa i potresna, da je moramo večeras otkriti.

Godine 1930. došao je desetgodišnji Mijo Škvorc u Zagreb, da bi u Nadbiskupskom sjemeništu pohađao osam razreda srednje škole, spremajući se na svećenički stalež. Ali, nakon četvrtog razreda, toliko se razočarao u Zagrebu da je odlučio napustiti

školovanje. Jedan od sjemenišnih odgojitelja, vlč. Mladen Relja, nije se htio pomiriti s tom dječakovom odlukom: naputi ga neka pročita brošuru »Sveci i blaženici Družbe Isusove«, i potom ga pozva k sebi na razgovor. Otvoreno ga zapita, da li bi htio poći k oo. isusovcima i nastaviti srednju školu u travničkom sjemeništu. Dječak uzvrati da bi rado pokušao tu mogućnost ali, zbog siromaštva roditelja, ne smije ni pomišljati na boravak u dalekoj Bosni. Poteškoću je riješio vlč. Relja krepkom izjavom: »Dokle god budeš u Travniku, ja ću snositi sve troškove za tebe!« I, kroz četiri godine, premda sam gorko iskušavan bolešću i gubitkom vida, taj plemeniti svećenik iz južne Hrvatske žrtvovao je polovicu svoje skromne zarade na školovanje Mije Škvorca u Travniku.

Napokon, u srpnju 1938. godine, mladi maturant stupa u novicijat Družbe Isusove na Jordanovcu u Zagrebu. Bilo je to svega stotinjak dana prije odlaska Ante Gabrića u daleku Indiju. Iste jeseni dođe k isusovačkom provincijalu o. Franji Jambrekoviću jedna žena iz Zagreba na razgovor. Reče da je po zanimanju pralja, tj. da šest dana u tjednu provodi perući rublje u podrumima zagrebačkih višekatnica. Zaželjela je da na sebe preuzme troškove izdržavanja i školovanja jednog mladog isusovca. Zatečen njezinom ponudom, provincijal joj za štićenika doznači novaka Miju Škvorca. Otada, kroz punih deset godina, ta će požrtvovna žena svakoga mjeseca donositi u Palmotićevu ulicu kovertu s iznosom za izdržavanje mladića, kojega je poznavala samo po imenu, dok on o njoj nije imao nikakva pojma. Istom pred ređenje 1948. godine, novi provincijal o. Karlo Grimm otkrije mu cijelu tajnu. Nato o. Mijo zamoli da se s tom divnom dušom susretne – što se i desilo. Pozvao ju je u svoj zavičaj na Mladu misu, ali se ona toj časti ugnula. Samo je zamolila njegov mladomisnički blagoslov i otišla sretna što je svojim istrošenim rukama toga divnog svećenika privela k Božjem oltaru. Vjerujemo da su se ove godine, 15. veljače, po njegovu preminuću – ponovo se našli u blaženoj vječnosti. Dakako, nije kod toga susreta manjkao ni vlč. Mladen Relja.

Zacijelo, možemo i moramo u biskupu o. Miji Škvorcu gledati »dar Neba« – poklon, kojim je Otac nebeski obdario naše sumorno doba. Nu, pazite, kako Bog u svojoj Providnosti postupa: On nam i najvrednije svoje darove poklanja preko ljudi. On milosno isprepliće niti naših sudbina – pa smo tako, po riječi Apostolovoj, svi od reda zaista »jedan bitak u Isusu Kristu«.

Nitko među nama ne rađa se sam, nitko ne raste niti ne uspijeva sam. Oca Miju darovao nam je Svevišnji po jednome slijepom svećeniku i po jednoj siromašnoj zagrebačkoj pralji. Kad je stoga »pater Škvorc«, i kao redovnik i kao biskup, djelovao – kad je tisuće oko sebe bodrio, tješio, oduševljavao, uvijek su nas kroz njega otajstveno dodirivala i dva dobrotvora iz njegovih mladih dana, a da mi toga nismo naslućivali. Koliko, dakle, i Crkva i hrvatski narod duguju tim dvjema dušama?! Njihovu ulogu i njihove zasluge pravo ćemo procijeniti tek na Sudnji dan. Imajući sve to pred očima, shvatimo da nam u o. Miji nije samo nešto dano, nego nam je ujedno i zadano!

Dužni smo danas nastojati da barem donekle popunimo prazninu koja je među nama ostala po odlasku biskupa Škvorca. Zdušnom molitvom i nesebičnom žrtvom revnujmo za nova duhovna zvanja koja su, na žalost, posljednjih desetljeća i u našem hrvatskom narodu postala sve rjeđa. No, u prvome redu, poput nezaboravnog o. Mije budimo svjedoci Evanđelja u današnjici, svjedoci Božjeg mira, vedrine i ljubavi usred jednog surovog svijeta koji kao da bi htio pretvoriti nam domovinu u »pakao prije Pakla«!

Josip ĆURIĆ

O. MIJO ŠKVORC, POMOĆNI BISKUP ZAGREBAČKI, IMAO JE NA ZEMLJI SAMO DVIJE LJUBAVI: KRISTOVU CRKVU I DOMOVINU HRVATSKU

Veliki sugovornik svakog braka

Piše: Vital VIDER

Sve bračne krize u dnu svoje zbilje imaju jedan jedini zajednički uzrok, a to je pomanjkanje unutarnjeg dodira među supružnicima, pomanjkanje susreta njihovih duša. Taj unutarnji susret ostvariv je samo putem redovitog i otvorenog razgovora o njihovom unutarnjem svijetu. Mlađim i starijim bračnim parovima treba uvijek iznova isticati: »Razgovarajte, razgovarajte, razgovarajte – da biste se upoznali!« Voljeti se, naime, može samo ona osoba koju poznajemo, kao što i pravu pomoć možemo pružiti samo onome čija nam duša nije ostala sakrivena. Čovjek je i sebi nepoznat i uvijek se iznova otkriva. Kako li je tek nepoznat drugome?! Zato su muž i žena međusobno nepoznate zvijezde ako se uvijek iznova ne očituju u uzajamnom razgovoru. Samo upoznati možete se uzajamno voljeti onakvi kakvi jeste i samo se tada možete uzajamno pomagati. Taj unutarnji razgovor i suživot ne trpi prekida jer svaki normalan čovjek neprestano se razvija a to znači i mijenja. Uvijek je isti i uvijek drugačiji, uvijek viđen i nikad do dna spoznat.

SUVREMENA ŽIVOTNA TRKA SMRTONOSAN JE NEPRIJATELJ BRAKA

Suvremeni ritam života, i trka do koje je došlo, neprijatelj je bračnog upoznavanja jer ono pretpostavlja više slobodna vremena nego što ga bračni drugovi danas imaju. Njima često ne preostaje drugo nego da »ukradu« slobodnog vremena za razgovor, i to moraju učiniti. Bez obzira na mnogobrojne obveze kojima trebaju udovoljiti, moraju znati da među obvezama kao i vrednotama postoji ljestvica. Neke su prvotne, neke drugotne, a neke čak sporedne, a prednost moraju imati uvijek prvotne. Tako na primjer briga za dijete ima prednost pred razgovorom sa susjedom premda je i to obveza radi dobrih odnosa. Briga za bračnog druga ima prednost pred gledanjem televizije premda je i gledanje televizije korisno radi izobrazbe, razonode... Najviša pak vrednota i obveza bračnih drugova je njihov unutarnji sklad kao preduvjet za istinsku ljubav, a to je neostvarivo bez iskrenog razgovora za koji treba pronaći vremena.

BOG ILI BRAK?

Možda će vjernici prigovoriti tvrdnjom da je Bog za njih veća vrednota od braka. To uvijek i u svakoj usporedbi ostaje istina: Bog je najviša vrednota! Ali je isto tako istina da bez prave ljubavi između muža i žene nema ni prave ljubavi između bračnog para i Boga. Kao što dijete doživljava Božju ljubav kroz iskustvo ljubavi između roditelja i kroz ljubav oca i majke prema sebi, tako i bračni drugovi doživljavaju Božju ljubav najviše kroz svoju uzajamnu ljubav. Isus nije uzalud rekao da je druga zapovijed: »Ljubiti bližnjega!« jednaka prvoj koja glasi: »Ljubi Gospodina Boga!« A tko je mužu više – bližnji – od njegove žene, i tko je ženi više – bližnji – od njezina muža?!

Razmišljanjem o braku u svjetlu vjere, otkrivamo zanimljivu srodnost i običnu podudarnost dvaju odnosa: muž – žena, bračni par – Bog. I kao što smo vidjeli da ne može biti pravog bračnog života bez razgovora bračnih drugova u kojem se ostvaruje njihova uska veza, tako možemo i moramo ustvrditi da nema bračnog života bez žive, uske i živahne veze između braka (obitelji) i Bogočovjeka Isusa Krista kao najvećeg prijatelja braka i obitelji, u kojem bračnog druga nalazimo na onoj ljestvici vrednota koju je nepogrešivo postavio On koji je Ljubav, i želi da svoga bližnjega ljubimo radi Njega.

Bog je uosobljeno biće koje se želi otkrivati čovjeku kao osobi i braku kao stopljenoj zajednici dviju osoba, i tako usrećivati svakog čovjeka i svaki bračni par. A za takvo otkrivanje samog sebe treba mu razgovor s voljenim bićem, s čovjekom, s voljenim bračnim drugom. Taj razgovor je vaša molitva. Veliki su-

govornik oženjenih vjernika je Isus Krist, utjelovljeni Bog. I ako smo u prethodnoj temi o rješavanju bračnih kriza razmišljali o tome kako se bračni par ne može dobro razumjeti ako ne razgovara o doživljajima svoje nutrine, a uzajamno neshvaćeni zapravo i nisu muž i žena nego tek drug i drugarica, tako možemo ovdje reći da crkveno vjenčani par zapravo i nije kršćanski bračni par ako s onim koji ih je pozvao u brak, s Isusom Kristom, ne razgovaraju, ne mole se.

Za mnoge vjerničke brakove baš ne bismo mogli reći da se ne mole. Ta mnogo ih moli barem kod jela ili navečer zajedno s djecom. Ipak, kao što kratak razgovor od nekoliko rečenica između muža i žene ne može nadomjestiti potreban duži razgovor, tako ni one kratke molitvice koje izgovarate, makar i više puta ali iz navike i bez dubljeg razmišljanja, ne mogu nadomjestiti razgovor s velikim sugovornikom obitelji – Isusom.

KAKO ONDA MOLITI?

Možda ćete pitati kako onda trebate moliti?

Što bi rekla žena mužu koji bi joj svake večeri istim riječima izražavao svoju ljubav, ili je istim riječima molio za neku uslugu, a inače je se nikad ne bi sjetio? Čovjek uvijek iznova bira riječi da bi izrazio ono što onog časa osjeća i želi izraziti, osobito ako su u pitanju unutarnji doživljaji ili osjećaji. Zar onda nije čudno da Bogu, svom velikom bračnom prijatelju, uvijek ponavljate iste riječi onih molitava koje znate napamet, premda su po sebi lijepe i sadržajne. Neprilika je u tome što ste se na njih toliko navikli da jedva i ponirete u njihov smisao pa ih izgovarate mehanički, bez srca. Zašto ne biste Bogu počeli izricati svoje misli i svoje želje svojim riječima? Zašto mu ne biste svoje radosti i žalosti očitovali svojim izrazima, posve jednostavno i prostodušno bez namještenosti i glume? Pokušajte s Bogom razgovarati kao s ocem kojemu tepate, a ne kao s učiteljem pred kojim, puni strepnje, ponavljate naučenu lekciju.

MOLITI – PRED ŽENOM ZA ŽENU, PRED MUŽEM ZA MUŽA

Pored toga što smo rekli, veliko je pitanje da li vas dvoje kao bračni par poznajete samo osobnu molitvu koju molite svaki napose, pa donekle i obiteljsku molitvu koju obavljate zajedno s djecom, ili isto tako poznajete i provodite bračnu molitvu muža pred ženom i žene pred mužem, za nju, za njega?

Zar nije čudno ako to ne znate? Živite zajedno, jedete zajedno, spavate zajedno, zajedno šetate, zajedno i djecu odgajate, a molite odijeljeno, svatko za sebe! Kao što se, izgleda, stidite jedno drugom iznositi svoje intimne osjećaje, što je za brak ipak nužno, tako se, izgleda, stidite i svojih vjerskih osjećaja i doživljaja. No kao što nutarnja otvorenost muža i žene vanredno povezuje njihove duše i tijela, tako zajedničko vjersko doživljavanje vanredno povezuje vaš brak s Bogom. Pokušajte večeras priprostim riječima izraziti Bogu ono što upravo tada osjećate. Evo primjera koji vam može pomoći:

Isuse, prijatelju naš! Gledaj nas, kako smo nespretni. No Ti ne tražiš od nas ni zanosnih ni učenih riječi, nego tražiš od nas da budemo Tvoji učenici, dobri supružnici – muž i žena, dobri roditelji. Ostani s nama i pomozi nam da to ostvarimo!

Najplemenitije iskorišten život

U mjesecu veljači razmišljali smo kako svi mi, već time što smo kršćani, moramo ujedno biti širitelji Kristova duha, apostoli, misionari. Prošlog smo mjeseca obrazložili ovu utješnu istinu: ako pravo proživljavamo svoje kršćanstvo, u duhu prikazanja Apostolata molitve (AM), mi sav svoj život pretvaramo u trajnu apostolsku molitvu kojom stvarno preobražavamo i spašavamo svijet.

NAJVAŽNIJE ZA ŠIRENJE VJERE

Sada produbljujemo i dokazujemo tu istinu svim svojim životom i najobičnijim djelima. Ako ta djela vršimo savjesno i po volji Božjoj, mi smo apostoli, sudjelujemo u spasiteljskom djelu Kristovu. Dapače prvi naš apostolat, najvažniji za širenje Kristova evanđelja, jest naš osobni život.

Jake su to tvrdnje, a u životu se često ponašamo kao da to nije istina. Zato to razjasnimo. Najveći auktoritet u naučavanju vjere jest sveopći sabor (koncil) na čelu s Papom. A Drugi vatikanski sabor nam poručuje: »Neka SVI znaju da je njihova PRVA i najpreča dužnost glede širenja vjere to da duboko ŽIVE kršćanski život.« (AG 36)

Istina, nužno nam treba svećenika, propovjednika i misionara. Zato moramo poslušati Isusa i moliti gospodara žetve da pošalje radnika u svoju žetvu. Većina ljudi ne može širiti vjeru propovijedanjem. Ali eto divne utjehe: najvažnije za širenje vjere mogu učiniti svi – proživljavati svoje kršćanstvo.

VAŽNIJE ŠTO JESAM NEGO ŠTO ČINIM

Upravo tu misao u svojim brojnim knjigama iznosi isusovac o. Raoul Plus. Govoreći o našim najobičnijim sitnim djelima kaže: »Treba da dobro shvatim ovo: čitavo čovječanstvo ovisi o mojoj svetosti, ovisi o mojem najmanjem nastojanju oko kreposti. Prečesto zaboravljam da sam dio cjeline, zaboravljam da beskrajna zajednica koja sačinjava svijet ovisi o tome što ja jesam ili nisam.« Važno: svijet ovisi i o meni!

Govoreći o našem vjerničkom životu kaže: »O meni ovisi hoće li biti više ili manje spašenih i posvećenih duša.« Kao da su te njegove misli odjek onoga što tisuću i pet stotina godina prije njega reče sv. Ivan Zlatousti: »Kršćanine, odgovarat ćeš za sav svijet!«

Zato, govoreći o apostolskoj plodnosti našega života, kaže: »Da bi svaka crtica u meni bila apostolska, sve mora biti preporođeno u Isusu Kristu.« To jest: budimo prožeti Kristovim duhom, budimo sveti i bit ćemo najviše apostoli, bit ćemo sa Spasiteljem Kristom spasitelji svijeta. A ako smo nemarni kršćani, mi smo sukrivci što se neki ne spašavaju i što svijet nije bolji.

NAUČAVANJE KRISTOVIH NAMJESNIKA

Papa Ivan Pavao II, vrhovni učitelj vjere, često naglašava tu istinu: spasenju svijeta najviše pridonosi naš vjernički kršćanski život. Tako redovnicima poručuje 1980. godine: »Ono što je najvažnije nije što redovnici čine nego što jesu kao osobe Bogu posvećene.« Dakle: svojom osobnošću, svojom povezanošću s Bogom mi Boga donosimo drugima.

Više je puta na svojim misijskim putovanjima izrekao istu misao, pa tako i redovnicama u Irskoj 1979. godine: »Znajte, i to uvijek,

da je prvo polje vašega apostolata vaš osobni život. Prva vaša apostolska dužnost jest vaše vlastito posvećenje. Nije najvažnije ono što činite nego ono što jeste kao ženska bića posvećena Gospodinu.« Važno je da to doživimo. Mi nekako, i svjesno i podsvjesno, mislimo da se vjera širi u prvom redu propovijedanjem i naučavanjem. Ne, kaže Papa: prva apostolska dužnost jest osobno posvećenje – tj. najviše apostolski djeluje onaj koji je vjerniji Bogu, koji je svetiji.

Slično uči papa Ivan XXXIII. već prije pape Ivana Pavla II. Za 400. obljetnicu obnovljenih bosonogih karmelićana poručuje im 16. srpnja 1962. godine: »Pravi apostolat je u tome da čovjek sudjeluje u spasonosnom djelu Kristovu; a to se ne može postići bez revnosti u molitvi i žrtvovanju. Ta Spasitelj je otkupio ljudski rod, sapet i pritisnut grijehom, ponajviše moleći se Ocu i žrtvujući se. Odatle slijedi da onaj koji nastoji postupati po ovom unutrašnjem zakonu spasonosnog Kristova djela obavlja izvrstan apostolat premda ne čini izvanjska djela.«

Istaknimo to posebno. Mi smo apostoli, misionari, spašavamo druge za vječnost – time što sudjelujemo u Kristovu spasiteljskom djelu. On je otkupio svijet čitavim svojim životom, a ne samo propovijedanjem. Dapače u prvom redu je svijet spasio svojom molitvom i žrtvom, prikazujući sebe i svoj život. Tako i svatko od nas – prožet Kristom, pun revnosti, ako zna pravo moliti i prikazivati – po riječima Kristova zastupnika, Pape, vrši izvrstan apostolat i kad ne čini izvanjska apostolska djela.

SVAKI ČAS – DA BUDE APOSTOLSKI

Sad znamo odgovor na naš problem: kako svi mi, i maleni, možemo biti apostoli i misionari. Lijepo to kaže o. Ramière: »Najmoćnije od svih sredstava utjecaja na dohvat je svim kršćanima. Svi ga mogu upotrijebiti i u manje povoljnim okolnostima i u svakom času svojega života. Svi nemaju vještine govora; svi nemaju snage da rade; ali svi mogu barem željeti, dosljedno svi mogu moliti, i žarom svojih želja, revnošću i postojanošću svojih molitava, mogu postići milost koja spašava duše...«

U svjetlu tih istina, vidimo da naš život pretvoren u molitvu, dobiva veliku moć i vrijednost! Zato imamo razloga da uvijek budemo radosni u životu. Duboko su istinite riječi jednog od najvećih učenjaka, Alberta Einsteina: »Život odživljen za druge vrijedi života.« A naš život, svakog dana prikazan Gospodinu, uložen je za druge, za sav svijet.

Tu moć i vrijednost našega života lijepo izražava isusovac o. Moritz Meschler: »Po molitvi čovjek ima pravo da uđe i da glasa u vijeću Presvetog Trojstva gdje se vijeća o svim potrebama svijeta. Nema ništa za što čovjek ne bi mogao uložiti svoj glas. Tako eto jednostavan i ponizan kršćanin svojom molitvom zadire u svjetsku povjesnicu.« Doista je to zapanjujuća moć: molitvom, žrtvom, prikazivanjem najobičnijih djela možemo utjecati na Božje djelovanje, možemo poboljšavati i spašavati svijet!

SNAGA ZA APOSTOLSKE DJELATNIKE

Upravo na tu našu suradnju računao je o. Ante Gabrić. Kad je u Bengaliji bio umoran, gladan, iscrpljen od apostolskog rada, jačala ga je misao, koju je često isticao: »U domovini i širom svijeta mnogi mole i prikazuju za duše.«

Tako je i najveći misionar, sv. Franjo Ksaverski, pisao subraći i Europu: »Molite se za mene bez prestanka Bogu. Vaše su me molitve vrlo često krijepile u mnogim duševnim i tjelesnim pogibeljima.«

Tako nas, eto, proživljavanje AM odgaja i izgrađuje, stvara od nas misionare. Naš život dobija najvišu vrijednost: širimo Kristov duh i spašavamo svijet!

O. Mato RUSAN

Svim misionarima i misionarkama, suradnicima i prijateljima misija želimo od srca

SRETAN USKRS!

Ujedno ih molimo da nam se jave pismom i slikom za Glasnikove čitatelje koji misionare veoma vole i za njih se mole – i pomažu.

Prvi kršćanski brakovi u misiji Solwezi

Misija Solwezi novijeg je datuma, a na njoj rade naša dva svećenika: Anto Perić - Čiča i Dominko Bilić. Iz njihova pisma bolje ćemo upoznati »tijesto« ljudskog života u koje nastoje umiješati »kvasac« Kraljevstva Božjega da bi preporodili tamošnji svijet.

Ima dosta novosti u našoj misiji, ali nikako ne pronalazimo malo vremena da se o njima i napiše koja riječ.

Uskrs je ovdje jesenji blagdan, a to znači da narod ne oskudijeva puno na hrani pa je odmah i bolje raspoložen.

O uskrsnim danima bubnjevi su se glasali jače nego obično i vjerujem da ih je mnogo nakon onih dana moralo na »servis«. U obredima uskrsnog bdijenja bilo je više krštenja i krizmanja, većinom odraslih. Poslije Mise nas smo dvojica nalili po čašicu »šljive« uz bosansku »mezu« i glazbu te smo se osjećali kao u Sarajevu.

Želim vam sada javiti nešto što je i mene ugodno iznenadilo. Evo o čemu se radi: ispitujući katekizam i bračno stanje katekumena, ustanovio sam da najviše problema ima s iskidanim brakovima. Bilo je slučajeva da razvedena žena ima petero djece iz četiri različita braka. Ipak, nije među crncima sve tako crno. Žilanda Kazati je ime jednog muškarca (bolje da ga ne prevodimo jer bi moglo svašta značiti) koji je na krštenju dobio ime Ivan. On ne zna kad je rođen, ali sluti da bi mogao imati preko 80 godina. Ne zna ni kad je vjenčan jer to nigdje nije zapisano. Ima šesnaestero djece što je ovdje manje čudo negoli troje ili četvero kod nas u domovini. Žilanda se dosta rano oženio djevojkom s kojom je u braku imao svu tu djecu i ostao je vjeran tome svom braku do staračke dobi, a to ovdje nije tako čest slučaj. Sada su i on i žena katolici. U braku su sveudilj sretni iako ne znaju koju bi obljetnicu braka slavili.

Na blagdan Duhova bilo je opet svečano u našoj misiji jer su se krstile dvije osobe. U uskrsnom vremenu pripravljali smo za vjenčanje

MNOGI MISIONARI POČINJU SVOJ RAD GRADNJOM »VELIČANSTVENIH KOLIBA« U KOJIMA ĆE PREBIVATI ISUS, PA JE TAKO ZAPOČEO I NAŠ »DVOJAC« – DOMINKO I ANTO S DOMAĆIM KATEHISTOM

osam bračnih parova. Neki od njih imaju već po destero djece. Sakrament ženidbe primili su na duhovski ponedjeljak, to jest na blagdan Marije Majke Crkve. Majka Crkve će im sigurno pomoći da svoje brakove sačuvaju i da budu dobar primjer drugima. To su prvi kršćanski brakovi sklopljeni u ovoj mladoj misiji Solwezi. Sada ih na Pričest dolazi znatan broj, a to je prije bilo moguće samo nekolicini udovica i udovaca.

Eto, tako vam mi sijemo sjeme Božjeg Kraljevstva u ove brazde u vjeri da će Gospodin dati da nikne i uzraste obilat plod kršćanskog života, jer Afrika je njegova njiva.

Puno pozdravljamo sve prijatelje u domovini i preporučujemo se u molitve.

DOMINKO i ANTO

MISIJA SOLWEZI IMA LIJEPU ZIDANU CRKVU, ALI BUDUĆNOST JAMČE SAMO KRŠĆANSKI BRAKOVI

Vijesti iz Kameruna

Ovo pismo je pisano još prije Božića. Sestra nam svima najprije čestita Božić i Novu godinu. Zatim govori o prilikama kod njih: o poslu u školi, o vremenskim (ne)prilikama i dr. Nekoliko puta preporučuje se u naše molitve. Evo samo malo skraćenog pisma:

»U teškim danima poslije Davidova kraljevanja proroci nisu prestajali navješćivati poruku nade i ohrabrenja: 'Isklijat će mladica iz panja Jišajeva!' Neka nas ta nada nikada ne ostavi, napose u teškim danima, jer znamo da je Bog naš Otac koji stalno bdije nad nama.

Ova četiri mjeseca nakon povratka iz domovine tako su mi brzo prošla. Bilo je posla u školi. Ove godine imamo oko 600 učenika pa je bilo statistika, upisa, pripremanja za redovite kateheze... Bogu hvala za sve što smo po njegovoj milosti mogli učiniti i za sve sjeme Božje riječi koje smo mogli posijati u brazde ljudskih srdaca.

Dobili smo novog direktora koji dobro vodi školu: mudro ocjenjuje situacije i postupa odlučno i dobrohotno. Samo još nismo dobili duhovnika. Vjerujemo da će se i za to Bog pobrinuti. Također vam preporučujem u molitve da sredimo naše financijske probleme te da kolegij počne normalno funkcionirati. Uvjerena sam da će nas Bog uslišati! Ta nije Božja ruka prekratka, nego je naša vjera premalena i skučena.

Nastala je sušna sezona. Kiša nije pala od 26. 9. Zrak je vrlo suh i zasićen prašinom zbog harmatana – pustinjskog vjetra. To uzrokuje razne prehlade grla, nosa itd, a zna se javiti i malarija u ovo doba kad se izmjenjuju godišnja doba.

Božićni praznici traju oko 14 dana. Bogu hvala! Dobro je malo predaha – a lijepo je da se i duhovno ogrijemo.

U zadnjim smo pripremama za blagdan Bezgrešne. To je ovdje blagdan kolegija koji su osnovali 1954. Oblati Bezgrešne. Spremamo lijepu misu. Taj dan đaci nemaju nastavu. Navečer je rekreativno veče: učenici će otpjevati nekoliko marijanskih i božićnih pjesama. Bit će i malih skečeva s božićnim temama i

GRUPA UČENIKA S. MIRJAM ŠURJAN NA ŠKOLSKOM DVORIŠTU POSLIJE DUHOVNIH VJEŽBI

nešto glazbe – nju će pripremiti direktor i njegova supruga. Na kraju će se pojaviti i sv. Nikola i završiti svečanost malim govorom. Možda će u vreći pronaći i koji bombon za slušatelje i sudionike. Molite se da naša proslava uspije. I to je naviještanje!

Protestantski kolegij također svake godine pripravi božićno veče oko 16. 12. Pozovu na predstavu skoro pola grada. Sve to bude navečer, pod vedrim nebom, uz pojačala i reflektore.

Vrlo me je dirnula smrt o. Gabrića. Više ga neću moći susretati u domovini, no znam da će nas njegov duh pratiti i zagovarati kod Boga – jer je i on prošao kroz iste teškoće.

Rado čitam Glasnik – makar to trajalo i dugo, jer ga stignem listati samo navečer. Vrlo me vesele raznoliki članci koje sadrži.

Na kraju sve srdačno pozdravljam želeći svima zdravlje, snagu u radu, mir i veselje u duši... U Gospodinu smo si blizu! Ostanimo zauvijek u Njemu povezani u ljubavi!

s. Mirjam ŠURJAN

MISIJA N'GAOUNDERE (U KAMERUNU) GDJE RADI S. MIRJAM ŠURJAN IMA LIJEPU ŠKOLU I VELIKU NADU U KRŠĆANSKU BUDUĆNOST

Ferdinand Konšćak

Piše: Mijo KORADE

Malo se u nas zna o glasovitom misionaru i istraživaču Donje Kalifornije, Ferdinandu Konšćaku (1703 – 1759). Taj isusovac iz Varaždina 27 godina je obavljao odgovorne službe u misijama poluotoka Kalifornije (Meksiko). Poduzimao je znanstvena istraživanja onih krajeva i izrađivao zemljopisne karte. On je konačno i utvrdio da je Kalifornija poluotok, a ne otok kako se do tada mislilo. Njegovi putopisi s kartama izdavani su u 18. st. više puta i na više jezika. Ali je on nadasve bio uzoran i neumoran apostol kojeg su Indijanci veoma voljeli i cijenili.

OPETOVANE MOLBE DA POĐE U MISIJE

Ferdinand se rodio 2. prosinca 1703. u Varaždinu. Otac mu je po službi bio viši vojni časnik. Osnovnu školu i gimnaziju Ferdinand je pohađao kod isusovaca. Promatrajući njihov život i sam se oduševljava za redovničko i misionarsko zvanje pa nakon završene škole ulazi u isusovački novicijat 21. listopada 1719. u Trenčinu u Slovačkoj. Filozofiju je studirao u Grazu 1723 – 1725, a odmah potom predaje po godinu dana na gimnazijama u Zagrebu i Budimu. Ujesen 1727. opet je u Grazu gdje započinje studij teologije.

Kroz sve vrijeme svoga školovanja mladi Konšćak neprestano upravlja svojim poglavarima molbe da ga pošalju u misije. Sačuvala su se četiri njegova pisma generalu reda Michelangelu Tamburiniju. Prvo piše na početku studija filozofije u prosincu 1722. iz Graza. U njemu veli da na koljenima moli oca generala da mu udijeli uzvišenu milost misionarske službe jer živo osjeća da ga Bog zove u tu službu. Za prekomorskim misijama veli da je čeznuo još kao mladić te da ga je to najviše i potaklo da stupi u isusovački red. Prijatelji ga već u šali nazivaju misionarom jer ne može izdržati a da o tome često s njima ne priča. Mnogi narodi propadaju u neznanju i zbog nestašice misionara koji bi ih poučili pravoj vjeri, a on je evo spreman za njih podnijeti sve napore i patnje pa i svoj život dati. Slijedećih godina Konšćak iznosi tu molbu pred svog o. provincijala, a 1726. iz Budima ponovo piše generalu da već i sanja o misijama i da se ne može othrvati Božjem glasu koji ga tamo zove. Za njega bi bila najveća radost u životu kad bi ga general odmah poslao i zato je spreman do cilja kopnom putovati pješke, a na lađi obavljati najniže poslove. S istom molbom ponovo se obraća generalu iz Graza na početku studija teologije u prosincu 1727, i opet ujesen 1728. Tolike molbe vrhovni poglavar reda nije mogao odbiti pa mu napokon naređuje da slijedećom ekspedicijom krene u Ameriku.

UGLEDNI MISIONAR U REDUKCIJAMA

Ujesen 1729, tek što je završio drugu godinu teologije, odlazi Konšćak u španjolsku luku Cádiz. Čekajući na polazak lađe u Ameriku, nastavlja studij teologije i biva zaređen za svećenika. Koncem 1730. otplovi iz Cádiza, a 19. travnja iduće godine prispijeva u meksičku luku Vera Cruz. Ondje dovršava teologiju i 1731. biva poslan u Donju Kaliforniju (Baja California) u Meksiku, gdje su isusovci u južnom dijelu poluotoka osnovali 15 redukcija. Bila su to organizirana naselja u kojima su pokršteni Indijanci živjeli civiliziranim životom pod vodstvom misionara, privikavajući se radinosti i kršćanstvu.

Sjedište Konšćakova djelovanja bila je redukcija San Ignacio, najsjevernija u lancu isusovačkih misija. Kao misionar djelovao je i po drugim naseljima, a od 1750. pa sve do smrti bio je poglavar redukcije San Ignacio. U dva navrata, 1748. i 1758. bio je vizitator (nadzornik) svih kalifornijskih misija. Kao revni apostol, Ferdinand je poučavao Indijance u kršćanskoj vjeri, raznim zanatima i praktičnim umijećima.

Koliko god ga je misionarski rad zaokupljao, našao je vremena i za istraživanje. Poduzimao je česta putovanja u sjeverni dio poluotoka koji je do tada još bio neistražen. Probio se na stotine milja kroz neprohodne planine i beskrajne pustinje u potrazi za pogodnim predjelima gdje bi sagradio nove

misije. Posebno je tražio izvore vode bez koje je bilo nemoguće osnovati misije u onim pustim krajevima. Usput je obratio mnogo urođenika. Za nekoliko godina pokrstio je preko 540 pripadnika plemena Cochimies, a oko 1751, još 448 drugih Indijanaca. U civiliziranju divljih krajeva imao je značajnih uspjeha: godine 1748. osnovao je rudarsko naselje San Antonio Real, a 1752. novu redukciju Santa Gertrudis i u nju uselio oko 600 Indijanaca koje je sam obratio i pokrstio. Mnogo obraćenih urođenika doveo je sa sjevera u misiju San Ignacio i udario temelje misiji San Francisco Borja, koju su drugi dovršili tri godine nakon njegove smrti. Iscrpljen neprestanim putovanjima i napornim radom preminuo je 10. rujna 1759. u 56. godini života. Sahranjen je u crkvi misije San Ignacio.

ISTRAŽIVAČ I GEOGRAF KALIFORNIJE

Konšćak je još za života postao glasovit u svijetu zbog svojih znanstvenih istraživanja. Godine 1746. organizira i vodi ekspediciju kroz Kalifornijski zaljev na sjever do ušća rijeke Colorado (uz istočnu obalu poluotoka), da bi dokazao da je Donja Kalifornija poluotok. To su već i prije njega dokazali poznati misionari Kino i Ugarte, ali im neki nisu vjerovali tvrdeći i dalje da je Kalifornija otok.

Konšćakov je zadatak bio veoma važan jer je trebalo pronaći nove plodne krajeve za naseljavanje kao i za opskrbu postojećih misija. Trebalo je također pokazati da je Kalifornija kopnenim putem spojena s ostalim meksičkim pokrajinama. Na temelju njegovih detaljnih opisa krajeva i izrađenih zemljopisnih karata španjolska vlada službeno proglašava da je Kalifornija poluotok.

Godine 1751. Konšćak poduzima drugo znanstveno putovanje u zapadnim dijelovima poluotoka i uz obalu Tihog oceana, a 1753. prodire na stotine milja prema sjeveru kroz unutrašnjost Kalifornije. Na svojim putovanjima marljivo bilježi podatke o urođenicima, o prirodnim bogatstvima pojedinih krajeva, o biljkama i životinjama. Njegovi dnevnici s prva dva putovanja tiskani su još za njegova života, a kasnije su doživjeli na desetke izdanja na raznim jezicima. On je prvi sustavno istraživao te krajeve i izradio prve precizne zemljopisne karte Kalifornije. Bio je izvrstan matematičar, astronom, prirodoslovac, geolog, graditelj puteva i nasipa, a 1748. napisao je životopis češkog misionara Antuna Tempisa koji je umro u Kaliforniji.

Prema sudu povjesničara, Košćak je jedan od najvećih pionira Kalifornije i najviše je pridonio za kasnije osvajanje cijele pokrajine. Američki povjesničar Dunne piše: »Njegova hrvatska energija nije mu nikad dala da miruje ili da zastane u svom napornom radu.« Jedan otočić na sjeveru Kalifornijskog zaljeva nosi danas njegovo ime: Consag Rocks (Konšćakove stijene). U Americi su, naime, njegovo ime pisali Consag, a on se tome nije protivio.

APOSTOL KOJEG ŠTUJU INDIJANCI

Konšćakova želja iz mladosti da obraća daleke narode u potpunosti mu se ispunila. Različita indijanska narječja tako je dobro govorio kao da je urođenik. Pokrstio je oko tisuću Indijanaca, a svojom blagošću, mudrošću i ljubavlju znao je pridobiti i najsurovije urođenike. Nije stoga čudo što su ga Indijanci štovali kao oca i žalili za njim nakon njegove smrti. O tome svjedoči njegov poglavar i životopisac Zevallos: »Njegova smrt duboko se dojmila Indijanaca. Hrpimice su dolazili, glasno jecali i plakali, a nisu se dali odvratiti od toga da grle i cjelivaju pokojnika te da ga suzama zalijevaju. U velikoj žurbi i bez ikakve opreme nagrnuše sa svih strana, čak iz udaljenosti od 20 milja, da bi imali bar tu utjehu što su vidjeli njegovo mrtvo tijelo, i da mu iskažu odanost, poštovanje i ljubav te da posljednji put pokažu koliko cijene njegova brojna dobročinstva... Još nakon mnogo mjeseci, kad bi pribivali sv. Misi, dolazili bi odrasli i djeca da pozdrave grob mrtvog misionara. Licem bi se okrenuli prema sobi u kojoj je umro, oči bi netremice upirali u nju i bez ijedne riječi proplakali. Neku olakšicu u boli nalazili su u tom da se isplaču na njegovu grobu, izmole tamo krunicu i druge molitve...« Ferdinand Konšćak upisao se u velike misionare i ostavio primjer vrijedan udivljenja.

KARTA KALIFORNIJSKOJ ZALJEVA KOJU JE IZRADIO O. KONŠĆAK, I FAKSIMIL NJEGOVA PISMA

Duhovne vježbe

ZA DJEČAKE OSMOG RAZREDA

U sjemeništu »Augustin Bea« na Fratrovcu u Zagrebu održat će se duhovne vježbe za dječake osmog razreda osnovne škole:

od 29. travnja u 18 h do 2. svibnja u podne.

Prijave na adresu: O. MARKO MILIŠIĆ, Fratrovac 38 – 41000 ZAGREB. Telefon: (041) 222-363.

ZA VJERNIKE U OSIJEKU

U Svetištu Srca Isusova u Osijeku (Beogradska 27) održat će se duhovne vježbe i to:

– od 21. travnja (petak) u 16,00 h do 23. travnja (nedjelja) u 20,00 h.

– od 11. do 14. svibnja, samo poslije podne: od 16,00 – 20,00 h.

Prijave na adresu: O. STJEPAN KUZMIĆ, Beogradska 27 – 54000 OSIJEK, ili na telefon: (054) 26-381.

Bolesničko hodočašće

Od 18. do 25. lipnja ove godine pod vodstvom oo. dominikanaca Kontakova 1 – 41000 ZAGREB, obavit će se 17. HRVATSKO BOLESNIČKO HODOČAŠĆE U PADOVU I LURD i to autobusom, uz pratnju liječnika. Mogu se pridružiti i zdravi.

Obavijesti i prijave: »DALMACIJATURIST«, Zrinjevac 16 – 41000 ZAGREB, telefon: 427-611, 427-612, 427-911.

Knjige

Na adresi: FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41000 ZAGREB, pp. 699, možete naručiti slijedeće:

PRUŽENE RUKE – Prilozi za dijalog između marksista i kršćana, napisao Tomo Vereš. Izdaje FTI, Zagreb 1989. Autorova knjiga »Filozofsko-teološki dijalog s Marxom« osvojila je čitatelje našeg podneblja, i marksističke i kršćanske orijentacije. Ova knjiga nastavak je započetog dijaloga prilagođenog upravo za našu sredinu. Knjiga ima 476 str. Uvez je platneni, s trobojnim omotom. Cijena 45.000 din.

MI SVI SMO JEDNO TIJELO, napisao Josip Antolović. Knjiga je nastavak autorova djela »U Kristu jedno tijelo i jedan duh« i dvanaestomjesečnog niza o duhovnim velikanima. U ovoj knjizi obuhvaćeno je liturgijsko razdoblje od Badnjaka do Krštenja Gospodinova. Razmatranja će koristiti svakom vjerniku, a svećenicima će uvelike pomoći u propovjedničkoj službi. Knjiga ima 220 str, a korice u boji. Cijena 25.000 din.

Na adresi: KNJIŽNICA UPT – Đakovo, pp 62, možete naručiti slijedeće:

KRISTOTERAPIJA – Kako ozdraviti pomoću prosvjetljenja, napisao Bernard J. Tyrrel. Knjiga upućuje na Krista, liječnika i iscjelitelja čitavog čovjeka. Živa vjera u Krista pomaže čovjeku u mnogim nevoljama. Omot u boji. Cijena 15.000 din.

TAJNA ZLA – Kušnja, trpljenje i smrt u svjetlu uskrsnulog Spasitelja, napisao E. Autexier. Omot u boji. Cijena 8.000 din.

BOG JE S NAMA, napisao Josip Jakšić. Priručna bilježnica za prvu godinu vjeronauka. Na temelju svoje knjige »Bog je s nama« autor želi mališanima predočiti osnovne istine kršćanske vjere. Veći format. Omot u boji. Cijena 6.000 din.

SV. PRIČEST – Kruh života, napisao Željko Rudolf Pavličić. Knjiga o Euharistiji s mnogim primjerima i citatima iz Sv. pisma i patristike pa može uvelike koristiti i svećenicima i vjernicima. Izdavač HKD sv. Ćirila i Metoda. Zagreb. Cijena 9.500 din. Naručuje se: Željko Rudolf Pavličić, Strossmayerov trg 5 – 54400 ĐAKOVO.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... i sv. Leopoldu za osjetnu pomoć uz daljnju preporuku. – Ana Riha

... i Gospi od brze pomoći na uslišanim molitvama. Preporučujem se i nadalje. – Čitateljica

... i Majci Božjoj žalosnoj na svim primljenim milostima. – Zahvalna Marija Radmanović, Reštovo – Sošice

... i sv. Obitelji za sretan porod unuke te i nadalje preporučujem cijelu obitelj njihovoj zaštiti. – Baka, D. Miholjac

... Duhu Svetom i svima svetima na primljenim milostima, a osobito za sretan porod i zdravo dijete. – Majka, Đurđenovac

... Presvetom Trojstvu, sv. Barbari i svima svetima na primljenim milostima tijekom cijeloga života. – Ignac Fundak, Kotoriba

... Presvetom Trojstvu, sv. Josipu i svima svetima za sretan povratak sina iz vojske. – Zahvalni roditelji, Vela Luka

... na svim primljenim milostima tijekom života. – Barbara Vranić, Brodarci

... i m. Klaudiji na sretno završenom putovanju. – N. N., Bosna

... na svim primljenim milostima po zagovoru dobre majke Klaudije a posebno na poboljšanju zdravlja. – J. Ž., Zagreb

... i m. Klaudiji što su moji štićenici dobili odgovarajući stan za njegovanje plodnog obiteljskog života. – J. Ž., Zagreb

... za sve primljene milosti po zagovoru m. Klaudije za vrijeme mojega boravka i rada u inozemstvu. – J. Ž., Zagreb

... i majci Klaudiji za namještenje. – Z. L., Zagreb

... i m. Klaudiji što smo pronašle mogućnost i način za međusobno potpomaganje. – Nada i Štefica, Zagreb

... i m. Klaudiji što je rođak pristao da mu sin primi sakramente inicijacije. – Teta, Zagreb

... i m. Klaudiji za njezin neprestani zagovor i pomoć. – Angela Orlando, Zagreb

... i m. Klaudiji na uspješnoj operaciji velikoga tumora na mozgu mojega kuma. – A. T., Zagreb

... Gospi od brze pomoći, sv. Leopoldu i majci Klaudiji za ozdravljenje mame te na drugim primljenim milostima. – Zahvalna štovateljica, Varaždin

... i Gospi od brze pomoći na primljenoj milosti. Preporučujem i nadalje svoju obitelj njihovoj zaštiti. – Zahvalna K. K.

... i sv. Judi Tadeju za primljene milosti. – Zahvalna R. M., Zagreb

... sv. Josipu i svim Božjim ugodnicima na primljenim milostima tijekom života te im se preporučujem i nadalje. – Zahvalna baka Ida

... u svim životnim potrebama uz daljnju preporuku njihovoj zaštiti. – Baka F. Balić, Omiš

... i sv. Leopoldu na osobitoj milosti i svim uslišanim molitvama. – Zahvalna majka Neda, Soline

... sv. Josipu, sv. Vidu i svima svetima te Petru Barbariću za sve primljene milosti uz daljnju preporuku za cijelu obitelj. – E. M., Bošnjaci

... za sve primljene milosti. – Mira Ćorić, Tugare

... za uspješnu operaciju. – Ana Saračević, Novi Jankovci

... na svim primljenim milostima. – N. N., Zadar

... Majci Božjoj od brze pomoći na primljenim milostima. – Obitelj Grdić, Zaprešić

... i sv. Josipu na primljenim milostima i preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Baka iz Cirkovljana

... i sv. Josipu za vjeru i snagu u velikoj kušnji i poniženju koje sam nedavno doživjela. Preporučujem se i nadalje njihovoj moćnoj zaštiti. – Čitateljica iz Njemačke

... Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za sretan porod moje kćeri Evice. – Mandica Vukovac, Divoševci

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

5 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

svibanj 1989. god. 80. cijena [redacted] d

ČUDOTVORNA SLIKA
GOSPE BAPSKE (17. ST.)
(Bapska, crkva B. D. M.)

BOŽJI ZAKON
U BIO CVIJET
RAZLISTAN
(M. ŠPAHIJA)

Svibanj

Marijo, Majko, svibanj je blizu.
Bijeli đurđici s radošću cvatu.
Putovi šute. Ptice u jatu
padaju s visa leteć u nizu –
svibanj je blizu.

Kandila gore. Crkve se bude
radost im dječja prožela stijene,
s posmijehom davnim gledaju mene,
al oči moje turobno blude –
crkve se bude.

Osjećam Majko, da nisam dijete,
što vijenac je tebi nekada plelo
sklopljenih ruku, pobožno, vrelo
s očima, što ko zvijezde svijetle –
ja nisam dijete.

Al osjećam evo, da svibanj je blizu
kad čežnje ko bijeli đurđici cvatu,
miruju duše... Gle, već u jatu
putuju ptice u dugom nizu –
svibanj je blizu.

Đuro SUDETA

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

– Osnivač i izdavač: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, Zagreb, Palmotićeva 31.
– Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec.
– Tehnički urednik: Ivan Vitez.
– Uredničko vijeće: Josip Antolović, Stjepan Kuzmić, Zvonimir Majić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner, Ivan Vitez i Zvonko Vlah.
– Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710.
– Tisak »Plamen«, Slavonski Brod.
– Cijena je otisnuta ispod »Sadržaja«. Poštarina je plaćena u gotovom.
– Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Svibanj je najdraži mjesec, najdražoj posvećen. Mlad je i budi nade u život, a mlade poziva da budu apostoli, graditelji boljeg svijeta, Božjeg svijeta. Nešto ljepše i veće ne može se ni poželjeti. Ta radi se o njihovoj budućnosti koja će brzo stići. Zato Papa mlade poziva da prihvate duhovna zvanja kad god ih Bog zove. »Budite hrabri! Gospodin vas zove, a svijet vas čeka!«

Bolji i ljepši svijet gradi se već od obitelji. O tome nam svjedoči Stella u »Hvala na pismu«, mladi Afrikanac koji nam otkriva važnost molitve u njegovu životu. O tome govori i rubrika »Ostvarivanje braka«. Mladima koji pomalo sumnjaju, Papa otkriva zašto je on postao svećenik, a imao je tako lijepu karijeru u svijetu.

Proživljavamo uistinu krizna vremena iz kojih samo junaci mogu izaći pobjednici, junaci duha, a ne galamdije, silnici i nasilnici. Naša poduzetnost mora biti uvijek vođena Duhom Svetim, pa sigurno nećemo pogriješiti.

Ove godine Crkva i narod Like slave veoma važan jubilej: Tristotu obljetnicu oslobođenja od Turaka. Mislite li da je to bilo beznačajno? Tamo gdje je Kristov križ, a s njim i hrvatsko ime, bilo preko 150 godina pogaženo, opet je zasjao križ, vratio se narod. Upoznajmo Gacku, Liku i Krbavu. Upoznajmo prošlost i sadašnjost, zanimajmo se za budućnost. Vrijedi li još ona: »Lika sav svijet naseli, a sebe samu ne raseli!« Hoće li to i sutra vrijediti? Hoće li nas sutra uopće biti na tom našem »zidu plača«. Zemlja pripada onima koji su na njoj a ne u njoj!

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 80. SVIBANJ 1989. BR. 5

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 148
PAPINA PORUKA ZA 26. SVJETSKI DAN MOLITVE ZA DUHOVNA ZVANJA 150
MLADI I BOŽJI POZIV, P. Galauner 152
KRIZNA VREMENA, R. Grgec 154
PODUZETNOST I POSLUŠNOST KRŠĆANINA, R. Brajičić 155
AFRIKANAC I MOLITVA, S. Bošnjak 156
MOLIMO ZA UMIRUĆE, S. Bošnjak ... 157
OTVORENO SRCE, OTVOREN BOK, J. Antolović 158
DJEDU IVI U SPOMEN, M. Bešlić 160
ZAGONETNA LIKA – LJEPOTICA I SIROTICA, TINO 162
OCU MIJI ŠKVORCU, M. Validžić 164
ČUDOTVORNA SLIKA GOSPE BAPSKE, A. Bošnjaković 165
ISUS LIJEČI I POZIVA, M. Nikolić 166
DJECA SU LJUBAV RODITELJA, V. Vider 168
VAMPIRSKA SEANSA, IVNA 170
MARIJA, PRVA MISIONARKA, M. Rusan 172
PISMA NAŠIH MISIONARA 174
IVAN MARCHESETTI U PARAGVAJSKIM REDUKCIJAMA, M. Korade 176

CIJENA GLASNIKA DO 31. OŽUJKA BILA JE 1700 din po komadu. OD 1. TRAVNJA je 2000 din po komadu za sve one koji pretplatu nisu poslali do konca ožujka. Od 1. srpnja bit će 2300 din po komadu za sve koji pretplatu ne pošalju na vrijeme. Novac šaljite preko banke na naš žiro račun pod nazivom: »Zagrebačka banka«, Zagreb, 30101-620-16 s pozivom na broj 012102 2340072984 uz neizostavnu naznaku: GLASNIK SIM, Zagreb, Palmotićeva 31

Hvala na pismu

SESTRINSKA LJUBAV KATOLIKINJE I MUSLIMANKE

Poštovani uredniče »Glasnika«!

Premda sam tek jesenas postala redovni pa čak i vatreni čitatelj vašeg lista, obraćam vam se u nadi da ćete ovo pismo objaviti. Prije svega molila bih vas da ispravite pogreške u pismu jer kao Talijanka, iako već četiri godine studiram u Sarajevu, još uvijek griješim u gramatici i u pravopisu.

Čitajući vaš list primijetila sam da pišete i o ekumenizmu i slobodi vjere pa bih vama i poštovanim čitateljima vašeg i našeg »Glasnika« opisala jedan od stotinu događaja koji su se odigrali u mojem kratkom životu. Ovaj događaj svjedoči o sestrinskoj ljubavi između jedne muslimanke i jedne katolikinje.

Već tri pune godine Amila i ja dijelimo jednosobni stan u Sarajevu. Ona je iz veoma religiozne muslimanske obitelji, a ja iz katoličke. (Ovo je ujedno moj prvi susret s drugom religijom, jer u mojoj okolini bili su isključivo katolici.) Obje smo iz vrlo imućnih obitelji tako da smo većinom zajedno dijelile »dobro« a »zlo« gotovo nismo poznavale. Kad bi jedna bila bolesna, druga bi svoje obaveze tako uredila da može što više biti uz bolesnicu radi njegovanja. Pomagale smo jedna drugoj, zajedno slavile sve praznike, zajedno izlazile... Sve u svemu lijepo smo se slagale. Ponekad bi došlo do kakvog nesporazuma ili male svađe, ali to bi se za tren riješilo i ubrzo bismo se slagale bolje nego ranije.

Vrijeme je prolazilo i bližio se kraj 1988. godine. Oko dvadesetog prosinca obje smo ostale bez prebijene pare u džepu, zbog nenadanih izdataka. U kući nam je ostalo dosta crne kave i šećera, ali samo tri krumpira i pola kilograma riže za hranu za narednih pet dana. Nastojale smo uvijek jedna drugoj ostaviti više od onoga što smo imale. Osim toga obje smo se teško razboljele, ali smo se više brinule o zdravlju one druge nego o vlastitom. Tako je osvanuo Badnjak. Tog dana nismo imale ništa za jelo. Popile smo kavu kako bismo zavarale glad i vratile se u krevet. Kada sam se predvečer probudila Amile nije bilo kod kuće. Obukla sam se i izašla u hladnu noć. Grad je bio okićen i odasvud se čuo radostan smijeh, samo je moje srce bilo čemerno. Dok sam na Ponoćki pjevala, suze su mi se kotrljale niz lice i u sebi sam molila Gospodina da mi oprosti što plačem, ali bilo mi je jako teško što ni ove godine za Božić neću moći počastiti Amilu. Tužna sam se vratila u okićeni stan i zagledala se u male jaslice. Suze su mi neprestano tekle. Budući da se Amila još nije bila vratila, odlučila sam je dočekati budna, a da ne bih zaspala molila sam se Gospodinu. Oko pet sati ujutro, vrata stana tiho su se otvorila i na njima se pojavila Amila. »Sretan Božić!« povikala je kad me je ugledala. »Bog s tobom, radost i mir« odgovorila sam joj. Izljubile smo se i sjele da popijemo kavu. Tom prilikom ona mi je pružila plavu omotnicu: »Ovo je za tebe da počastiš goste.« Pogledala sam u omotnicu i ugledala tri novčanice po 20.000 dinara.

Zaplakala sam od sreće, brzo se obukla i odjurila u hladno, sniježno jutro. Svratila sam se u prvu crkvu i tu dala prilog za siromašne i gladne, a zatim u trgovinu gdje sam kupila nešto hrane i kolača. Kad sam se vratila, Amila je već spavala. Pripremila sam doručak i ručak i probudila je. Na moje navaljivanje, ispričala mi je da je čitavu noć radila u restoranu jednog našeg poznanika, kako bi pošteno zaradila novac kojim bi ugostile naše prijatelje. »Na kraju krajeva, Božić je, zar ne? Ne smiješ biti tužna na tako radostan dan, Stella. Veselimo se, jer Bog je milostiv!«

Od toga dana, barem jednom mjesečno postimo za gladne. Uz to dajemo i priloge u crkve i džamije te pomažemo sirotinju na ulicama velikoga grada, svjedočeći da je Bog jedan jedini, pun ljubavi prema svima, bez obzira na kojem mu se jeziku molimo. Ovih dana shvatile smo i to da nije dovoljna samo molitva nego da je potrebno i činiti dobra djela, svakome pružati pomoć neovisno o boji kože, o vjeri, o godinama, o državljanstvu jer time se očituje »LJUBAV BOŽJA« koja ne zna granice.

Srdačno vas pozdravlja

Stella.

Tvome pismu, Stella, ne treba komentara. Vjerujem da bi sve djevojke i svi mladići koji se nalaze po studentskim domovima htjeli imati tako dobro društvo. Želim samo istaknuti neke činjenice koje su vama dvjema omogućile tako lijepo slaganje. Ponajprije ste već u obitelji tako odgajane da budete sposobne za kulturan suživot s drugim ljudima, za poštivanje svakog čovjeka i njegova identiteta, bez sumnjičenja i želje za podvrgavanjem. To su preduvjeti za sklad među ljudima i razvoj prijateljstva. Ne može se previdjeti ni činjenica da je vaš kućni odgoj bio prožet vjerom koja čovjeka otvara drugima. Sasvim je drugačije kad se ljudi umjesto na vjeri, odgajaju na mitovima koji ih čine zagrižljivim, netrpeljivim, sumnjičavim pa i zlonamjernim. Vašem dobrom odgoju u obitelji uslijedilo je vaše uzajamno prihvaćanje i darivanje bez predrasuda. Kad čovjek s čovjekom i narod s narodom tako živi, dolazi do uzajamnog obogaćenja, a ne do siromašenja i otuđenja. Sukobi nastaju samo tamo gdje se sebe precjenjuje a druge potcjenjuje, gdje se drugog ne priznaje i ne poštuje te mu se želi zanijekati i njegov identitet, a na to je svatko osjetljiv – pojedinac, grupa i narod, te se s pravom i odupire.

UREDNIK

DRŽI SE PRAVCA LJUBAVI I MIRA!

Jednog čitatelja Glasnika br. 3/1989. ganulo je pismo D. J. (str. 76.) i evo što joj odgovara:

Draga sestro!

Potreslo me tvoje pismo pa odlučih da ti se javim preko Glasnika. Svakako je ugodnije kad čovjek vidi s kim razgovara, ali vrijedi i ovako. Obraćam ti se kao sestri jer smo s Kristom jedno i jer jedino s njim možemo opstati. Mislim da će biti dobro ako se razbistri potok tvoje nutrine kojeg je zamutilo »nevrijeme« oko tebe, a svakako i tvojom krivnjom. Pitanje krivca ostavimo onima koji vole paragrafe i učenost, jer nama je jedino Bog sudac (Ps 96). Vratimo se zbilji koja nije baš uvijek naklonjena onima koji istinski vole. Moje iskustvo, nasreću, nije kao tvoje, ali je i kod mene bilo razočaranja i padova koje srećom prekri val zaborava. Pamtim samo to da se čovjek ne smije nikada predati. I kad klone, mora znati da će svanuti novi dan i da mora ići dalje našom svakidašnjom zbiljom. A kad je tako tamno da ne vidimo svršetka noći, ponašajmo se kao putnici u vlaku kroz tunel. Čvrsto se drže i idu prema izlazu. To vrijedi i za tebe. Drži se i ne daj da te ponesu valovi očaja. Budi strpljiva makar i ne bilo pogodno vrijeme za plovidbu morem života. Drži se pravca ljubavi prema svakome i mira sa svima. Povoljan vjetar i svjetlo dana doći će neočekivano. To ti i želi tvoj brat Isusovih godina, profesor filozofije. Evo i mojih dviju pjesama objavljenih u župskom listu:

ZOV LJUBAVI

To što su ptice utihnule
ne znači da je jesen blizu
već da osjećaju zov juga
gdje će se raspjevati
Božanskim cvrkutom!

BEZIMENI

Oni – poput jeke
daleko se čuju.
Oni – poput sunca
iznova sjaje.
Bezimeni – zar nisu more
što tajne skriva?
Tko su oni?
Naši vjerni čuvari,
čisti potoci.
Bezimeni!
Jedini svjetionici!

Željko ČOBANOV
Mandalinskih žrtava 4
59000 ŠIBENIK

Papina poruka za 26. Svjetski dan molitve za duhovna zvanja

Časna braćo u episkopatu,
Predraga braćo i sestre diljem svijeta!

Mi ćemo s mnogo kršćanskog žara proslaviti 16. travnja 26. Svjetski dan molitve za duhovna zvanja. U liturgiji toga dana objavljuje nam Isus, Dobri Pastir, svu svoju ljubav, dajući život svoj za spasenje svijeta (Iv 10,15). Nalazeći se pred tom tajnom ljubavi, Isusovi su učenici pozvani da usrdno mole Gospodina za radnike u žetvi (Mt 9,38; Lk 10,2) kako bi svi ljudi prema naumu vječnog Oca imali život u izobilju (Iv 10,10) i došli k spoznanju istine (1 Tim 2,4).

Svoja razmišljanja htio bih ove godine posvetiti onim duhovnim zvanjima koja dolaze iz škola, napose pak onima koja bi trebala niknuti u katoličkim školama. Jer se one po želji Crkve zalažu za cjelovito oblikovanje čovjeka i trebaju promicati ona duhovna zvanja koja Duh ulijeva u mladenačke duše. Štoviše, katoličke škole trebaju pridonijeti takvom rastu ljudi koji će navještati Radosnu Vijest primjereno našem vremenu, prožetom zabrinjavajućom ravnodušnošću.

Obraćajući se katoličkim odgojnim ustanovama najprije im odajem svoje veliko priznanje i povjerenje što ih gajim spram njihove veoma odgovorne zadaće u Crkvi. Ipak mislim i na sve one odgojitelje koji djeluju u nekatoličkim školama gdje pored svog stručnog znanja mogu posvjedočiti vjeru.

Katolička škola treba i u našim danima ispunjavati svoje zadaće. To su potvrdili Drugi vatikanski sabor (usp. Decr. Gravissimum educationis 8) i kasniji dokumenti Učiteljstva. Raznolikost i proturječnost kulturnih utjecaja i životnih uzora koji zapljuskuju životni okoliš današnje mladeži, lako vode k otuđenju vjerskih vrednota, pa čak i onda kada mladi rastu u kršćanskoj obitelji. Katolička škola se ne ograničava jedino na čisto posredovanje zvanja, već pruža odgojno ozračje u kome zajednički žive vjera, molitva i bratsko služenje. Stoga ona može za mlade imati važnu, čak odlučujuću ulogu za život nadahnut Evanđeljem. Međusobno usklađeno svjedočenje odgojitelja i ozračje vjere koje je među njima jesu osobit doprinos katoličke škole u kršćanskom odgoju mladih. A ono će biti utoliko djelotvornije ukoliko je više usklađeno s nastojanjima obitelji.

Onaj odgoj koji se provodi u katoličkim školama i prema kojemu stremi kršćansko poimanje života ne smije isključivati pitanje duhovnih zvanja. Jer što koristi pripremanje na život ako ne omogućava razumijevanje božanskog poziva što ga svatko u sebi nosi? Tek takav način odgoja pomaže da mladi ljudi shvate svoj poziv u Crkvi i društvu. Škola koja istinski odgaja ne smije o pozivu govoriti samo općenito nego treba također upućivati na različite konkretne mogućnosti tog poziva uključujući i one koji zahtijevaju potpuno predanje radi Kraljevstva Božjega. Stoga svi odgojitelji u katoličkim školama, bili oni duhovne osobe ili laici, trebaju svojim učenicima posredovati Kristov poziv na pedagoški odmjeren i razumljiv način. To će biti utoliko djelotvornije ukoliko odgojitelji to isto svojim osobnim životom svjedoče i molitvom prate.

Nužno je mladim ljudima barem osvijetliti njihov osobni poziv, iako to još nije dosta. Jer mladi danas ne samo da su suočeni s mnogim lažnim modelima života, nego i s raznim zadovoljstvima koja im otežavaju slobodnu i velikodušnu odluku. Katolička škola je stoga pozvana da dade svoj doprinos u ostvarenju zvanja i to iznoseći

argumente, promičući živo svjedočenje i otvarajući prostor za vjeru koja će omogućiti velikodušnost i spremnost na služenje te tako ukloniti ona negativna iskustva mladih ljudi, koja im Kristov zov žele prikazati kao »ludost« ili kao posve nemoguć.

Time škola daje svoj prilog istinskom odgoju mladih i odgovara njihovim očekivanjima pomažući im u orjentiranju. Ali ona istovremeno s time ispunja i svoju dužnost spram Crkve. Pri tome posebno podsjećamo da je katolička škola crkvena škola te da Crkva priznaje njezinu sposobnost za odgoj u kršćanskom duhu. Crkva želi preko katoličke škole vršiti svoju zadaću Majke i Učiteljice u vjeri. Katolička škola mora zbog toga uvijek imati pred očima ta očekivanja Crkve iako će u svom razumijevanju odgoja respektirati slobodu učenika i autonomiju pojedinih školskih predmeta. Tu prije svega spadaju napori oko svećeničkih i redovničkih zvanja.

Mislim na roditelje koji svoju djecu povjeravaju katoličkim školama. Pozivam ih da to čine iz vjere; a to će biti onda kad se ne radi samo o kulturnim i formalnim aspektima nego i kad je u pitanju kršćanski život. Molim ih da i oni odgovorno i aktivno brinu o životu katoličkih škola. Njihov doprinos treba ići za tim da te škole ispune svoj zahtjev obuhvatnog, ljudskog i kršćanskog odgoja. Neka nadalje prate stasanje svoje djece na području vjere i podupiru izbor njihova poziva, pa i onda kad je taj izbor označen evanđeoskom velikodušnošću. Nek imaju pred očima da sreća njihove djece, i ljudski gledano, ovisi o tome hoće li Gospodinu primjereno odgovoriti. Osim toga neka imaju na pameti da dijete koje oni Gospodinu daruju nije izgubljeno nego da s njime dobiva i Crkva i obitelj.

Napokon osobito se obraćam učenicima na katoličkim školama, ali mislim također i na sve mlade kršćane neovisno koje škole pohađaju, a koji su isto tako pozvani da svoje odluke donesu hrabro iz vjere. One pak kojima je moguće i koji imaju sreće pohađati školu prožetu kršćanstvom podsjećam da su time privilegirani. Crkva ulaže mnogo u Vaše škole i upravo je zbog toga upućena na Vašu suradnju. Trudite se oko marljivog učenja u svim predmetima. To će Vam pomoći u vjeri i dati snagu za kršćansko svjedočenje pred svijetom. Učite u svojoj školi ponajprije usko povezivati vjeru i kulturu, koju nije lako posredovati jednom svijetu odveć malo prožetom kršćanskim vrednotama. Ali prije svega učite se živom povezivanju vjere i života.

U svojim ćete školama susretati mnoge poticaje za kršćanski život; u svakom slučaju više nego drugdje. Na Vama je ne dopustiti da prođu neiskorišteni nego da ih prihvatite kako bi donijeli bogat rod. Budite spremni na karitativni rad. Surađujte kad se radi o pomoći najsiromašnijima među siromasima. Svojim vršnjacima svjedočite Krista. Time ćete jačati svoj osobni vjernički život, i budite sigurni da služite velikoj stvari i pomažete da sē čuje glas Duha Božjega. Ali ako Vas njegov glas zove na još velikodušnije predanje, nemojte se plašiti.

Budite hrabri: Gospodin Vas zove a svijet Vas čeka. Imajte na pameti da Kraljevstvo Božje treba Vaše potpuno predanje. Ne budite poput bogatog mladića iz Evanđelja, koji se nije mogao odlučiti kad ga je Krist pozvao, te ostade u svom bogatstvu žalostan (Mt 12, 22). Radije budite slični ribarima, koji kad ih Gospodin zovnu, sve ostaviše i postadoše ribari ljudi (Mt 4,18-22).

Gospodine Isuse Kriste, ti Pastiru naših duša, uvijek iznova i s ljubavlju pozivaš mlade ljude iz nevolja ovoga svijeta. Daj im da između svih glasova koji ih zapljuskuju čuju Tvoj nezamjenjivi, blagi a ipak tako moćni glas, koji i danas ponavlja »Dođi, slijedi me«. Uvećaj oduševljenje naših mladih sve do predanja, traži ih i učini da prihvate očekivanja braće, koja mole za pomoć i mir, za istinu i ljubav. Podaj mladim ljudima da se ravnaju prema Evanđelju te današnjim ljudima otkriju bogatstvo Tvoje ljubavi. U svojoj dobroti pozovi ih k sebi! Primi ih otvorena srca i kod sebe zakrili. Pošalji ih sa svojom istinom i uza se čuvaj. Amen.

S čvrstim povjerenjem u Gospodina našeg Isusa Krista, vrhovnog i vječnog svećenika, molim puninu Božje milosti za Vas, prečasna braćo u episkopatu, za sve svećenike, redovnike i redovnice, za sav kršćanski narod, a ponajviše za one koji se spremaju za svete redove ili zavjete i podjeljujem im od srca Apostolski Blagoslov, napose onima koji se trude oko duhovnih zvanja.

Iz Vatikana, 2. veljače, na blagdan Gospodinova prikazanja u hramu, 1989. 11. godine moga pontifikata.

IVAN PAVAO II

Mladi i Božji poziv

Ne postoji danas jedna jedinstvena mladež na svijetu. Mladi su mnogostruko raslojeni. Ta razlika se osjeća ne samo od kontinenta do kontinenta i od naroda do naroda, nego je prisutna i unutar pojedinih zemalja i sredina. Susrećemo mlade, kako u svjetskim razmjerima tako i unutar našeg naroda – a njihov broj nije malen – koji nose u sebi izvanredno oduševljenje, plemenitost i želju da svoj život izgrade na vjeri u Isusa Krista i da ga nesebično posvete drugima. Na žalost, postoji i druga krajnost, postoje mladi koji su na neki način izgubili tlo pod nogama jer su izgubili smisao za vjeru i za sveto, te se gube na bespućima života.

MLADI GRADE SVOJU SUTRAŠNJICU

Mladež je sutrašnjica svijeta i Crkve, pa su mladi stoga osobita nada Crkve. Iz njihovih redova Crkva očekuje nove graditelje Božjeg kraljevstva. Upravo oni su pozvani da ponesu Evanđelje u svijet sutrašnjice i da ga svojim žarom ožive tamo gdje je izblijedjelo i izgubilo životvornu snagu i utjecaj na osobni i društveni život. Evangelizacija i reevangelizacija sutrašnjice u njihovim je rukama.

Zato nas Crkva poziva da se u ovom mjesecu molimo za mlade kako bi oni osjetili veliku šansu svoga života te da se poput Marije, koju u ovom mjesecu posebno štujemo, odazovu tom pozivu velikodušna srca i živom vjerom.

Crkva je po svojoj naravi misionarska zajednica. To se posebno naglašava u koncilskom dekretu »Ad gentes« (br. 2). Vjernost Kristu Crkva dokazuje svojim misionarskim radom, tim trajnim nastojanjem da se Evanđelje proširi u sve krajeve zemlje i da ono uđe u srce svakog naroda i svakoga čovjeka.

MISIJE – ONE DALEKO, I ONE NADOHVAT RUKE

Kad gledamo kartu svijeta, vidimo koliki su prostori još izvan utjecaja Evanđelja. Žetva je velika. Kristov nalog: »Idite po svem svijetu...« još ni izdaleka nije ostvaren. Od pet milijardi ljudskih bića na Zemlji tek je milijarda i po kršćana, a od toga oko 900 milijuna katolika. Mlade Crkve Azije, Afrike i Oceanije još trebaju našu pomoć. Nedostaju im svećenici, redovnici, zreli i sposobni katolički laici, apostoli uz koje bi se njihova domaća Crkva solidno ukorijenila na domaćem tlu. Oni očekuju mlade sile, velikodušne i odvažne koje su spremne odazvati se Božjem pozivu da surađuju u evanđeoskoj preobrazbi svijeta radeći i u tim dalekim krajevima i u tako različitim kulturnim sredinama.

Međutim javlja se jedan novi vid misijskog djelovanja. Misijska područja nisu samo nama Evropljanima udaljeni i neobični krajevi. Misijsko područje često je tu među nama, nadohvat ruke, u vlastitoj kući. Zemlje s izrazito kršćanskom prošlošću pale su u izvjesnu vjersku ravnodušnost. Val raskršćanjenja, novopoganstva pa čak i radikalnog ateizma, zahvatio je mnoge narode koji su nekada bili prožeti kršćanskom vjerom.

Suvremeni svijet »stavio je na kršćanstvo i Crkvu tako jak izazov kakvog ona još nije pozhavala. Ali u isto vrijeme pokazuje nove neobične mogućnosti za naviještanje i utjelovljenje Evanđelja« u najrazličitijim kulturama, naglasio je sv. Otac u jednom svom govoru (11. 10. 1985.). Upravo zbog tog izazova Papa na pragu novog tisućljeća toliko naglašava hitnu potrebu nove evangelizacije. Svi kršćani moraju nanovo otkriti svoju odgovornost u poslanju koje je Krist povjerio cijelom Božjem narodu: »Idite po svem svijetu i naviještajte Radosnu vijest svakom stvorenju!« (Mk 16, 15)

Svaki kršćanin, gdjegod on bio, kakav god bio njegov položaj u životu, mora biti svjestan da Gospodin i njega šalje da naviješta Radosnu vijest svjedočanstvom svoga života i živom riječi. Za nas su misijsko područje i naše obitelji i naša radna mjesta, krugovi naših prijatelja i naše

susjedstvo. Tu moramo postati »sol zemlje« i »svjetlo svijeta« (Mt 5, 13-14).

MLADI – APOSTOLI MLADIH

Danas je svijet mladih izrazito misijsko područje posebice važno za budućnost Crkve. Mladi se susreću s velikim i brojnim izazovima ovog vremena. S jedne strane ugrožava ih droga, erotizam, mladenački prijestupi, prekomjerna potrošnja, a s druge strane gubitak moralnog osjećaja za vrednote, istočnjačka pseudomistika, okultizam, astrologija i razne sekte.

Neophodno je i hitno potrebno u taj svijet mladih, koji uistinu žeđaju za Kristom i istinom, unijeti Evanđelje. »Ali vrlo je malo misionara koji se usuđuju krenuti protiv uhodanih navika koje je nametnula sekularizirana kultura. Malo je onih koji se osjećaju sposobni naviještati Krista današnjoj mladeži i koji se usuđuju naviještati ga vjerno, jednostavno i odvažno.« (St. Rylko)

Potrebni su nam, očito, svećenici-pastiri puni revnosti, ali to nije dosta. »Mladi moraju biti prvi i izravni apostoli mladih, u neposrednom kontaktu s njima, vršeći djela apostolata među njima i preko njih.« (Koncilski dekret o laicima, AA, br. 12) Prvi apostoli mladih prvenstveno su sami mladi. Nitko ne može izvršiti tu zadaću mjesto njih.

Papa je to jako naglasio mladima u Lyonu 1986: »Ako vi ne budete svjedoci u konkretnom životu, u obiteljima, na vašim radnim mjestima, tko će to biti mjesto vas?«

Kroz ovaj mjesec usrdno ćemo moliti da poraste misionarski duh među mladima. Da upravo mladi odgovore s vjerom i oduševljenjem na Božji poziv: »Ponesite Radosnu vijest svuda – sve do na kraj zemlje!«

Nalazimo se u Marijinom mjesecu. Upravimo pogled prema Djevici koja je za nas uzor i najizvrsniji apostol Isusa Krista, koju s pravom nazivamo »Kraljicom apostola«. Biti apostol, misionar znači nositi Krista drugima. Upravo Ona donijela nam je Krista, Spasitelja svijeta, u svoj punini. Ona se potpuno stavila na raspolaganje Bogu da se ostvari djelo spasenja i ujedno je ostala ponizna službenica Gospodnja u redovitim okolnostima života Svete obitelji u Nazaretu.

Marija nas uči da je za Isusova apostola najvažnije: ljubiti Boga i ljude velikom ljubavlju – ljubavlju koja nas svakim danom iznova potiče da podijelimo s drugima bogatstvo svoje vjere, nade i ljubavi.

Nakana naših biskupa:

DA CIJENIMO DOSTOJANSTVO I ULOGU ŽENE KAO MAJKE I ODGOJITELJICE

Dostojanstvo žene temelji se na Božjem stvarateljskom činu. Žena je stvorena kao i muškarac na sliku Božju. Zato je i na istoj razini dostojanstva s njim. Ima, kao osoba, ista prava s njim, a u Crkvi se to dostojanstvo i ta ravnopravnost temelje na sakramentu krštenja.

Veličina žene, njeno dostojanstvo i poslanje očitovalo se u svoj punini tek u Mariji. Nju je Bog izabrao da bude majka utjelovljenog Sina Božjega. Nju je Bog odlikovao dostojanstvom Bogomajčinstva. Od tada više nema sumnje da svaka žena posjeduje uzvišeno dostojanstvo i veliko poslanje u otajstvu Otkupljenja, u otajstvu Crkve.

»Danas nitko ne sumnja da je Isus 'oslobodio' ženu, vratio joj puno ljudsko dostojanstvo i ravnopravno je zaposlio u poslanju Crkve. Imajući, dakako, uvijek pred očima temeljno žensko određenje, što ga je Stvoritelj zadao kod stvaranja, povezano sa ženskom prirodom i temeljnim određenjima majke, suradnice i tješiteljice.« (M. Škvorc: Jeruzalem ili Antiohija?)

Bilo je i u Crkvi povijesnih razdoblja kad je lik žene bio zasjenjen i okrnjen. O tome je bilo oštrih rasprava i u novije vrijeme.

Na Veliku Gospu 1988. Papa Ivan Pavao II iznio je u svojoj enciklici »Dostojanstvo žene« vjeru i shvaćanje Crkve o ženi. Možemo samo poželjeti da tu encikliku što prije dobijemo na hrvatskom prijevodu i da tako poruka Duha Svetoga Crkvi našeg vremena prosvijetli naše pameti i prožme svu našu crkvenu praksu na svim razinama. Nadamo se i molit ćemo se da i ovaj crkveni dokument pripomogne da više cijenimo i poštujemo ženu u njenoj nezamjenjivoj ulozi majke i odgojiteljice.

Uključimo u svoje molitve i ono uzvišenije duhovno majčinstvo bez kojega Crkva danas više ne bi mogla živjeti punim životom. Ono zaslužuje posebnu pažnju i poštivanje. I trebat će još mnogo molitava i razmišljanja da se ono ravnopravno ugradi u cjelokupan život i apostolat Crkve.

Petar GALAUNER

Krizna vremena

Piše: prof. Radovan GRGEC

Daleko smo dotjerali! Sada već i najveći optimisti govore o teškim, zlim, kriznim i kritičnim vremenima. No, nisu li ljudi odvajkada, poput Cicerona, govorili: »O tempora, o mores!« (O čudnih li vremena, čudnih li običaja!), primjećujući usto da je njihovo pokoljenje bilo poštenije od ovoga sadašnjeg. Koliko god, međutim, katkada i bez razloga, tugovali i plakali za starim i dobrim vremenima, moramo priznati da je ovo današnje zaista vrijeme krize: krize autoriteta, krize vjere i vjernosti, krize morala, političke, ekonomske i raznih drugih kriza.

Pitamo se da li je imao pravo onaj koji je onima što su se tužili na zla i krizna vremena odgovorio da vremena sama po sebi nisu zla nego da su zli ljudi zbog kojih su i vremena takva. Ljudi su ti koji stvaraju prilike i vremena u kojima živimo. Vremena su zla zbog krize morala.

Vremena ekonomske krize u kojima glad i bijeda već kucaju i na naša vrata kao da su stvorena za »lovce u mutnom« i za nekolicinu »spretnih« koji se znaju obogatiti i na siromaštvu većine. Takvima apetiti rastu s potrebama a potrebe s apetitima, i iz toga ukletog kruga, čini se, nema izlaza. Istodobno kriza morala postaje sve veća. U zatvor odlaze mali a ne veliki lopovi. Život bližnjega u sve je manjoj cijeni. U Hrvatskoj smo, i prema službenim podacima, uspjeli izjednačiti broj pobačenih s brojem rođenih. O tempora, o mores!

U kriznim vremenima ljubav, vjernost i solidarnost uzmiču pred nasiljem, nemoralom i sebičnošću. U općoj pomutnji i neredu kao da su i kršćani izgubili kompas, smisao za žrtvu i osjećaj za prave vrijednosti. Za mnoge su vjernike, naime, vjerske istine, sakramentalni život i ćudoredni propisi manje važni od raznih konferencija, predavanja i spektakularnih manifestacija.

Pa ipak, bez vjernosti, solidarnosti i poštivanja moralnih normi nema »normalnog« života, nema izlaska iz krize. Mislim tu na vjernost Duhu i Istini, na vjernost nekome i nečemu, a ne na tobožnju »dinamičku« vjernost samome sebi. Poznati poljski humorist Jerzy Lec napisao je jednom zgodom da neki ljudi ne razlikuju »vjernost sebi« od onanije.

Bez vjernosti određenim načelima i bez društvene pravednosti ne mogu nas izvući iz krize nikakvi dogovori na najvišem nivou ni tržišni zakoni. Bez osnovnog poštenja i čestitosti sve naše konferencije, propovijedi i deklaracije o koegzistenciji gube smisao. Uostalom, kršćanima su dobro poznata evanđeoska načela ljubavi i pravde. Pitanje je samo kako oni ta načela provode u život.

To se naročito tiče svjetovnjaka, tj. kršćanskih laika koji žive u ovom svijetu krize i koji su na poseban način odgovorni za krizu svijeta. Krizna vremena obično su vremena promjene, a ta promjena može biti i promjena na bolje, ako kršćani budu kvasac u suvremenom društvu.

Kršćanskim svjetovnjacima nedavno je Ivan Pavao II. uputio apostolsku pobudnicu. Oni treba da i sadašnju situaciju u svijetu shvate kao izazov i da osjete suodgovornost za krizu koju proživljujemo. Moraju biti svjesni svojega zvanja i poslanja u Crkvi i u svijetu. Svojom vjernošću Isusu Kristu i nesebičnošću oni zaista mogu biti kvasac, sol i svjetlo svijeta. Vjerujući u uskrsloga Spasitelja koji je pobijedio smrt, oni pobjeđuju sve krize i preporađaju čovječanstvo.

Poduzetnost i poslušnost kršćanina

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Yves de Montcheuil (Iv d'Monšej), isusovac, imao je, kao katolički pisac, velik utjecaj na teološku misao svojega vremena. Mnogo je pridonio tome da Crkva bude shvaćena kao otajstvo i sakrament Krista.

Pišući o Crkvi kaže: kršćanin se mora dati u službu Kristu jednako svojom poduzetnošću za njega kao i svojom ovisnošću o njemu. Sve snage kršćanina moraju biti posvećene Kristu. Tamo gdje kršćani tu dužnost ne uzimaju ozbiljno, tamo nema živog katolicizma. Poduzetnost je normalan i neophodan element u životu Crkve. Ako nje nema, kršćansko tijelo manjkavo djeluje i autoritet, bio on ne znam kako budan i poduzetan, ne može to posve nadoknaditi. Bez sumnje je pogreška ne htjeti se podložiti odredbama i sudovima crkvene hijerarhije, ali je isto tako pogreška ne htjeti u Crkvi poduzeti ostvarenje onog dobra što ga je netko po svojim talentima kadar učiniti. Ta druga pogreška manje je vidljiva i neodređenija je od one prve te manje svraća i pozornost na one koji je počinjaju. Ta pogreška pripada propustima koji se rado smatraju beznačajnima. Treba međutim znati da ponašanje protkano lijenošću, bojažljivošću, strahom od odgovornosti i bijegom od rizika, ponašanje koje samo iščekuje odredbe viših autoriteta da se krene na posao, nije kršćansko. Takvo ponašanje predstavlja manjak svijesti dužnosti i odgovornosti pa može katkad biti i težak grijeh.

Međutim, budući da ne valja ići ni za čim što je protiv volje hijerarhije, treba se prije svega ukorijeniti u poslušnost Crkve. Bez tog raspoloženja za poslušnost, sklonost k poduzetnosti brzo nas može povući u ozlojeđenost i pobunu. Poduzetnom čovjeku od kojega se traži da se povuče od poduzetnog djela

uz koje stoji svom dušom, bit će teže podložiti se volji hijerarhije negoli »ravnodušnom« koji uvijek čeka zapovijed da bi se uopće pokrenuo.

Kako da se čovjek ne osjeća privržen onome u što je već uložio mnogo truda, pogotovo kad mu je nakana bila čista, kad je čvrsto uvjeren da je to u interesu Božjega kraljevstva?

Uvijek je teže priznati da si se prevario ili da nisi uspio negoli prihvatiti takav sud o sebi, pogotovo u kakvoj ponižavajućoj stvari.

Protivnici, kojih nigda ne uzmanjka da se suprotstave dobroj inicijativi i koji nikad nisu nezainteresirani, bezobzirno će slaviti pobjedničko slavlje nad našim možebitnim neuspjehom. K tome, idući smjelo naprijed noseni svojom poduzetnošću moramo biti spremni da se podložimo bez ogorčenja. Podlaganje, naime, preko volje, postaje otrovnim izvorom i može učiniti besplodnim cijeli život. Samo oni koji posjeduju visok unutarnji život podnijet će takve udarce bez štete. Crkvi je pak potrebna apostolska djelatnost svih kršćana na svim područjima. Svi su stoga dužni steći kreposti u stupnju da se mogu dati na teške pothvate na svoju odgovornost, a da se ne moraju bojati da će jednog dana zatajiti u poslušnosti ako se s njom susretnu.

Presveto Srce Isusovo je bilo veoma poduzetno. Isus je poduzeo sve za spasenje svijeta, a bio je sasvim poslušan. Bio je poslušan »do smrti, do smrti na križu«. Nasljedujmo ga u tom raspoloženju!

Afrikanac i molitva

Leon N'Goy Kalumba, Bantu-crnac, seminarista, isusovac, student teologije u Rimu, uvijek je nasmiješen i veli da je to oznaka Afrikanaca. Došao je iz Zaira. On kaže da je u njemu ukorijenjena katolička vjera i molitva, te nastavlja: »Vjera i molitva nisu kod mene nikad dolazile u pitanje ili u sumnju. To sam poprimio u svojoj kući, od roditelja, počevši od rođenja. Kad sam jednog dana saopćio svojim roditeljima da želim biti svećenik, dobro se sjećam što mi na to rekoše: 'Mi roditelji rađamo tijelo, a duša pripada Bogu koji ju je i stvorio. Ako ti sada želiš svoju dušu dati potpuno Bogu, mi ti dajemo svoj roditeljski blagoslov...'«

Leon veli da se u njegovoj roditeljskoj kući svaki dan molilo prigodom jela i navečer. Ta molitva bila je razmatranje.

»Moji roditelji uvijek su svraćali našu pozornost na Boga i Bog bijaše u središtu naše obitelji. Afrička kultura, osobito bantu-kultura, ističe se molitvom. Evropljani krivo poimaju afrički animizam (pridavanje duševnih svojstava prirodnim pojavama). Oni tvrde da animisti ne vjeruju u Boga, a to ne stoji. Osobito zairski Afrikanci čvrsto vjeruju u Boga, ali budući da je on za njih nepojmljivo moćan i jak, ne usuđuju mu se obratiti neposredno. Oni Bogu govore preko prirode u kojoj vide Boga na djelu, koji se preko prirode i objavio.

Mi živimo u Zairu, ali sve više raste naša svijest da kršćanstvo nije 'uvezeno od bijelaca'... Kršćanska poruka, Evanđelje, Katolička Crkva, sve to čini dio naše kulture. Kršćanstvo jest naša kultura. Zato je Crkva i dopustila u bogoštovlju, u Misi, neke zairske religiozne običaje.«

Za sebe osobno Leon veli: »Moja je molitva osobito prisutnost, molitva zbližavanja. Svakog jutra nastojim biti što više u Božjoj prisutnosti i, ako je moguće, pred Presvetim oltarskim sakramentom, u šutnji, u tišini koja nije praznina, jer nas ta šutnja čini svjesnim naše ljudske prisutnosti u Bogu... Za vrijeme ispita, kad nemam toliko slobodnih trenutaka, osjećam neku muku u sebi. Ali tada nastojim da moj rad i moji ispiti budu molitva«.

Leon posebno naglašava: »Veoma volim molitvu u psalmima koji odgovaraju našim životnim prilikama. Afrikanac se voli obraćati Bogu u svim životnim okolnostima, bilo sretnim bilo nesretnima. Tako prigodom ženidbe, prigodom rađanja djece... To su radosni događaji. Ali isto je tako i u smrtnim slučajevima. Smrt je nasilje nad ljudskom prirodom. Ljudi ne bi umirali da Adam i Eva nisu, zavedeni od sotone, Boga teško uvrijedili.«

Leon zaključuje ovako: »Molitva je snaga bez koje život postaje dosadan i prazan. Bez molitve ne bi bilo moguće govoriti, razgovarati s Bogom. Jer kako ćemo o Bogu govoriti ako nismo trajno prisutni s Njim i u Njemu?«

Ugodno je i utješno saznati takve stvari. Bog je doista svuda na djelu. Možda će baš sinovi »crne Afrike« jednog dana naviještati Evanđelje potomcima »bijele Evrope« koja je u trci života Boga zaboravila.

Srećko BOŠNJAK

Molimo za umiruće

Mnogima nam je poznat belgijski isusovac o. Eugen Engel čije su dvije knjige prevedene na hrvatski jezik: »ZAŠTO BAŠ JA – PROBLEM TRPLJENJA«, te »KRISTOVA MAJKA U NAŠEM ŽIVOTU«.

O. Engel je cijeli život bio povezan s bolesnicima, jer bijaše njihov duhovnik po bolnicama. U svojoj knjizi »ZAŠTO BAŠ JA« piše kako je potrebno moliti svaki dan za umiruće. No, belgijski časopis ESPERANCE ET VIE – NADA I ŽIVOT u svom prvom broju ove godine (1989) donosi jedan članak koji je sav posvećen tom problemu. Evo sadržaja njegovog članka.

Vjekovima je Crkva preporučivala vjernicima da mole za svoje pokojne, za duše u čistilištu. I to je vrlo dobro! Ali, duše u čistilištu sigurne su u svoje spasenje. One ljube Boga svim svojim bićem. Ljube ga i u svojim patnjama koje ih čiste i približuju izlasku iz čistilišta i ulasku u Božje kraljevstvo. Zato je mnogo potrebnije svaki dan moliti za one koji tog dana umiru, a njihovo je spasenje u pitanju. Mnogi od njih umiru u teškim grijesima pa neće biti primljeni u Kristovo kraljevstvo. Možda je to njihovom krivnjom, a možda i krivnjom drugih koji su ih navodili na grijeh. Tu su i takvi zavodnici koji se sami nisu obratili niti su pomagali svojim žrtvama da se obrate.

Svaki dan umre na svijetu 200.000 osoba! Tu su kršćani–katolici, kršćani–nekatolici, bezvjerci, pogani, nekršteni... Mnogi ljudi ginu na cestama, na željezničkim prugama, u zrakoplovnim nesrećama, ginu u teškim potresima, velikim i teškim poplavama, u požarima itd. Mnogi umiru naglo od infarkta. Krivicom rodbine najčešće umiru bez ispovijedi, bez Pričesti, bez bolesničkog pomazanja, pa čak i bez savršenog pokajanja. Nemarnošću rodbine ili katolika iz svoje okoline mnogi propadaju i gube sretnu vječnost.

Kako pomoći umirućima? Tako da za njih svaki dan molimo, prikazujemo svete Mise i sudjelujemo u sv. Misama za umiruće, te prikazujemo za njih velike milosti Kristove žrtve. Osobito je korisno uključivati ih u molitve vjernih u Misi. Moliti treba privatno, osobito sv. krunicu, i preporučivati ih sv. Josipu, zaštitniku umirućih.

Osim toga, poticati sva uredništva katoličkih novina i časopisa da o tome češće pišu. Poticati pisce i pjesnike da i tu temu što češće obrađuju na veliku korist umirućih. Propovjednici bi trebali što češće o tome govoriti vjernicima da se osvijeste i solidariziraju s umirućima jer će jednog dana i sami poći s ovoga svijeta, a možda posve nenadano.

Evo jedne molitve za dobru smrt:

»Oče nebeski, prikazujem Ti sv. Mise koje će se danas prinijeti po svemu svijetu! Po Krvi Isusa Tvoga Sina i po zauzimanju Blažene Djevice Marije, njegove prežalosne Majke koja je stajala podno križa Kristova, pravednima udijeli ustrajnost u dobru, grešnicima milost obraćenja, a svima vječno spasenje. Amen!«

Srećko BOŠNJAK

Zašto... svećenik?

Mladima u Los Angelesu (SAD) Ivan Pavao II ovako je odgovorio na to pitanje: »Često me pitaju, osobito mladi, zašto sam postao svećenik. Možda mi i neki od vas žele postaviti isto pitanje. Dopustite mi da vam pokušam ukratko odgovoriti:

Moram najprije reći da je to nemoguće potpuno rastumačiti, jer to uvijek ostaje tajna, pa i za mene. Kako bi se mogli rastumačiti Božji putovi?

Ipak, dobro znam da sam u jednom trenutku svog života bio uvjeren da mi je Krist govorio kao i tisućama prije mene: 'Dođi i slijedi me!' Jasno sam osjetio da ono što sam čuo u svom srcu, u svojoj duši, nije bio glas ljudski, niti to bijaše moja misao. Krist me zvao u svoju službu da budem njegov svećenik.

I mogu vam reći, bez ikakve sumnje, da sam Bogu duboko zahvalan za svećenički poziv. Za mene nije ništa važnije niti me išta toliko raduje kao svakodnevno prikazivanje sv. Mise i služenje Bogu u Crkvi. Tako sam osjećao na dan svog svećeničkog ređenja i u to sam čvrsto uvjeren. Ništa se nije izmijenilo s tim što sam postao Papa. Ista radost prati me i sada kao i prije!

Priopćujući vam ovo, htio bih svakoga od vas pozvati da pažljivo sluša glas Božji u svom srcu. Svaka je ljudska osoba pozvana u zajedništvo s Bogom. Bog je nas zato stvorio da ga spoznamo, da ga ljubimo i da mu služimo – i tako postignemo vječnu radost!«

Priredio: Srećko BOŠNJAK

Otvoreno Srce, otvoren bok

Piše: Josip ANTOLOVIĆ

Od otvorenog Srca lako se dolazi do otvorenog boka. Gledajući tjelesni raspored rekli bismo baš obratno, jer je vojnik na Kalvariji najprije probo Isusov bok, a tek onda dopro do njegova srca. No da Isusovo Srce nije već prije bilo širom otvoreno u ljubavi prema čovječanstvu, ne bi lako došlo do probadanja Isusova boka niti bi ono imalo tako snažno značenje kakvo ima sada. Vojnikovo koplje, probadajući bok raspetoga Krista, moralo je doprijeti do njegova srca da bi iz njega potekla krv i voda, simbol krsta i euharistije. Bogata pobožnost sedamnaestog stoljeća, (osobito istaknutiji predstavnici pobožnosti kao što su: sv. Franjo Saleški, sv. Franciska de Chantal, sv. Ivan Eudes, bl. Klaudije La Colombière, sv. Margareta Alacoque) u vrijeme kad je došlo i do otkrića uloge srca u čovjekovu krvotoku, otkrila je u činu probadanja Isusovog bola i srca, što je sv. Ivan tako zorno opisao u svom Evanđelju, snažan izražaj Isusova posvemašnjeg sebedarja. On je u tom činu prolio za nas i posljednju kap svoje krvi, ali i svu plodnost tog darivanja. Iz njega se rodila Crkva.

KRV ZNAČI ŽIVOT

U cjelokupnoj biblijskoj predaji krv označuje život, što je posve prirodno. Kad čovjek izgubi krv, prestaje njegov tjelesni život. Tako je bilo i kod Isusa. A voda, u misli sv. Ivana evanđelista, označuje krsni studenac, odnosno krsnu vodu koju nam je zaslužila Isusova krv, vodu kojom se rađamo, po Duhu Svetom, na nov, božanski život.

Kao potvrdu u prilog tvrdnji da krv označuje život, imamo lijep tekst u Starom zavjetu. Zabranjujući blagovanje krvi, Jahve preko Mojsija govori zašto stavlja zabranu: zato »jer je život živoga bića u krvi. Tu krv ja sam vama dao da na žrtveniku njome obavljate obred pomirenja za svoje živote. Jer krv je ono što ispašta za život. Zato sam kazao Izraelcima: neka nitko od vas ne jede krvi, neka ni stranac koji se nađe među vama ne jede krvi.« (Lev 17, 11-12)

Iz Isusova Tijela, skinutog s križa ogoljelog i beskrvnog, skupa s Duhom što ga je umirući ispustio, provriješe životvorne vode. »I tko se odozgo ne rodi – kako Isus reče Nikodemu – taj ne može vidjeti kraljevstva Božjega.« (Iv 3, 3) Istom Nikodemu je također rekao: »Zaista, zaista, kažem ti, tko se ne rodi od vode i Duha Svetoga, taj ne može ući u kraljevstvo nebesko.« (Iv 3, 5) Evo to je prizor što ga je na Kalvariji vidio i doživio Isusov ljubljeni učenik Ivan te ga i nama prenio sa svim njegovim dubokim unutarnjim značenjem.

ISUSOV PROBODENI BOK

Ako malo dublje uđemo u Ivanovo Evanđelje i u sve njegovo simbolično bogatstvo, doći ćemo do novih spoznaja. Jedna je od tih spoznaja i ta da Evanđelist uopće ne govori o Srcu, već o Isusovu na Kalvariji probodenom boku. To je zato što se, kako smo u našim razmišljanjima već vidjeli, tako bogata biblijska tradicija o pojmu »srca« ne zanima za srce kao tjelesni organ, kao ni za pokrete što ga ono čini. Kad je riječ o srcu u biblijskoj tradiciji, onda je riječ o Srcu na djelu, tj. o živom čovjeku, o njegovu životu u prvom redu misaonom i osjećajnom.

Srce, dakle, nije nikad odijeljeno od čovjekova tijela niti od njegova duševnoga života. No ovdje se ipak radi o jednom biblijskom podatku koji ne treba tražiti na liniji srca, već boka, ili na onoj strani tijela na kojoj se nalazi srce. To će nas istraživanje dovesti do jednog velikog Ezekijelova proročanstva u kojem on naviješta obnovu porušenog jeruzalemskog hrama. Taj će hram biti u jednom obnovljenom svijetu koji se opisuje ovako: izvor izvire s južne strane hrama rađajući jedan golem potok što se spušta sve do Mrtvog mora. On teče kroz pustinju preobražavajući je u zelenilo i u život. Evo doslovnih Prorokovih riječi: »Ova voda teče u istočni kraj, spušta se u Arabu i teče u more; a kad se u

more izlije vode mu ozdrave. I kuda god potok protječe sve živo što se miče oživi; i bit će vrlo mnogo riba, jer kamo god dođe ova voda, sve ozdravi i oživi – kuda god protječe ovaj potok... Duž potoka na obje strane rast će svakovrsne voćke: lišće im neće otpadati i s njih neće nestajati ploda; svakog će mjeseca roditi novim plodom; jer im voda dotječe iz svetišta. Plod će njihov biti za jelo, a lišće za lijek.« (Usp. Ez 47, 1-12)

Iz toga teksta Jacques Guillet izvlači zaključak: »Dakle, bok (strana), voda, život, hram, to su velike teme Ivanove simbolike. Organ srca praktički tu ne igra nikakvu ulogu.«

Bit ću možda preuzetan ako ustvrdim da i sam organ srca, iako ga sv. Ivan ne spominje, igra ipak neku ulogu, jer nije slučajno bilo probodeno baš Isusovo srce. Istina je, doduše, ono što se tvrdi da je probadanje srca bilo uobičajeno kako bi se time raspetome dokončale muke. No, isto tako je istina da razbojnicima raspetima s Isusom nisu proboli bok. Sam Ivan, očevidac događaja na Kalvariji, piše: »Tada vojnici dođoše i prebiše goljeni obojici raspetih s Isusom.« (19, 32) Doduše i to bi imalo opravdanje, jer sv. Ivan ovako završava opis te epozode: »To se dogodi da se ispuni Pismo: 'Ni jedna mu se kost neće prelomiti.' A na drugome mjestu Pismo veli: 'Gledat će onoga koga su proboli'.« (Iv 19, 36-37)

OTVORENO SRCE, OTVOREN BOK

Vratimo se opet našoj temi: najprije bijaše otvoreno

Isusovo Srce u jednom duhovnom, dubljem značenju riječi, kao njegova bit i njegovo središte a tek onda njegov bok – strana – na kojoj bijaše njegovo tjelesno srce. Iz tog, kopljem probodenog boka, »odmah proteče krv i voda«. (Iv 19, 34)

U svjetlu navedenog Ezekijelova proroštva, i Isusova razgovora s Nikodemom, voda označava krštenje i svu duhovnu plodnost što se iz njega razlijeva. To je u prvom redu plodnost milosnog života. Po tom životu čovjek je uzdignut u jedan viši red te postaje dionik božanske naravi.

Očeva i Isusova »božanska snaga obdarila nas je svime što je potrebno za život i pobožnost, pravom spoznajom Onoga koji nas je pozvao vlastitom slavom i moći. Time nas je obdario skupocjenim i najvećim obećanim dobrima da po njima, umaknuvši pokvarenosti koja je zbog opake požude u svijetu, *postanete dionici božanske naravi*« (II. Petr 1, 3-4).

Otvoreni Isusov bok kome prethodi otvorenost Isusova Srca, nepresušni je izvor svih mesijanskih novozavjetnih dobara. Divno ih izriče Predslovlje Srca Isusova: »Svemogući vječni Bože, Ti si htio da tvoj Jedinorođenac viseći na križu bude proboden vojnikovim kopljem, da otvoreno Srce, svetište darežljivosti božanske, izlijeva na nas bujice milosrđa i milosti, te da Srce, koje nikad ne prestaje plamtjeti ljubavlju prema nama, bude mir pobožnima, a raskajanima otvoreno utočište spasenja.«

PROBUDIMO SE ODA SNA!

Ovo naše razmišljanje završimo s jednom epizodom iz života sluge Božjega Petra Barbarića. On je u jednom pismu od 21. VI. 1896, ni godinu dana prije smrti, opisao svom bivšem profesoru ocu Zabeu proslavu svetkovine Presv. Srca Isusova u Travniku. A onda nastavlja: »Svuda se radi u tom smjeru, samo naša Hercegovina, čini se, da još sniva duboki san.«

Bila bi šteta za sve nas kršćane kad bismo kraj neprocjenjivog blaga što je na Veliki petak provrelo iz Isusova probodenog Srca »snivali duboki san«. To blago otkriva nam Sv. Pismo, otkrivaju nam ga sveti Oci, otkriva duhovnost Srca Isusova, pokušava ga svojim čitateljima otkrivati i naš Glasnik, vršeći tako u našem narodu važnu ulogu. Napokon, a što je najvažnije, sam Isus nas na isto poziva: »Ako je tko žedan, neka dođe k meni; i neka pije tko vjeruje u me: Kako veli Pismo: 'Iz njegove će nutrine poteći potoci žive vode.' To reče za Duha kojega su imali primiti oni koji vjeruju u njega. Duh, naime, ne bijaše još dat, jer Isus ne bi još proslavljen.« (Iv 7, 37-39)

Djedu Ivi u spomen

Planinsko selo Borovica u središnjoj Bosni smješteno je iznad kraljevskog grada Bobovca, a razvilo se od nekadašnjeg kraljevskog lovišta u koje su se sklonili kraljevski kmetovi iz neposredne blizine grada i Sasi, kraljevski rudari. Selo je sa svih strana okruženo šumama a obiluje izvorima izvrsne pitke vode. Nekoć se u to planinsko selo stizalo samo pješke i na konju, a danas stiže i autobus. Daleko od ostalih župa selo je imalo svoju kapelu na groblju. Tek godine 1922. osnovana je župa, a crkva je sagrađena 1924.

U tom kraju rodio se 1908. Ivan Bešlić, sin oca Marijana i majke Mare. Smrt pokosi oca kad je Ivan bio u osmoj godini te on ostade s majkom. Razvio se u kršnog mladića, a sam je naučio čitati, pisati, računati i svirati violinu. Knjiga mu nije bila preteška, a i novine bi čitao, valjda kod župnika. Iako seljak, duhovni mu je ideal bio Ivan Merz, a zanosio se društvenim zamislima Stjepana Radića. Bio je jedan od rijetkih sretnika iz Bosne onog vremena koji je u društvu s Merzom šetao po Trgu sv. Petra u Rimu i svojim ušima slušao papu. Bila je to za bosanskog mladića katolika radost, ponos i poticaj za stvaranje budućnosti.

Ženio se 1926, po današnjem shvaćanju veoma mlad. Sa ženom Anom imao je 4 sina i 5 kćeri. Premda se živjelo siromašno djeca su rasla u radosti i odgajana u vjeri. Vihor drugog svjetskog rata nije ih mimoišao. Godine 1944. ostaje Ivan bez sina Marijana. Taj kršan mladić bio je određen da vodi partizane po bosanskim planinama i na tom putu sustigla ga je bijela smrt. Smrznuo se u snijegu. Poslije rata, bez redovnog suda i osude, morade Ivan s obitelji u progonstvo u Višegrad. Nikad se nije saznalo tko je i zašto tražio njegovu osudu na smrt. Božji je plan bio da taj hitac ne bude ispaljen te se Ivan sa ženom Anom, preplašenom djecom i staricom majkom vraća na svoju Borovicu. Kakvog li dojma kad kraj kuće nalaze psa uginula na lancu?! Prizor i život za film i roman! Bez igdje ičega i samo s pouzdanjem u Boga i dobre ljude, koji su i sami u svemu oskudijevali, Ivan i njegova obitelj nastavili su život. Ne pitaj kako, tek jedno je sigurno: Bog svoje ne ostavlja! Sva tri preživjela sina se poženiše i svih pet kćeri poudaše. Bilo je briga, radosti i veselja, a did Ivan isprva pomalo, a onda sve jače – posijedio. Glavna mu je briga bila da nakon sinova i kćeri unucima i praunucima prenese čvrstu osobnu vjeru u Boga i Crkvu, ljubav prema hrvatskom narodu, povjerenje u život i pravdu.

Svome unuku Marijanu, svećeniku isusovcu, često je govorio: »Još da mi je vidjeti Svetu Zemlju, onda ne bih žalio umrijeti.« I ta mu se želja ispunila godine 1986, a tri godine kasnije, 4. veljače 1989. zamijenio je zemaljsku domovinu s nebeskom, ostavivši iza sebe 51 unuče i 67 praunučadi, i lijep primjer čovjeka, vjernika, supruga i oca kojim se kao unuk s pravom ponosim.

Marijan BEŠLIĆ

Za život, za ljubav

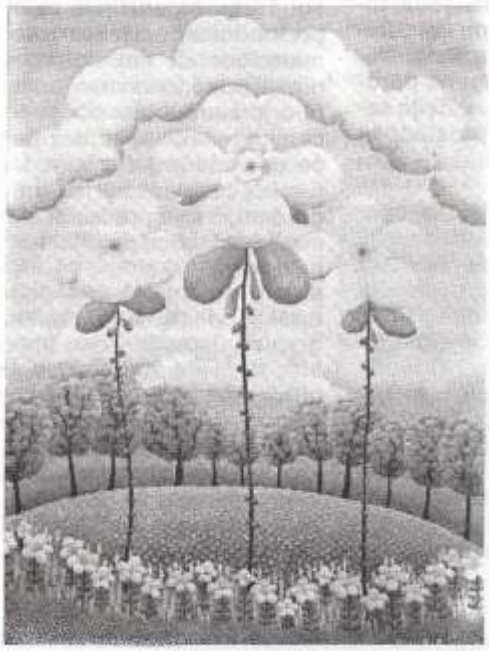
Zrno kad nikne
– poklanja klas,
množi svoj život
za čovjekov spas.
Matica rađa pčelica roj
ne pita zašto,
ne gleda broj.
Mušica sitnih pun je zrak
množe se rado
jer život je drag.
Ptičice slave svadbeni pir
u mlade pretapaju
ljubavni hir.
Sva priroda diše
ko živi splet,
množi se i raste
jer život je svet.
Jedino čovjek
sramoti svoj rod
izigrava zakon, ubija plod.
Dušu daje đavlu na dar
za lažni užitak,
za bezvrijednu stvar.
Kamo će majke
zbog toga zla
kad smanjuju porod
čak ispod dva?
Ne znaju jadne vlastitu kob
kad narodu svome
kopaju grob.
Kad naiđu onda kuga i rat
na obranu zemlje
nema tko stat.
Bezbrojni starci
strepe već sad,
čeka ih osama,
studen i glad.
Neka nas od tog
spasi sam Bog,
nek probudi srca
iz mrtvila tog.
Neka za život
probudi mlade,
neka im dade vjere i nade.
Nek se životu
okrenu djelom,
nek idu naprijed
ljubavlju smjelom.

Josip KOLAR

Bože, hvala!

Njemu, koji nam domahuje letom ptica
i u život dosipava cvrkut i plač;
Njemu, koji odjekuje praporcima radosti
i ne dozvoljava da se pobratimo sa zlom;
Njemu, koji je tako blizu, tako stvaran,
rasut kroz beskraj;
Njemu, koji uvijek pruža novu nadu
i omogućuje da dotaknemo nebo;
Njemu, koji nosi ljubav kao zaštitni znak;
Njemu, Vječnome i Jedinome Bogu,
ne zaboravimo
svakodnevno i za sve reći: HVALA!

IVNA

Ti sve znaš!

Sunce se šetalo pospanom obalom i u vlažni pijesak utiskivalo posljednje poljupce, crvene i tople. Gledala sam lice umirućeg dana, čitala otiske Božjeg imena i osjećala pozivajući pogled...

Rastopila sam se u šutnju i radost...

A onda? Onda se tišina rasprsla kao mjehurić na vodi.

Odzvanjalo je: »DA LI ME LJUBIŠ?«

Pokunjila sam se pred pogledom Vječnoga kao trava na sunčevoj žegi...

Pitanje je zaronilo u uzburkano more duše, razbijalo me o sure stijene obale uzbuđenja, i iza sebe ostavljalo čuđenje: »O, Bože, kakvo pitanje?«

Postupno su se u duši probudile iskrice riječi koje su spavale pod pepelom šutnje:

»Gospodine... Ljubim Te..., ali ne onoliko koliko Ti ljubiš mene..., ali želim, želim Gospodine, da Te više ljubim!

Gospodine, zašto me to pitaš? Ti sve znaš! Svjesna sam da sam bez Tebe nemoćna kao jesenje lišće koje vjetar raznosi s grana.

Priznajem, bez Tebe se ne osjećam dobro u svojoj koži, bez Tebe ne mogu živjeti.

Gospodine, zašto me to pitaš? Ti sve znaš! Ti si tumač ranjivih mjesta, sunčani poljubac rajske radosti, prijateljstva i ljubavi...

Gospodine, osjećam Tvoju toplinu u srcu, osjećam Te kao šum lahora u palminim granama. Hvala Ti!

Gospodine, zašto me pitaš da li Te ljubim? Ti sve znaš! Tebi je poznato da Te volim?«

IVNA

ZAGONETNA LIKA – LJEPOTICA I

Današnji zemljopisni i društveni pojam Like daleko je širi od nekadašnjeg. Današnja se Lika prostire nekako od Brinja na sjeveru do Zrmanje na jugu, te od Velebita na zapadu do Plješevice na istoku. To je planinsko područje s tri istaknutije i plodne visoravni: Gacko polje na sjeveru, Ličko polje na zapadu i Krbavsko polje na istoku.

U crkvenom smislu cijelo je to područje podijeljeno na dva dekanata: Otočki s 18 župa za sjevernu Liku, te Gospićki s 28 župa za južnu Liku.

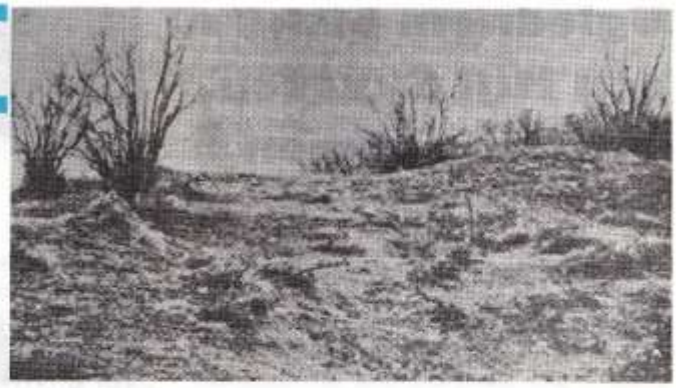
Koncem 12. stoljeća cijeli je lički pa i goranski kraj pripadao Splitskoj metropoliji. Ona je na svom crkvenom saboru u Splitu (1185-1187) odredila granice svojim postojećim biskupijama na zapadu: Kninskoj, Ninskoj i Senjskoj, a osnovala je i novu veoma prostranu Krbavsku biskupiju. Sjedište te nove biskupije neki smještaju u grad Krbavu, neki u Udbinu, a neki ponešto sjevernije u Mrsinj-grad. Gdje god bilo sjedište, tom je uspostavom započelo zlatno doba tog planinskog područja. Bilo je to i razdoblje mira, te je procvao vjerski, kulturni i gospodarski život. Kraj je bio gusto naseljen. Vidi se to po ostacima mnogih crkava, samostana i plemićkih dvorova. Osobito je cvala glagoljica, hrvatsko prapismo. Misne knjige i brevijare nisu pisali i umjetnički ukrašivali samo redovnici po samostanima, nego i plemići po svojim dvorima. To je zlatno doba trajalo otprilike dva i pol stoljeća, to jest do Krbavske tragedije (1463) nakon koje nastupa rasap Hrvatskog kraljevstva. Čak i nakon te tragedije osnovana je u Kosinju godine 1483. prva hrvatska tiskara, glagoljska dakako, za tiskanje misala i brevijara. Bila je to jedna od prvih tiskara u svijetu, a apsolutno prva na slavenskom jugu. To čudesno i blagoslovljeno doba Like i Krbave Turci upropastiše, i nikad se nije vratilo. Ostatke crkava, samostana i dvorova uglavnom krije zemlja. Po izgonu Turaka 1689. nije postojala, javno i organizirano niti jedna katolička župa, ni pravoslavna parohija. Lika i Krbava, dvije sestrice ljepotice, postadoše i do danas ostadoše – sirotice.

Zbog stalne turske opasnosti sjedište Krbavske biskupije seli se 1460. (s Udbine) na Modruš, da bi već nakon 33 godine (1493) biskup morao potražiti utočište u Novom Vinodolskom. Poslije je ta biskupija spojena sa Senjskom, da bi napokon 1969. bila i dokinuta. Njezino povijesno područje uključeno je tada u Riječko-Senjsku nadbiskupiju. Opravdano se sumnja da je to svestrano dobar potez. Zbog pastoralnih, povijesnih i drugih razloga trebalo je možda baš oživjeti staru Krbavsku biskupiju sa sjedištem negdje u Lici, možda u Gospiću, da biskup kao duhovni pastir bude bliže svome stadu, da ga vodi, hrani i brani, a ne samo da ga iz daleka upravlja.

Posljedice turskih osvajanja bile su mnogostruko teške za Crkvu i za hrvatski narod koji se mahom iselio, a nešto manje prešao i na islam. Budući da prazna i poharana zemlja nije koristila ni osvajaču, Turci su Liku i Krbavu napučivali stočarskim stanovništvom s planina središnjeg Balkana. Bili su to Vlasi pravoslavne vjere, narod lukav, surov i ratoboran, od kojeg su Turci organizirali čete prethodnice, takozvane martoloze. S tim dotjeranim ili dovedenim narodom bilo je i pravoslavnih svećenika i vladika, ali bez jače crkvene organizacije. U turskoj carevini bili su oni građani drugog reda, ali su imali povlasticu da pljačkaju katoličke zemlje pa su stoga bili lojalni podanici turskih vlasti. Kad su se granice između dva carstva donekle stabilizirale, i nije više bilo nade za pljačku, počinju Vlasi oko 1530. godine prelaziti u službu katoličkih vladara, a s vremenom su se otvorili i za jedinstvo s Katoličkom Crkvom, pa su oni u Banskoj Hrvatskoj i Vojnoj kra-

jini dobrim dijelom i postali Grkokatolici. Međutim, neposredno nakon izgona Turaka iz Like (1689) dolazi do velikog preokreta u odnosima pravoslavnih i katolika.

Godine 1690. s kršćanskom vojskom koja se povlači od Skoplja, organizirano je krenula i velika masa srpskog naroda sa svojom pravoslavnom hijerarhijom i monasima, a na čelu im crkveni i nacionalni vođa Arsenije III Crnojević. Kad je ta masa pravoslavnih Srba prešla Savu i Dunav našla se na području Austrijskog carstva i razlila se po hrvatskim zemljama. Car se nadao od njih imati koristi pa ih je primio, a oni su od carskog Dvora uspjeli iznuditi za sebe razne povlastice, a u prvom redu pravo na vlastitu crkvenu organizaciju. Zahvaljujući toj organizaciji, na okupu su se održali ne samo oni koje je doveo Arsenije, nego je uskoro počela propaganda i među pravoslavnim Vlasima koji su došli 150 godina ranije. Uvjeravalo ih se, na temelju pravoslavlja, da su i oni u nacionalnom smislu Srbi. Taj proces posrbljavanja Vlaha, na temelju pravoslavlja, potrajat će skoro 200 godina i završit će uglavnom u korist srpske nacije na hrvatskom tlu. Dakako da to nije išlo bez svađa i sukoba s katolicima. Valja priznati da su se u tim sukobima prelamali i razni svjetovni i

NA OVOM ZARAVANKU KOD UDBINE, ZVANOM KORIJA (KURIJA?), ZEMLJA SKRIVA TEMELJE MODRUŠKE KATEDRALE, ŠIROKE 10 A DUGAČKE 30 METARA. DETALJNO ARHEOLOŠKO ISTRAŽIVANJE DALO BI ODGOVORE NA MNOGA PITANJA, SAMO IH TREBA PROVESTI

politički interesi, a kroz to se onda gledalo, shvaćalo i tumačilo Crkvu. Beč nije nipošto htio jačanje Hrvatske države, a srpski su nacionalisti sanjali o velikoj Srbiji na Balkanu. Sve će to voditi trajnom sukobljavanju, osobito u južnoj Lici i Krbavi, i opečatiti život do danas. Bez uplitanja necrkvenih interesa vjernici jedne i druge Crkve vjerojatno bi se suživjeli, ali do tog na žalost nije došlo.

Veliki učenjak i dobrotvor čovječanstva, Nikola Tesla, možda i sam potomak starih pravoslavnih Vlaha jer mu je otac bio paroh u Smiljanu, uzdigao se iznad svakog šovinizma i priznavao: »Jednako se ponosim mojim srpskim rodom i mojom hrvatskom domovinom!« Samo po takvim otvorenim i jakim duhovima Lika sirotica mogla bi opet postati – ljepotica.

TINO

OVO SU OSTACI CRKVE SV. MARKA NEDALEKO PERUŠIĆA, A OD DRUGIH CRKAVA I SAMOSTANA, KAO I PLEMIĆKIH DVOROVA, NEMA NI TAKO VELIKIH OSTATAKA. LIČKA ZEMLJA KRIJE JOŠ MNOGE TAJNE NAŠE PROŠLOSTI

Uglednom biskupu ocu Miji Škvorcu, bratski spomen

BISKUP MIJO ŠKVORC S POSEBNOM JE RADOŠĆU DIJELIO SVETE REDOVE SUBĐAKONATA I ĐAKONATA, PRIMAJUĆI TIME MLADE KLERIKE ZA SLUŽBENIKE CRKVE

Dragi oče Mijo,
biskupe, brate, prijatelju,
otišao si s podnevnim angelusom
s tornja katedrale, Svete Marije,
Marka evanđeliste, Sirotana Franje
i ostalih crkava tisućljetnog Zagreba.
Dok su Te anđeli pratili
u Očev dom slave i mira,
jeka je zvona sterala sag ispraćaja
sričući dobrodošlicu rajskoga pozdrava.

Sazreo si kroz sedamdeset godina
u milosti, mudrosti, svetosti, znanju
i uvrstio se u čelnike Lojolinih radišnika
krčeći njivu Crkve od korova zla,
sadeći mladice plodnih voćaka,
navješćujući neutrudivo Riječ spasa,
odgajajući poletnike duhovnih zvanja,
pišući jedre stranice
nadahnutih uzdignuća
i pjevajući poput slavuja
u dubravi Ljepote.

Sagorijevao si u dobroti
kroz ljubav i patnju
u dugim godinama izgaranja,
ne samo u Gradišci, već i u bolnicama
i u ćeliji tihoj samilne osame.
I kad je mjera punine bila ispunjena
odložio si košaru bola
u ruke Žalosne Gospe,
majke svih patnika.

Volio si svoju Hrvatsku,
biskupiju koju si služio dva desetljeća,
svoj rod, svoju krv;
ljubio si sveopću Crkvu, svoj Red;
svakoga čovjeka smatrao si bratom,
imao srce za čitav svijet.

Vezalo nas je prijateljstvo i bratstvo
od davnih dana,
Tvoj milosni lik ostade mi uspomenom
s posljednjeg susreta u bolnici
(osam dana prije Tvoje smrti),
gdje obojica plaćali smo danak iskušenja.

Dočekaj nas, brate Mijo,
na Očevim vratima.
Moli za Svetu Hrvatsku,
za Kristovo pokoljenje pravednika,
za svoj Red kojega si časno prodičio,
brojne štovaoce i prijatelje.
Zajedno ćemo pjevati u Očevu domu:
Kako je lijepo u dvorima Tvojim,
o dobri Trojedini Bože naš! Amen.

Mirko VALIDŽIĆ

PROSTOR ISPRED MRTVAČNICE ISPUNILO JE VELIKO MNOŠTVO VJERNIKA ISKAZUJUĆI TIME DUŽNU ZAHVALNOST I POČAST O. MIJI ŠKVORCU NA NJEGOVU ODLASKU U VJEČNOST

Čudotvorna slika Gospe Bapske

Na koricama ovog, svibanjskog, broja Glasnika Srca Isusova i Marijina otisnuta je Čudotvorna slika Gospe Bapske.

PODRIJETLO

Lukas Cranach (Luka Kranah) je naslikao g. 1537. jednu sliku Majke Božje. Ova se danas nalazi i štuje u Innsbrucku. Slikar Pius slika g. 1622. u Passau kopiju te Cranachove slike. U vrijeme tridesetgodišnjeg rata (1618--1648) i u ratovanju s osvajačkim vojskama onoga vremena naslikane su i šire se unaokolo mnoge kopije. Danas na primjer u Njemačkoj ima oko 500 mjesta na kojima se štuje takva slika. U preslikavanjima je najčešće uzimana kao uzorak ona slika u Passau. (Kolb) To je slučaj i sa slikom Gospe Bapske. Ona je jedna od kopija slika Mariahilf (Marije pomoćnice) u Passau.

BILO JE OVAKO!

Slika je u jeseni g. 1663. u prastaroj crkvi Blažene Djevice u Bapskoj. Te zime župa je Bapska uništena. Tatari su mnoge odveli u ropstvo. Mnoge su katolike poubijali. Crkvu u Bapskoj opljačkali su i oštetili. »Sliku Majke Božje razderali su (na komade) i bacili je na zemlju«. Tako to javlja u Rim beogradski biskup Fr. M. Benlić. Izvještaj je napisao u Fojnici 20. IV. 1664. prema onome kako je on to čuo. Sa slikom je u stvari bilo isto što i s drugim nekim svetim slikama u to doba: bile su »izbodene i osakaćene od koplja i handžara turskih vojnika«. (Smičiklas).

OBNOVA

Kad su se prilike donekle smirile slika je popravljena. Na onih osam isprobadanih mjesta nalijepljeno je na pozadini slike osam komadića lanenog platna.

Franz Grosser g. 1862. na pozadinu slike lijepi još jedno dvodjelno platno. Staru sliku premazuje, preslikava novom, svojom slikom, uglavnom nalik onoj koju je na taj način prekrivao.

Marijanske godine, početkom g. 1987. slika je zajedno s ukrasnim okvirom donesena u Zavod za restauriranje umjetnina u Zagreb. Rendgenski je snimak pokazao da je ispod premaza iz g. 1862. druga, ona prva, stara i prava slika Gospe Bapske. Taj premaz je pažljivo skinut. Poskidana su i sva ona platna s pozadine. Dalje je sve učinjeno onako kako se danas obnavljaju takve stare slike. – Po istom je postupku obnovljen i ukrasni okvir.

ZNAČENJE

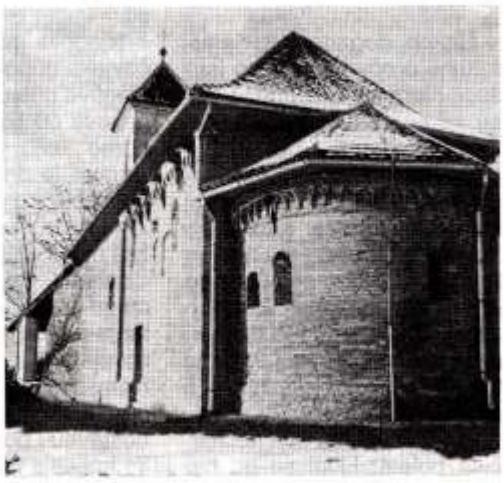
Crkva Blažene Djevice od Bapske je stara oko 800 godina. Čudotvorna je slika Gospe Bapske jedan dio te svete i drage prošlosti crkve Blažene Djevice. Koliko se samo očiju zaustavilo na tom Marijinom liku i vapilo: »Marijo, pomozi!« (Mariahilf).

Obnovljena slika Gospe Bapske ostaje za nas poruka, oporuka Bapčana iz one kobne zime g. 1663/1664. Oni su mogli potražiti spas u ponudi: ostaviti Isusa i ostati. No oni su radije izabrali: ne ostati, ili ne ostati tu. Tada su Isusovom milošću pohođeni i Marijinom prisutnošću ohrabreni shvatili da se za ono što je drago i veoma sveto mora puno toga, pa i sve ako je potrebno, žrtvovati.

S tom oporukom u srcu opraštamo se i mi od slike Gospe Bapske, ispraćeni tišinom groblja i svibanjskom pjesmom naših baka:

Svibanj se zeleni, ruža se razvija
A pobožno srce Mariju zaziva:
Marijo Djevice, najljepša ružice,
Moli Boga za nas, nebeska kraljice.

Antun BOŠNJAKOVIĆ

CRKVA MAJKE BOŽJE NA GROBLJU U BAPSKOJ, SAGRAĐENA OKO 1200. GODINE, ČUVARICA ČUDOTVORNE SLIKE

Isus liječi i poziva

Piše: Mirko NIKOLIĆ

U jednom danu u Kafarnaumu Isus je pokazao svoju snagu i auktoritet na dva načina: naučavajući i zloduhe izgoneći. Tako se o njemu pronio glas po čitavoj Galileji. Nova i silna nauka počela se širiti. Isus je krenuo ususret svim ljudima koje su mučile različite bolesti. Liječio ih je i tješio. U krug svojih učenika pozivao je i druge da ga izbliže slijede. Nije ga smetalo što su se bavili nečasnim i prezrenim poslom kao što je to činio Levi. Gledao je dublje, tamo gdje obične oči ne prodiru, u srce i tu se susretao s ljudima. U istinskom susretu s njim ljudi nisu mogli ostati nepokrenuti, nego su mu se neodoljivo prepuštali.

SUSRET S GUBAVCEM – MK 1, 40-45

Nakon događaja u Kafarnaumu pročuo se glas o Isusu i njegovu nastupu. Ljudi su se pokrenuli. Tjerani raznim nevoljama i potrebama vodili su ih njihovi putevi ususret Isusu. Čovjek u potrebi spreman je sve staviti na kocku kad čuje da mu negdje netko može pomoći. Osobito je osjetljiv kad mu se radi o zdravlju. Ništa čudno. Nagon za životom je najjači. Vidimo to i iz ovog susreta Isusa s gubavcem.

Guba je nekad bila neizlječiva bolest. Ljudi su od nje strahovali. Razarala je tijelo i čovjek je polagano nestajao. Posebno je u židovstvu guba bila nesretan znak. Ne samo da je čovjek trpio na tijelu, nego je još veću muku osjećao u duši, u svojoj nutrini. Od ljudi je bio odbačen, a i od Boga se osjećao odbačenim. Ljudi su ga odbacili da se ne zaraze. Činjenica da je bio pogođen tom opakom boleš-ću znak je da ga je Bog ostavio zbog nekog zla koje su počinili njegovi roditelji, ili on. Tako su gubavci živjeli u izgnanstvu. Ljudi su ih prezirali i napuštali, a smatrali su da ih je i Bog ostavio. Veće prokletstvo Židova nije moglo zahvatiti.

Premda su živjeli na rubovima društva, dopro je i do njih glas o Isusu koji liječi i ozdravlja. I jedan se od njih usudio zakoračiti iz obitavališta smrti i pristupiti malo bliže ljudima. Muka ga je prisilila da nadvlada strah i prijetnje zdravih koje je mogao susresti.

Njegova molba ukazuje na čovjeka duboke vjere. Ako je njegova guba bila znak odbačenosti od ljudi, od Boga sigurno nije bio odbačen. Upravo je preko gube učinio korak bliže u pristupu k Bogu. Zato kaže: »Ako hoćeš, možeš me očistiti«. Jasno mu je i duboko vjeruje da to Isus može učiniti. Zato njegovo pitanje-molba nije pitanje o Isusovoj moći, nego o volji da se njom posluži. Nema u njemu sumnje, nego izražava jednostavnu i poniznu vjeru. Kako trpljenje i patnja mogu čovjeka oplemeniti i Bogu približiti! A Bog se ne da u velikodušnosti nadmašiti. Njegov je odgovor uvijek: »Hoću! Očisti se!« To je povratak iz smrti-buđenje na novi život.

ISUSOV NALOG

Kolika je bila radost na licu gubavca kad je primijetio da gube nestaje, da mu koža ponovno postaje mekana, gipka i čista! Ako nismo proživjeli nešto slično, teško nam je uživjeti se u njegove osjećaje. Za njega je to bio povratak iz smrti u život, iz osude i prezira u prihvaćanje. Zato i shvaćamo njegovu »nemoć« da o tome šuti. Prejaki su se osjećaji u njemu nakupili. Događaj je odviše bio snažan da bi o njemu mogao šutjeti. To je bilo čudo koje je osjetio i doživio na svojoj koži. Zato je bio njim i ponesen. Govorio je o čudu.

Zašto Isus traži od njega da šuti? I od demona kojeg je istjerao iz opsjednutog u kafarnaumskoj sinagogi? Zašto ne želi da se o njemu govori, da ga se prokazuje?

Došli smo ovdje do problema koji tumači sv. Pisma zovu »mesijanska tajna«.Isus je znao da postoji stvarna opasnost da se krivo shvati njegovo poslanje. Naime, u židovskom je narodu živjela vjera u Mesiju kraljevskog i političkog tipa koji će doći i osloboditi ih od svih zala u kojima su se nalazili. Ta je vjera neobično oživjela u vrijeme Isusova javnog nastupa. Da narod ne bi pogrešno shvatio Isusovo poslanje i krivo ga usmjerio, Isus tako postupa, traži šutnju, ne želi da ga se razotkriva. Mesija kakav je On bio – Sluga i Pokornik Božji koji ide na križ – nije mogao zadovoljiti poimanja o

Mesiji kakva su živjela u židovskom narodu. Tek će njegova smrt i uskrsnuće rasvijetliti u potpunosti njegov mesijanski lik i ulogu u spasavanju svijeta. Dotle je nastojao da ne bude krivo shvaćen, a ljudi zavedeni. Stoga je tražio šutnju od onih koji su ga htjeli proglasiti Mesijom.

Izliječeni nije mogao svoju radost skriti. Preteško je to bilo za njega. Šutjeti o povratku iz smrti u život nije lako. Običnom čovjeku to je nemoguće. Zato Isus reagira. Ne ljuti se na njega, nego se povlači na samotna mjesta dok se ushit kod naroda ne stiša, dok prilike za ponovni nastup budu prikladnije.

NEŠTO NEVIĐENO – Mk 2, 1-12

Isus je ponovno u Kafarnaumu. Grad je opet na nogama. Ljudi nisu zaboravili njegov nastup u sinagogi i ono predvečerje kad je ispred Šimunove kuće liječio i prihvaćao sve njihove bolesnike i opsjednute. Kad su čuli da je u kući, uskoro više nije bilo mjesta ni oko kuće. Htjeli su ga vidjeti, čuti, dodirnuti. Svi nisu mogli doći do njega. Pogotovo ne oni koji su bili ovisni o pomoći drugih. Ali, čini se da je i u nevolji i potrebi čovjek dosjetljiv. Kad nisu mogli pristupiti Isusu kroz mnoštvo koje im je zakrčilo put, došli su oni »odozgo«, povrh mnoštva, kroz krov i spustili uzetog pred Isusa. U taj se njihov čin sve slilo: i pitanje, i molba, i vjera, i nada u Isusovu pomoć. To je bio dijalog djela i srca. Tu su riječi suvišne. Isus vidi njihovu vjeru i umah reagira: »Sinko, opraštaju ti se grijesi«.

Iskra je bljesnula. Tako nešto običan čovjek ne smije reći i ne može učiniti: oprostiti grijeh i bolest izliječiti. I to samo snagom svoje riječi. To je bio šok za prisutne književnike. Blasfemija. Uvreda Boga. Isus proniče njihova ustreptala i uzavrela srca. Ništa ih ne pita, nego im odmah tumači. A oni su upravo svojim naukom tako usko i nerazdvojivo povezali grijeh i bolest. Učili su da je teška bolest posljedica grijeha. Zato Isus izgovara riječi koje najprije praštaju grijeh, uzrok bolesti, a zatim donose i tjelesno ozdravljenje. Znao je da bolest ne mora biti posljedica grijeha i odbacio je takvo poimanje, ali ono prvo što je uzetom učinio – oprostio grijehe – ukazuje na stvarnu čovjekovu bolest. On je zbog te bolesti najviše i došao. Ona je raskinula vez između Boga i čovjeka. Ona ih je i udaljila jednog od drugog. I stoga se Isusova snaga mnogo više očituje u opraštanju grijeha negoli u liječenju bolesti. Zato im otvoreno veli: »Neka znate da Sin Čovječji ima vlast opraštati grijehe na zemlji«. To je Božja ljubav koja spašava po Sinu Čovječjemu. Za neke je Židove to bio kamen spoticanja, a za prvu Crkvu i sve do naših dana to je kamen temeljac na kojemu se uvijek i nanovo uspostavlja dijalog između Boga i čovjeka. Prva je kršćanska zajednica to tako i shvatila. Ne čudi da je sve to na prisutne ostavilo snažan i neizbrisiv dojam: »Takvo nešto još nigda ne vidjesmo.«

POZIV LEVIJA – Mk 2, 13-14

Nakon događaja u kući Isus silazi k moru. Prizor je gotovo isti kao kad je pozvao četvoricu prvih učenika. Ovaj put ne gleda ribare, nego onog koji je zbog svog posla bio smatran grešnikom. Levi, sin Alfejev, sjedi u carinarnici, ubire porez za Rimljane. Time je kršio Zakon, jer je dolazio u dodir s Nežidovima, bio nečist i stoga su ga Židovi prezirali. K tome, nastojao se na nepošten način obogatiti. Ipak, Isus se k njemu zaputio. Iznenađenje? Da! Čovjek je uvijek iznenađen jer ima svoja pravila, kalupe i mjere. Tko u njih ne ulazi, isključen je. Bog je iznad tih prosudbi, gleda na sve jednako i zato nas iznenađuje.

Dovoljan je bio Isusov pogled, kratak poziv da Levi shvati. Odmah sve ostavlja i ide za Isusom. Ne zna što će s njim biti. Isus mu ne naznačava, kao u prvom pozivu četvorice, što će u budućnosti raditi. Nije li time Levi pokazao više povjerenja, više odvažnosti od ribara Šimuna i njegovih drugova? Ubirač poreza se pokazao velikodušnim i pozvao Isusa i svoje društvo na večeru. Time je dao Isusu lijepu priliku da u jednoj intimnijoj atmosferi nastupi i progovori, da pokaže da je došao onima koje »pravednici« preziru i odbacuju. Levi je pozvan i to u uži krug učenika. Time je Isus pokazao širinu svog srca kojom je nadišao sve druge rabine koji su imali svoje učenike. Upravo se u tome od njih i bitno razlikovao. Rabine su učenici tražili i pristupali im sami, a Isus sam bira svoje učenike. Bog ide ususret čovjeku, On ima inicijativu. Zar to nije najveće iznenađenje? Kad čovjek zamijeti pogled, čuje poziv i prihvati susret s Isusom, onda se mijenja. U njemu se počinje Kraljevstvo Božje ostvarivati. To se vidi na Leviju čije ime znači: »pridružiti se, pristati uz nekoga«.

Djeca su ljubav roditelja

Piše: Vital VIDER

Možda ste jedva dočekali riječ o djeci. Tà, ona su vaše blago, vaš poticaj, vaše veliko nastojanje, vaša stalna briga, ukratko: vaša ljubav!

Zanimljivo je, ali i shvatljivo, da ste veoma osjetljivi kad se radi o vašoj djeci. Ta vas tema upravo raznježi. Ljubav prema djeci otvara vas za sve što je dobro, ali ste u tim svojim osjećajima i najranjiviji. Nije to ništa čudno. Djeca su vaša prva vrednota, dio vas samih, vaš produžen život. Sav svemir ne vrijedi toliko koliko vrijedi jedno dijete. Isus tvrdi još i više: da je svako dijete na neki način ponovljen sam Bogo-čovjek: »Tko primi jedno malo dijete, mene prima!« (Mt 18, 5) U svakom začeću započinje vječnost jedinstvenog, neponovljenog i neponovljivog, nezamjenjivog bića, čovjeka za kojega je Krist umro i uskrsnuo. Uistinu biste mogli kleknuti pred vašim djetetom jer ono je »posuda Duha«, a po krstu je hram Presvetog Trojstva. Vaša krštena djeca ujedno su i djeca Božja, Kristova braća i baštinici neba. Pravi hvalospjev, dug i blistav, mogli biste ispjevati vašoj manjoj ili većoj djeci, a da time ipak ne biste shvatili i izrekli sve što u sebi nosi svako dijete, makar bilo i bolesno i sakato. Neke organizacije žele podsjetiti ljude svih svjetonazora i vjera da su djeca jedino istinsko blago i jedina budućnost čovječanstva. Mi kršćani, povrh toga, poznajemo i dva tisućljeća kršćanske djece. Ta dva tisućljeća počinju začećem i rođenjem Isusa Krista. On je sišao na ovaj svijet kao dijete, kao sin Marijin koji će posljednjim sudom i završiti sva tisućljeća zemaljske djece.

DJECA IPAK NISU VLASNIŠTVO RODITELJA

Upravo zbog neizrecive veličine svakog djeteta moramo biti svjesni da dijete nije vlasništvo svojih roditelja, kako god tjelesno i duševno od njih proizlazi, o njima ovisi i njih nastavlja. Djeca su roditeljima samo »pozajmljena«, povjerena na brigu i njegu pa će im jednog dana biti i »oduzeta«. Normalnim rastom i razvojem moraju, naime, postati samostalne osobe neovisne o svojim roditeljima. Djeca koja to ne bi uspjela bila bi čak svojevrsna žalost svojih roditelja.

Iako roditelji sve to znaju, ipak se kod njih više puta očituje vlasnički odnos prema djeci. Možda bi mu iz ovog ili onog razloga čak unaprijed htjeli odrediti spol, izgled ili što drugo. Takve želje, a pogotovo nastojanja, prava su besmislica. Nikad nijedan čovjek, pa ni roditelj, neće unaprijed znati »što li će biti od ovog djeteta« koje se rađa, bilo ono muško ili žensko. Čak ni onda kad bi pomoću suvremene biološke znanosti zahvatili u samo nastajanje djeteta, određivali njegov spol i njegova tjelesna svojstva, ne bi mogli odgonetnuti što će od njega biti, jer to ne ovisi samo o tijelu na koje mogu utjecati, nego i o duši po kojoj čovjek postaje suradnik s Bogom u vlastitom samoostvarenju.

Gdjekad su roditelji veoma razočarani nad svojstvima svojeg djeteta jer zapažaju na njemu poteze »tuđeg lica«. Već sličnost djeteta djedu ili baki čini im se nepravednom toliko ga smatraju svojim i dijelom sebe. Žele da ono bude potpuni njihov izdanak, a ono je ipak drugačije. Znade ih tada podići i sumnja: »Tko li te je donio? Ta mi nismo takvi!« Kako je tada važno biti pošten i imati povjerenje u supružničko poštenje!

Često se događa da roditelji žele u djeci nekako ponoviti sami sebe i u smislu školovanja i zvanja, položaja i karijere. Ako se to ipak ne ostvari, znaju biti razočarani.

Čak i kad djeca sazriju do stvaranja vlastitog braka, roditelji žele utjecati na izbor bračnog druga, nametnuti im ga po svom ukusu kao da se sami žene ili udaju, a ne dovoljno zrelo i samostalno dijete koje je njihovo još samo podrijetlom, ali ne i pozivom Neki roditelji pomišljaju da će im djeca biti »štap« starosti te utjeha i sigurnost u nemoći. Tome se smiju nadati jer djecu na to veže ljubav, ali roditelji to ne smiju pod svaku cijenu zahtijevati, pogotovo ne na štetu svoje djece.

Istina je da svako dijete mora voditi brigu o svojim roditeljima osobito u njihovoj starosti i bolesti, no to moraju činiti samo kao zrele i samostalne osobe, a ne kao zarobljenici roditeljske sebičnosti. Samo zrela i samostalna djeca mogu nemoćnim roditeljima pružiti ljubav dostojnu

čovjeka. Briga za stare dane ne bi bio dostatan razlog za rađanje djece. Bio bi to svojevrstan vlasnički odnos, a osoba ne može biti ničije vlasništvo pa ni vlasništvo svojih roditelja. Ona može biti samo »predmet« ljubavi i poštivanja.

KOLIKO DJECE?

Kad razmišljamo o djeci, samo od sebe nameće se i pitanje o broju djece. Koliko bi djece kršćanski roditelji danas mogli roditi, a da ne iznevjere svoj roditeljski poziv?

To je prvenstveno pitanje savjesti, a savjest se temelji na odgovornoj slobodi. Zato i Crkva sve više ističe takozvano odgovorno roditeljstvo: ni više ni manje negoli to od mene savjest traži!

U stoljeću djeteta, kako neki nazivaju naše doba, moramo ustanoviti da potrošačka civilizacija sa svim svojim negativnim pojavama nipošto nije sklona djeci. Ona je u načelu i u praksi sebična i samoživa, a dijete raste samo od ljubavi. Ako je čovjek na svijetu zato da uživa trošeći taj svijet, imat će poremećenu ljestvicu vrednota na kojoj će dijete biti opet samo kao određeni užitak uz što manje žrtve. Tako se i desilo. Nesmiljena utrka za proizvodnjom, da bi se trošilo, dovela je do zagađenja zraka, vode, okoliša, svega onoga što je čovjekov prirodan okoliš za opstanak i razvoj od najranijih dana do sutona njegova života. Trka za tobožnjim lagodnijim životom natjerala je ljude na skučen gradski prostor, na beton i asfalt, u buku i žurbu, na robovanje strojevima, na nepodnošljive živčane napetosti i stresove, na strah i nesigurnost, a takvo stanje nipošto ne pogoduje prihvaćanju djece koja su dodatna žrtva, nakon svih spomenutih.

Zato su gradovi potrošačke civilizacije postali velika umirališta. Više je staračkih domova nego rodilišta, više »parkinga« nego dječjih igrališta, više gostionica nego slastičarnica, više opušaka nego travki, više mrtvačkih sanduka nego dječjih kolijevki. (To je tragedija koja nemilosrdno pogađa i naš narod. Uz »dobrovoljno« iseljavanje mladog i proizvodno sposobnog svijeta preko oceana, uz »gastarbajterstvo« koje od privremenog postaje trajno, preko tobožnje slobode imati ili ne imati djecu, biti ili ne biti vjeran bračni drug prema tome što mi godi... sve je to naš narod dovelo na rub propasti. Ako je Crkva o tome govorila to se shvaćalo kao »popovanje«; ako su o tome poneku riječ rekli ušutkani stručnjaci, onda se to shvaćalo kao zaostalost. I tako smo došli na ovo na čemu smo sada: narod na izumiranju.

Ponekad se znade istaknuti da je naša snaga u »izvozu pameti« kao da svijet kupuje lubanje mrtvih velikana. Zaboravlja se da samo rođeno dijete može postati stručnjak, a ne ono pobačeno, da je kolijevka jača od tenka, da se život podiže samo na ljubavi kao darivanju, a ne na sebičnosti kao uzimanju, da je budućnost u dječjem smijehu, a ne u posmrtnom maršu. Sve to kršćani dobro znaju, ali kako prihvaćaju? Izumiranje jednog naroda nikad ne nastaje bez osobne krivnje roditelja, bez teškog grijeha na savjesti – ne prema narodu, nego prema Bogu koji bračnim drugovima daje stvaralačke talente da ih umnože, a ne da ih zakopaju u grob vlastite sebičnosti i da na sud Božji dolaze kao sirotinja praznih ruku. Čak nitko za njima i ne plače, a kamoli da bi se molio.

Ima objektivnih teškoća i zapreka kada se ne može primiti jedno dijete više jer nema osnovnih uvjeta za život i razvoj. No, ima i takvih objektivnih uvjeta u kojima bi se uz jedno moglo mirno smjestiti i napredovati još troje djece. U jednom i u drugom slučaju odlučuju odgovorni roditelji. Račun će polagati njihova subjektivna savjest pred jedinim objektivnim Sucem. Zbog te savjesti Crkva ne može šutjeti, čak i da narod ne izumire. Samo roditelji koji naslućuju veličinu svoga poziva i dragocjenost djece grade budućnost svoga naroda i bit će prepoznati i priznati kao Božji suradnici.) (Dio članka u ( )dodao je urednik Glasnika)

Kako je svakidašnja briga za djecu, od pelena do školskih knjiga, od neispavanih noći do suza na ispraćaju u život, zapravo teška i dugotrajna žrtva, podnijeti je mogu samo junački roditelji.. Njima svaka čast! Njima svijet nikad neće podići spomenik od kamena, ali i ne treba! Zapamtite, roditelji brojne djece: Vaši su »spomenici« vaša živa djeca koja dalje prenose vašu ljubav!

Bog je postao djetetom,
da bi ljudska djeca postala
Božji sinovi i Božje kćeri.
Gospodine,
tisuću puta hvala Ti!

Hvala Ti za dar očinstva,
za dar majčinstva,
za blago djece!
Predajemo ih u Tvoje
svemoguće očinske ruke!

Vampirska seansa

Piše: IVNA

– Divno je biti zaljubljen, uskliknula je Jelena slaveći svoj 35. rođendan baš 8. marta. Na malu rođendansku proslavu pozvala je svoje kolegice s posla. To su: Anđelka, Silva i Mirjana. Nakon čestitke i cmokanja razvezla se priča o nekadašnjim zaljubljenostima i ljubavi.

Anđelka je s izrazito sentimentalnim izrazom na licu pričala o svojoj prvoj ljubavi. Činilo se da će svakog časa otpjevati serenadu.

Silva je ispričala svoju priču o parku koji je bio osuđen da skriva sve bljeskove radosti njene zaljubljenosti. Uzeli su se, i već je tome tako davno. A onda je duboko uzdahnula:

– A sada, drage moje, on s poslovnim partnerima, a ja s loncima. On na sastancima, a ja s ohlađenim jelom. On na putovanju, a ja u rodilištu. I recite, molim vas, da to nije grozno!

Ta Silva, koja nije bila ni lijepa ni ružna već jednostavno obična, u tom je trenutku izgledala jadno. Doduše, na njenom licu se pojavio neki sjaj kad je rekla da joj je muž na početku braka često tepao: »Vilo moja...«

Poslije te izjave razgovor je naglo skrenuo na drugu stranu. Jelena je izjavila da vile stvarno postoje, jer je i ona čula šuštanje svilenih plašteva, a vidjela nije nikoga. To su vile!

– Gluposti! – rekla je Mirjana.

– Nisu to gluposti. Mogu ti dovesti najmanje deset starijih ljudi koji će ti posvjedočiti da vile postoje ili su bar postojale, samosvjesno je zakriještila slavljenica.

– Žene moje, što mi znamo čega sve ima? Ali ja mislim da vile sigurno postoje.

Jelena je tajanstveno nastavila:

– Vile dolaze noću, samo nitko ne zna odakle. Lijepe su i sve imaju dugu kosu. Imaju magareće noge pokrivene svilenim plaštem išaranim paukovom mrežom.

– Ha, ha, ha... – djetinje je zahihotala Anđelka.

– Zamislite! Noću uzimaju ljudima konje iz štale i jašu, a tko zna kamo.

– Ma jašu ti u glavi – promrmljala je Mirjana.

– Konjske grive budu ujutro savršeno spletene u pletenice, a konji skroz umorni i mokri – završila je Jelena.

– Ne lupaj gluposti – molila ju je Mirjana.

– Ma ženska glavo, to je istina. A što tek vampiri rade – uzdahnula je Jelena dramatično, i brže-bolje nastavila:

– Vampiri su prije svega...

– Ti si Jelena, stvarno užasna – zahihotala je Anđelka.

Jelena se nije dala smesti:

– Vampiri su prezreni ljepotani, a ne križanci između šišmiša i vukova.

– Prestani s glupostima! povikala je Mirjana.

– Neću! Da znaš, vampiri ne vole i ne podnose jaku svjetlost. Ne vole sunce, jer bi ih ono spržilo. Podnose samo svjetlost svijeća, i to u velikoj prostoriji gdje se i to svjetlo gubi. Sposobni su da bez poteškoća lete i u potpunom mraku. Danju spavaju u mrtvačkom kovčegu, i tek noću izlaze.

– Odakle ti sve to znaš? čudila se Anđelka, a Jelena je dalje nabrajala svojstva vampira.

– Mogu prolaziti kroz zatvorena vrata i prozore i ne vide se u ogledalu. Umivaju se samo kišnicom. Održavaju se u životu pijući krv svojih žrtava. Veoma spretno i uspješno hipnotiziraju...

– Čekaj, čekaj! Je li ti to zbilja vjeruješ u vampire?

– Naravno gdje sam ono stala?

– Da tebe možda neki od njih nije preobratio u vampirušu pa sada želiš i nas učlaniti u ta noćna strašila? uplašeno ju je pitala Silva.

Jelena se pravila da nije čula pitanje:

– Vampiri tako začaraju žrtvu da im ona sama dobrovoljno pruža svoj vrat za smrtonosni poljubac. Krv vole piti najviše iz žile ispod uha.

– Molim te... Molim te, prestani... Zar ti nisi kršćanka? Kako se možeš tako ponašati? od muke je stenjala Mirjana.

– I tako, nastavila je Jelena, sakriveni velom noći, vampiri tumaraju među nama i brižno odabiru svoje žrtve. Možda će to večeras biti baš netko od nas.

– Brrrr! stresla se Anđelka.

Mirjana se zgrozila. Nije mogla sakriti gađenje i gorčinu koja joj je nezadrživo klizila niz kičmu i kočila glavu. S blago podrugljivim glasom,

koji je usvojila od televizijskih spikerica, reče:
– Da ti možda i ne uzgajaš vampira kad ih tako dobro poznaješ?
Namjeravaš li možda večeras zazivati i duhove svojih šukunbaba?
A? Čini mi se da si se upisala u neki klub strave.
Da zaustavi tu eksplozivnu Mirjaninu propovijed, Anđelka je kriknula uspješno poput holivudske glumice, jer je tobože vidjela strašnog vampa iza Jelenine glave:
– Jooooj! Prilazi! Gledaj samo kakve su mu oči?! Joooj! Takve boje nikad nisam vidjela...

Žene su prasnule u smijeh.
Da glupost bude potpuna. Anđelka je priznala, najprije stidljivo a onda posve otvoreno, kako je išla k nekoj staroj vračari po savjete za sretan brak.
– Štaaaa? Ili ja to ne čujem dobro, ili je to neka neslana šala – pitala je Silva.
– Sve je u redu s tvojim sluhom, a ja se ne šalim...
Mirjana je buljila u profinjeni crtež na šalici od kineskog porculana, a iz očiju su joj sijevale varnice bijesa. Pravi vatromet. Bilo joj je dosta tih glupih praznovjernih priča za cijeli život. Cijelo slavljeničko ozračje pretvorilo se u glupavo nadmetanje.
Anđelka je pričala:
– Znate već kakve smo mi žene. Mi bismo htjele da nam se muž nikad ne udalji iz kuće. A moj Davor vječito luta i trči za svakom suknjom. Posjetila sam tu glasovitu vračaru i zamolila je da mi 'vrati' muža. Najprije je ustanovila da sam 'stigla na vrijeme' i da za mene 'ima nade'. Brzo sam se pokajala što sam je posjetila, jer su me njezini savjeti podsjećali na praznovjerne gluposti. Tražila je da dođem za sedam dana, a ona će dotle tobože voditi rat sa đavolima, koji sam joj trebala masno platiti. Ta babuskara uglavnom sve oko sebe uvlači u zabludu. Nakon toga s potajnom grozom u sebi otišla sam psihijatru. Pitala sam ga da prosudi jesam li ja uopće normalna osoba...

Nastala je grobna tišina. Anđelka je plakala. Mirjana je promatrala tu krhku, prozračnu i upadljivo blijedu osobu i uzdahnula:
– Lijepo i civilizirano , nema šta!
– Ma daj, nemoj od muhe praviti slona. Nemoj biti praznoglava ljepotica. Vrijeme je da proširiš horizonte i da upoznaš i druge zanimljivosti, a ne samo Boga izderala se Jelena.
Mirjana je skočila kao kropom polivena:
– Samo Boga?! Draga moja! Imati Boga znači imati sve! SVE! A to čime se vi bavite, najveće su gluposti! Te gluposti razaraju psihu i vode u sotonin zagrljaj. Zašto tračite vrijeme tim glupostima i izmišljotinama? A? Da vas čujem, vile moje! Kažete da ste kršćanke. Čini mi se da ste to samo na papiru, jer prave kršćanke drugačije ispunjaju svoje vrijeme. Ja stvarno ne vidim da životom proslavljate Boga kako biste kao kršćanke morale, da radite na širenju njegova Kraljevstva, da ga blagoslivljate i da mu zahvaljujete za sve što je učinio za čovjeka. Trebam li vas možda podsjetiti da je dao svoj život da biste vi baštinile život vječni? Nadate li se vi uopće vječnoj sreći? Da vas čujem, drage moje, propjevajte! U raj se ne stiže pomoću vila i vampira, vračara i gatara, buljenjem u talog kave i u karte, ni pomoću ikakvih drugih crnih čina. Za raj treba sasvim drugačija ulaznica. Vile moje, nije ljudski iz dana u dan ponovo bičevati, razapinjati Krista, prezirati Boga koji vas voli. Da li ste vi uopće svjesne da je svaki grijeh ponovno razapinjanje Isusa na Križ? Stvarno vas ne shvaćam. Odrasle osobe.

S jedne strane tobože kršćanke, a s druge strane orgijate sa sotonom. Ma ne može se služiti dvojicu gospodara, niti sjediti na dvije stolice. Ili – ili. Izaberite! Znala sam da još uvijek ima ljudi koji se plaše crnih mačaka i razbijenih ogledala, i onih koji svaki dan najprije pročitaju horoskop pa tek onda izlaze iz kuće, ali da i vi spadate u takvu »sortu«, to stvarno nisam ni znala ni očekivala. Tek sada mi je jasno zašto uvijek mrmljate da je život prazan i grozan. Naravno da će vam biti grozan kad se bavite groznim stvarima. Izgleda da ste zaboravile da je život osmišljen samo ako se gradi i raste u Bogu. Čovjekova je sreća biti u Bogu i s Bogom. Bog zna sve čovjekove prilike i neprilike i uvijek je spreman pomoći. Važno je imati povjerenje u Boga.
I tako, riječ po riječ, Mirjana ih je pošteno »izribala«. Zurile su u nju kao u vanzemaljca i sve vrijeme te bujice pouka nisu progovorile ni riječi. U potpunoj tišini i pognutih glava, bez pozdrava, razišle su se s rođendanskog slavlja kao raskrinkane vještice, blebetuše.

Na nebu su žmirkale zvijezde kao da se smiju ljudima i njihovim slabostima. A dobri Bog, duboko je uzdahnuo i još dublje zahvalio svima onima koji ga istinski vole i koji ga hrabro slijede.

Marija, prva misionarka

U poruci za Misijsku nedjelju prošle, marijanske, godine papa Ivan Pavao II nazvao je Mariju »Prva misionarka«. A u njezinim litanijama zazivamo je kao »Kraljicu apostola«. Grčka riječ apostol i latinska riječ misionar imaju zapravo jednako značenje: poslan. Kada danas kažemo da je netko misionar ili apostol, mislimo da je poslan-određen da naviješta Krista i njegovo Evanđelje spasenja, da širi njegov duh. Marija je upravo to: donositeljica Spasitelja i spasenja, daje nam Krista i njegovo spasenje.

MARIJA JE SURAĐIVALA U DJELU SPASENJA

Isus je prvi apostol-misionar, od Oca poslan da donese svijetu spasenje. A Marijina veličina, razlog i temelj njenog opstanka, jest upravo to da nam dade Isusa-Spasitelja; da preko nje Bog postane čovjek i Spasitelj! Lijepo veli Papa za prošlogodišnju misijsku nedjelju da se Marija »s pravom može nazvati 'Prvom misionarkom', jer je Majka Isusa, poslanog od Oca, prvog i najvećeg blagovjesnika«.

Marija nije prva misionarka samo time što nam je dala Isusa. Ona je osobno svojim životom uključena u Isusovo djelo spasenja svijeta. Ili, kako to lijepo veli Papa: Marija »se s njegovim poslanjem sjedinila i surađivala majčinskom ljubavlju«. Istakli smo prošloga mjeseca kako za širenje vjere, za rast i učvršćenje kraljevstva Božjega, nije najvažnije ono što činimo, nego ono što jesmo. Naš nutarnji osobni život, naša povezanost s Bogom po vjeri i ljubavi, naša svetost – to je važnije i korisnije Crkvi nego vanjska djelatnost, makar je i ona važna i potrebna.

NAJVJERNIJA SLUŽBENICA GOSPODNJA

Kod navještenja Marija se očitovala kao »službenica Gospodnja«, spremna na sve Božje namjere. To je ona bila uvijek, čitavog svog života. Dapače, otad je – noseći u sebi Sina Božjega i kasnije živeći s njime u istoj kući – još spremnije odgovarala svim poticajima i nadahnućima milosti. Ona je čitavim životom usvojila i svjedočila Isusov duh i kršćanske kreposti: vjeru, ufanje, ljubav, strpljivost, poniznost, predanje volji Božjoj, jakost, duh molitve i žrtve... U svemu se najvjernije otvarala vodstvu Duha Svetoga.

Tako je Marija najuzvišeniji apostolat vršila molitvom, žrtvom, životom – i bez izvanjskog izravnog apostolata. Od tog nutarnjeg stava, vjernosti i ljubavi prema Bogu, ističe vrijednost i plodnost na izvanjsko djelovanje. Zbog najveće vjernosti i ljubavi Marija je bila u rukama Božjim najprikladnije oruđe za spasenje svijeta. Što je veća svetost, to je život plodniji za Crkvu; Marija je najsvetija, zato je najviše misionarka.

Sv. Terezija od Djeteta Isusa provela je život u zatvorenom karmelićanskom samostanu. Umrla je mlada, nikada nije ni zakoraknula u misije. A ipak, Crkva ju je proglasila zaštitnicom misija kao i velikog misionara sv. Franju Ksavera. Postala je velika misionarka i velika svetica po velikoj želji, molitvi i ljubavi – to je dokazala čitavim svojim životom.

Marija je bila najveća u molitvi i ljubavi, zato je i najveća misionarka.

POMAŽE KRISTOVE VJERNIKE I VJEROVJESNIKE

Dosad smo obrazložili ovo: Marija je prva misionarka jer je svijetu dala prvog i najvećeg misionara Isusa Krista i zato što je svojom najpotpunijom vjernošću Bogu bila kao protok Božje milosti u svijet. Evo i trećeg razloga koji Papa iznosi ovako: »Kao Majka surađuje u preporođenju i odgajanju vjernika... Vodi i ojačava glasnike Radosne vijesti te podržava u vjeri nove kršćanske zajednice.«

Koncil nam lijepo tumači kako se to Marijino misionarsko djelo danas očituje u Crkvi: »Nakon uznesenja... nam mnogostrukim svojim zagovorom i dalje pribavlja milosti vječnoga spasenja. Materinskom ljubavlju brine se za braću svoga Sina koji još putuju...« (LG 62) »Ona vjernike zove k svom Sinu, k njegovoj žrtvi, i k ljubavi Oca.« (LG 65)

Opće je poznato da tu ulogu vrši osobito u svojim svetištima: upravo u njima se najviše ljudi po ispovijedi vraća ljubavi Oca, po sv. Misi i pričesti dolazi k Isusu i njegovoj euharistijskoj žrtvi.

NERAZRJEŠIVO ZDRUŽENA S ISUSOM I CRKVOM

Vidimo, dakle, da je Marija »nerazrješivo združena s djelom spasenja svoga Sina« (SC 103), »neraskidivo povezana s otajstvom Crkve« (OM 27 – tj. enc. Otkup. Majka). Ona je »neodvojiva od sve ekonomije spasenja« (Papa u govoru 23. 3. 1988). »Nju je svemogući i milosrdni Bog uključio u to djelo i u to otajstvo neodjeljivo.« (kard. Kuharić u poruci za listopad 1988) Marija je dakle u najistinskijem smislu suradnica Isusova u djelu Otkupljenja.

Pjesnik Paul Claudel, govoreći o veličini skromnog i svijetu nepoznatog nazaretskog drvodjelje sv. Josipa, zaključuje: »Isus, Marija, Josip. To je samo troje siromašnih ljudi što se ljube. A upravo će oni izmijeniti lice ovoga svijeta.«

SUDBINA SVIJETA OVISI I O NAMA

I danas sudbina svijeta, vječno spasenje mnogih, ovisi o molitvama i žrtvama, o vjernosti Bogu i o svetosti onih koji se ljube i koji ljube Boga; posebice o nama kršćanima. Lijepo kaže o. Henri Ramière: »To veliko apostolsko zvanje nerazdvojivo je od vašeg zvanja kršćanina.« Makar kako bili pred svijetom maleni i nepoznati – kao što su u ono vrijeme bili Isus, Marija i Josip – mi imamo veliku zadaću i odgovornost za svijet, naš život može i mora biti zaslužan za svijet.

Veliki apostoli i širitelji Isusova duha – npr. sv. Dominik, sv. Bernardin Sijenski, sv. Maksimilijan Kolbe – ujedno su veliki širitelji štovanja Majke Božje. Kao vjerovjesnici duboko su povezani s Marijom, ona ima veliku ulogu u njihovu životu i apostolskom radu. Mi kao kršćani, kao oni koji moraju biti apostoli, obnavljamo svoju pobožnost prema Bl. Djevici Mariji. Papa nam poručuje u istoj misijskoj poruci: »Nužno (!) je dakle da svatko od nas uzme Mariju u svoju kuću... kao Majku i Posrednicu.« Štovati Mariju za nas je sreća, jer su duboko istinite riječi crkvenog naučitelja sv. Bonaventure: »Ima još i deveto blaženstvo: Blago onima koji su povjerovali Presv. Djevici Mariji – jer je njihovo ime upisano u knjizi života.«

Promatrajući Mariju u ovom njezinu mjesecu obnavljamo i svoju misijsku svijest. Papa želi da nas Marija »čini uvijek svjesnijim naše misionarske odgovornosti«. Izražava molbu: »Neka (Marija) svojim majčinskim posredovanjem probudi u svemu Božjem narodu uvijek življu i djelatniju svijest o vlastitoj odgovornosti za dolazak Kraljevstva Božjega.«

O. Mato RUSAN

Pismo brata Ilije

RADNA EKIPA BRATA ILIJE UVIJEK JE SPREMNA ZA OBNAVLJANJE I GRADNJU

Nakon više vremena evo nam pisma od našeg brata Ilije, iz Zambije, pisanog u Lusaki 15. veljače 1989. Poželjevši svima sretan Uskrs govori o prilikama u Zambiji: o kišama i nezgodama zbog njih, o skoroj posjeti sv. Oca, o pomoći koju potrebnima pruža zaslugom dobročinitelja iz domovine...

Kiša je ovdje u Africi blagodat, a kad je ima previše, to postaje šteta. Ove godine kišna sezona je počela nešto kasnije, tek u prosincu prošle godine. Od početka godine pa do polovice veljače kiša gotovo neprestano pljušti. To je poremetilo normalan rast usjeva, naročito kukuruza. Također više od 20.000 osoba ostalo je bez krova nad glavom! Mnoge kućice napravljene od zemlje porušene su. Tanki zidići napravljeni od zemlje porušili su se jer su se raskvasili i postali mekani kao blato. Više djece je poginulo, jer se mnogo kuća srušilo noću dok su djeca spavala. Kao prvu pomoć beskućnicima crkve i škole su otvorile svoja vrata. Kućice se još ne mogu raditi ili popravljati jer još traje kišna sezona. Država i crkvene ustanove pritječu u pomoć da ljudi poprave kućice ili da izgrade nove, od boljeg materijala koji će izdržati takve poplave. Veliki dio vaših darova za naše misije dobit će sirotinja za gradnju boljih kućica, naročito katoličke obitelji. Također kanimo kupiti veću količinu pokrivača jer se noću mnogi nemaju čime pokriti.

Drugog svibnja ove godine dolazi nam u posjet sv. otac Ivan Pavao II. To će biti prvi posjet Pape Zambiji. Pozvale su ga i državne i crkvene vlasti. Država i domaća Crkva usko surađuju u pripremama. Osnovano je 9 komisija koje se brinu za pojedine pripreme. Ja sam u tehničkoj komisiji. Moja ekipa graditelja imat će obilje posla u ovim pripremama za dostojan doček Pape. U Zambiji će Papa provesti dva dana. Ovdje u Lusaki bit će zbor. Kiša nas ometa pa još nismo počeli raditi na otvorenom prostoru na kojem će također biti otvorenje proslave stote obljetnice otkako je ovamo došla Radosna vijest, tj. stote obljetnice kršćanstva što će se slaviti 1991. godine. Govori se također da će Papa blagosloviti kamen temeljac za buduću katedralu ovdje u Lusaki.

Ako dragi Bog dade ove godine kanim posjetiti domovinu, kanim doći na odmor. Veselim se što ću opet imati priliku susresti se s dragim suradnicima naših misija i osobno se zahvaliti za velikodušnu suradnju pri pomaganju naših misija.

Mislim da će biti dobro ako naše dobrotvore opet obavijestim u što smo utrošili darove što ste ih darivali prošle godine za potrebe naših misija. Za nabavu građevnog materijala za izgradnju novih kućica i popravak porušenih za vrijeme ove kišne sezone 168.000 kwača; za hranu, odjeću i pokrivače sirotinji 32.000 kv; za gladnu i hendikepiranu djecu 12.600 kv; za svećenički i redovnički podmladak 94.000 kv; za pomoć u školovanju srednjoškolaca i studenata 6.300 kv; itd. Vrijednost našeg novca – 10 kwača je 1 američki dolar.

U ime nas misionara i u ime svih onih kojima smo pomogli vašim darovima neka vam je srdačna hvala i od Boga nagrada. Mi se molimo i nastavit ćemo moliti da vas dragi Bog blagoslovi. Preporučujemo se i mi u molitve.

Srdačan pozdrav! Zahvalan

brat Ilija DILBER

Iz pisma s. Emice

Ovdje donosimo samo dio njezina pisma iz Litete od 20. veljače 1989. (ostalo drugom zgodom). To je primjer koji nam je teška opomena i sramota i poticaj na obraćenje i na molitvu za obraćenje mnogih naših!

U studenom prošle godine išla sam bolničkim kolima u Lusaku po lijek. Odjednom vozač izgovori na mom jeziku vrlo prostu riječ. Ponosan me gleda. Misli da ću ga pohvaliti što zna nešto na mom jeziku. Ja ga ozbiljno i strogo upitam: »Gdje si to naučio?« »Sestro, moj mlađi brat često ponavlja tu riječ pa sam naučio od njega. On je neko vrijeme radio u »Yugoslav company« (jugoslavensko poduzeće) pa je tamo to naučio.« Upitam ga: »Da li ti znaš što si rekao?« »Ne znam.« Rekoh mu: »Nemoj tu riječ nikad više ponoviti.« »A što je to?« upita me začuđeno. Kad sam mu rastumačila što ta riječ znači, jadan čovjek je pocrvenio i oznojio se od stida. Reče: »Oprosti, nikada više neću to ponoviti; a i brata ću ošamariti ako još jednom to izusti.« Rekoh mu: »Čekaj, najprije ga pitaj da li zna što govori, možda ni on ne zna.«

Nastade šutnja neko vrijeme, a onda me upita: »Pa zašto ti Jugoslaveni govore takve prostote, it is very bad (to je vrlo zlo).« »Da, jest« odgovorih mu. »Izgubili su osjećaj stida. I nose tu sramotu posvuda sa sobom i šire taj smrad čak i ovdje u Zambiji.« Odsada moj vozač svaki put kad idemo u Lusaku tako veselo govori: »Bože pomozi, i blagoslovi naš put!« To sam ga ja naučila.

Sretan i blagoslovljen Uskrs svim dragim dobročiniteljima i prijateljima. Vaša u Isusu i Mariji zahvalna

EMICA

BOLESNICE IZ BOLNICE U KOJOJ RADI S. EMICA ČESTO PROVODE DANE POD VEDRIM NEBOM

Vijesti od sestre Silvine Mužić

Najprije govori o proslavi Božića (o tom ćemo drugom zgodom). Zatim o slavljima vjenčanja, o posjeti vrhovne redovničke poglavarice, o siromaštvu i pružanju pomoći... Upoznavajući misije upoznajemo dio Kristova kraljevstva. Pismo je napisano 20. siječnja tekuće godine.

Ove godine imamo 118 parova za vjenčanje, pa dan za danom odzvanjaju bubnjevi i glazba. Nedavno se jedan mladić jako iznenadio: djevojka je pobjegla prije samog dolaska u crkvu. To se više puta dogodi, jer roditelji prisile djevojku da se uda za mladića kojeg ona ne voli.

U veljači imat ćemo slavlje za roditelje koji su proveli 25 godina u braku. Tada je slavlje kao da se ponovo vjenčaju.

17. siječnja posjetila nas je naša generalna majka. Bile smo jako zaposlene da nju i pratnju što ljepše primimo. Naša školska djeca su ih dočekala bubnjem i plesom. Također smo ih zakitile vijencima. Ostale su kod nas dva dana.

Prije Božića sam pohodila jedno selo po imenu Dankura. U njem su sami hindusi. Oni su protiv misionara i crkve. U tom selu sam našla puno siromašnih i zapuštenih. Naišla sam na jednu bijednu udovicu sa kćerkom. Bez kuće su, netko im je ustupio dio hodnika; nema ni vrata ni krova, sve je otvoreno. Baš sada imamo jako hladnu zimu. Meni se jako sažalila, pa sam odlučila da joj sagradim malu kućicu.

Pozvala sam četvoricu hindusa i rekla im da bih htjela pomoći ovoj sirotici. Pristali su da će oni graditi, a ja da sve platim. Rekla sam im da moraju i oni pomoći: ona pripada vašoj kasti, vi morate nešto za njih učiniti. Oni kažu da nije njihov običaj druge pomagati. Rekoh da sam spremna dati koliko mogu... Na kraju su pristali. Zidovi iz blata se pomalo dižu. Kad bude kućica gotova, poslat ću vam fotografiju. Bogu hvala da sam barem toliko uspjela.

Uz puno lijepih pozdrava, molim vaš blagoslov. Vaša u Isusu i Mariji

s. SILVINA

Ivan Marchesetti u Paragvajskim redukcijama

Piše: Mijo KORADE

Ivan Marchesetti iz Rijeke jedini je hrvatski isusovac koji djeluje kao misionar u Paragvajskim redukcijama ili »isusovačkoj državi«, kako su ih još nazivali. Obuhvaćale su 30 naselja Indijanaca Guarani na današnjem pograničnom području Paragvaja, Argentine i Brazila. Osnovali su ih i vodili od 1609. do 1768. isusovci da bi Indijance priveli kršćanstvu i civiliziranom životu (od toga dolazi i ime: reducere = privesti), a ujedno ih oslobodili od izrabljivanja kolonijalista i osigurali im samostalan teritorij. Bilo je to kršćansko društvo s najrazvijenijom vjerskom praksom, najpismenije u tadašnje doba i jedino u kojem nije postojala smrtna kazna. Osim toga Paragvajske redukcije su po izvanrednoj organizaciji, ekonomskoj snazi i samostalnosti najzanimljivije ostvarenje u povijesti pravednog društva i jedinstvene kulture među, do tada, divljim urođenicima. O njima je u nas prije dvije godine bio prikazivan lijep film »Misija«. Marchesetti djeluje punih 30 godina u šest različitih redukcija i puno je učinio za njihov vjerski i ekonomski napredak.

OD RIJEKE DO CÓRDOBE

Članovi riječke plemićke obitelji Marchesetti (ili Marchisetti) bili su u 17. st. senatori i gradski suci. Obitelj je bila podrijetlom iz Italije i s vremenom se pohrvatila. Ivan, rođen 10. prosinca 1704, dobro je govorio hrvatski, a njegov rođak ili brat Josip, također isusovac (r. 1709) čitavog je života hrvatski propovjednik u našim krajevima. Ivan odlazi u isusovački novicijat 27. listopada 1720. u Beču, gdje studira i filozofiju, zatim po dvije godine predaje na gimnazijama u Gorici i Trstu. Teologiju je studirao u Grazu i 1733. bio zaređen za svećenika. Od rane mladosti je gajio želju za misionarskim radom, a isticao se posebnim govorničkim darom pa su ga poglavari odmah nakon studija poslali u prekomorske misije. Već ujesen 1733. odlazi u Španjolsku. Početkom iduće godine otplovio je iz Cádiza za Južnu Ameriku. S tridesetak drugih misionara prispio je 25. ožujka 1734. u Buenos Aires. Ivan najprije u Córdobi obavlja treću probaciju. Zatim je tri godine pastoralni radnik i uči urođeničke jezike na isusovačkom imanju izvan grada. Nakon te priprave odlazi u područje redukcija i u središnjoj misiji Candelaria 2. veljače 1738. polaže zadnje zavjete, te započinje misionarski rad.

ŽIVOT U REDUKCIJAMA

Indijanske redukcije bile su zapravo pravi gradovi sa zidanim stambenim zgradama, trgovima, crkvom, bolnicom, radionicama i tvornicama, te uređenim vodovodom i kanalizacijom. Imale su otprilike od tri do sedam tisuća stanovnika. Indijanci koji su prihvatili da žive u tim naseljima imali su razvijen kulturni i vjerski život. Svi bi pohađali školu, redovito dolazili na Misu i vjersku pouku, često primali sakramente i svečano, uz glazbu i pjesme, proslavljali crkvene blagdane. Bavili su se raznim zanatima i malom industrijom (tekstilna, drvna, šećerane itd.). Obrađivali su velike plantaže pamuka, šećerne trske, duhana, paragvajskog čaja (yerba mate), kukuruza itd. Držali su farme konja, goveda, ovaca i sl. Njihovi proizvodi bili su poznati na cijelom kontinentu i sav bi prihod od trgovine služio za zajedničke potrebe i dijelio se na jednake dijelove među Indijancima. Oni su radili šest sati na dan, a ostalo vrijeme su posvećivali izobrazbi, kulturnim djelatnostima i razonodi. Kad bi se dvoje mladih vjenčalo, dobili su stan, komad zemlje i sve potrebno da mogu osnovati obitelj. Sami su Indijanci birali među sobom guvernera i razne službenike koji su rukovodili životom i radom u naselju. U svakoj redukciji bila su dva ili tri misionara, od kojih je jedan bio poglavar i župnik. Oni su bili duhovni pastiri, moralni autoritet i nadzirali su sav društveni i ekonomski život naselja.

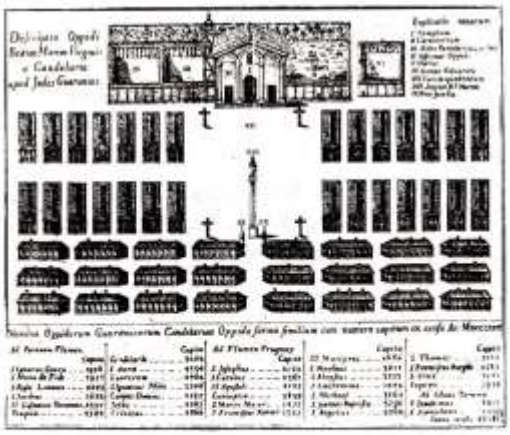
Marchesetti započinje svoj rad kao pomoćnik poglavara u redukciji S. Borja (sv. Franjo Borgija) na rijeci Uruguay, gdje se danas nalazi istoimeni brazilski grad. Već nakon

godinu dana imenovan je drugim misionarom u redukciji Corpus Christi (Tijelo Kristovo) na istočnoj obali rijeke Paranà, u današnjoj argentinskoj pokrajini Misiones. Ona je tada imala oko 4000 stanovnika i velike plantaže čaja mate, pamuka i riže.

IZMEĐU BOLESTI I RATOVA

Od 1742. Ivan djeluje pet godina u misiji S. Juan Bautista (sv. Ivan Krstitelj), najsjevernijoj na istoku redukcijskog područja, danas u brazilskoj državi Rio Grande do Sul. Bilo je to teško razdoblje za misionara i njegove Indijance jer su harale kužne bolesti od kojih su mnogi umirali tako da se za nekoliko godina stanovništvo naselja prepolovilo. Inače je Marchesettijev posao kao župnikovog pomoćnika bio uglavnom pastoralni rad, katehizacija, vođenje škola, briga za bolesne i nemoćne, a pomagao je i u drugim poslovima i u upravi redukcije.

Već kao iskusni misionar Marchesetti postaje 1747. poglavar i župnik redukcije Apostoles San Pedro y San Pablo (Apostoli sv. Petar i Pavao) koju vodi deset godina. Ona se nalazila između rijeka Paranà i Uruguay i zbog haranja bolesti tada je imala svega oko 2000 Indijanaca. Tih je godina zadesila redukcije još jedna velika nesreća, guaranijski rat (1752-1756). Nastao je zbog toga što je sporazumom između Španjolske i Portugala iz 1750. o kolonijama španjolski teritorij istočno od rijeke Uruguay pripao Portugalu. Sedam redukcija iz tog područja trebalo se preseliti na zapadnu stranu rijeke. Samo su tri kolonije to mirno učinile, a iz ostalih četiriju,

SHEMATSKI PRIKAZ CRKVE I NASELJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE A CANDELARIA MEĐU INDIJANCIMA GVARANIMA

među njima i S. Juan, Indijanci su se pobunili protiv kolonijalista i samih misionara i odlučili braniti svoja naselja. Konačno 1756. zajednička vojska Španjolaca i Portugalaca slomila je otpor, zauzela i uništila te četiri redukcije.

Marchesetti je kroz sve te godine u svojoj misiji Apostoles pomagao izbjeglice iz tih redukcija, davao im potrebno da si organiziraju život i uzdržavao za njih farme. No, uništenje tih redukcija i posebno S. Juana teško ga je pogodilo. Tako deprimiran i skršen nije bio više u stanju voditi svoju misiju. Stoga ga poglavari 1757. šalju u redukciju S. Ignacio Guazù (sv. Ignacije Veliki) da se oporavi i odmori.

ZA OBRANU I NAPREDAK GUARANIJA

Nakon više od godinu dana Ivan odlazi za superiora i župnika svoje posljednje misije Santa Maria de la Fe (Sv. Marija od Vjere), između rijeka Paranà i Paraguay (danas u Paragvaju). Bila je to bogata i velika redukcija s oko 4500 stanovnika. Posjedovala je u Ivanovo vrijeme oko 22 tisuće cijepljene stoke, oko deset tisuća konja i preko 81 tisuću ovaca. Imala je tri obrađene plantaže čaja mate, tri rasadnika pamuka, dvije plantaže šećerne trske i jednu pšenice, te na obližnjoj rijeci tri broda.

Često je Ivanovu redukciju napadalo divlje pleme Abiponesa i zato je on nabavio mnogo pušaka, a oko naselja dao je iskopati jame ili rovove iz kojih su se njegovi Indijanci branili. Ipak su ih Abiponesi znali iznenaditi iz zasjede na njihovim plantažama i tako su jednom poubijali skoro 80 ljudi.

Misionar je prvi u redukcijama uveo plansko uzgajanje košenila, tj. bobica iz kojih se pravi grimizna boja za bojenje tkanine, i priređuju razni lijekovi. Inače su Indijanci brali košenil i prije po šumi, ali je Ivan dao zasaditi opuncije u vrtu, a zatim su Indijanci po njima razdijelili insekte. Ubirali su tako dobar košenil da su ga nastojali kupiti i svi iz drugih naselja. Kasnije je pater opuncijama okružio čitavo naselje i imao ne samo obilno košenila već i dobru zaštitnu ogradu koja ih je branila od nasrtaja Abiponesa.

Marchesetti završava plodni apostolski rad u ljetu 1766. kada je teško obolio i bio odveden u bolnicu redukcije Candelaria. Tu je i preminuo 5. veljače 1767, nepuna dva mjeseca prije nego što je Karlo III izdao dekret o izgonu isusovaca iz Španjolske i njezinih kolonija.

Duhovne vježbe u Zagrebu

U sjemeništu »Augustin Bea« (Fratrovac 38) održat će se duhovne vježbe za odrasle i to od 12. do 14. svibnja ove godine. Duhovne vježbe počinju u petak u 17 sati, a završavaju u nedjelju poslije podne u 16 sati. Doprinos za sudjelovanje po osobi iznosi 55.000 dinara za cijeli tečaj. Prijave na adresu: O. ANTO MIŠIĆ, Fratrovac 38 – 41000 ZAGREB, ili na telefon: (041) 222-363.

Knjige

Na adresi: Dr. Šimun JURIŠIĆ, Kružićeva 4 – 58000 SPLIT, možete naručiti:

MARJANSKA VILA ili Sbirka narodnih pjesama sakupljenih u Spljetu po Dujmu Srećku KARAMANU. Četvrto izdanje skratio i dopunio dr. Šimun JURIŠIĆ. Cijena 5.000 din.

LIJEČNIČKO IVERJE 1874 – 1941, napisali dr. Vladimir Dugački i dr. Šimun Jurišić. Cijena 5.000 din.

Ove knjige mogu se kupiti i u knjižarama.

U OKRILJU MAJKE – Propovijedi o B. D. Mariji, napisao dr. fra Rufin Šilić. 75 propovijedi za mjesec svibanj i listopad te za sve Marijine svetkovine. To je svojevrsni kratki pregled mariologije, djelo teologa koji je, u duhovnoj pustoši poslije drugog svjetskog rata, bio začetnik novog stila propovijedanja u Katoličkoj crkvi. Knjiga ima 325 str. Cijena 30.000 din. Naručuje se kod izdavača: SVETA BAŠTINA, B. Kovačevića 67 – 80240 DUVNO.

Na adresi: ŽUPNI URED JELSA na o. Hvaru – 58465 JELSA, možete naručiti:

APOKALIPSA – uvod i opći pregled, napisala Marija Valtorta. Cijena (do 01. 04.) 6.000 din.

MOLITVA I NUTARNJE OZDRAVLJENJE, napisao Robert Faricy. Razmišljanje o Isusu Kristu – otkupitelju čitavog čovjeka. Cijena (do 01. 04.) 9.000 din.

SPJEV O BOGO-ČOVJEKU, napisala Marija Valtorta. Treća godina javnog djelovanja (Dio drugi). Cijena 15.000 din.

HRVATSKA PROVINCIJA FRANJEVACA KONVENTUALACA nekad i danas, uredio Ljudevit Maračić. U ovom je izdanju na svoj način sažeta prošlost i sadašnjost Hrvatske provincije franjevaca konventualaca, koja je prisutna na ovom tlu preko 750 godina. Cijena pojedinog primjerka je 25.000 din. Narudžbe: Uprava »Veritasa«, Miškinina 31 – 41000 ZAGREB.

ŽENA KOJA JE ZADIVILA I ZADUŽILA SVIJET, napisao Pio Polonijo. Propovijedi o BDM. Cijena 18.000 din. Knjigu možete naručiti: P. PIO POLONIJO, Samostan konventualaca, Miškinina 31 – 41000 ZAGREB ili HRVATSKO KNJIŽEVNO DRUŠTVO SV. ĆIRILA I METODA, Tomislavov trg 21 – 41000 ZAGREB.

NEUMORNI RADNIK JOSIP PAVLIŠIĆ – ZLATOMISNIK, uredio Ante Sironić. U knjizi su »samo neki isječci iz života i rada nadbiskupa riječko-senjske nadbiskupije i riječkoga metropolita«. (Iz predgovora) Knjiga ima 140 str. s dvadesetak slika i plastificirani omot. Cijena 15.000 din. Naručuje se kod: UREDNIŠTVO »ZVONA«, Petra Zrinskog 11 – RIJEKA i NADBISKUPSKI ORDINARIJAT, Slaviše Vajnera Čiče 2 – 51000 RIJEKA.

CRKVA BLAŽENE DJEVICE MARIJE NA BAPSKOJ, napisao Antun Bošnjaković DI. Autor obrađuje povijest te prastare crkve, okolice i događaja na tom području. Cijena je 8.000 din. Naručuje se: ANTUN BOŠNJAKOVIĆ, Palmotićeva 33 – 41001 ZAGREB, pp 699.

Na adresi: KNJIŽNICA UPT – 54400 ĐAKOVO, pp 62 možete naručiti:

MLADOST NA RASKRŠĆU, napisao Paolo Risso. Odgovori na pitanja mladih o životu, patnji i smrti. Omot u boji. Cijena 8.000 din.

OTAC UTJEHE – Riječi utjehe za svaki dan u godini, napisala M. Basilea Schlink. Duhovna pomoć u svakodnevnom životu. Omot u boji. Cijena 10.000 din.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... Majci Božjoj Bistričkoj, Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu Mandiću za ozdravljenje i sva primljena dobra. – A. Štajner

... i Gospi od brze pomoći na svim udijeljenim milostima mojoj obitelji. – Ana Jakić, Šumeće

... i Majci Božjoj Bistričkoj za zdravlje unučića i na mnogim uslišanim molitvama. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Zahvalna baka Marija M.

... i Majci Božjoj od brze pomoći za ozdravljenje. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Katica Šporčić, Đeletovci

... na svim primljenim milostima. – Zahvalna baka, Črnkovci

... i Gospi od brze pomoći na primljenim milostima. – Anka Matošević, St. Topolje

... svima svetima i Božjim ugodnicima na primljenim milostima i preporučujem se nadalje njihovoj zaštiti. – N. N., Tršće

... i Ivanu Merzu na primljenim milostima, a osobito što se jedan teški obiteljski slučaj, njegovim zagovorom, povoljno rješava. I nadalje se preporučujem njegovu zagovoru, a osobito da mi od Boga isprosi milost da u svakom času svojega života mogu svojemu Bogu spremno reći DA! – N. V., Zagreb

... Gospi od brze pomoći i svima svetima na uslišanim molitvama. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Čitateljica Glasnika

... i svima svetima za sretno položen ispit moje kćeri. – Zahvalna majka Katarina

... sv. Josipu, sv. Antunu Padovanskom, sv. Franji Asiškom i ocu Leopoldu Mandiću za sve primljene milosti tijekom cijeloga mojega života, a osobito tijekom prošle godine u kojoj sam imala veoma mnogo poteškoća. – Matija Martić, Zvečanje

... Gospi od brze pomoći i svim nebeskim zaštitnicima na uslišanim molitvama. – G., Hrv. zagorje

... Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Josipu na uslišanim molitvama. – Zahvalna baka Milka, Rosinja

... Majci Božjoj Lurdskoj, sv. Antunu i svima svetima za sve primljene milosti i dobročinstva, te se i nadalje preporučujem njihovoj zaštiti. – P. M.

... Duhu Svetome, Majci Božjoj Lurdskoj, sv. Leopoldu i svima svetima na uspjeloj operaciji, zaposlenju sina te ostalim primljenim milostima. – Zahvalna S. I., Kraljevica

... na zaposlenju moje unuke. – Baka

... Presv. Trojstvu i Majci Božjoj Bistričkoj za ozdravljenje moje kćeri i za sretan porod moje unuke. – Zahvalna majka, Belišće

... Majci Božjoj od brze pomoći i sv. Josipu za sretan porod unuke i pomirenje s roditeljima. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Baka Olga

... za dobro zdravlje i radnu sposobnost te za sve ostale primljene milosti u našoj obitelji. – Obitelj Galić, Žepče

... za sve primljene milosti i uspješnu operaciju mojega unuka. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Baka Ana B., Kutjevo

... sv. Josipu i sv. Antunu na velikoj pomoći i uslišanim molitvama. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Draga Mazal, Lukovo

... i sv. Josipu na mnogim primljenim milostima. Preporučujem i nadalje njihovoj zaštiti sve svoje potrebe i zdravlje, a posebno preporučujem svoju djecu i unučad. – Slavonka

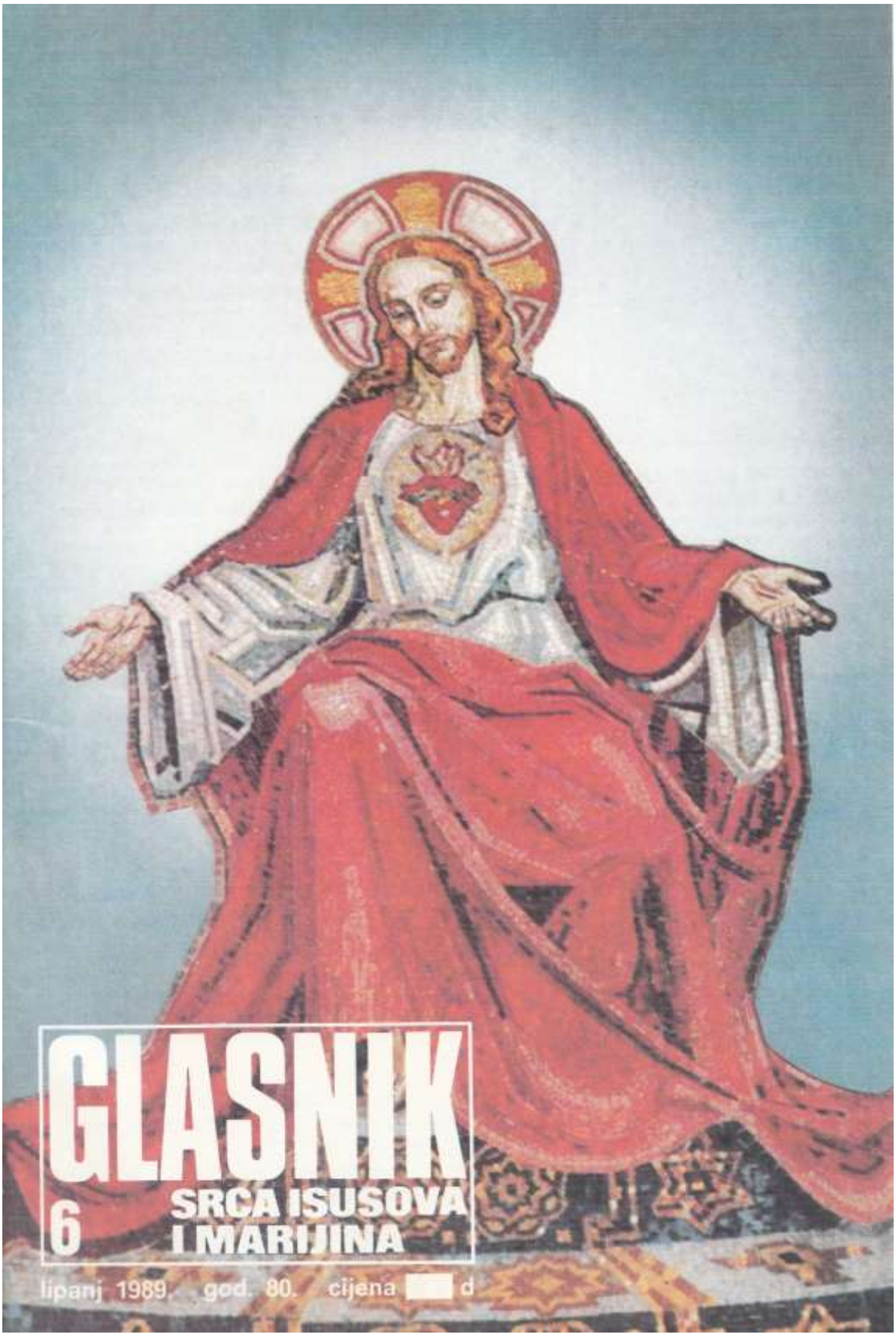
... Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za primljene milosti. Njihovoj zaštiti osobito preporučujem svoju djecu. – Zahvalna majka, Podr. Podgajci

... ranjenom Isusu za iscjeljenje mojih rana na nozi, sv. Valentinu i svim svetim zaštitnicima na primljenim milostima tijekom mojega života. – Stalna čitateljica Glasnika, Ivanska

... i sv. Josipu na svim dosada primljenim milostima. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Zahvalna Dragica K. V.

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

6

SRCA ISUSOVA I MARIJINA

lipanj 1989. god. 80. cijena [redacted] d

PRESVETO SRCE ISUSOVO
(Mozaik u kapeli blaženog Colomiera,
u Paray-le-Monialu)

U CIO LJETNI DAN
CVIJET POLJSKI
LJEPOTU ĆE RAZDAVATI
(M. SPAHIJA)

Totalnost ljubavi

Isusovo nam je Srce otkrilo paradoksalnu novost i potpunost, totalnost ljubavi. Ljubav nije totalna, potpuna, nije nesebična i bezgranična ako ne prođe kroz smrt. Isusova je ljubav prošla kroz smrt. Isusova muka i smrt nisu samo golema ljudska patnja. Isusova je smrt bila umiranje samome sebi, zaborav i odreknuće sebe. Ovdje se može primijetiti ona Pavlova: »Poništio je samoga sebe!« (Fil 2, 7). Sva je Isusova ljubav i osoba u njegovu probodenom Srcu (Iv 19, 34).

Iz Isusove ljubavi, koja je prošla kroz smrt, niknuo je novi, uskrsli, neuništivi, božanski život. Iz njegove su nutrine potekli potoci žive vode-milosti i blagoslova, oproštenja i spasenja (usp. Iv 7, 38).

U Isusovu se Srcu Bog najpotpunije očitovao i definirao samoga sebe: Bog je ljubav (1 Iv 4, 16).

Štovanje je Presv. Isusova Srca jedno od najprikladnijih načina proživljavanja onoga što je božansko-ljudska osoba Isusa Krista osjećala, proživjela, govorila, učinila i započela djelo našega spasenja.

Tu je pobožnost otkrio i želio sam Isus Krist. Ona je proživljavanje cjelokupne osobe i svekolikoga spasiteljskog djela Isusa Krista.

(Mario Oblak, iz propovijedi u Bazilici Srca Isusova u Zagrebu 1975.)

GLASNIK Srca Isusova i Marijina

- Osnivač i izdavač: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, Zagreb, Palmotićeva 31.
- Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec.
- Tehnički urednik: Ivan Vitez.
- Uredničko vijeće: Josip Antolović, Stjepan Kuzmić, Zvonimir Majić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner, Ivan Vitez i Zvonko Vlah.
- Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710.
- Tisak »Plamen«, Slavonski Brod.
- Cijena je otisnuta ispod »Sadržaja«. Poštarina je plaćena u gotovom.
- Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Naše je vrijeme obilježeno teškim svjetskim napetostima i sukobima, ali i velikim naporima da se očuva mir, odnosno da ga se uspostavi tamo gdje ga nema. To je veoma težak posao jer je i ona starija i ova novija prošlost protkana velikim nepravdama nad pojedincima i narodima, a pravda je u svijesti ljudi dobro svih ili nije ničije. Ona ne može biti privilegij niti bogatih, niti gladnih, niti velikih, niti malih, nego nam jednako pripada svima ukoliko smo ljudi spremni na suživot u poštivanju, priznavanju i istinoljubivosti u kojoj spoznajemo da smo svi život primili kao dar i zemlju kao domovinu.

Broj nezadovoljnika danas se veoma pomnožio i stoga što je raskrinkana, kao zabluda, ona ideologija koja je za sebe svojatala pravo i dužnost da iz ljudskog društva ukloni čak i korijen svake nepravde – makar i silom. Zaboravilo se da se nepravda ne uklanja nepravdom nego obraćenjem srca, prosvijećenošću koju čovjek prima samo od Boga.

Danas je cijeli svijet kao u nekom nasilnom otrijeznjenju, te u bunilu koje ga obuzima ne slijedi Učitelja istine, nego samozvane proroke koji laskaju ušima i raspiruju strasti za osvetom. Mjesto jasnog suživota danas i sutra, propovijedaju klanjanje mutnim mitovima prošlosti, sijući tako u brazde ljudskog srca sjeme budućih razdora. Zato je naš kršćanski vjernički vapaj: »Srce Isusovo, mire i pomirenje naše – smiluj nam se«, i te kako potreban i suvremen. Svijet i vođe stalno zaboravljaju jednu istinu: Tko osvetom sravnava račune postaje samo veći dužnik! Srce Isusovo uči nas drugačije. Pokušajte njegov nauk otkriti i u ovom Glasniku.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 80. LIPANJ 1989. BR. 6

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 184
SRCE ISUSOVO, MIRE I POMIRENJE NAŠE, F. Kuharić, kardinal 186
DA KRISTOVO SRCE OJAČA OBITELJ ZA SVJEDOČENJE VJERE I LJUBAVI, P. Galauner 188
SVETA HRVATSKA, R. Grgec 190
KRŠTENI SMO U SMRT KRISTOVU, R. Brajičić 191
SRCE ISUSOVO, HRAME BOŽJI SVETI!, J. Antolović 194
PJESNIK MILAN PAVELIĆ, J. Badalić 196
LIKA I KRBAVA – RANE I STRADANJA, TINO 198
JUBILARNO SLAVLJE U LICI 200
SLAVLJE U SUBOTICI, I. Batušić 201
ISUS I NJEGOVI PROTIVNICI, M. Nikolić 202
RODITELJI I UMIJEĆE ODGOJA, V. Vider 204
MIJATOVA KATEHEZA, S. Džalto ... 206
MISIJE PRIJE KONCILA, M. Rusan .. 208
»SRCE NEK KUCA ZA ISUSA I DUŠE!«, J. Kokalj 211
O. NIKOLA PLANTIĆ, M. Korade 212

CIJENA GLASNIKA DO 31. OŽUJKA BILA JE 1700 din po komadu. OD 1. TRAVNJA je 2000 din po komadu za sve one koji pretplatu nisu poslali do konca ožujka. Od 1. srpnja bit će 2300 din po komadu za sve koji pretplatu ne pošalju na vrijeme. Novac šaljite preko banke na naš žiro račun pod nazivom: »Zagrebačka banka«, Zagreb, 30101-620-16 s pozivom na broj 012102 2340072984 uz neizostavnu naznaku: GLASNIK SIM, Zagreb, Palmotićeva 31

Hvala na pismu

PISMO ANI

Prije nego navedem svrhu ovoga pisma, želim pozdraviti urednika Glasnika i sve čitatelje tog lista. Želio bih da moje riječi unesu bar malo radosti u život jedne studentice (Ane) koja se javila u Glasniku br. 2/1989, a i svima koji trpe iz sličnih razloga.

Rođen sam prije 26 godina. Otac mi je bio radnik a majka domaćica. Oboje su umrli još u mome djetinjstvu. Teško je bilo i za njihova života, a pogotovo kasnije. U njima sam izgubio oslonac života. Uvijek sam bio tih i povučen, a okolina se čudila zašto sam takav. Nikome nije bilo jasno da tražim nove oslonce. Dosta je vremena prošlo dok nisam napokon shvatio da mi je vjera jedini oslonac. Ali i to je bilo teško. Trebalo se predati u vjeri, a moj JA to nije prihvaćao pa ni sada ne prihvaća ni uvijek ni u potpunosti. Dugo nisam mogao tek tako odbaciti zemaljske ideale. Ipak sam duhovno sazrijevao i dospio do trenutka kada sam prihvatio svoj križ i evo još ga nosim. Uvijek mi je na pameti misao: »Krist je nosio križ za sve nas, a ja moram nositi samo svoj!« Moj križ zove se samoća. U početku je to bilo posve normalno, ali sada više nije. Javljaju se emocionalne krize, zbrka misli, depresija i mnoge poteškoće druge prirode. Nakon svega odlučio sam prodrijeti u bit svojih problema i – za divno čudo – uspio sam. Napajan Božjom milošću shvatio sam snagu i ulogu svoje volje i razuma. Voljom sam se odupirao crnim mislima i sada sam sretan i zadovoljan. I sada dođu poteškoće, ali ih znam protumačiti, znam se voljom pravilno postaviti i tako ih pobjeđujem. Bogu se i dalje molim tražeći od njega pomoći i svjetla pa ga i dobivam.

Ana, ako ne želiš spasti na to da hodaš po savjete psihijatru, zapamti jedno: Nikoga ne okrivljuj za svoju situaciju. Bog zna u kakvoj si kušnji i neće dopustiti da budeš iskušavana iznad svojih mogućnosti. On želi da ti u svom konkrenom životu nađeš smisao i sreću. Sreću nitko ne dobiva na dar. Na dar smo dobili samo život. Svaka druga sreća ovisi o našoj suradnji s darovima koje smo primili, a najveći dar je vjera u osobnog Boga, našeg Oca koji nas ljubi.

Pogledaj sav svijet oko sebe. Sva su bića sretna, samo je čovjek nesretan. Nesretan je zbog toga što ne može shvatiti da je Bog stvorio ovaj svijet i postavio u njemu određeni sklad. Čovjek je nesretan samo kad remeti taj sklad. To je teško priznati, a to je ipak istina. Spomenut ću još i to da i najmodernija psihologija samo kopira evanđeoske istine.

Ana, leptir je sretan i zbog samo jednog dana života. Tako budi i ti. Ako želiš, možemo uspostaviti pismeni razgovor preko uredništva Glasnika kojemu ću poslati svoju adresu čim vidim da je objavljeno ovo moje pismo.

Bog nam bio svima u pomoći!

Vaš čitatelj i prijatelj

Evo još jednog pisma istoj Ani. Piše ga mlađa djevojka na temelju svojih iskustava. Ipak, više nego velika iskustva, iz nje govori mladost i dobrota. Pogledajmo:

Draga moja prijateljice Ana!

Uzela sam malo slobodna vremena da ti se javim. Redovito čitam Glasnik. Zovem se Kristina – Marija Blažević. Uvjerena sam kršćanka. Rođena sam 1. 7. 1970. kod Slavonske Požege. Imam plave oči i smeđu kosu. Primila sam sve sakramente punog učlanjenja u Crkvu, to Mistično Tijelo Kristovo. Imam još mlađu sestru. Čitam pretežno katolički tisak. Nasmijana sam i vedra. Oko vrata nosim lančić s križićem, ali Isusa nosim u srcu. Što se tiče prijatelja, oni su tu da se pomažemo i poštujemo. Mi mladi kršćani znamo kako to mora biti. Toga se i držimo.

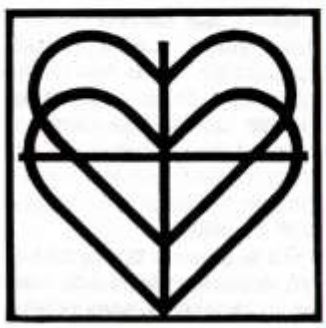
Ana, znaš što bih ti ja preporučila? Stupi u neku molitvenu grupu ako postoji u tvom gradu. Vjeruj mi da ćeš se bolje osjećati. Ja se sada nalazim u Slavonskom Brodu gdje pohađam srednju školu. I ja sam imala mladića ali sam s njim prekinula. Patila sam kao što i ti patiš, ali se to na

ovaj način lakše podnese jer se molim za njega da i on postane vjernik. Ne trebaš nipošto gubiti vjeru zbog njega. On toga nije dostojan kao što toga nije dostojan nijedan čovjek. Bog te sigurno nije napustio, niti će te ikad napustiti. Isus je uvijek s tobom. Zato se u osamljenosti uvijek sjeti da je Isus uz tebe.

Sa mnom se možeš dopisivati, ako to sama želiš. Evo ti moja adresa: Blažević Kristina-Marija, Kumičićeva 37, 55000 Slavonski Brod. Puno te pozdravlja tvoja kršćanska prijateljica Kristina-Marija!

Uredništvo Glasnika moli sve mlade koji nam pišu, da po mogućnosti navedu i svoju punu adresu, kako bismo im znali poslati pisma koja za njih stižu u uredništvo. Adresa ostaje samo nama na upotrebu. Za sve druge je tajna, osim kad mladi izričito žele da se objavi u Glasniku. Hvala!

Glasnikova jubilarna godina poratnog izlaženja
1963 – 1989.

Proslava svetkovine Srca Isusova u bazilici u Zagrebu

Priprava za blagdan SRCA ISUSOVA u Hrvatskom narodnom svetištu Srca Isusova u Zagrebu, Palmotićeva 33, počinje na Tijelovo 25. svibnja.

Toga dana navečer (u 19 sati) je svečana sv. Misa, a nakon Mise procesija s Presvetim u dvorištu Bazilike.

U druge dane moli se Zlatna krunica u 18,45 s, a nakon krunice je sv. Misa s prigodnom propovijedi.

Četvrtak uoči blagdana, 1. lipnja, nakon večernje sv. Mise pobožnost svete ure.

U petak, 2. lipnja, na SVETKOVINU SRCA ISUSOVA sv. Mise su svakog sata počevši od 6 sati ujutro pa do 12 sati, i poslijepodne u 17 sati.

Svečana sv. Misa, koju predvodi i propovijeda uzoriti kardinal g. Franjo Kuharić, bit će u 19 sati.

Istog dana u 10 i u 12 sati prikazivat će se hodočasnicima film o Srcu Isusovu, u dvorani pokraj Bazilike.

Poslijepodne od 14 do 17 sati biti će klanjanje pred izloženim Presvetim.

Prije večernje sv. Mise bit će svečani blagoslov s pjevanjem Zlatne krunice.

Subota, 3. lipnja – blagdan Bezgrešnog Srca Marijina

Pod večernjom sv. Misom bit će posveta Srcu Marijinu.

Nedjelja, 4. lipnja – NEDJELJNA PROSLAVA SRCA ISUSOVA

Sv. Mise su svaki sat od 6 do 12 sati, i poslijepodne u 17 i 19 sati.

Za hodočasnike prikazujemo kraći film o Srcu Isusovu, u dvorani pokraj Svetišta, u 10 sati.

Nakon svojih pobožnosti, hodočasnici se mogu zadržavati u prostoru oko Svetišta.

Srce Isusovo, mire i pomirenje naše

Preuzeto iz knjige: BISKUPI SVJEDOČE ZA KRISTOVO SRCE, Zagreb, 1975.

»Ti si narod posvećen Gospodinu Bogu svome... Zato znaj da je Gospodin Bog tvoj pravi Bog, Bog vjeran koji drži Savez, i milost svoju iskazuje do tisuću koljena onima koji ga ljube i drže njegove zapovijedi« (Pnz 7, 6–9)

A sveti Ivan govori: »Bog je nas prije ljubio...« (1 Iv 4, 19b). »Bog je ljubav« (1 Iv 4, 16), ali spoznaja najvećeg misterija ljubavi objavljuje se malenima (Mt 11, 15), kaže Gospodin.

Tristo godina pobožnosti Srcu Isusovu nakon objave poniznoj redovnici Mariji Margareti Alacoque, nije li to povijest dubljeg ulaženja Crkve u bit Božjeg i Kristovog misterija? Nije li to bio poticaj na novo otkrivanje najvećeg događaja povijesti? Možemo mirne duše reći da je pobožnost prema Srcu Isusovu ostvarivala u Crkvi plodove obnove kakve, možda, nije ostvarila nijedna druga pobožnost kroz stoljeća. Ta je pobožnost Crkvi ponovno dozvala u pamet Euharistiju.

Iskreni, ozbiljni i ustrajni štovatelji Srca Isusova ulazeći u tajnu Utjelovljenja i u tajnu Božje Ljubavi hranili su cijeli svoj život novim snagama iz izvora spasenja, kako bi rekao prorok Izaija (Iz 12, 3). Pamtim od djetinjstva tu pobožnost. Znam kao mladić i poslije kao svećenik da nam je Srce Isusovo bilo odgojitelj divnih mladića i djevojaka koji nisu očijukali sa svijetom ali su bili svjetlo u svijetu; znam da je ta pobožnost odgojila tolike očeve i majke, da je držala tolike obitelji u miru i ljubavi, da je u tim obiteljima bilo ozračje Božje prisutnosti...

Znam s kakvom su vjerom živjeli ti ljudi.

Srce Isusovo je bilo izvor svjetla za savjesti, putokaz za slobodu, istina za razum.

Bog je neodjeljiv od sudbine čovjeka. Ali kad čovjek svoju sudbinu odijeli od Boga, postane ruševina.

SRCE ISUSOVO I MIR

Srce Isusovo, mire i pomirenje naše!

Prorok Mihej navješta dolazak onoga čiji »je iskon od davnina, od vječnih vremena...« (Mih 5, 1). »Oni će u miru živjeti... On – on je mir« (Mih 5, 4).

Sam Isus govori: »To vam rekoh da u meni mir imate« (Iv 16, 33). »Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem! Dajem vam ga ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje srce vaše i neka se ne straši« (Iv 14, 27).

Mir je sigurnost da je naša sudbina u ruci Božjoj. To je povjerenje u Božju ljubav, to je Božji život u nama, kojim smo oživljeni iz smrti grijeha. Taj mir postigla je žena grešnica u gradu oproštenjem grijeha. »Vjera te je tvoja spasila! Idi u miru«, govori joj Spasitelj.

Bogočovjek – Isus Krist središte je cijele povijesti; On je obogaćuje svojim svjetlom i svojom ljubavlju koja spasava. To je Apsolutni stožer – kao zaglavni Kamen – koji svemu daje čvrstoću mira, jer sve raspoređuje u savršen sklad, spaja u jedinstvo, ostvaruje zajedništvo. Samo Isus Krist objavljuje punu istinu o Bogu. »Nitko ne pozna Oca doli Sin i onaj kome Sin hoće objaviti« (Mt 11, 25).

Samo Isus Krist otkriva pravu istinu o čovjeku. On sve prožima ljubavlju i sve želi dovesti u punu istinu ljubavi, u Kraljevstvo Božje.

Sav Kristov misterij, sav Božji misterij, izražen je znakom Probodenog Srca.

U biblijskom smislu srcem se izražava najdublja dubina Božja i najunutrašnjija nutrina čovječja.

Što je u ljudskom srcu? Što se u njemu događa? Kakav život u njemu ključa? Sve to znači što je taj unutrašnji čovjek; kakav je u sebi, u svojoj najintimnijoj dubini.

Tu se mora dogoditi MIR, da bi čovjek bio MIROTVORAC. Taj mir je ostvariv samo ako se ostvari u srcu čovjeka životvorni odnos s Bogom, jer samo Bog je Izvor i Cilj čovjeka. Temeljni odnos čovjeka sa samim Bogom daje smisao cijeloj ljudskoj opstojnosti. Tu u nutrini čovjeka događa se susret toliko životan da postaje život čovjeka; toliko svijetao da postaje radost čovjeka; toliko intiman i dubok da postaje MIR čovjeka.

To je svjesna opcija za Boga, predanje Bogu koji nam se objavljuje u spasiteljskoj

Ljubavi Probodenog Srca. I kad se na tom Srcu zapali srce čovjeka, a iz Probodenog Srca plamti oganj Duha Svetoga, onda se u srcu čovjeka rađa jaka ljubav koja nosi cijeli život. Čovjek je nosilac Duha Svetoga, mudar je mudrošću Duha Svetoga i jak je jakošću Duha Svetoga da živi istinu života koju Bog objavljuje čovjeku.

BOG DJELUJE U DUŠI ČOVJEKA

Jedan konkretan primjer koji nam osvjetljuje djelo Božje u duši čovjeka. »Časno je otkrivati djela Božja« (Tob).

U Parizu je objavljena 1971. u izdanju Les Editions Ouvrières knjižica pod naslovom »Lumière sur l'échafaud«. Uz kratak životopis sadrži pisma iz zatvora mladog čovjeka Jacques Fesch-a. 1. listopada 1957. u pet i pol sati ujutro odrubljena mu je glava giljotinom. Bilo mu je tek 27 godina. 25. veljače 1954. oko šest sati navečer napada čekićem u mjenjačnici Aleksandra Silbersteina, otima veću svotu novca i bježi. Na bijegu ubija jednog policijskog agenta. Preko tri i pol godine traje njegov zatvor. Konačno je osuđen na smrt. Pomilovanje je odbijeno i smrtna kazna izvršena.

Bio je dijete iz rastavljene obitelji koja mu je mogla sve pružiti u materijalnom smislu, ali mu nije pružila ni vjere ni ljubavi. U zatvoru nakon osam mjeseci u njemu se događa Božji događaj – obraćenje. Pravo obraćenje je uvijek Božje djelo. U njemu Bog tako zahvaća dušu čovjeka, njegovo unutrašnje biće, da ga uranja iskustveno u svjetlo Istine tolikom snagom da se sva sloboda čovjeka opredjeljuje za Boga, srce uzljubi i savjest slijedi dobro.

To se dogodilo Jacques Fesch-u. Njegova pisma iz zatvora nekim osobama, posebno svom prijatelju redovniku koji za njega moli, puna su Božjeg svjetla. Otkriva u njima što se u njemu dogodilo spasenjem Kristovim. Budući da su ta pisma pisana iz ćelije smrti, imaju osobito potresnu autentičnost. Pred smrću čovjek postaje istinit i ne glumi.

»Milost me je pohodila, osvojila me velika radost, a osobito veliki mir« (Ib. str. 34). »Posjedujem mir i smisao života, nakon što sam bio živi mrtvac« (Ib. str. 35). »...Tvoj brat bijaše mrtav i oživje...« (Lk 15, 32).

On piše: »Nema mira, nema nade spasenja izvan Isusa Krista Raspetoga! Blago onome koji to razumije.« (Cit. dj. str. 112).

»Sada znam da je sve milost i da ne polazim u susret smrti nego životu« (Pismo prijatelju redovniku 5. VIII. 1957., str. 110).

Bilješke posljednje noći: »Čekam u noći u miru. Upirem pogled na Raspelo i moje se oči ne mogu odijeliti od rana moga Spasitelja. Neumorno ponavljam: 'To je za tebe!' Taj ću lik gledati do konca, ja koji ću tako malo trpjeti. Čekam Ljubav! U pet sati vidjet ću Isusa« (Ib. str. 139).

Njegova posljednja riječ u bilješkama prije smrti: »Sretan sam... Zbogom!« (Ib. str. 141).

I u Jacquesu se ispunila riječ obraćenika Pavla: »Doista, on je Mir naš...« (Ef 2, 14). »I dođe da navijesti mir vama daleko i mir onima blizu...« (Ef 2, 17)

Da, iz životnog odnosa s Bogom raste mir u čovjeku, mir u obitelji, mir Crkve i mir svijeta. To je mir Kristova Srca koji se pretače u naše srce i postaje predokus onog neizrecivog vira vječnosti u kojem više neće biti ni sjenke bilo kakvog zla. Zlo je uvijek uzrok nemira, kao što je bolest organizma uvijek uzrok bolova. Gdje se god događa neko zlo, događa se i nemir. Nemiri izviru iz grijeha protiv istine, iz grijeha protiv pravednosti, iz grijeha protiv ljubavi, iz kršenja Božjih zapovijedi.

Pravi mir raste samo iz ljudskog srca u kojem prebiva Bog. Iz nemira srdaca nastaju nemiri Crkve i svijeta.

Srce Isusovo, mire i pomirenje naše!

VJEROVATI LJUBAVI BOŽJOJ

Štovati Srce Isusovo što drugo znači nego prihvatiti Isusa Krista! To znači vjerovati ljubavi kojom Bog ljubi

(Nastavak na str. 192)

Da Kristovo Srce ojača obitelj za svjedočenje vjere i ljubavi

Obitelj je izvorište života. To je zajednica u kojoj se čovjek rađa, u kojoj stječe prva životna iskustva i koja ostavlja neizbrisiv pečat na cijelom njegovom duševnom i tjelesnom životu. U njoj prima prvi odgoj za dobro ili zlo, ona mu otvara srce za osnovne ljudske i ćudoredne vrednote. Iz obitelji dolazi prinova za društvo i za Crkvu. Od tog mnoštva raznolikih pojedinaca nastaje velika zajednica ljudske obitelji i rađa se zajednica Crkve.

SRCE ISUSOVO IZVOR JE SNAGE KRŠĆANSKOJ OBITELJI

Dakako da suvremeni poremećaji života nisu poštedjeli ni obitelj. Upravo ona je uzdrmana u svojim temeljima te je u opasnosti da ne izvrši onu ulogu koju joj je Stvoritelj i Gospodar života namijenio i koju je ona u povijesnom hodu čovječanstva tako blagoslovno izvršavala.

Nakana AM za ovaj mjesec upućuje nas na Božanski izvor svjetla i snage za svaku kršćansku obitelj, na Kristovo Srce. U tom Srcu zadobit će obitelj onu snagu koja joj je potrebna da ostane vjerna sebi i planu koji je Bog ucrtao u čovjeka stvarajući muško i žensko. Da taj plan postoji dokazuje činjenica da je Isus Krist to zajedništvo života i ljubavi uzdigao na dostojanstvo sakramenta i tako ga ugradio u božanski krug ljubavi Presvetog Trojstva. U susretu sa Srcem Krista koji je radi nas i radi našeg spasenja prikazao žrtvu svoga života na križu, obitelj će se preporoditi, postati svjedok vjere te žarište plodne i posvećujuće ljubavi.

U lipnju slavimo blagdan Presvetog Srca Isusova te je lipanj mjesec pobožnosti Božanskome Srcu. Na razne načine susrest ćemo se s Kristovim probodenim Srcem i crpsti novu snagu na tom izvoru Božanske Ljubavi. Iz tog Srca potekla je krv i voda, znak sakramenata (Krštenje i Euharistija) koji rađaju i podržavaju novi život u Kristu. To je Srce žarište ljubavi koja se potpuno iscrpla u žrtvi na križu.

OTAJSTVO KRISTOVE LJUBAVI PREMA CRKVI OSTVARUJE SE I U SAKRAMENTALNOM BRAKU

Biblijska slika o rađanju Eve iz Adamova boka, »kad je Bog pustio tvrdi san na čovjeka«, dobiva svoje ostvarenje u rađanju Crkve, Kristove Zaručnice, iz njegova probodenog boka u trenutku umiranja na križu. Tako nas Kristovo Srce privodi velikom otajstvu zaručničkog jedinstva između Krista i Crkve koja se na mističan način ostvaruje po ženidbi između muža i žene.

Kršćanski supružnici otkrivaju u otajstvu Isusova Srca najdublji izvor i uzor svoje ljubavi i zajedništva. To je milosrdna ljubav koja poziva i privlači k sebi one koji su najudaljeniji, očajni, osamljeni, maleni, slabi i bespomoćni. »Kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi.«

To je plodna ljubav. Iz nje je poteklo spasenje, život za sve ljude. Sve je stvoreno u Kristu i sve je obnovljeno u Kristu. Svako stvorenje ima svoje mjesto u Isusovu Srcu. »Došao sam na svijet da imaju život i da ga imaju u izobilju.« Krist Zaručnik čini

plodnom svoju Zaručnicu Crkvu i ona je majka koja rađa sinove Božje.

Tako i kršćanska obitelj, koja je u otajstvu Isusova Srca pronašla korijene svoje bračne ljuvavi, nalazi u njemu i svoju plodnost, dar života. Rađanje novog čovjeka je izraz ljubavi i zajedništva supružnika.

LJUBAV I ŽIVOT – NEDJELJIVE STVARNOSTI

Ljubav i život dvije su stvarnosti koje se ne mogu odijeliti. Život nastaje po ljubavi Boga Stvoritelja i rađa se po ljubavi bračnih drugova.

Promatrajući Kristovo Srce svaka će obitelj otkriti neiscrpivi izvor snage, vedrine i odvažnosti za nadvladavanje životnih poteškoća, da bi uznapredovala u ljubavi i u međusobnom poštivanju, ali iznad svega da bude osjetljiva prema Crkvi i zahtjevima svijeta. Kristovo će Srce pomoći da se u svakodnevnom životu obitelji ostvari svjedočanstvo vjere i ljubavi ali isto tako i u teškim trenucima patnje, bolesti, smrti i progonstva. Ono će pomoći da svoje srce otvorimo siromašnima, slabima i nesretnima, ono će nas osposobiti da postanemo nosioci vjere i nade.

SRCE ISUSOVO JAMSTVO PREPORODA

Srce Isusovo pretvorit će obitelj u rasadište zdravih ljudskih i kršćanskih vrednota. Tako ona postaje izvor obnove u svijetu smrti u kojem živimo.

Isusovo Srce, najbolji izraz Otkupiteljeve Ljubavi, postat će za svaku obitelj živa knjiga zakona, središnja točka obiteljske duhovnosti. U njemu se objavljuje Isus Krist u svojoj punini. U toj tankoćutnosti prema djelovanju Duha Svetoga koji vodi svoju sveopću Crkvu, pa i onu obiteljsku – »Crkvu u malom« – svi će članovi obitelji otkriti značenje obiteljske posvete Isusovu Srcu. Otkrit će što znači pripadati njemu da mu budemo suobličeni u ljubavi, da budemo jaki u vjeri, da budemo njegovi svjedoci u svijetu, da budemo kvasac koji preobražava cijelu ljudsku zajednicu.

Godinama sam promatrao u Narodnom svetištu Srca Isusova u Zagrebu kako mladići i djevojke, roditelji s djecom, ljudi od kulture i znanosti, ljudi koji radosno doživljavaju vjeru, osobito oni koji se svijaju pod svojim svakodnevnim križem, dolaze pred Kristovo Srce, posebno za prvi petak. Sigurno ne bi dolazili da nisu osjetili milosnu prisutnost Božje ljubavi koja posvećuje, preobražava i daje novu snagu.

Pomozimo svojim molitvama da naše obitelji dolaze Kristovu Srcu i da u tom Srcu nađu snagu neba koja im je potrebna da ostvare svoju ulogu ovdje na zemlji!

Nakana naših biskupa:

DA SE ŠTO VIŠE NAŠIH MLADIH ODLUČI ZA SVEĆENIČKI I REDOVNIČKI ŽIVOT

U drugoj polovici lipnja – a inače u ljetnim mjesecima – organiziraju se razni »susreti mladih«. To su svojevrsne duhovne vježbe, ponajviše za dječake i djevojčice iz viših razreda osnovnih škola.

Osnovna je zamisao tih susreta da se mladima omogući nekoliko dana života u duhovnom ozračju, u bratskom ili sestrinskom zajedništvu vršnjaka i vršnjakinja. A upravo to ozračje i to zajedništvo pomaže mladima da u svjetlu Evanđelja dublje razmišljaju o svom životu i dožive sebe i svoju životnu odgovornost.

Dakako da se u tim prigodama uvijek javlja pitanje: Koje je moje mjesto u Crkvi i u društvu? Što Isus od mene očekuje? Koji je moj životni poziv?

Mladi s velikim zanimanjem i tankoćutnošću osluškuju Božji glas u duši i ozbiljno se pitaju na kojoj će razini ljubavi ostvariti svoj život. Da li ih Gospodin poziva na svetost obiteljskog života ili ih privlači na višu razinu ljubavi da svoj život još potpunije stave u službu Krista i njegove Crkve, u službu patnika i siromaha?!

Svi mi osjećamo koliko nam treba dobrih svećenika, redovnika i redovnica. I kao da svakim danom sve više raste potreba za njima. Zato bismo željeli da što više mladih posluša Kristov glas: Dođi i slijedi mene u duhovnom zvanju!

Ali duhovno je zvanje plod mnogih molitava i žrtava. Biskupi nas pozivaju na molitvu, posebno u ovom mjesecu koji je posvećen Presv. Srcu Isusovu! Ne kriju li se upravo u obnovljenoj pobožnosti prema Presv. Srcu Isusovu, u proživljenom i sadržajnom obavljanju pobožnosti prvog petka, razvoj i ostvarenja novih duhovnih zvanja? Sjećam se nekih svojih prijatelja svećenika koji su to na sebi opipljivo iskusili i blagoslov Isusova Srca uvijek ih prati. Postali su izvori koji dalje rađaju novom bistrom vodom duhovnih zvanja.

Petar GALAUNER

Sveta Hrvatska

Piše: prof. Radovan GRGEC

U poznatoj drami Diega Fabbrija »Suđenje Isusu«, objavljenoj u Džepnoj knjizi HKD sv. Ćirila i Metoda-Društva sv. Jeronima, neki glumac pita jednog svećenika zašto kršćani nisu dosad uspjeli promijeniti svijet. Ovaj mu odgovara da je to zato što nisu sveci. Sveto pismo, pak, govori nam o tom kako »sveci po vjeri pobijediše kraljevstva«. Doista, živa vjera »premješta gore« i mijenja svijet. Tragovi vjere i svetosti ostaju trajno u srcima i dušama, u povijesti Crkve i svijeta. I u povijesti Hrvatske sveci, Božji ugodnici i kršćani žive vjere ostaviše neizbrisiv trag.

Doduše, u povijesti Hrvatske, zemlje na razmeđu Istoka i Zapada, bilo je svakakvih situacija i svakakih ličnosti. Bilo je tu i otpadnika i progonitelja vjere. Usto ne smijemo zaboraviti da Hrvati nisu samo katolici i da se hrvatstvo ne može poistovjećivati s katolicizmom. Pa ipak, hrvatska povijest i kultura ne može se ni zamisliti bez najuže povezanosti s Evanđeljem, s Crkvom i s Rimom.

U našoj povijesti bilo je uvijek i svetaca i mučenika, i onih znanih i onih neznanih, i onih koji su pisali i o kojima se pisalo, i onih kojima su nepoznata imena i grobovi. Svi ulaze u šarolik mozaik svete Hrvatske, čija se povijest odvija i isprepliće s poviješću svjetovne Hrvatske, naše zajedničke zemaljske domovine.

Nedavno je HKD sv. Ćirila i Metoda-Društvo sv. Jeronima objavilo reprint-izdanje popularne knjige Petra Grgeca »Sveta Hrvatska«. Iako je od prvog izdanja proteklo više od pedeset godina a u povijesti i historiografiji došlo do novih činjenica i podataka (npr. Hrvatska je u međuvremenu dobila dva kanonizirana sveca: Nikolu Tavelića i Leopolda Mandića), poruka je knjige još uvijek vrlo aktualna. Nešto slično mogli bismo reći za popularnu jeronimsku knjigu Rudolfa Vimera »Isus Krist«, čije nedavno reprint-izdanje dočekaše s oduševljenjem u redovima pastoralnog klera i hrvatskoga puka unatoč nekim novim podacima i gledanjima suvremene biblicistike na povijest spasenja i na život našeg Spasitelja.

Danas Hrvati, uz dvojicu spomenutih svetaca, imaju priličan broj Božjih ugodnika za koje se u Rimu vodi proces (Augustin Kažotić, Ozana Kotorska, Gracija iz Mula, Marko Križevčanin, Šimun Filipović, Josip Lang, Petar Barbarić, Ante Antić, Ivan Merz, Marija Petković i dr.). U »svetu Hrvatsku« ubrajamo i one za koje se ne vodi nikakav proces, a među njima je mnogo naših biskupa, svećenika, redovnika i redovnica, ali i laika i laikinja, očeva i majki brojnih obitelji, malih i hrabrih ljudi, koji možda nisu pripadali nikakvim katoličkim organizacijama ni redovima, koji nisu bili ni intelektualci, ni »trećoreci« ni »kongreganisti«, nego naprosto hrabri i vjerni kršćani koji su svoju svetost potvrdili savjesnim vršenjem svagdanjih dužnosti vlastitog staleža.

»Sveta Hrvatska«, dakle, bila je i jest stvarnost koja postoji i danas u našoj domovini, ali i izvan nje, širom svijeta, gdje žive Hrvati. Stvarnost je to sviju stoljeća naše povijesti koja živi i u ovom »raskršćanjenom« vremenu nove civilizacije. I u njemu ima pripadnika naše nacije za koje možemo s punim pravom, posluživ se evanđeoskim izrazima, reći da su »kvasac«, »sol zemlje« i »svjetlo svijeta«. Zahvaljujući njima, »sveta Hrvatska« je tu među nama.

Kršteni...

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Karl Rahner (Raner) se rodio u Freiburgu u Njemačkoj 1904. Postao je isusovac i cijeli je život djelovao kao profesor dogmatike (nauke o tajnama naše vjere) u glasovitom učilištu u Innsbrucku. Odigrao je važnu ulogu u izlaganju kršćanskih tajni današnjem čovjeku.

Ima, piše on, različitih stilova mučeništva koje izvodi Duh Sveti, koji uvijek djeluje u Crkvi i u povijesti svijeta. U Crkvi se još nije uložilo dovoljno vremena da se ta stvar bolje uoči. Možda se čovjek boji onoga u što bi ga promatranje toga otajstva uvelo.

Kolike li razlike između titanske želje Ignacija Antiohijskog da umre za Krista, te herojskog ushićenja punog Duha koji je nadahnjivao mučenike Dalekog istoka u 16. i 17. stoljeću da sve podnesu za vjeru od ovog anonimnog iščeznuća bez svjedoka, što često označava mučeništva dvadesetoga stoljeća. Međutim, moderno mučeništvo podneseno tjeskobno i slomljene duše, u kojem čovjek biva razoren i uništen prije negoli umre, isto tako blista heroizmom i sudjelovanjem u smrti Kristovoj. Današnja, naime, dijabolička usavršenost tehnike umiranja omogućuje da prije bude ubijena osoba negoli njezino tijelo, jer je rastroji u njoj samoj. Možda u tom načinu umiranja, više negoli u mučeništvu druge vrste, bivamo suobličeni Isusu mučeniku!

Gospodin je mučenik koji je ležao na tlu zdrobljen u svojoj smrtnoj slabosti, mučenik s doživljajem da ga je Bog napustio, mučenik koji je gotovo uvjeren da nije mučenik, mučenik koji umire na temelju laži zbog »civilnih stvari«.

Možemo slobodno tvrditi da ne shvaćamo kršćanski život ukoliko ne shvaćamo mučeništvo, istinsku kršćansku smrt. Možda moramo utvrditi siromaštvo i nestalnost našeg kršćanskog bića kad se sjetimo da pred tom možebitnom stvarnošću stojimo s malo uzbuđenja i žara. Trebamo stoga svrnuti pogled na Začetnika i dovršitelja naše vjere – Isusa Krista »koji namjesto određene mu radosti podnese križ ne mareći za sramotu«. (Hebr 12, 2) Trebamo učvrstiti svoje srce – molimo pouzdano za tu milost – upirući pogled na one koji su otišli prije nas obilježeni znakom vjere, na one svjedoke naših starih dana i na svjedoke novih dana Crkve. Također danas, u času kada se zadovoljavamo samo govorom o tome, bezbrojni kršćani trpe za ime Isusovo, s vjerom i predanjem, bez buke, bez slave, dajući tako naknadu za našu popustljivu ravnodušnost, za slabost naše vjere i naše osrednjosti koja leti za užitkom. Oni su žrtve od kojih mi živimo, oni su se angažirali na putu koji iznenada može postati i naš put, jedini put koji vodi u život, oni doživljavaju svoj poziv koji je također i naš poziv otkako smo kršteni u smrt Kristovu i otkako primamo u oltarskom sakramentu Tijelo koje je za nas bilo predano na smrt. Oni su istinski nasljedovatelji Krista po uzoru prave ljubavi, kako je to već Polikarpo primijetio. Još i danas, i na ovom mjestu, može se reći ono što je nekoć rekao veliki Origen svojoj zajednici: »Ne sumnjam da u ovom zboru ima određeni broj kršćana – Bog ih zna – koji su pred njim po svjedočanstvu svoje savjesti već mučenici, spremni da u času, kad se to od njih zatraži, proliju svoju krv za ime Gospodina Isusa Krista.«

SRCE ISUSOVO, MIRE I POMIRENJE NAŠE

(Nastavak sa str. 187)

čovjeka. Vjerovati pak Božjoj ljubavi znači u punom smislu prihvatiti Volju Božju kao zakon života.

Od početka naviještanja Evanđelja to je bio poziv upućen čovjeku i čovječanstvu u Crkvi i po Crkvi. O odluci i izboru samoga čovjeka ovisi hoće li prihvatiti pomirenje s Bogom, hoće li se susresti s Bogom u Probodenom Srcu za svoj mir i mir među ljudima ili će to odbaciti.

Ako se želimo pomiriti s Bogom, onda se moramo pomiriti s njegovom riječju; moramo prihvatiti njegove zapovijedi koje su uvjet našega života...

U Crkvu se počeo uvlačiti konformizam sa svijetom. Pod posve krivom interpretacijom da se Crkva mora prilagoditi svijetu mnogi su se počeli stidjeti jake Božje riječi. Očijukaju s duhom ovoga svijeta mjesto da se otvore Duhu Kristovu. Probodeno je Srce znak jake obnoviteljske ljubavi.

»Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih a objavio malenima...« (Mt 11, 25...)

Što za umne i mudre ovoga svijeta znači objava Probodenog Srca koje govori: »Uzmite jaram moj na sebe, učite od mene jer sam krotka i ponizna srca, i naći ćete pokoj dušama svojim...« (Mt 11, 25...)?

MENTALITET LAŽNIH MITOVA

Mentalitet suvremenog svijeta odbacio je Kristovo Srce. Ne vjeruje se ljubavi Božjoj, a polazi se za mržnjama ljudskim. Neke se mržnje neprestano naviještaju, i htjele bi se nametnuti čak i biskupima. Ne nadahnjuje se više ljubavlju Boga koji je za čovjeka pošao na križ. Nadahnjuje se mitom čovjeka koji naviješta rat Bogu i govori o Božjoj smrti; odbacuje se Boga i čovjeka proglašava »bogom« u liku nadčovjeka. »Tvoje se srce uzoholi, ti reče: 'Ja sam bog!'« – govori Bog po proroku Ezekijelu i današnjem čovjeku (Ez 28, 2). Jedni su navijestili nadčovjeka rase, drugi su govorili o nadčovjeku klase, treći propovijedaju vjeru u nadčovjeka znanosti i tehnike, četvrti stvaraju mit takozvanog »modernog čovjeka« ili nadčovjeka koji se potpuno »oslobađa« svake obaveze, svake norme i moralne odgovornosti i koji želi živjeti sve do samouništenja neograničeno svoju slobodu. Što znači takvom mentalitetu Krist probodena Srca koji govori: »Uzmite jaram moj na sebe...?

Takav mentalitet lažnih mitova nadčovjeka može zaraziti i Kristove učenike. Mudrost ovoga svijeta uvijek se opire riječi Božjoj. Nije to novost. Bog ima svoju misao čovjeka i ljudskog života a toj se misli uvijek opiru umnici ovoga svijeta. Zar to nije stalna stvarnost povijesti, da ljudi ne podnose zdrava nauka nego sebi po vlastitim požudama gomilaju učitelje kako im godi ušima (2 Tim 4, 3). »Od istine će uho odvraćati, a bajkama se priklanjati« (2 Tim 4, 4).

Neprolazna načela Božja koja jedino jamče istinsko ostvarenje čovjeka, obitelji, svih ljudskih zajednica i svih ljudskih odnosa stavljena su u pitanje u ime ljudske »znanosti«.

Što možemo očekivati dobra za Crkvu i svijet od mentaliteta koji odbacuje duh molitve i svladavanja draškajući duhom svijeta savjest i srce i Bogu posvećenih osoba koje su baš tim posvećenjem sposobne za najljudskije služenje ljudima? Što možemo pozitivnog očekivati od ideja koje stavljaju u sumnju Božje misli i načela o obitelji, koje otvaraju vrata rastavi braka i stalno propagiraju urotu protiv života u obitelji? Što možemo očekivati od ideja koje čak i ubijanje nerođenih smatraju zahtjevom suvremene civilizacije? Čemu se možemo nadati od duha ovoga svijeta koji prezire evanđeoski, kristovski ideal čistoće, ismijava svećenički celibat i redovničke zavjete, oduzima svaku cijenu čistoj ljubavi i čistoj mladosti i otvara vrata razvratu do samouništenja? Sve to u ime standarda i »napretka«.

Na što se sve ne lijepi etiketa naprednoga? Kristov govor za mnoge postaje nerazumljiv jer su suviše puni svoje mudrosti i ne mogu ra-

zumjeti ono što razumiju maleni. Ti maleni, to je taj jednostavni Božji narod koji vjeruje dubokom, predanom, iskrenom vjerom. Ti maleni to su obraćenici, oni koje je zahvatila Božja svjetlost, koji su ušli u školu Probodenog Srca. To razumiju samo obraćenici. »I mi smo upoznali ljubav koju Bog ima prema nama i povjerovali joj...« (1 Iv 4, 7...). Obraćenici ne gube vrijeme u ogorčenim diskusijama; oni jednostavno žive svjetlost koja je u njima. Oni su obnovitelji Crkve. To je reforma Crkve!

Mit nadčovjeka ne prihvaća tu ljubav i ne vjeruje joj. Zato nema mira. »Put mira oni ne poznaju, na stazama njihovim nema pravice. Iskrivili su svoje putove, tko njima kreće, mira ne poznaje« (Iz 59, 8).

»Zašto moj narod govori: 'Slobodu hoćemo, nećemo više k tebi!'« (Jer 2, 31)? To je govor suvremenog čovjeka koji zapovijedi Božje proglašava ropstvom čovjeka. To je mit lažne slobode.

KRISTOVA SLOBODA

Istina slobode koju Isus Krist donosi čovjeku, a s njome mir u čovjeku, mir s Bogom i pomirenje među ljudima, nešto je sasvim drugo od one slobode koju zahtijeva oholost života, požuda tijela i požuda očiju (1 Iv 2, 16). »Jao onima, govori prorok Izaija, koji zlo dobrom nazivaju a dobro zlim, koji od tame svjetlost prave, a od svjetlosti tamu, koji gorko slatkim čine, a slatko gorkim« (Iz 5, 20). Nije li zakon Kristov proglašen gorkim, a Isus ga naziva slatkim? »Uistinu, jaram je moj sladak, a breme je moje lako«.

Kristovo oslobođenje je sloboda čovjeka koji je postao nov snagom Duha Svetoga: nov u svojim mislima odbacujući svaku laž i zabludu jer je Božjom istinom rasvijetljen; nov u svom srcu jer je oslobođen od svake mržnje, zlobe i zavisti; nov u svojoj savjesti jer mu je dobrota život, ljubav zakon a milost jakost.

Lažna je sloboda protiv istine i protiv ljubavi. Božje su zapovijedi istina i život. Kad bi Crkva mijenjala svoje Vjerovanje i Božja načela života, izdala bi Boga i iznevjerila ljude. Uvjet mira i pomirenja je zapovijed ljubavi koja sadrži sve zapovijedi. Probodeno Kristovo Srce svjedočanstvo je takve ljubavi.

Ljubav koju Krist uči nije ljubav konformizma koji se s Bogom cjenka i sa svijetom pogađa; nije to neki filantropski plitki osjećaj koji ni na što ne obavezuje i ništa ne žrtvuje; nije to samo neka bontonska etika koja dijeli samo ljubazne smiješke. Kristova je ljubav poslušna do smrti, sve do smrti na križu... To su znali mučenici. I to znaju mučenici i današnjeg vremena. To znaju svi heroji vjere, čistoće i istine.

To svjesno prihvaćanje Isusa Krista i njegova Evanđelja izražava se i činom posvete Srcu Isusovu. Ono što se u duši vjeruje vanjskim se činima izražava i to je svjedočanstvo, a nikakva magija, kako oni govore. Čak su i štovanje Euharistije proglasili idolopoklonstvom.

POSVETA SRCU ISUSOVU

Ovdje se u bazilici Srca Isusova čuva »zlatna knjiga« u koju su upisani deseci tisuća hrvatskih katoličkih obitelji koje su se posvetile Srcu Isusovu. Bio je to svjedočki čin da svoju sudbinu; svoj život, svoje vrijeme i svoju vječnost stavljaju u Božje Srce, da im Isus bude Spasitelj: Put, Istina i Život (Iv 14, 5).

Obnovimo danas svi u svoje osobno ime, u ime svojih obitelji, u ime svoje Crkve i svoga hrvatskog naroda tu posvetu. Treba nam to Srce koje je ljude toliko ljubilo! Treba nam Srce, viču gladni pravednosti; treba nam Srce, vape grešni i poniženi; treba nam Srce, viču potlačeni, umorni i opterećeni. I mi se darivamo svojim srcem Srcu Sina Božjega u Srcu Bogorodice.

Isuse! Mi smo kojiput umorni. Umorni smo od duge povijesti koja je bila teška; umorni smo od brige i tjeskobe; umorni smo i od svojih grijeha koji su obeščastili našu dušu, izranili srce i zamračili savjest; umorni smo od zabluda koje nas zapljuskuju i od podijeljenosti koje ranjavaju naše jedinstvo. Tvoja Crkva Zaručnica i Duh govore: »Dođi!« (Otk 22, 17). I mi te umorni i opterećeni zovemo: Dođi! Dođi, Gospodine Isuse, da budeš Mir i Pomirenje naše!

Dr Franjo KUHARIĆ

Srce Isusovo, hrame Božji sveti!

Piše: Josip ANTOLOVIĆ

Tema o hramu, u pobožnosti Srcu Isusovu, dovodi nas u isti mah do važnosti Srca Isusova u poruci istoga Srca preko sv. Margarete Alacoque i u velikoj biblijskoj tradiciji. Hram je u Starom zavjetu prostorno i duhovno središte gdje se skuplja izabrani narod i gdje je njegov Bog Jahve nazočan na osobit način. Hram je, dakle, mjesto susreta Boga Izraelova s njegovim narodom, otvoren prolaz između neba i zemlje. Sve su se žrtve izraelskog naroda prinosile i uzdizale iz hrama i u nj su silazile sve milosti i darovi Božji. Da se u to uvjerimo dosta je pročitati Salomonovu molitvu kod posvete hrama.

MJESTO SUSRETA S BOGOM I DAVANJE ŽIVOTA SVIJETU

»Neka tvoje oči obdan i obnoć budu otvorene nad ovim Domom, nad ovim mjestom za koje reče: 'Tu će biti moje Ime'... (I Kr 8, 29-52). »Usliši molitvu sluge svoga i naroda svojega izraelskog koju bude upravljao prema ovome mjestu...«

Židovski hram u Jeruzalemu, a isto možemo reći i za naše crkve, sveto je mjesto i »zaista se Jahve nalazi na tome mjestu... I zaista, to je kuća Božja i vrata nebeska«, (Post 28, 16-17) Židovski hram u Starom zavjetu bijaše jedinstven sakralni objekt, a to su u Novom zavjetu naše crkve. »Ništa u Izraelu nije sveto nego jedino po odnosu sa svetom prisutnošću što prebiva u Hramu, a koja se hebrejski naziva 'Shekinah' – božanska prisutnost« piše Jacques Guillet.

Prema tumačima Svetog pisma, Isusov otvoreni bok točni je dvojnik razdiranju hramskog vela na Veliki petak. O prvome piše sv. Ivan, a o drugome sinoptici. Za sv. Ivana, kao i sv. Mateja i Marka, Isusova je smrt naznačila prestanak Starog zavjeta, onoga Hrama od kamena te pristup k Bogu, pomirenje neba i zemlje, uslišanje velike prošnje (kasnijeg) Izaije: »O da razdreš nebesa i siđeš, da ime svoje objaviš neprijateljima: pred licem tvojim tresla bi se brda, pred tobom bi drhtali narodi.« (Iz 63, 19)

To nas veoma podsjeća na Kalvariju, na ono što je zabilježio sv. Matej: »I gle! Hramski se zastor razdere na dvoje, od vrha do dna; zemlja se potrese, pećine se raspuknuše...« (Mt 27, 51) Sv. Luka dodaje i ovo: »Sva svjetina što se bijaše skupila da prisustvuje tom prizoru, kad vidje što se dogodilo, vrati se kući udarajući se u prsa.« (Lk 23, 48)

Kod sinoptika se zapaža jednostavno vremenska podudarnost u opisivanju onoga što se dogodilo na Kalvariji na Veliki petak: s jednog se mjesta prelazi na drugo: s Kalvarije, gdje je Isus umirao, umro i bio proboden vojnikovim kopljem, na brežuljak Morriyah na kojem se dizao židovski hram i gdje se razderao zastor između svetinje nad svetinjama i ostalog dijela hrama. Kod Ivana, naprotiv, Isusovo tijelo nalazi se na jednom te istom mjestu u času kad umire i predaje duh. Isus »nakloni glavu i predade – duh«. (Iv 19, 30) U isti čas kad Isus, posve lišen svoje krvi, daje život jednoj novoj stvarnosti, jednom novom životu u Duhu i vodi, postaje to jedino sveto mjesto na svijetu – Srce Isusovo hram Božji sveti, od kojeg i naši kršćanski hramovi, osobito oltari u njima, zadobivaju svoju svetost koja sudjeluje u svetosti Srca Isusova, Isusa svećenika i žrtve.

I tako se pobožnost Srcu Isusovu – prema biblicistu Jacques Guilletu – ne vara kad upire pogled u jedan sveti objekt, središte svemira, točku u kojoj postaje neka opipljiva objava božanske ljubavi. Također se ne vara ne pozivajući se više na »tjelesni značaj« tog objekta. Kad ljubljeni učenik gleda otvoren bok i daje svoje svjedočanstvo – »onaj koji ovo vidje svjedoči« (Iv 19, 35) – potvrđuje u posljednjem trenutku

Isusova života ono što je već navijestio u Proslovu svog Evanđelja: »I Riječ je tijelom postala i nastanila se među nama. I mi smo promatrali slavu njegovu, slavu koju ima kao Jedinorođenac od Oca – pun milosti i istine.« (Iv 1, 14) Njemu jednostavno valja nadići jednu granicu, onu u kojoj se kao Židov rodio. Prema novozavjetnoj biblijskoj predaji srce nije odijeljeno, odvojeno od tijela, nego je čitavo tijelo, to jest osoba Riječi postale tijelom davala je život svijetu u času kad je izdisala.

IZVOR BOŽANSKOG ŽIVOTA I SVJETLA

Sve što smo iznijeli, poštovanja je vrijedna teologija, ali za nas obične smrtnike možda pomalo apstraktna. Zato ćemo se, razmišljajući o Srcu Isusovu kao svetom Božjem hramu, spustiti u konkretnost da vidimo što nam znači i što nam daje taj hram. Odmah možemo reći da je on izvor božanskog života i svjetla što dolazi od Oca. U tom će nam veoma pomoći osobito Evanđelje sv. Ivana, onog učenika »kojega je Isus osobito ljubio; onoga koji se na večeri bijaše naslonio na Isusove grudi«. (Iv 21, 20)

Svaka stranica njegova Evanđelja prikazuje objavu Božje ljubavi, božanskog života i svjetla. »Riječ bijaše Bog, u njemu bijaše život i svjetlo... I Riječ je tijelom postala... i vidjesmo njegovu slavu, slavu koju ima kao Jedinorođenac od Oca – pun milosti i istine.« (Iv 1, 1. 4. 14)

Posvuda u Ivanovu Evanđelju mistično Srce Isusovo ukazuje nam se kao izvor božanskog života za sve koji u Boga i u Krista vjeruju. Navedimo nekoliko mjesta, a promatrajmo ih u okviru Srca Isusova svetog Božjeg hrama!

Isus Nikodemu: »Zaista, zaista kažem ti, tko se ne rodi od vode i Duha Svetoga, taj ne može ući u kraljevstvo nebesko.« (Iv 3, 5)

Voda i Duh proizlaze iz hramskog svetišta Srca Isusova, a s njome i mogućnost ulaza u kraljevstvo nebesko.

Isus Samarijanki: »Kad bi ti znala dar Božji i tko je onaj koji ti veli: 'Daj mi piti', ti bi u njega iskala i dao bi ti žive vode... Tko pije od te vode, opet će ožednjeti. Štoviše, voda koju ću mu dati postat će u njemu izvorom one vode što struji u život vječni.« (Iv 4, 10. 14)

Otvoreno Isusovo Srce nepresušiv je izvor životvorne vode. Njezini su učinci neizmjerno učinkovitiji od obične naravne vode.

Cijeli veliki Isusov govor u Kafarnaumu posvećen je kruhu života (Iv 6). On je hram u kojem blagujemo životvorni kruh koji daje život vječni.

Isus je svjetlo svijeta. Sam je rekao: »Ja sam svjetlo svijeta. Tko mene slijedi, sigurno neće ići po tami, nego će imati svjetlo koje vodi u život.« (Iv 8, 12) Kao što su hrana i piće potrebni za naravni život, tako je svjetlo potrebno čovjeku za nadnaravni život. Isus ne samo da nam daje to svjetlo, nego on sam jest to svjetlo.

Isus je došao na svijet »da ovce imaju život i da ga imaju u izobilju«. (Iv 10, 10) Isus je prije nego je uskrisio Lazara rekao: »Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u mene ako i umre, živjet će.« (Iv 11, 25) Sveti je, dakle, hram Srca Isusova pun mesijanskih dobara: života, svjetla, milosti, duhovne hrane i pića.

Kako onda ne vidjeti u posljednjoj epizodi probodenog Srca Isusova na križu, iz kojeg teku krv i voda, stvarni znak Božjeg bogatstva u presvetom otajstvenom hramu Srca?! Ta se bogatstva obilno dijele i razlijevaju u ljudska srca koja vjeruju u Kristovu ljubav i koja Isusa ljube. U tom svjetlu bolje razumijemo i činjenicu da uskrsli Krist pokazuje, ne samo Tomi nego i ostalim učenicima, svoje rane i ranu na boku, tražeći od njih da vjeruju. »Uvečer prvog dana u sedmici, dok su vrata (kuće) gdje bijahu učenici bila zatvorena zbog straha od Židova, dođe Isus, stade pred njih te im reče: 'Mir vama!' Rekavši to *pokaza im ruke i bok.*« (Iv 20, 19)

Drvo je zdravo po svojim korijenima. Štovanje Srca Isusova, presvetog Božjeg hrama, ima zdrave korijene u Svetom pismu, najvažnijem vrelu kršćanske misli i duhovnosti. Ono se može očitovati u raznim i novim oblicima u skladu s vremenom i njegovim potrebama, no iz Crkve ne može nestati. Srce Isusovo je presveti novozavjetni Božji hram iz kojeg struje životvorne rijeke milosti i blagoslova.

Pjesnik, Milan Pavelić

Pjesnik: Milan Pavelić

Najdubljeg pjesnika izrazito katoličke misli – isusovca Milana Pavelića – jedva tko od mlađeg naraštaja i spominje. A ipak je on u prvoj polovici 20. stoljeća hrvatskom zemljom uzbudljivo i snažno pronosio istinu, dobrotu i ljepotu, kadgod nedostiživo lijepo, a preminuo je 1939.

NJEŽAN MLADIĆ IZ OPORIH BRDA

Rođen je 1878. u naselju zvanom Serdari u općini Krivi Put u brdima ponad Senja. Bio je prvenac od devetnaestoro djece. Majka ga je posebno voljela ali je rano umrla, a mali je Milan ostao mjesecima tužan. Tu bol nosio je zapravo za čitave mladosti pa i u gimnaziji u Senju. Uz to je i bolešljiv a mnogo čita svjetovne pisce te sumnja o Bogu i o smislu života. Taj problem želi riješiti pa se upisuje na bogosloviju u Zagrebu, gdje se za nekoliko mjeseci uvjeri o istini kršćanstva. Ipak svećeničku žrtvu još se ne bi usudio preuzeti. Sreća je što je u trećoj godini njegova studija bogoslovije došao za duhovnika mladi dr. Josip Lang. On je svojim uvjerenjem i žarom tako djelovao na mlakog klerika Pavelića te i on zavoli molitvu i sve što je Božje pa se dalje revno i žarko pripravlja na Mladu Misu koju je prikazao 2. kolovoza 1902. u Marijinu svetištu na Trsatu. Sam je kasnije neopisivo lijepo iznio te zanosne i čarobne časove svoga života u Kalendaru Srca Isusova g. 1930.

KAPELAN, ŽUPNIK – LITERATA I NOVINAR

Kao mladi kapelan služio je najprije u Bakru i Crikvenici, a onda postaje župnik u Marijinu svetištu Krasno u Lici. Tu je u samoći i molitvi, okružen divnom prirodom, doživljavao duboke zanose za Bogom.

Zbog bolježljivosti se odrekao župe i otišao u Rijeku da se bavi samo književnim i pjesničkim radom. Već mu je 1902. izišla zbirka pjesama s naslovom »Iz zakutka« tj. sjemeništa. Tu zbirku pjesama veoma je pohvalio Antun Radić u svojim novinama »Dom«, a hvalili su je i drugi katolici. Te se pjesme još pune mladenačkih osjećaja, osobito tuge i boli nad udesom hrvatskog naroda, dok će one napisane u Krasnu te izdane 1012. pod naslovom »Pjesme«, biti plod zrelog muževnog doba, silnog zanosa za ljepotu prirode i službu Bogu.

Godine 1912. postaje u Rijeci odgovorni urednik Riječkih novina u društvu s mladim laicima iz katoličkog pokreta, dr. Eckertom, Roguljom, Grgecom i drugima. Novine su vrlo dobro uspijevale i veoma utjecale na vjerski i društveni život u Primorju, ali su ih za vrijeme rata 1914. g. austrijske vlasti zabranile.

PROFESOR I DUHOVNIK

Nakon zabrane novina Milan je postao kateheta u gimnaziji na Sušaku te uz druge ozbiljne poslove prevodi glasoviti Manzonijev roman Zaručnici, tiskan 1918. Naskoro bi postavljen za profesora i duhovnika na bogosloviji u Senju, gdje je vrlo blagoslovno djelovao na bogoslove i svećenike. Kad je nakon prvog svjetskog rata sjemenište zatvoreno, otišao je na poziv mladih katolika u Zagreb te postao katehetom i ispovijednikom časnih sestara milosrdnica u Frankopanskoj ulici, a kasnije na vili na Sv. Duhu. Tu je uz ostalo uređivao popularni Glasnik sv. Josipa i podigao mu nakladu s 5.000 na 10.000 primjeraka.

OSTVARENJE ZAVJETA – POSTAJE ISUSOVAC

U 45. godini života zamoli da bude primljen u isusovački red. On je ionako živio ponešto na isusovački način, a uz odobrenje svog duhovnika Langa učinio je prije Mlade Mise zavjet: ako bi vidio da je župnik u pogibli te ne bi živio dostojno svećenika, da će otići k isusovcima. Želio se, kako reče, pripraviti na smrt. U red je primljen 1924. Nakon novicijata u Ljubljani i treće probacije u Belgiji postade revnim i žarkim urednikom Glasnika Srca Isusova kojeg je uređivao od br. X/1926. do br, I/ 1930. To mu je glavni posao, ali on prihvaća i druge dužnosti te se žrtvuje do iscrpljenosti.

Kod uređivanja Glasnika veoma je temeljit. Tekst mora biti shvatljiv puku, sve mora biti dotjerano i skladno. Unosi

MILAN PAVELIĆ KAO MLADOMISNIK

mnogo pjesama ali i one moraju biti razumljive i prikladne. Sam pjeva svoje glasovite »Guslare« u stilu narodnih pjesama, a te su pjesme kao zbirka izišle pod naslovom »Zvijezde Srca Isusova« 1938. Glasnik je za njegova urednikovanja imao 50 tisuća pretplatnika. Milanovo zdravlje bivalo je sve slabije pa prestaje biti urednikom. Ipak i dalje neumorno radi te majstorski prevodi glasovite »Crkvene himne«, izdane 1936. i opet 1945. Isto tako prevodi nabožne pjesme svjetskih pisaca koje izdaje Matica Hrvatska 1937, pod naslovom »Iz duhovne lirike«.

Skupio je također svoje umjetničke stihove te ih priredio za tisak, a izišli su odmah iza njegove smrti 1939. s naslovom »Pod okom Gospodnjim«. Sve su te pjesme izrazito duhovne, ali s mnogo doživljavanja Božje prirode i njezinih ljepota.

PRELAZ U NOVI SVIJET

Posljednje dane živio je sve više u drugom svijetu. Rekao bi često da se smrti ne boji, ali može strah još i nadoći. Ipak je do posljednjih časova ostao miran, samo što se osam dana prije smrti povukao sasvim u samoću. U sobu nije puštao nikoga osim bolničara. Ipak, posljednje večeri kao da je oživio te vedro primio znance. Zanimao se za izdanje svojih pjesama, osluškivao »blagu kišicu« koja je rominjala, zanimao se za dobro naroda, a sve u pravoj odanosti u ruke Božje. Preminuo je 14. lipnja 1939. ujutro.

Zaželio je da mu se na sprovodu ne drži nikakav govor. Ipak, kako nešto treba reći, o. Kozelj je, po Milanovoj želji, pročitao duboku Prudencijevu »Popijevku kod pokopa«, koju je o. Pavelić sam preveo na hrvatski jezik.

Milan Pavelić pravi je pjesnik. Duboko proživljavane događaje i osjećaje iznosi bogatim jezikom, u živim poredbama i slikama, a u dotjeranoj pjesničkoj formi. Njegove pjesme mogu i danas pobuditi snažne osjećaje i zanose kao što su ih doživljavali mnogi mladi ljudi njegova vremena i dugo nakon toga.

O. Josip BADALIĆ D. I.

Može se i danas naručiti pjesnikov životopis kao roman od o. Josipa Badalića pod naslovom: Milan Pavelić. Svećenik i pjesnik. Isto tako i zbirka njegovih najljepših pjesama pod naslovom: Ja ljubim podnevni ljetni žar, Izabrane pjesme. Mogu se dobiti i pjesme u narodnom duhu: Zvijezde Srca Isusova kao i ukusno uvezani Crkveni himni.

Sve na adresu: Franjo Ereiz, Palmotićeva ul. 31, 41001 Zagreb, p. p. 699.

Lipanj

Vrt pun je ruža
A ljiljan pruža
Put neba kalež bijel,
Sto poljubaca
U nj lahor baca,
U suncu svijet je cijel.

Sa loznog cvijeta
Lak miris lijeta,
Lelija vlat se lijen.
Što ševa želi?
Što ono veli
U visu glasak njen?

Svud svakog hipa
Dan pjesme sipa
Ko zlato raskošnik.
Kroz sve te glase
Zar ne javlja se
Ko silnog srca klik?

O srce to je,
Što procvalo je
Na drvu golgotskom
Pa stalo sjati
I miris slati
Zemaljskom korom svom.

Već vijeke gori,
Divote zbori
U Tajni hostijskoj,
Po svijetu hita
I sobom pita
Ko kruhom narod svoj.

Sad milijuni
Nebesa puni,
K Otajstvu dižu glas.
Kroz pjesme svete
– Zar ne čujete? –
Ko sam da pjeva Spas!

Iz vrta ruža
On milo pruža
Put Oca kalež bijel,
Sto poljubaca
U nj lahor baca,
U Trojstvu svijet je cijel.

Milan PAVELIĆ, DI

ŽUPNA CRKVA MALE GOSPE U BORIČEVCU ZAPALJENA JE U KOLOVOZU 1941. TO JE NAJTUŽNIJA SLIKA KATOLIČKE CRKVE U LIČKOM POUNJU

Gospićki dekanat riječko-senjske nadbiskupije veoma je prostran i broji 28 župa. U »Općem šematizmu Katoličke Crkve u Jugoslaviji za 1974.« uz neke od tih župa stoji bilješka: »crkva spaljena, župa raseljena«. O čemu se tu radi? Radi se o zbivanjima tijekom drugog svjetskog rata i o prilikama nakon rata. Premda je to vrijeme odmaklo u prošlost, posljedice rata traju i danas, a trajat će još dugo u budućnost, dulje nego bi to itko htio.

Rat je u lici i Krbavi bio veoma krvav i surov. Ratovali su svi protiv sviju. Neki su te prilike iskoristili za rješavanje »starih računa« i prepustili se surovom nagonu mržnje i osvete ne vodeći računa o posljedicama, a one su kobne za sve. Mi gledamo kakve je posljedice pretrpjela, i još ih danas trpi, Katolička Crkva. Ne opravdavamo ničije nasilje, ne potcjenjujemo ničije stradanje, ne postavljamo se nikom za suca, ne gajimo nikakve primisli – osim želje da se zla ne ponove. Prebiremo prošlost da bismo razumijeli sadašnjost i naslutili budućnost.

Putujete li cestama Like i Krbave obuzima vas čudan osjećaj jer često nailazite na ruševine crkava. Po građevinskom stilu odmah se vidi da li je to bila katolička ili pravoslavna crkva. Lako se dobije dojam da je pravoslavnih crkava srušeno više nego katoličkih, ali to nije pouzdano. Pouzdanije jest da je pravoslavnih ostalo više neobnovljenih dok su katoličke bar donekle obnovljene ili pak su tako zbrisane s lica zemlje da im nema ni traga. Osim toga neke su pravoslavne crkve poslije rata toliko zapuštene da se same od sebe urušavaju. Stanje katoličkih crkava približno je ovako: ponegdje je crkva zbrisana do temelja, kao u Udbini (nekadašnjem sjedištu krbavske biskupije), ponegdje strše ruševine, kao u Boričevcu, Buniću i Rudopolju, a ponegdje je zgrada nakon duga vremena tek toliko obnovljena da je se spasi od potpunog uništenja, kao u Gračacu, Kaluđerovcu i u Palanki. Lička je župa i Plaški koji spada u ogulinski dekanat. Tu je na crkvu jedva stavljen krov. Titova Korenica pripada slunjskom dekanatu, a na mjestu nekadašnje crkve sada je zgrada Šumarije. Općenito uzevši, u Lici i Krbavi malo je koja crkva doživjela konac rata s krovom i bez teških oštećenja, a neke su čak nakon rata do kraja srušene.

Puno gore od crkvenih građevina prošla je ona živa Crkva, župne zajednice vjernika. Devet je ličko-krbavskih župa posve raseljeno, a u ostalim je broj vjernika gotovo prepolovljen. Sve se to najbolje vidi ako se usporede podaci iz »Šematizma za 1974.« s onim za godinu 1939.

U svim poimenično navedenim ličko-krbavskim župama i danas živi ponešto vjernika kao »biblijski ostatak« nekoć ljudstvom brojnih i životom bujnih katoličkih župnih zajednica. Sve te razorene župe stoje pred nama kao živa rana i svjedoci stradanja. Rane su zaliječene samo u onim župama u kojoj su se preživjeli vjernici poslije rata mogli vratiti da nastave život na svome, ali to nije bilo svuda. O tom najviše svjedoče zapuštena i oskvrnjena groblja Boričevca, Gračaca, Palanke, Plaškog i T. Korenice. Križevi su polomljeni, spomenici oboreni, šikara je obu-

zela sve. Kao da ni mrtvih predaka ne smije biti tamo gdje danas nema njihovih živih potomaka. A baš ta činjenica da gotovo nema svježih grobova potiče nova pitanja: kako to da se preživjeli vjernici ni nakon rata nisu mogli vratiti na svoju baštinu i nastaviti život tamo gdje su ga započeli i dugo provodili? Neka od tih mjesta kasnije su se razvila u lijepa industrijska središta i privukla u sebe višak radne snage iz pravoslavne okolice, ali je nisu privukla i iz okolnjih katoličkih sela nego se razvijaju u »etnički čista naselja», dok katolici odlaze za poslom dakako, pa čak i preko oceana. Gdje su razlozi suzdržljivosti, nepovjerenja, pa možda čak i pomanjkanja želje za suživot?

Ako je tako s crkvama, grobljima i ljudima u 20. stoljeću, kako li je tek bilo pred pet vjekova u sukobu s Turcima i pod njihovim dvostoljetnim jarmom!?

Prvi misionar oslobođene Like i Krbave bio je sam vođa osloboditeljskog pothvata pop Marko Mesić. U pomoć su mu stizali svećenici iz sjevernije Like, koja je bila pod Turcima, i iz Senja. Uskoro se vidjelo da misionarski rad mora biti sistematski i da će dugo potrajati, pa senjski biskup traži pomoć redovnika. Odazvali su se riječki kapucini. O. Marin, Senjanin, obišao je cijelu Liku i Krbavu te senjskom biskupu Sebastijanu Glaviniću podnio opširan izvještaj s nmogo zanimljivih pojedinosti. On je bio iznenađen brojnim ostacima crkava iz predturskog vremena, kada ih je bilo više negoli danas.

»Sudbina« je Lici i Krbavi namijenila stoljetna razaranja, da tako u srcu sredovjekovne hrvatske države ne ostane ni kamen na kamenu – osim onog što zemlja čuva, jer ona nikome nije vuk kao što to može biti čovjek čovjeku.

Nakon oslobođenja od Turaka gradile su se katoličke i pravoslavne crkve. Kršćanska vojska popa Marka Mesića nije s turskim gospodarima tjerala i njihove podanike pravoslavne kršćane, tim više što su baš kao kršćani i sami ustali protiv Turaka i pomogli ih istjerati. Pravoslavni kršćani su ostali i upućeni su na suživot s katoličkom braćom. Na žalost svoju i našu, taj miran suživot remetili su nosioci suprotnih interesa, osobito nosioci zamisli o stvaranju novih carstava na starim mitovima. Tu su negdje i razlozi sukoba u novije doba nakon kojih su ostale i nove ruševine.

Kad govorimo o oslobođenju Like i Krbave od Turaka, govorimo o jednoj daleko dubljoj stvarnosti, a to je obnova Crkve u tim krajevima. Ona tamo nikad nije prestala postojati, pa ni onda kad je bila raspršena. Ostaci njezinih ostataka tada su nosili križ progonstva i časno su ga donijeli do svog uskrsnuća. Zato ćemo 2. srpnja ove godine u Perušiću i Ličkom Osiku slaviti muku te Crkve, njezino umiranje i uskrsnuće s Kristom. Svi oni koji su mučenički umrli za Krista i obranu svoje domovine Hrvatske neizbrisivo su se upisali u Kristovo Srce i u srca svih svojih potomaka i baštinika, a mi ih se sjećamo radosno i ponosno kao članovi iste Crkve i istog naroda.

Ima činjenica koje nas nadilaze svojim značenjem, ali mi pred njima ne smijemo bježati, nego se moramo dati od njih nadahnuti novim i svetim mislima. Među takve činjenice spada i razorena Lika i Krbava nekoć, nedavno i danas. U svim ratovima najviše stradavaju baš nevini ljudi koji ostaju bez groba i spomena. Svih se njih treba spomenuti, za sve njih treba moliti. Zato i one razorene crkve i zapuštena groblja moraju postati mjesta molitve za sve žrtve nasilja s koje god strane dolazilo, pa i za zločince koji su također došli ili će doći pred sudište Božje pravde, jer Krist želi svima biti milostiv. Te naše »zidove plača« trebalo bi spasiti od potpunog uništenja i pretvoriti ih u oaze novoga života, da opet uskrsne Crkva tamo gdje je na izdisaju i da za sretniju budućnost sviju pođe svima ususret s Kristovim uskrsnim pozdravom: »Mir vama!«

TINO

Jubilarno slavlje u Lici

USKRSNA PORUKA I POZIV RIJEČKO-SENJSKIH NADBISKUPA SVIM KRŠĆANSKIM VJERNICIMA IZ LIKE I KRBAVE U DOMOVINI I IZVAN NJE TE SVIM OSTALIM VJERNICIMA CRKVE U HRVATA

POŠTOVANA BRAĆO I SESTRE!

»Bog nije Bog mrtvih, nego živih; njemu svi žive!« (Lk 20,38).

To radosno otajstvo posebno proživljavamo ovih dana dok slavimo spomen smrti i uskrsnuća našega Gospodina Isusa Krista. U svojoj nedokučivoj ljubavi Bog se u povijesti preko raznih osoba i događaja objavljivao kao Oslobodite1j i Spasitelj čovjeka, a u svome Isusu Kristu učinio je to na konačan, nepovratan i nenadmašiv način.

Osloboditeljsku i spasiteljsku Božju blizinu izraelski je narod posebno snažno doživio kada se otresao egipatskoga ropstva i ušao u obećanu zemlju. Svaki je Izraelac u tome vidio Boga na djelu. I kasnije su se oni u više navrata mogli osvjedočiti da ih Bog čuva, vodi i izbavlja, da je trajno s njima, što je u njima podržavalo vjeru u konačno oslobođenje.

U Isusu Kristu svaki je čovjek, koji je povjerovao njegovoj riječi, postao dionik tog iskustva, što je mnogima davalo snage da ni pred kakvim teškoćama ne izgube nadu u život. I povijest našeg hrvatskog naroda duboko je opečaćena iskustvom Boga Spasitelja i Izbavitelja, čime se hranila vjera u život i smisao za slobodu u najvećim iskušenjima.

Jedan od mnogih događaja, kada nas je Bog uzeo za ruke i poput Izraela izveo iz ropstva, predstavlja i djelo oslobođenja Like i Krbave od turskog ropstva, što se zbilo pred tri stotine godina.

Bilo je to pravo uskrsnuće ovih naših krajeva, u kojima je nekoć bilo važno rasadište naše vjere i kulture, na novi život. I onda i danas vjerničko je oko u tom događaju vidjelo na djelu onu istu Božju životvornu Silu kojom je Krist treći dan nakon smrti uskrišen od mrtvih.

Ta spoznaja treba vjernike Crkve u Hrvata ispuniti dubokom zahvalnošću. Upravo smo zbog toga odlučili da u nedjelju 2. srpnja ove godine u Perušiću i Ličkom Osiku održimo spomen-slavlje, Bogu na čast a svima koji su u tim davnim događajima kao oslobodite1ji sudjelovali na hvalu i pokoj. Već sada pozivamo sve vjernike Like i Krbave, sve Ličane i prijatelje Like u domovini i inozemstvu, kao i sav Božji narod riječko-senjske nadbiskupije i naše domovinske Crkve, na sudjelovanje u ovom slavlju, da zajednički odamo Bogu dužnu zahvalnost, počastimo naše pređe i svi skupa učvrstimo svoju vjeru u Boga Spasitelja i Stvaratelja boljih prilika. Pojedinosti o slavlju javit ćemo naknadno.

U nadi da ćemo se mnogi susresti na spomenutom slavlju, svima želimo radostan Vazam, za Vas molimo i podjeljujemo svoj pastirski blagoslov.

Josip PAVLIŠIĆ, nadbiskup
Anton TAMARUT, nadbiskup-koadjutor

Slavlje u Subotici

Bio je topao ljetni dan. Subotica u bačkoj ravnici obasjana suncem i vrelinom. Godilo je ući u hladovinu crkve Gospodinovog uskrsnuća, jednu od subotičkih župa.

Velika slika uskrslog Spasitelja privlači pogled u tom Božjem hramu visokih stupova masivnih i jednostavnih linija. Sve je okićeno, puno cvijeća. Sa orgulja bruje akordi izabranih melodija. Pred glavnim oltarom krasan prizor: hrvatska mladost u prelijepim bunjevačkim nošnjama. Župa će radosno proslaviti prvu sv. Misu svog mladomisnika Miroslava. Ulazi povorka, počasna pratnja mladog svećenika.

Svečanost počinje. Mladi parovi u domaćim nošnjama tako odlično recitiraju da to upravo začuđuje. Tekst je srdačan i topao, ali bez pretjerivanja. Da, ima u tome tekstu i stihova Alekse Kokića. Lijepa mlada lica osvajaju svojom svježinom, zrače dobrotom i požrtvovnošću. Vođeni svojim dragim i neumornim časnim sestrama, tri su dana mladi i djeca dolazili na molitvene priprave, dugo i marljivo vježbali te pripremili i popodnevni koncert. S kora, na kojem se smjestio katedralni zbor »Albe Vidaković«, razliježe se nježan i zvonak ali siguran glas solistice. Budi pozornost, izaziva divljenje.

U prvom redu sjede mladomisnikovi roditelji i sestre. Otac je pognut i bolestan. U crkvu su ga morali unijeti. I na majčinu licu mučan i težak život ostavio je svoje tragove. A ovo danas, je li ovo kruna radosti za proživljene patnje koje je donosio život i bolest? Da, sigurno! Šutljiva i tiha, beskrajno strpljiva i izdržljiva, majka je dočekala radost. Njen Miroslav sigurno i lijepo pjeva predslovlje. Jak glas ispunja crkvu. Da li je to zaista pred oltarom onaj tihi, krhki mladić sa Filozofsko-teološkog Instituta u Zagrebu? Mislili smo da ga poznajemo, a sad tek uviđamo kako malo o njemu znamo. U propovijedi čujemo od njegovog vrijednog župnika da je mali Miroslav bio krhkog zdravlja i tako slabih očiju da je bilo pitanje hoće li moći u Subotici završiti osmogodišnje školovanje. Puno je bilo patnje i samoprijegora u njegovom djetinjstvu i mladosti, ali je vrijedan i sposoban mladić uspješno svršavao studije. Kao bogoslov na FTI sam je svojim upornim vježbanjem naučio svirati harmoniј pa je često pratio pjevanje za vrijeme sv. Mise. Savladao je i pisanje na pisaćem stroju i tako bio od pomoći kolegama, pa čak i profesorima. Mnogi snažni i zdravih očiju nisu mu u radu bili ravni. A tek u ljubavi? Bio je vjeran pratilac svog slijepog prijatelja bogoslova. Vjeran u dobru, a još vjerniji u bolesti i u patnji. Odakle, Gospodine, tolika snaga? Daješ li je onima koje zoveš? Je li to odjek Tvoga poziva?

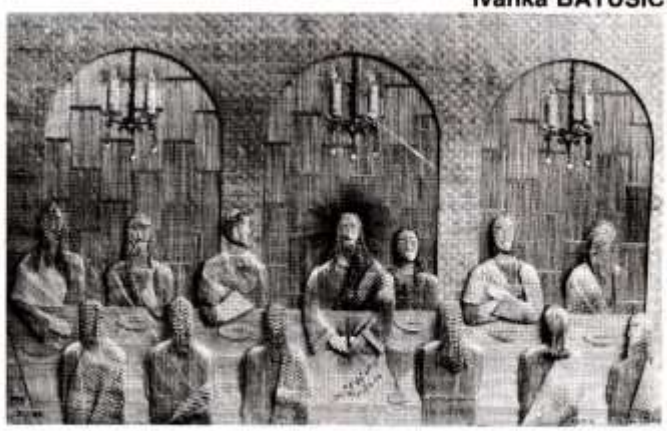
Sveta Misa tekla je svečano i lijepo, a lica vjernika koji su napunili crkvu sjala su od radosti i ganuća. U molitvi vjernika nitko nije zaboravljen, izostavljen, a Bunjevci mole kao i njihovi pradjedovi: ponizno i strpljivo kao što i rade. Ti vrijedni muževi koji su ovdje sabrano molili, predano su pomagali mladomisnikovoj obitelji u pripremama i samom slavlju. Svetoj Pričesti krenula je, činilo se, cijela Crkva.

U slavljenju sv. Mise sve se pažljivo provodi. Župnikovom brižnom pogledu ništa ne izmiče. On na sve pazi.

Imamo sada još jednog svećenika. Njegovim služenjem još će jedna župa oživjeti. Još će se jedno svetohranište Gospodnje Ljubavi otvoriti u našem narodu, još jedno toplo svećeničko srce oduševljavat će mlade za Isusa i svojom ljubavlju vezati ih za Njega.

Hvala Ti, Gospodine, za taj veliki dar što si ga dao svojim Hrvatima – Bunjevcima!

Ivanka BATUŠIĆ

Isus i njegovi protivnici

Piše: Mirko NIKOLIĆ

Isusov lik već je veoma jasan. S autoritetom naučava, izgoni zloduhe iz opsjednutih, bolesne liječi, oprašta grijehe. Okupio je oko sebe i prve učenike i time je zajednica stvorena. Suosjećaju jedni s drugima, a to se najbolje osjetilo u sukobu s Isusovim protivnicima.

OBJED S GREŠNICIMA I CARINICIMA – Mk 2, 15-22

Nakon što je pozvao Levija da mu bude učenik, Isus je u kući s društvom koje nije na dobru glasu. Jede zajedno s grešnicima i carinicima. Prvi su smatrani od Boga odbačenima, a druge su Židovi prezirali i izbjegavali jer su se bavili nečasnim poslom. I jedni i drugi kršili su Zakon, bili nečisti i zato su farizeji i pismoznanci strogo pazili da ne dođu s njima u dodir jer bi se time i sami onečistili. I druge su poučavali da ih izbjegavaju i da se ne druže s njima.

Već to što je Levija pozvao za svog učenika, zaprepastilo je farizeje. I običnom i vjernom Židovu to je bio neuobičajen čin i time ih je iznenadio. Nekim svojim postupcima bio je Isus nalik drugim rabinima, učiteljima svog vremena, a u mnogo čemu se od njih ipak razlikovao. Obično je učenik sam sebi tražio učitelja, a Isus osobno izabire za učenike one koje hoće i želi. Rabinski su učenici dolazili da nauče Zakon, Proroke i Povijesne spise, a Isus to nije tražio od svojih učenika. Isusu je najvažnije bilo da budu s njim, gledaju njegova djela i slušaju nauk koji se razlikovao od nauka koji su drugi učitelji tumačili. Obično su učenici pristupali svojm učiteljima da kasnije i sami postanu učitelji istog nauka. Isus pak zove svoje učenike da kasnije budu svjedoci njegovih riječi i njegovih djela među narodima.

Svojim stilom svraćao je Isus na sebe pozornost. Ljudi nisu ostajali prema Isusu ravnodušni: ili su mu prijateljski pristupali i u njegovim postupcima gledali dobrotu i nešto novo u odnosu između Boga i čovjeka, ili su njegove postupke osuđivali, prigovarali mu i zauzimali prema njemu neprijateljski stav.

Već je Levijev poziv bio izazov, a objed s grešnima i drugima iz redova carinika bio je u učima farizeja i pismoznanaca nešto potpuno suprotno Zakonu. Zato oni ne mogu šutjeti, nego mu spočitavaju prijestupe. No, ne njemu, nego njegovim učenicima. Isus to sluša i ne dopušta da se razvije nemila prepirka i raspra. Ni on sam puno ne objašnjava, ne drži govor, niti se ispričava. Jednom sažetom rečenicom, onako kao što poslovice izriču narodnu mudrost, tumači svoj postupak: »Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima«. Time je sve rekao. Tko hoće shvatiti, shvaća. Daljnja je raspra nepotrebna. Tu je zakon misli jasan. Tko se druži s grešnicima, postaje zaražen, bolestan, naučavali su farizeji. Ali to je samo prvi dio tvrdnje. Drugi je važniji i snažniji: tko se druži s Čovjekom-Isusom koji daje život i zdravlje, liječi se od bolesti, čisti se od grijeha. To farizeji nisu prihvaćali niti uviđali i tu su se mimoišli s Isusom. Njihovi će se putovi odsada trajno ukrštavati. Započela je nemila i bespoštedna borba. Tragedija neće biti Isusova smrt, nego njihova zatvorenost za prihvaćanje Isusa i ulazak u Kraljevstvo nebesko koje se za njihovih dana počelo širiti.

ISUSOVA ŠIRINA

Ono čime je Isus sablažnjavao farizeje i druge koji su se smatrali odgovornima za židovski narod, bio je njegov stav prema grešnicima. Na njihove upite Isus jasno odgovara: »Nisam došao zvati pravednike, nego grešnike.« Bio je, dakle, potpuno svjestan da je poslan grešnicima i da je zbog njih došao. Tu je kamen spoticanja u razumijevanju njegova poslanja i prihvaćanju njegova božanstva. Oni koji su smatrani od Boga odbačenima i stoga prezreni od onih koji su se držali pravednima, postaju društvo u koje Isus najčešće zalazi i s kojim tako rado razgovara.

Upravo se u takvom postupku otkriva dinamizam Božjeg djelovanja. Bog zna čovjekovu slabost, poznati su

mu njegovi nedostaci. Zna njegovu ranjivost grijehom koji je postao sjena njegova života smatrao on samog sebe pravednim ili ne. I upravo stoga se zanima za čovjeka, jer zna da grešnost nije njegovo izvorno stanje nego utjecaj Zloga. Zbog svog temeljnog i do u dno bića utkanog odnosa prema Ocu, Isus se zanima za grešnog čovjeka.

Zato on ne zalazi u njihovo društvo da dijeli ljude na »čiste« i »nečiste«, »svete« i »grešne«. Čini se da Isus kod onih koje su drugi osudili i odbacili na rub društva i koji su imali duboko iskustvo grijeha, susreće više ljubavi i spremnosti na obraćenje negoli kod onih koji su grozničavo obdržavali Zakon. Isus nikog nije isključivao, došao je radi sviju. S njim se susresti znači priznati se grešnikom i time biti uključen u spasenjski plan Božji prema svijetu. Zato grešnici i carinici u Levijevoj kući predstavljaju sve one koji se u vjeri otvaraju poruci spasenja.

RASPRA O POSTU

Prvi prigovor Isusu i izravan napad na njega uslijedio je zbog toga što je oprostio grijehe uzetome. Drugom zgodom, u kući na gozbi s grešnicima i carinicima, protivnici prigovaraju učenicima zbog takvog njihova Učitelja. Treći prigovor bio je u vezi s postom, a upućen je izravno Isusu na račun njegovih učenika: »Zašto učenici Ivanovi i učenici farizeja poste, a tvoji ne poste?«

Post je oduvijek bio čin kojim je čovjek izražavao svoju poniznost i ljubav prema Bogu. Prigode za post bile su različite, no čovjek vjere uvijek je njima iskazivao želju da se učvrsti u nekom stavu poniznosti, da prihvati Božje djelovanje i da se stavi u Božju nazočnost.

Post o kojemu se ovdje govori, a koji su »prekršili« Isusovi učenici, nije bio službeni i opći post kao što je, na primjer, post u Dan pomirenja kad cijeli narod posti, ili post koji se zahtijeva u posebnim prilikama. To je bio post privatnog značenja kojeg su neki, posebice farizeji, nametali dvaput u tjednu. Taj post nije bio zapovijeđen nego ostavljen slobodnom izboru, osobnoj pobožnosti svakog pojedinca.

Isus na prigovor uzvraća pitanjem: »Mogu li svatovi postiti dok je s njima zaručnik?« Odgovor je kratak i jasan kao što je kratak i jasan zaključak – svatovi će postiti »kad im budu ugrabili zaručnika«. Crkva je to dobro shvatila: dani nakon Isusova uskrsnuća nisu dani konačne i potpune radosti. Isus jest došao, ali će i ponovno doći. Do tog ponovnog dolaska nismo oslobođeni pokore, a post nas priprema na taj susret sa Zaručnikom.

PROBLEM SUBOTE – Mk 2, 23-3, 6

Subota je. Dan počinka, a Isusovi učenici na putu kroz polje trgaju klasje. Farizeji su zbog toga uzbuđeni i ljuti. Eto novog prigovora: pa to je jedan od 39 poslova koji su subotom zabranjeni. Kao odgovor na njihov prigovor Isus iznosi zgodu iz Davidova života koji je sa svojom pratnjom jeo kruh koji je bilo dopušteno jesti samo svećenicima. Kad je David mogao nešto takvo učiniti, zašto ne bi nešto slično mogao i Mesija, njegov potomak, koji je veći od njega?

Time Isus ponovno pokazuje da ne mari za subotnje propise koje su Židovi smatrali veoma važnima i skrupulozno ih izvršavali. U toj smionoj odluci kojom se izlagao opasnosti Isus jasno ukazuje da ovisi samo o Božjoj volji koja je zainteresirana za čovjeka, a ne za propise koji su često ishitreno djelo ljudi. Zato je u njihovim ušima strašno zazvučalo kad je Isus rekao: »Subota je stvorena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote«.

Očito je da nisu shvatili njegovu zapanjujuću izjavu: »Sin je Čovječji gospodar subote«, kad su odmah drugom zgodom – opet u subotu i to u sinagogi – vrebali na njega hoće li opet učiniti nešto slično.

Isus je odvažno ustrajao u svom stavu. Kao istinski gospodar subote, opet u subotu zapovijeda čovjeku s usahlom rukom da je ispruži. Ponovno je pokazao da je za njega važniji čovjek od propisa, život od smrti, dobro od zla.

Isusovo pitanje farizejima je jasno: da li su za dobro ili za zlo, za spašavanje života ili za upropaštavanje. Ovaj put su zašutjeli. Pritiješnjeni uza zid i dosljedni u svojim stavovima, izabiru smrt i zlo. U tvrdoći svog srca, koja je ražalostila Isusa, oni se neopozivo odlučuju protiv Isusa. Izbor im je jasan: »zajedno s herodovcima stvaraju odluku da ga ubiju«.

U susretu s Isusom nema pogađanja, nekog trećeg puta. Čovjek se može odlučiti za njega ili protiv njega. Bog preko Isusa gleda ljude i želi znati da li su odlučili otvoriti mu svoje srce ili ga zatvoriti. Otvoriti se, znači izabrati Život; zatvoriti se, značilo je odlučiti se za smrt.

Roditelji i umijeće odgoja

Piše: Vital VIDER

Većina roditelja veoma ljubi svoju djecu. Za njih rade, muče se i brinu otvarajući im tako put u život. Kad im se rodi dijete osjećaju veliku radost nad novim životom te imaju doživljaj blaženstva gledajući u djeci na neki način sama sebe. Sve to zavede neke roditelje na pomisao da su djeca njihova svojina. Oni moraju u tome biti veoma razboriti i svjesno se odupirati takvom shvaćanju i osjećajima. Svako je dijete samostalno, neponovljeno i neponovljivo ljudsko biće od trenutka samog začeća. Za kršćanina, osim toga, dijete je od Boga voljeni čovjek kojeg je Isus otkupio da bi u životu mogao odigrati svoju veliku ulogu čovjeka kršćanina te tako sebe i druge pripremati na vječni život.

ODGOJ JE VELIKI ŽIVOTNI ZADATAK

Kada se dijete rodi, roditelji osjećaju veliku brigu kako da mu pomognu da odraste u zrela čovjeka. To u stvari znači da osjećaju brigu za njegov odgoj.

Kada je jedan svećenik postavio grupi od stotinjak roditelja pitanje o čemu žele razgovarati na mjesečnim susretima s njim, gotovo svi su odgovorili: »O odgoju!«

Odgoj je veliki životni zadatak koji se može obaviti samo jedanput. Ponavljanje je nemoguće, popravnog ispita nema. Jedino roditelji koji imaju više djece, mogu kod mlađeg djeteta ispraviti svoje postupke koji su bili promašeni u odgoju starijeg djeteta.

Postoji još jedna poteškoća. Već smo rekli da je svako dijete neponovljeno i neponovljivo, jedinstveno u cijelom čovječanstvu. Stoga odgojni postupci uspješni kod jednog djeteta ne moraju nipošto biti jednako uspješni kod njegova mlađeg brata ili sestrice. Zato mora biti različit pristup prema svakom djetetu, a pogotovo prema sinu i kćeri jer su im naravi jako različite.

ODGOJ NIJE DRESURA NEGO DJELO LJUBAVI

Iako različitost naravi i spolova iziskuje od roditelja veliku mudrost u odgoju djece, taj posao ipak nije nemoguć roditeljima koji su svjesni da njihova djeca zahtijevaju duboko razumijevanje između tate i mame kao muža i žene, te između njih oboje i Boga, a to se postiže njihovom osobnom i zajedničkom molitvom. Roditelji koji su toga svjesni to će i vršiti, bit će sposobni za odgoj svoje djece. U pitanju je, naime, prvotno, veliko i snažno, a možda i posljednje pravilo dobrog odgoja, a to je ljubav između muža i žene iz koje izrasta njihova zajednička ljubav prema djeci. Odgoj, naime, nije puko uvježbavanje vanjskih čina (dresura) kakvo se primjenjuje kod životinja. Nije to nipošto neka tjelovježba (gimnastika) za učvršćivanje mišića. Odgoj je pomoć djetetu da se osposobi u samostalnom odlučivanju za dobro, za lijepo, plemenito i korisno u svjetlu neprolaznih vrednota. Odgoj ne može čovjeka nikada prisiliti da neku vrednotu slobodno prihvati jer se prisila i sloboda isključuju. Prisila može čovjeka samo osposobiti za mehaničko vršenje nekih čina, čak i suprotno slobodnoj volji. Odgoj, naprotiv, pruža odgajaniku vrednote, osmišljava ih i pomaže mu razvijati one sposobnosti duha pomoću kojih će sam početi usvajati te vrednote za život.

LJUBAV JE NAJVEĆA VREDNOTA

Najveća i najprivlačnija vrednota je ljubav, a iz nje izvire dobrota kao preduvjet svakog odgoja. Stoga je nemoguće odgajati dijete istinski, trajno i životno u ozračju bračnog nerazumijevanja, nesklada, borbe za vlastita prava, svađa, teških prepirki... U takvom, naime, ozrač-

ju i najljepše riječi o vrednotama gube temelj, uvjerljivost, privlačnost i dokaznu snagu. Ako dakle želite znati kako ćete svoju djecu već od početka pravilno i dobro odgajati, kako ćete izbjeći velike odgojne neuspjehe, kako ćete ispraviti svoje odgojno neznanje i popraviti neizbježne pogreške odgoja, onda prihvatite prvenstveno ovo: ljubite se kao muž i žena, borite se za međusobno razumijevanje, dopunjavanje i sklad. Onaj muž i žena koji se vole sigurno će s vremenom uspjeti i u odgoju svoje djece jer ljubav je vječna i neuništiva vrednota. Otkada je Isus Krist uskrsnuo od mrtvih, svaki je »djelić« ljubavi svemoguć.

BRIGA ZA ODGOJ DJECE U VJERI

Osobit je problem vjerničkih roditelja kako da svoju djecu odgoje u vjeri. Taj se problem osobito ističe danas kada je okolina, u kojoj se dijete kreće, prema vjeri ravnodušna ili čak neprijateljski raspoložena. Nevjera nije dobro koje biste mogli svojoj djeci ostaviti u baštinu. Vjera je osobni i prijateljski odnos prema Bogu za koji se dijete prije ili kasnije mora odlučiti – samo! Stoga dijete nije moguće na vjeru prisiliti. Pa ako roditelji, makar i u dobrom uvjerenju, ponekad nastoje dijete prisiliti na vjerski život, obično postižu suprotan učinak.

Roditelji vjernici mogu i moraju svojoj djeci biti putokaz prema vjeri. Njihov vjerski život, osoban i razložit, prožet ljubavlju prema Bogu, djeca će i te kako zapažati.

Vaša ljubav, roditelji, vaše razumijevanje i vaša dobrota koja ima svoje korijene i usmjerenje u vječnosti i u Bogu koji je Ljubav, postat će primamljiv, uvjerljiv i neuništiv, a kroz godine i najpouzdaniji putokaz vjere i života vaše djece. Umijeće ljudskog i vjerskog odgoja položeno je dakle u ljubav između muža i žene, jer će se ta ljubav prenijeti i na njihovu djecu koja će tada duhom rasti iz istih vrednota kojima se napajaju i za život jačaju njihovi roditelji.

Bože, koji si Ljubav,
uči nas da se volimo.
Neka Tvoja ljubav u nama
bude kvasac ljubavi i života
naše djece!

Bože, nauči nas...

Bože,
nauči nas ljubiti
druge ljude, sve ljude.
Nauči nas
radije uvjeravati
nego prisiljavati.
Nauči nas
šutnji i strpljivosti,
jer zahvaljujući Tebi
znademo da se uvijek
pobjeđuje ljubavlju.

Bože,
ispuni naše srce
ljubavlju i dobrotom.
Ispuni naše srce
samilošću prema drugima,
počevši od najbližih!

Bože,
nauči nas sudjelovati
u patnji žalosnih
da naučimo
nositi i njihov teret.
Nauči nas
da budemo pažljivi
prema onima koji plaču,
jer Ti plačeš
njihovim očima.

Bože,
ljubavi i plemenitosti,
prihvaćanja i darivanja,
nauči nas da upoznamo
veličinu Tvoga milosrđa!

Gilbert CESBRON
(preveo: Felix VIŠNJIĆ)

Mijatova kateheza

Piše: Stjepan DŽALTO

Dok bi moj djed nama djeci neku priču pričao, recimo o dobrom anđelu krilatom, ili bi uz gusle o Tomiću Mijatu gudio, sijedi bi mu brci uvis stršali, a mi bismo se djeca skrušili kao da slušamo sveca. Tako nam je jednom ispričao priču o dječaku Tobiju. Tada je još stajalo staro ognjište usred kuće. Mi smo se skupili oko vatre i slušali. Djed je govorio ikavicom kao svi naši stari Bosanci, a ja ću to vama prenijeti u hrvatskom književnom jeziku da biste lakše pratili.

– Jednoga se dana ražalio stari Tobit što mu sina Tobije tako dugo nema iz tuđine, od rođaka Gabaela. Bog zna što je?! Možda je Gabael umro, a ukućani ne mogu naći posuđeni novac da ga vrate. »Sve je u Gospodnjoj ruci pa i život moga djeteta«, tješio se stari Tobit, a tako je tješio i svoju ženu Anu, majku Tobijinu. I ona se bila zabrinula za svoje dijete koje je pred četrdeset dana otišlo, a ne vraća se.

Onda, da predahne, pripalio je djed lulu žeravicom sa ognjišta, pa nastavio:

– Stari Tobit nije imao mira. Šetao je po kući razmišljajući da možda nije štogod Gospodinu sagriješio pa mu sada stiže kazna:

»Gospode, čitav život hodio sam putem istine i pravde. Dijelio sam milostinju braći po krvi i svima koji su sa mnom došli u Ninivu, u zemlju Asiraca, dognani u sužanjstvo. Dok sam bio mlad, u zemlji svojoj, zemlji Izraelovoj, čitavo se pleme Neftalijevo, pleme oca moga Tobijela, udaljilo od doma Davidova, samo sam ja ostao vjeran Tebi, Bože moj! Vršio sam Tvoje zakone i zapovijedi sve kako si propisao, a učila me moja baka Debora, jer sam zarana ostao siroče.«

– Djede Mijate, otkuda ti sve to znaš? Začudio se moj mlađi brat.

– Djeco moja, sve vam je to zapisano u Bibliji, odvratio je djed svima, a ne samo mome mlađem bratu.

– Dok se tako stari Tobit opravdavao pred Bogom, njegova je žena, dobra stara i pobožna Ana, svaki čas pogledavala kroz prozor neće li se odnekud pojaviti njezino dijete, sin Tobija. A kada bi je opet nada ostavila, vapila bi kroz plač:

»Nema nikoga. Ej, nema nikoga, tugo moja!«

»Sve je u Božjoj ruci i u Božjem promislu«, tješio ju je stari Tobit, moleći u sebi i naglas: »O, Svevišnji! Milostiv budi sluzi svome! Spomeni me se i pogledaj me! Ne kažnjavaj me zbog mojih grijeha skrivenih!«

»Ne pomalja se niotkud«, vapila je Ana pogleda uprtog u daljinu.

»Možda je umro Gabael kome smo posudili novac pa se sve zateglo. Vratit će se naše dijete«, smirivao ju je stari Tobit, premda je i sam bio u velikom strahu.

– Djede Mijate, jesu li i danas roditelji tako zabrinuti za svoju djecu? Jesu li i danas mame i tate takvi?

Djed Mijat tako se zanio u svoju priču da nije ni čuo pitanje.

»Naše je dijete stradalo kad ga tako dugo nema«, vapila je majka Tobijina, dok je stari Tobit i dalje kušao naći snage, utjehe i nade u dobroga Gospodina na visinama.

»Ne zdvajaj ženo, s njim je dobri Bog i nemaš se čega bojati!« Ali je Ana i dalje neutješno zdvajala:

»Sine moj, o, radosti moja, nikad više neće tebe vidjet tužna majka tvoja! Oh, sudbine crne, klete, što mi uze jedincato dijete...«

»Ne očajavaj, Ano, uzdaj se u Gospodina« bodrio ju je Tobit. »Pođi radije na brijeg do hrasta, možda ga prva ugledaš!« Sam za sebe ovako je molio:

»Oh, Gospode, zar će se moje svetkovine u tugu pretvoriti? Zar će moja radost kuknjavom postati? Kud oslijepih pa sad da i bez štapa starosti ostanem? Ne spominji se grijeha mojih, Gospode, i ne šalji mi patnju, bol na bol«, poče zdvajati već i Tobit. I njemu se nada u Gospodina učini uzaludnom.

»Velike li su me patnje snašle, o Gospode! Tek što legoh pod drvo u vrtu da odmorim svoje umorne kosti, još ni oči ne zaklopih kad mi nečist ptičja u njih upade, a mrak me spopade. U stalnoj sam otad noći, ali me ova slutnja još više pogađa. Oh, svjetlo Božje, što ima ljepše od tebe!«

I stari je Tobit već bio na rubu očaja iz kojeg je htio izbaviti svoju ženu Anu.

– I da vam djeco moja, ne duljim, nakon četrdeset dana Tobija se ipak vratio. Ali nije

bio sam. Dopratio ga je anđeo Rafael koji ga je pratio i štitio na putu. Bog mu ga je poslao u liku divnog mladića, jer anđeli nemaju tijela.

Kada su stigli, radosti nije bilo kraja. Stari Tobit i Ana klicali su dobrom Bogu ovako:

»Blagoslovljeno bilo ime Gospoda Boga našega dovijeka!«

– Djede, kako su ljudi nekoć bili dobri! Nisu ni u radosti ni u nevolji psovali Boga, kao danas! Vazdan i za sve su mu zahvaljivali, upao je jedan od nas djedu u riječ. Djed se nije ljutio, niti ga je to omelo u pričanju.

– Da, dijete moje, bili su dobri, nastavio je djed dubokim a toplim, mekim i slatkim glasom po kojem bismo ga poznavali i među stotinu pripovjedača.

Kad je Tobit napokon dočekao sina živa i zdrava, najteže mu bi što nije mogao vidjeti dobroga anđela Rafaela koji je mladog Tobiju pratio na putu, pa se jadao sinu.

– Vidjet ćeš za koji čas i mene i Rafaela, reče mu sin. Potom uze neke masti za koju mu reče Rafael na putu, pomaza njome starcu oči, i Tobit progleda. Sav ushićen zapjeva: »Hvaljen i slavljen budi, Gospodine, dovijeka! Hvaljen bio što opet vidim svoga sina, i Rafaela pratioca njegova, anđela što mu ga Ti, Gospode, dade! Nagradi ga sine polovinom novca što si ga od rođaka donio!

A anđeo na to reče: »Ne treba mi ništa od ovoga svijeta. Želim samo da Gospoda slavite i hvalite dovijeka, jer on vam čini stvari silne i spasonosne.« Kako to uskliknu, nestade ga s njihovih očiju.

Tobit potom sjede, pozva sina i stade mu govoriti:

»Sine moj, ubrzo će te ostaviti otac tvoj i majka tvoja. Pošto smo tebe živa i zdrava dočekali, još samo Boga očekujemo da dođe po nas. Naše se vrijeme primaklo, a ti ćeš još dugo živjeti na zemlji. Trudi se i bori da se vratiš u obećanu zemlju otaca naših. Svakog dana sjećaj se Boga svoga i dobročinstava njegovih. Ne griješi i ne krši Božjih zapovijedi. Od svojih dobara dijeli milostinju jer je Bog i tebi dao. Ne odvraćaj lica svoga od sirotinje, pa neće ni Bog lica Svoga od tebe odvratiti. Čuvaj se preljuba! Ne ženi se tuđinkom koja štuje krive bogove. Ljubi svoju braću, sinove Izraelove. Ne budi ohol, jer u oholosti se skriva nemir i propast. Ne zaboravi šest zala koje Gospodin mrzi: ohole oči, lažljiv jezik, ruke koje proliju krv nevinu, srce koje snuje zle misli, noge koje idu u zlo i dušu koja zameće svađu među braćom svojom.

I još ovo, sine moj: kad umrem, pristojno me pokopaj, i poštuj svoju majku. Ne ostavljaj je za života samu. Mnogo je ona suza prolila dok te u svom krilu nosila i dok te s puta čekala. Kada umre, pokopaj je pored mene u istome grobu.

Sve što ti govorim glas je Svevišnjega koji ćeš prenijeti sinovima sinova svojih.«

– Tako je, djeco, govorio stari Tobit sinu svome Tobiji, a ja to prenosim vama da biste i vi tako živjeli i djecu svoju učili. Po tom ćete biti Božji i blagoslovljeni.

Tu djed prekinu priču da napuni lulu i odmori dušu pa sklopi oči, a mi smo pomislili da će i ona toga trena izdahnuti te smo ga počeli zvati:

– Nemoj sada umrijeti, djede, još nam dugo moraš pričati priče!

Djed je otvorio oči i vidio kako su naše oči uprte u njega.

– Dugo sam i ja živio i svašta doživio. Vrijeme je da i ja sklopim oči, a vi ćete još dugo živjeti kao mladi Tobija nakon smrti starog Tobita. Samo živite kao i on. Izbjegavajte sve što je zlo, a činite što je dobro. Tako ćete i vi stići u obećanu zemlju, a to je Kraljevstvo Božje. Neka vas prate vaši dobri anđeli!

– Tako je, djede, obradovali smo u svojoj djetinjoj prostodušnosti i skupa s njime izmolili molitvu anđelu čuvaru.

Misije prije Koncila

Mnogo puta smo slušali, osobito posljednjih 20 godina nakon Drugog vatikanskog koncila, da je Crkva po svojoj naravi misionarska, da širenje vjere spada na njezinu bit, da je i osnovana s ciljem da ljude vodi spasenju.

U mjesecu veljači ove godine u Glasniku smo posebno obrazložili da misijski duh spada na bit i pojam kršćanina. Svatko, naime, mora biti misionar i na svoj način pridonositi rastu kraljevstva Božjega, spašavanju svijeta, jer mu bez toga, kao kršćaninu, nešto bitno nedostaje.

DVA DOGAĐAJA OTEŽAVAJUĆA ZA CRKVU

Osobita je zasluga prošlog Koncila da nam Crkva danas doziva u svijest te važne istine o shvaćanju misija, o našoj moći i odgovornosti s obzirom na stanje i spasenje svijeta. Zato će nas s vremenom i Glasnik upoznati s porukama i poukama Koncila o tom. To što je Koncil mogao donijeti tako značajne misli i zaključke, zasluga je i prijašnjih stoljeća: povijesni događaji, crkveni dokumenti, razvitak teologije i drugo. Osobito su događaji i razmišljanja kroz kojih 200 godina prije Koncila oblikovala svijest i poimanje današnje Crkve o misijskoj ulozi svih kršćana.

U 16. i 17. stoljeću misijski žar zahvatio je mnoge i učinio ih velikim misionarima. Kršćanstvo se revno širilo osobito po Aziji i Americi. Iz Evrope su u te krajeve odlazili mnogi širitelji radosne vijesti spasenja. Međutim, zadnjih stoljeća (19-20) dva su značajna događaja – jedan je politički a drugi crkveni – jako usporili misijsko djelovanje, dapače doveli do propadanja velikih misijskih djela.

Politički događaj je francuska revolucija (g. 1789), čiji se razorni duh odrazio i u drugim evropskim zemljama. Rastjerala je i prognala razne redovničke zajednice, zaplijenila je crkvena dobra, spriječila da bilo tko iz Francuske ide u misije.

Godine 1773. zbio se za misije i za čitavu Crkvu porazan događaj: Sveta stolica je, pod pritiskom nekih evropskih vlada, ukinula isusovački red. Time su iščezla i veoma brojna zvanja za misije. Kako su mnoge prekomorske zemlje bile pod upravom evropskih država, i odande su prognani mnogi misionari. Glavni izvor apostolskih radnika, Družba Isusova, time je presahnuo.

MISIJE DO PIJA XI

Oko 1800. godine stanje u misijama bilo je doista tužno. Možda je bilo najjadnije u Africi, gdje je bilo samo 17 misionara. Za pape Grgura XVI (1831-1846) počela je obnova. Ispočetka spora, a u drugoj polovici prošlog stoljeća budio se nov misijski zamah. Još je veće buđenje misijskog duha i djelovanja nastalo početkom ovog stoljeća, za pape sv. Pija X (1903-1914).

S prvim svjetskim ratom došlo je do zastoja. Nakon rata osjeća se nov polet i uvode neke važne novosti. Papa Benedikt XV (1914-1922) naglašava važnost domaćega klera. Papa Pijo XI (1922-1939) poziva crkvene glavare u misijskim krajevima da što prije uspostave sjemeništa za odgoj domaćih svećenika, da odgoje domaće radovnike i redovnice, također i kontemplativne, i katehiste. Ukratko, da se Crkva u misijama što prije osamostali.

PIJO XII – JOŠ VEĆE NOVOSTI I NOV POLET

Za razvitak misija sigurno su najznačajniji pothvati pape Pija XII (1939-1958). Godine 1951. izdao je znamenitu encikliku »Evangelii praecones – Glasnici evanđelja«. Naglašuje potrebu da se što prije uspostavi domaća hijerarhija (crkvena uprava). Upućuje poziv laicima, i u kršćanskim zemljama i u misijama, da pomažu misije. Ističe neophodnost apostolata što ga oni vrše svojim osobnim kršćanskim životom. Naglašava da se treba prilagoditi ljudima u misijama poštujući sve što je dobro u njihovoj kulturi. Govori o potrebi zdravstvene i socijalne pomoći, o odgoju, o tisku i drugim sredstvima priopćivanja. To su teme koje je Drugi vatikanski koncil usvojio i dalje razradio.

Važna je za razvitak misija i njegova enciklika »Fidei donum – Dar vjere«, koju je izdao 1957. godine. Prvenstveno se govori o misijama u Africi. U 30 godina, od uspostave domaće Crkve do danas, velik je napredak, ali je i dalje velika potreba misionara. Koncil iznosi razrađenu nauku o misionarskoj djelatnosti cijele Crkve. Poziva da i dijecezanski svećenici idu u misije. (Danas ih ima i iz naše domovine mnogo, ali do nedavno su u misije išli uglavnom redovnički svećenici.) Koncil je usvojio i razradio razne ideje Pija XII. (Sigurno su i te zasluge Pija XII za izgradnju Crkve – čime se uvelike nadahnjivao kasniji Koncil – veliki razlog da ga napadaju oni koji ne žele dobro Crkvi.)

PRED SAMIM KONCILOM

Papa Ivan XXIII i Pavao VI nastavljaju i produbljuju veličajno djelo Pija XII. Enciklika Ivana XXIII »Princeps Pastorum – Prvak Pastira« (1959) posvećena je isključivo mjesnom, misijskom kleru i laikatu. Očito ne zato što više ne bi trebalo pomoći izvana, nego da se naglasi životnost i odgovornost mjesnih Crkava. Papa donosi značajne rezultate. Npr. godine 1929. bio je u misijama samo 1 domaći urođenički biskup, a 1957. bila su 93. U Aziji je 1918. godine domaćih svećenika 919, a 1957. godine već 5533. U Africi bilo je 1918. godine domaćih svećenika 90, a 1957. godine 1811. Doista, u svemu veliki porast!

Prva enciklika pape Pavla VI »Ecclesiam suam – Crkvu svoju« produbljuje svijest o naravi i poslanju Crkve. Zato je čitava važna za misije, jer je čitava Crkva, u svim svojim članovima, misionarska.

Tim kratkim povijesnim pregledom došli smo i do najznačajnijeg događaja ovog stoljeća za čitavu Crkvu, posebno za misije, a to je Drugi vatikanski koncil (1962-1965).

BROJKE KOJE OHRABRUJU

Evo nekih podataka koji nam osvjetljuju stanje u misijama prije Koncila. Ti podaci kršćane razveseljuju i ohrabruju, a ujedno ih potiču na razmišljanje i molitvu.

Katolika je u misijskim krajevima bilo: g. 1926 – 15 milijuna; 1951 – 28 milijuna; 1963 – 44,7 milijuna.

Svećenika je bilo: g. 1926 – 14.800; 1951 – 26.800; 1963 – 31.000.

Bogoslova tih istih godina bilo je: 1770, 4300, 4500.

To su neki podaci o stanju u misijama i gledanju na misije kroz posljednja dva stoljeća prije Drugog vatikanskog koncila. Vidimo velik napredak u sazrijevanju kršćanske misijske svijesti te razvitak misija nakon ozbiljnog zastoja koji je skrivila (ne)kršćanska Evropa, to jest kršćanske zemlje (vladari, države) koje su se ponijele vrlo nekršćanski i protukršćanski. Navedene činjenice i brojevi pomoći će nam da više shvatimo veličinu novosti koja je nastupila s Drugim vatikanskim koncilom.

O. Mato RUSAN

ZVANJA U MISIJAMA

Važno je istaknuti: u mladim Crkvama u misijama sve više je domaćih (urođeničkih, starosjedilaca) biskupa, svećenika, redovnika i redovnica. Ako to usporedimo sa stanjem prije Koncila, napredak je upravo silan. Evo nekih podataka koji mogu obradovati svakoga tko se zanima za misije.

U Aziji ima:	
560 biskupa	**(domaćih 90 %)**
29.324 svećenika	**(domaćih 85 %)**
5.548 redovn. braće	**(domaćih 95 %)**
95.877 sestara	**(domaćih 95 %)**
U Africi ima:	
481 biskup	**(domaćih 83 %)**
18.353 svećenika	**(domaćih 50 %)**
5.212 braće	**(domaćih 50 %)**
38.579 sestara	**(domaćih 70 %).**

»Srce nek kuca za Isusa i duše!«

Slovenski isusovac o. Jože Kokalj bio je prošle zime u Indiji. Posjetio je još svjež grob o. Ante Gabrića. O tom piše u »Slovenskim jezuitima«. Iz njegova članka još više upoznajemo narod s kojim je o. Gabrić radio, kao i Antinu duhovnost i veličinu te zahvalnu ljubav naroda prema njemu.

NA GROBU O. ANTE GABRIĆA

Četrdeseti dan nakon smrti Ante Gabrića išli smo iz Kalkute na žalobno hodočašće u naselje Mariapolli da bismo tamo – okupljeni oko mjesnog biskupa Linusa Gomesa i isusovačkog provincijala kalkutske provincije – odslužili svečanu misnu žrtvu na grobu pokojnog misionara.

Bio je 30. studenoga 1988, dan nakon ciklona koji je pustošio po južnoj Bengaliji i Kalkuti te u divljanju od nekoliko sati odnio u tim krajevima 500 života, a u zapadnoj Bengaliji, u Bangladešu oko 10.000. Glavnu cestu koja povezuje Kalkutu s južnim krajevima već su očistili, samo smo se još tu i tamo ugibali drveću koje je palo na cestu. Opažali smo posljedice nevremena. Prorijeđeni perivoji, krovovi na tlu, prevrnute tezge... Svagdje se popravlja, pokriva, sijeće, razvoze polomljena debla i grane. Neki koriste prilike te sijeku stabla u državnim šumama. Ljudi na cestama su smrknuti, bez riječi, nemoćni pred sudbinom. Nesreća je dio njihova života. Usprkos svemu zlu nekima se nikamo ne žuri. Njihovi krovovi još dugo će ostati nepokriveni.

Približavamo se selu Malancho, 20 kilometara sjeverno od Mariapollija. Tamo je o. Gabrić izdahnuo, upravo na rubu svoje župe, na putu u kalkutsku bolnicu, u 50. godini svojeg misionarskog djelovanja.

Dolazimo u Kumrokhali, u selo koje je o. Gabrić izabrao za središte župe te mu promijenio ime u Mariapolli – Marijino selo. Tamo je izgradio crkvu, župski stan i dom za siromašne đake. Pozvao je sestre Majke Terezije i pripravio im redovničku kuću (sad je tamo 6 sestara) i bolnicu s dva paviljona za bolesnike. Malo dalje je radionica za izradu obuće. Na području župe živi milijun i po stanovnika. Većinu tvore hindusi. Muslimana je oko 30 %, a katolika samo oko tri tisuće.

Za vrijeme Mise o svećeničkom liku o. Gabrića progovorio je biskup Gomes i provincijal Matthew. U ime župljana zahvalila su mu se tri muškarca, očito duboko žalosni. Poslije Mise molili smo kod groba koji je pokraj crkve iza glavnog oltara. U grob su pri pokopu stavili također pregršt hrvatske zemlje i bočicu vode iz misionareva rodnog kraja Metkovića. Nad grobom će postaviti Marijinu kapelicu, kako je pokojnik želio.

Poslije molitve, kad su se već izduljile večernje sjene, pošao sam s o. Cukaleom u selo. Dva dječaka, protestanti, pripovijedaju kako se o. Gabrić pobrinuo za njihovo školovanje.

Muževi nam pokazuju rižina polja nakon nevremena. Vode ciklona su ih poplavile. Tamo gdje su zlatna polja već požeti, neće biti štete, a gdje je riža još zelena i leži, žetva je izgubljena.

O. Gabrića svi se rado sjećaju. Bio je čovjek za sve, kažu.

– U tom naselju nema nikoga komu o. Gabrić ne bi štogod dao. Nije pitao koje si vjere.

– Što je davao?

– Hodao je po selima i oštrim okom zapažao gdje je prava potreba. Negdje je to bio dotrajali slamnati krov, negdje pak nagnuti bambusovi potpornji. Zatim je kupovao što je bilo potrebno i nama davao.

– A što ste vi dali njemu?

– Slušali smo ga, voljeli smo ga, nadamo se da ćemo ići putem koji nam je pokazao.

»SAD BISMO TREBALI O. GABRIĆA... ON BI NAM SIGURNO POMOGAO«

IZ LJUBAVI PREMA DUŠAMA O. ANTE JE RADOSNO SVLADAVAO SVE POTEŠKOĆE

Na povratku sreli smo skupinu žena. Odmah dolazi na vidjelo njihova tjeskoba:

– Sad bismo trebali o. Gabrića. Ciklon nas je jako oštetio. Od koga da tražimo pomoć? On bi nam sigurno pomogao. Drugi to neće moći. Neće imati ni njegove revnosti. On je nedjeljom imao po četiri Mise...

U NJEGOVOJ SOBI

Drugog jutra posjetio sam Gabrićevu sobu. Pregledavam njegove stvari i – razmišljam. Umro je siromašan, nevjerojatno siromašan. Razdao je štogod je mogao. I svoj je tranzistor darovao. U sobi je nekoliko priprostih komada odjeće koji vise na čavlima, drveni ležaj, stol i stolica, nekoliko polica. Zatim hrpe pisama, znak izvanredne obljubljenosti i marljivosti. Stotine adresa prijatelja i dobročinitelja. Samo iz Australije preko 500 adresa! Na pismima datum primitka i odgovora. Pisma napisana toplo, osobno, s poštovanjem, sa zahvalnošću i obećanjem da će ih se sjetiti u molitvi. Takva su i pisma dobročinitelja.

Pogledam kopiju Gabrićeva pisma od 30. rujna 1988, dvadeset dana prije smrti. Pisano je rukom, a namijenjeno prijatelju svećeniku, »dragom i dobrom fra...« Na kraju pisma čitam: »Ja sam sa zdravljem prilično slabo: astma i srce, pa mi je teško i disati i spavati i hodati, pa čak i čakulati. Ali moje srce još kuca, pa dragi moj, dok kuca nek kuca i iskuca se za Isusa i duše... Puno, puno pozdrava dragom fra..., sestrama i vjernicima, uz obećanje dnevnih molitava i žrtava – odani vam u Srcu Njegovu o. Ante.«

Australska djevojka šalje svoju fotografiju i dar djevojci iz Mariapollija, uz riječi: »Draga sestrice Ana, evo ti tvoja sestrica po Kristu šalje 10 dolara. Pa ti kupi sebi što hoćeš. Ja sam Marija. I živim u Australiji. Hvaljen Isus i Marija. Bog neka te čuva!«

U zasebnom ovitku je o. Gabrić čuvao najosobnije bilješke iz svojih duhovnih vježbi. Naslov: Dobre odluke (od 1940. do 1981). S poštovanjem okrećem stranicu za stranicom...

– Nikada šećera... ni pudinga (1943).

– Strpljivost do posljednje granice. Obzirnost i ljubežljivost i u malenkostima. Kad god možeš, razveseljuj druge (1971).

– Spavati na tvrdom (1954).

– Dvaput tjedno postiti: u utorak i petak (1954).

– Ustati junački i bez oklijevanja – u 3,30 (1954), u 4 s. (1971).

– Ljubi siromašne i bolesne, najsiromašnije, prezirane. Imaj stvarno posebnu ljubav prema njima (1963).

– Godine 1981. je zapisao:

»ON ima za te – svjetlo za svaku sjenu
– nacrt za svako jutro
– ključ za svaki problem
– balzam za svaku bolest.«

Za o. Gabrića nema više ni sjena, ni nacrta, ni problema, ni bolesti.

O. Jože KOKALJ

»LJUBI SIROMAŠNE I BOLESNE, NAJSIROMAŠNIJE, PREZIRANE...« (Osobne bilješke iz duh. vježbi)

O. Nikola Plantić

Piše: Mijo KORADE

Nitko od hrvatskih misionara nije doživio tako neobičnu sudbinu kao zagrebački isusovac o. Nikola Plantić (1720-1777). Nakon završenih studija preko 15 godina djeluje kao profesor i poglavar u tadašnjoj Paragvajskoj provinciji. To područje danas pripada Argentini.

Kada je 1767. španjolski kralj protjerao isusovce iz misija, o. Plantić vratio se u domovinu te djelovao u Zagrebu i Varaždinu. Nakon njegove smrti proširila se u Habsburškoj monarhiji priča da su ga Indijanci u Paragvajskim redukcijama, u kojima inače nije nikad radio, proglasili za kralja Nikolu I, i u našoj se literaturi ta priča prenosila sve do naših dana.

ŽIVOTNI PUT MISIONARA

Nikola potječe iz zagrebačke obrtničke obitelji. Otac mu je bio čizmar. Nikola je bio kršten 2. prosinca 1720. u crkvi sv. Marka. Od trećeg razreda bio je pitomac konvikta sv. Josipa, a kod isusovaca u Zagrebu završio je gimnaziju i prvu godinu filozofije. U isusovački novicijat u Beču odlazi 28. listopada 1736. Nakon studija filozofije u Grazu predaje po godinu dana na gimnazijama u Zagrebu, Varaždinu i Požegi. U jesen 1744. započinje studij teologije u Trnavi, a 1747. zaređen je za svećenika. Poglavari ga određuju za prekomorske misije. Već iste godine odlazi u Španjolsku. Iduće godine otplovi iz Cádiza s 55 drugih misionara, u ekspediciji paragvajskog prokuratora, a madžarskog isusovca o. Ladislava Orosza, za Buenos Aires, kamo sretno stiže na Novu godinu 1749.

Plantić je sigurno, kao i ostali poslani u misije, želio raditi među urođenicima, ali je raspored poslova ovisio o poglavarima. Oni su prispjelim misionarima određivali službe prema njihovim sposobnostima. Tako je Nikola određen za profesorski i odgajateljski rad u kolegijima daleko od redukcijskog područja i ostalih misija među Indijancima. Nakon završene formacije najprije je u Córdobi od 1751. dvije godine kućni ministar zadužen za odvijanje svakodnevnog života. Potom tri godine profesor filozofije, četri godine profesor teologije i napokon dvije godine profesor humanističkih nauka. Možda se u tom poslu osjećao slično kao spomenuti o. Orosz koji je također bio profesor filozofije, a 1730. piše Córdobe prijatelju, riječkom isusovcu Ivanu Urbaniju: »Toliko se stidim da nosim časni naslov misionara, dok ustvari nisam nikakav apostol već glumim filozofa«.

Od 1762. Plantić je u Buenos Airesu prefekt škole i zatim rektor kolegija, a 1766. postaje superior u Montevideu (danas u Urugvaju). Tu ga zatekne izgon isusovaca te u srpnju 1767. bude otpremljen u Buenos Aires, a odande se, u siječnju iduće godine, vraća u Evropu.

PONOVO U DOMOVINI

Vrativši se u rodni grad, Nikola je u zagrebačkom kolegiju prefekt škole, a zatim profesor Sv. Pisma. Od 2. ožujka 1771. je rektor kolegija u Varaždinu. U Varaždinu je dočekao i ukinuće isusovačkog reda. On i nakon toga ostaje u gradu kao hrvatski propovjednik, upravitelj crkve koja je ukinućem reda isusovcima bila oduzeta te ispovjednik sestara uršulinki. Preminuo je 15. lipnja 1777. Pokopan je u kripti župne crkve sv. Nikole.

Nikola se bavio i književnim radom pa je objavio svoje propovijedi pod naslovom: »Pobožna i kratka za vsaki dan meseca premišljanja« (Varaždin 1775), a ne zahtjev hrvatske vlade preveo je na hrvatski jezik latinsku gramatiku koja je, međutim, ostala u rukopisu. U novije vrijeme pronađen je u Argentini rukopis predavanja iz filozofije koja je 1752. u Córdobi održao Nikola, a zabilježio ih je jedan njegov učenik.

Plantićeva subraća misionari svjedoče o njemu da je bio »čovjek otmjen, učen i visoko cijenjen«. Bio je izvrstan profesor, čak i inženjer (vjerojatno je vodio izgradnju isusovačkih kuća), a djelovao je i među Charruas Indijancima koji su živjeli u blizni gradova u kojima je Nikola radio.

IZMIŠLJENA PRIČA O KRALJU NIKOLI

U to vrijeme plodni misionarski rad isusovaca među Indijancima u Južnoj Americi sve

je više izazivao zavist i neprijateljstvo u evropskim liberalnim krugovima koji su širili razne izmišljotine na njihov račun. Najviše kleveta nastaje u vrijeme guaranijskog rata 1752-1756. Taj rat je izazvan promjenom granica između španjolskih i portugalskih kolonija na području Paragvajskih redukcija. Sedam naselja se trebalo preseliti i onda su se Guarani Indijanci oružjem oduprijeli takvoj odluci. Tada je nastala i priča o paragvajskom kralju Nikoli I, kojom se misionare željelo prikazati kao vođe pobune i neprijatelje kolonijalnih vlasti.

Prema raznim knjigama i člancima, koji su se pojavljivali u Evropi, Indijanci su u redukcijama izabrali jednog misionara, po imenu Nikola I, za kralja. On je organizirao samostalnu državu i poveo rat protiv kolonijalne vlasti.

Drugi su pričali da su sami misionari proglasili kraljem jednoga među sobom, treći opet da je kralj bio neki indijanski poglavica itd. U potvrdu toga klevetnici su izradili i širili kovani novac ili medalje s likom kralja-isusovca i natpisom: »Nikola I Imperator Paragvaja«.

Istina je međutim bila da misionari nisu bili začetnici indijanske pobune već su činili sve da je spriječe i smire. A posebna komisija španjolskog dvora utvrdila je nakon rata da isusovci uopće nisu bili krivi za pobunu i rat. Ipak su se bajke o izmišljenom kralju prepričavale širom Evrope još desetljećima.

PLANTIĆ NAVODNI PARAGVAJSKI KRALJ

Tek negdje koncem 18. ili početkom 19. stoljeća počela se u Habsburškoj monarhiji legenda o kralju Nikoli primjenjivati na našeg Plantića. Tako je u raznim oblicima prenose i neki naši ugledni povjesničari i publicisti u prošlom i u ovom stoljeću kao: N. Horvat, I. Kukuljević, Đ. Deželić, T. Simičiklas, S. Srkulj i drugi.

Plantića su navodno, prema jednoj verziji priče, izabrali oko 1754. pobunjeni Guarani za kralja i on je dao kovati novac s natpisom: »Nikola Plantić, Kralj Paragvaja«. Drugi, istina, ne vjeruju u Plantićevo kraljevanje ali pričaju da je nakon izgona iz Amerike bio zatvoren i da ga je oslobodila carica Marija Terezija. Kad je došao u Beč da zahvali carici na oslobođenju, ona ga pozdravi u šali: »Zdravo, kralju i kolega«, i pokaza mu medalje s njegovim imenom koje su joj poslali iz Španjolske. Plantić joj tada ispripovijedi kako je putem čuo za tu priču, o sebi kao kralju, s kojom on nema nikakve veze i da u Americi o tome nitko nema pojma. Carica mu na to priznade da ni ona nije vjerovala u priču. I u novije vrijeme članci nekih novina prikazivali su Plantića kao indijanskog kralja koji je osnovao neku vrstu komunističke države i kao veliki socijalni reformator bio začetnik socijalizma.

Sve te priče o Plantiću kao kralju, reformatoru i o njegovoj audijenciji kod carice nemaju nikakvog povijesnog temelja, kao što je već 1917. dokazao isusovac i povjesničar M. Vanino. Može se ipak objasniti povijesna podloga na temelju koje je u općerašireni legendu o kralju Nikoli bio upleten upravo Plantić. Poznata je bila činjenica da su se upravo misionari iz njemačkih i austrijskih zemalja u početku rata dosta energično protivili selidbi redukcija pa se tako legenda o kralju povezivala s jednim od tih misionara. A glavni je razlog Plantićevo ime Nikola, jer je bio jedini isusovac posljednje generacije njemačkih i austrijskih misionara u Paragvaju s tim imenom.

Plantić je bio cijenjen misionar i zaslužan hrvatski pisac, a priča o njemu kao kralju pokazuje koliko su odjeka u nas imala nedobronamjerna tumačenja uspješnog apostolskog i civilizatorskog djelovanja isusovačkih misionara u Paragvaju.

NEKADAŠNJA ISUSOVAČKA CRKVA I KOLEGIJ U VARAŽDINU

Duhovne vježbe

ZA MLADE U OSIJEKU

U rezidenciji D. I. u Osijeku (Beogradska 27) održat će se dvodnevne duhovne vježbe za mladež (studentsku, srednjoškolsku, radničku ...) **u subotu 17. i nedjelju 18. lipnja.** Prvog i drugog dana duhovnih vježbi početak je u 9, a završetak u 20 sati.

Za sudjelovanje u duhovnim vježbama potrebno se, radi smještaja, prijaviti na adresu: O. STJEPAN KUZMIĆ, Beogradska 27 – 54OOO OSijek, ili na telefon: (054) 26-381.

ZA DJEČAKE U ZAGREBU

U sjemeništu »Augustin Bea« na Fratrovcu održat će se dva tečaja i to:

– od 17. lipnja u 18 sati do 20. lipnja u podne **za dječake sedmog i osmog razreda osnovne i prvog razreda srednje škole.**

– od 21. lipnja u 18 sati do 24. lipnja u podne **za dječake petog i šestog razreda osnovne škole.**

Prijave na adresu: O. MARKO MILIŠIĆ, Fratrovac 38 – 41000 ZAGREB. Telefon: (041) 222-363

Knjige

Knjige o Srcu Isusovu možete naručiti na adresi: UREDNIŠTVO I UPRAVA GLASNIKA SRCA ISUSOVA I MARIJINA ili FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41001 ZAGREB, pp 699. Preporučujemo vam slijedeće:

SRCE ISUSOVO I SUVREMENI APOSTOLAT. O pobožnosti Srcu Isusovu danas govore kardinali, biskupi i svećenici na Međunarodnom svećeničkom kongresu u Paray–le–Monialu i Parizu. Cijena 7.000 din.

SRCE ISUSOVO – SPASENJE SVIJETA, napisao B. Häring. 30 razmatranja o Srcu Isusovu. Cijena 5.000 din.

PUT LJUBAVI ... ŽIVOT PO DUHU, napisao M. Giuliani. Razmišljanja o Božanskoj Ljubavi i Duhu Svetom koji po sakramentima oplođuje duhovni život kršćanina. Cijena 5.000 din.

SRCE ISUSOVO U SUVREMENOM SVIJETU, napisao J. Ladame. Kao što je Ljubav Srca Isusova uvijek prisutna među nama, tako bi naša pobožnost njegovu Srcu trebala uvijek biti živa. Cijena 6.000 din.

ISUS – OBJAVITELJ BOGA LJUBAVI, napisao Mato Zovkić. Bog nam se objavio u osobi Isusa iz Nazareta – kao Ljubav. Cijena 5.000 din.

Na adresi HRVATSKO KNJIŽEVNO DRUŠTVO SV. ĆIRILA I METODA, Tomislavov trg 21 – ZAGREB možete naručiti:

SVETA HRVATSKA, napisao Petar Grgec. Povijesna kronika, reprint izdanje. Cijena 15.000 din.

Knjiga se može kupiti i na adresi: ĆIRILOMETODSKA KNJIŽARA, Kaptol 29 – 41000 ZAGREB.

Na adresi: KNJIŽNICA UPT – 54400 ĐAKOVO, pp 62 možete naručiti:

ŽIVJETI U BOŽJOJ RADOSTI, napisao Joseph de Sainte-Marie. Život i poruka studentice Klare koja se u životu odlikovala besprijekornom čistoćom i življenom vjerom. Umrla je od teške bolesti u 21. godini života. Omot u boji. Cijena 10.000 din.

Kazeta

VICE VUKOV
MAJCI...

Izdaje: HKD SV. ĆIRILA I METODA, ZAGREB

Narudžbe: ĆIRILOMETODSKA KNJIŽARA, Kaptol 29 – 41000 ZAGREB, tel. 275–589

Glasnik 7-8 – dvobroj!

Slijedeći broj Glasnika izlazi koncem lipnja kao dvobroj: srpanj i kolovoz!

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... Gospi od brze pomoći i sv. Ani za sretan porod moje kćeri. – Zahvalna majka i baka Mara T., Nebojan

... Gospi od brze pomoći, sv. Antunu i svima svetima za pomoć u mojim potrebama. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Marica Petrić, Sl. Šamac

... za osobitu milost koju sam od njih primila. – Vjekoslava Vrcan, Makarska

... na svim primljenim milostima. Preporučujem se Majci Božjoj za pomoć da mogu sve svoje boli prihvaćati poput napuštenog Isusa. – Zahvalna čitateljica Glasnika iz Giletinaca

... Majci Božjoj Bistričkoj i ocu Leopoldu Mandiću za mir i Božji blagoslov u našoj kući. – Mijo Terzić, Giletinci

... i Kraljici mira na zaštiti i obrani od različitih neprilika. – Ana Žakić i djeca, Giletinci

... i svima svetima za sve darove a osobito za strpljivost u svakodnevnom životu. – Milka Turković, Giletinci

... i sv. Obitelji za zdravlje, mir i blagoslov u obitelji. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Petar Terzić, Giletinci

... Majci Božjoj od brze pomoći i sv. Leopoldu na svim uslišanim molitvama, te se i nadalje preporučujem njihovoj zaštiti. – Župljanka, Nova Rača

... Gospi iz Loreta i sv. Anti za sretan porod moje kćeri i na svim primljenim milostima. G. R., Primošten

... i sv. Leopoldu Mandiću za sretan porod mojih kćeri i na mnogim primljenim milostima. – Zahvalna majka, Tovarnik

... Isusu patniku s Maslinske gore i Majci Božjoj od brze pomoći na ozdravljenju. – Zahvalna mama, baka i prabaka Vlatka

... na svim primljenim milostima tijekom mojih 87 godina života. Zahvaljujem osobito za 15 unučadi i 20 praunučadi. – Zahvalna baka iz Vranovaca

... sv. Antunu, sv. Leopoldu Mandiću i sv. Maloj Tereziji za zdravlje moje kćeri i unuke. – Zahvalna Anđela, Zagreb

... Gospi Lurdskoj i sv. Leopoldu za mir u obitelji i uspjeh unuka u školi. – Stana Mikić, Golinci

... Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Obitelji i svima svetima na primljenim milostima te se i nadalje preporučujem njihovoj zaštiti. – A. Čekolj, Zagreb

... sv. Josipu i sv. Leopoldu Mandiću na svim primljenim milostima. – Štovateljica, Velika Gorica

... za osjetnu pomoć i poboljšanje zdravlja našega sina. Preporučujemo ga i nadalje njihovoj zaštiti i dobroti. – M. R.

... sv. Josipu i svim svetim zaštitnicima za poboljšanje zdravlja našem ocu. – Obitelj Bratković, Zagreb

... Gospi od zdravlja i brze pomoći te sv. Elizabeti za ozdravljenje kćeri. Preporučujem i nadalje svoju obitelj njihovoj zaštiti. – Zahvalna vjernica K. K.

... i sv. Ani za sretan porod kćeri Maje. – Njezini roditelji, Senj

... sv. Leopoldu i svima svetima na primljenim milostima. – Danica Šolić, Senj

... sv. Obitelji, sv. Antunu, sv. Leopoldu Mandiću i svima svetima na primljenim milostima. Njihovoj zaštiti preporučujem svoje dijete, sebe i sve ukućane. – Zahvalna Katarina B, Sisak

... Majci Božjoj Dolskoj i dušama u čistilištu za uspješan oporavak nakon teške ozljede Josipa Štimac. – Zahvalna Milica Klemenić, Pribić

... Majci Božjoj Dolskoj, dušama u čistilištu i papi Ivanu XXIII za ozdravljenje moje rođakinje Ivke Štimac. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Zahvalna Milica Klemenić, Pribić

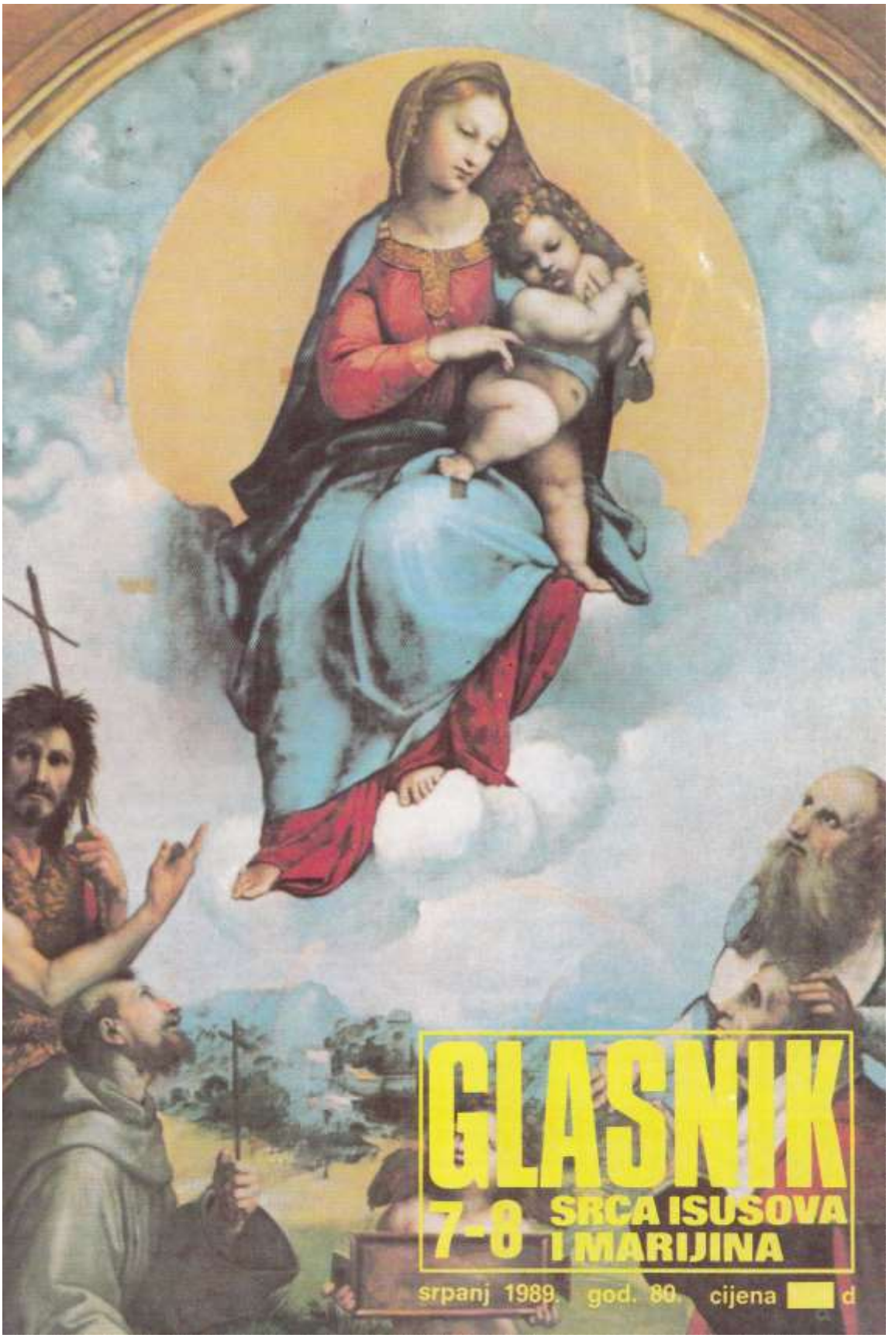
... Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Leopoldu Mandiću na ozdravljenju i svim uslišanim molitvama tijekom mojega života. – Zahvalna Ljubica Lasić, Carevdar

... sv. Antunu, sv. Tereziji i sv. Leopoldu na primljenim milostima. – Slavica B, Banja Luka

... Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Josipu na ozdravljenju mojega djeteta. Preporučujem i nadalje njihovoj zaštiti sve naše potrebe

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

7-8 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

srpanj 1989. god. 80. cijena [redacted] d

MADONNA DI FOLIGNO
(Naslikao: Raffaello Santi)

LJETNI DNEVI
PRED LICEM SVJETLOSTI
ZANIJEMITI
NIJEMIM BITI
(M. SPAHIJA)

Molitva Bogorodici

Predobra prečista gospođo Vladarice (Kraljice)
Bogoroditeljko,
primi ove časne darove koji se jedino tebi priliče
od nas, nedostojnih slugu tvojih.
Ti, najjača među svim pokoljenjima,
pokazala si se uzvišenijom od svih nebesnika
i zemnika.
Budući da je preko tebe Gospod silâ došao među nas,
po tebi smo upoznali Sina Božjega
i po tebi nam je dano biti pričesnicima
njegova svetoga Tijela i njegove prečiste Krvi.
Zbog toga si blažena iz pokoljenja u pokoljenje,
Bogom si blažena
jer si sjajnija od kerubina
i časnija od serafina.
I sada, preslavna presveta Bogorodice,
ne prestaj se moliti za nas nedostojne sluge tvoje:
izbavi nas od svakojakih zlih pomisli
i od svih nevolja,
sačuvaj nas bezbrižne od svih štetnih vražjih nasrtaja.
Zaštiti nas svojim molitvama
da ne budemo osuđeni na koncu našega života,
već da, spašeni po tvojem zagovoru i pomoći,
uzmognemo davati slavu, hvalu, zahvaljivanje
i klanjanje
za sve, u Trojstvu jedinomu Bogu i Stvoritelju svega,
sada i vazda i u vijeke vjekova.
Amen.

(Hvalospjev Presvetoj Bogorodici, iz istočne crkvene tradicije)

GLASNIK Srca Isusova i Marijina

- Osnivač i izdavač: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, Zagreb, Palmotićeva 31.
- Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec.
- Tehnički urednik: Ivan Vitez.
- Uredničko vijeće: Josip Antolović, Stjepan Kuzmić, Zvonimir Majić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner, Ivan Vitez i Zvonko Vlah.
- Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710.
- Tisak »Plamen«, Slavonski Brod.
- Cijena je otisnuta ispod »Sadržaja«. Poštarina je plaćena u gotovom.
- Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Dugo i toplo ljeto opet je pred nama. Neki ga jedva čekaju da, obave posao godine, neki pak da imaju najduži odmor, a svi će, izgleda, imati dosta briga jer bezbrižna vremena pripadaju prošlosti. Cijeli veliki svijet postao je zajedničko pretijesno dvorište. Jedni u njemu očajavaju zbog odlaska svojih idola, drugi napokon počinju disati jer nestalo je tirana. Trgovi postaju bojišta, ceste stratišta, domovi zgarišta. Sve se to dešava kad je tuđi život jeftiniji nego moj, kad je drugi uljez jer se rodio a nije me pitao, kad ja imam više prava jer je moj mit slavniji, kad se ističe načelo da mira neće biti dok mi ne budemo svoji na svome premda smo svi na tuđem. Cijeli je svijet postao kao ulica prepuna stranaca gdje nitko nikoga ne razumije. Veći vikači u vrevi nipošto nemaju i veće pravo nego samo jače grlo, a sramota je svih ako prolaze slijepi kraj prosjaka. Kršćanin ne smije iz te vreve pobjeći u pustinju da se oslobodi suluda svijeta i uživa mir. Naprotiv! On mora ostati a ne bučiti, mora učiti a ne halabučiti, mora svjedočiti a ne suditi, mora ljubiti da bi postao gubitnik koji dobiva. Kršćanin mora svima služiti kao velika svijeća u povorci preduskrsne noći, da bi svi ljudi mraka imali na kome upaliti svjetiljke svoga života i tako mogli poći usuret Gospodinu koji dolazi. Kako je teško biti kršćanin – živo svjetlo Evanđelja!. A ipak, bez njega bi zavladao mrak u kojem bi ljudi jedni druge gazili a svi bi u smrt silazili. Kad vas shrva napor, potražite osvježenje u Glasniku. Raznolika je sadržaja kao rijetko kad, a bit će vam za dva mjeseca jer slijedeći dolazi koncem kolovoza. Dotle vam želimo sretno i toplo ljeto puno dobrote!

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

SRPANJ 1989.
GOD. 80. KOLOVOZ 1989. BR. 7-8

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 220
SRCE ISUSOVO, SUSRET S OTKUPITELJEM, S. Bošnjak 222
ZA SVE PATNIKE, OSOBITO ZA NEIZLJEČIVE BOLESNIKE, P. Galauner ... 224
MOLI SE OCU SVOME U TAJNOSTI!, R. Brajičić 226
ABRAHAMOVA KUŠNJA, R. Brajičić 227
ZA VEĆE MEĐUSOBNO POŠTIVANJE I SOLIDARNOST MEĐU NARODIMA, NAPOSE U LATINSKOJ AMERICI, P. Galauner 228
SIMBOL SRCA, J. Antolović 230
MOJA DOMOVINA, R. Grgec 232
NAJDRAŽI DAR ZA MAJČIN DAN, J. Jezerinac 233
LIKA I KRBAVA – 300 GODINA SLOBODE, TINO 234
OBITELJSKA MOLITVA, S. Bošnjak ... 236
USPOSTAVA DVANAESTORICE, M. Nikolić 238
BRAK I SPOLNOST, V. Vider 240
MARTA LEGENDA, IVNA 242
ZAŠTITNIK DJEVOJAČKE ČASTI, F. Višnjić 243
ZA MISIJE NAJZNAČAJNIJI KONCIL, M. Rusan 244
PISMA NAŠIH MISIONARA 246
IGNACIJE SZENTMARTONY, M. Korade 248

CIJENA GLASNIKA **Do 31. ožujka bila je 1700 din po komadu. Nakon toga do 30. lipnja bila je 2000 din po komadu.**

OD 1. SRPNJA DO 30. RUJNA bit će 2300 din po komadu za sve neplaćene primjerke od ranije i za unaprijed. Od 1. listopada bit će po 2600 dinara do konca ove godine. Novac šaljite preko banke na naš žiro račun pod nazivom: »Zagrebačka banka«, Zagreb, 30101-620-16 s pozivom na broj 012102 2340072984 uz neizostavnu naznaku: GLASNIK SIM, Zagreb, Palmotićeva 31

Hvala na pismu

ZAR MORA BITI TAKO?

Moje je selo veliko i lijepo, ali su ljudi okrutni. Ogorčena sam zbog onoga što se u njemu zbiva. Evo o čemu se radi. Prije sedam godina dobili smo dobrog i marljivog svećenika, ali to skoro polovici sela nije dovoljno. Ogovaraju ga i kuju protiv njega surove spletke. On to zna i, kako čujem, odlučio je da zatraži premještaj. Sve me to navodi na razmišljanje.

Mnogo ima kod nas sela koja mole da dobiju svećenika i ljudi bi bili sretni da ga imaju u svojoj sredini, a mi svojega gonimo. Izgleda da bismo ga tek onda naučili cijeniti kad ga ne bismo imali, kad bi nam nedjelje prolazile bez svete Mise, kad bi starci i starice umirali bez svetih sakramenata, kad bi nam djeca i mladi rasli bez pouke kao divljake.

Naš je svećenik uistinu bio marljiv te se brinuo za duhovno i materijalno dobro župe. Redovito nam drži lijepe propovijedi, drži vjeronauk, širi pobožnost Srcu Isusovu, puno ispovijeda za prve petke u mjesecu, obnovio je crkvu izvana i iznutra, ali svima se ipak ne sviđa. Često se pitam, kakav li bi to bio svećenik koji bi nam bio svima po volji? Takvog je nemoguće naći. Ja se molim za njega i za sve svećenike da budu dobri Božji sluge pa će biti i naša dobra braća, prijatelji, učitelji, savjetnici, predvodnici, pravi duhovni vođe. Ne umišljam si da sam nekakvo nevinašce, ali se ipak bojim sutrašnjice. Mladi slabo mare za Boga i za Crkvu, ne poštuju ni sebe ni nas starije. U narod se uvlači mržnja i svađa. Ljudi se za bud što psuju i proklinju, pijanstvo i bludnost kao da više nisu grijesi. Svega toga ima i u našoj župi, iako ima i onih pravih, poštenih očeva i majki, savjesnih ljudi, dobrih mladića i djevojaka, drage i dobre djece. Takvi su i zaslugom sadašnjeg župnika koji se puno trudio da budemo svi takvi. Eto, neki kao da baš to ne žele, i žao mi je da radi takvih ode.

Eto sam vam se izjadala, a na koncu želim pozdraviti i vas i sve čitatelje Glasnika preporučujući se svima u molitve.

B. G.

Za Petrovo ove godine, kako je to već običaj, redit će se mladi leviti za svećenike, a onda će biti lijepa mladomisnička slavlja po župama odakle već potječu. To su nezaboravni dani svakog svećenika, njegovih najbližih i njegove rodne župe. U čestitkama koje prima svi mu izražavaju i želju da ustraje. To je znak da postoji svijest o teškoj i odgovornoj svećeničkoj službi. Takva ona uistinu i jest. Teška ali slatka onome koji se sav preda Isusu i dušama u službu.

Ovog ljeta i mnogi će župnici dosadašnju župu predati drugome, a sami će poći na novo polje rada s dušama. Što sve doživljava svećenik u takvim časovima i danima najbolje zna on sâm. Gdjekad je to rasterećenje za njega i za dosadašnju njegovu župu, a gdjekad suze očituju kako nas život i ideali zbližuju. Nova župa uvijek je nova šansa za svećenika, a novi župnik je nova šansa za župljane. Sigurno je da nijedan svećenik ne očekuje da će mu rasti samo ruže bez trnja, ali nijedan ne bi želio da mu na trnju ne procvate baš nijedna ruža radosti i uspjeha. Najljepša takva ruža koja ga već mora dočekati jest lijep prijem Božjeg naroda kome je poslan. Dalje će sve ovisiti o onome što mi ljudi u sebi jesmo ili nismo: iskreni ili neiskreni, karakterni ili nekarakterni, željni istine ili hladni, velikodušni ili koristoljupci... Bilo bi zanimljivo o ovoj stvari čuti svećenike i vjernike. Javite se!

UREDNIK

Objavljujemo jedan oglas koji bi mogao mnoge zanimati. Tko bude želio pisati dotičnome mladiću, neka pismo pošalje u duploj koverti na uredništvo Glasnika. Na vanjskoj koverti je naša adresa, a na nutarnjoj na kojoj mora biti i propisna marka nemojte pisati ništa. Mi ćemo napisati adresu dotičnog mladića i tako mu pismo poslati uz zajamčenu diskreciju. Evo oglasa:

– Katolički mladić od 29 godina, SSS, aktivan vjernik, porijeklom sa sela, mirne naravi, jednostavan i osjećajan, lijepa izgleda, u radu pedantan; želi upoznati djevojku sličnih osobina i čiste prošlosti iz unutrašnjosti Hrvatske, iako nije isključivi uvjet. Ako želi poznanstvo, neka mi piše preko uredništva Glasnika.

OPATIJSKA MADONA UZ CRKVU SV. JAKOVA

Pred Marijom

Uznesena si, Djevice Marijo,
k vječnoj Te slavi uzdignu Bog.
Uz prijestolje Božje ljepotom blistaš,
dobrota zrači iz bića Tvog.

U Kraljevstvu Božjem mira i sreće
pjeva Ti bezgrešnoj anđela kor,
oko Tvog Sina, Spasitelja svijeta,
klanja se nebo, ugodnika zbor.

Milosne zrake rasipaš na nas,
s nebeskih visina moliš za nas,
utri nam pute k Isusu Kristu,
On je naš život, istina, spas.

Okrunjena Ti si za Kraljicu mira,
za Majku nam dade Te svevišnji Bog,
u ovoj doli patnje i boli
grije nas ljubav, žar srca Tvog.

Božena KRUZ

Oče naš, hvala Ti!

Oče naš, koji jesi na nebesima,
i prisutan u svakom času našeg života,
neka Tvoje ime bude sveto, a ne naše,
u svakoj riječi i u svakom djelu
našeg života!

Budi volja Tvoja kako na nebu
tako i na zemlji,
a ne naša.
Budi volja Tvoja,
osobito u tužnim časovima
našega bivstvovanja.

Kruh naš svagdanji daj nam danas,
i nauči nas živjeti ponizno,
nauči nas darivati širokogrudno
da naša braća imaju što im je potrebno.

Oprosti nam dugove naše,
uvrede koje smo Ti nanijeli,
kao što i mi opraštamo
onima koji su nas uvrijedili.
Hvala Ti za Tvoje vječno milosrđe!
Daj nam, milost da ga uživamo
sa svojom braćom.

Ne uvedi nas u napast,
nego nas u svakom času života
izbavi od zamki i lukavštine Zloduha.
Izbavi nas od Zloga,
i budi naša Snaga, naš Duh, naše Srce,
svemožni Bože!
Daj da sav naš život,
koji proizlazi iz Tebe,
bude život ljubavi i svetosti! Amen.

Francois ZANNINI
(Preveo: Felix VIŠNJIĆ)

Srce Isusovo, susret s Otkupiteljem

Štovanje Srca Isusova, kao izraz vjere u Isusa Krista, prvenstveno je štovanje Otkupiteljeve osobe. Ta osoba – Bogočovjek – ljubi nas svojim bogočovječanskim Srcem i objavljuje nam ljubav Presvetog Trojstva. U znaku srca predstavlja se čovjeku Krist, Bog i Čovjek, u svom sjaju i snazi Onoga koji je pobijedio smrt. (Rim 1,4) Srce Isusovo znak je osobe Riječi koja se utjelovila. Pobožnost prema Srcu Isusovu jest susret s osobom Sina Božjega.

ŠTUJ SRCE ISUSOVO DA UPOZNAŠ LJUBAV!

Koju ulogu može danas imati štovanje Srca Isusova u duhovnom životu kršćanina?

Prije svega pomaže mu da bolje upozna ljubav Božju. Bog koji se objavljuje u ljubavi Kristovoj jest Ljubav. (1 Iv 4,8)

Daruje se za ljude! Štovanje Srca Isusova pomaže preobraženju čovjeka. U svijetu materijalizma, u svijetu kojim zavladaše »kamena srca« nema prave ljubavi. Gotovo nitko nikoga ne trpi, nitko nikome nije više brat, nego vuk. Dobiva se dojam da se sve ukočilo od mrtve, hladne materije. Rijetko se čuje da ljudi jedni drugima opraštaju, da jedni drugima iskazuju ljubav. Isus je na križu pokazao svoju neizmjernu ljubav. Oprostio je čak i svojim ubojicama. Postao je NAŠ MIR I POMIRENJE! On traži od nas da ga slijedimo u ljubavi, »primjer sam vam dao«, da i mi opraštamo svojim neprijateljima, a svatko ih ima.

Isus traži da molimo za svoje neprijatelje jer i oni su »djeca Oca nebeskoga«. (Mt 5, 23-24; Mt 5, 43-48) Kršćanin, koji promatra Srce Krista punog milosrđa za grešnike, traži da i mi opraštamo bezbroj puta. (Mt 18, 21) Isus traži da dobro vraćamo za zlo, da nastojimo grešnika obratiti od njegova zlog puta.

VRIJEME BEZ SRCA JE VRIJEME ZAROBLJENO GRIJEHOM

Naše vrijeme nazvano je »vrijeme bez srca«. Zašto je tako? Zato što su se ljudi udaljili od Srca Isusova. Nekoć se Srce Isusovo štovalo skoro svuda u katoličkom svijetu. U kućama bijaše kip ili slika Srca Isusova. Obitelji su se posvećivale Srcu Isusovu i odlučivale služiti mu uvijek i iskreno. Prvog petka su se ispovijedali i primali Srce Isusovo u sv. Pričesti i tako su se s Kristom najuže povezivali. Molile su se Litanije Srca Isusova javno i privatno. Na prve petke obavljao se i blagoslov s Presvetim Sakramentom. Posebice u lipnju, mjesecu Srca Isusova, cvijeće oko kipova i slika Srca Isusova pokazivalo je da u srcima vjernika živi Kristova ljubav. Zazivalo se Božansko Srce da zavlada svim ljudskim srcima, svim obiteljima, selima, gradovima i zemljama...

Prošli rat otrovao je ljudska srca te se ona udaljiše jedna od drugih, pa i od Srca Isusova. I sve više je jada i nevolje po svijetu. Sav svijet je zatrovan, zaslijepljen svojim grijesima, posebice mladenačkom razuzdanošću, grijesima pobačaja i kontracepcije, psovke, mržnje i sebičnosti. Sve to zamaglilo je ljudska srca i taj »svijet u tami« sve se više udaljuje od Srca Isusova.

Srce Isusovo vapije danas više nego ikada prije da mu se svijet vrati, a to znači da se otrese svakovrsnih grijeha koji su ga sapeli, zatrovali i okovali, da ljudi opet počnu misliti na život s Kristom, na smrt u pomirenju s Bogom, na vječnost koja ih čeka.

Često se vidi kako je mladež iscrtala srce po zidovima, po knjigama, svuda, ali taj znak, nažalost, povezan je s grijesima seksualnog iživljavanja jer svijet više ne zna što je čista ljubav. Bog želi obratiti i izliječiti bolesna ljudska srca. (Dj 7, 51) Želi nam dati »novo srce«, a da odbacimo srce kameno. (Ez 36, 26)

ISUS SE PREDAO IZ LJUBAVI DA BISMO ŽIVJELI. SVECI SU GA SLIJEDILI

Isus je dobri pastir koji ljubi svoje stado i daje za nj svoj život. (Vidi Iv 10, 13-15) One koji su spremni poziva u svoju školu (Vidi Mt 11, 28), da svi uzljube Boga i bližnjega

svoga u milosrdnoj ljubavi. (Vidi Mt 22, 37-39) Sa svojim Duhom Isus nam daje ljubav, a to je Srce Isusovo. (Vidi Rim 5, 5) Srce Isusovo bijaše probodeno na križu zbog ljudskih grijeha. (Vidi Iv 13, 34) Svojom mukom, svojom smrću Isus je platio Ocu nebeskom veliki dug zbog ljudskih grijeha, otkupio je sve ljude da ne propadnu zauvijek...

Sveci Božji to su dobro razumjeli i provodili u životu želju Srca Isusova. Ljubili su čisto, žrtvovali se do kraja!

Sveta Katarina Sienska širila je štovanje Srca Isusova, isticala je svuda ljubav Krista Otkupitelja. Kao mlada djevojka povjerila je svom duhovnom vođi da osjeća, da čuje kucaje Srca Isusova koje je zabrinuto za spasenje svijeta. Čitavog života se borila protiv oholosti i tvrdoće srca i tako se po Srcu Isusovu posvetila i stigla u Kristovo kraljevstvo...

U BAZILICI PRESVETOG SRCA ISUSOVA U PARIZU, NA MONTMARTRU, SV. OTAC JE NAVIJEŠTAO BOGA KOJI LJUBI ČOVJEKA

Sveta Margareta Marija Alacoque i sveta karmelićanka Terezija Margarita Redi postupiše kao i sv. Katarina Sienska. Širile su svuda ljubav i štovanje Srca Isusova koje se iscrpilo od ljubavi prema ljudima i zadnju kap krvi prolilo za njih na križu. Isus je pozivao svoje da ostanu u njegovoj Ljubavi. (Vidi Iv 15, 9) Govorio je kako nema veće ljubavi od one kada netko žrtvuje svoj život za svoje. (Vidi Iv 15, 13)

Poznati moralist sveti Alfonz Liguori napisao je devet razmatranja o Srcu Isusovu i veli: Pobožnost prema Srcu Isusovu znači klanjati se Kristu kao Bogu–Čovjeku, Otkupitelju, Spasitelju i Sucu! Te njegove meditacije, ta razmatranja pridonijela su mnogo u širenju pobožnosti prema Srcu Isusovu. (Valjalo bi ih prevesti na hrvatski jezik!)

Engleski kardinal Newman širio je svuda pobožnost prema Srcu Krista, Otkupitelja svijeta.

Obraćenica na katoličku vjeru Gertrud von Le Fort (1925) napisala je u obliku litanije potresni spjev o Srcu Isusovu koje nas je ljubilo do kraja, do smrti na križu.

Obraćenici su u životu nakon obraćenja najčešće tako privrženi Bogu da postiđuju one koji su od djetinjstva kršćani, ali ne žive potpuno kršćanski. Gledajući kako na ovom svijetu koji je pokušao živjeti bez Boga biva sve mračnije, vratimo se k Svjetlu Božjem. Vratimo se Srcu Isusovu koje je Put, Istina i Život da svijet ne bude više »bez srca«. Odazovimo se pozivu pape Ivana Pavla II koji sve poziva na širenje Evanđelja u svijetu. Uputimo se k Srcu Isusovu, izvoru i jamstvu našega preporoda.

Srećko BOŠNJAK

Za sve patnike, osobito za neizlječive bolesnike

Patnja je trajni i bolni pratilac čovjeka na njegovu povijesnom hodu, a priključila mu se kod izlaska iz zemaljskog raja. Čovjek može patiti i dušom i tijelom. Teška patnja često je nerazumljiva, a još češće nepodnosiva samoj žrtvi i njezinoj okolini. Upravo zbog vlastite nemoći patnik je često povjeren brizi drugih osoba.

ČOVJEK I PATNJA

Stojeći pred zagonetkom patnje ljudi gdjekad potraže odgovor i na krivim putovima, kao što je eutanazija (bezbolno skončanje života samo da se skrate muke). Ovog proljeća savjest svijeta bila je potresena zbivanjem u jednoj bečkoj klinici gdje su bolničke sestre tajno ubijale bolesne starce.

Kristov križ, jednom zasađen na Kalvariji, ostaje trajno nazočan u svoj ljudskoj povijesti i daje potpuno drugačije rješenje. U njegovu svjetlu čovjekova patnja ima otkupiteljsku vrijednost jer se može sliti i sjediniti s Kristovom žrtvom na križu. O tome nam govori i sv. Pavao: »Sada nalazim radost u patnjama koje podnosim za vas – i tako u svome tijelu dopunjujem što nedostaje Kristovim mukama – za Tijelo njegovo, koje je Crkva.« (Kol 1, 24) Patnja može, dakle, imati veliki smisao koji nazrijevamo u Kristu patniku. Iz Kristova križa izvire uvijek nova snaga koja osposobljava sve patnike svijeta da mogu prihvatiti svoje patnje i izdržati u njima sve do kraja, do konačne preobrazbe u Kristu. Ipak čovjek, kao razumno biće, stalno traga za mogućnošću smanjenja patnje i suzbijanja bolesti koje ga tako često i tako bolno opterećuju. Nažalost život donosi uvijek nova iznenađenja.

ČOVJEK I SIDA

Čovjek se nalazi pred mnogim neriješenim problemima. Danas je takav problem bolest AIDS ili SIDA. Čovjek se osjeća ugrožen i sve do sada je bespomoćan.

SIDA (prema francuskom: Syndrome d'Immuno-Déficience Acquise) ili AIDS (prema engleskom: Acquired Immune Deficiency Syndrome) jest bolest koju prouzrokuje virus koji nazivamo VIH (Virus d'Immuno-déficience Humaine). Prodrijevši u ljudsko tijelo, taj virus napada obrambenu sposobnost koju ono ima u borbi protiv bolesti. Osoba koja je zahvaćena SIDOM može umrijeti od raka, upale pluća ili živčane rastrojenosti. SIDA oduzima organizmu otpornost prema bolestima kao i mogućnost liječenja.

Od zaraze do prve pojave bolesti može proći i do pet godina, a da čovjek to i ne zna. Toliko vremena treba da se razori obrambeni sistem organizma, a za to vrijeme zaražen čovjek može taj virus prenijeti i na druge iako sam toga nije svjestan. Prema podacima Svjetske organizacije za zdravlje (OMS) u godini 1987. bilo je 75.315 slučajeva oboljenja od SIDE. Računalo se da će se u godini 1988. pojaviti 150.000 novih slučajeva te bolesti.

Za vrijeme svibanjskog putovanja sv. Oca po Africi čuo se među inim vijestima i podatak o postotku novorođenčadi koja se u jednoj od tih zemalja rađaju sa SIDOM. Taj postotak, nažalost, nije malen.

Čovjek se može zaraziti SIDOM i bez svoje krivnje. Ne mora to uvijek biti posljedica neurednog života. Oni koji se posvećuju brizi oko tih bolesnika moraju poduzimati mnoge mjere opreza. Jedan neoprezan ubod ili rez može prenijeti virus u organizam. Za sada još nije pronađen djelotvoran način liječenja od SIDE, niti ima uspješnog cjepiva protiv te bolesti.

Osoba koja je zaražena SIDOM mora se neminovno suočiti sa smrću i to nakon više mjeseci fizičkih i duševnih muka. Jasno je da upravo te osobe trebaju našu molitvu. One trebaju i primjerenu njegu, duhovnu pomoć, savjet i ohrabrenje.

PRIMJERI NAJHRABRIJIH

Majka Terezija je i u toj vrsti ljudske bijede, koja je stvarna prijetnja suvremenom društvu, osjetila Božji poziv. Preuzela je sa svojim

sestrama brigu i za takve bolesnike. Ona se nalazi među prvima koji su nastojali da se ti bolesnici ne potisnu na rub društva i da ih ne prepustimo njihovoj vlastitoj tragediji.

Kao članovi Apostolata molitve molit ćemo u ovom mjesecu da svi ti bolesnici snagom milosti prihvate svoju bolest i da ne klonu duhom. Molit ćemo da uvide da oni i po toj patnji mogu sudjelovati u Kristovim mukama za vlastito otkupljenje i za spasenje cijeloga svijeta.

Prije 100 godina, 15. travnja 1889, umro je o. Damjan de Veuster, poznat kao dobrovoljni apostol gubavaca na otoku Molokaju koji je bio rezerviran za neizlječive bolesnike. Imao je tek 49 godina kad je umro. Posljednjih 16 godina života proveo je među gubavcima. Kao svetac naših vremena on nam pokazuje što treba raditi i kako treba moliti za ono mnoštvo ljudi koje je, opterećeno neizlječivim bolestima, bez nade u ozdravljenje.

RIJEČ PASTIRA, OHRABRENJE BOLESNIKA

Sv. Otac Ivan Pavao II. na poseban način upravo taj dio čovječanstva nosi u svom srcu. Nastoji ga ohrabriti i otkriti mu najdublji smisao njegovih muka. U jesen 1987. posjetio je misiju »Dolorès« u San Francisku u Kaliforniji. U katedrali Žalosne Gospe bilo je među prisutnima dosta bolesnika koji su bili zaraženi SIDOM. Tom prigodom, među ostalim, rekao im je i ovo: »Želim vam govoriti o ljubavi Božjoj koja obuhvaća sva stvorenja. Sv. Ivan govori: 'U ovome se sastoji ljubav: nismo mi ljubili Boga, nego je on ljubio nas i poslao Sina svoga kao žrtvu pomirnicu za naše grijehe'. (1 Iv 4, 10) Najveći dokaz Božje ljubavi očituje se upravo u tome što nas on ljubi sa svim našim slabostima i nevoljama. Ljubav Kristova je jača od grijeha i smrti. Radosna vijest ljubavi Božje koju vam danas navješćujem jest: Bog vas ljubi vječnom ljubavlju. On vas ljubi u Isusu Kristu, svome Sinu.

Bog vas sve ljubi bez razlike i ograničenja. On ljubi vas koji ste bolesni, koji trpite od SIDE ili od bolesti koje su povezane sa SIDOM. On ljubi roditelje i prijatelje bolesnika i one koji se brinu za vas. On nas sve ljubi bezuvjetnom i vječnom ljubavlju.«

Molimo i mi da patnici svijeta sačuvaju nadu, da ne zdvajaju u svojim bolima i da im Kristov križ bude svjetlo i izvor snage. Neka se patnja svijeta, svih ljudi i svakog pojedinog čovjeka slije u rijeku Kristove otkupiteljske ljubavi. Molimo da se upravo po patnji tolikih ljudi – često puta najnevinijih – potpunije ostvari Kristovo otkupljenje u ove naše dane, u ovom našem naraštaju. Tu molitvu donesimo pred Božje prijestolje u zajedništvu s Marijom!

Nakana naših biskupa:

ZA ČEDNO ODIJEVANJE UVIJEK I SVAGDJE

Način odijevanja odraz je izvjesne kulture i civilizacije. Odijevanjem se očituje i određeni stav prema tijelu i shvaćanje čovjeka. U općem previranju vrednota i odijevanje je doživjelo velike promjene. Čovjek se danas oblači mnogo slobodnije, a često i puno jednostavnije, pa i siromašnije, osobito mladi. Problem zapravo nastaje kad su u pitanju etičke vrednote. Ne smijemo zaobići ni krepost čednosti, a niti osobno dostojanstvo i svjetovnih i duhovnih osoba. To osobno dostojanstvo vezano je i uz službu i poslanje koje čovjek ima u društvu ili u Crkvi. No i to je relativna stvar podložna kulturnim previranjima u kojima se lako prijeđe i granica časnog. Ipak postoji u čovjeku kršćaninu jedan zdrav osjećaj za granice i za izvjesne obveze koje treba poštivati, uvijek i svagdje, pa i u odijevanju.

Pretjerano razgolićavanje svakako nije indiferentna pojava. Roditelji se osjećaju nelagodno kad izvedu svoju djecu na plažu. U našim turističkim mjestima, ali ne samo u njima, sve više prevladavaju pretkršćanski ili nekršćanski oblici društvenog vladanja koje ne zna cijeniti pravo dostojanstvo tijela kako ga zastupa kršćanstvo.

Uvijek i svagdje budimo svjedoci jednostavnog i siromašnog Krista koji nikada i nigdje ne bježi u anonimnost, nego svagdje nastupa kao Sin Očev i Spasitelj svijeta.

Teško je odrediti norme u današnje vrijeme, ali svi moramo poraditi na tome da u sebi sačuvamo zdrav kršćanski osjećaj za mjeru, za čednost i za osobno dostojanstvo. Kršćanin ništa ne radi bez molitve. Molitvom zazivamo svjetlo Duha Svetoga na sebe i na cijeli Božji narod da spoznamo svoje dostojanstvo i steknemo Kristov osjećaj i mjeru za život. U tom duhu moramo odgajati djecu i mladež i u obiteljima i na vjerskim poukama.

Petar GALAUNER

Moli se Ocu svome u tajnosti!

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Jean-Marie Chevignard (Žan-Mari Ševinjar) se rodio u Dijonu (Dižonu), u Francuskoj 1909. Položio je svečane zavjete u redu sv. Dominika 1927. Njegov se duhovni nauk temelji na ozbiljnom teološkom studiju. Imao je nešto od nadahnuća sv. Dominika koji nije htio imati druge duhovne nauke doli one sadržane u Sv. pismu. Jednostavnim jezikom predao nam je neku vrstu pravila kršćanskog života u kojem odsijeva duh prvotne Crkve.

Kažemo da treba gajiti intimnost s Bogom, piše on. Međutim, smijemo li uporabiti riječ »intimnost« kad se radi o našoj vezi s Bogom? Kako možemo mi grešnici, uronjeni u tamu ovozemne stvarnosti, sanjati o intimnosti s Bogom? Pa i u slučaju da je ona dopuštena nekim rijetkima, privilegiranima, kako većina ljudi zauzeta borbom za goli opstanak može na nju misliti?

Ipak, treba čvrsto držati: »Naš nas je Gospodin učio da je volja njegova Oca da sa svakim od nas podržava osobne veze vjere i ljubavi. Savez koji hoće s ljudima sklopiti, njegovo Kraljevstvo koje hoće uspostaviti, u ljudskim je srcima. A što to drugo znači nego htjeti uspostaviti intimnost? Ne bojmo se to reći i opet iznova kazati: Sve je u kršćanstvu usmjereno prema tom osobnom saobraćaju s Bogom. Ako to nije tako, ako je to još uvijek samo nešto što želimo, mi se još nalazimo pod jarmom Zakona a ne u slobodi Duha Svetoga i ljubavi. Bog je još uvijek za nas zakon ili moralni zahtjev, više ili manje težak i mučan. On još nije osobni kojeg nam je naš Gospodin došao objaviti. On još nije nastanjen u našem srcu.«

A zašto? Treba se sjetiti velike riječi sv. Ivana koja je posljednja riječ kršćanske Objave: »Bog je ljubav«. (Iv 4,16) »Bog je tako ljubio svijet da je poslao svoga jedinorođenog Sina na svijet...« (Iv 3,16) »Po tom smo spoznali ljubav što je on za nas dao svoj život.« (1 Iv 3,16) »A mi smo upoznali ljubav koju Bog ima u nama i vjerovali u nju.« (1 Iv 4,16) To mi ozbiljno vjerujemo ako kažemo da smo kršćani.

Dakle, ako je Bog ljubavi pohodio svoj narod utjelovivši se, otkupio ga križem, hrani Euharistijom, boravi u našim dubinama – zašto ne bismo došli s njim u vezu tamo gdje se on nalazi? To znači posvuda: u našim crkvama, u našim svetohraništima, u dubini nas samih kao i u dubinama naše braće i to kad smo radosni i kad smo žalosni, kad se osjećamo slobodnima i kad smo sapeti obručem briga. Zašto se ne bismo navikli strpljivo s njim razgovarati, a i šutjeti pred njim? Zašto ga ne bismo ljubili kao što on nas ljubi, zašto ne bismo trpjeli s njim i svaki čas crpli iz njega onu njegovu čudesnu i božansku ljubav koju od nas mole sva naša braća? To nije nikakav opasan nauk ni privilegij duša koje su se povukle iz svijeta. To je snažna i bitna Kristova objava dana svima koji u nj vjeruju. Jer, na poslijetku, poteškoća je u ovome: Treba se usuditi vjerovati u njega i znati da se ispod naših grešničkih putova, društvenih nepravdi, ljudskih zloba, naših iskušenja i naših samoća nalazi Bog ljubavi koji nas čeka i od nas traži da saobraćamo s njim u tajnosti: »A ti kad se moliš... moli se Ocu svome u tajnosti« (Iv 6,6), to jest u intimnosti.

Na to nas poziva Srce Isusovo.

Abrahamova kušnja

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Kierkegaard (Kirkegard) je rođen u Kopenhagenu u Nizozemskoj 1813. Odgojen je strogo u luteranskoj vjeroispovijesti. Strastveno je studirao filozofiju i teologiju. Njegova pisana djela veoma su snažna. Svoje talente je posvetio Objavi, ističući njezinu zahtjevnost. Bio je osjetljiv prema modernim dušama. Još uvijek mu traje utjecaj, premda je umro 1855.

»Čitamo, piše on, u Sv. pismu: 'Bog stavi Abrahama na kušnju. Zovnu ga: Abrahame! On odgovori: Evo me!' (Post 22, 1) Ti koji ovo čitaš, da li bi postupao isto kao Abraham? Kad bi iz daleka čuo korake sudbine, ne bi li kazao planinama: 'Padnite na me!' (Usp. Lk 23, 30) Ili, ako bi bio hrabriji, ne bi li počeo usporavati korake, uzdišući za kojom starom stranputicom? I kad je zov odjeknuo, ne bi li umuknuo? U dubini, ne bi li štogod promrmljao? Abraham se nije tako ponio. On je kazao: 'Evo me'!

Još čitamo: 'Ujutro Abraham podrani' (Post 22, 3). Požurio se kao na svečanost i rano ujutro krenuo prema odredištu, brdu Moriji. Ništa nije rekao Sari, ništa Eliezeru. Uostalom, da li bi oni mogli što razumjeti? A i kušnja, nije li mu već po svojoj naravi nametala šutnju?

'Naslaže drva, sveže svog sina Izaka, zapali vatru, pruži ruku i uzme nož.' (Post 22, 9-10) Mnogi onodobni očevi smatrali su da s gubitkom sina gube svoje najveće blago na svijetu i da se lišavaju nade u dobru budućnost, ali nijedan sin nije bio nosilac takvih obećanja kao što je bio Izak za Abrahama. Mnogo je otaca izgubilo svoje sinove, ali oni su im bili oduzeti Božjom rukom, nedostupnom i nepromjenljivom voljom Svemogućega. Abrahamov pak slučaj posve je drukčiji. Bila mu je namijenjena najteža kušnja. Sudbina se je Izakova nalazila u Abrahamovoj ruci, koja je držala nož. U takvoj se je prigodi našao starac pred svojom jedinom nadom. Ali on nije sumnjao, niti je tjeskobno gledao na lijevo ili na desno. Nije mučio nebo svojim molitvama. Svemogući ga je kušao, i on je to znao. Znao je da je ta žrtva nešto najteže što se od njega moglo tražiti. Ali je znao i to, da nijedna žrtva nije preteška kad je Bog traži – i potegne nož...

Abrahame, časni oče! Kada si se s brda Morije vratio doma, nikakav panegirik nije bio potreban da te utješi zbog gubitka sina, jer, zar ne, sve si primio i – sačuvao Izaka? Odtad Gospodin ti ga više ne uzima i radostan si sa svojim sinom za stolom u svom boravištu kao da si s njime za svu vječnost. Abrahame, časni oče! Tisuće su godina prošle od onih dana. Ti ne trebaš čekati nekoga koji će te istrgnuti iz zaborava, jer te se sjećaju svi jezici. Uživaš u onome koji te ljubi više nego itko, u Izaku. On je gore blažen u tvom krilu. Abrahame, časni oče, drugi oče ljudskog roda.«

Abraham je slika Oca nebeskoga koji je za nas na smrt izručio svoga vlastitoga Sina, a Sin je to prihvatio svim dubinama svoga srca. Isusova raspeta ljubav na križu slika je, znak i nagovještaj ljubavi kojom nas vječni Otac ljubi.

Za veće međusobno poštivanje i solidarnost među narodima, napose u Latinskoj Americi

Već preko 40 godina, od drugog svjetskog rata na ovamo, Organizacija ujedinjenih naroda ulaže velike napore da se razmirice i sukobi među narodima rješavaju na miran način – razgovorima i pregovorima. Isto tako pomoću svojih organa FAO i UNESCO ona potiče i razvija raznolike inicijative solidarnosti između bogatih i siromašnih, između razvijenih i nerazvijenih, kulturno unapredovanih i onih koji su na tom putu zaostali. Možda rezultati nisu veliki, ali je pitanje kako bi tek bilo da nema tog napora.

ZEMLJA JE POPRIŠTE SUKOBA

Unatoč svim pothvatima i trajnim nastojanjima da se spriječi zlo a unaprijedi dobro, naša je Zemlja sličnija razjedinjenim nego ujedinjenim narodima. Ona je stalno poprište tolikih krvavih sukoba. Ljudi i dalje umiru od gladi. Puno veće svote troše se za naoružanje i svemirska istraživanja negoli na prosvjetu i kulturu i tako čovjek opet ostaje prikraćen.

Iz te konkretne situacije Sv. Otac nas zove na molitvu Bogu, koji je gospodar ljudskih srdaca, da bi On djelovao svojom pomoći kako bismo se bolje upoznali i više poštivali na svim razinama počevši od one međunarodne pa sve do obiteljskog zajedništva u kojem čovjek zapravo stječe spoznaju i poštivanje bližnjega.

Sv. Otac nas poziva na solidarnost. To znači na međusobno razumijevanje, suosjećanje u nevoljama i djelotvorno pomaganje u zajedničkom nastojanju da svaki pojedinac može živjeti životom dostojnim čovjeka na ovoj Zemlji.

U svibnju 1988. Sv. Otac je bio u Južnoj Americi. Vrhunac njegova putovanja bila je sv. Misa na aerodromu u La Pazu u Boliviji. Deseci tisuća urođenika (Aymaras), seljaka i ribara, pastira i čuvara veleposjeda, priključili su se radnicima i stanovnicima glavnog grada da zajedno s njima prisustvuju sv. Misi. Tu je Ivan Pavao II programatski progovorio: »Ljubav je velika i istinita ne samo onda kada izgleda jednostavna i ugodna, nego napose onda kada se ona potvrđuje u malim i velikim iskušenjima života. Upravo u tim trenucima ona u srcima ukorjenjuje uzajamni dar i duboki osjećaj poštivanja jer prava ljubav ne misli na sebe nego nastoji unaprijediti istinsko dobro ljubljene osobe.«

Slično je progovorio Sv. Otac toga dana diplomatima skupljenim u Nuncijaturi: »Vi ste u velikoj mjeri čuvari velike nade u nastojanju da se izgradi svijet u kojem će mir, solidarnost, međusobna suradnja i uzajamno razumijevanje biti temelji na kojima će se graditi pravedniji odnosi među ljudima. Iako je istina da odluke donose drugi, diplomatska aktivnost predstavlja nezamjenjivu pomoć u međunarodnom poretku.«

Oni koji se mole pomalo su slični diplomatima. Sami ne donose odluke, ali čine sve što je moguće da bi utjecali na one koji odlučuju. Rezultat velikim dijelom ovisi od žive nade njihove molitve, o dobroj i spremnoj volji kojom se sami izručuju Bogu da postanu oruđe dijaloga, pregovaranja i sporazuma.

Veliki dio onoga što je Papa tom prigodom rekao diplomatima može se primijeniti na našu molitvu. »Mir nije jednostavan dar nadohvat ruke, nego plod odlučne volje i trajnog nastojanja sviju. U ovom svijetu koji je podijeljen i poremećen svakojakim sukobima raste uvjerenje o korjenitoj međuovisnosti a stoga i o potrebnoj solidarnosti. Danas, kao valjda nikada prije, ljudima dolazi do pune svijesti da moraju zajednički graditi svoju budućnost ako žele izbjeći sveopću katastrofu.

Mir se ne ostvaruje putem nepomirljivosti i nacionalnih egoizama, nego naprotiv ako se postigne i zagarantira razumijevanje jedni drugih. To razumijevanje postaje tim lakše i donosi više plodova kad ono proizlazi iz iskrene solidarnosti koja čini braćom nas koji nastanjujemo ovaj svijet koji nam je darovan od Stvoritelja da ravnopravno dijelimo njegova dobra.«

Kakav izazov za našu molitvu!? Ući u dubine našeg srca da s milošću Božjom iskorijenimo strah, neznanje i predrasude koje nas poput zidova dijele jedne od drugih.

SUSRET SA SIROMASIMA LATINSKE AMERIKE

Ako je La Paz bio vrhunac posjeta Sv. Oca u Latinskoj Americi u 1988. godini, to nije bilo zbog njegove nadmorske visine. To je bilo zato što je Papa tamo sreo siromahe u punom njihovom dostojanstvu koje proizlazi iz njihove vjere i kulture, odvažnosti i hrabrosti da se suoče s prirodom i s nevoljama života, iz njihove duboke čovječnosti i osjećaja solidarnosti, iz ljubavi, gostoprimstva i njihovog iskrenog prijateljstva. Upravo je tu Sv. Otac mogao progovoriti onako duboko o Kristovim osjećajima o prvenstvenoj ljubavi Crkve prema siromasima. Govorio je o krajnjem siromaštvu koje trpe toliki narodi. To je sramota za današnje čovječanstvo. Duboke razlike između bogatih i siromašnih zemalja nespojive su s Božjim planovima o pravednoj i ravnopravnoj uporabi stvorenih dobara. Nerazvijenost je jedan od uzroka društvene i političke nestabilnosti. I tu se nalaze klice teških sukoba koji mogu ugroziti međunarodni mir.

Sv. Otac nas poziva da se ovaj mjesec posebno molimo za Latinsku Ameriku. Taj je kontinent u svojoj velikoj većini kršćanski. U svakom narodu katolici predstavljaju većinu. A ipak je taj kontinent izložen mnogim nevoljama. U nekim od tih država već godinama vlada pravi građanski rat, kao u El Salvadoru. U drugima postoji velika politička napetost zbog mnogih neriješenih problema. Mnoge te države stalno ugrožavaju pobunjenici koji su, nezadovoljni društvenim i političkim prilikama, uzeli u ruke oružje i tako ugrožavaju miran život građana. Prevelika je razlika između siromašnih i bogatih, između onih koji imaju vlast u rukama i onih koji su bespomoćni i ugroženi u svojim osnovnim ljudskim pravima.

Crkva odlučno stoji na strani ugroženih i obespravljenih u tom dijelu svijeta i ima jasan program svoga djelovanja. Pred Crkvom se nalaze mnoge još i neslućene mogućnosti. U krilu Crkve javljaju se nove sile i smione inicijative. Tu se krije velika nada sutrašnjice. Sve više dolazi do svijesti da se ta sutrašnjica može izgraditi jedino zajedničkim silama. Ali zato se treba osloboditi straha i sumnje, moraju nestati neprijateljstva i moraju se zaboraviti stare rane. Pojedini narodi se moraju osloboditi jednostrane težnje za vlastitim razvojem u korist zajedničke solidarnosti. Ako je molitva nadahnuta svjetlom koje proizlazi iz jasnoće cilja, ona može jasnije biti usmjerena na slijedeći korak koji treba napraviti u cilju zajedničkog napretka.

Molimo da nestanu sukobi i da poraste uzajamno razumijevanje.

Nakana naših biskupa:

DA MARIJINO UZNESENJE BUDI U NAMA NADU U VJEČNI ŽIVOT

»Bezgrešna je Djevica čista od svake ljage istočnog grijeha, ispunivši tok zemaljskog života, s dušom i tijelom bila uznesena u nebesku slavu i od Gospodina bila uzvišena kao kraljica svih stvorova, da bude potpunije u skladu sa svojim Sinom, Gospodarom gospodara i pobjednikom nad grijehom i smrću.« (LG 59)

Ta je istina o Marijinom uznesenju jačim sjajem zablistala u Crkvi i u našim srcima kad ju je Pijo XII 1950. godine proglasio istinom vjere, tj. od Boga objavljenom, Duhom Svetim zagarantiranom i za spasenje korisnom i potrebnom. I otada ona blista novom nadom i jače govori čovjeku o neprolaznom i vječnom životu unatoč tolikim procesima rušenja i razaranja, starenja i umiranja kojima je svakodnevno svjedok.

»Marija, Isusova Majka, dušom i tijelom proslavljena na nebu, slika je i početak Crkve, kakva ima biti u budućnosti... Crkva se u Mariji divi i uzvisuje najodličniji plod otkupljenja, i u njoj s radošću promatra, kao u najčistijoj slici, ono što sama želi biti i nada se da će biti.« (LG 68)

Naša je usrdna i zajednička molitva, posebice uz blagdan Marijina uznesenja i u njezinim prošteništima, da u našim srcima poraste nada u vječni život i da po toj nadi sačuvamo nutarnju ravnotežu i pravi smjer na svim uzburkanim valovima ovoga života.

Petar GALAUNER

Simbol srca

Piše: Josip ANTOLOVIĆ

U pobožnosti prema Srcu Isusovu neki vele da osjećaju stanovitu odbojnost prema tjelesnom organu – srcu. Zašto je došlo do te odbojnosti? Ima za to razloga, ali ima i predrasuda. Neke smeta što se srce prikazuje odijeljeno od ostalog tijela. Potrebno je reći da su veliki promicatelji štovanja Srca Isusova u XVII. stoljeću kao što su sv. Ivan Eudes i sv. Margareta Alacoque likovno prikazivali samo srce, ali odmah valja dodati da oni nisu imali namjeru prikazivati anatomski organ, već srce kao simbol nečega dubljeg. I njihovi suvremenici, baš kao i mi danas, raznim simbolima otkrivali su što se tim simbolima želi izraziti, osobito na grbovima i zastavama.

BIBLIJSKA TRADICIJA I SIMBOL SRCA

Da se uđe u pravu pobožnost Srcu Isusovu, utemeljenu na Sv. pismu, bilo bi apsurdno jednostavno proširiti dimenzije tjelesnoga srca. To bi se protivilo ili barem bilo strano jeziku Biblije. Stoga valja srcu kao simbolu vratiti njegovu izvornu vrijednost o kojoj je bilo govora u našim dosadašnjim razmišljanjima. Valja, dakle, znati čitati što znače pojedini simboli pa tako i simbol srca. U tom je veoma poučna biblijska tradicija. U nju se može lako uključiti i simbol srca uz uvjet da ne bude čisto naturističkog prikazivanja.

Međutim, može nam se nametnuti još jedan problem koji spada u samu bit biblijske objave. Radi se o zabrani bilo kojeg prikazivanja Boga na likovni način. U tom smislu navodimo ove starozavjetne tekstove: »Pazite dobro! Onoga dana kad vam je Jahve, Bog vaš, govorio usred ognja na Horebu, niste vidjeli nikakva lika, da se ne biste pokvarili te da ne biste pravili sebi kakva klesana lika, lika muškoga ili ženskoga obličja.« (Pnz 4, 15-16)

Zabrana je očito dana zbog pogibli idolopoklonstva da ne bi Izraelci, poput mnogih naroda oko njih, počeli štovati materiju, lik, a ne onog koga lik predstavlja.

Prva knjiga Kraljeva opisujući Ilijino viđenje Boga ide još dalje. »Jahve nije bio u olujnom vihoru, u potresu, u ognju, već u šapatu laganog i blagog lahora.« (Usp. I Kr 19, 11-12) No, kako mudro zapaža Jacques Guillet, istina je da prorok Ilija nije ništa vidio, nego samo čuo, ali je apostol Ivan stojeći pod Isusovim križem vidio i posvjedočio utjelovljenoga Boga, Riječ tijelom postalu, Boga izložena pogledu sviju bilo da ga prihvate ili odbace. On se čak poziva na proroštvo gledanja, jer »Pismo veli: *'Gledat će* na onoga koga su proboli'.« (Iv 19,37) I tako je probodeno Srce Kristovo izloženo svim pogledima, emocijama i ravnodušnosti, ili čak udarcima grijeha i vrijeđanja.

Teolog Guillet imajući u vidu starozavjetnu zabranu prikazivanja Božjega lika, a želeći stvar izvesti na čistac da bude u skladu s biblijskom tradicijom, uporno se dalje pita »kako od Ilije prijeći k Ivanu, od Boga bez lica do Isusova lika? Kako promatranje Nazarenca može ostaviti netaknut pristup k nevidljivomu Bogu, nepristupačnom bilo kakvom dohvatu? Kako izbjeći da simbol ne postane idol?« Običan, jednostavan vjernik ne postavlja si takva pitanja, jer pristupa k problemu jednostavno baš kao što je opisan u Evanđelju. Kritičniji ljudi uvijek imaju poteškoća i postavljaju probleme, pogotovo teolozi koji idu za tim da simbole, koliko je to moguće, obrazlože i opravdaju, a tako i vjersku datost što više produbе.

BIBLIJSKA TRADICIJA I SHVAĆANJE SIMBOLA

Biblijska tradicija unosi u problem simbola dosta svjetla. Njihovo se isticanje ne brani sve dok ne prikazuju ži-

ve likove bilo ljudske bilo životinjske. Najpoznatiji je religiozni simbol Starog zavjeta sedmerokraki svijećnjak. On simbolizira kako Bog Jahve osvjetljuje hod svog naroda kroz pustinju, a ujedno i Izraelovu molitvu. No postoje još dva starozavjetna religiozna simbola koje odabra svome narodu sam Bog. To su kovčeg zavjetni i sam hram u Jeruzalemu. Ta su dva simbola i slike i objekti.

U zavjetnom kovčegu čuvale su se ploče Dekaloga no sav je Izrael iz objave dobro znao da Božju Riječ ne može ništa zadržati, te stalno ne leti s jednog kraja svijeta na drugi. »Riječ Božja nije okovana.« (I Tim 1,9) Jeruzalemski je hram mjesto svete Božje nazočnosti, »Shekinah«, no nakon Samuela i Jeremije dobro je znao svaki pojedinac i čitav izraelski narod da će Bog napustiti hram prije nego što u nj prodre neprijatelj da ga obeščasti. A i kad je sam Isus posljednji put izišao iz hrama da se u nj više ne vrati, »Jedan mu je od njegovih učenika rekao: 'Učitelju! Gledaj! Kakva li kamenja, kakve li zgrade! Vidiš li ove goleme zgrade?'« (Mk 13,1)

Isus mu je na to dao proročki odgovor: »Neće tu ni kamen na kamenu ostati, sve će se srušiti.« (Mk 13,2)

»Budući da su hram i kovčeg zavjetni sveti predmeti, pripadaju Bogu, a ako ih Bog prepušta njima samima, upadaju u vlast ljudi i degradaciju od svijeta«, piše Guillet.

Postoji ipak jedan simbol otporan na vrijeme, na prostor, i na ljudske napade, a to su četiri slova, sveti tetragram YHWH – Jahve, onaj koji jest, koji ne poznaje prošlost ni budućnost već vječnu nepromjenljivu sadašnjost. Taj tetragram označuje Božje ime. On ga je dao svome narodu i on ga ne povlači, jer je taj jedinstveni božanstveni simbol svjedok Božje vjernosti samome sebi. Židovski ga narod, ako ne sav, a ono barem oni vjerni, iako razasuti po cijelom svijetu, čuvaju i danas. Štoviše, taj je simbol bitan za njegov identitet. To je uvjerljivo u svom romanu »EXODUS« prikazao američki romanopisac Leon Uris.

SRCE JE NEUNIŠTIVI ZNAK BOGA LJUBAVI

Pater Guillet smatra, a mi se s tim radosno i oduševljeno slažemo, da je i Presveto Srce takav simbol. On ne objavljuje ljude, već doziva u svijest jednu neuništivu povijest u avanturi čovječanstva. On stavlja pred nas jedan lik, jer Božja je Riječ uzela naše tijelo, utjelovila se i nastanila među nama. Uzela je također naše osjećaje i naše patnje. To je blagoslovljeni lik raspetog i uskrslog Gospodina koji je i proslavljen sačuvao svojih pet rana, i onu na svome srcu. Kao uskrsli i proslavljeni Isus je jasno rekao apostolu Tomi: »Pruži ruku svoju i stavi je u moj bok te ne budi nevjernik, već vjernik!« (Iv 20,27) Sam Isus smatrao je to tako važnim da je »uvečer prvog dana u sedmici«, dakle na dan svoga uskrsnuća, stao pred učenike i rekao im: »Mir vama! Rekavši to pokaza im ruke i bok. I učenici se obradovaše vidjevši Gospodina.« (Iv 20, 19-20)

Svršetkom prošlog i početkom ovog stoljeća hrvatski je narod, osobito njegova mladež, s radošću i zanosom prihvatio simbol – amblem – Srca Isusova. Očitovao je to svojom posvetom Presv. Srcu, a mladi je pjesnik, isusovac, kasnije mučenik, otac Petar Pericam ovjekovječito to svojom zanosnom pjesmom posvetnicom »Do nebesa nek se ori!« U njoj pjeva:

»Stjeg Hrvata Srce Krista,
Tu nam rudi sreća spas,
Tu sloboda zlatna blista!...«

Približavajući se svršetku ovog stoljeća i tisućljeća, spremajući se s Ivanom Pavlom II za novo tisućljeće moleći, želeći i radeći da ono bude Kristovo, činimo to pod stijegom Srca Isusova. Leon XIII, začetnik posvete Srcu Isusovu, smatrao je znak Kristova Srca – kako je to obradio u prigodnoj enciklici »Annum Sacrum«, novim znakom »u kojem ćemo pobijediti«. Razočarani tolikim »propalim idealima« (Đalski), tolikim lažnim obećanjima, zavodljivim ideologijama, vratimo se jedinom spasonosnom znaku, liku, simbolu, amblemu Srca Isusova pjevajući i moleći s našim dobrim, uvijek vjernim kršćanskim pukom:

»U tebi nam je radost sva,
U tebi nam je nada sva,
U tebi žića kras,
U tebi vječni spas!!!«

Moja domovina

Piše: prof. Radovan GRGEC

Jednoga ljetnog dana zastadoh na obali, zapanjen veličanstvenim prizorom. U daljini su se, u beskraju plaveti neba i mora, gubili brodovi i otoci. Kraj mene se uz borove i ružmarin Krešimirova grada oprezno šetali galebovi, cvao oleandar i mirisala lavanda. Poput morskoga vala zapljusnu me osjećaj zahvalnosti i ljepote, čarobne ljepote hrvatskog Mediterana, nad kojim bdije Velebit i Dinara. Ispuni me ponos i svijest o stvarnosti koja se zove: moja domovina, o imenu koje glasi: Hrvatska.

Među tolikim domovinama na svijetu ima jedna koja je moja i koja ima svoje posebno ime. Hrvatska je ne samo zemljopisna, povijesna, društveno-politička i kulturno-jezična stvarnost, ne samo krvno i srodstveno zajedništvo, nego prvenstveno svijest i osjećaj pripadnosti jednoj zemlji i narodu, svijest i osjećaj dužnosti i prava što proistječu iz tog pripadništva i zajedništva. Psihologija i etika, dakle, tiču se hrvatstva barem isto toliko koliko i geopolitika ili lingvistika.

Iako se hrvatstvo ne može poistovjetiti s katoličtvom, valja priznati da se hrvatska povijest ne može zamisliti bez povezanosti s Rimom i kršćanskom vjerom. O svemu smo tome govorili prošli put pišući povodom izlaska iz tiska reprint-izdanja popularne knjige »Sveta Hrvatska«.

Kao što kršćanski laici (svjetovnjaci) pokazuju svoju odgovornost u savjesnom vršenju staleških i obiteljskih dužnosti, tako i dokazuju svoju zrelost u vođenju svjetovnih poslova i sudjelovanju u javnom životu vlastite domovine. Istaknuto je to i u koncilskim i pokoncilskim dokumentima o zvanju i poslanju katoličkih laika u Crkvi i svijetu. Ljubav i pripadnost Crkvi ne isključuje ljubav prema svojemu narodu i domovini. Te se dvije ljubavi međusobno nadopunjuju. Tijekom povijesti dolazila je do izražaja najuža povezanost i međuovisnost hrvatstva i katolicizma premda valja imati na pameti da mnogi Hrvati nisu katolici. Situacija je kod nas drugačija nego kod Poljaka, Slovenaca, Iraca ili Talijana.

Kao što ljubimo vlastitu obitelj, tako imamo pravo i dužnost da ljubimo svoju domovinu. Rodoljublje je, možemo reći, naša moralna obaveza. Mi imamo pravo i dužnost da domovini želimo sreću i uspješnost, da se ne bojimo i ne stidimo priznati pripadnost njezinu imenu, koje je za nas simbol i stvarnost.

Ako doista želim sreću svojoj domovini, željet ću da ona bude zajednica pravednika i moralno odgovornih osoba. U Svetom pismu čitamo kako »pravednost uzvisuje narode, a grijeh ih sramoti i ponizuje« (usp. Izr. 14,34). Valja se boriti protiv grijehâ koji sramote Hrvatsku, kao što su npr. psovka i pobačaji.

Moja domovina! Kako to zvuči gordo! Gordo, ali i gorko. Ako se diljem »lijepe naše domovine« psuje ime Božje, ako je broj pobačenih još veći od broja rođenih, ako se iz sebičnosti, zloće i slaboće krše svi naravni i božji zakoni, ne mogu zatvarati oči pred sramotom i kukavičlukom koji nagrđuje lik moje domovine, pred rak-ranama koje izjedaju njezino nacionalno biće.

Kao Hrvat želim sreću i blagoslov Hrvatskoj, svojoj domovini. Međutim, tu sreću valja na neki način zaslužiti i toga blagoslova biti dostojan. Stoga nam je dužnost boriti se protiv zla i nastojati promijeniti žalosnu situaciju u kojoj se nalazimo. To je važnije od svih patriotskih deklamacija i »davorija«. Još je važnije da ta borba protiv zla počne od samoga sebe, da najprije nastojimo promijeniti sebe a onda druge. Tek tako može započeti uspješno ozdravljivanje bolesnoga tkiva. Tek tako možemo doživjeti preporod i sreću zemlje i naroda, domovine koju nosimo u svom srcu.

Najdraži dar za Majčin dan

Posjetih nedavno jednu našu hrvatsku katoličku obitelj. Kad sam se približio njihovoj kući, na vratima me je već čekao otac obitelji. Na njegovom licu zračila je radost i mir. Dolazak svećenika u njihovu kuću prava je radost. Djeca, koja su se sve do tada igrala, ugledavši me radosno potrčaše prema meni u želji da mi povjere svoje male dječje tajne. Počela su mi odmah pričati o Majčinom danu i pjevala pjesmice koje su naučila za prigodnu proslavu.

Televizija, koja u novije vrijeme postaje sve više »božanstvo« u obiteljima, bila je zatvorena cijelu večer.

– Kako ćete vi proslaviti Majčin dan i kakav dar očekujete? upitah mladu majku koja je na rukama držala nedavno rođeno dijete.

– Ovo je moj najljepši i najdraži dar za Majčin dan, pokaže mi svoje dijete i odmah nastavi: – Samo dragi Bog zna koliko smo sretni i kakva je radost ušla u našu obitelj rođenjem našega djeteta. Nikakva kuća, nikakva osobna kola niti sve bogatstvo svijeta ne bi nas moglo toliko obradovati kao ovo dijete. Svakim novorođenim djetetom osjećamo sve veću radost u obitelji. Ne bojimo se imati djece. Samo neka budu zdrava. Treba imati povjerenja u Boga, a Bog će učiniti svoje. Bila bih najsretnija kada bi jednog dana Bog pozvao bilo koje naše dijete da bude svećenik ili redovnica.

– Što je veći standard, to je manje djece. Kako gledate na tu pojavu?

– To je istina, ali ja opet polazim iz svojeg osobnog iskustva. Ništa ne čini čovjeka tako sretnim koliko djeca, posebno brojna. Mi smo, istina, u velikim dugovima. No djeca nas ne mogu toliko zadužiti da ne bismo mogli ići naprijed. Rođenjem djeteta nismo ništa siromašniji. Naprotiv, sve više osjećamo radost i sreću, a to je ono za čim čovjek toliko čezne. –

– Naši su roditelji imali prosječno sedmero djece pa je opet nekako išlo, nadovezao se otac obitelji i nastavio: – Mi oboje radimo i to u različitim smjenama kako bi barem jedno od nas moglo biti s djecom kod kuće. Zaokupljeni smo svakidašnjim brigama, posebice s djecom. Ponekad je i teško. Međutim, kada dođe nedjelja svi smo na okupu, i djeca i mi, pa nam ona ublaže brige i s njima se ponovno duševno osvježimo i napetosti prođu.

– Da li ste doživjeli kakvih predbacivanja dok ste očekivali dijete?

– Bilo je toga više puta, naročito u tvornici. Redovito su mi predbacivale žene koje ne žele imati djece ili eventualno imaju jedno, a najviše dvoje. Mene to ipak ništa ne smeta. Ljudi mogu imati svoje stavove prema životu ali i ja imam svoj stav. Dapače, upravo tada osjećam u sebi neki ponos i radost. Teško mi je jedino to što nisam kadra svoje osobno iskustvo radosti prenijeti, a one toga iskustva nemaju.

Dok sam te večeri razgovarao s roditeljima, djeca su se stalno igrala sa svojom malom sekom i pjevala joj pjesmice. Mala je djevojčica za to vrijeme mahala ručicama kao da im je htjela nešto reći. Očito se radovala s njima.

Bilo je već kasno navečer. Izmolili smo zajedno pozdrav Gospi.

Dok druge majke nestrpljivo očekuju darove za Majčin dan, ova mlada hrvatska majka dobila je nedavno najljepši i najdraži dar od kojega se ne može nikako odijeliti jer je nastao pod njezinim srcem.

Jurica JEZERINAC

LIKA I KRBAVA – 300 GODINA SLOBODE

Odlučna volja ličkog svećenstva da zajedno s narodom, to jest kao Crkva, proslave 300. obljetnicu oslobođenja Like i Krbave od turskog despotizma, nepobitan je dokaz visoke kulturne, nacionalne i crkvene svijesti na kojoj im treba čestitati. Razmišljanje o prošlosti tih krajeva veoma je slojevito kao što je i danas tamo življenje bremenito. Dakako da nema mjesta nikakvom lažnom trijumfalizmu, ali se prošlost ipak ne smije prešutjeti. Bila bi to izdaja učinjena danas, a Crkva u tom ne želi imati udjela jer povijest pamti i propuste. Crkva zna da je njezina sloboda nedjeljiva od slobode naroda u kojem se ukorijenila pa slobodu svakog naroda uvijek čuva, izgubljenu nastoji opet zadobiti te potiče duhovni, kulturni i vremeniti napredak.

U PERUŠIĆKOM KRAJOLIKU ISTIČE SE ŽUPNA CRKVA SV. KRIŽA (gore) I KULA MALKOĆ BEGA (dolje)

Povijesni hod hrvatskog naroda veoma je mukotrpan. Stoljećima razjedinjen među strane i uzajamno suprotstavljene državne sisteme trpio je na svom etničkom i povijesnom biću granice koje su ga razarale. Jedan krivi korak odlučio je za stoljeća, a s kobnim posljedicama. Toga bismo danas napokon morali biti svjesni. Ako nismo gospodari u svojoj kući, bit ćemo sluge na tuđim dvorovima. Svijest o jedinstvu naroda nikad nije umrla, a svaki oslobođeni pedalj zemlje sjedinjen s matičnom Domovinom značio je oslobođenje naroda, oslobođenje Crkve, obnovu nacionalne kulture, korak naprijed u ljudskom dostojanstvu. Zato su i naše proslave opravdane.

Na čelu osloboditeljskih pothvata neprijetko su stajali upravo crkveni ljudi. U Lici i Krbavi bio je to brinjski župnik, u narodu poznat i poštivan kao junačan ali revan svećenik, pop Marko Mesić. Zahvaljujući upravo njemu, Lika je bila oslobođena u desetak dana. Svim muslimanima koji se predaju jamčio je osiguran odlazak preko Une, i oni su radije predavali utvrde nego da se krvavo bore. Misu zahvalnicu za tako sjajan uspjeh slavio je pop Marko Mesić 30. rujna 1689. u begovskom gradu Perušiću na grobovima hrvatskih junaka i mučenika.

Kada se 2. srpnja okupimo na proslavu oko najveće ličke crkve u Perušiću, dozovimo si u pamet prošlost. Za obranu vjere i domovine palo je bezbroj hrvatskih junaka, a padali su i oko te crkve. Njihove kosti sada počivaju tu plitko pod zemljom. Kada su Turci g. 1527. nakon krvavog boja zauzeli Perušić, srušili su katoličku crkvu da na njezinim temeljima podignu džamiju. Nakon 160 godina ta je džamija srušena da opet bude podignuta crkva, opet na istim temeljima. Slično je bilo i s hrvatskim narodom. Nekoć je sav bio katolički. Milom ili silom jedan njegov dio prihvatio je islam te i danas slijedi proroka Muhameda, dok je glavnina naroda ostala vjerna Kristu Spasitelju. Isti narod teče danas u dvije rijeke, a u obje susrećemo ista obiteljska prezimena, isti jezik, istu nošnju, dapače u osnovi istu ćud. U Perušiću i po drugim mjestima Like i Krbave ostao je dio muslimana i vratio se vjeri svojih pradjedova. Trebalo je i treba znati preživjeti. Iz Like se ne smije bježati. Nekoć je ona bila srce Hrvata, a danas je ona nezamjenjiva spona sjeverne i južne Hrvatske.

TINO

CRKVU SV. DUHA U MUŠALUKU DAO JE SAGRADITI POP MARKO MESIĆ U BLIZINI SVOGA DVORA (gore). NA SJEVERNI ZID POSTAVLJENA JE NJEMU U ČAST SPOMEN-PLOČA (dolje)

ŽUPNA CRKVA SV. JOSIPA U LIČKOM OSIKU SAGRAĐENA JE 1842. SADA KAD JE TEMELJITO OBNOVLJENA SPADA MEĐU NAJLJEPŠE U LICI (dolje)

Obiteljska molitva

Prava kršćanska kuća ili stan kao obiteljsko prebivalište mora biti »Crkva u malom«, mjesto molitve, a sama obitelj zajednica koja moli. Obitelj koja ne moli nikad ne dopre do prave spoznaje o samoj sebi. Može u njoj vladati naravna ljubav, ali bez molitve neće u njoj nikad zavladati ono sveto ozračje u kojem se sluti Božja blizina, Bog na djelu.

PRIMJER RODITELJA ŠKOLA ZA DJECU

Molitva je najbolji i najpouzdaniji odgoj djece na nešto sveto. Kad djeca već zarana vide svoje roditelje da u određeno vrijeme mole, shvatit će da je molitva nešto važno i posebno vrijedno. Da bi se molilo, prekidaju se u kući svi poslovi, i svi se nekako uozbilje. Tako i najmanja djeca shvaćaju da je molitva nešto važno, veliko i ozbiljno. Zato se ne može moliti i gledati televiziju, čitati novine, igrati karte ili časkati s prijateljima, slušati utakmicu ili nešto slično. Sve to prestaje i nestaje da bi molitva počela i nastala.

Belgijski kardinal Danneels iznosi iskustvo iz svojeg najranijeg djetinjstva: »Kada i kako sam naslutio smisao neizmjerne Božje veličine i kako Boga treba poštivati? Naslutio sam to iz držanja svoje majke. Još kad sam imao četiri godine, svakog jutra skakutao sam uz nju kad smo išli u trgovinu. Put nas je vodio ispred jedne crkve. Gledao sam kako se majka pred crkvenim vratima sabere, ušuti i sabrano uđe. Unutra bi klekla i molila. Ja bih se spustio pored nje na koljena iako nisam znao što majka radi, niti što znači moliti. Jedino što sam vidio bila je ozbiljnost moje majke pa sam se i ja počeo tako vladati. Kad bih pokušao u crkvi govoriti, majka bi me ozbiljno upozorila: »Pst!« Premda osim nas u crkvi nije bilo nikoga, uz oltar je gorjela mala lampica pred Presvetim Sakramentom. Tako sam pomalo spoznavao i upijao smisao svetog poštovanja prema Bogu.«

Nekoć su i kod nas majke tako postupale i svojim vladanjem učile djecu da poštuju Boga i da mu se mole. Kad roditelji nešto govore o Bogu, i najmanja ih djeca shvaćaju u bitnome: da je Bog dobar, da ih ljubi, da je divan iako ga ne vide svojim očima. Majke znaju najljepše i najuspješnije govoriti djeci o Isusu i Mariji, jer iza svake njihove riječi stoji njihovo svjedočanstvo majčinske ljubavi.

ZA MOLITVU JE POTREBNO MOLITVENO OZRAČJE

Isti belgijski kardinal govori kako je u njegovoj roditeljskoj kući bio poseban prostor gdje se molilo, a u njemu bijaše kip Srca Isusova. Uz kip su bile svijeće, slike pokojnika iz obitelji, razglednice iz Lurda koje su im slale drage osobe... Svake večeri roditelji i djeca okupljali bi se tu na molitvu.

Uz kipove i slike svi se lakše saberemo i ostanemo sabraniji u molitvi. Svaka obitelj morala bi imati raspelo u sobi, u kuhinji, pokoju svetu sliku, možda svijeće, barem Sveto pismo Novog Zavjeta, molitvenik, Mali misal... Djeca bi po tome rano shvatila da je to prostor u kojem se obitelj okuplja na molitvu, gdje daje Bogu hvalu, preporučuje mu se u svojim duševnim i tjelesnim potrebama...« Djeca bi uz roditelje u takvom ozračju veoma brzo naučila što je značilo ono kad je dvanaestgodišnji dječak Isus rekao: »Zar niste znali, da je meni biti u onome što je Oca mojega?« (Lk 2, 49)

Današnji Papa vrlo često govori o obiteljskoj molitvi, a to sigurno ne čini bez velikih razloga. Treba znati i ovo: Da bi kršćanin zadovoljio potrebu za molitvom, nije dosta sudjelovati samo u takozvanom »liturgijskom bogoslužju«. Ono je službena molitva Crkve unutar župne zajednice, ali je povrh toga potrebna i privatna ili kućna molitva svakog pojedinog kršćanina i svake obitelji. Molitva je potrebna na svakom onom nivou na kojem se prema Božjoj volji odvija ljudski život.

Kad su apostoli vidjeli kako se Isus često osami i moli, nisu ga u tome smetali. Vidjeli su da mu to puno znači. A kad se iz molitve vratio među njih zaprosiše ga da i njih nauči moliti. On ih je tada naučio moliti Očenaš. U toj

Kristovoj molitvi sadržano je sve što nam je potrebno za dušu i za tijelo.

VELIKE STVARI IMAJU PREDNOST U MOLITVI

U molitvi treba najprije misliti na proslavu Božjeg imena. Kraljevstvo Božje je prvo što moramo tražiti, volja Božja prvo je što moramo ispunjavati. Zatim dolaze naše svagdanje potrebe: kruh, zdravlje, mir, oproštenje grijeha, milost da nas Bog očuva od grijeha i napasti zlog duha.

U Kristovoj molitvi učimo da smo ovisni o Bogu. Djeca smo Božja, Otac nebeski posinio nas je u Sinu svome Isusu Kristu našem Spasitelju. Kristova smo, dakle, braća i sestre. Od Boga smo i k njemu se opet vraćamo. Bez Boga smo slabi i ništetni, pa od Boga sve molimo i po molitvi primamo. On i prije naše molitve znade što nam je najpotrebnije, ali očekuje da ga molitvom kao Oca priznamo, slavimo, zahvaljujemo mu i za nove se milosti preporučujemo. To je teško shvatiti današnjem čovjeku koji se buni protiv svake vlasti nad sobom i želi biti posve svoj, sam svoj bog, ali je u tome velika laž. Nitko nije sam od sebe, niti je itko samo za sebe. Kad god nam je teško, i u kakvoj god da smo potrebi, molimo Boga da nas izbavi iz nevolje, ali uvijek uz raspoloženje koje je Isus izrazio svojim riječima u smrtnoj stisci: »Oče, neka bude volja tvoja, a ne moja!« (Mt 26, 39-42)

PRIMJER RODITELJA JE ZA DJECU NAJBOLJA ŠKOLA MOLITVE

U MOLITVI TREBA IMATI ŠIROKO SRCE

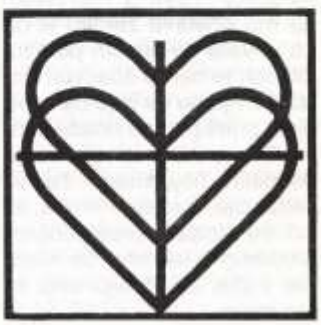
Već od rane mladosti moramo učiti da u molitvi ne budemo sebični moleći samo za svoje potrebe. Moramo imati široko srce i moliti za sve svoje mile i drage, za sve potrebe braće ljudi s kojima živimo, radimo i susrećemo se, za sve potrebe Crkve i cijelog čovječanstva. Naša molitva mora biti nadasve misijska. Moliti moramo za napredak Božjeg Kraljevstva na zemlji, za misionare, svećenike i redovnike, za bolesne i umiruće, a povrh svega žarko moramo moliti za obraćenje grešnika. Kao zajednica Crkve i općinstvo svetih moramo moliti i za duše u čistilištu.

Moliti moramo i za svoj narod u kojem su zavladali mnogi i teški grijesi: grozna psovka, proklinjanje, zaklinjanje, zanemarivanje sv. Mise u nedjelje, zanemarivanje sakramentalnog života, teški mladenački grijesi protiv spolnog dostojanstva, bračna nevjernost i rastave, ubijanje nerođene djece, nesloga, mržnja, sebičnost...

Moliti moramo i za sve svećenike, biskupe i Papu. Već se je sv. Pavao preporučivao u molitve da bi mogao kako treba naviještati Evanđelje Kristovo. Današnji Papa često potiče vjernike da se mole na njegove nakane koje ističe kao nakane Apostolata molitve. Takva molitvena praksa od djetinjstva puno će nam pomoći da steknemo pravi katolički duh, duh sveopćenitosti Crkve koja je Majka svih i moliteljica za sve, da se u svima proslavi Bog.

Srećko BOŠNJAK

Glasnikova jubilarna godina poratnog izlaženja 1963 – 1989.

Uspostava Dvanaestorice

Piše: Mirko NIKOLIĆ

Opisujući gozbu kod Levija, Marko prvi put u svom evanđelju spominje Isusa zajedno s njegovim učenicima. Oni su solidarni i složno trpe napade svojih protivnika, skupine koja je već u početku Isusova nastupa odlučila da ga ubije. U Markovu evanđelju jasno se razabiru ta dva tabora: Isus s učenicima i njihovi protivnici. Te dvije skupine idu usporedo jedna s drugom. Unatoč Isusovu nastojanju da svojim protivnicima otvori oči i smekša tvrdoću srca, jaz između njega i njih sve se više produbljivao, a do dna je došao na Kalvariji gdje je iz Isusova čina predanja i praštanja provrela milost koja oprašta sve grijehe, ništi sve netrpeljivosti i premošćuje sve jazove.

NAROD TRAŽI ISUSA – Mk 3, 7-12

Isusovi su protivnici bili u njegovoj blizini s namjerom da mu postave zamku ili da ga uhvate na krivom potezu. Običan je narod odasvud dolazio k njemu da čuje njegovu riječ, primi pomoć i nađe utjehu. Bilo je u tom mnoštvu i radoznalih pojedinaca željnih senzacije, čudesa i kruha, ali svi su dolazili prostodušno, otvoreno i iskreno da nađu što traže, da dobiju ono za što mole.

Nijedan drugi tekst evanđelja ne govori tako snažno kao ovaj o mnoštvu koje za Isusom ide u tolikom broju. Nisu to samo stanovnici njegove rodne Galileje, nego i ljudi iz drugih pokrajina. Stižu iz Judeje i Jeruzalema, glavnog i svetog grada, iz Idumeje i s one strane Jordana. Glas o Isusu pročuo se i u poganskim krajevima te je dolazio narod i iz okolice Tira i Sidona. Mnoštvo je bilo tako brojno da je Isus rekao svojim učenicima neka lađica uvijek bude u pripremi kako bi mogao svaki čas stupiti u nju da ga ljudi ne zgnječe. Svi su ga se, naime, htjeli barem dotaknuti, zahvaliti za ozdravljenje, za pomoć. Sama njegova nazočnost tjerala je opsjednute da padaju pred njim, a zli duhovi ostavljali su svoje žrtve. Isusov stav i odnos prema ljudima veoma se ističe: on je liječnik mnoštva u nevolji, izvor spasenja koji će ljudi u potpunosti prepoznati i shvatiti tek u njegovu Uskrsnuću.

IZBOR DVANAESTORICE – Mk, 13-19

Izborom Dvanaestorice započinje novi odsjek Markova evanđelja koji završava neprihvaćanjem Isusa u Nazaretu.

Prizor je svečan. Nema uobičajene gužve oko Isusa. Ne odvija se na obali Galilejskog mora gdje je sve veoma živo, bučno i u pokretu. Sjetimo se: tamo je Isus pozvao prve učenike da sudjeluju u njegovu poslanju navještanja Kraljevstva Božjega i da na taj način budu »ribari« ljudi. Sve je to učinio gotovo usput, prolazeći obalom, gledajući ih kako rade svoj posao. Ali u ovome pozivu stvari idu drugačije. Sam prizor Marko izdvaja od svega što mu je i prethodilo i slijedilo. To ne znači da se taj prizor ne uklapa u cjelinu evanđelja. Naprotiv. Takvim uprizorenjem događaja evanđelist Marko želi cijeli čin poziva Dvanaestorice što više istaknuti i naglasiti. To što će se dogoditi, nešto je izvanredno.

Isus se uspinje na goru. Ne spominje joj se ime. Svakako to je jedna od onih gora koje se uzdižu uokolo Galilejskog mora. Nije važno samo ime gore, nego teološko značenje tog postupka. Isus se povlači iz mnoštva i traži Božju blizinu. Brdo je mjesto za molitvu, mjesto susreta s Bogom. Pred očima su nam toliki događaji koji su se dogodili na brdu, a zabilježeni su u Bibliji. Svi su oni značajni i važni kako za pojedinca tako i za cijeli narod, za sve ljude. Ovdje se ističe važnost čina koji se odvija u Božjoj blizini. Upravo na potrebnoj udaljenosti od buke i mnoštva, u ozračju mira i Božje blizine, Isus poduzima jedan tako važan čin.

ZAŠTO DVANAEST UČENIKA?

Brojevi u Bibliji ne označavaju samo količinu nečega nego sadrže u sebi duboku simboliku. Posebno je Knjiga

otkrivenja puna brojeva koji u sebi nose snažnu poruku, simboliku koju treba otkriti.

Dvanaestorica su predstavnici dvanaest plemena Izabranog naroda od kojih su u Isusovo vrijeme bila vjerna samo dva i pol: Judino, Benjaminovo i polovica Levijevog. Oni su očekivali da će u vrijeme spasenja opet biti uspostavljeno Božje kraljevstvo. Zato se u ovom Isusovu činu nazire i proročki znak. Pozivom Dvanaestorice jasno je da se Isus želi najprije obratiti čitavom svom narodu i njemu poslati svoje učenike. Želi raspršeni narod okupiti i ovim brojem »dvanaest« podsjetiti na povijest u kojoj ih je Bog vodio i oblikovao u jedan narod od dvanaest plemena. To ne znači da se Isus ograničava samo na izraelski narod. Simbolika tog broja još je šira. Dvanaest »izabranih« predstavljaju novi Božji narod, kršćansku zajednicu koja se pomalo počinje formirati u njihovim osobama, ali neće ostati samo na njihovim osobama, niti samo na dvanaest plemena Izraelovih.

U imenima i nadimcima izabranih apostola razaznajemo ljude koji su bili vrlo različiti po svom temperamentu i svojim nazorima na svijet. Raspon je bio veoma širok. Od jednog ubirača poreza (suradnika s tuđincem) pa do zelota (potajnog borca protiv tuđinaca). To ujedno ukazuje na Isusovu širinu pri pozivu i sposobnost da u krugu Dvanaestorice spoji i ujedini tako suprotne ljude i stavove. Dok su ubirači poreza na neki način surađivali s Rimljanima, dotle su zeloti žestoko odbijali rimsku vlast i nastojali se osloboditi pod svaku cijenu.

Jer želi slogu i cjelovitost svog naroda, slogu i cjelovitost novog Božjeg naroda, upućuje poziv carinicima i zelotima, siromašnima i bogatima, onima koji žive u Galileji i izvan nje, i nikoga ne isključuje. Sve voli, u svima gleda djecu Božju koja imaju jednako pravo u Kraljevstvu Božjemu.

BITI S ISUSOM, BITI POSLAN

Prizor koji Marko opisuje svečan je i važan. Isus zove one koje hoće, one koje nosi u svom srcu. I u tom pozivu kao i u onima na obali mora On ima inicijativu. Slobodan je u izboru. Zove one čija su imena zapisana u njegovu srcu, od njih želi učiniti jezgru svoje zajednice i oni će se razlikovati od drugih učenika time što će ga trajno pratiti na njegovu putu.

Kao što je u onim pozivima na obali mora naznačio učenicima što će biti njihova buduća zadaća, tako i u ovom pozivu na brdu Isus ima pred očima cilj za koji zove Dvanaestoricu, a to je povezanost s njim. Zove ih da budu u uskoj vezi s njim i tom povezanošću s Isusom uneseni su u povezanost s Bogom. Zato se sam čin poziva događa na brdu. Biti s Isusom, biti s Bogom to je definicija onih koji su pozvani. Kako će moći biti njegovi svjedoci ako nisu s njim povezani, ako nisu s njim živjeli?

Kad budu proveli zajedno s Isusom dio vremena, osposobit će se da preuzmu poslanje koje im je namijenio. Poslanje, misija, druga je važna značajka uspostave Dvanaestorice. On će ih poslati najprije za vrijeme svog zemaljskog života, dvojicu po dvojicu, u sve krajeve svoje domovine kamo je sam kanio doći, a nakon uskrsnuća u cijeli svijet. Tako oni postaju dionici njegova poslanja, a djelovanje im je jednako kao i djelovanje njihova Učitelja: naviještati Radosnu vijest i izgoniti zloduhe, liječiti bolesne...

Isus ima temeljnu inicijativu i u poslanju svojih izabranika. Nitko ne može propovijedati Radosnu vijest, a da nije poslan od Isusa. To je osjetio i lijepo izrekao apostol Pavao: »Kako će propovijedati ako nisu poslani?« Između propovijedanja i poslanja neraskidiva je veza. Zato Marko ne definira Dvanaestoricu ničim drugim doli »biti s Njim« da bi ih zatim »poslao« propovijedati. Najprije se trebaju suživjeti s Isusom, intimno ga upoznati da ga kasnije mogu propovijedati, svjedočiti za njega. Ništa snažnijeg nema u apostolatu od osobnog svjedočenja.

Njihovo je poslanje označeno snagom i vlašću nad zlim dusima. On ih šalje i daje im vlast da ih izgone. Izgoniti zle duhove znači boriti se protiv zla, a to znači činiti isto ono što je Isus činio od početka pa do kraja svoje misije. Propovijedanje i borba protiv zla dvije su osnovne dimenzije poslanja Isusovog učenika.

Dvanaestorica ipak nisu puki ponavljači onog što su čuli od Isusa. Oni su nastavljači njegova djelovanja u novim sredinama, u uvjetima drugačijim od onih u kojima je Isus djelovao i živio.

Isus ih je pozvao i pripremio na tu misiju. Dvanaestorica su model Isusova učenika. Vrijeme dijeli njihov poziv i poslanje od poziva i poslanja današnjih Isusovih učenika, a sve drugo i danas ostaje i vrijedi za Isusova učenika: biti s Isusom da bi mogao biti poslan propovijedati i boriti se protiv zla.

Brak i spolnost

Piše: Vital VIDER

O spolnosti se iznosi mnogo suprotnih mišljenja. Kršćanski bračni drugovi žele imati pravilan odnos prema toj vrednoti jer je sami proživljavaju, a i svoju djecu moraju odgajati u zdravom ljudskom i kršćanskom duhu. Prije svega treba opet i ponovo naglasiti da je spolnost vanredan Božji dar, kojim smo dozvani u život, zamišljen u Božjim nacrtima o čovjeku. Stoga mu ni najveći čovjek Isus Krist, pa ni Marija, nisu mogli »izbjeći«. Oboje su bili spolna bića, muškarac i žena, i kao takvi ispunjavali su svoju životnu ulogu. Nažalost, čovjek je i na tom području neuravnotežen pa mu i tu kao i na svim ostalim područjima treba spasenje.

SPOLNOST JE DIO CJELINE

Čovjek je cjelovito biće. Stoga moramo paziti da ga u promatranju ne kidamo na dijelove. Uvijek kad govorimo o pojedinim silama u čovjeku moramo imati na pameti njihovo uključenje u cjelinu. Stoga ni spolnost ne smijemo potiskivati u stranu nego moramo gledati i poštivati njezino pravo mjesto u cjelini.

Najpravednije je i najbliže istini ako priznamo da su postojala razdoblja, kako u bližoj tako i u daljoj prošlosti, kada se spolnost doista potiskivala u stranu. Ima također razdoblja u kojima se spolnost precjenjivala kao najveća vrednota. Možda je tako baš danas, pogotovo na Zapadu. Istina je uvijek negdje u sredini.

No gdje je ta sredina i što je prava istina? Teško je na to ukratko odgovoriti. Ipak, istina je svakako da spolnost čini čovjeka – muškarca i ženu, a još prije toga dječaka i djevojčicu pa mladića i djevojku. Upravo po svome spolu čovjek je privlačan suprotnom spolu, i premda su različiti uzajamno se dopunjavaju. Spolnost čini čovjeka sposobnim za tople međuljudske odnose, za život u krugu obitelji te za rađanje i odgoj djece. Omogućuje mu razvoj od kolijevke do groba s osobitim zadacima njegova spola i mjesta u društvu, s tisuću profinjenih načina djelovanja tajanstvenih sokova ljudskog organizma koji se odražavaju u tjelesnom, duševnom, duhovnom, međuljudskom i vjerskom djelovanju svakog čovjeka.

Na spolnost se u različitim razdobljima različito gledalo ovisno o onom općem shvaćanju svijeta i o vjerskoj pripadnosti. Ipak je velika većina ljudi spolnost uvijek uzimala kao vrednotu koja ima veliku ulogu u životu čovjeka i prema kojoj se treba – kao prema vrednoti – odgovorno odnositi. Razumljivo je, dakle, da su kršćani svih stoljeća gledali na taj Božji dar veoma ozbiljno i otklanjali zlouporabu, a prihvaćali otvoren, lijep i prirodan odnos prema tijelu. Crkveni pisci svih stoljeća govore o spolnosti jako otvoreno i bez predrasuda. Ipak valja priznati da je to stanovište – kao i sva druga u povijesti – kolebalo i desno i lijevo. Maniheizam, koji je Crkva odbacila kao zabludu, gledao je na tijelo i na bračni život kao na nešto manje lijepo, manje vrijedno, pa čak i grešno. Nešto od tog gledanja prenijelo se i u kršćanski odgoj onih razdoblja prije »seksualne revolucije«, koja se dakako s negativnostima prošlosti pretjerano obračunavala i tako sama otišla u krajnost. Bez jednostranog gledanja na spolnost nisu bile ni vjeronaučne pouke ni ispovjedaonice prošlosti.

PUNIJA SPOZNAJA UZVIŠENE STVARNOSTI

Drugi vatikanski sabor i o tom je pitanju života izrekao velike i spasonosne riječi koje moraju kršćanima današnjice biti misli vodilje.

»Čovjekova seksualnost kao i njegova moć rađanja, čudesno nadilaze ono što se događa na nižim stupnjevima života. Zato treba s velikim poštivanjem cijeniti čine koji su vlastiti bračnom životu i koji su usklađeni s pravim ljudskim dostojanstvom.« (GS 51, 3)

»Mnogi naši suvremenici visoko cijene pravu ljubav između muža i žene, koja se očituje na različite načine, već prema čestitim običajima naroda i vremena. Ta izrazito ljudska ljubav, budući da struji od osobe k osobi, privrženošću slobodnog htijenja, obuhvaća dobro čitave osobe. Stoga je ona kadra posebnim dostojanstvom obogatiti tjelesna i duševna

očitovanja te ih oplemeniti kao elemente i posebne znakove bračnog prijateljstva. Tu ljubav se Gospodin udostojao iscijeliti, usavršiti i uzdignuti je posebnim darom svoje milosti i ljubavi. Ujedinjujući ljudsko i božansko takva ljubav navodi supruge da se slobodno daruju jedno drugome dokazujući to nježnim osjećajima i djelom. On prožima sav njihov život.« (GS 49,1)

»Ta se ljubav posebno izražava i dopunjuje u bračnom činu. Zato su čini kojima se supruzi međusobno intimno i čisto sjedinjuju časni i dostojni. Kad se obavljaju doista na ljudski način, izražavaju i produbljuju međusobno darivanje kojim se supruzi, radosni i zahvalni, uzajamno obogaćuju.« (GS 49, 2)

»Krist Gospodin je blagoslovom obasuo tu mnogostruku ljubav koja je potekla iz vrela božanske ljubavi i koja je sazdana na sliku njegova sjedinjenja s Crkvom.« (GS 48, 2)

Koncil eto govori veoma otvoreno. Bračni je život, dakle, na osobit način življenje spolnosti. Stoga posebice za život u braku vrijedi da je spolnost Božji dar i da je življenje spolnosti, koja je u službi ljubavi, Božja volja. Tim načinom života ljubavi supružnici časte Boga, kao što ga časte i drugim djelatnostima bračnog i obiteljskog života. Sigurno je prema tome da je i spolni život u kršćanskom braku posvećen sakramentom braka, dakako, ako je taj život »na doista ljudski način« (GS 49, 2)

U braku neka dakle muž i žena žive bračni život u odgovornoj ljubavi i kršćanskoj slobodi. No to svakako nije uvijek lako. Stoga si moraju taj dar molitvom isprositi.

Gospodine,
htio si da se darivamo
dušom i tijelom.
Stoga smo oboje
samo jedno tijelo.
Budi naš vođa
kada moramo iskazati
Tvoju neizrecivu ljubav
prema Crkvi,
jedan prema drugome,
prema djeci
i prema svim ljudima.

Ne sudite...

Isus ovako govoraše:

»Ne sudite da ne budete suđeni! Jer sudom kojim sudite, bit ćete suđeni. I mjerom kojom mjerite, mjerit će se vama. Što gledaš u oku brata svoga trun, a grede u oku svome ne vidiš? Ili kako možeš reći bratu svome: 'Daj, da ti izvadim trun iz oka', a eto grede u oku tvome? Licemjeru, izvadi najprije gredu iz oka svoga pa ćeš onda dobro vidjeti izvaditi trun iz bratova oka!« (Mt 7, 1-5)

Koji dolaze
u ovu zajednicu,
neka ne govore
zlo ni o kome!
Svatko ima svojih
vlastitih mana!
Zato ne govorite
o tuđim manama!
Razmišljajte
o vlastitim grijesima!
Kad bismo bili
prosvijetljeni ljubavlju,
ne bismo vidjeli
ni tuđih mana
ni tuđih grijeha,
nego bismo gledali
u svoju vlastitu zloću!
Ako se želite svidjeti
Bogu i čovjeku,
pomažite nositi terete
svog bližnjega!
Želite li izbjeći grijehe?
Ako želite, onda se služite
svojim jezikom i ustima
sa svom razboritošću!
Želite li pravi mir?
Ako želite,
tražite šutnju i slogu!
Budite zaokupljeni
svojim životom!
Držite se volje Božje!

(Iz jedne duh. zajednice
u Brugesu u Belgiji)
Preveo: Srećko BOŠNJAK

Marta Legenda

Piše: IVNA

»Kad čovjek ostari... Oh, nemojte mi reći da nisam stara. Ja vrlo dobro znam da sam stara, da već spadam u staro željezo. Čekajte, ali nisam baš sasvim stara!« Tako bi starica Marta započela svaki razgovor s nepoznatom osobom.

Živjela je u maloj kući u predgrađu i bila je veoma pobožna. Kao mlada supruga ostala je udovica. Djece nije imala. Susjedi su je veoma poštivali i uvijek su govorili i još uvijek govore: »Nije nam bila ni rođena majka ni rođena baka, ali nam je bila sve to, i još više. Bila je kadra pomicati brda za druge i za sebe.«

Iako su joj godine života bile bogato ukrašene peckavim lišćem koprive, i tek tu i tamo i ponekim cvjetićem nerastvorenih latica, ona je uvijek sve spretno umotavala u šalu, mudro tvrdeći da svaki iskreni osmijeh bar malo produžava život. Uz to bi često ponavljala rečenicu koju je kao djevojka čula za vrijeme jedne propovijedi: »Budi gospodar svoje volje i sluga svoje savjesti!« Kako mudro!

Bila je oštroumna i trudila se da sve objasni razumski pa čak i ono što je smiješno. Stvarima je davala ljudska imena i prema njima se ponašala kao da su ljudi. Veoma je voljela svoj stari kauč na kojem su se dostojanstveno šepurile tri zahrđale opruge i zvala ga je Žorž. Kad su joj susjedi ponudili da joj poprave Žorža grozničavo ih je odbila. Nije dolazilo u obzir da se on pomladi i obnovi kad ona to ne može: »Oboje smo stari pa će tako i ostati. Tu nema popravka!«

Bila je krhka, a zapravo je djelovala čvrsto, posebno... Oči su joj uvijek imale sanjarski izražaj tako da sigurno ne bi primijetila ni zlatni štap da joj se našao pred nogama. Ponekad bi rekla: »Oči su mi plave kad sam sretna, zelene kad sam ljuta i zeleno-žute kad se dosađujem. A rijetko kad se dosađujem.« Da bi zabavila djecu iz susjedstva, pravila je grimase klauna: ružne, tužne, smiješne... sve istovremeno. Snažno je raspaljivala dječju maštu. A kad joj se sin prvog susjeda potužio da nikako ne može ispraviti negativnu ocjenu iz matematike jer ne shvaća »sinuse«, stara Marta se skoro pokidala od smijeha uvjeravajući maloga da je pomiješao medicinu i matematiku, jer sinusi su za nju postojali samo kao bolest u glavi, a u matematici – nikako. Pred njom nikad nitko nije nikome smio reći: »Budalo, tikvane, glupane.« Odmah bi skočila kao razjarena lavica i prilično bučno objasnila: »Bog je jasno i glasno rekao da smo svi braća i sestre. E, sad kad ti nekome kažeš da je budala rekao si to zapravo sebi. Jer, ti si brat toj budali i pošto ste rod i koristiš taj nekulturni naziv – ti si budala. Zato zaveži jezik, šuti!« Kad bi je netko zamolio za nekakav savjet najprije bi sama sebe naglas upozorila: »Savjetuj, savjetuj ali izbjegavaj položaj pametnjakuše.«

Zbog svih tih mudrovanja i zbog vječnog osmijeha na licu, staricu su prozvali Marta Legenda.

Godine su ipak išle naprijed. Osjećajući da će brzo umrijeti, nekoliko puta je jednu te istu »propovijed« (naravno, umotanu u šalu)

održala svom miljeniku, dvanaestogodišnjem Josipu:

»E, moj sinko, vidiš li ti kakvo je došlo vrijeme? Sve ide naopako, moj sinko... Izgleda da je prirodna smrt postala neprirodna. Propast svijeta! Da, da... Ljudi sve nešto sami sebe ubijaju. Truju se i vješaju i što ti ga ja znam što sve ne rade samo da sami sebe pokopaju. Svi su malo suviše poludjeli. A, evo ja ću ti, sinko, prirodno umrijeti. Tako sam sretna. Napokon idem dobrom Bogu. Ma, baš sam razmišljala kako da ti se javim odozgo. Znaš, ja uopće ne znam da li gore ima pošta, a i slabo pišem jer mi ruka puno drhti, pa zato nemoj mi ti zamjerit ako ti ne pošaljem pismo. Ja ću, sinko, uvijek misliti na tebe. A i pozdravit ću Gospu u tvoje ime. Znam da je puno voliš. Pozdravit ću u tvoje ime i tvog svetog Josipa. Ma, ne brini, neće mi to biti teško.

O, sinko, znam da ćeš reći da sam dosadna i da te uspavljujem kao čaj od kamilice. Što ćeš kad ja volim pričati, kad mi se jezik nikad ne osuši. Taj moj blentavi jezik uvijek je brži od pameti. To mi je samo jedna od mnogobrojnih mana... A ipak ti mene voliš. Ja znam da me voliš. A znam i to da ćeš za Dan mrtvih i na obljetnicu moje smrti pohoditi moj grob. Donijet ćeš mi cvijeća i zalit ćeš ga suzama da se što dulje održi. Možda ćeš mi upaliti i koju svijeću. Ma, sigurna sam, sinko, i da ćeš za mene platiti i koju sv. Misu... Ah! A valjda ćeš, kad odrasteš i kad se oženiš i kad ti se rodi kći, valjda ćeš joj dati moje ime. Već se veselim maloj Marti. Pratit ću je molitvom odozgo. Da, da... Ma uvijek sam ja govorila da si ti, sinko, pravi pravcati anđeo...«

Zaštitnik djevojačke časti

Godine 1945. kad ruska soldateska okupira Mađarsku, biskup grada Đera (Gyor) mons. Vilmos Apor pružio je utočište u svom biskupskom dvoru djevojkama i ženama sa sitnom djecom. Djevojke i mlade majke bježale su da ne budu obeščašćene.

Na Veliki petak upade grupa vojnika razjarena strašću i alkoholom i pronađe mnoštvo djevojaka i žena te nasrne na njih. Neke su skakale kroz prozor. Sve su drhtale od straha dok se ne pojavi biskup Apor koji diže ruke i stade pred vojnike da obrani povjerene mu štićenice. Vojnici potežu oružje. Odjeknuše pucnji i tri metka pogađaju biskupa. Vidjevši kako biskup pade obliven krvlju, zločinci napustiše prostorije...

Liječnici kušaju spasiti život neustrašivog pastira. Jedan metak ostao mu je u tijelu. Operaciju vrše uz petrolejku. Boli su nesnosne, ali biskup zahvaljuje Bogu što se zločinci udaljiše i djevojke se sa ženama spasiše. Svoje muke prikazivao je za sve vjernike svoje biskupije. Primio je svete sakramente predano u volju Božju. Znoj ga je oblio od muka, ali je ipak smogao snage da rekne: »Još jednom pozdravljam sve svoje svećenike, župnike. Neka budu vjerni Crkvi i neka neustrašivo propovijedaju Božje Evanđelje. Tako će najbolje koristiti našoj nesretnoj domovini.« Molio je glasno: »Bože moj, Oče moj, u tvoje ruke predajem svoje tijelo i dušu. Svoje muke prikazujem za svećenike i za sve vjernike, pa i za svoje neprijatelje da se obrate. Nek im Bog oprosti što u svom sljepilu rade protiv vjere i Crkve...«

Na Uskrs, 2. travnja 1945. u 1 sat i 5 minuta mučenički je završio svoj život postavši zaštitnik čistoće i poštenja sve mladeži, posebno djevojaka i mladih žena...

Radi se na pripremama za njegovo proglašenje blaženim.

U naše dane, nažalost, mnoge djevojke i žene zaslijepljene i zavedene, ne cijene svoje poštenje nego se same nude i podaju se bludnosti.

Felix VIŠNJIĆ

Za misije najznačajniji koncil

Češće smo čuli da je za Crkvu u ovom stoljeću najznačajniji događaj (ili jedan od najznačajnijih) Drugi vatikanski koncil (1962–1965). To je u čitavoj povijesti Crkve 21. sveopći ili ekumenski koncil, to jest sabor svih biskupa cijele Crkve iz čitavog svijeta. Taj 21. ekumenski sabor vrlo je značajan i za zbližen̄je kršćana. Ali je on u prvom redu unutrašnja stvar same Katoličke Crkve.

(Važna napomena: dotada je riječ »ekumenski« kod katolika značila isto što i »opći«, tj. koji obuhvaća svu Crkvu. A otada se riječ »ekumenski« počela rabiti i u značenju pokreta za sjedinjenje svih kršćana. Usp. August Franzen.)

RAZVITAK MISIJSKE SVIJESTI

Prošlog smo mjeseca razmatrali neka zbivanja važna za razvitak misijske svijesti kroz kojih dvjesta godina prije samog Koncila.

Misijska svijest u Crkvi postoji otkad su apostoli shvatili Isusov nalog: »Idite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje, krstite sve narode!« (Mk 16, 15; Mt 28, 19-20)

Svjesni povjerene im zadaće, apostoli su već na Jeruzalemskom saboru oko godine 50. raspravljali o tome što moraju napustiti pogani koji postaju kršćani, a što prihvatiti da uistinu budu pravi kršćani. (Dj 15)

Kroz daljnju povijest Crkve često se razmišljalo o širenju Evanđelja, o poteškoćama i metodama rada. Veliki misionarski zahvat pokrenut je u Crkvi nakon velikog misionara sv. Franje Ksavera u 16. stoljeću. I tada je vodstvo Crkve proučavalo, slično kao i apostoli u prvom stoljeću, što je za kršćane u Kini i Indiji bitno i obvezatno, a što su njihovi običaji kojih se ne moraju odreći, što pak spada samo u evropske običaje koje domoroci ne moraju usvajati da bi ipak bili pravi i potpuni kršćani.

Misiologija je znanstveno proučavanje širenja Crkve i to na temelju teoretskih istina i velikih iskustava misionara. Kao znanstvena grana teologije nastala je tek početkom ovoga stoljeća.

Kroz povijest je sazrijevao također pojam misija. Latinska riječ »missio«, pohrvaćeno misija, znači poslanje. Neki su kao svrhu misija (poslanja Crkve) smatrali obraćenje nekršćana, drugim riječima kristijaniziranje pogana. Drugi su to dublje izražavali: svrha misija je usađivanje Crkve, uspostavljanje vidljive Crkve u sve ljude i krajeve gdje je još nema.

Upravo je Drugi vatikanski koncil, i to u čitavoj povijesti Crkve, najviše pridonio shvaćanju misije (poslanja) Crkve i misiologije, znanstvenom proučavanju širenja i utvrđivanja Crkve. Donio je najdublje misli i norme koje bi trebalo poznavati i provoditi.

KONCIL – DJELO LJUDSKO I BOŽJE

Da bismo ispravnije vrednovali ono što Drugi vatikanski koncil znači za misije, tj. njegov prinos za buđenje misijske svijesti i za oživljavanje misijskog djelovanja, moramo do neke mjere upoznati i sam Koncil. To je u dosadašnjoj povijesti Crkve najveći koncil po

broju biskupa sudionika (koncilskih otaca), okupljenih doslovce iz cijeloga svijeta.

Na svakom koncilu se raspravlja o stvarima vjere i ćudoređa važnima za Crkvu, a onda i za sav svijet. Ovaj se Koncil posebno bavio Crkvom pa je već time značajan i za misije koje su bitna zadaća Crkve. Posebice je važan zato što je izdao veoma sadržajan Dekret o misionarskoj djelatnosti Crkve. To je nešto najdublje i najsadržajnije što uopće imamo kroz svu povijest Crkve o njezinu poslanju, djelatnosti, obvezi svih kršćana i odgovornosti sviju za širenje vjere.

Na koncilu se vijeća, raspravlja, traži istina i kako da se ona najbolje približi ljudima. To se sve odvija u ozračju vjere u vodstvo Isusa i Duha Svetoga koji po Isusovu obećanju ostaju s Crkvom zauvijek da je poučavaju i vode. Nije uvijek odmah lako uvidjeti što i kako treba iznijeti o nekom predmetu (temi). Okupljeni biskupi dolaze sa svih strana svijeta, iz najrazličitijih društvenih i drugih prilika, sa svojim znanjem ili neznanjem, s poimanjima svoga kraja i kulturnim nasljeđem. Zato je normalno da u traženju istine bude i neslaganja. Za ovaj Koncil povjesničar August Franzen kaže: »Bilo je mnogo žestokih govorničkih dvoboja.«

No utješno je i posebno važno da – po Isusovu obećanju – Duh Sveti ostaje s Crkvom zauvijek (Iv 14, 16), uči je i daje razumjeti Isusovu nauku, sve ono što je Isus govorio (Iv 14, 26), uvodi Crkvu u svu istinu (Iv 16, 13). Zato je dogma, tj. objavljena i definirana vjerska istina, da su koncili u svojim zaključcima zbog te Božje nazočnosti i Božjega vodstva neprevarljivi te obvezuju svu Crkvu.

Na onom prvom saboru u Jeruzalemu, apostoli nakon mnogo molitve, razmišljanja i raspravljanja kažu: »Zaključili smo Duh Sveti i mi«. (Dj 15,28) Isto vrijedi i za opće ili ekumenske sabore (koncile). Slično kako je i sa Sv. pismom: pojedine dijelove pisali su različiti ljudi, ali pod vodstvom i nadahnućem Duha Svetoga. Zato za Sv. pismo zaključujemo: »riječ je Gospodnja«.

ZAKLJUČCI KOJI OBVEZUJU

Važno je istaknuti tu misao o koncilskim tekstovima. Prema tome, i ono što nam Koncil govori u vezi s misijama, o misijskoj dužnosti svih kršćana i drugo, nije samo ljudsko mišljenje i zaključivanje, pa makar ti ljudi bili ne znam kako duboki intelektualci ili sveci. Ti zaključci jesu ono što Crkva, vođena Duhom Svetim, želi danas o nekom važnom predmetu reći svojim članovima. Još jače, da se poslužimo riječima Sv. pisma: to je ono »što Duh poručuje Crkvama« (Otkr 2, 7 i dalje još na pet mjesta).

Koncilski zaključci, kao i misijski dekret, imaju dakle golem ugled. Zato ih treba s poštovanjem prihvatiti. Još više: treba prema njima usklađivati svoj život. Zato ih treba upoznati. Tko bi svjesno i hotimično zanemarivao upoznavanje tih poruka zatvarao bi se pred onim što »Duh poručuje Crkvi«, pred onim što nam Bog želi danas reći za naše dobro, za dobro Crkve i svijeta. Upravo zato je Duh Sveti i pokrenuo Crkvu da održi Koncil i da pod njegovim vodstvom donese te korisne i važne zaključke.

Iz svega je jasno da koncilske dokumente treba čitati da bismo ih mogli upoznati. Predani su cijeloj Crkvi, a Crkva smo svi mi. Na hrvatski jezik su prevedeni i izdani 1970. godine. Dosad je samo o nekim izdan i opširan komentar. O misijskom dekretu još nemamo komentara na hrvatskom jeziku.

Komentar nam je koristan, a ponekad i potreban, iz više razloga. Nekad je teško jasno izreći ili prevesti neku stvar. Ponekad je neka važna misao iznesena tek usput ili nejasno, ponekad jasno i opširno. U svakom slučaju može se prodirati još dublje u smisao, jasnije ga protumačiti i osvijetliti bilo drugim koncilskim tekstom, bilo Sv. pismom, teologijom, životom... Tako uz komentar ti nadahnuti tekstovi postaju još snažnija duhovna hrana za naše vjerničko sazrijevanje.

KRATKA POVIJEST KONCILA

U želji da pomogne Crkvi i svijetu, papa Ivan XXIII najavio je Koncil 25. lipnja 1959. Uskoro potom imenovao je Pripravnu komisiju Koncila. Slijedili su, u komisijama i potkomisijama, bezbrojni sastanci, vijećanja, raspravljanja i preinačivanja nacrta za Koncil, sve uz mnogo razmišljanja i molitava.

Koncil je započeo 11. listopada 1962. (prema ondašnjem kalendaru bio je tog dana blagdan Materinstva Bl. Dj. Marije), a zaključen je 8. prosinca 1965, na blagdan Bezgrešnog Začeća. Misijski dekret je odobren 7. prosinca, na završetku Koncila.

O. Mato RUSAN

Pismo s. Mirjam

Javlja nam se naša jedina misionarka u afričkoj državi Kamerun, uršulinka s. Mirjam Šurjan, nastavnica u školi. Piše iz mjesta N'Gaoundéré, 20. ožujka 1989. Opisuje neke pobudne činjenice u vezi s korizmom i Uskrsom (o tom jednom drugom zgodom). Evo dijela tog ohrabrujućeg pisma.

Osim što predajem vjeronauk, radim u tajništvu škole. Za mene taj rad nije prvenstveno rad s papirima već s mladima. Spontanim razgovorom mnogo se može uputiti na dobro ili ispraviti kakvo zlo i sve okrenuti prema Bogu.

Danas je otputovala od nas s. Jeanne, rodom iz Indonezije, naša generalna savjetnica. Bila je deset dana kod nas da upozna naše prilike i da nam pomogne što bolje raditi u Kamerunu. Sestre u Indoneziji imaju mnogo zvanja, iako je od cijelog stanovništva samo 2% katolika. Rade vrlo složno i oduševljeno.

Treba nam puno pouzdanja u Boga da bismo savladali sve poteškoće od materijalnih pa do duhovnih. Ne smijemo zaboraviti da su obraćenja plod molitve upravljene jedinom Gospodaru žetve.

Toplo vam se preporučujem u molitve – kao i svim vjernicima Glasnika – da nas preporučite Gospodinu. Neka nas po zagovoru sv. Josipa riješi pretjeranih materijalnih briga da bismo se mogli lakše posvetiti duhovnom napretku mladih. Unaprijed Vam hvala!

Želim Vam sretan Uskrs, Vama, suradnicima i čitateljima! Uskrsnuli je naša trajna i neslomiva nada, kao i sigurna pobjeda nad zlom, trpljenjem i smrću i nad svime što želi ugušiti klicu Božje ljubavi i dobrote!

Uz srdačan pozdrav u Kristu

s. MIRJAM Š.

SKUPINA PRVOPRIČESNICA IZ KOLEGIJA U KOJEM RADI S. MIRJAM

Zambija zapada u bijedu

U svibanjskom broju Glasnika čitali smo poučan primjer iz susreta naše misionarke Emice Verlić s jednim zambijskim vozačem. Prenijeli smo vam to iz njezina pisma od 20. veljače ove godine. Upoznajmo sada i neke njezine teškoće kao i teškoće ljudi s kojima živi. O tome piše u tom istom pismu. Vidjet ćemo da skupoća i nestašica ne prate samo nas. Zambiju pogađa još više i to je jedan od razloga da se misionari odande rjeđe javljaju. Ta nestašica i skupoća dobrim je dijelom posljedica nepoštenog življenja i upravljanja vodećih ljudi, kao i izigravanje Božjih normi. Evo što piše s. Emica.

Malo je tako aktivnih i požrtvovnih u pisanju kao što je bio o. Gabrić. Mislim da je takav bio samo on. Ipak, u pitanju je i budžet. Jako su povisili poštarinu za inozemstvo... Kad bih htjela poslati čestitke za Božić i za Uskrs svim prijateljima i dobročiniteljima, ne bi mi bila dostatna dvomjesečna plaća. A od čega onda živjeti?!

Osnovne živežne namirnice užasno su skupe i nemoguće ih je dobiti u trgovinama. Jedino na »black market« (po švercu). Tu je pak tri do četiri puta skuplje. Kad se u kojoj trgovini pojavi šećer, ulje, brašno ili sol tu je onda dug red, gužva i tučnjava. Od ranog jutra pa po cijele dane ljudi sjede pred trgovinama. Trgovine su u gradu, a to je daleko od nas.

Osnovne živežne namirnice postale su luksuz i jedva si ih tko može priuštiti. Dnevna hrana su nam žganci i povrće, a od začina jedino sol. Bogataši na taj način zgrću svoje bogatstvo i s visoka gledaju na sirotinju od koje iscjeđuju i posljednju paru za svoje potrebe.

Eto, to je taj specijalni humanizam, čovjekoljublje o čemu toliko govore...

Vaša u Isusu i Mariji zahvalna

EMICA

Indija prima i daje

Iz Indije nam se češće javi naša misionarka s. Silvina Mužić. Hvala joj! Makar su je već godine pritisle i dugo je u misijama, vidi se da je duhom s nama u domovini, slično kao što je bio i o. Gabrić.

Crkva u Indiji je veoma živa i već šalje misionare u druge zemlje. To je očit zalog Božjeg blagoslova za samu njihovu zemlju. U pismu, započetom 25. ožujka u Gaibiri, čestita svima Uskrs. Isto pismo nastavlja 4. travnja i opisuje proslavu Cvjetnice. Govori također i o svećeničkim ređenjima.

Žao mi je čuti da je naš dragi o. Juraj Gusić jako bolestan. Lijepo ga pozdravite i kažite da se dnevno molim za njega. On je puno radio za misije, primit će lijep »welcome« (dobro došao) od našeg dobrog Spasitelja...

Ove godine imaju ovdašnji oci Duha Svetoga 20 novih svećenika. Deset će biti zaređeno u mjesecu travnju, a deset u svibnju... Četvorica od njih se već sprema za inozemne misije: dva za Kinu, jedan će u Zair, a jedan u Ganu. Vidite, to je plod rada naših prijašnjih misionara. Sada već Indija može slati svoje apostole u druge zemlje. Bogu hvala!

Mi (sestre) imamo ovdje također dosta zvanja. Možda ćemo trebati slati naše sestre u Evropu, jer sestre u Belgiji, Njemačkoj i Engleskoj nemaju zvanja. Stare sestre umiru, a mlade ne dolaze. Tamo moramo zatvarati jednu kuću za drugom. Jako žalosno! Zvanja je bivalo sve manje, a sada ih uopće nema. Moramo se puno moliti i vratiti se svojem prvotnom duhu (karizmi).

POSLIJE SV. MISE ZAJEDNICA VJERNIKA POLAKO SE RAZILAZI SVOJIM KUĆAMA

Mi smo ovdje još uvijek po starom. Radimo koliko možemo. Ja bih ove godine trebala ići u domovinu na odmor, ali se bojim dugog puta. Noge su mi slabe. U svojim mladim danima ja sam prošla na stotine kilometara pa sada kotači više ne vrijede, sve je ulje potrošeno. Sada samo čekam da dobijem krila i da poletim u svoju vječnu domovinu...

Uz puno lijepih pozdrava molim vaš blagoslov. Ostajem vaša u Isusu i Mariji

s. SILVINA

SVEĆENICI ŠIROM SVIJETA

Evo zanimljive, informativne i poučne statistike. Najprije koliko je svećenika na cijelom svijetu na pojedinim kontinentima, zatim ukupno. Podaci su od 3. prosinca 1986. Brojevi u zagradi pokazuju koliko ih je te godine više ili manje nego godinu prije.

Evropa	230.487	(– 1.885)
Amerika	119.289	(+ 391)
Azija	29.324	(+ 686)
Afrika	18.353	(+ 295)
Oceanija	5.433	(– 81)
Ukupno	402.896	(– 594)

Redovnika braće ima 64.741 (– 467).
Redovnica sestara ima 908.158 (– 9.274).
Katehista ima 316.075 (+ 21.588)

NA JEDNOG SVEĆENIKA DOLAZI

	stanovnika	– katolika
Evropa	2.117	1.210
Azija	57.416	2.504
Afrika	31.164	4.086
Amerika	5.682	3.069
Oceanija	4.562	1.205

Tako na jednog svećenika dolazi na svijetu 8.554 (+ 174) stanovnika, odnosno 2.145 (+ 33) katolika.

Svi ti brojevi očito govore: ako želimo dobro čovječanstvu i sebi, moramo poslušati Isusov nalog: »Molite gospodara žetve da pošalje radnika u svoju žetvu.« (Mt 10, 38)

Ignacije Szentmartony

Piše: Mijo KORADE

Buran i mukotrpan bio je život velikog hrvatskog misionara, znanstvenika i jezikoslovca Ignacija Szentmartonya (1718-1793). Osam godina djelovao je na Amazoni kao matematičar i astronom portugalskog kralja i kao misionar. Nakon što je s ostalim isusovcima prognan iz Brazila, provodi 18 godina u portugalskim tamnicama. Oslobođen je nastojanjem carice Marije Terezije. Vraća se u domovinu gdje izdaje prvu kajkavsku gramatiku. Kao uglednog znanstvenika cijenili su ga na evropskim dvorovima i u Americi, a prijatelji svjedoče da je bio izuzetan i svet čovjek.

Ignacije potječe iz plemićke obitelji madžarskog podrijetla koja se s vremenom pohrvatila i majka mu je bila Hrvatica. Rodio se 28. listopada 1718. u Kotoribi u Međimurju. Nakon gimnazije u Zagrebu ulazi 27. listopada 1735. u isusovački red u Beču. Uči filozofiju u Grazu i teologiju u Beču, a uz to predaje na gimnazijama u Zagrebu i Varaždinu te specijalizira matematiku u Beču.

KRALJEVSKI MATEMATIČAR U BRAZILU

Nakon Madridskog sporazuma 1750. kojim su Španjolska i Portugal željeli ponovno urediti granice svojih kolonija, portugalski kralj zatražio je od isusovačkog generala sposobnih matematičara i astronoma za određivanje granica u Brazilu. Za tu zadaću određen je i Szentmartony koji je nakon studija predavao matematiku u Grazu. U proljeće 1751. odlazi u Portugal i tu čeka dvije godine dok se formirala njegova znanstvena ekipa za određivanje sjeverne granice portugalskih kolonija u Južnoj Americi.

Kralj Josip I odlikuje Ignacija naslovom kraljevskog i dvorskog matematičara i astronoma te mu je posebnim dekretom zajamčio redovitu plaću a nakon završenog posla nagradu i slobodan povratak u domovinu. Polovicom je svibnja 1753. Ignacije s ekipom otplovio za luku Pará (Belem do Pará) na ušću rijeke Amazone. Tu se s ostalima trebao pridružiti ekspediciji koju je vodio guverner pokrajine Maranhão, Franjo de Mendonça Furtado, brat portugalskog prvog ministra Pombala. U međuvremenu Ignacije obavlja astronomska promatranja i mjerenja radi određivanja geografskih položaja mjesta i rijeka uz Amazonu i u cijeloj pokrajini.

Početkom listopada 1754. pod vodstvom guvernera Furtada kreće iz Paráa velika ekspedicija inženjera i matematičara tokovima rijeke Amazone i zatim Rio Negra, a pratilo ju je oko tisuću vojnika i Indijanaca. Koncem godine prispjeli su do tvrđave Mariuá na Rio Negru, gdje su dvije godine uzalud čekali na sličnu španjolsku ekspediciju kako bi zajedno odredili granice kolonija. Kroz sve vrijeme naš matematičar određuje geografske položaje mjesta, a inženjeri su po njegovim proračunima izradili više zemljopisnih karata onih krajeva i rijeka. Zahvaljujući Ignacijevom istraživanju bile su to do tada najbolje i najpreciznije karte kojima su se kasnije služili mnogi istraživači.

MISIONAR I PRIJATELJ NEVOLJNIH

Furtadova ekspedicija doživjela je neuspjeh. Španjolci nisu došli jer su ih na sjeveru uz Rio Orinoco zadržali Indijanci. Osim toga guverner Furtada je okrutno i bezobzirno postupao s vojnicima i Indijancima pa su se mnogi još za vrijeme putovanja razbježali. U proljeće 1757. vojnici su u Mariuáu, ostavši bez hrane i plaće, digli otvorenu bunu.

Zato su se Ignacije i drugi matematičar u ekspediciji, svećenik Ivan Angelo Brunelli, često zauzimali za vojnike i urođenike. U znak prosvjeda u Mariuáu nisu htjeli jesti zajedno s guvernerom zbog njegovog ponašanja i obilnih ručkova koje je priređivao za sebe i svoje najbliže, dok mu je posada imala jedva što jesti. Ignacije bi guvernera i otvoreno opominjao da je u savjesti dužan pomoći

tim siromašnim ljudima na kraljev trošak. Znao se zadržati i po nekoliko mjeseci u nekom selu kad bi izbila epidemija te se brinuo i njegovao bolesne i umiruće.

Zbog njegove zauzetosti za uroñenike Furtado ga je optuživao kod svog brata Pombala da se iskvario, urotio protiv njega i da buni vojnike. Tim je klevetama želio opravdati svoje postupke. Zbog neslaganja s guvernerom, i zbog stalnih putovanja rijekama i nezdravim krajem, Ignacije je u kolovozu 1756. obolio. Napušta ekspediciju i vraća se u Pará. U obližnjoj misiji Ibyrajuba ostaje četiri godine na oporavku i ujedno s ostalim misionarima djeluje među Indijancima.

U PORTUGALSKIM TAMNICAMA

Već je 1756. guverner Furtado protjerao nekoliko isusovaca iz pokrajine dok je njegov brat Pombal u Portugalu pokrenuo veliku propagandu protiv njih, ograničavao im djelovanje i konačno 1760. naredio izgon isusovaca iz Portugala i svih portugalskih kolonija. Iste godine svi su misionari na Amazoni uhapšeni i odvedeni u luku Pará. Ignaciju je oduzeta plaća koju je primao od kralja i zaplijenjeni mu svi instrumenti i matematički spisi s njegovog istraživanja.

U rujnu iste godine otplove za Portugal. Stigavši početkom prosinca u Lisabon, Szentmartony je bio zatvoren u tamošnjoj tvrđavi San Julian. Strpan je u podzemnu ćeliju koja je izgledala kao grob, bez svjetla, puna vlage, gamadi i smrada. Tu je proboravio pet mjeseci. Budući da je Marija Terezija tražila njegovo oslobođenje, Pombal ga u tajnosti otpremi u zatvor Azeitão pa godinama u Austriji i u Portugalu nitko nije znao ni gdje je ni da li je uopće živ. Dvorac u Azeitãou, pretvoren u zatvor, bio je kao zatvorsko prebivalište ipak povoljniji od San Juliana, ali su zatvorenici dobivali premalo hrane, a bili su stisnuti u sobama sa zatvorenim prozorima.

Nakon osam godina tamnovanja, Ignacije je 1769. opet odveden u San Julian. Tu su zatvoreni isusovci molili brevijar pri svjetlu baklje jer nisu smjeli izlaziti ni primati sakramente i samo kucanjem po zidu održavali su vezu s ostalima. Stražari su ih stalno nagovarali da se odreknu svoga reda pa će imati sve privilegije u svijetu.

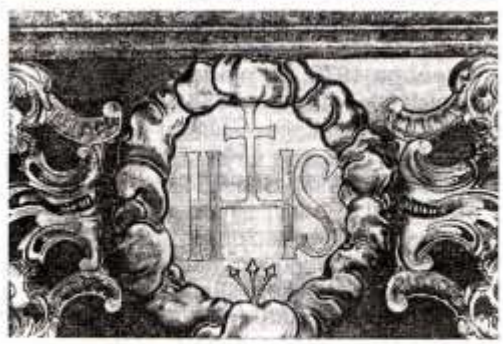
Promjenom zapovjednika zatvora 1770. stanje se poboljšalo pa su mogli izlaziti na svjetlo, slušati Misu, ispovijedati se i obavljati druge poslove. Budući da su bili misionari skupljeni iz raznih krajeva svijeta, jedni su druge podučavali u novim jezicima, različitim umijećima, neki su pisali knjige i uspomene, a Ignacije je mlađim prijateljima davao pouke iz matematike.

Marija Terezija je preko svojih ambasadora u Lisabonu godinama pokušavala osloboditi austrijske isusovce, ali je Pombal pustio samo njih nekoliko. Za Ignacija i druge misionare s Amazone govorio je da su kao veliki zločinci počinili strašna djela i zaslužili još veću kaznu. Ustvari nisu nikad bili saslušani ni suđeni, a jedina im je krivnja bila to što su previše znali o djelima Pombala i Furtada pa je bilo opasno osloboditi ih. Tek nakon Pombalova pada početkom 1777. zatvorenici su u lipnju iste godine oslobođeni te su se mogli vratiti kući. U rujnu stiže Ignacije s drugovima u Beč, gdje ih primi carica i zadrži se s njima jedan sat u srdačnom razgovoru.

PISAC KAJKAVSKE GRAMATIKE

Iz Beča Ignacije odlazi u Varaždin gdje se u Zakmardijevom sjemeništu mogao oporaviti od dugogodišnjeg zatvora, a od državne blagajne dobivao je godišnju mirovinu. Tu je 1783. napisao i izdao kajkavsku gramatiku na njemačkom jeziku da bi se njome mogli služiti Nijemci koji žele učiti hrvatski. Prvi je solidno izradio gramatička pravila kajkavskog jezika i djelo je postalo veoma traženo. Tim djelom je potakao i mnoge druge na pisanje sličnih gramatika.

Posljednje godine života Ignacije provodi kod nekog rođaka župnika u Međimurju i tu je, u Čakovcu ili Belici, preminuo 15. travnja 1793.

KRISTOV MONOGRAM NA OLTARU ISUSOVAČKE CRKVE U LUCERNU

Obiteljska ljetna škola

Obiteljski centar Filozofsko-teološkog instituta D. I. u Zagrebu organizira i ove godine OBITELJSKU LJETNU ŠKOLU za roditelje, mlade i djelatnike obiteljskog pastorala. Ovaj susret održava se u Zagrebu, u malom isusovačkom sjemeništu na Fratrovcu **od 23. do 27. kolovoza 1989.** Početak susreta je u srijedu, 23. kolovoza u 17,30 sati.

Okvirna tema: **»Uskrsni korijeni obiteljskog rasta«.** Govorit će stručnjaci naših katoličkih učilišta i našeg tiska.

Najznačajnija predavanja: Nadanja i stradanja u obitelji, Zdravlje djece i mladih, Čovjekova patnja, Prepreke u odgoju djece i mladih, Tipične poteškoće bračne zajednice, Uskrsno otajstvo u životu obitelji, Nesporazumi u sporazumijevanju, Obiteljska krepost: strpljiva ljubav, Euharistija – vrelo života obitelji.

Za vrijeme Škole u sjemeništu postoji mogućnost smještaja. Cijene stanovanja i dnevne opskrbe **bit će pristupačne** i obiteljima s manjim primanjima, a objavit ćemo ih naknadno. Roditelji koji nemaju kome ostaviti djecu, mogu ih povesti sa sobom. Za vrijeme predavanja djecu će čuvati časne sestre.

Prijave šaljite na adresu: O. JURE BOSANČIĆ, Fratrovac 38 – 41000 ZAGREB. Telefon: (041) 222-363. Na istoj adresi možete dobiti pobliže obavijesti i tiskane programe.

Knjige

Na adresi: FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41001 ZAGREB, pp 699 možete naručiti:

ŽIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA, IV dio. Pisma, članci i duhovne misli oca Ante Gabrića od početka studenoga 1976. do njegove smrti 20. listopada 1988. Priredio J. Gusić, DI. Cijena 65.000 din.

FILOZOFIJA U SUSRET TEOLOGIJI. Radovi simpozija Filozofsko-teološkog instituta D. I. prigodom 50. obljetnice Filozofskog studija. Cijena 35.000 din.

Na adresi: IKD »JURAJ DOBRILA«, Gupčeva 2 – 51400 PAZIN, možete naručiti:

VJERONAUČNA KNJIŽICA. Cijena 2.500 din.

GENOVEVA, napisao Kristoph Schmidt. Roman, 3. izdanje. Cijena 10.000 din.

BIBLIJSKA POVIJEST SPASENJA, I dio, Stari zavjet, napisao dr. Ivan Pavić. Cijena 12.000 din.

RADOSNA VIJEST, napisao dr. Ivan Pavić. Osamnaesto izdanje katekizma za 2. i 3. razred s posebnom pripravom za prvopričesnike. Cijena 12.000 din.

Na adresi: ĆIRILOMETODSKA KNJIŽARA, Kaptol 29 – 41000 ZAGREB, ili kod izdavača: BIBLIOTEKA »LIČKE ŽUPE«, JNA 1 – 48000 GOSPIĆ, možete naručiti:

TOPOGRAFIJA KARLOVAČKE VOJNE KRAJINE, napisao Franjo Julije Fras. Mjestopis iz godine 1835. Cijena 40.000 din.

ZVONA ISPOD ZVIJEZDA, napisao Ante Rukavina. Putopisna i povijesna razmatranja o velebitskim sakralnim građevinama. Cijena 40.000 din.

NA KRILIMA NADE – Meditacije o kršćanskom pouzdanju, napisao Reinhard Lettmann. Knjižica je ilustrirana, ima 104 stranice, a cijena joj je 10.000 din. Narudžbe: SVJETLO RIJEČI, N. Pozderca 6 – 71000 SARAJEVO

Kazeta

Prigodom 50. obljetnice Karmela u Brezovici (1939--1989) po prvi put našoj vjerničkoj javnosti predstavljen je dio molitvenog i glazbenog života Karmela na kazeti:

KARMEL MOLITVOM I PJESMOM SLAVI BOGA

Glazbena obrada i dirigent Mo Lj. Galetić, tonmajstor M. Dörr, a molitveni i govorni dio vodila je dr. M. Makuc-Pojatina.

Kazeta vam omogućuje da zajedno s Karmelom molite i pjevate u svom domu, crkvi, vjeronaučnoj dvorani, u automobilu...

Narudžbe: SAMOSTAN KRALJICE KARMELA, BREZOVICA – ZAGREB – 41421 HRVATSKI LESKOVAC, pp 15

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... za sretan povratak mojega nećaka iz vojske. – Teta s Kraljevca, Zagreb

... sv. Josipu i Ivanu Merzu za sretan porod, zdravo dijete i mnoge druge primljene milosti. Preporučujem i nadalje svoju obitelj njihovoj zaštiti. – Ružica, Zagreb

... sv. Josipu, sv. Anti i Leopoldu Mandiću za mir, blagoslov i zdravlje u obitelji te za sva dobra koja smo, njihovim zagovorom, primili tijekom života. Preporučujemo se i nadalje njihovu zagovoru. – Zahvalni čitatelji iz Silbe

... za izvanredni milosni šapat kojim je, u travnju 1945, na jednoj pustari spašeno od sigurne smrti 16 odraslih osoba i 13 djece. Tu istu ljubav presvetih srdaca Isusa i Marije osjećam i sada u svojoj osamljenosti. – Anica D. Marković, Kačićeva 3, Vinkovci

... za sretan porod i zdravo dijete. Preporučujem i nadalje sebe i svoju obitelj njihovoj zaštiti. – Valerija Bočkinac, P. Podgajci

... na svim primljenim milostima. – M. Ocelić, Bokšić

... Gospi od brze pomoći, Majci Božjoj Lurdskoj i Bistričkoj te sv. Antunu, sv. Franji i sv. Leopoldu Mandiću za uspješnu operaciju. – Zahvalna Zorica Grnek, Gajev trg 11, Krapina

... i sv. Antunu za ozdravljenje sina Željka. – Zahvalna majka Milka, Sarvaš

... Majci Božjoj za ozdravljenje moje unučice. Molim i nadalje njezinu pomoć i zaštitu. – Zahvalna baka Liza i mama Evica, Klakar kod Slav. Broda

... i sv. Mihaelu arkanđelu na uslišanim molitvama i primljenim milostima u našoj obitelji. – Zahvalna mama, Slavonski Brod

... na primljenim milostima, a osobito za zaposlenje kćeri. – Zahvalna mama, Slavonski Brod

... na svim primljenim milostima u mojoj obitelji, a osobito na onima koje sam ja primila tijekom svojega života. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Jelka Gregur, Vaška

... sv. Obitelji i Majci Božjoj Bistričkoj za uspješnu operaciju moje kćeri. – Elizabeta Terzić, Giletinci

... i Majci Božjoj Bistričkoj na uslišanoj molitvi. – Zahvalna Bara Canjuga, Jerovec 88a

... Predragocjenoj Krvi i presvetom Imenu Isusovu te svima svetima na uslišanim molitvama za zdravlje i sreću u obitelji. – Čitateljica Glasnika, Obrovnica

... sv. Anti i sv. Leopoldu Mandiću kao i svima svetima na uslišanim molitvama i milostima što ih prima moja brojna obitelj. – Zahvalna majka Anka V, Duće

... Gospi od brze pomoći, sv. Josipu te dragom blagopokojnom kardinalu Stepincu na mnogobrojnim uslišanim molitvama. Ujedno usrdno molim za pomoć mojoj unuci u velikoj potrebi. – Zahvalna baka Ivoš Malvina

... i Ivanu Merzu za ozdravljenje ruke. Preporučujem se i nadalje njegovoj zaštiti. – Ankica Pezoć, Banja Luka

... Gospi od brze pomoći i svima svetima na primljenim milostima a napose za moje zdravlje i zdravlje moje djece. – Zahvalna štovateljica Viktorija Franjković

... i sv. Obitelji na svim primljenim milostima. – Baka iz Slavonije

... na svim do sada primljenim milostima a nadalje njihovoj zaštiti preporučujem svoje zdravlje. – M. Bračić

... za pomoć u bolesti i drugim potrebama. – Zahvalna čitateljica Z. R. iz Podravine

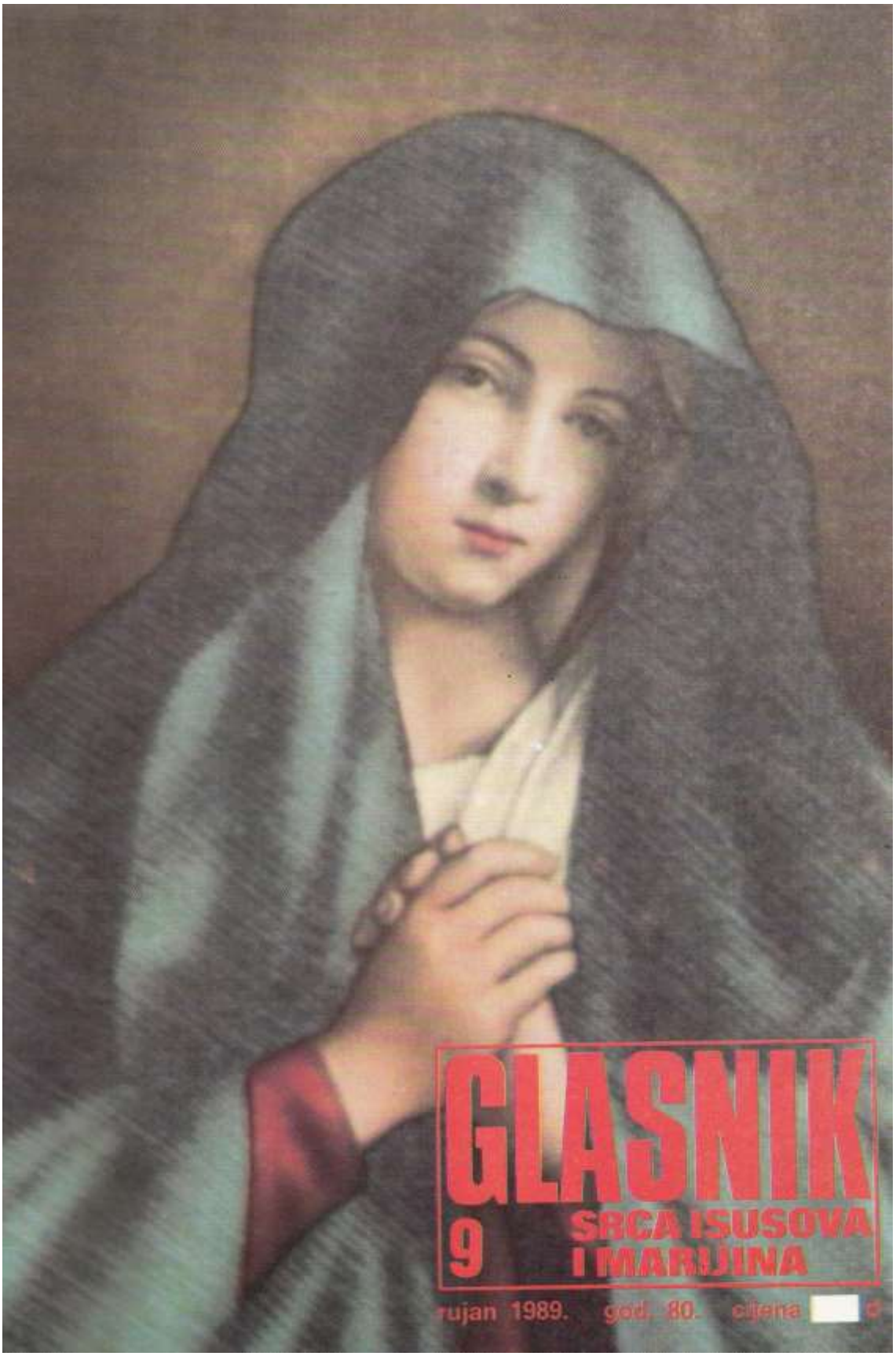
... sv. Josipu, sv. Antunu i svima svetima za ozdravljenje od teške tjelesne povrede. – Zahvalna Ružica Dumić, Premuda

... na svim dobročinstvima koja sam do sada primila, te se i nadalje preporučujem njihovoj zaštiti. – Zahvalna Mandica Utović, Canada

... sv. Antunu i sv. Leopoldu za pomoć u svim potrebama, a osobito za pomoć mojoj nećakinji pri upisu i ispitu. – Zahvalna čitateljica, Babino Polje

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

9 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

rujan 1989. god. 80. cijena

GOSPA ŽALOSNA
(Spomendan 15. rujna)

PRKOSEĆ
VLASTITOJ SITNOSTI
BESKRAJEM PUTUJEM
PLAVETNIM
(M. SPAHIJA)

Tužna Majko Isusova

Tužna Majko Isusova,
Tvoja djeca k tebi viču:
Utjeha nam tužnim budi,
Pouzdano Majci kliču.

Ti znaš, Majko, naše tuge
I množinu naših suza.
Ne odbaci uzdisaje
Robova iz zemnih uza.

Ti si, Majko Isusova,
Sinu rane zavijala.
Znaš i naših rana boli,
Kad bi im i melem dala!

A taj melem utjeha je,
Što je ljubav tvoja rosi.
Slušaj, Majko, tješiteljko,
Što te vjeran narod prosi!

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

- Osnivač i izdavač: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, Zagreb, Palmotićeva 31.
- Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec.
- Tehnički urednik: Ivan Vitez.
- Uredničko vijeće: Josip Antolović, Stjepan Kuzmić, Zvonimir Majić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner, Ivan Vitez i Zvonko Vlah.
- Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710.
- Tisak »Plamen«, Slavonski Brod.
- Cijena je otisnuta ispod »Sadržaja«. Poštarina je plaćena u gotovom.
- Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Uredníkova riječ

Ljeto koje prolazi pohodilo nas je raznim iskušenjima. Trebalo je uložiti puno napora tjelesnog, a nadasve duhovnog, da se širenje zla spriječi, štete poprave. Neke su takve da će dugo potrajati. I putevi se poprave, i mostovi podignu, ali kako izliječiti zatrovano ljudsko srce koje je i mir naroda stavilo na kušnju? Sijači zla učinili su svoje, a sigurno neće ni dalje mirovati. Uvijek i u svemu treba nam puno razboritosti da na izazove odgovaramo kulturno – ali uspješno. Na tu nakanu treba se itekako moliti. Gospodin je gospodar i onih srdaca koja se klanjaju mitskim božanstvima. Zato i za naše mlade vrijedi Papin poziv da u duhu Evanđelja ostvaruju slobodu, ljudski napredak i opće dobro.

Početkom rujna opet ćemo u Nin kao prije deset godina. Uvijek nam se vraćati na izvore vjere, narodne i crkvene samobitnosti. Bez toga bi nestalo i nas i našeg imena. A zbilja smo u opasnosti da nestanemo. Naše obitelji postale su suha korita kojima više ne teče život. Naše velike i lijepe kuće, s mukom stvorene, stoje kao prazni dvorci. Savjest roditelja mora na ispit. Od Boga su primili najčasnije poslanje – da budu sustvaratelji života, a naš narod izumire. Do tog ne dolazi bez grijeha, zato ne možemo biti mirni. Dobro je zato pročitati »Isusovo obećanje obiteljima«, i mijenjati shvaćanje. Prosvijetliti se vjerom, ispuniti nadom, da rodimo rodom ljubavi.

Jezgrena Hrvatska – Lika i Krbava – proslavila je 300. obljetnicu narodne i crkvene slobode, ali sjene prošlosti i danas su tamo guste. Život treba prihvatiti kakav jest, ali ga mijenjati u onakav kakav još nije, pamteći Isusovu: »Ako Gospodin kuće ne gradi, uzalud se trude graditelji!«

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 80. RUJAN 1989. BR. 9

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 256

ISUSOVO OBEĆANJE OBITELJIMA, J. Antolović 258

DA MLADI U DUHU EVANĐELJA OSTVARUJU SLOBODU, LJUDSKI NAPREDAK I OPĆE DOBRO, P. Galauner 260

STROG PREMA OHOLIMA, GOSPODIN PRIHVAĆA PONIZNE, R. Brajičić 263

POVRATAK I POČETAK, R. Grgec ... 264

SRCE ZARUČNIKA PREMA ORIGENU, J. Antolović 266

NIN '89 268

ŽIVOT I SLAVLJE U ZNAKU KRIŽA, TINO 270

ZAGLEDANI U PROŠLOST, OKRENUTI U BUDUĆNOST, TINO 272

ISUSOVA RODBINA, M. Nikolić 274

ODGOVORNO RODITELJSTVO, V. Vider 276

SUZANA, IVNA 278

HVALA JOSIPU, BIO JE PRIJATELJ 279

VAŽNIJE SPOZNAJE I ZAKLJUČCI KONCILA, M. Rusan 280

PAPA U ZAMBIJI, I. Dilber 282

NIKOLA SUŠIĆ, M. Korade 284

CIJENA GLASNIKA Do 31. ožujka bila je 1700 din po komadu. Nakon toga do 30. lipnja bila je 2000 din po komadu.

OD 1. SRPNJA DO 30. RUJNA bit će 2300 din po komadu za sve neplaćene primjerke od ranije i za unaprijed. Od 1. listopada bit će po 2600 dinara do konca ove godine. Novac šaljite preko banke na naš žiro račun pod nazivom: »Zagrebačka banka«, Zagreb, 30101-620-16 s pozivom na broj 012102 2340072984 uz neizostavnu naznaku: GLASNIK SIM, Zagreb, Palmotićeva 31

Hvala na pismu

ČETRNAEST GODINA? TO JE PUNO!!!

Pismo »Razočarane« (Glasnik VI/1988. str. 184.) ohrabrilo je i mene da vam se javim. Meni je 14 godina. Imam dečka s kojim hodam već pet mjeseci. Ja njega jako volim, a on mene možda ne jednako. Mislim da me čak iskorištava. Kada dođem u neki »disko« gdje se nađe i on, pravi se da me uopće ne pozna i zabavlja se s drugim djevojkama. Kad napokon priđe i k meni, izađemo van.

Već i prije njega zabavljala sam se s dosta mladića te imam više »izgubljenih ljubavi« kojih mi je žao. Ne znam više što bih učinila i kako bih dalje. Propušila sam se. Pokušavam u pušenju sve zaboraviti i naći novi put. O meni mnogi misle da više nisam nevina, a misle krivo. Doduše, kad god sam s nekim mladićem svaki traži od mene »ono«, ali ja ne mogu na to pristati. Želim u brak ući nevina. Nemam volje ni za šta. Mladić mi je rekao da me voli, a neki mi vele da on ima drugu djevojku a mene da vara. Ne znam što da učinim! Molim vas, pomozite mi. Kad znam da je netko barem pročitao ovo moje pismo već mi je lakše. Puno vas pozdravlja

izgubljena Magdalena

U starija vremena takav problem djevojčice tvojih godina lako bi riješila njezina mama ili njezin tata. Svojoj bi miljenici »istresli buhe« i bio bi mir, a cura bi se vratila poslu. Takve odgojne metode davno su zastarjele, i malo koji roditelj ih primjenjuje. Svaki čovjek, a osobito mladi, ima pravo da se i u glupostima s njim postupa kao s čovjekom. Danas je vrijeme dijaloga i uvjeravanja. To je dobro i u skladu s ljudskim dostojanstvom. To je znak sazrijevanja ljudskog društva. Mladi to, doduše, često zlorabe pa se u razgovoru nadmudruju i rade po svojoj glavi. Stariji nemaju strpljenja za beskrajna uvjeravanja nego žele što prije rezultat ili se povlače. To nije dobro. Mladi onda ostanu prepušteni sami sebi i ponašaju se nepromišljeno kao i ti, Magdalena. Nije onda nikakvo čudo što skupo plaćaju životna iskustva. No, tko može djevojčicu tvojih godina, sklonu prkosu, uvjeriti da ona nije najpametnija. Vi se na svaki prigovor brzo uvrijedite i objesite nos čim nešto nije po vašim mušicama.

Imaš tek četrnaest godina a već pet mjeseci hodaš s dečkom, a i prije toga imala si već dosta »izgubljenih ljubavi«?

Dobro da nisi rekla kako već od dječjeg vrtića imaš svoju ljubav, i da ste već tada sasvim ozbiljno hodali. Svi su vidjeli kako se držite za ruke i nitko vam nije prigovarao. Kako to onda ne bi bilo ozbiljno!

Ozbiljnost je neozbiljnosti tvojih godina u tome što se sve lako preokrene u žalost. Kad se, naime, nađu zajedno jedno bez pameti a drugo bez srca, dobro biti ne može. O tome svjedoči život. Vi mladi to ne vjerujete jer ne priznajete ničije iskustvo. Nešto si ipak i sama već naučila. Veliš da svaki mladić s kojim kreneš traži od tebe »ono«. A ja ti mogu reći da to ne traži svaki mladić i da se to ne traži od svake djevojke. Ako to traži odrasliji mladić, znači da nije pošten. Ako su to dječaci tvojih godina, onda su i oni već načeti pokvarenošću ili se prepuštaju obostrano opasnim igrarijama. Tvoje preslobodno vladanje i druženje s takvima daje njima odvažnosti da od tebe svašta traže, a okolini je to povod za pomisao da više nisi nevina. Možda je samo pitanje vremena kada će okolina imati pravo, ako tako nastaviš. Kad ti se od »silne ljubavi« zamagli u glavi prodat ćeš nevinost u vjeri da je to put prema braku koji će ti neki deran obećavati kao da je to isto što i otići u dućan po sol.

Pušenjem nećeš ništa riješiti nego ćeš samo pogoršati sud o sebi i narušiti zdravlje. Tvoj mladi organizam od pušenja sigurno trpi štetu, makar se to za sada još ne opaža. Ako ništa drugo, steći ćeš naviku koje se teško osloboditi pa ćeš pušiti i kad danas-sutra budeš trudna, premda

ćeš time nanositi bol čedu pod svojim srcem. Ono će se grčiti od boli uvijek kad njegova moderna mama bude otpuhivala dimove ispod nosa. Bilo bi dobro da se djevojke i trudnice o tome informiraju u Zavodu za zaštitu zdravlja majke i djeteta.

Ženama koje puše teško pada prigovor da je to pomanjkanje kulture, nedostatak ženske profinjenosti i nepoznavanje vlastitog dostojanstva. Cijeli kulturan svijet bori se protiv pušenja jer ono škodi, ali ovisnici o cigareti uporno žele imati svoj stil kulture, makar po njemu spadali u četvrti svijet nerazvijenih.

Bilo bi pravo čudo da ti škola ide bolje. Kako će ići kad si glavu napunila koještarijama pa za pametne stvari nema mjesta. Preporučujem ti da napraviš »inventuru« svoga života, vladanja i shvaćanja. Sigurno ćeš naći dosta smeća, a zna se gdje je njemu mjesto. Danas se puno govori i bar nešto radi na ekologiji (čistoći) okoliša, a o čistoći ljudskog intimnog života malo se govori, a još manje radi. Ti to nemoj zapustiti. Bila bi velika šteta.

UREDNIK

Izgubljenoj Magdaleni i svim djevojkama s mladenačkim problemima koje traže savjet, preporučujemo slijedeće knjige od J. Gusića:

DJEVOJKA I LJUBAV, cijena 2.500 din.

DJEVOJKO, ZNAŠ LI LJUBITI?, 5. izdanje. Cijena 35.000 din.

Knjige možete naručiti na adresi: FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41001 ZAGREB, pp 699.

Ne boj se čedo moje!

Dugo ležim budna. Neki nesvakidašnji nemir drhti u meni, remeti mi san i spokoj noći.

– Oh, Bože, zar mi danas želiš nešto reći? Znam, taj nemir uvijek prethodi nekoj spoznaji.

Gledam u noć, u pun mjesec. U daljini vidim jednu zvijezdu kako pada. Sjećam se djetinjstva. Kao mala djevojčica vjerovala sam u magičnu moć zvijezde u padu. U obličju punog mjeseca gledala sam tada, Bože, Tvoj lik. S toliko žara trudila sam se drugoj djeci objasniti gdje Ti prebivaš, gdje je Tvoje lice, gdje su Tvoje ruke...

Dok tako mirno ležim a trenuci tihe noći klize, slušam ravnomjerno disanje svog muža. Iscrpljen dnevnim naporima zaspao je snom pravednika. Iz dječje sobe začuh nerazgovjetan govor svog usnulog sinčića. Vjerojatno nešto lijepo sanja. Noć je za sve tako tiha, mirna i okrepljujuća, samo ja sam budna i želim dokučiti što mi to, Bože, danas još želiš reći.

Bože dragi, danas sam već razgovarala s Tobom. Već sam Ti uputila sve svoje molbe, zahvalila Ti na svim darovima dana...

U tom razmišljanju duša mi se posve smirila, a i tijelo mi je već obuzimao spokoj sna.

– Ovaj puta sam se zaista prevarila, pomislih u sebi. Bila je to samo besmislica. Bog je s drugima razgovarao, a ja ću sada mirno zaspati. Bože, hvala Ti!

Ne znam da li je to bio san. Mislim da nije. Ugledah sunčano žitno polje obrubljeno crvenim makovima. Baršunastocrvene latice trepere na suncu milovane razdraganim povjetarcem. Odjednom nestade žita i maka, ostade samo blagi treptaj nježnih latica.

– Bože, ja ne sanjam. Ja sam budna! Sveti Bože, što mi to još želiš danas saopćiti?

Svatih. Taj tihi treptaj, taj nježni dodir, to su male ručice što me tako nesigurno dodiruju u mojoj utrobi kao da se nečeg boje...

Ne boj se, čedo moje drago,
život ću ti dati vrlo rado!
Udobno se smjesti,
mirno palac siši,
tu pod srcem majke
ti bezbrižno diši.
Ne boj se skalpela,
niti ruke grube,
Tebe usne tvoje majke
svom nježnošću ljube!

Radost mi preplavi dušu, potok suza radosnica poteče mi iz očiju. Pogledom uprtim u nebo potražih Tebe, Bože. Vidjeh Te opet u dubini neba, a tamo negdje u daljini, u dubini vječnosti, zasjala je jedna divna zvijezda.

MAGDALENA V.

Isusovo obećanje obiteljima

Uskoro ćemo slaviti 300. obljetnicu smrti Sv. Margarete Alacoque (umrla je 17. listopada 1690.), pa će biti dobro da čitatelji Glasnika svrate svoju pozornost na jedno obećanje što ga je Božansko Srce Isusovo dalo svojim štovateljima preko te svetice, a tiče se obitelji. Obećanje glasi: »Blagoslovit ću kuće gdje bude izložena i čašćena slika moga Srca.« To je obećanje u ovom vremenu Crkve u Hrvata veoma važno jer naše obitelji proživljavaju krizu koja može imati nesagledive posljedice za budućnost, pa čak i za sam opstanak našeg naroda.

KRIZA OBITELJI JE SLOJEVITA, BIOLOŠKO JE PROPADANJE OČITO

Kriza je naših obitelji slojevita i višestruka, a najočitija je ona na biološkom planu jer se rađa sve manje djece. Po natalitetu se nalazimo na dnu ljestvice ne samo u Europi nego i u svijetu. Mlade bračne parove zahvatila je neka »moda« ili »manija« »zweikinder-sistema«, to jest uvjerenja da je najidealnije imati samo dvoje djece. Mnogi bračni parovi spuštaju taj ideal samo na jedno dijete, tek toliko da i to bude. Najradikalniji zastupnici »bračne slobode« ostavljaju supružnicima na volju da imaju ili nemaju djece, ne pitajući se o motivima takvog stava, i ne vodeći računa o činjenici da se na taj način onemogućuje stvaranje potomstva, što je inače prirodna funkcija i obveza braka. Praksom utemeljenom na takvom shvaćanju osuđeni smo da kao narod ubrzano nestajemo i da uskoro više ne postojimo.

Proces izumiranja prisutan je na našim obiteljskim ognjištima već više desetljeća. O tome svjedoče napušteni domovi po našim selima i osamljeni starci po gradovima. Naše su obitelji nekada bujale životom. Bilo je više kolijevki nego grobova, pa se moglo živjeti s nadom u bolju budućnost cijele narodne zajednice. Danas se ta nada nevjerojatno stanjila. Ima tome mnogo razloga, a osnovni je strašan pad bračnog morala i posvudašnje pomanjkanje hrabrosti za rađanje i odgoj djece.

BIJEG OD ODGOVORNOSTI NIJE BEZ GRIJEHA

Svuda se opaža i pomanjkanje hrabrosti za sklapanje ženidbe. Poznam jednu bosansku župu, inače na dobru glasu, u kojoj ima preko stotinu »starih momaka«. Oni jednostavno ne žele stupiti u brak. Koji je tome razlog? Sigurno je da svatko ima svoje razloge, ali zajednički je svima bijeg od odgovornosti. Da li je to zbog ozbiljnosti koju od kršćana traži sakramentalni brak? Njegova nerazrješivost i svetost? Možda kod nekih ima i toga, ali je činjenica da se većina takvih ne želi vezati ni u kakav brak. To je znak da im zapreku za brak ipak ne stvara kršćanski nazor na život, nego baš pomanjkanje tog nazora.

Mladići (i djevojke) koji bježe pred bračnom odgovornošću neće nikad pravo sazreti, barem ne duhovno i moralno, jer se izlažu velikoj opasnosti da nemoralno žive na tako važnom području kao što je spolnost. Oni se, naime, ne odriču spolnih užitaka, nego odgovornosti za njihove posljedice. To je izraz krajnje sebičnosti koja otvara vrata zlu na svim područjima života. To je onda rak-rana na organizmu naše narodne zajednice. Takva sebičnost čini pojedince, a kod nas ti pojedinci već tvore masu, neosjetljivima prema narodu u kojem su se rodili, neosjetljivima prema Crkvi u kojoj su se duhovno preporodili ucijepivši se krstom i potvrdom u Krista koji ih hrani kruhom svoje riječi i svoga Tijela.

Sklopiti brak, svakako je velika odgovornost i velika obveza te u tome treba poštivati svaku individualnu savjest, ali to je i čovjekov poziv u kojem ga prati Bog, a mora ga pratiti i pomagati također njegova uža i šira zajednica. Crkva pred tim zatajenjem ne može šutjeti a da se ne iznevjeri svome poslanju. Zato ona ukazuje na taj grijeh sebičnosti i nepovjerenja u Božju Providnost te se bori protiv njega. Bori se za čovjeka današnjice i sutrašnjice, za dostojanstvo pojedine osobe i narodne zajednice.

POBAČAJ – NAJLJUĆA RANA NAŠEG NARODA

U svoj teškoj obiteljskoj problematici za naš je narod valjda najteža i najrazornija

pojava – masovni pobačaj. Tu je ljudska i kršćanska savjest ne samo pala na ispitu zrelosti, nego je i potpuno zatajila. Nečovječno je i grešno podići ruku na bilo koji ljudski život, a podići je na još nerođeni život, upravo je gnjusno.

Zanimljivo je da se zakonom priznaje i štiti ljudsko dostojanstvo zločincima, a da se ne priznaje i ne poštuje najnevinijima. Upravo nad nerođenima vrši se danas najstrašnije nasilje, i to nekažnjeno.

U ime kojeg to dobra smije se ubiti nevina čovjeka? Nema toga dobra! Zato se čovjeku sledi krv u žilama kad se susreće s osobama koje vrše pobačaj i to ne smatraju grijehom, ili to smatraju beznačajnom sitnicom koju ne treba ni ispovjediti, a inače dođu na ispovijed. Ispovijed pretpostavlja pomirenje s onima kojima smo grijehom nanijeli nepravdu – Bogom i čovjekom. Bez toga nema oproštenja. Da li su toga svjesni roditelji koji čine pobačaj? Da li znaju da se moraju pomiriti i sa svojim umorenim djetetom? Nije ono nestalo! Pravednici su u Božjoj ruci! Kako je grubo kad žena kaže da se ide očistiti (pobaciti!), kad je to najteže onečišćenje savjesti!

Zla propaganda otupila je ljudima savjest, i oni »lakoumno« idu za »učiteljima« koji tvrde da začeto ljudsko biće do ovog ili onog mjeseca još uopće nije čovjek te ga se može odstraniti jer još nema tih i tih funkcija. To je zabluda! Po toj logici mogli bismo ubiti i starce kojima su zatajile ove ili one funkcije, a to ipak niti jedan zakon ne dopušta, barem ne u civiliziranim društvima. Ako je toga bilo u povijesti, i ako toga ima danas, to se smatra moralnim zastranjenjem i kažnjivim djelom. Sjetimo se samo slučaja koji je ove godine potresao Austriju i svijet, kad se otkrilo da su tako postupale bolničarke sa starim osobama.

Svjesno učiniti pobačaj, znači učiniti »u nebo vapijući grijeh«, to jest grijeh koji Boga zove da bude osvetnik. Zbog strahotnosti i protuprirodnosti takvog čina, Crkva i u svom najnovijem zakonodavstvu, kojemu je cilj štititi Božja prava položena u narav, počinioca pobačaja udara kaznom izopćenja iz zajednice Crkve. I opravdano! Nema razlike između tog zločina i Kajinovog zločina bratoubojstva. Kajinu je Jahve progovorio: »Krv brata tvoga sa zemlje viče k meni. Što si učinio?« (Post 4, 10) Zar roditelj-djecoubica neće čuti još gori prijekor: »Krv tvoga djeteta sa zemlje viče k meni. Što si učinio?!« Začetom djetetu Bog je dao pravo na život a ne čovjek, i nitko osim Boga nema pravo da mu ga oduzme!

OBITELJ KOJA ŠTUJE SRCE ISUSOVO, NE ČINI POBAČAJ

Nisam nabrojio sve ono što opterećuje naše obitelji stvarajući krizu neviđenih razmjera. Nije ni potrebno sve nabrajati, ta previše je toga svima već poznato. Obratimo se radije Onomu koji nas jedini može izvesti iz te krize, a to je Isus Krist. On preko pobožnosti svome Srcu želi pomoći kršćanskim obiteljima da ne podlegnu u krizi, nego da pomognute blagoslovom i milošću njegova Srca mogu postati blagoslovljene potomstvom i obiteljskom srećom.

U ćeliji gdje je živjela i umrla Sv. Margareta Marija Alacoque čuvaju se mnogi albumi obitelji koje se posvetiše Srcu Isusovu. Među njima je i album takvih hrvatskih obitelji koje kao »Crkva u malom« držahu u svom domu sliku Srca Isusova. Pred tom slikom svi su se članovi obitelji redovito okupljali na zajedničku molitvu, pred njom su častili Isusovu Ljubav koja se dala probosti, te im je Srce Isusovo postalo neiscrpan izvor milosti za život.

Nemoguće je zamisliti da bi se u obitelji posvećenoj Srcu Isusovu koja bi zajedničkom molitvom uistinu častila Božje Srce, da bi se u takvoj obitelji izveo zločin pobačaja. Tamo gdje vlada Kristovo Srce kao naizrazitiji znak Božje ljubavi prema čo-

(Nastavak na str. 262)

Nakana Apostolata molitve

Da mladi u duhu Evanđelja ostvaruju slobodu, ljudski napredak i opće dobro

»Crkva gleda na mlade, dapače, Crkva na osobit način gleda samu sebe u mladima – u vama svima zajedno i u svakoj i u svakome od vas«, piše Sv. Otac u svojoj poruci mladima (Mladi i nada, 15) 1985. prigodom Međunarodne godine mladih. »Tako je bilo od početka, od apostolskih vremena. Riječi Sv. Ivana u njegovoj Prvoj poslanici mogu biti osobito svjedočanstvo: 'Pišem vama, mladi, jer ste pobijedili Zloga. Pisah vama, djeco, jer ste upoznali Oca... Pisah vama, mladi, jer ste jaki, i riječ Božja ostaje u vama' (1 Iv 2, 13).«

MLADI SU NADA CRKVE

Sv. Otac naglašava: »Mladi su nada Crkve!« On se na svim svojim apostolskim putovanjima posebno susreće s mladima i s njima vodi prijateljski dijalog. Rado odgovara na njihova pitanja, otkrivajući im njihovu odgovornost i poslanje unutar Crkve i čovječanstva za novo tisućljeće kojemu idemo u susret. On moli s mladima i moli za njih. »Biskup rimski moli s vama za sve mlade cijelog svijeta, za svakoga i za svaku od vas. Molimo u zajednici Crkve da u ovim teškim vremenima u kojima živimo, budete spremni uvijek odgovoriti svakomu koji vas zapita za razlog nade koja je u vama... O vama ovisi budućnost, o vama ovisi svršetak ovog tisućljeća i početak novoga... Preuzmite svoju odgovornost na svim poljima koja su vam otvorena u ovom našem svijetu! Na tu istu nakanu molit će zajedno s vama vaši biskupi i svećenici na raznim mjestima, u velikoj zajednici cijele Crkve i svih Crkvi...« (br. 16)

Nakana AM za ovaj mjesec želi obuhvatiti sve mlade cijelog svijeta koji svoju mladost proživljavaju ne samo kao povlašteno doba života nego i kao vrijeme velike odgovornosti. Ona stavlja u žarište naše molitve ostvarivanje njihove slobode u duhu Evanđelja, kao i zdravo poimanje ljudskog napretka i općeg dobra.

IZBOR I VREDNOTE

Mladi se nalaze pred životnim izborom. Oni moraju svjesno i odlučno donositi odluke koje zasijecaju duboko u njihovu životnu sudbinu i o kojima ovisi njihova vlastita budućnost. Današnja mladež je u tom pogledu često neodlučna. Hvata je strah pred konačnim odlukama. Zato često oklijevaju u donošenju takvih odluka, odgađaju ih za budućnost, i tako u nedogled.

Odgojitelji mladih, kao i pastoralni radnici, moraju o tome voditi brigu. Mudro, strpljivo i s velikim razumijevanjem treba mlade dovoditi do konkretnih izbora. Treba im otkriti temeljnu odgovornost pred životom koji ima svoj početak u Bogu, a ujedno znači i poziv upravljen slobodi mladog čovjeka. Taj poziv očekuje slobodan odgovor, slobodno učinjen izbor za život ili protiv života. U Božjem planu svaki je čovjek pozvan na cjelovit razvoj i sveukupan napredak. Svaki je život ujedno i velik poziv. Donositi odluke koje vode do ostvarenja vlastitog napretka znači prihvatiti skup određenih vrednota i po njima oblikovati svoju svakidašnjicu. Kad govorimo o vrednotama mislimo na sve ono što ljudi traže, za što se zalažu, ono što vjeruju, ono zbog čega se žrtvuju i u što ulažu nadljudske napore.

IZBOR I LAŽNE VREDNOTE

Na žalost, društvena klima ne pogoduje životnim odlukama mladih. Oni žive u zamršenom svijetu punom protuslovlja. S jedne strane slušaju kako se govori o vrednotama i idealima, a u isto vrijeme svjedoci su grube sebičnosti, neobuzdanih težnji, vrijeđanja i nasilja, pokvarenosti i nemara čime se ustvari pokazuje prezir prema tim vrednotama kako na ljudskom ta-

ko i na vjerskom planu. Zato nije rijetkost da mladi svoje ideale postavljaju u ograničene, jednostrane ili lažne vrednote kao što su uspjeh i samoisticanje pod svaku cijenu, bogatstvo, materijalni užici, nasilje, prepuštanje požudi i slično. Te lažne vrednote izobličuju pojedinca u moralnom smislu i stvaraju sistem izopačenog ponašanja koje uništava samog čovjeka. Evanđelje nam pokazuje nekoliko primjera tako promašena života. To je onaj »nerazumni bogataš« koji je svu svoju nadu stavio u materijalna dobra (Lk 13, 13-21). To je i onaj »škrti bogataš« (Lk 16, 19-31). Obojica, i svi njima slični, grade svoju kuću na pijesku (Mt 7, 24-27).

Posljedice usvajanja takvih krivih ideala od strane današnje mladeži upravo su porazne: nezadovoljstvo, otuđenje, osamljenost, potpuno kriva rješenja... Čovjek se onda ne čudi što se u razočaranju javlja i pitanje: Ima li život uopće smisla? Isplati li se živjeti? Na ta i druga sudbonosna pitanja mnogi, na žalost, daju negativan odgovor, pa je onda i put do tragedije neizbježan i veoma kratak.

IZBOR U DUHU EVANĐELJA

Isus Krist jedini je i potpuni odgovor na pitanje o smislu života. Njegova osoba i njegova nauka otkriva nam pravi smisao i pravu vrijednost života. On svojom ljubavlju čovjeka osposobljava da odgovorno uzme na sebe teret života i da mu dade punu vrijednost. Vjera je stoga temeljno opredjeljenje u kojem mladi čovjek ostvaruje svoje težnje i svoju osobnost. Taj izbor daje njemu punu vrijednost, a svim ostalim izborima kao što su: zvanje, socijalni položaj, zauzetost u društvu, u Crkvi i slično, sveobuhvatno značenje. To je prijelaz sa pojedinačnih i djelomičnih vrednota na jednu jedincatu i najvišu vrednotu – a to je Krist.

Krist je vrhovni ideal. »Ja sam put, istina i život!« Opredjeljenje za njega kao za ideal osposobljava mladog čovjeka da pravilno usmjeri svoju slobodu, da bude otvoren Božjoj riječi koja ga upućuje prema pravim vrednotama. U tom slučaju vjera daje životu posve konkretan smisao i posve određenu svrhu. Ona poziva mladog čovjeka da misli i na druge. Otkriva mu puni smisao svijeta i povijesti. Pomaže mu da prihvati život. Vjera je odgovor na najdublju životnu potrebu svakog čovjeka za predanjem. Ona ispunja duhovnu prazninu i pomaže da mlad čovjek premosti besmisao u koji ga vodi društvo bez Boga, bez savjesti, vjere i vječnih ideala.

NAŠA MOLITVA ZA MLADE

Nakana što smo je izložili i razložili izražava veliko povjerenje u mlade. Upravo oni će svojim udjelom pridonijeti da svijet opet zaživi u istinskoj slobodi. Mladi su i danas sposobni da traže i pronađu istinu i da punim srcem prionu uz nju. Uvjereni smo da mnogi mladi shvaćaju velike vrednote i da za njih žive: otvoreni su za prijateljstvo, spremni su da služe, otvoreni su za ozbiljno vjersko iskustvo, a iznad svega su otvoreni za Krista! Molimo Gospodina da svakog mladića i djevojku prati svjetlom i snagom svoga Duha u traženju njihovih životnih opredjeljenja za vrednote slobode, za dobro sveopćeg čovječanstva, za rast i napredak u evanđeoskom duhu spasenja i posvemašnjeg oslobođenja.

Nakana naših biskupa:

DA DJECA I MLADEŽ RADO PRIMAJU SVETE SAKRAMENTE

Uz stotu obljetnicu smrti velikog odgojitelja mladeži Sv. Ivana Don Bosca (31. 1. 1988.) uputio je Sv. Otac pismo vrhovnom poglavaru reda salezijanaca pod naslovom: »Otac i učitelj mladeži«. Don Bosco bijaše uistinu velik odgojitelj mladih. Pio XI nazvao ga je »prvakom odgojitelja«. Stupovi njegove »odgojne zgrade« bili su veoma jednostavni: česta ispovijed, Euharistija, štovanje Marije te ljubav prema Crkvi i njezinim pastirima.

Kad je neki engleski ministar posjetio Don Bosca u Torinu, ostao je zadivljenim njegovim odgojnim uspjehom. Pitao je sveca za tajnu uspjeha, a on mu je odgovorio kako i mi malo prije istaknusmo.

Ako i mi danas želimo odgojiti djecu i mladež za evanđeoske vrednote, sačuvati ih od pokvarenosti suvremenog svijeta i osposobiti ih za istinski kršćanski život, a sve to moramo htjeti, idimo u školu Don Bosca. Od njega ćemo naučiti što za odgoj znače sakramenti, osobito ispovijed i Euharistija.

Izvornost i smjelost uzora »mladenačke svetosti« srž je odgojnog umijeća tog velikog sveca kojeg s pravom možemo nazvati »učiteljem mladenačke duhovnosti«. Njegovo je pravilo bilo: »Ne razočarati duboke čežnje mladih!«

Petar GALAUNER

(Nastavak sa str. 259)

vjeku, ne može se učiniti taj najveći grijeh protiv ljubavi. Ako Isus vlada u obitelji, u njoj se stvara istinsko prijateljsko ozračje prema svakom čovjekovom dobru, a pogotovo prema najvećem kao što je život, jer »misli su Srca Isusova usmjerene od pokoljenja na pokoljenje, da im od smrti život spasi, da ih nahrani u danima gladi« (Usp Ps 33, 11 i 19). Obitelj svakodnevno okupljena pred slikom Isusova Srca uči od svog Učitelja najuzvišeniju kulturu ljubavi prema svima a osobito prema nejakima, prema djeci. Takva obitelj postaje čak svjedok i širitelj te kulture.

Crkva u Belgiji proslavila je Godinu obitelji u cilju moralne i duhovne obnove te osnovne ljudske zajednice. Osim raznih poticaja i studija za postizavanje toga cilja, stavila je obitelji na raspolaganje i jedan divan tekst iz XIV. stoljeća što ga je napisao njihov sveti zemljak Ivan Ruysbroek (1293-1381), koji glasi: »Krist je naš brat, on širi ruke da vas prihvati; kod njega tražite utočište; on će vas zaštititi od svih vaših neprijatelja. Boravite u rani njegova Srca iz kojeg izviru bujice milosti!«

ISKUSTVO POTVRĐUJE ISUSOVO OBEĆANJE

Obitelji posvećene Srcu Isusovu brzo će se uvjeriti u istinitost Isusovih riječi. Jedna osoba svjedoči: »Kad su roditelji moga muža saznali za naš naum da sklopimo brak, jako su se tome oprli. Tada je započeo čitav niz uvreda, prigovaranja i pakosti. U mene se uvukla prava zloba sve do mržnje. Naš je bračni život bio time jako pomućen. Dugi niz godina često sam molila Boga da me oslobodi od toga zla i da mi udijeli milost praštanja. Napokon sam bila i uslišana u Paray-le-Monialu. Ondje sam se najiskrenije ispovjedila. Svećenik koji me je ispovjedio molio je za mene molitvu koju sam za njim ponavljala. I gle, Gospodin me najedanput izliječio. Mir i radost ispuniše moje srce. Kući sam se vratila promijenjena. Muž se tome začudio. Kad sam mu sve ispripovjedila, oboje padosmo na koljena i zahvalismo Gospodinu.«

To je samo jedan primjer ranjenog obiteljskog ognjišta, a ima ih na tisuće i tisuće. Ta rana negdje je bolest, negdje su to poremećeni međuljudski odnosi, neplodnost uza svu čežnju za djetetom, loš put kojim krenuše sin ili kćerka, nezakonita zajednica bez braka itd. U svim tim i sličnim ranama valja svakodnevno stati pred ranjeno Isusovo Srce i poslušati kako nas ono poziva: »Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti. Uzmite jaram moj na sebe i učite se od mene, jer ja sam krotka i ponizna srca. Tako ćete naći spokoj dušama svojim, jer jaram je moj sladak i breme je moje lako.« (Mt 11, 28-30)

Treba li kršćanskoj obitelji bolje škole od škole Srca Isusova? Boljeg utočišta od probodene i otvorene Isusove Ljubavi? Doista ne! U svojim obiteljskim problemima upirimo pogled u to Srce. Gledajmo ga kako trpi prikovano na križ. Budemo li svoje ranjeno srce stavljali u njegovo, sigurno ćemo naći novi mir i snagu za život.

Josip ANTOLOVIĆ

Kraljica Hrvata

Ti si Majka dragog Boga,
Ti si Nada ljudskog roda,
Božjeg vrta Ti si cvijet,
Tebe moli cijeli svijet.
Sjajnija si Ti od zlata,
Kraljice Hrvata.

Kroz naš život, sveta Majko,
Nek' nas ljubav Tvoja vodi
I molitva naša smjerna
Neka uvijek plodom plodi.
Sjajnija si Ti od zlata,
Kraljice Hrvata.

Sa svog križa, sveta Djevo,
Krist nam htio Tebe dati,
Da ublaži naše boli
I da budeš naša Mati.
Sjajnija si Ti od zlata,
Kraljice Hrvata.

Draga ZLODI

Strog prema oholima, Gospodin prihvaća ponizne

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Mgr. Jacques Leclerq (Žak Lekrerk) rođen je 1881. u Bruxellesu u Belgiji u krilu stare slobodarske obitelji. Studirao je pravo i filozofiju, a za svećenika je zaređen 1917. Profesor je najprije u Bruxellesu, a onda u Louvaine (u Luvenu). Razbudio je sveučilišnu mladež za kršćansko djelovanje u svijetu. Svojim je spisima mnogo pridonio obnovi ćudoređa. Bio je snažan govornik i vrstan pisac s primjesom humora. Umro je 1971.

Evanđelje je puno, piše on, Isusova uvažavanja poniznih i njegove odvratnosti prema oholima.

Ukratko možemo reći da Isus, a već i prije njega Ivan Krstitelj, osuđuju samo ohole.

Sjetimo se strašnog izvikivanja sv. Ivana Krstitelja: »Zmijski porodi! Tko vas naputi da bježite od srdžbe što stiže? Rodite, dakle, plodom koji odgovara obraćenju. Ne tlapite da možete u sebi reći: Imamo za oca Abrahama; jer kažem vam, Bog može od ovih stijena podići Abrahamovu djecu.« (Mt 3, 8-9)

A što se tiče Isusa, on od početka svoga nastupa prijeti farizejima. Sve mu se kod njih protivi: njihov duh, njihov nauk, njihove nepravde... Čim se pojavio u javnosti, evo i njih odmah k njemu da mu proturječe, da siju sumnju u njegovo poslanje, da u narodu posiju sumnju protiv njega. I opet, baš su oni bili ti koji su mu donijeli smrtnu osudu. Isus je prema njima bezobziran, tvrd, i to samo prema njima – jer su oholi.

I riječ »farizejizam« je postala izraz za najprezreniji oblik oholosti.

Farizeji su bili učeni i lukavi ljudi. Na neki način bili su i kreposni, ali je ta krepost bila hladna, uskogrudna. Poučeni u židovskom Zakonu, oni rješavaju razne slučajeve u vezi sa Zakonom. Oni ga tumače natenane, ali strogo. Strogi su u obrednim propisima koje umnažaju po želji i onda ih na dlaku vrše. Dosjetljivi su kada treba iz Zakona ukloniti nešto teško i neunosno i svode Zakon na mrtvi obred, na puki formalizam.

Spasitelj nije imao vlasti nad njima. Bili su sigurni u svoje znanje, svoju znanost, svoju krepost. Posumnjati u nešto od onoga što su naučavali, značilo je osuditi samoga sebe. Po njihovom shvaćanju Isus je osuđivao samoga sebe time što je njih osuđivao i nikada im nije palo na pamet da bi trebali kod sebe nešto popraviti.

U premnogim evanđeoskim zgodama ljudi koje Isus prima jesu jednostavni i ponizni. Rasipni sin, grešnik koji prizna svoj grijeh, je ponizan. Zahej, carinik koji se izjašnjava spremnim da nadoknadi nepravdu, stotnik koji se proglašava nedostojnim da Učitelja primi pod svoj krov zbog čistoće njegova srca, Marija Magdalena koja ne stideći se oplakuje svoje grijehe, sve su to ponizni ljudi. Za njih Isus ima ohrabrujuću riječ kao što ima i okrepljujuću riječ za sve slabe čim prestanu misliti da su jaki, za sve grešnike čim prestanu misliti da su savršeni.

Samo prema farizejima, oholicama, umišljenim svecima, Isus je tvrd. Za sve osim za njih on je sama blagost i milina.

To je zato što od svih mana oholost najviše priječi primiti Boga.

Isuse blaga i ponizna srca, učini srce moje po srcu svome!

Povratak i početak

Piše: prof. Radovan GRGEC

Kolikima su se od nas, umornima od tereta i žege, od svagdanjih napora i boli, na kraju dana, našle u ustima riječi: »Dosta! Ne mogu više.« Sjećamo se i riječi iz Matejeva evanđelja: »Svakom je danu dosta njegove muke« (Mt 6, 34).

I tako, dok jedni, umorni od svagdanje borbe i skršeni životnim neuspjesima, žele počinak i zaborav u snu ili smrti, drugi, iako možda također utučeni raznim nedaćama, čeznu za povracima i ponovnim počecima, prihvaćajući poraze u borbi kao izazov i poticaj na nove »okršaje«. Čeznu za mladošću i snagom koja obnavlja trošno i dotrajalo, nadoknađuje promašeno i propušteno, ispravlja iskrivljeno i vraća izgubljeno.

Kao što na početku školske godine mislimo na povratak djece u školske klupe, tako i na početku dana mislimo na povratak iz sna u javu, na povratak u redove patnika, ratnika i radnika u našoj sad sivoj sad ružičastoj svagdašnjici. Doduše, mnogi bi se, razočarani i obeshrabreni, radije vratili pod meki pokrov sna kako se ne bi morali suočiti sa životnom zbiljom. Usprkos tome, svima nama valja ustati, iznova započeti i pokušati poletjeti, makar i podrezanih krila.

Kao kršćani znamo da se, oprani, obnovljeni i okrijepljeni milošću Božjom, uvijek možemo vratiti na izvore žive vode besmrtne mladosti te, makar smo i bili zalutali, iznova započeti put prema zvijezdama. Poučeni i potaknuti Božjom riječju, znamo da naš put i naša borba ima svoj cilj i smisao kao i svi naši posrtaji i padovi, usponi i uzleti. Znamo da nad nama bdije Otac nebeski bez čijega znanja ne pada ni vlas s naše glave.

Naši neuspjesi i stradanja, naša iščekivanja i nadanja, naši povraci i ponovni počeci obasjani su svjetlom evanđeoske poruke, koja obnavlja i uzdiže pojedince, obitelji i narode. Na svom nedavnom putovanju po skandinavskim zemljama, u Reykjaviku, Ivan Pavao II. pozvao je kršćane na borbu kako bi evanđeoska poruka postala duša nacije.

Hrvati, koji ne žive samo između Jadrana i Drave nego i porazbacani širom svijeta, žele to isto sebi i svojoj domovini. Valja nam vratiti se svojim izvorima i počecima, mladosti »svete Hrvatske«. Na taj povratak potiče nas religija i povijest, vjera i znanost, koja, prema riječima Maxa Plancka, jednoga od najvećih znanstvenika našega vremena, ima zajedničko geslo: »Naprijed k Bogu!« Mi, pak, iako znamo da se hrvatstvo ne može poistovjećivati s kršćanstvom, kličemo: »Natrag Kristu!«

Po milosti, po vjeri u vječnoga Boga i u svjetlu Kristova Uskrsnuća, svako naše kajanje i povratak postaje novi početak, napredak i pobjeda nad smrću. Vrijedi to za pojedince i nacije. Međutim, ta promjena i preobrazba ne zbiva se bez suradnje naše slobodne volje i bez borbe.

Prenimo se! Odvratimo se od puta koji vodi k smrti i započnimo odmah putovanje povratka k životu! Nikada nije kasno. Čekaju nas »veličanstvene zore«!

Jutarnji psalam

Dođi,
jutros kad mi nosnice opija
miris vriska i borove smole,
kad budem tih kao riba u dubini,
kad mi tišina sveže
ljubičastu vrpcu oko čela.

Dođi, Goste, jutros
i pokucaj na moja vrata!
Izljubit ću Tvoje izranjene noge,
izliti po kosi miomiris opojan,
stresti rosu s Tvojih haljina.

Dođi, Goste,
jer za tobom žudim.
Duša mi je kao usplahiren kos.
Savjest mi je kao tamaris u lahoru;
čeka da po njoj prospeš – biserje.

Dođi!
O, stotinu puta kažem: dođi,
jer Ti si mi najdraži,
Ti si mi Utjeha,
Ti si moje More,
Ti si moje Sunce,
Ti si moje Sve!

O, dođi jutros,
kad mi nosnice opije miris
vriska i borove smole,
kad budem tih kao riba u dubini,
kad mi tišina sveže
ljubičastu vrpcu oko čela.

Anđelko ODAK

Bože, oprosti!

Molim Te, Bože,
oprosti mi moju oholost i ravnodušnost.
Oprosti mi moje prigovore i ogovaranja,
oprosti mi moju zavist i nenavidnost.
Oprosti mi moju lijenost i mlitavost,
oprosti mi moje [illegible]mnje i plašljivost.
Oprosti mi svako zatajenje
i sve što se protivi istinitosti!

Oprosti mi moju sebičnost i škrtost.
Oprosti mi svaki manjak ljubavi
i sve moje hirove.
Bože, oprosti mi sve moje nevaljalštine!

Isuse, Bože moj,
ja sam Te prikovao na križ.
Oprosti mi!
Ti si trpio i umro za mene.
Neka mi Tvoja ljubav oprosti.
Neka me Tvoja jakost ohrabri.
Neka me Tvoje svjetlo rasvijetli.
Neka me Tvoj Duh oživi
i moj će život po Tvojim rukama
biti čista žrtva ljubavi!

Francois ZANNINI
(Preveo: Felix VIŠNJIĆ)

Božja Riječ

Tvoja Riječ, Bože, uvijek iznova osvaja srca, sljubljuje ruke, odzvanja i budi jutra.

Riječ visoka, uzletjela iznad vremena, utisnuta u čelo neba i u lice zemlje.

Tvoja Riječ život je našim životima.

Tvoje su oči što gledaju u nas, i što gledaju iz nas, i upućuju nas stazama radosti.

Volimo Tvoju Riječ jer rascvjetava svjetlo, jer je puna izvora, žubora, plima radosti i bisernih zora nadanja, jer nema mjesta kamo ne želi doći, jer hoće svaku nit utkati u Vječnost!

IVNA

Srce Zaručnika prema Origenu

Piše: Josip ANTOLOVIĆ

Pobožnost Srcu Isusovu biblijski je utemeljena već u Starom, a pogotovo u Novom zavjetu. Nazočna je i u apostolskoj i crkvenoj tradiciji već od Pisma Lionske crkve braći po vjeri u Maloj Aziji (o mučeništvu đakona Santa iz Vienna u Galiji), a preko sv. Justina i Apolinara iz Hierapolisa predaje se u baštinu srednjeg vijeka. Ne gasne ni u doba renesanse ni baroka nego napreduje sve do naših dana. Ipak se ne može reći da je njezin izražaj u onim prvim stoljećima isti kao i danas.

PRILIKA ZA DUBLJE RAZUMIJEVANJE STARIH SVJEDOČANSTAVA

Isusovac Michel Fédou vrlo dobro primjećuje »da novija povijest pobožnosti Srcu Isusovu mora biti *šansa* za ponovno čitanje nekih starih svjedočanstava u samoj njihovoj izvornosti, s nadom da ćemo odatle izvući korist za naše shvaćanje tajne« Božje ljubavi u Kristovu Srcu. On predlaže u tom smislu za razmišljanje jedan odlomak iz Origenova Komentara Pjesme nad pjesmama. Poslušat ćemo njegov prijedlog i zaustaviti se na jednom lijepom tekstu.

NAJUČENIJI ČOVJEK STARINE

Origen spada među najveće pisce i teologe kršćanske starine. Rodio se oko g. 185. vjerojatno u Aleksandriji, gradu koji se ubrajao među najveće centre tadašnjeg kršćanstva. Kad je njegov otac Leonida poginuo kao mučenik, Origen je želio pomoći obitelj u njezinim materijalnim potrebama pa je počeo poučavati. Bio je još veoma mlad kad ga je biskup Demetrije imenovao upraviteljem slavne Katehetske škole u Aleksandriji. Ta će škola upravo zbog njega doživjeti nevjerojatan procvat i najviše znanstvene domete te tako postati jednim od najvećih i najbogatijih žarišta kršćanske kulture. Iako je živio u doba progona kršćana, dao se i na putovanja pa je tako g. 212. pošao u Rim, onda u Grčku gdje je g. 230. bio zaređen za svećenika, zatim u Antiohiju, drugi veliki centar kršćanstva na Istoku, a odande je dopro sve do Arabije. Sigurno je na tim putovanjima mogao konkretno upoznati Crkvu raširenu po svem tada poznatom svijetu, uglavnom unutar granica Rimskoga carstva. Za vrijeme cara Decija i njegovih krvavih progona bio je uhićen u mučen. Od muka što ih je pretrpio, umro je u Tiru 353. ili 354. godine.

Origena smatraju najvećim učenjakom kršćanske starine, čovjekom koji je posjedovao sve znanje što se u ono vrijeme moglo steći, a iza sebe je ostavio i bogatu književnu baštinu. Sv. Jeronim je nabrojio 2.000 njegovih djela. Origenu je bio ideal ostati uvijek vjeran objavljenoj Božjoj riječi i naučavanju Crkve, no i uz njegovu najbolju nakanu, neka su njegova mišljenja probudila sumnju u njegovu pravovjernost pa su bila čak i osuđena. U najnovije doba je, zahvaljujući teolozima koji su ga proučavali, vraćeno povjerenje u Origenove misli koje su u jednom novom i boljem svjetlu potpunije shvaćene i nepristranije protumačene.

ORIGENOVO TUMAČENJE PJESME NAD PJESMAMA

Kao vrstan tumač Svetog pisma, Origen nastoji shvatiti duboko značenje riječi zaručnice zaručniku iz Pjesme nad pjesmama: »Tvoje su grudi (hrvatska Biblija veli 'tvoja je ljubav') slađe od vina.« (Pj 1, 2) Grudi bi, kažu danas tumači Sv. pisma, imale označiti duhovno počelo duše. Ono se u Pismima pojavljuje na razne načine. Sada navodimo Origenovo tumačenje: »Ono se katkada naziva kao 'srce', kao npr. u tekstu 'Blago čistima srcem' ili 'vjera srca zadobiva pravdu'. No ako se radi o okolnostima jedne gozbe, onda se 'grudi' ili 'prsa' nazivaju prema gledištu i raspoloženju gostiju: Tako Ivan izvještava u Evanđelju o učeniku koga Isus ljubljaše, da se on naslonio na njegove grudi ili na prsa (hrvatska Biblija kaže 'i on se tako nasloni Isusu na grudi'); to je bio onaj isti na koga je namignuo Šimun Petar te rekao: 'Pitaj ga tko je taj o kome govori'. I nakon toga naslonivši se na Isusove grudi učenik mu reče: 'Tko je

taj, Gospodine?'

Sigurno je – kaže dalje Origen – što je rekao Ivan da je počivao na *Srcu Isusovu* (in principali cordis Iesu) te na najintimnijem smislu njegove nauke tražeći ondje i ispitujući blaga mudrosti i znanja što se nalaze skrivena u Kristu Isusu.«

Moram reći da sam oduševljen i zanesen tim tekstom. Njegovu vrijednost, pa recimo i čar P. Fédou ovako vrednuje: »To je ta duhovna dubina duše koja je u Pjesmi nad pjesmama označena 'grudima' zaručnika – jer se radi o jednoj 'drami ljubavi' a riječi zaručnice po Origenu valja ovako shvatiti: 'Tvoje srce, moj zaručniče (cor tuum o sponse), i tvoj duh – to jest nauk što je u tebi, ili milost naučavanja nadilazi svako vino što obično razveseljuje srce čovječje'.«

KORAK BLIŽE ORIGENOVOJ MISLI

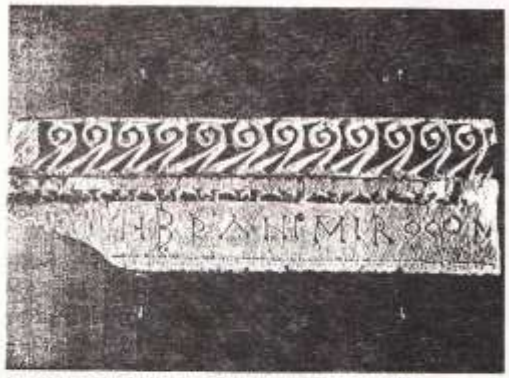
Na ovaj Origenov tekst i njegovo tumačenje patrolozi i teolozi daju neke primjedbe korisne da dođemo što bliže do onoga što je slavni tumač Pjesme nad pjesmama htio reći. Rekao je u otačkoj literaturi nešto vrlo lijepo i jedinstveno baš o Srcu Isusovu. Oprezni nas učenjaci upozoravaju na dužnu razboritost prema značenju Origena. Naime, on je pisao grčki. Izvornika tog teksta nemamo. Imamo ga samo u Rufinovu latinskom prijevodu pa neki misle da je Rufin uporabio izraz »Srce Isusovo« tamo gdje je u izvorniku vjerojatno pisalo »duša« ili »duhovno počelo« Isusa Krista. Otac Fédou, pozivajući se na Karla Rahnera, kaže da je ta poteškoća nadvladana. Naime, prema Origenovoj antropologiji (teologiji o čovjeku) »duhovno počelo« nalazi se u »srcu«. Daleko je ipak važnije naglasiti da riječ »srce« prema gore navedenom tekstu valja shvatiti u jednom duhovnom smislu isto tako kao i riječ »grudi« ili »prsa«. Radi se o slikama ili metaforama čiji je zadatak iznijeti pred čitatelja stvarnost jednog drugog reda. Origen i aleksandrijska škola rado se služe takvim načinom pisanja i izlaganja. Dakako da se tako dolazi i do neslućenih dubina bogatstava svetih tekstova.

Bez ikakve sumnje – tvrdi P. Fédou – otačka tradicija i književnost govori o »srcu« Isusovu, no time ne želi reći da je riječ o Isusovu tjelesnom srcu. I opet se obistinjuje stvarnost da riječ ne daje svoj smisao dok ne bude odgonetnuta u svoj svojoj dubini i značenju. Pa ako nas literarno ili doslovno tumačenje otačkih tekstova i ne uvodi izravno u doslovnu pobožnost prema »srcu«, ono nas ipak unatoč toj rezervi ili ograničenju može uvoditi ili barem ukazivati na duboku suglasnost ili srodnost s našom današnjom pobožnošću Srcu Isusovu. Otačka tumačenja združena s drugim sličnim pojmovima mogu nas sigurno uvesti upravo u tajnu Božje ljubavi kojoj je simbol Isusovo Srce.

PUT ZA SVAKOG ZRELOG KRŠĆANINA

Na koncu – još jedna osobna refleksija. Poznato je kako je veliki učenjak našeg vremena, isusovac Teilhard de Chardin, volio i molio Litanije Srca Isusova. Omiljele su mu jer odišu biblijskim pojmovima, onim što kardinal Martini naziva »la memoria biblica« – biblijsko pamćenje. Jedan je od zaziva Litanija Srca Isusova i ovaj: »Srce Isusovo, u kojem je sve blago mudrosti i znanja!« U svjetlu rečenoga možemo reći da ga je dobro uočio davno prije nas Origen. Došao je do njega udubljujući se u poruku jednog teksta iz Pjesme nad pjesmama. Mogao je doći do njega jer se nije zaustavio samo na površini, nego je ponirao u dubine. To je put za svakog kršćanina koji želi ostati na površini, a na taj način i na plićini, te koji stoga marno čita Sveto pismo da bi na taj način što više ponirao u misterij Krista. Taj je misterij živo nazočan u cijeloj Bibliji, dakle i u Starom i u Novom zavjetu. A Kristov je misterij zapravo misterij Božje ljubavi o kojoj piše sv. Pavao: »Ali kad se očitova dobrota Boga, našega Spasitelja, i njegova ljubav prema ljudima, tada nas – ne zbog pravednih djela koja smo mi učinili, već po svom milosrđu – spasi kupelju ponovnog rađanja, obnove koju čini Duh Sveti koga obilno izli na nas po našem Spasitelju Isusu Kristu da, opravdani njegovom milošću, budemo baštinici vječnoga života kojemu se nadamo.« (Tit 3, 4-7)

KAMENA GREDA S IMENOM KNEZA BRANIMIRA IZ ŠOPOTA KOD BENKOVCA

Nin '89 Branimirova godina, korijeni kršćanstva u Hrvata

Lijepa si, zemljo, pod strmom liticom Velebita. Lijepa kad dočekuješ osvit jutra, kad se u tvome krilu okupi vjerni narod Hrvata. Upravo to se zbilo u Ninu prije deset godina, kada smo, unutar jubileja »Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata«, slavili 11 stoljeća od prvog međunarodnog priznanja naše narodne i crkvene samobitnosti u krugu kršćanske Europe. Bio je to povijesni trenutak. Nezaboravan. Obvezujući.

Pastoralni program tada preuzet: »Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi Misu« i danas je na snazi, suvremen i potreban. Tek smo ga počeli ostvarivati. Ustrajati nam je na tom putu, koliko god vremena bila protivna. A Zavjetni ninski križ obilježio je na stotine tisuća katoličkih domova širom domovine i svijeta. On je znak naše pradjedovske vjere, koju treba danas živjeti.

Pozivamo vas, braćo, da dođete u Nin u nedjelju 3. rujna 1989. da predvođeni prvim biskupom Hrvata, uzoritim kardinalom Franjom Kuharićem, zagrebačkim nadbiskupom, zajedno obnovimo zavjet vjernosti Bogu i Katoličkoj Crkvi. Nin je mjesto naših knezova, sijelo hrvatskih biskupa, mjesto Višeslavove krstionice i crkvice Sv. Križa. Nin je naša spomenica.

Majko Božja Marijo, na braniku stoj. Čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom!

Svaki taj izričaj: NIN '89 – BRANIMIROVA GODINA – KORIJENI KRŠĆANSTVA U HRVATA, budi u nama nezaboravno sjećanje na veličanstvenu proslavu, na »Grguru«, u Ninu 1979. godine kad smo slavili 1100. obljetnicu vjernosti Crkve u Hrvata s Apostolskom Petrovom stolicom u Rimu.

Deseta obljetnica Nina obvezuje nas da se zapitamo kako i koliko smo provodili i ostvarili pastoralni program Branimirove godine: »Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi Misu« i »Ispovijest vjere Hrvata katolika«. Imamo li u svome domu »Zavjetni križ« sa znakovima naše katoličke crkvenosti i hrvatske državnosti? Ninski zavjet, u sklopu proslava »Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata«, usredotočuje nas na obitelj kao pitanje našeg hrvatskog opstanka ili nestanka.

Zadarska nadbiskupija devet proteklih godina, svake je prve nedjelje u mjesecu rujnu, u Ninu oživljavala zavjet Branimirove godine. Ova 1989. godina, deseta obljetnica Branimirove godine, treba još većma raspiriti u dušama svećenika i Kristovih vjernika laika sveti žar naše katoličke crkvenosti, obiteljske molitve, nedjeljne Mise i znaka našeg Spasa u svakome vjerničkom domu.

Najava NIN '89. naišla je na veoma povoljan prijem diljem cijele svete Hrvatske. Slavlje će predvoditi uzoriti gospodin kardinal Franjo Kuharić, zagrebački nadbiskup i predsjednik BKJ. Svoje sudjelovanje su već potvrdili brojni hrvatski biskupi.

PROGRAM PROSLAVE

Subota 2. rujna 1989.
ZADAR – u 20 sati Akademija
NIN – u 21 sat Bdjenje

Nedjelja 3. rujna 1989.
NIN – u 11 sati Svečana koncelebracija.
Predvodi kardinal Franjo Kuharić.

(Preuzeto, uz prilagodbe, iz Vjesnika zadarske nadbiskupije, 7-8/1989.)

Papa Ivan VIII dragom sinu Branimiru

Čitajući pismo tvoga gospodstva, što si ga nama po časnom svećeniku Ivanu, uzdaniku našem, poslao, razabrah jasnije od sunca, koliku vjeru i iskreno štovanje gajiš prema crkvi svetih apostola Petra i Pavla i prema nama. Pa jer s voljom božjom ponizno ispovijedaš i želiš biti kao dragi sin u svemu vjeran i pokoran svetom Petru i nama, koji smo po milosti božjoj namjesto njega: zato uvelike zahvaljujemo gospodstvu tvojemu ovim našim pismom apostolskim, pa te s očinskom ljubavlju kao najmilijega sina primamo i u duhu grlimo, gdje se vraćaš u krilo stolice apostolske, majke tvoje, u kojoj su se i predi tvoji iz najbistrijega vrela pojili slatkim napitkom svetoga nauka; i bit ćemo ti skloni apostolskom dobrotom, da bi vazda lebdjela nad tobom milost i blagoslov od apostolskih glava sv. Petra i Pavla, pa i danas, eda bi uvijek bio čitav i siguran od vidljivih i nevidljivih neprijatelja, koji neprestano ljudskom spasu zasjedaju i staju na put, i da bi lakše stekao žuđenu pobjedu nad neprijateljima. Jer, kako budeš nastojao, da se sam Bogu ponizno pokoriš i slušaš sveti nauk njegov i kako budeš iskazao za ljubav božju dužnu počast svećenicima i službenicima njegovim: tako ćeš bez sumnje biti pobjednik i gospodar nad svim svojim neprijateljima i buntovnim protivnicima. I zato opominjemo revnost tvoju, da u svim svojim djelima uvijek imaš pred očima Gospodina, da ga se bojiš i svim srcem ljubiš, jer psalmist veli: »Blažen čovjek, koji se Boga boji i komu su veoma omiljele zapovijedi njegove; jako će biti sjeme njegovo na zemlji«; a sam veli u evanđelju: »Tko mene ljubi, držat će riječ moju, i moj će otac ljubiti njega, i k njemu ćemo doći i kod njega ćemo se nastaniti«. Kad je to tako, ako svojim dobrim djelima, što sada sjaju, proslaviš Boga, bez sumnje će te jednom ovjenčati vječna slava, jer on preko Mojsija sam svjedoči, da tako čini, govoreći: »Proslavit ću one koji mene slave. »Pa kako si preko spomenutog već svećenika Ivana od naše vrhovne vlasti molio troje, da te za bolji spas tvoj blagoslovimo našom apostolskom riječju, to smo vrlo rado učinili. Kad smo naime na dan Uzašašća Gospodnjega služili misu na žrtveniku sv. Petra, digosmo ruke uvis i blagoslovismo tebe i cio narod tvoj i cijelu zemlju tvoju, da možeš ovdje uvijek spašen tijelom i dušom sretno i sigurno vladati zemaljskom kneževinom, a poslije smrti, da se na nebesima veseliš s Bogom i da vječno vladaš. A budući da smo spoznali da je ovaj isti svećenik Ivan u svemu tebi i nama uistinu vjeran, podali smo mu naše apostolsko pismo, da ga preda bugarskom kralju. Stoga te molimo, da za ljubav sv. Petru i nama, da s tvojim dopuštenjem obavi to poslanstvo bez otezanja, pa zato tebi za ljubav tvoju mnogo put zahvaljujemo.

Dano 7. dana mjeseca lipnja, 12. indikacije.

JUBILARNA SPOMEN-PLAKETA BRANIMIROVE GODINE 1979

NAD VELIKIM NARODNIM ZBOROM PROSLAVE 300. OBLJETNICE SLOBODE VJERE I CRKVE U LICI DOMINIRAO JE KRISTOV KRIŽ (gore). TO JE SIMBOL POVIJESNOG HODA NARODA I CRKVE NA TIM PROSTORIMA, TRAJNO, PA I DANAS, A BIT ĆE I SUTRA, KAD SVEČANI OPHOD POD ZASTAVAMA (dolje) POSTANE USPOMENA

ŽIVOT I SLAVLJE

Dan je vruć. Vjetar se pritajio u krošnjama i promatra narod koji se sa svih strana pobožno uspinje prema crkvi Sv. Križa u Perušiću. Sunce pleše od radosti. Veliko je slavlje. Na misi se okupilo preko pet tisuća ljudi. Visoko nad narodom uzdiže se križ, simbol ljubavi prema svima, znak pobjede koja ne pozna poražene, znak nade u život. Pred 300 godina na tom istom mjestu slavio je Misu zahvalnicu i junački pop Marko Mesić. Imao je i zašto. Toga ljeta, zahvaljujući ponajviše baš njegovoj razboritosti, tako reći bez krvi potisnuti su Turci iz Like, iz Krbave i s većeg dijela Korduna. Nakon stoljeća i pol progona u kojem je uništen narod, vjera i kultura jezgrene Hrvatske, svanula je sloboda. Zasjao je opet Kristov križ! Određeno se počelo preporađati, neuko poučavati, nekršteno krstiti. Crkva je opet smjela naviještati radost spasenja, a Domovina se uzradovala što će joj se vratiti raspršena djeca. Sve te uspomene obnavljali smo 1. i 2. srpnja u Perušiću i Ličkom Osiku. Obnavljali smo ih da ih ne zaboravimo. Razmišljali smo o njima da ih shvatimo. Molili smo nad njima da zahvalimo. Uživljavali smo se u njih da se doživimo jedno s onima koji su tu bili a više nisu, koji su tu sada a nekoć ih nije bilo, koji će tu biti kad nas više ne bude, da bismo sa svima bili jedna Crkva i jedan narod Hrvata koji se svojim diči a tuđe poštuje. Nismo veličali ni tlo ni krv, nismo stvarali ni laž ni mit, nego prostor ljubavi za sve, ozračje u kojem nitko nije ugrožen nego svatko sa svakim može biti bratski suživljen. Tako nas uči Evanđelje. Hvala mu!

Uz domaćina slavlja, riječko-senjskog nadbiskupa Josipa Pavlišića, bila su tu još četiri biskupa, predstavnici istarske Crkve, te Zagrebačke i Splitske metropolije. Pravoslavnu Crkvu zastupala su dva pravoslavna paroha, a društvo su zastupali predstavnici mjesnih vlasti. Propovijed je

U ZNAKU KRIŽA

održao šibenski biskup dr. Srećko Badurina. Pošto je podsjetio na poznate povijesne činjenice uspona i padova naroda i Crkve u Lici, istaknuo je unutarnje sile koje nas razaraju a protiv kojih se moramo boriti, a to je u prvom redu grijeh dvostrukog straha: straha pred stvaranjem života zbog čega narod biološki izumire, i straha od javnog priznavanja vjere u Isusa Krista. Dakako da propovjednik nije mogao podrobno raščlanjivati tu pojavu i njezinu povijesnu uvjetovanost, ali mi znamo da je strah posljedica ugroženosti. Kao uporište obnove istaknuo je potrebu za stalnim i uvijek ponovnim naviještanjem Isusa Krista, osobito mladom naraštaju. »Potrebno je da se opet rodi vjera, ufanje i ljubav i da se preporođeni čovjek s pouzdanjem uhvati u koštac sa silama zla koje ga razaraju. Radosnu vijest trebamo ponovno unijeti u svaku ljudsku sredinu da se obnovi optimizam i povjerenje u Boga, povjerenje u čovjeka. Sve mogućnosti za bolju budućnost nalaze se u čovjeku, u ljudskoj osobi, u darovima, u sposobnostima duha i tijela koje su vlastite čovjeku. U čovjeku kao poseban dar i kao posebna osposobljenost za stvaranje novog, boljeg čovječanstva djeluje Kristov život, njegova milost, njegova ljubav koja je jača od smrti. Nitko nema prava sputavati te duhovne energije, prijeći slobodu radišnosti, dobrote i mudrosti... Obnovit ćemo svoj krsni zavjet, ali obnovit ćemo i svoju krsnu vjeru i svoj krsni život, čistoću i neporočnost svoje savjesti.«

Misno slavlje potrajalo je gotovo dva sata. Na koncu je upućena topla riječ zahvale svima koji su pomogli da se ovo slavlje dostojno obavi, a sve je zaključeno pozdravom domovini Hrvatskoj, himnom »Lijepa naša domovino«! Poslije podne slavlje je nastavljeno u Ličkom Osiku.

TINO

KRŠAN MLADI LIČANIN, U NARODNOJ NOŠNJI, ČITAO JE POSLANICU NA LIJEPOM HRVATSKOM JEZIKU KOJI BAŠTINIMO OD KAD ZA SEBE ZNAMO. TAJ ISTI JEZIK HRVATSKI, I NI JEDAN DRUGI, ODZVANJAO JE ONIM KRAJEVIMA U NARODU I U CRKVAMA I PRIJE TURAKA, I ODZVANJAT ĆE DOK BUDE HRVATA. PROPOVIJED ŠIBENSKOG BISKUPA (dolje) UVELA NAS JE U SMISAO NAŠEG POVIJESNOG HODA I VJEČNOG CILJA

Zagledani u prošlost, okrenuti u budućnost

U znak trajnog priznanja za iskreno evanđeosko i mudro rodoljubno djelovanje, katolički narod i svećenstvo Like postaviše proljetos spomen-ploču popu Marku Mesiću na njegovoj crkvi Duha Svetoga u Mušaluku. Prigodom proslave 300. obljetnice oslobođenja Like od Turaka i ponovne uspostave crkvenosti, postavljena je spomen-ploča istom velikanu i nad ulazom u župnu crkvu Sv. Josipa u Ličkom Osiku. Nema sumnje da je to učinjeno uz veliku radost naroda.

Svaka spomen-ploča znači sjećanje na prošlost i upozorenje za budućnost. Zato se i pred ovom najnovijom pločom roje misli i bujaju osjećaji već prema punini srca koje se pred pločom nađe.

Pop Marko morao se latiti mača da oslobađa narod i Crkvu jer za to nisu marili zemaljski gospodari, bečki car i karlovački generali. Ovoj ploči raduje se hrvatski narod jer je pop Marko Mesić sin toga naroda, a Lika je hrvatska gruda, uža domovina naših knezova i banova koji tu izginuše za slobodu Hrvatske, za krst časni i slobodu zlatnu. Prema popu Marku i njegovu djelu, pa i prema spomen-ploči, iskreno poštovanje mogu i moraju gajiti i pravoslavni vjernici. Njihove su pretke Turci dotjerali u te krajeve kao bespravnu »hrišćansku raju«, a pop Marko nije ih s Turcima otjerao, nego ih je ostavio kao kršćansku braću, djecu sestrinske Crkve istočnog obreda da budu i djeca hrvatske domovine. Zato pravoslavna braća u Hrvatskoj, makar se osjećaju članovima srpskog naroda, mogu danas zajedno s Hrvatima iskreno pjevati samo jednu himnu Domovini: »Lijepa naša domovino, oj junačka zemljo mila«! U nju su došli kao robovi, a već 300 godina žive u njoj slobodni. Zato nema poštenijeg i čovječnijeg osjećaja i stava od onog što ga je izrazio plemeniti duh Nikole Tesle: »Jednako se ponosim mojim srpskim rodom i mojom hrvatskom domovinom!«

Razlike uvijek ostaju razlike i treba ih priznavati. Razlike utemeljene na kulturi rezultat su Božjih darova ljudskoj naravi te one ne mogu razdvajati nego sa-

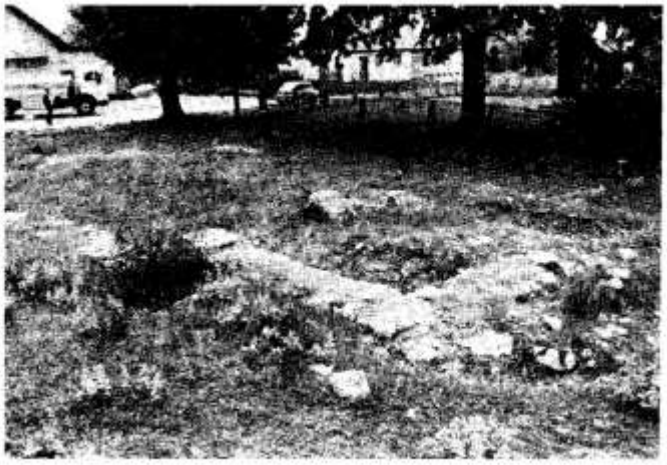

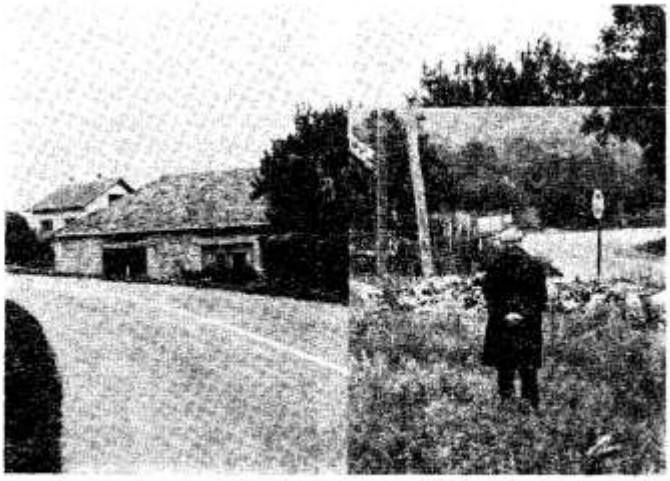
NA PROČELJE CRKVE U LIČKOM OSIKU POSTAVLJENA JE SPOMEN-PLOČA POPU MARKU MESIĆU, OSLOBODITELJU NARODA I NAVJESTITELJU EVANĐELJA (gore). SVEČANU AKADEMIJU TOM PRIGODOM OTVORIO JE NADBISKUP RIJEČKO-SENJSKI I METROPOLIT RIJEČKI, MONSINJOR JOSIP PAVLIŠIĆ, VEOMA ZASLUŽAN ZA CIJELU OVU PROSLAVU (dolje)

mo obogaćivati. A kad su različite kulture sredstvo i način za izricanje iste vjere i življenja istog Evanđelja, treba ih nadasve poštivati. Te spoznaje nisu uvijek dovoljno prisutne, a lako ih zamrači i ljudska grešnost, pa se na plemenite razlike lako nakaleme divljake koje rode trpkim plodom isključivosti »do istrage naše ili vaše«. Toga je na žalost bilo, o tome svjedoče mnoge ruševine govoreći ujedno o velikim ruševinama duha. To je prošlost u koju se zagledao pop Marko s crkve u Ličkom Osiku pozivajući nas – da se okrenemo budućnosti. On je bio pravedan prema svima i poštivan od svih. Priznavao je i poštivao razlike jer je vjerovao u mogućnost suživota. Za tom mogućnošću traga i riječkosenjski nadbiskup kad novinarima MI-a govori: »Moram reći da je ekumensko pitanje od 1945. do danas napeto. U našem ekumenizmu je prisutan više monolog, negoli dijalog. Uzvraćamo čestitke i pozdrave, ali to nije dovoljno. Mišljenja su srasla uz Istok i uz Zapad, uza sve nevolje koje su pratile jedne ili druge. Velika je razlika u mentalitetu.« Baš zbog tog iskustva prošlosti nadbiskup veoma cijeni ekumenski duh pisma koje mu je poslao gornjokarlovački pravoslavni episkop Simeon Zloković prigodom proslave 300. godišnjice obnove Crkve u Lici. Iz tog pisma mi ističemo riječi: »Ponesen sam željom da i u odnosima naših naroda i naših crkava istorija se prihvata kao prava 'magistra vitae'.«

TINO

NA POPA MARKA GLEDAMO KAO NA PROŠLOST, NA SRUŠENE CRKVE JOŠ UVIJEK KAO NA SADAŠNJOST, A VJERA, NADA I LJUBAV OKREĆU NAS U BUDUĆNOST U KOJU IDU I OVI MLADI LIKE (dolje). SADAŠNJOST? U ŠIROKOJ KULI (sasvim gore) CRKVA I ŽUPNI STAN SPALJENI SU ZA VRIJEME RATA, A OD NJIHOVA KAMENA NAPRAVLJENA JE ZADRUŽNA ŠTALA, UDARNIČKIM RADOM, POSLIJE RATA. (slika u sredini) O TOME RAZMIŠLJA ŽUPNIK ALOJZ KUKEC I BORI SE DA SRUŠENO OPET PODIGNE (mala sličica u srednjoj)

Isusova rodbina

Piše: Mirko NIKOLIĆ

Jedan od najvažnijih i najsvečanijih Isusovih čina za vrijeme njegova zemaljskog života bila je uspostava Dvanaestorice. Oni su jezgra buduće kršćanske zajednice iz koje će nastati velika i po svem svijetu raširena zajednica – CRKVA. Živeći s Isusom ušli su u zajedništvo s Bogom. Pomalo su počeli razabirati Isusovo poslanje. Bila je to za njih naporna škola i polagano su sazrijevali u prihvaćanju Božjega plana u spašavanju ljudi. Isusovo strpljivo odgajanje učenika se isplatilo i donijelo je svoj rod. No, drugačije je to bilo s njegovom rodbinom.

NEPOVJERENJE – Mk 3, 20-21

Nakon uspostave Dvanaestorice Isus silazi s brda i ponovno ga okružuje mnoštvo. Ispunio je važan čin svoga poslanja. Izabrao je dvanaest najbližih suradnika koji će ga pratiti, biti s njim i učiti od njega. Izabrao ih je potpuno slobodno, one koje je sam htio, ali su se i oni odazvali u punoj slobodi. Dijalog između Boga i čovjeka odvija se u poštivanju slobode, najvećeg dara koji je Bog dao čovjeku, te je on ravnopravan Božji sugovornik i Bog poštuje njegov slobodan izbor.

Isus je u kući. Ljudi ga ponovno okružuju i toliko se tiskaju oko njega da nije mogao ni jesti. U mnoštvu ima onih koji ga trebaju da ih ozdravi, da im kaže utješnu riječ.

Među nazočnima nalaze se i njegovi najbliži, njegova rodbina, ali oni mu pristupaju s drugačijim namjerama. U njima kao da je najveći otpor prema svemu onome što se oko Isusa događa. Da li ga oni uopće shvaćaju? Prema onome kako reagiraju na Isusov nastup čini se da ga ne razumiju. Evanđelist Marko prikazuje da su zabrinuti i da smatraju da je Isus zastranio dopuštajući i potičući sve to što se zbiva. Možda se boje za svoj dobar glas zbog njega i svega onoga što čini?! Zato ga se žele domoći i spriječiti mu daljnji nastup. Njegovo djelovanje, sasvim novi pristup ljudima, napose onima koje društvo odbacuje i smatra grešnima i nečistima, nepoštivanje subote, sve ih je to uznemirivalo i zabrinjavalo.

Ne znamo da li se između Isusa i njih razvio dijalog i na koji im je način pokušao protumačiti da njegov put uklanja granice među ljudima, uzajamno ih zbližuje, a s Bogom izmiruje.

Marko je ukazao na uskogrudnost baš onih koji su Isusu najbliži po krvi. Umjesto da mu budu prvi suradnici oni ga žele spriječiti u njegovu daljnjem nastupu. Ne mogu se pomiriti s činjenicom da netko između njih, iz njihova roda, bude drugačiji od ostalih i da bi mogao biti potpuno ispunjen Bogom i određen za Božje poslanje.

Tako je bilo s Isusom, tako će se događati i s njegovim učenicima kroz povijest. Mnogi će kod svojih najbližih naići na gotovo nepremostive zapreke te će morati baš od njih podnijeti najviše suprotivština samo zato što žele živjeti drugačije od ostalih, zato što su pozvani da budu Isusovi učenici.

GRIJEH PROTIV DUHA SVETOGA – Mk 3, 22-30

Dok je Isusova rodbina zabrinuta zbog njega i želi ga se domoći, književnici iz Jeruzalema izravno ga napadaju i kleveću. Ne biraju sredstva da bi ga osramotili i ponizili. Zato tu, u kući, pred mnoštvom ljudi i pred zabrinutom Isusovom rodbinom posežu za najjačim dokazom protiv njega: ono što čini, ta njegova moć nad zlim duhovima, dolazi iz podzemlja, jer je u savezu s poglavicom zlih duhova. Ne samo da je u savezu sa Zlim, nego je sam opsjednut Belzebulom. Belzebul u prijevodu može biti »bog žrtve ponuđene idolima« ili »kralj muha«. Svejedno kako bi se moglo prevesti riječ »belzebul«, jasno je što su književnici time htjeli reći. A ipak to je bogohula, najveća uvreda. Bogu. Poslije se nije moglo Isusa oklevetati i izvrgnuti ruglu. Njemu koji snagom Božjeg Duha izgoni zloduhe reći da je opsjednut i suradnik Zloga, drskost je koja zasljepljuje oči, skamenjuje srca i ne dopušta da ga se prihvati onim što on jest – Radosna Vijest koja ljude spašava.

Isus ostaje miran i jasno im tumači da nisu u pravu. Da je Isus takav kakvim ga oni žele prikazati, značilo bi da sotona izgoni sotonu, da je njegovo kraljevstvo u sebi razdijeljeno i razrušeno. Da bude jasniji Isus im govori slikom iz običnа života: kraljevstvo u sebi nesložno ne može opstati, kuća u sebi nesložna ne može opstati. Isus ukazuje da krivo zaključuju. Stablo se poznaje po plodovima. Zlo stablo ne rađa dobrim plodovima, niti dobro stablo rađa zlim plodovima. Zato ga ta njihova strašno teška izmišljotina duboko vrijeđa. Ostanu li pri takvom zaključivanju i takvim osudama znači da se izravno opiru Duhu Svetom, jer svjesno lažu samo da ga ocrne. Zato je Isusova osuda nad takvima jasna i strašna: »Sve drugo će se oprostiti, ali pogrda Duha Svetoga ostaje neoproštena«.

Grijeh protiv Duha Svetoga ne sastoji se u jednom činu. To je više čovjekov stav i njegova potpuna i trajna opredijeljenost. To je trajni otpor obraćenju i Božjem spasonosnom djelovanju. To je tvrdoća u koju se čovjek zatvara, u kojoj se opire djelovanju Duha Svetoga samo da se ne promijeni. Zato Isus želi ovdje posebno upozoriti svoje suvremenike na opasnost zatvaranja u vlastitu tvrdoću srca, na zamku u kojoj se dobru sudi kao da je zlo, a zlo se hvali kao da je dobro. Zahvaćeni tom zamkom gledaju u Isusovu djelovanju, poslanju i pokretu nečistog duha umjesto Božjeg poslanika punog Duha Svetoga. To je opasnost u kojoj se krije trajan i potpun otpor Božjem Duhu da u čovjeku ne djeluje spasonosno. Naprotiv, prepustiti se tom Božjem Duhu znači biti njime zahvaćen – i spašen. Oprijeti se, znači zatvoriti se, ostati u grijehu koji razara – i upropaštava.

TKO JE MOJA MAJKA, TKO SU MOJA BRAĆA? – Mk 3, 31-35

Mnoštvo se ipak ne razilazi nego promatra što se zbiva i sluša kako se redaju oštri napadi protiv Isusa. Sve se odvija u istoj kući. Nakon rasprave s rodbinom koja ga je htjela zaustaviti u njegovu nastojanju i poslanju, te teških optužbi i kleveta književnika iz Jeruzalema, pristižu i pridružuju se mnoštvu Isusova majka i njegova najbliža rodbina. Marko ih jednostavno naziva njegovom braćom. Nisu to braća po krvi, u onom strogom smislu u kojemu mi danas nekoga zovemo bratom ili sestrom, nego rodbina. U židovskom doživljavanju i imenovanju rodbinske veze nisu tako raščlanjene kao u našem doživljavanju i izražavanju. Zato se ovdje pod riječju »braća« misli na Isusovu rodbinu koja je došla iz Nazareta u Kafarnaum. Ona ostaje vani, ne ulazi u gužvu u kući nego mu poručuje da ga želi vidjeti.

Nakana rodbine ipak je drugačija od nakane književnika i one prve skupine Isusove rodbine. Zato njegovo pitanje upućeno onima koji ga upozoravaju da ga njegovi vani traže i žele vidjeti, nije znak ni odbijanja ni prezirања rodbine, nego jasno iznošenje vlastitog stava prema poslanju: sve je ostavio da slijedi Božji poziv.

Ne smijemo zaboraviti da su obiteljske i rodbinske veze u Palestini vrlo duboke i snažne. Isus ih je također osjećao. Njegovo pitanje nije nipošto znak bezosjećajnosti nego želi ukazati na nešto što je snažnije i od najjačih obiteljskih i rodbinskih veza, a to je potpuno pripadanje Bogu i njegovu poslanju. Ono što će kasnije tražiti od svojih prvih učenika, i od svakog svog učenika sve do naših dana i dalje do konca svih vremena, to sam živi i ostvaruje. Od onih koji ga žele slijediti ne traži i ne zahtijeva ništa više od onoga što je sam činio.

Proširuje krug i granice obitelji koje se svode na krvno srodstvo i rodbinske veze. Želi imati veću i širu obitelj od one koja potječe iz iste kuće. To je duhovna obitelj koja poštuje, cijeni i unapređuje sve ono što resi svaku dobru i zdravu obitelj po krvi, ali se diže iznad njezinih granica. Da ukaže na važnost te nove duhovne obitelji, na vijest da ga traže njegova majka i braća, Isus je pogledao sve one koji su sjedili oko njega i slušali ga te rekao: »Evo moje majke i moje braće!«

Božja riječ koju slušamo i prihvaćamo temelj je nove duhovne obitelji. Ni boja kože, ni drukčiji jezik, ni pripadnost drugom narodu, ni klasni položaj u društvu što inače ljude često dijeli, nisu zapreka za ulazak u tu duhovnu obitelj. To je, dapače, poziv upućen svima koji slušaju Riječ, poziv da se pridruže obitelji najbliže Isusove rodbine onih koji vrše volju Božju. To znači ne samo slušati nego i slijediti Riječ i djelovati po njoj.

To je poziv da se oblikuju zajednice zauzetih vjernika koji se okupljaju da čuju što Isus i danas govori, da žive njegovim životom i prepuste se njegovu Duhu. Tako se postaje Isusovim bratom i članom njegove velike duhovne obitelji.

Odgovorno roditeljstvo

Piše: Vital VIDER

Nastojali smo se suočiti s pitanjem spolnosti, a učinili smo to kao kršćani, to jest u svjetlu objave. Ustvrdili smo da je spolnost veliki Božji dar, osobito oženjenima za njihov život ljubavi, i stvaralačka snaga za rađanje djece. Za slučaj skretanja udesno ili ulijevo ocrtali smo ljudski i kršćanski odnos prema tom Božjem daru supružnicima.

SPOLNI ŽIVOT U BRAKU NIJE BEZ POTEŠKOĆA

Razumije se da život u braku nije bez poteškoća, a neke proizlaze i iz same spolnosti. Jedna takva poteškoća je nužno usklađivanje svojih želja sa željama bračnog druga, a još je teže pitanje rodnosti ili regulacije začeća. Crkva doduše jasno uči da roditelji imaju snagom odgovornog roditeljstva pravo i dužnost da odgojenom savješću sami određuju broj djece.

Odgojena savjest je ona savjest koja uvijek iznova pretresa razloge svojih stavova po kojima se vlada u praksi, pa tako i u pitanjima spolnog života, savjetujući se povremeno u tome i sa stručnjacima s tog područja. Pastoralna konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu veli: »Stoga će (misli se na bračne drugove!) ispuniti svoju zadaću s ljudskom i kršćanskom odgovornošću i s poučljivim poštovanjem prema Bogu; sporazumno će i zajedničkim nastojanjem stvoriti sebi ispravan sud imajući pred očima svoje osobno dobro i dobro već rođene djece ili djece za koju predviđaju da će se još roditi; prosudit će materijalne i duhovne prilike svoga stanja; vodit će konačno računa o dobru obiteljske zajednice, o potrebama vremenitog društva i same Crkve. U krajnjoj liniji taj sud moraju donijeti sami bračni drugovi pred Bogom.« (50, 2)

SPOLNI ŽIVOT I PLANIRANJE ZAČEĆA

U spolnom životu i odgovornom roditeljstvu iskrsava i problem planiranja začeća. Dugo je vrijeme među crkvenim ljudima vladalo mišljenje da je spolni život u braku dozvoljen samo iz želje za djetetom. Posljednji crkveni sabor srećom je taj problem dovoljno objasnio. U prijašnjem razmišljanju naveli smo odlomke iz spomenute konstitucije. Ponovimo najznačajnije mjesto u kojem se jasno govori kako je tjelesno-ljubavni život u braku bez sumnje ponajprije u službi razvijanja bračne ljubavi: »Čini kojima se supruzi međusobno intimno i čisto sjedinjuju časni su i dostojni... te izražavaju i produbljuju međusobno darivanje.« (49, 2)

Nema, ipak, sumnje da je ta snaga čovjeku darivana i zbog rađanja djece. I tu misao koncil jasno naglašava: »Brak i bračna ljubav su po svojoj naravi usmjereni prema rađanju i odgoju potomstva. Djeca su, bez sumnje, najdragocjeniji dar braka i uvelike pridonose dobru samih roditelja.« (50,1)

Ipak nastaju poteškoće zbog regulacije začeća i broja djece. »Koncil zna da supruzi, u želji da skladno provode bračni život, mogu često u nekim današnjim životnim prilikama biti spriječeni te se naći u okolnostima u kojima se, barem privremeno, broj djece ne može povećati. Tada nije lako sačuvati vjernost u ljubavi i potpuno zajedništvo života. Gdje je pak prekinut intimni bračni život, nerijetko može doći u opasnost i vjernost supruga i dobro djece.« (51, 1)

Jasno shvaćanje koncilske nauke, što se tiče stanja i poteškoća bračnog života, ugodno nas iznenađuje. Upravo kod tog crkvenog dokumenta osobito je surađivao tadašnji kardinal Karel Wojti-

la, sadašnji Papa. Crkva dakle odobrava ispravno planiranje začeća, a u pitanju su samo načini. Oni moraju također biti časni.

HUMANAE VITAE I VIHOR PROTIVLJENJA

Kada je papa Pavao VI prije devetnaest godina izdao encikliku Humanae vitae (o posredovanju života), ustvrdio je u njoj da upotreba umjetnih sredstava za sprečavanje začeća nije pravi način i častan postupak. U svijetu je tada nastao pravi vihor neodobravanja. Danas, nakon toliko prijeđenih godina, puno ljudi priznaje da je oduševljenje za umjetna sredstva, osobito za tabletu, počelo jako jenjavati. U pitanju je, naime, hormonsko sredstvo koje ima svoj duboki negativni utjecaj na zdravlje. Dužnost je znanosti da stvari ispituje, a uloga je Crkve da upozorava vjernike da se ne dadu zavesti jeftinim i nekritičkim ponudama kako bi taj problem riješili na brz i lagan način. To u stvari i nije kontraceptivno sredstvo, nego abortivno koje u slučaju začeća izaziva pobačaj.

Treba priznati da su katkada neki ispovjednici bili prema supružnicima premalo »strpljivi i ljubežljivi« kako papa Pavao VI u svojoj enciklici želi. »U svojim poteškoćama neka bračni drugovi u svećenikovim riječima i srcu uvijek nađu odjek Spasiteljeva glasa i ljubavi!« (29) Treba dodati i to da ispovjednik mora poštivati savjest onoga koji se ispovijeda pa mu pomagati u traženju sve boljeg puta iz bračnih poteškoća. Problem ne možemo riješiti samo jednom ispovijedu. Važno je nastojanje i usmjerenost prema dobru, a to je proces koji dugo traje. Saborski su oci u svoj dokument o braku i obitelji na kraju napisali i ovo: »Za ustrajno vršenje obveza ovog kršćanskog poziva traži se osobita krepost: zato će kršćani milošću okrijepljeni... postojano gajiti i molitvom tražiti čvrstoću ljubavi, velikodušnost i duh žrtve.« (49, 2)

CRKVA PODUPIRE I ODOBRAVA PRIRODNE METODE

Crkva već odavna podupire i odobrava prirodne metode planiranja začeća koje u svijetu sve više dobivaju na ugledu, dok opada oduševljenje za umjetne metode.. Tako je nekoć poznata metoda brojenja plodnih i neplodnih dana prema Knaus-Oginu danas dopunjena temperaturnom metodom pomoću koje se još pouzdanije otkrivaju plodni i neplodni dani žene. Najnovija Billingsova metoda (liječničkog bračnog para koji je već držao predavanja i u Hrvatskoj) usavršava prijašnje prirodne metode sa opažanjem plodne sluzi.

Dakako da u ovim našim kratkim razlaganjima ne možemo ulaziti u potrebna tumačenja. To se radi na mnogim tečajevima pripreme za brak, a detaljne upute mogu se čitati i u knjigama. Za nas je prije svega važno da svratimo vašu pozornost na časna dostignuća kojima se možete služiti kako biste živjeli i postupali odgovorno te da kao kršćani u tim problemima imamo pametan i kritičan stav i da se svi zajedno brinemo kako bismo vama oženjenima u vašem odgovornom i mnogo puta jako teškom zvanju »ljudski i strpljivo« (52, 5) pomogli, kako to traži Drugi vatikanski sabor.

Stvoritelju obitelji,
samo Ti znadeš što je bolje
za nas dvoje
i za našu djecu.
Molimo Te za svjetlo
i za snagu
da bismo u tajnama života
znali postupati kako Ti želiš.

Suzana

Piše: IVNA

Suzani je pet godina. Zajedno s roditeljima provodi divne časove djetinjstva. Upravo su došli u goste svom prijatelju fra Duji koji župnikuje na selu. Poslije ručka mama i tata sjede sa župnikovom majkom u dnevnoj sobi i piju kavu, dok mala Suzi i fra Duje šetaju dvorištem. Mala je gledala visokog suncem opaljenog fratra. Prema njoj bio je div, a onako ćelav kao da je od kamena isklesan. Ipak se uza nj osjećala posve slobodna jer iz njega je zračila neka dobrota, tako da bi i leptir rado sjeo na njegovu ćelu.

– Barba fratar, zašto ti nosiš dugu haljinu? Pa nisi ti neka teta?

– Molim? – Fratra je to pitanje ipak iznenadilo, pa se pravi kao da nije čuo.

– Barba fratar, a zašto si ti bos po glavi?

– Bos? Ha, ha, ha! Tako je dragi Bog htio!

– A zašto je dragi Bog tako htio?

– Pa valjda mu se tako dopada.

– Barba fratar, a gdje su ti krila?

– Krila? Kakva krila? Što će meni krila?

– Barba fratar, a kako ideš dragom Bogu kad nemaš krila? Bog je na nebu, a na nebo ne možeš bez krila jer to je visoko, filozofski je zaključila mala.

Fratar se zbilja zbunio. Odakle djetetu takva pitanja? Kako da joj odgovori? Prije negoli je uspio išta smisliti, Suzana je nastavila:

– Znaš, barba fratar, ja ću dobiti krila. Dragi Bog će mi ih dati. Baka ga je lijepo zamolila da mi ih pokloni. Ali moram biti jako dobra djevojčica ako želim dobiti krila. Ja sam dobra djevojčica, je li tako, barba fratar? Znaš, ja bih jako željela letjeti. Ali ja neću biti ptica. Ja hoću biti anđeo!

– Divno! Kad god zaželiš moći ćeš poletjeti u nebo, kimnu fratar maloj za ohrabrenje.

– A što ima iza neba?

– Dragi Bog!

– Ne! – oštro se suprotstavila mala i odmah dodala: – Dragi Bog je na nebu, a što ima iza dragog Boga i iza neba?

Fra Duje je pokušao maloj objasniti da je dragi Bog svuda i u svemu, da je on kao duh nevidljiv, ali je vidljiv u svojim djelima: u suncu, u moru, u vjetru i u brzim pticama. Tako je fra Duje nabrajao sve u čemu je dragi Bog prisutan kao u svom djelu, naglašujući ono da je dragi Bog u svemu, ne bi li mala mudrijašica to shvatila, i prestala s takvim teškim pitanjima koja je lako postaviti, ali je teško na njih odgovoriti.

– A u tvojim očima?, iznenadila ga je mala?

– Da, Bog je u mojim, tvojim, maminim, tatinim, bakinim i u svim očima. Bog je u svim očima i u svim ljudima i zato moramo voljeti sve ljude.

Mala je kimnula glavom u znak da ga je napokon razumjela i bez riječi potrčala u kuću. Fra Duje se požurio za njom. Kad ju je našao u predsoblju iznenadio se. Mala je stajala ispred velikog ogledala i tražila Boga u svojim očima.

– Vidim samo neko malo malecko svjetlo. To je sigurno neka zvjezdica s neba, neka Božja zvjezdica. Barba fratar, da li je to stvarno dragi Bog u mojim očima?

– Da, ta zvjezdica, to je On!

– Hoće li dragi Bog ispasti iz mojih očiju kad budem plakala?

– Bog ne može ispasti. On je uvijek u tebi: i kad se smiješ, i kad plačeš, i kad trčiš, i kad spavaš... On je uvijek u tvojim očima, u tvom srcu, zato ne može ispasti.

– Aha, kliknula je brže bolje mala sva zadovoljna i dodala: Zato moje srce kuca! To dragi Bog kuca.

Tu se mala smirila i sa zadovoljstvom pokazala barbi fratru kako ju je mama naučila da se smiri i da stavi ruku na srce ako želi čuti kako kuca. Napokon je prestala postavljati »nezgodna« pitanja. Tiho je sjela u naslonjač do prozora i slušala kako Bog kuca u njezinom srcu.

Kada su poslije sat vremena roditelji htjeli poći kući, potražili su malu Suzi. Našli su je kako blaženo spava u fotelji s ručicom na srcu i sa smiješkom na usnama. Bili su raznježeni ljepotom prizora. Fra Duje je šapnuo:

– Siguran sam da sanja o dragom Bogu. Sigurno ga drži za ruku, šeta s njim po rajskim vrtovima i postavlja mu biser-pitanja. Možda će mu predložiti da, kad se smrači, zajedno skaču sa zvijezde na zvijezdu. Baš me zanima hoće li dragi Bog pristati na tu zabavu.

Hvala Josipu, bio je prijatelj

U siječanjskom broju Glasnika (1988. str. 7.) objavili smo pjesmu pod naslovom: »Srce moga oca«. Napisao ju je svećenik Josip Kropek misionar za naše radnike u Švedskoj. Posvetio ju je svome ocu koji se za ostvarenje svog kršćanskog lika nadahnjivao primjerom Srca Isusova koje u Litanijama zazivamo kao »dobrote i ljubavi puno«. Nije Josip tada ni slutio da će i njegovo srce uskoro naći počinak u Srcu Isusovu. Njegova majka Katarina, kao svećenička majka, u svemu ga je pratila i pomagala pa nam piše ovako: »Josipovo srce bilo je zaista veliko. Primalo je sve, pa i više nego što je moglo obuhvatiti. Zato se prerano iscrpilo i iznenada prestalo kucati za sve one kojima je bio toliko potreban: ponajprije narodu za koji je radio u tuđini, a onda i za mene kojoj je bio jedini oslonac u ovome svijetu.«

Josip je umro u 45. godini života. Od 18 godina svećeničkog života i rada 14 je proveo u tuđini: među Gradišćanskim Hrvatima u Austriji, potom među našim radnicima u Danskoj i na istom poslu u Švedskoj, gdje ga je nenadano pohodila smrt u gradu Malmöu. Njegova majka dalje nam piše: »Kao i sve majke pratila sam ga molitvom, brigom i povremenim boravkom kod njega. Njegov rad i zalaganje bilo je nadljudsko. Vjerujem da ga je dobri Bog zato nagradio vječnim životom. Zahvaljujem Bogu i Bogorodici Mariji za njegov život u uzvišenoj službi koju je radosno primio kao dar od Gospodina i vjerno vršio. Osobitu zahvalnost upućujem Uzoritom gospodinu kardinalu Franji Kuhariću koji je došao ispratiti mog sina Jožeka na zadnji počinak te za njega odslužio sv. Misu zadušnicu. Zahvaljujem također svim prisutnim svećenicima, prijateljima moga sina iz Gradišća u Austriji, iz Danske i Švedske, kao i monsinjoru Vladimiru Stankoviću koji je njegvo mrtvo tijelo dopratio u domovinu. Hvala svima koji su mi u tim teškim trenucima izrazili sućut. Hvala svima koji su mome sinu za zemaljskog života u bilo čemu bili na pomoć i uslugu. Božja dobrota i Marijin zagovor neka svima obilno uzvrate!«

Žalosna majka Katarina Kropek

Nakon ovih majčinih riječi napominjemo da je vlč. Josip bio iskreni prijatelj i povremeni suradnik Glasnika. On je dobro znao što taj list znači njegovom ocu, pa ga je rado preporučivao i našim radnicima u inozemstvu. Suosjećajući s njegovom poštovanom majkom, ovim putem i mi mu izražavamo iskrenu zahvalnost za suradnju.

UREDNIŠTVO GLASNIKA

Moj otac ima veliko srce
sakriveno u ljuski svoga tijela.
To ga srce čitavog ispunja,
a svi misle da je ono malo i obično!

Moj otac ima nježno srce,
puno toplih suza, uvijek sakrivenih,
kao da ih čuva za radosti života,
a svi misle da on ne zna plakati.

Moj otac ima bogato srce,
kao kalež neba zvijezdama ispunjen,
kao škrinja puna blaga najljepšega,
a svi misle da je siromah.

Važnije spoznaje i zaključci Koncila

Da dublje shvatimo značenje i obvezu koju nam kao kršćanima nameće koncilski Dekret o misijskoj djelatnosti Crkve, razmotrili smo prošli put koju snagu i vrijednost imaju općenito zaključci jednog koncila. Istakli smo: koncilski dokumenti su ono »što Duh poručuje Crkvama« (Otkr 2, 7) u određeno doba. Već smo tada usput motrili poruku posljednjeg koncila s obzirom na misije. Sada upoznajmo neke za misije važnije ideje, spoznaje i zaključke Koncila.

MISIJSKI USMJEREN KONCIL

Jedan biskup izrazio je Koncilu kao molbu ovo: »Drugi vatikanski koncil treba biti obilježen misijskim usmjerenjem.« I stvarno je to bio. Crkva je naime bila glavna tema Koncila. Ustanovljena je i poslana da dopre do svih ljudi, jer Bog želi da svi ljudi upoznaju istinu i da se spase (usp. 1 Tim 2, 4). Radi svog poslanja ona je bitno misionarska – to kaže i sama riječ misija – poslanje. Zato se treba širiti i rasti i preoblikovati svijet. Na Koncilu je Crkva sebe doživjela misionarskom kao nikada dotad.

Osobito su biskupi iz misija naglašavali ulogu čitave Crkve s obzirom na misije. Po mnogim susretima i raspravljanjima, govorima i člancima, a osobito po molitvi i vodstvu Duha Svetoga koncilski su oci dolazili do sve veće jasnoće. I tako smo u misijskom Dekretu dobili razrađene duboko duhovne i najkršćanskije smjernice za život svakog člana Crkve.

RAZLOG MISIONARSKE DJELATNOSTI: VJEČNA LJUBAV BOŽJA

Razmišljajući o sveopćem poslanju Crkve koncilski su oci doživjeli da je potrebno produbiti teološku nauku na kojoj se temelji to poslanje. Sigurno da za djelovanje Crkve mnogo vrijedi ovaj razlog: u opasnosti je vječno spasenje ljudi, zato im želimo pomoći. Međutim posljednji razlog svega djelovanja Crkve nije to vječno spasenje koje je u opasnosti. Pravi razlog je dublji i jači: ljubav Božja, vječna odluka kojom Bog iz ljubavi želi sve spasiti i usrećiti!

Crkva je, dakle, misionarska – mi smo misionari – ne zbog naše ljubavi prema bližnjemu čije spasenje je u opasnosti – nego zbog vječne odluke Božje ljubavi koja želi sve spasiti. Drugim riječima: razlog da radimo za misije nije naša ljubav prema potrebnome, nego Očeva ljubav koju je Krist prihvatio i nama očitovao.

Mogli bismo, poput sv. Ignacija u Duhovnim vježbama, ovako razmišljati: na početku je nedokučiva odluka vječne ljubavi Očeve da sve ljude spasi. Iz te ljubavi slijedi utjelovljenje i otkupiteljska smrt Sina Božjega (ona je sadržana u toj vječnoj odluci ljubavi Očeve). Zbog utjelovljenja i otkupljenja iz ljubavi slijedi za Crkvu – bitno i egzistencijalno, životno – njezino poslanje, njezina najdublja bit: tu ljubav Božju očitovati i raditi tako da se ostvari želja samog Boga koji želi sve spasiti. Da Crkva prestane navješćivati tu Kristovu i Očevu ljubav i ljude privoditi spasenju, iznevjerila bi ono za što postoji, ne bi više bila Crkva Kristova.

Dakle, »Bog je ljubav.« (1 Iv 4, 8 i 16) Crkva je osnovana iz ljubavi i poslana da širi tu

ljubav. Mi, kao članovi Crkve, očitujemo i širimo tu Božju ljubav. O njoj divno razmatra sv. Alfonz Liguori: »On nas je ljubio od vječnosti. On nam govori: Još nisi ugledao svjetlo dana niti je svijet postojao, a ja sam te već ljubio. Otkad jesam, ljubim te!«

MISIJE SU BRIGA CIJELE CRKVE

Iz tih teoloških istina biva jasno: misije nisu za Crkvu nešto sporedno, nije to njezin drugotan posao. Nije to ni posao samo stručnjaka ili zanesenjaka, pokojeg misionara ili neke redovničke zajednice, nego posao svih krštenih. Makar smo već mnogo puta čuli da misijsko djelovanje spada na bit Crkve, dapače na svakog člana Crkve, ipak se u mnogima – i vjernim kršćanima – nekako ustalila baš ova kriva misao: misionarenje je stvar iznimnih pojedinaca. A ipak Koncil je mnogim i jakim tekstovima (s vremenom ćemo ih razmotriti) jasno naglasio istinu koju moramo ponavljati: svi, uvijek i svagdje, mogu i moraju biti misionari! Od Crkve su, već samim krštenjem, osposobljeni i poslani da u svijet unose ljubav Božju, a time spasenje i sreću.

Zato su se misijski biskupi na Koncilu češće vraćali na tu temu: sav Božji (vjernički) narod ima misionarsku dužnost. Oni koji su u izravnim misijama imaju često veće teškoće, žive u oskudici, moraju tražiti pomoć. Ali ne žele da ih se zato gleda kao možda i dosadne prosjake. Poslani su od Crkve i rade za cijelu Crkvu. Nalaze se u prvim linijama Crkve, često na najtežim mjestima. Zato imaju pravo na pomoć cijele Crkve. Čitava ih Crkva mora (!) pomagati i odgovorna je za njih – za njihov duhovni život i materijalni opstanak. Nažalost, često su daleko od takvog shvaćanja i obični vjernici i njihovi predvodnici.

POTREBA PRILAGOĐIVANJA – »AGGIORNAMENTO«

Začetnik Koncila, papa Ivan XXIII, naglasio je potrebu »aggiornamenta«, to jest takvog posuvremenjenja, podanašnjenja i prilagodbe Crkve da ona bude prihvatljiva današnjem svijetu a da se ne odreče same sebe. Na Koncilu su misijski biskupi posebno doživjeli u čemu se Crkva mora u misijama prilagoditi.

Crkva mora odobriti i prihvatiti sve ono što je izvorno istinito, dobro i vrijedno u kulturama pojedinih naroda, u njihovim običajima, povijesti, tradiciji. Crkva mora sve to, kako se danas kaže, »integrirati«, tj. usvojiti i prihvatiti u svom naviještanju Evanđelja.

Nadalje, prilagođivanje treba biti i izvanjsko. Konkretno: u odjeći, graditeljstvu, umjetnosti, načinu izražavanja...

U povijesti su revni i snalažljivi misionari tako i postupali. Npr. mučenik sv. Ivan de Britto i veliki misionar de Nobili u Indiji, o. Ricci u Kini: odijelom, hranom i načinom života prilagodili su se narodu u kojem su radili. Moramo priznati: neki odgovorni u Crkvi nisu ih u tome shvaćali i pomagali, nego odmagali na štetu misija.

Navjestitelji Kristove radosne vijesti spasenja moraju se u mnogočemu odreći sebe. Naviještanje Evanđelja mora biti kao neko novo utjelovljenje Krista i njegove Crkve u drugi narod, u drukčiju kulturu i shvaćanja. Zato se misionari moraju odreći zapadnjačkog izgleda i stanovitih običaja da Evanđelje ne bi izgledalo kao nešto uvozno, uvezeno sa Zapada. Treba, kako veli sv. Pavao, svima postati sve da ih se što više privuče Kristu (1 Kor 9, 22).

DA CRKVA NE IZGLEDA TUĐINSKA

Nijedan narod ne smije Crkvu shvatiti kao nešto uvezeno, zapadnjačko što ga otuđuje, nego kao svoju vlastitu crkvu po kojoj domoroci trebaju naći sebe, put k sebi i Bogu, odgovor na svoja životna pitanja. To će se postići ako se misionari znaju odreći sebe tako da služe, koriste i pomažu drugima; ako prihvaćaju kulturu dotičnih naroda te se nadograde na ono što je u njoj dobro i tako posluže duhovnom preporodu dotičnog naroda, a ne njegovom razgrađivanju. Tada će vjernici u misijama moći osjetiti kako ih preko misionara Bog ljubi odnosno da sva misijska aktivnost izvire iz ljubavi Božje. Raduje nas kad iz pisama naših misionara u Glasniku i u Radosnoj vijesti saznajemo da oni upravo tako služe narodu u misijama i svjedoče mu o Božjoj ljubavi prema svima.

Da bi misionari mogli novu zemlju prihvatiti kao svoju domovinu, u mnogim stvarima se odreći sebe i ižarivati ljubav Božju treba im mnogo duha Kristova. Zato i tu vrijedi Kristov nalog: »Molite gospodara žetve da pošalje radnika u svoju žetvu.« (Mt 10, 38) I Isusova molitva: »Oče sveti! Posveti ih u istini... da svijet upozna da si me ti poslao i da si njih ljubio kao što si mene ljubio.« (Iv 17, 17. 23)

O. Mato RUSAN

Papa u Zambiji

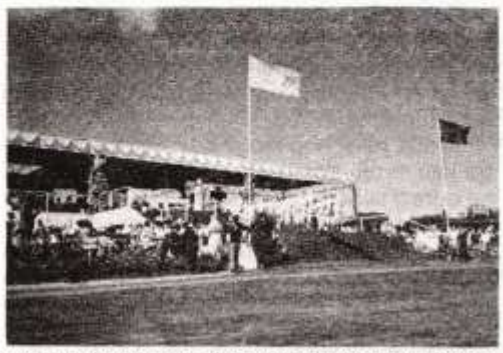
Prošlo je već nekoliko mjeseci od apostolskog putovanja Sv. oca Ivana Pavla II u Afriku. Podsjetimo se na neke korisne i pobudne pojedinosti iz Papina posjeta Zambiji od 2. do 4. svibnja. Izvješćuje nas o tom naš zambijski misionar brat Ilija Dilber u pismu od 15. svibnja, ubrzo nakon Papina posjeta.

Napominjemo i to da je brat Ilija ljetos došao u domovinu na odmor i da se susretne s dobročiniteljima misija. Kada ovaj broj Glasnika stigne u ruke čitalaca, naš će se misionar već vratiti u Zambiju.

Poziv da posjeti Zambiju, uputile su Papi i Crkva i država. Obje su uložile i mnogo truda i troškova da bi se što dostojnije dočekalo vrhovnog poglavara najveće vjerske zajednice u svijetu. Dočekali smo ga kako smo prema našim mogućnostima i prilikama najbolje mogli. Bio je to zaista srdačan doček.

Zambija je zemlja s preko 7 milijuna stanovnika, među kojima ima više različitih vjerskih zajednica. Katolika je oko 28%, oko 40% je animista. Ostalo su druge kršćanske zajednice te manji broj hindusa i muslimana. To nije ništa smetalo da Sv. otac bude toplo dočekan. Dapače mnogo je nekatolika i nekršćana sudjelovalo u pripremama i na dočeku.

Program Papina boravka u Zambiji bio je u tančine razrađen, i Papa se toga držao. 2. svibnja 1989. u 14,45 sati Papa je s pratnjom stigao francuskim avionom »Concorde« koji je doletio s otoka Madagaskara gdje je Papa također bio u pastoralnom posjetu. Na međunarodnoj lusačkoj zračnoj luci Papa je dočekan uz najveće državne počasti. Dočekali su ga: predsjednik Zambije Keneth Kaunda s ministrima, nuncij nadbiskup Eugenio Sbarbaro s biskupima i tisuće razdraganih vjernika.

NA MJESTU GDJE JE BIO PRIPREMLJEN PODIJ ZA SV. OCA GRADIT ĆE SE NOVA KATEDRALA

Nakon pozdravnih govora Papa se uspeo u poseban, za tu zgodu za njega pripremljen otvoreni auto. S pratnjom se uputio prema gradu Lusaki, udaljenoj kojih 20 kilometara. Kao državnika, pratila ga je počasna pratnja od uzletišta do predsjednikove palače u Lusaki. Papa se zadržao s Predsjednikom u njegovoj palači oko 50 minuta. Dok se još planirao Papin posjet, predsjednik Kaunda je želio da Papa odsjedne u njegovoj rezidenciji. Međutim biskupi su zahvalili na ljubeznoj ponudi, i uredeno je da Papa odsjedne u Nuncijaturi.

Za sve susrete s Papom na raznim zborovanjima trebalo je imati ulaznicu. One su, naravno, bile besplatne. Papu su na sve susrete pratili domaći i strani novinari i televizijski snimatelji. Za hrvatski program radio Vatikana govorio je naš misionar o. Luka Lučić.

U katedrali je bio susret Pape sa svećenicima, redovnicima, redovnicama i sjemeništarcima. Prostrana katedrala nije mogla primiti sve koji su došli na ovaj susret. (Mene je neki »Samaritanac« smjestio u prvu klupu do oltara). Sv. otac je srdačno dočekan. Časne sestre, koje su ispunile dvije trećine katedrale, sve su željele da se rukuju s Papom ili barem da ga se dotaknu. Koje su to uspjele, sretne su i ponosne, pa su govorile da kroz nekoliko dana neće prati ruke...

Pozdravni govor održao je nadbiskup Lusake, Adrian Mug'andu. Sv. otac nam je govorio vrlo pobudno, toplo, jezgrovito i ohrabrujuće. Posebno se zahvalio misionarima koji su došli pomagati domaćoj Crkvi u širenju Radosne vijesti. Preporučio je molitvu za domaća zvanja. Pozdravio je sjemeništarce i zaželio da ustraju na započetom putu u nasljedovanju Krista. Istaknuo je prve misionare, bijele oce i isusovce, koji su došli prije kojih stotinu godina u ove krajeve noseći evanđelje. Na kraju nam je podijelio apostolski blagoslov.

Slijedeći dan, 3. svibnja, Papa je odletio na sjever Zambije, u grad Kitwe. Ondje su se okupili svećenici i redovnici i ostali vjernici iz biskupija Ndola, Mbala, Mansa i Solwezi. I tu je Papa bio vrlo srdačno dočekan. Računa se da je na Papinoj misi bilo prisutno oko 200 tisuća osoba. Nakon sv. Mise vratio se istim avionom u Lusaku.

SV. OTAC JE BIO SVUDA SRDAČNO DOČEKAN

U Lusaki je Papa na Nacionalnom stadionu imao susret s mladima. Računa se da ih je bilo nazočnih oko 18 do 20 tisuća. Razne skupine mladih imale su svoje predvodnike. Oni su donosili Papi razne darove. Papa im je održao topao i jezgrovit govor.

Susret s diplomatima bio je u velikoj dvorani Mulungushy Hall. Zatim je Sv. otac imao susret s voditeljima katoličkog apostolata.

Slijedeći dan, 4. svibnja, Sv. otac se susreo u anglikanskoj katedrali sv. Križa s predstavnicima drugih vjeroispovijesti. Anglikanski nadbiskup mons. Mumba u pozdravnom govoru reče Papi: »Ti si nasljednik Petrov!«

Glavna sv. Misa koju je Sv. otac predvodio u koncelebraciji svih biskupa i mnogo svećenika započela je u 9.30 sati. Računa se da je na tom glavnom skupu u Lusaki bilo na okupu 180 do 200 tisuća ljudi. Na ovaj skup došao je narod iz biskupija Livingstone, Monze, Chipata i Lusaka. Bio je nazočan i predsjednik Kaunda s ministrima.

Prostor u gradu Lusaki na kojem je bio pripremljen podij za svečanost darovala je država, odnosno grad Lusaka, Katoličkoj Crkvi. Na tom mjestu gradit će se nova katedrala. Na kraju sv. Mise Papa je blagoslovio kamen koji će kasnije biti ugrađen u novu katedralu. Katedrala će biti posvećena Djetetu Isusu.

Srdačan pozdrav uz preporuku u molitve

brat Ilija DILBER

KATOLICI NA SVIJETU

Ovo su podatci 31. prosinca 1986. Brojevi su približni, jer za neke zemlje s marksističkim poretkom nema točnih podataka. Npr. u Aziji za Kinu, Sjevernu Koreju, Vijetnam i dr.; u Evropi za Albaniju, Bugarsku, Sovjetski Savez. Evo prema kontinentima: broj katolika i kolik je to postotak na tom kontinentu:

Azija	**73,428.000**	**— 2,51 %**
Evropa	**278,935.000**	**— 39,84 %**
Amerika	**430,478.000**	**— 63,52 %**
Afrika	**74,988.000**	**— 13,11 %**
Oceanija	**6,550.000**	**— 26,47 %**
(Ukupno	**864,379.000**	**— 17,64 %).**

Dakle na cijelom svijetu je samo 17,64 % katolika. Makar ih je 12 i po milijuna više nego godinu prije, u postotcima je manje. To jest: g. 1985. bilo je katolika 17,68 % od cijelog čovječanstva. A g. 1986. je 17,64. Veći je postotak u Americi, Oceaniji i Africi; isti je u Aziji; manji je u Evropi. Smanjen postotak katolika tiče se cijele Crkve, a ne samo misionara ili uprave Crkve!

ŽALOSNA GOSPA (Indija)

Nikola Sušić – Riječanin

Piše: Mijo KORADE

Osim općenito poznatih Paragvajskih redukcija, isusovci su u Južnoj Americi osnovali i vodili još nekoliko takvih organiziranih skupina urođeničkih naselja ili misija. Poznate su bile i redukcije kod Indijanaca Mojos (Mohoš) u Mojoskoj dolini. U ono vrijeme to je područje pripadalo tadašnjoj španjolskoj potkraljevini Peru, dok je to danas sjeverni dio Bolivije. Tu je, u misiji Santa Magdalena, 17 godina djelovao naš isusovac iz Rijeke, Nikola Sušić.

PLAVOKOSI MISIONAR

Nikola potječe iz riječke plemićke obitelji. Rodio se 20. rujna 1716. godine. Gimnaziju je pohađao kod isusovaca u Zagrebu. Nakon završenog šestog razreda stupio je u Beču u isusovački novicijat. Bilo je to 27. listopada 1736.

Nakon osnovne dvogodišnje redovničke formacije započeo je trogodišnji studij filozofije u Grazu. Potom predaje gramatiku na gimnaziji u Gorici do 1744. Te godine započinje studij teologije, opet u Grazu, a trajao je četiri godine. Nakon završena školovanja šalju ga poglavari za gimnazijskog profesora u Pečuh, ali Nikola bude uskoro izabran za prekomorske misije u Peruu u Južnoj Americi.

Sredinom siječnja 1749. odlazi Nikola iz Pečuha u Španjolsku gdje se trebao sastati s ostalim isusovcima koji su bili određeni za misije u Južnoj Americi. U jednom popisu novih misionara iz prosinca iste godine, koji su u Cádizu čekali na polazak lađe, ovako je opisan naš Sušić: »Svećenik iz Rijeke, iz Pulske biskupije u Istri. Ima 33 godine, bijele je puti, narasle brade, plavih očiju i plave kose.«

Nikola se s dvadesetak drugih misionara ukrcao na lađu »Nuestra Señora del Rosario« tek 12. listopada 1750. Lađa je plovila za Cartagenu, grad u današnjoj Kolumbiji. U srpnju iduće godine stigli su u Peru. Nikola je odmah bio poslan među Mojos Indijance.

MOHOŠKE REDUKCIJE

Indijanci Mojos (Mohoš!) živjeli su u današnjoj sjeveroistočnoj Boliviji uz tokove rijeke Beni, Mamoré i Guaporé. Isusovci su na tom području osnivali redukcije potkraj 17. i u prvoj polovini 18. stoljeća. Godine 1748. postojalo je već 21 takvo naselje s preko 33 tisuće Indijanaca. Budući da su živjeli u veoma plodnoj ravnici, misionari su ih naučili obrađivati zemlju i gajiti stoku. Uz to su ih poučavali u raznim zanatima kao što je tkanje, obrada metala, zidarstvo, stolarstvo, rezbarstvo i slično. Ti su Indijanci proizvodili i odjevne i ukrasne predmete koje su prodavali u Santa Cruzu i ostalim gradovima. Sva naselja posjedovala su plantaže pamuka, kukuruza, šećerne trske i riže. Osim toga uzgajali su razne vrste južnog voća i povrća. Držali su stočne farme, bavili se lovom i ribolovom. Redukcije su bile uređene po uzoru na one u Paragvaju, s istim načinom života, podjelom rada i dobara. Upravu su vodili sami urođenici, a misionari su sve nadzirali. Isusovci su se trudili da svi urođenici nauče jezik mojo (moho) kako bi se svi međusobno lakše sporazumijevali u svim poslovima. Inače su govorili veoma različitim narječjima.

U MISIJI SANTA MAGDALENA

Cijelo vrijeme svog misionarskog djelovanja Sušić je proveo u redukciji Santa Magdalena, najvećoj i najbogatijoj zajednici Mohoške doline. Ta je zajednica osnovana 1720. U vrijeme Sušićeva dolaska imala je oko 3000 Indijanaca koji su pripadali plemenu Itonama. Sami urođenici sagradili su jednu od najljepših crkvi u cijelom kraju. Imala je tri lađe odijeljene prekrasnim stupovima od neke vrste gipsa. Iznutra su je svu oslikali prizorima iz života njihove zaštitnice Sv. Magdalene. Osim raznih zanata kojima su se bavili, imali su velike plantaže, farme za uzgoj konja i druge stoke. Misijom je duhovno upravljao i u vremenitim je stvarima nadzirao o. Josip Reitter iz Ugarske, a pomagali su mu Sušić i još jedan misionar.

Misionari su se brinuli u prvom redu za duhovno dobro vjernika, ali su nadzirali i vremenite poslove. Svakog jutra i svake večeri posvetili bi po jedan sat obilasku bolesnika, a

preko dana nadgledali bi rad u radionicama, na plantažama i po farmama. Morali su imati osnovno poznavanje medicine i u njoj poučiti sposobnije urođenike. Sami su pripravljali lijekove. Dvaput na dan držali su vjeronauk djeci, a odraslima subotama i blagdanima. Triput tjedno bile su svečane pjevane Mise pod kojima bi djeca svirala na raznim instrumentima. Patri su redovito propovijedali nedjeljama i blagdanima, a u korizmi čak svaki dan. Kao i u našim krajevima, vodili su Marijine kongregacije, te Bratovštinu muke i smrti Isusove. S članovima tih pobožnih društava održavali su sastanke svakog tjedna. Ti pobožni i radini urođenici nakon svakodnevnog napornog rada navečer bi na trgu pred velikim križem molili Gospinu krunicu, a subotom uvečer priređivali bi lijep program Gospi u čast, molitvom, pjesmom i glazbom.

Misija je u svom životu imala i teških trenutaka. Godine 1753. i 1754. harala je u onom kraju kuga od koje je poumiralo puno ljudi, osobito djece. Kada su 1762. Portugalci napali susjedne redukcije, i pokraj Sv. Magdalene bila je kroz dulje vrijeme utaborena vojska u kojoj su morali služiti i muškarci iz te misije, a popriličan ih je broj poginuo u ratnim okršajima. Osim toga, misija je imala i dosta neprilika s vojskom. Morala ju je uzdržavati, a tih su godina o. Reitter i o. Sušić ostali sami, bez trećeg misionara, a i njih su dvojica ozbiljno pobolijevali. Bilo je to tek podkraj njihova boravka u misiji kad su im poglavari poslali upomoć nekoliko misionara.

KROZ PROGONSTVO U VJEČNU LUKU MIRA

Odredba španjolskog kralja Karla III od 2. travnja 1767. o izgonu isusovaca iz kraljevstva i njegovih kolonija, počeo se primjenjivati u mohoškim misijama tek početkom iduće godine. Tako su u siječnju 1768. oci Sušić i Reitter dobili nalog da napuste misiju Santa Magdalena. Premda su obojica pobolijevali, a Reitter je čak morao biti u krevetu, obojica su morali krenuti na naporan put prema Europi. Prvih tjedana vojnička im je pratnja pravila razne neprilike, a kasnije ih je čak zlostavljala, jer nisu mogli napredovati na putu kako se od njih zahtijevalo.

Svi mohoški misionari bili su dovedeni u misiju Loreto, a odatle su krenuli na dalek put preko gorskog vijenca Anda do obale Tihog Oceana. U Arici (luka u današnjem Čileu) ukrcali su se na lađu da bi morskim putem obišli kontinent s njegove sjeverne strane i tada nastavili put za Španjolsku. Bilo je to teško putovanje kroz olujna mora i na svakakvim lađama. Ponekad su bili smješteni u tijesno kao stoka, tako da bi se samo u lukama mogli odmoriti po koji dan.

Između Paname i Cartagene doživjeli su brodolom i jedva su spasili živote. U Havani na Kubi nisu smjeli silaziti s lađe dva tjedna. Nakon toga ih ukrcaše na teretnu lađu »Sueca« kojom su preplovili Atlantik i 24. kolovoza 1769. stigoše u luku Santa Maria kod Cádiza u Španjolskoj. Tu su španjolski misionari čekali da budu otpremljeni u Italiju, a stranci da budu vraćeni u njihove zemlje.

Naš Sušić nije dočekao povratak u svoju domovinu. Toliko je iznemogao od naporna puta na koji je morao čak bolestan, da je smrt bila brža. Umro je kao najzapušteniji siromah u nekom svratištu u luci Santa Maria 25. veljače 1770. Svoj nesebični život i rad za Indijance okrunio je nekrvnim mučeništvom zapuštenosti poput njegova Vođe na Kalvariji.

Pomoć za KBF – Zagreb

Prema odredbi hrvatskih biskupa, uobičajeno skupljanje novčanih priloga za potrebe Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu bit će, po svim našim crkvama, u nedjelju, 10. rujna 1989. Vjernici mogu svoj osobni dar i u drugo vrijeme predati u Tajništvu samog Fakulteta (Kaptol 29, II kat lijevo). Oni koji svoje darove šalju preko »Zagrebačke banke«, neka pripaze da točno ispune bankovne uplatnice. Zagrebačka banka – Zagreb: Žiro račun: 30101-620-16-1-2320149462.
Devizni račun: 30101-620-16-012103-7270-2424091065
Naziv računa: KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET U ZAGREBU, Kaptol 29, ZAGREB.

DEKAN FAKULTETA:
O. Josip ĆURIĆ DI

Knjige

Na adresi: FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41001 ZAGREB, pp 699 možete naručiti:

SVETI IGNACIJE LOYOLSKI, napisao Cándido de Dalmases. Prvi kritički životopis osnivača isusovačkog reda na hrvatskom jeziku. Ovo je ujedno svojevrsna monografija koja svojim tekstom i bogatim slikovnim prilozima u boji prikazuje nazočnost Ignacija i u Crkvi u Hrvata. Brošurano izdanje. Omot i posebni prilozi u boji. Ima 248 str. Cijena 100.000 din.

DJEVOJKO, ZNAŠ LI LJUBITI?, napisao Juraj Gusić, DI. 5. izdanje. Omot u boji, 230 str. Cijena 35.000 din.

FILOZOFIJA U SUSRET TEOLOGIJI. Radovi simpozija Filozofsko-teološkog instituta D. I. prigodom 50. obljetnice Filozofskog studija. Cijena 35.000 din.

OPROSTI MI NATAŠA, napisao Sergej Kourdakov. Drugo nepromijenjeno izdanje. Cijena 40.000 din. Narudžbe: KATEHETSKI SALEZIJANSKI CENTAR, Vlaška 36 – 41000 ZAGREB.

CILLA – Sloboda je biti ljubljen, napisao Primo Soldi. Cilla je u svojoj petnaestoj godini izgubila život u jednoj prometnoj nesreći. Odlomci iz njezina dnevnika i njezinih pisama svjedočanstvo su zrele osobe sposobne za izbor pravog puta i življenje svojih čvrstih uvjerenja. Cijena 8.000 din. Narudžbe: KNJIŽNICA UPT – 54400 ĐAKOVO, pp 62.

OČE NAŠ – MALI MOLITVENIK, 20. izdanje. Molitvenik za djecu. Cijena 5.000 din. Narudžbe: IKD »JURAJ DOBRILA«, Gupčeva 2 – 51400 PAZIN.

RIJEČ I ŽIVOT – Propovijedi za nedjelje i blagdane, godina C, 2. izdanje. Napisao Raniero Cantalamessa. Cijena 50.000 din. Naručuje se kod izdavača: SLUŽBA BOŽJA – 58300 MAKARSKA, pp 29.

LICA SVJETSKA NAŠA, napisao fra Jozo Mihaljević. Njegova druga Zbirka pjesama. Cijena pojedinom primjerku 15.000 din. Narudžbe: Fra Jozo MIHALJEVIĆ, FRANJEVAČKI SAMOSTAN »GORICA« – 80101 LIVNO ili na adresi: SVETA BAŠTINA, B. Kovačevića 67 – 80240 DUVNO.

PRIHVAĆAM KRIŽ, napisao Anton Gots OSC. Pisac ove knjižice – dušobrižnik bolesnika i invalida u Austriji – opisuje, iz iskustva s bolesnicima, kako se može doći do radosti prihvaćajući svoj križ... Knjižica je prikladan dar bolesnicima, starcima i osamljenima. Cijena 10.000 din. Narudžbe kod izdavača: CARITAS, Kaptol 31 – 41000 ZAGREB.

Kazeta

Prigodom 50. obljetnice Karmela u Brezovici (1939-1989) po prvi put našoj vjerničkoj javnosti predstavljen je dio molitvenog i glazbenog života Karmela na kazeti:

KARMEL MOLITVOM I PJESMOM SLAVI BOGA

Glazbena obrada i dirigent Mo Lj. Galetić, tonmajstor M. Dörr, a molitveni i govorni dio vodila je dr. M. Makuc-Pojatina.

Kazeta vam omogućuje da zajedno s Karmelom molite i pjevate u svom domu, crkvi, vjeronaučnoj dvorani, u automobilu...

Narudžbe: SAMOSTAN KRALJICE KARMELA, BREZOVICA – ZAGREB – 41421 HRVATSKI LESKOVAC, pp 15

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... Gospi od brze pomoći, sv. Anti i svima svetima te ocu Anti Gabriću što su mi pritekli u pomoć tako da pri nespretnom padu na operirani kuk nisam imala nikakvih posljedica. – Zahvalna čitateljica Z. M. P.

... Gospi od brze pomoći na svim primljenim milostima. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. Eva Đurašinović, Donji Andrijevci

... sv. Josipu, ocu Leopoldu i sv. Ivanu na svim primljenim milostima te i nadalje njihovoj zaštiti preporučujem zdravlje svoje kćeri i unuke. – Zahvalna čitateljica

... sv. Leopoldu Mandiću, svima svetima i Petru Barbariću na pomoći da me napusti stalna glavobolja. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Ivanka Škrobot, Zrinski Topolovac

... Gospi od brze pomoći i sv. Anti Padovanskom na uslišanju mojih molitava i na ozdravljenju mojega muža. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Čitateljica Glasnika V. M, Đakovo

... Presvetom Trojstvu, sv. Anti, sv. Leopoldu Mandiću i ocu Anti Gabriću za zdravlje, na položenom ispitu i na svim primljenim milostima. – K. M, Virovitica

... i m. Klaudiji što je moj unuk uspio završiti svoj studij. – J. M, Zagreb

... i m. Klaudiji što će moja nećakinja dobiti stalno namještenje. – J. M, Zagreb

... i m. Klaudiji što mi je kći položila ispite i upisala se u drugu godinu fakulteta. – Lj. M, Zagreb

... i m. Klaudiji što mi je draga kći dobila stalan posao u Zagrebu. – Lj. M, Zagreb

... i m. Klaudiji na mnogim i velikim milostima. – Anđelka Zelenika, Zagreb

... na ozdravljenju od teške bolesti. – N. N, Zagorje

... na neprestanoj pomoći u nevoljama kod svakodnevnog rada. – A. Gračanin, Varaždin

... i m. Klaudiji što mi trajno pomaže u pouzdavanju u Božju očinsku providnost. – A. T, Zagreb

... i m. Klaudiji što mi u najtežim trenucima moje veoma teške bolesti pritječe u pomoć.

... i m. Klaudiji za stalnu pomoć. – Anđela Orlando, Zagreb

... i m. Klaudiji za zaposlenje moje supruge, za sinčića Tomislava, za poboljšanje zdravlja naše mame, za duhovnu pomoć moje sestre Anđelke, redovnice, te za sva dobivena zaposlenja. Neka nas i nadalje prati svojim moćnim zagovorom, a mi ćemo se moliti da je dragi Bog uzdigne na oltar na ponos hrvatskom narodu. – Branko, Ivana i Tomislav Šunjić

... i m. Klaudiji što mi pomaže u mojim zdravstvenim poteškoćama. Nijednoga dana ne izostavljam molitve za njezinu proslavu. S. B, Hrvatska

... i m. Klaudiji što je Silva našla smirenje u svojoj zdravstvenoj situaciji, u materijalnom i duhovnom pogledu. – S. Anastazija, Zagreb

... na svim primljenim milostima. – Mara Bosnić, Cista Prova

... i sv. Leopoldu na ozdravljenju od teške reumatičnosti. – Zahvalna čitateljica Ilka Dulić, Subotica

... i sv. Leopoldu Mandiću na uslišanoj molbi. – A. i Š, Zagreb

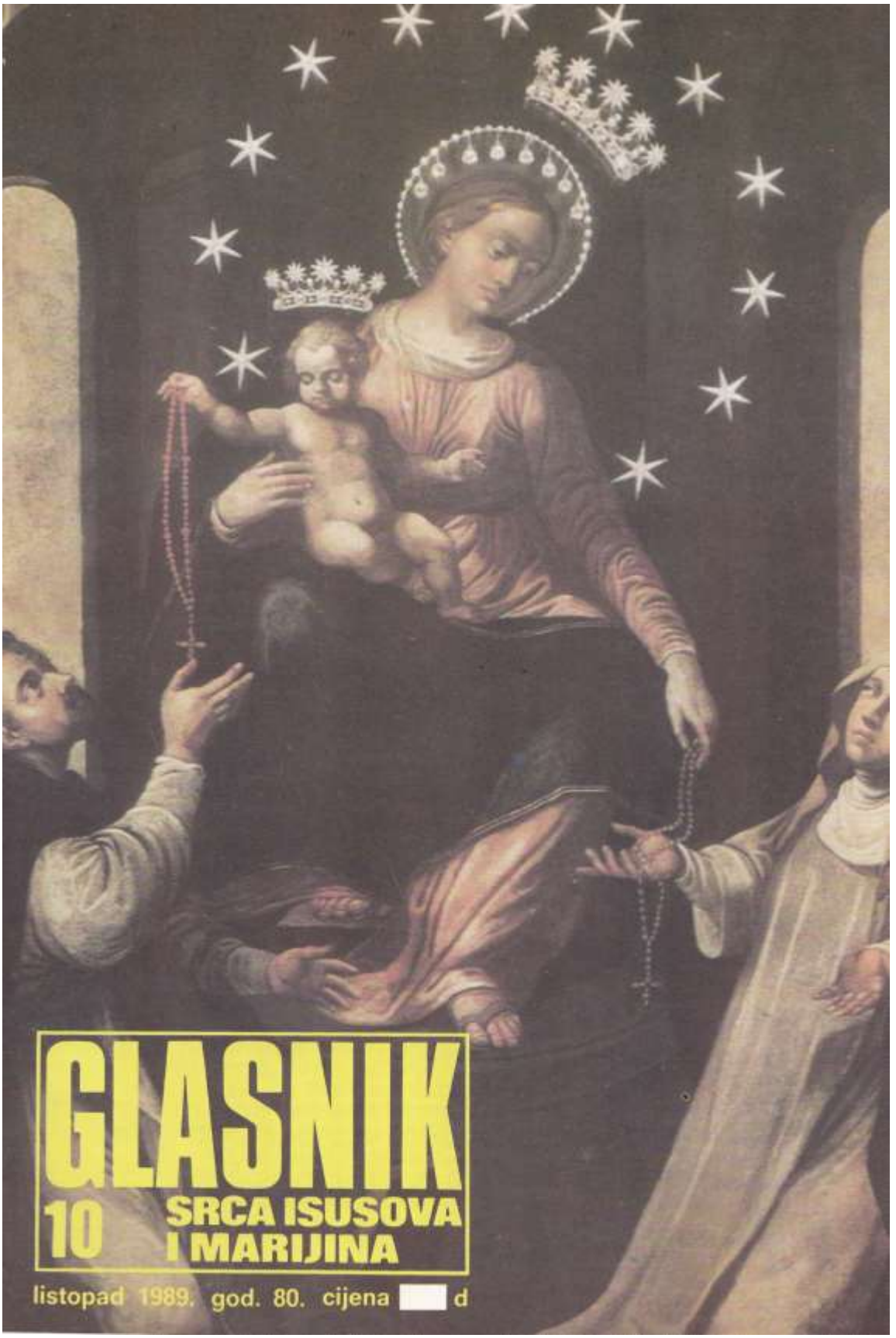
... i sv. Antunu što sam pronašla izgubljenu stvar. – Zahvalna čitateljica

... Presvetom Trojstvu, Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Josipu na dobivenim trima velikim milostima. Nadalje preporučujemo njihovu zagovoru nas same, djecu i njihove obitelji posebno zaštiti sv. Josipa tijekom života i na času smrti. – Vjekoslav i Ana Makaj, Krušljevec

... Majci Božjoj Trsatskoj, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Tereziji na svim primljenim milostima, a osobito na ozdravljenju kćeri te na položenim ispitima sina. I nadalje se preporučujemo njihovu zagovoru u svim potrebama. Zahvalni roditelji N. i J. D, Sisak

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

10 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

listopad 1989. god. 80. cijena [redacted] d

GOSPA OD KRUNICE
(Svetište u Pompejima)

JEDNI PORED DRUGIH
ZELENI I ŽUTI
JESENJI LISTOVI
(M. SPAHIJA)

Kraljice svete krunice

Kraljice svete krunice,
beskrajne sreće more.
Tebi se puci klanjaju,
anđeli tebi dvore.
Kraljice krunice, moli za nas!
Kraljice krunice, budi nam spas!

Divno si čudo stvorila,
krunicu kad si dala.
Nebo i zemlja pjevaju:
Bila ti čast i hvala!
Kraljice krunice, moli za nas!
Kraljice krunice, budi nam spas!

Zrncima svete krunice
cvatu nam bijele ruže.
Nose ih tvome prijestolju
anđeli što te kruže.
Kraljice krunice, moli za nas!
Kraljice krunice, budi nam spas!

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

- Osnivač i izdavač: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, Zagreb, Palmotićeva 31.
- Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec.
- Tehnički urednik: Ivan Vitez.
- Uredničko vijeće: Josip Antolović, Stjepan Kuzmić, Zvonimir Majić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner, Ivan Vitez i Zvonko Vlah.
- Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710.
- Tisak »Plamen«, Slavonski Brod.
- Cijena je otisnuta ispod »Sadržaja«. Poštarina je plaćena u gotovom.
- Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Jesen. Zlatno doba pjesnika i slikara. Prožeta sjetom za minulim ljetom, uvijek ponovno zagudi na stare strune zaboravljene pod gomilom briga. Ogrnuta plaštom od tisuću boja, nalik je vremešnoj ženi smirenoj rađanjem i ponosnoj plodovima svoje ljubavi koji znače život danas i sutra. Ipak, svaka jesen navješta i početak kraja, te se u njoj već naziru i konačni rezultati proteklog razdoblja, ali valja biti na oprezu. Iznenađenja su uvijek moguća. Jesen prate i oluje. Kormilo života valja vazda čvrsto držati da se brod iznenada ne nasuče. Pomorci vele da na moru treba znati i htjeti preživjeti. Znamo li mi to, i hoćemo li mi to? Brod našeg narodnog bića veoma je star. Prošao je mnoge oluje, bacan je na mnoge hridi, tjeran na brojne plićake, ali je sve izbjegao i još plovi. Dokle? Početkom rujna bio je na »remontu« u Ninu. Zagledao se tamo u svoje najteže rane – u prazne kolijevke – kroz koje prodire voda smrti i sasvim ozbiljno prijeti da nas potopi, umjesto da se u kolijevkama stvara mladi život, posada nove budućnosti. Tu, i nigdje kao tu u kolijevci, odlučuje se o našoj sudbini. Prazne kolijevke znače prazne otoke. Prazne kolijevke znače zapuštena polja. Prazne kolijevke znače urušene domove. A kolijevke ne prazni ništa drugo nego samo grijeh protiv ljubavi, samo grijeh protiv života. Taj velezbor vjere za život naroda i obitelji koji se održao u Ninu, ta velika i svenarodna Euharistija, ulijeva nove nade da ćemo nadživjeti ovo nevrijeme kada se na brod našeg nacionalnog bića odapinju otrovne strijele, ne bismo li napokon klonuli i potonuli, ne bi li s ovog pedlja zemlje nestalo vjere i vjernosti koju su zavjetovali Branimir i Teodozije, narod i zemlja Hrvata. Ne! Držimo se Vječnog Kormilara i njegova zakona ljubavi prema životu. Ne bježimo s broda! Ne gazimo svojih ognjišta! Ovo je vrijeme kada treba izdržati s vjerom u budućnost, stvarati život s nadom u bolje sutra, čuvati svoje s ljubavlju prema Bogu i Hrvatskoj Domovini kojoj smo u Ninu otpjevali himnu.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 80. LISTOPAD 1989. BR. 10

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 292
SVETICA IZ PARAY-LE-MONIALA, J. Antolović 294
ZA KANDIDATE DUHOVNOG STALEŽA, OSOBITO ONE U MLADIM CRKVAMA, P. Galauner 296
MOLIMO KRUNICU!, Z. Majić 298
MARIJINO MJESTO U POVIJESTI SPASENJA, R. Brajičić 299
ZAJEDNIČKO DOBRO, R. Grgec 300
PREMA IZVORIMA BOŽANSKIH TAJNI LJUBAVI, J. Antolović 302
POUČLJIVI DUHU SVETOM I GLASU MAJKE, Ivan Pavao II 304
VELEZBOR VJERE ZA OBITELJ I NAROD, TINO 306
VELIKO IME, TIBOR GALLUS, S–A Lončarević 308
IZIĐE SIJAČ DA SIJE, M. Nikolić 310
DOMAĆA CRKVA, V. Vider 312
SUD U TRI POSLIJE PODNE, D. Čuturić 314
MISIJE U DOGMATSKOJ KONSTITUCIJI O CRKVI, M. Rusan 316
SUSRET NAŠIH MISIONARA I MISIONARKI 318
LUKA BAKRANIN I FRANJO HALLER, M. Korade 320

CIJENA GLASNIKA U ZADNJEM TROMJESEČJU JE 2600 DIN PO KOMADU za sve neplaćene primjerke od ranije i unaprijed. Novac šaljite na žiro račun: »Zgrebačka banka«, Zagreb, 30101-620-16 s pozivom na broj 012102 2340072984 uz neizostavnu naznaku: GLASNIK SIM, Zagreb, Palmotićeva 31

Hvala na pismu

MLAD, A BEZ ŽIVOTNOG CILJA

Dragi uredniče!

Pišem Vam ovo pismo moleći za savjet. Rođen sam u katoličkoj obitelji. Moji su roditelji veliki vjernici i bogoljupci pa su tako i mene odgojili. Imam 25 godina. Prošao sam dosta svijeta i škole, ali u mene se uvukao nemir koji me ne vodi ničemu. Sredina u kojoj živim navodi me na zlo. Ne radim nigdje osam godina, iako sam završio sve obaveze. Vrijeme provodim u kafićima. Krećem se u lošem društvu toksikomana i slušam muziku koja samo zamara i uništava psihu. Najsretniji sam kada se ispovijedim i pričestim, ali i to traje samo jedan dan. Poslije je opet sve po starom.

S djevojkama se mnogo ne zabavljam. Izbjegavaju me. Društvo, naprotiv, cijeni me i poštuje jer Bog me obdario dobrim poznavanjem svih područja života, te unaprijed znam kako će završiti sve što planiram i započnem.

Rado bih otišao nekamo gdje bih živio u neimaštini i pomagao ljude oko sebe. Ovako samo čekam dan za danom, mjesec za mjesecom, godinu za godinom. Od mene ništa osim glavinjanja i ravnodušnosti. Mislim da sam na zemlji beskoristan i izgubljen. Samo Božja milost me tješi, druge utjehe nemam. Sredina u kojoj živim ne dozvoljava mi da živim kako Bog traži i da njega ljubim svim srcem. Nešto me stalno odvraća od toga i govori mi da je sve bezvezno, a znam da nije tako. Jedina mi je želja da pomažem osamljenima, starima i bolesnima. Razmišljam o mnogo ciljeva, ali nijedan da ostvarujem. »Džabe je nada bez rada!« Ja sjedim, šutim, maštam, čekam kad ću ostariti, kad će doći vrijeme da pognut i sa štapom u ruci šetam – čekajući lijepu smrt. Molim Vas, pomozite mi! Unaprijed zahvaljujem za odgovor!

OSAMLJENIK

Osamljenik koji već od siječnja čeka odgovor sigurno će prepoznati svoje pismo iako je ono dobrano »počešljano«. Onakvo kakvo je poslano nije moglo biti uvršteno u Glasnik.

A što da ti odgovorim? I sam znaš i veliš da si završio školu i prošao dosta svijeta. Po »kudravom pismu« ne bi se dalo zaključiti da se ono odnosi na nekadašnjeg odličnog đaka, a po kasnijem vladanju očito je da nisi stekao ono što je uz tjelesno i duševno zdravlje najvažnije, a to je radna navika. Čini se da je tebi od sveg posla najdraže ništa ne raditi. Neradiše nemaju drugačijeg društva negoli je tvoje, a djevojke s pravom bježe od takvih. S takvima se nikamo ne stiže i ništa ne postiže. Pametan svijet pametno se drži i kloni se takvog društva. Stara poslovica veli: »S kim si, takav si!« Ako te djevojke izbjegavaju, čine to opravdano jer nigdje ne radiš. Dobro provjeri da li te društvo uistinu cijeni. Možda se ono s tobom samo zabavlja, pa ćeš s vremenom postati predmetom seoske smijurije. To je sudbina svih sanjara-mudrijaša koji bi da čine dobro, ali s tuđom zaradom. Takvi ne samo da neće nikad ništa postati ni postići, nego će i sami postati »socijalni problemi«. Meni su tvoje vjerske utjehe sumnjive, a tvoje pouzdanje u Boga miriši mi na preuzetnost. »Džabe je nada bez rada!« Eto, dosta sam te naružio, a što sada? Lati se posla! Svijet je velik. Ako hoćeš, zaradit ćeš bar toliko da drugima ne budeš na teret. Poštenje čuvaj iznad svega, da te svijet bar po zlu ne zapamti ako već ne može po nečem dobrom. Eto, moj ti odgovor nije laskav, ali mi se čini da nije ni daleko od onoga što je potrebno reći tebi i sličnim junačinama.

UREDNIK

ODGOVOR MARIJI

Marija je još dijete, a ima puno problema: našla je dečka; mama joj pije a za nju i za brata se ne brine; brat je tuče; htjela bi da je voli i »jedan dječak iz njezina razreda«; priznaje se grešnicom, ali ne tolikom da bi je mama morala mrziti... Da, da, i djeca imaju svojih velikih problema, a tebi Marija, pokušat ću odgovoriti bez objavljivanja tvoga pisma.

Još si dijete! Još je daleko vrijeme kad će dečko postati tvoj životni program. To su tek prva otkrivanja svijeta ljubavi, onog čarobnog svijeta od kojeg i za koji se živi, ali se za taj svijet treba pripremiti. Sada je tvoj zadatak učiti, pomagati kod kuće, upoznavati samu sebe, ne predavati se i ne podavati se nikome! Da u tvojoj obitelji ima više reda, da mama ne pije, da je tata odrešitiji kao što bi morao biti jer je muškarac, suprug i otac, da je brat pitomiji, i ti bi imala više ljubavi u svome domu i ne bi toliko čeznula za njom – kod dečka. Ti si još dijete koje osjeća da ga netko mora voljeti i koje želi nekoga voljeti. Najnormalnije bi bilo da sve to doživljavaš u obitelji, koja je najprirodnije ozračje u kojem se stječu normalni odnosi prema drugim ljudima, ali je kod tebe to ozračje narušeno slabostima starijih, a u prvom redu mame koja pije. Šteta je što već kao dijete moraš doživljavati i tolike grubosti života. Za tebe je jedini izlaz da se tome ne predaješ. Uočavajući pogreške starijih, pazi da ih ne usvojiš sama. Žalosno je što ti kao dijete moraš biti odgojiteljicom svoje mame. Ne budi prema njoj ni prezahtjevna za sebe, ni gruba u riječima i vladanju. Ako se već ti ne možeš ponositi njome, neka se ona mogne ponositi tobom kao svojom kćerkom. Rekneš li tati da mama pije, sigurno mu nećeš odati ništa nova. Nije valjda toliko naivan da to već i sam ne opaža. Možeš o tome s njim razgovrati, ali u nakani da se mami pomogne a ne da je se osudi, da postane predmet vašeg izrugivanja ili zlostavljanja. Time biste je još više gurnuli na put njezine slabosti. Možda ćeš morati rasti i dorasti baš u takvim uvjetima jer se neke slabosti starijih teško popravljaju, ali se sama ne predaj ničemu što kod drugih osuđuješ. Zamoli svoga župnika da ti dade literature o tvojim problemima. Ako je nema, on zna gdje će je nabaviti.

UREDNIK

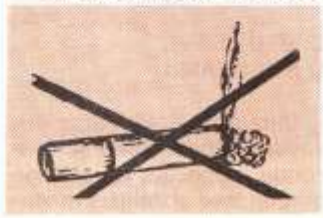
Pušenje

Prema procjeni američke organizacije »Worldwatch«, zbog pušenja umre u svijetu oko 2 i po milijuna ljudi svake godine. To znači da je smrtnost među starijim osobama veća od pušenja nego od gladi. Od pušenja se najviše umire u Americi i u Evropi. Te je podatke donio »Schweizeresche Arztezitung« br. 32. od 13. kolovoza 1986.

U Francuskoj od pušenja svake godine umre oko 50 tisuća osoba. Duhan je uzročnik neizlječive bolesti raka, oboljenja na srcu i na krvnim žilama. Francuske novine »Le monde«, od 3. rujna 1987, o tome pišu prema procjeni profesora Jean Bernard-a. Pušači ubijaju i sebe i druge oko sebe. Truju prostorije, u kojima borave. Truju zrak na radnim mjestima, u vagonima, autobusima. Iako postoje vagoni za nepušače, dim donosi otrov i do nepušača.

Svijet sve više puši. Već je 12% mladih svijeta zatrovano duhanom. U tzv. razvijenim zemljama sve više se upozorava na štetnost pušenja. Pušenje je prestalo biti znak otmjenosti, a postalo je znak ludog rasipništva. Štampom, preko radia i TV, u stručnim medicinskim časopisima, krenulo se za prosvjećivanjem i osvješćivanjem pušača. Nikotin je otrov ubojit za svakoga.

Priopćio: Felix VIŠNJIĆ

Svetica iz Paray-le-Moniala

To što u petak poslije tijelovske osmine svetkujemo svetkovinu Presv. Srca Isusova, imamo zahvaliti svetoj Margareti Alacoque. Nju, poniznu i skromnu redovnicu, izabra sam Gospodin da pobožnost prema njegovu Srcu, koje privatno štovahu veliki mistici i sveci: Bernard iz Clairvauxa, Franjo Asiški, Bonaventura, Katarina Sienska, Franjo Saleški, Petar Kanizije, Petar Faber, Franjo Borgija, Alfonz Rodriguez i toliki drugi, dobije pravo javnosti i u liturgijskoj godini. Nije to išlo tako lako ni brzo, ali se ipak ostvarilo.

Štovatelji Srca Isusova obilježit će uskoro 300. obljetnicu njezine smrti »Margaretinom godinom« od 16. listopada 1989. do 16. listopada 1990. Tada će se navršiti tri stoljeća od njezine blažene smrti. Ovim kratkim prikazom njezina života želi i Glasnik Srca Isusova i Marijina pružiti skroman obol početku »Margaretine godine«.

DJETINJSTVO U KUŠNJAMA

Izabranica Presv. Srca Isusova, Margareta Marija Alacoque, potjecala je iz jedne burgundske obitelji u Francuskoj. Otac joj bijaše sudac i javni bilježnik. No kad se ona 22. srpnja 1647. rodila u Lauthecouru, materijalne prilike u obitelji bijahu dosta skromne, a Margareta je već u 8. godini života izgubila dragog oca. Posljedice te smrti bolno će osjećati i ona i njezina majka. Život kod kuće joj je protekao bez potrebne ljubavi u bolestima i zapostavljanjima. Tako ju je Gospodin na sebi svojstven način pomalo pripremao za poslanje koje će joj povjeriti.

ODABRANICA PRESVETOG SRCA

U dobi od 22 godine Margareta je stupila u strogo zatvoren Red sestara od Marijina pohođenja. Red su osnovali sv. Franjo Saleški i sv. Franciska de Chantal.

Ušla je u samostan Gospina pohođenja u gradiću Paray-le-Monialu, srcu burgundske biskupije Autun. Ondje bijaše obdarena ukazanjima Presv. Srca koje se na tako osobit način željelo očitovati čovječanstvu. Sama je Svetica, proživjevši velike vizije Božje ljubavi u Kristovu Srcu, zavapila: »O, kad bih mogla po cijeloj zemlji objaviti blaga milosti što ih Isus Krist krije u svom klanjanja vrijednom Srcu!«

Već u prvoj velikoj objavi g. 1673. Isus joj je rekao: »Moje božansko Srce toliko je ispunjeno žarkom ljubavlju prema ljudima, i prema tebi još posebno, te ne mogavši zadržati u sebi plamenove žarke ljubavi, potrebno je da ih preko tebe razaspe i očituje, kako bi ih obogatilo svojim predragocjenim blagom.« Iako je to jezik mistike, on izriče najveću stvarnost: Isusovu beskrajnu i neprestanu ljubav prema čovjeku.

U drugoj velikoj ekstazi i objavi Margareta shvaća svu simboliku Isusova Srca, ali i drugotnih simbola oko tog srca: otvorene rane na srcu, križa usađena u to srce, trnove krune te žarkih plamenova. Svi ti simboli govore o Isusovoj ljubavi koja ga je stajala najvećih muka. Margareta je ovako opisala to viđenje:

»Božansko mi se Srce pokazalo na plamenom prijestolju koje bijaše sjajnije od sunca, prozirno kao kristal, s klanjanja vrijednom ranom, a bijaše okrunjeno trnovom krunom koja označavaše rane uzrokovane našim grijesima; iznad svega stajaše križ koji očitovaše kako još od prvih početaka njegova utjelovljenja, tj. kad to srce bijaše oblikovano, u nj bijaše usađen križ i ono je sve od tih pr-

UKAZANJE BOŽANSKOG SRCA SV. MARIJI MARGARETI ALACOQUE

vih časova bilo ispunjeno svim gorčinama, bolima i prezirom što ih je sveto čovještvo moralo pretrpjeti tijekom cijelog svog života i u svojoj svetoj muci.«

Isus je tada svojoj odabranici obznanio da će i ona morati trpjeti: »Pokazat ću ti ubuduće sve ono što ćeš pretrpjeti meni za ljubav.« I ne radi se tu o nekoj mazohističkoj ljubavi, već o svijesti kolika je cijena duhovnog i kršćanskog života uopće, a zbog toga kolika je i otkupiteljska vrijednost dragovoljno prihvaćene patnje.

U tom ćemo svjetlu bolje razumjeti heroizam Margaretine izjave kad je odlučila »uzvraćati Gospodinu ljubav za ljubav, izgarajući u njegovoj nazočnosti kao goruća svijeća«. Ona sama ovako tumači tu misao; »Gospodin mi je dao toliku ljubav prema svome križu, da ne mogu živjeti ni časak a da ne trpim.« Odatle je proistekla i ona njezina čežnja za razmatranjem Kristove muke vezane uz Euharistiju, koja je njezina provedba, a jedna i druga zajedno očituju cjelinu ljubavi Boga koji želi čovjeku biti što bliže.

U trećoj objavi Margareta se sučeljava s onim dramatičnim dijalogom između Boga i čovječanstva. U tom dijalogu Isus osjeća veću težinu muke od svega onoga što je pretrpio u muci, tj. da su ljudi prema njegovoj ljubavi posve hladni i ravnodušni. I stoga govori Svetici: »Kad bi mi oni uzvratili bar s malo ljubavi, držao bih neznatnim sve ono što sam učinio za njih i htio bih kad bi bilo moguće još i više učiniti za njih; no oni nemaju drugog do hladnoće i odbacivanja svega moga nastojanja oko njihova dobra.« »Ta zaboravljena i prezrena ljubav traži uzvrat jedne velike ljubavi barem od onih koji su je upoznali. Stoga Isus govori sv. Margareti, a i svakoj plemenitoj duši: »Učini barem ti radost naknade za sve ljudske nezahvalnosti, barem toliko koliko možeš.«

ČETVRTA OBJAVA I EUHARISTIJA

U četvrtoj, a možemo reći i najvećoj objavi, Isus je svojoj odabranici pokazao svoje Srce rekavši: »Gle ovo Srce što je toliko ljubilo ljude te se nije ništa štedjelo da ide do kraja, kako bi im posvjedočilo svoju ljubav; a kao uzvrat od većine ne prima drugo nego nezahvalnosti nepoštivanjem, svetogrđima, hladnoćom, prezirom prema sakramentu moje ljubavi. Stoga od tebe tražim da prvi petak poslije tijelovske osmine bude posvećen posebnim blagdanom na koji će se častiti moje Srce i neka se na taj dan primi pričest te prikaže kao naknada za nedostojnosti koje sam primio u vrijeme kad je ono u Euharistiji bilo izloženo na oltaru.«

Ono što se ovdje ističe jest središnje mjesto Presv. Sakramenta Euharistije. Isus je vrijeđan u sakramentu svoje najveće ljubavi.

Poznati njemački hagiograf Theodor Schnitzler piše da bi i bez Margarete Alacoque postojala pobožnost prema Isusovu Srcu jer s njom nije ni započela. Unatoč tome stoji povijesna činjenica da svetkovanje blagdana Srca Isusova kakvo imamo danas potječe od nje. Isus je na osobit način baš preko nje htio u novom vijeku objaviti tajne svoga Srca.

Pobožnost Srcu Isusovu vuče svoje korijene iz Sv. pisma, iz predaje svetih Otaca, srednjovjekovnih i novovjekovnih mistika, no u tom neprekinutom nizu Margareta Alacoque ima posebno mjesto. Njezine su vizije stvorile jedan osobit vid duhovnosti *Srca Isusova. Crkva ga je* blagoslovila i potvrdila uvođenjem svetkovine Srca Isusova u liturgiju. No ona je također odobrila mnoge vježbe pobožnosti Srcu Isusovu što ih je sam Isus zatražio od Svetice iz Paraya. A valja iskreno priznati da je pobožnost Srcu Isusovu posljednjih stoljeća urodila mnogim odličnim plodovima od kojih posebice spominjem čestu pričest, euharistijski život općenito. Pravo je stoga da slavimo »Margaretinu godinu« te se u njoj obnovimo i produbimo u pobožnosti Srcu Isusovu.

Možda bi pastoralno bilo dobro u toj godini – možda na prvi petak ili na prvu nedjelju ili 16. u mjesecu – nešto konkretno učiniti kako bi se vjernici upoznali s velikim blagom poruka Srca Isusova sv. Margareti Alacoque.

Josip ANTOLOVIĆ

BAZILIKA SRCA ISUSOVA U PARAY-LE-MONIALU

Za kandidate duhovnog staleža, osobito one u mladim Crkvama

Svećenička i redovnička zvanja uvijek su bila briga Crkve, a u ovim prelomnim vremenima Crkva svim pripravnicima za duhovna zvanja posvećuje još posebnu pažnju. Ona je zabrinuta za njihov broj, a još više za njihovu duhovnu i intelektualnu solidnost.

BRIGA ZA BUDUĆE PASTIRE CRKVE

Budućnost Crkve uvelike ovisi o broju duhovnih zvanja, a još više o njihovoj izgrađenosti, zauzetosti za ono što Božje, o njihovoj spremnosti i revnosti da se posvema posvete službi Evanđelja i dobru ljudi. Zato se Crkva moli za duhovna zvanja. Danas to čini i više nego prije, kako na razini sveopće Crkve tako i u pojedinim mjesnim Crkvama, napose tamo gdje se osjeća velika oskudica duhovnih zvanja.

Crkva danas vodi veliku brigu o cjelovitoj izgradnji svećenika. Upravo je sada u toku, na razini sveopće Crkve, razmišljanje o odgoju i izobrazbi svećeničkih kandidata. To će ove jeseni biti i glavna tema za razmatranje Biskupske sinode u Rimu. Nakon toga će, nadamo se, progovoriti i sv. Otac i na temelju sinodalnih studija dati praktične smjernice za odgoj i izobrazbu novih svećeničkih naraštaja.

Otuda vidimo kako je nakana AM za ovaj mjesec veoma važna. Ona nas povezuje s jednim od najtežih problema današnje Crkve i otkriva nam veliku brigu sv. Oca. Na nama je da svojim molitvama i žrtvama izmolimo Božju milost za rješavanje te velike potrebe Crkve. Molimo također da zajedničko razmišljanje cijele Crkve na jesenskoj Sinodi biskupa bude nadahnuto Duhom Svetim kako bi pomoglo i sv. Ocu da donese novo svjetlo i nove plodne smjernice za odgoj i izobrazbu onih koje Gospodin izabire za posebnu službu u Crkvi.

PO UZORU NA KRISTA, U DUHU TRADICIJE I ZAKONODAVSTVA

Izbor i odgoj apostola bili su jedan od prvotnih Isusovih zadataka kako za izgradnju Crkve tako i za širenje Evanđelja. Iz istog je razloga i Crkva tijekom cijele povijesti posebnom pažnjom pratila promicanje duhovnih zvanja, njihov odgoj i izobrazbu.

I novo Kanonsko pravo potiče cijelu Crkvu na tu svetu dužnost promicanja duhovnih zvanja: »Cjelokupna kršćanska zajednica dužna je brinuti se za zvanja, da bi se dovoljno odgovorilo potrebama svete službe u svojoj Crkvi; ta dužnost obvezuje naročito kršćanske obitelji i odgojitelje, i to osobito svećenike, ponajviše župnike...« (Kan 233)

Biskupima se posebno stavlja na srce da se brinu ne samo za svećenička zvanja, nego i za ostale službe, za kandidate Bogu posvećenog života, kao i za potrebe misija: »Neka dijecezanski biskup osobito njeguje zvanje za različite službe i za posvećeni život, a posebno neka se brine za svećenička i misijska zvanja.« (Kan 385)

Kanoni 791 i 792 potiču konkretnu misijsku suradnju u svakoj biskupiji i na razini Biskupske konferencije, stavljajući na prvo mjesto »promicanje misijskih zvanja« te »primanje i pomaganje s prikladnom pastoralnom brigom« onih koji će doći na njihovo područje radi posla ili studija.

Sv. Otac je na neki način prvi i glavni promicatelj duhovnih zvanja kako na svojim pastoralnim putovanjima tako i u susretima s biskupima kad dođu na svoje redovite posjete »ad limina«, na grobove Apostolskih prvaka.

KRIZA I PREPOROD

U previranjima poslije Koncila počeo je opadati broj svećeničkih zvanja. Najniža točka zabilježena je 1975/76. Međutim, broj zvanja opet je počeo rasti i prema Statističkom godišnjaku Crkve na početku 1987. bilo je 87.511 svećeničkih pripravnika u velikim sjemeništima (od toga 58.486 biskupijskih i 29.025 redovničkih). Broj bogoslova posebno je porastao u mla-

dim Crkvama Afrike i Azije. Tako je na područjima koja potpadaju pod Kongregaciju za evangelizaciju naroda bilo 57.171 svećeničkih kandidata (od kojih 15.463 bogoslova i 41.708 »malih sjemeništaraca«).

Dobro znamo da nije sve u broju svećeničkih kandidata. Važan je zdrav izbor među kandidatima, njihov odgoj i izobrazba. To vrijedi napose i za mlade Crkve Afrike i Azije.

Kongregacija za evangelizaciju naroda je na svojoj 12. plenarnoj sjednici 1986. o toj temi vrlo ozbiljno razmišljala i uputila smjernice svim biskupskim konferencijama i pojedinim biskupima. Tu se posebno naglašava briga biskupa za svećeničke kandidate, zdrav izbor i dobra priprava odgojitelja, s posebnim naglaskom na izboru kandidata, njihovoj duhovnoj i intelektualnoj izgradnji i na onim dobrim svojstvima koja će ih osposobiti za svećenike u ovim našim vremenima, koja stavljaju nove zahtjeve na Crkvu i na sve one koji šire Evanđelje.

Pomoćni biskup u Karačiju (Pakistan) msgr. A. T. Lobo iznio je nakon sastanka rektora sjemeništa na Filipinima (1-7. 03. 1988) slijedeću opasku glede poteškoća koje su imali svećenički pripravnici u prvih 20 godina poslije Koncila: Među tri elementa koji sačinjavaju svećeničko poslanje – onaj koji šalje, onaj koji je poslan i oni kojima se šalje – ovaj treći, tj. ljudi kojima svećenik biva poslan, previše je bio naglašen. Nije se dovoljno pazilo na zdravo jedinstvo između Oca koji šalje (LG 4) i onoga koji je poslan. Otuda ona težnja da se dade prednost ljudskim znanostima na štetu duhovnosti, da antropologija dođe na mjesto teologije. Obećana poslušnost uzmakla je koji puta pred kolektivnim ugovorom. Potrebno posuvremenjenje – »aggiornamento« – pretvorilo se ponekad u program odgoja svećenika za danas (i sutra!) pri čemu se zaboravilo na bogatstvo tradicije. A vrhunski je uzor poslanje Isusa Krista kako ga je on sam proglasio: »Duh Gospodnji je na meni, jer on me je pomazao... On me je poslao da navijestim Radosnu vijest siromasima.«

Sjemeništa radi toga moraju biti rasadišta Božjeg duha. Moraju pomoći svećeničkim kandidatima da se suobliče Kristu. Ako budu povezani s Ocem i posvećeni Duhom, bit će sposobni da navijeste Evanđelje siromasima. Naši kandidati za svećeništvo moraju biti ljudi Božji, ljudi vjere i molitve, djelitelji sakramenata, a ne samo znanstvenici, a kamoli »menedžeri«, iako su sva ta svojstva dragocjena.

»Svijest da više od dvije trećine čovječanstva ne zna za Krista i ne sudjeluje u vjeri u Isusa Krista Otkupitelja, obavezuje Crkvu da neumorno priprema uvijek nove generacije apostola, da produbi svoju molitvu i nastojanje da u svim kršćanskim zajednicama izrastu nova misionarska zvanja«, rekao je sv. Otac u svojoj poruci za Misijsku nedjelju 1988. I dalje dodaje, posebno se osvrćući na biskupe i svećenike: »Vodite kršćanske zajednice tako da one dadu svjedočanstvo odgovornosti i vitalnosti vjere i crkvenog zajedništva, tako da se otvore potrebama poslanja univerzalne Crkve svojom molitvom, promicanjem misionarskih zvanja, solidarnošću i zajedništvom duhovnih i materijalnih dobara sa siromasima svijeta.«

Nakana naših biskupa:

ZA NEZAPOSLENE

Naši biskupi svraćaju našu pozornost i potiču nas na molitvu za one naše ljude koji su životno ugroženi, kojima prijeti »vruća jesen«. Jedan nezaposleni otac znači i jednu ugroženu obitelj. Nezaposlen mladić nema odvažnosti da osnuje obitelj. I tako taj problem vuče za sobom puno drugih poteškoća, koje sve jače pritišću »malog čovjeka«. U molitvi želimo biti solidarni s njima. Molitva mora djelotvorno rastvoriti naše srce i otkrivati nam konkretne mogućnosti da nešto učinimo, da pomognemo, da ono što imamo znademo velikodušno dijeliti s drugima. Već nas je sv. Jakov u svojoj Poslanici upozorio da malo koriste riječi bratu ili sestri koji su bez odijela i bez svagdašnje hrane, ako im ne dadnemo ono što im je potrebno (Jak 2, 15).

Ovo je trenutak provjere da li mi ozbiljno uzimamo Evanđelje, i to ne samo kad netko pokuca na naša vrata, nego još više, da li znademo, nošeni duhom Evanđelja, osjetiti gdje ljudi trpe, gdje im treba naša pomoć, i založiti se za njih i uz osobnu žrtvu.

Radi se o našoj ugroženoj braći, o bližnjima koje susrećemo na našim ulicama, s kojima živimo pod istim krovom.

Dijeleći s drugima ono što imamo, čak i onda kad je i nama potrebno, možda ćemo i mi iskusiti neobičnost evanđeoske čudotvornosti kod umnažanja kruha: kad se svi nahraniše, skupili su ulomke što pretekoše onima koji su jeli (Usp Iv 6,12).

Petar GALAUNER

Molimo krunicu!

Ako ikada, onda ćemo posebno rado i pobožno moliti sv. krunicu kroz čitav listopad – mjesec sv. krunice. Baš u mjesecu listopadu – za posljednjeg ukazanja u Fatimi 13. listopada 1917. Gospa objavljuje malim pastirićima: »JA SAM KRALJICA SV. KRUNICE«. Preko te nevine dječice Gospa izražava svoju želju i preporučuje: »Neka vjernici mole svaki dan sv. krunicu!« U davna vremena Gospa je rekla sv. Dominiku: »To je moja krunica; hoću da me ljudi s njom razveseljuju.«

Sveta Kristova Crkva dobro je shvatila želju i preporuku Marijinu. Uvijek je poticala svoje vjernike na molitvu sv. krunice. Moljenje sv. krunice preporučuje 48 Papa u preko 200 pisama i okružnica.
Klement VIII zove je »SPASOM KRŠĆANA«.
Pavao V zove je »RIZNICOM MILOSTI«.
Julije III zove je »URESOM RIMSKE CRKVE«.

Hadrijan VI zove je »BIČEM SOTONE«.
Pio XII – marijanski papa, napisao je u okružnici da je krunica molitva koju mora znati, i može znati, svaki starac i starica, svaki otac i majka, svaki mladić, djevojka i svako dijete.
Ivan Pavao II – 13. dana nakon izbora – 29. listopada 1978. izjavljuje: »Krunica je moja najdraža molitva! Divna u svojoj jednostavnosti, divna u svojoj dubini!« Svake prve subote predmoli krunicu preko Radio-Vatikana.

Što je krunica?

Krunica je jednostavna pobožnost i savršena molitva. Sjedinjuje molitvu usana i srca, usmenu i mislenu molitvu. Ona je molitva vjere, nade i ljubavi.

Uzoriti kardinal Franjo Kuharić za krunicu veli: »Sadržaj krunice je Isus Krist. Molitvom krunice razmatramo sve temeljne istine Objave. Molitvom krunice obnavljamo stalno i svoju spoznaju o čovjeku u svjetlu Božje riječi. Krunica je jednostavan način da kroz naše misli i srce prođe svaki dan Evanđelje, radosna vijest.«

Ove godine, nakon jednih misija početkom ožujka, neka je majka kupila 14 krunica – za djecu i unučad. »Neka svi mole, da nam se vjera očuva i učvrsti, da se grešnici obrate, da nam Bog dadne dobrih i svetih svećenika, redovnika i časnih sestara i da sami budemo pravi Božji vjernici, što nam misionar toliko naglašava.«

Razmislimo, odlučimo, provedimo u život!

Zvonimir MAJIĆ

O, Bože!

O, Bože,
kako su siromašne duše
koje nisu ispunjene Tobom?
One su sasušene,
stvrdnute,
neplodne.
Kroz njih
nikada neće prosinuti svjetlost.
Iz njih nikada neće provreti vrutak.
One će zauvijek ostati prikraćene
za sve ono za što si nas stvorio.

Danica BARTULOVIĆ

Marijino mjesto u povijesti spasenja

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Pierre Grelot (Pjer Grelo) je rođen u Parizu god. 1917. gdje je od 1964. profesor na Katoličkom institutu. U svom radu nastojao je govoriti i pisati o kršćanskim otajstvima kroz Sv. pismo.

Pišući o Mariji, postavlja pitanje da li Marija pripada Starom ili Novom zavjetu. Izdiže li se ona iz Izraela ukoliko je on podložnik Zakona, ili iz Izraela ukoliko je on djelo milosti? Na ova se pitanja ne smije prebrzo odgovoriti.

S jedne strane, Marija stvarno pripada vremenu priprave na Novi zavjet i ona je imala poslanje da to vrijeme priprave privede kraju. Potomstvo Adamovo, Abrahamovo i Davidovo u njoj se sažima da rodi Krista, posrednika spasenja. Ljudska vremenitost, opterećena grijehom, po njoj je prenijela na Krista sva obilježja povijesti grešnog čovječanstva. Pri izvršenju majčinske uloge ona nije bila pasivno sredstvo i nije Kristu dala samo ljudsko tijelo. Isus je morao »napredovati u mudrosti, rastu i milosti« (Lk 2, 52) prije nego što je postao odrasli Židov. Pri tom je Marija izvršila ulogu odgojiteljice kao svaka majka. Na taj način, zahvaljujući njoj, izdanak Davidov isklijao je iz povijesti koja je spremala Isusa i prethodila njegovu dolasku.

S druge strane, način na koji evanđelisti govore o Mariji pokazuje da je ne smatraju ličnošću Staroga zavjeta, kao što smatraju i tako opisuju npr. Ivana Krstitelja. Primajući prva poziv na vjeru, koja za predmet ima izričito Krista, davidovskog mesiju i Sina Božjega, prva je na takav poziv odgovorila savršenim podlaganjem. S njom je, dakle, započela vjera Crkve. Ona je prva novozavjetna vjernica. Njezina je vjera, bez sumnje, rasla usporedo s naviještanjem Evanđelja od početka pa sve do križa. Ali posljednje spominjanje Marije u Svetom pismu pokazuje da je dobro zakoračila u Crkvu, pošto je uskrsnuće njezina Sina privelo kraju i razvitak njezine vjere.

Još više! Zbog njezina jedinstvenog položaja u odnosu prema Kristu, a i zbog sasvim iznimne veze s njim, Bog je po njoj započeo poredak milosti u koji će biti pozvani i svi vjernici. Ona je bila ispunjena tom milošću od časa navještenja, a tom istom milošću bit će poslije ispunjavani svi oni koji vjeruju. Čovjek u njoj sluti otajstvo života s Bogom, života sakrita našim očima, ali koji u njezinu duhovnu ličnost utiskuje crte po kojima će biti među svima prepoznatljive: njezinu raspoloživost za Božji poziv i njezino djevičansko stanje. Ova posljednja crta njezina bića je najznačajnija jer je ona bitan uvjet za otajstvo utjelovljenja. Sam Duh Sveti učinit će je plodnom, da bude jasno da je sin Marijin Sin Svevišnjega. Premda je Josip, pred očima ljudi, uzima k sebi, ona uistinu nije poznavala drugog zaručnika osim samoga Boga. Tako je na sebi, u svom duhu i u svom tijelu, ostvarila onaj položaj zaručnice-djevice na koji će biti pozvani svi vjernici, sve vjerničke duše: da budu zaručnice Kristove, što spada na srž samoga otajstva Crkve.

Sve se to konačno izvodi iz Marijina bogomaterinstva: jer se otajstvo utjelovljenja Sina Božjega ostvarilo u njoj, ona je »blagoslovljena među ženama«; jer je određena za Gospodinovu majku, već je prije utjelovljenja ispunjena milošću (Lk 1, 28). Stoga, iako stoji u vezi sa Starim zavjetom jer po njoj Isus nasljeđuje Davidovo prijestolje, ona s punim pravom pripada novom čovječanstvu.

Neka Marija odgaja i naše srce kao što je odgojila srce Sina Božjega.

Zajedničko dobro

Piše: prof. Radovan GRGEC

Prije četrdeset godina putovao sam s pokojnim ocem i grupom osuđenika u zatvorenom vagonu. Do odredišta smo putovali dva dana, ali nismo mogli izaći van da bismo obavili nuždu. Neki stariji čovjek izvadio je iz svoje kutije limenke. Spasio je situaciju. Nismo se morali gušiti u vlastitom smradu. Upitao sam oca: »Tata, tko je to?« »Ne znam«, odgovorio je on, »ali znam da je čovjek.« Inženjer H. J., kojega sam kasnije imao priliku upoznati, bio je doista čovjek. Nije mislio samo na sebe, mislio je na druge, mislio je na zajedničko opće dobro.

Čovjek, stvoren na sliku i priliku Gospodina Boga, tj. obitelji Presvetog Trojstva, postiže punu afirmaciju i sreću kao osoba samo ako se brine i stara za druge osobe, a naročito za zajednicu u kojoj živi. Teško je izaći »iz vlastite kože« nama koji smo skloni tome da se borimo samo za vlastiti mir i sreću, užitak i probitak. No tek tako možemo postati pravi ljudi. Tek kada se počeo brinuti za bolesnog brata, vjetropir iz filma »Kišni čovjek« počeo je poprimati konture ljudske osobe.

Interes i briga za drugoga, skrb za opće i zajedničko dobro, drugo je ime za hrabrost i ljubav. Preko usana onoga koji je navikao da se izlaže, zalaže i zauzima za nekoga i za nešto teško prelaze riječi: »Vrlo važno! Baš me briga! Puca mi prsluk!« Misliti stalno na drugoga i na zajedničko dobro znači biti neprestano uznemiren, zabrinut i ranjen određenom brigom i angažmanom.

Živimo u vremenu individualnih i klanovskih egoizama, pa su nam riječi kao »opće dobro«, »zajednički interes« i »angažman za nekoga ili nešto« strane i daleke. To je, naime, ono što bi moglo poremetiti naš mir i blagostanje. Majka, koja ljubi svoje dijete, ne može u tom smislu nikada biti »mirna«, »bezbrižna« i »nepristrano« nezainteresirana.

Ljubav prema obitelji i ljubav prema proširenoj obitelji svojega naroda jedan je od najviših vidova brige za zajedničko opće dobro, a ta briga je naše pravo i naša dužnost. Stoga je i rodoljublje, kako god ga mi zvali, naša moralna obaveza.

Ako netko rodoljublje naziva politikom, valja istaknuti da je tako shvaćena politika (tj. kao briga za zajedničko dobro i sudjelovanje u javnom životu domovine), u skladu s koncilskim i pokocilskim dokumentima, pravo i dužnost kršćana vjernika, a naročito onih koji žive u svijetu a mi ih nazivamo laicima ili svjetovnjacima. Takva politika (a ne »politikanstvo«) označuje, u skladu s tim dokumentima, specifičnost njihova zvanja i poslanja. Stoga je i onaj koji u tom pogledu kaže: »Ne bavim se politikom«, sličan onome koji govori: »Baš me briga«, tj. »Baš me briga za opće i zajedničko dobro!«

Pravi čovjek ne može biti nezainteresiran za drugoga, ravnodušan i mlak prema svemu. Sveto pismo Staroga zavjeta govori nam o Jahvinoj antipatiji prema takvima, tj. prema onima »koji nisu ni vrući ni hladni«. Takva je ravnodušnost često drugo ime za kukavičluk. Čak i apostol nenasilja, M. Gandhi, rekao je jednom prilikom: »Ako bih morao birati između nasilja i kukavičluka, izabrao bih nasilje.« Briga za zajedničko dobro često je nasilje nad vlastitom ravnodušnošću i komotnošću, ali ta briga je naša ljudska i kršćanska dužnost.

Plodovi dobrote

Davno je to bilo kad je u naše selo prispjela mlada učiteljica, i nitko više ne pamti kada su je počeli nazivati onako kako je danas svi zovu: teta Mica. Tako je zovu i oni koji znaju da joj je pravo ime i prezime Marija Lončarić. S njom je tada došla i njezina bolesna mama, a rodom je iz Donjeg Lipovca. Teta Mica ide sada prema osamdesetoj. Za dugogodišnji plemeniti prosvjetni rad prima skromnu penziju. U najtežim njezinim danima, kad joj je umrla mama, upomoć su joj pritekli moj djed i baka, prave kršćanske duše.

Kad je teta Mica došla kao učiteljica, mojoj mami bilo je tek 15 godina, i od tada je stalno kod nas. Mama je odrasla i udala se. Rodila je nas troje djece, a onda je teško obolila. Kad joj je trebalo najviše ljubavi, muž ju je bolesnu napustio. Kao teška bolesnica nije se mogla zaposliti da prehrani nas, svoju djecu. I kamo ćemo mi nego djedu, baki i našoj bakici, kako smo mi mali tetu Micu zvali. Ta divna osoba nije mojim roditeljima nikakav rod. Svoj život posvetila je odgoju tuđe djece, a nas troje bili smo njezina briga. Ona nas je školovala i zaposlila. Danas kad smo rasuti po svijetu i svaki već sa svojom obitelju, ne zaboravljamo one koji su nas podigli na noge. Kad god stignemo posjetimo ih i pomognemo koliko možemo.

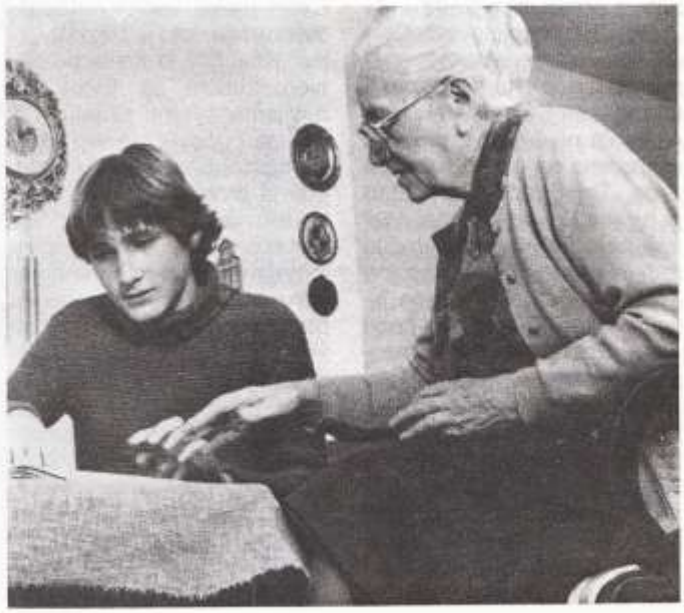
Teta Mica omiljena je kod svih koji je poznaju, jer je cijeli život pomagala gdje god je mogla i stigla, gdje su je molili i gdje nisu molili. I danas, premda već stara, sretna je kad može nekome pomoći. Iskrena je kršćanka i rado pomaže sva nastojanja Crkve za dobrobit djece Božje.

Ima danas mnogo opravdanih kritika na račun nezahvalne mladeži koja svoje stare ne poštuje niti se za njih brine, a vratit će im se sigurno po djelima njihovim a na žalost njihovu. I ja sam odavna zrela osoba i majka, ali svoju dobru bakicu ne zaboravljam. Nastojim joj uzvratiti ljubav koju je ona meni godinama iskazivala. Njezina dobrota prelila se na nas koje je odgajala, i mi joj s pravom možemo zapjevati:

»Za svaku dobru reč
kaj reči si mi znala,
za svaki pogled tvoj,
za svaki smeh tvoj fala!«

Neka nitko ne misli da je moja bakica zato dobra jer se rodila pod nekom dobrom zvijezdom. To joj ne bi ništo bilo dosta. Ona se rodila i živjela pod toplinom najvećeg sunca, samog Božjeg Srca. Zato je čitala i čita njegov Glasnik, pa neka pročita i ove moje osjećaje zahvalnosti.

Željka DELIJA

Prema izvorima božanskih tajni ljubavi

Piše: Josip ANTOLOVIĆ

Pod vodstvom Origena razmišljali smo o riječima Pjesme nad pjesmama: »Grudi su tvoje slađe od vina.« (Pj 1, 2) To nas razmišljanje dovodi do Evanđelja sv. Ivana, gdje se pojmovi »grudi« i »prsa« primjenjuju na Spasitelja.

RAZMIŠLJANJE S ORIGENOM

Origenovo nas razmišljanje podsjeća na ponašanje »učenika«, tj. Ivana Evanđelista, koji se »nasloni Isusu na grudi«. (Iv 13, 25) Drugi se tekstovi istoga pisca odnose isto tako na Isusove riječi: »Iz njegove će *nutrine* poteći potoci žive vode.« (Iv 7, 38) Tumačenja svetih Otaca pozivaju nas da povežemo ta dva teksta. S jedne je strane Ivan Evanđelist koji se naslanja na Isusove grudi, a u grudima se nalazi Kristovo Srce. Taj Evanđelist postao je prorok Novog zavjeta, onaj koji nam ima nešto naročito reći. S druge opet strane »potoci – ili rijeke – vode žive« podsjećaju nas na četiri rijeke Edena, to jest zemaljskog raja.

»Rijeka je izvirala u Edenu i natapala vrt; odatle se granala u četiri kraka. Prvom je kraku ime Pišon, a protječe svom zemljom havilskom u kojoj ima zlata. Zlato je te zemlje dobro, a ima ondje i bdelija i oniksa. Drugoj je rijeci ime Gihon, a protječe kroza svu zemlju Kuš. Treća je Tigris, a teče na istok od Ašura; četvrta je Eufrat.« (Post 2, 10-14) (Isti nas tekst podsjeća i na četiri Evanđelja, Radosne vijesti upućene cijelom svijetu.)

O ovome posljednjem imamo lijep komentar iz pera sv. Hipolita, crkvenog pisca kršćanske starine, učenika sv. Ireneja, jednog od najznačajnijih grčkih crkvenih pisaca na Zapadu koji nam pruža najstariji tip egzegeze – tumačenja Svetog pisma uopće. Navedimo taj lijepi i drevni tekst.

»U tom vrtu – u Edenu – teče rijeka nepresušive vode. Četiri rijeke tekući natapaju svu zemlju. Isto je tako i u Crkvi: Krist koji je rijeka po četverostrukom se Evanđelju naviješta svemu svijetu. On natapa i posvećuje svu zemlju onih što u njega vjeruju, prema prorokovoj riječi: Rijeke teku iz njegova tijela.«

Kako smo već vidjeli slika je osim toga kod Origena vezana i uz tekst o Isusovu otvorenom boku. »Jedan od vojnika kopljem probode njegov bok i odmah proteče krv i voda.« (Iv 19, 34)

Idemo u svetopisamskom razmišljanju i dalje pa navodimo još jedan tekst i to starozavjetni. Mojsije u pustinji po nalogu Jahvinu »udari po pećini (na Horebu) te iz nje poteče voda«. (Izl 17, 6) U Homilijama na temelju Knjige izlaska, Origen taj tekst tumači ovako: »Krist izudaran i raspet na križ, učini da provru izvori Novoga zavjeta, a to je zato što je rečeno o njemu: 'Udarit ću pastira i ovce će se razbježati'. Bilo je, dakle, potrebno da on bude izudaran. Da nije bio izudaran, te da iz njegova boka nije 'potekla krv i voda', svi bismo mi 'trpjeli žeđ za Božjom riječju'«.

Iz toga Origen izvodi zaključak da se posebna uzvišenost četvrtog Evanđelja, dakle, Ivanova, sastoji u tome što se on »na večeri bijaše naslonio na Isusove grudi«. (Iv 21, 20) On sam je stoga bio veliki zaljubljenik i poklonik Ivanova Evanđelja. Prema njemu je gajio najveće udivljenje i o njemu je napisao brojna tumačenja. Kao poruku za razumijevanje Evanđelja svima je nama zapisao ove riječi: »Nitko ne može razumjeti četvrto Evanđelje ako nije kao Ivan počivao na Isusovim grudima i ako nema Mariju za majku.« Mislim da se to može s punim pravom proširiti i za razumijevanje svih četiriju Evanđelja.

Nije onda čudo da su takva tumačenja Ivanova teksta često nazočna u kršćanskoj ikonografiji (slikovnom prikazivanju) koja prikazuje Ivana kako se na Isusovim grudima napaja na izvorima Evanđelja. Michel Fédou s pravom piše da je prvotna dimenzija tog misterija ova: »Intimnost Isusova apostola Ivana s njegovim Učiteljem prigoda je proročkog iskustva, i to misionarskog, dajući ljubljenom učeniku da sabere riječi Novog saveza i priopći ih svijetu.«

PRISTUP IZVORU BOŽANSKIH TAJNI

Isti pater Fédou kaže da taj pristup k Ivanovim tekstovima mora biti još nadopunjen. Razlog je tome taj što se u Origenovu tumačenju onog retka iz Pjesme nad pjesmama učenik i apostol Ivan prikazuje kao onaj koji »traži i ispituje blago mudrosti i znanja što se nalazi sakriveno u Isusu Kristu.« Što pak označuju slike Svetoga pisma i riječi »Srce Isusovo« već smo u prijašnjim tumačenjima objašnjavali. »Srce Isusovo« kao izraz Božjeg bića ljubavi nije samo izvor nadahnuća Evanđelja, nego i ponor tajnî tog izvora kojima upravo Srce Isusovo nudi pristup. Sveti oci u tome razmišljanju dozivaju u pamet Ivanov Proslov u Evanđelje navodeći i za samog Božjega Sina da je On »Jedinorođenac Bog, koji je u *krilu Očevu.*« (Iv 1, 18) »Onaj koji je počivao na Isusovu krilu, od tada je otvoren prema Kristovu božanstvu. On je bio uveden u sjaj njegova podrijetla te je dobio moć da može uskliknuti: 'U početku bijaše Riječ!'« (Iv 1, 1) I veliki će mislilac, sveti Augustin, baštiniti od iste otačke tradicije pa će u Komentaru prve Ivanove poslanice zapisati: »Ivan bijaše čovjek pravedan i veoma svet. On je u Gospodinovu Srcu upijao tajnu Božjih tajnâ. On koji se na Gospodinovu Srcu napajao tajnom njegova božanstva, ostavio nam je jeku toga, pišući: 'U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše kod Boga – i Riječ bijaše Bog.'« (Iv 1, 1)

Ako je, dakle, intimnost ljubljenog učenika s Učiteljem počelo proročkog i misionarskog iskustva, onda je ona u prvom redu – kako dobro zaključuje Fédou – mjesto kontemplacije, promatranja u vjeri i ljubavi po kojem ljubljeni prema mjeri svog sjedinjenja s Isusom upoznaju u njemu Isusovu suvječnost s Ocem.

IZ RAZMIŠLJANJA U PRIMJENU

Iz svega što dosad rekosmo možemo načiniti primjenu na naš osobni duhovni život. Vidjeli smo kako je riječ zaručnice zaručniku iz Pjesme nad pjesmama potakla Origena da u njoj pronađe vezu između Ivana i Krista. Isto iskustvo može doživjeti i vjerna kršćanska duša ako prihvati Krista kao svog najljubljenijeg zaručnika. Sam Origen je tumačeći šesto blaženstvo »Blago onima koji su čista srca« (Mt 5, 8) zapisao: »Što znači srcem gledati Boga, ako ne razumjeti ga i spoznati duhom.« Preduvjet je, dakle, za intimne, upravo zaručničke veze s Kristom, s njegovim Srcem, čistoća vlastitoga srca.

Svaki je vjernik pozvan da se pridruži ljubljenom učeniku Ivanu u njegovu sjedinjenju s Kristom, naslanjajući se na grudi svog Spasitelja i da tako postane drugi Ivan i to u tolikoj mjeri da zasluži biti i Marijin sin te uzmogne čuti kao sebi upravljene Isusove riječi s križa: »Evo ti majke!« (Iv 19, 27) Na taj će način i kršćanska duša crpsti žar za svoju molitvu, kontemplaciju i misijsko poslanje da bude apostol Kristove ljubavi. Na takvo nešto poziva i sv. Pavo pišući Efežanima, »da u ljubavi uvriježeni i utemeljeni budu sposobni shvatiti zajedno sa svim svetima koja je širina, duljina, visina i dubina, te upoznati ljubav Kristovu koja nadilazi spoznaju; da budu ispunjeni do sve punine koja dolazi od Boga.« (Ef 3, 18-19)

Poučljivi Duhu Svetom i glasu Majke

»Neka bude srce svakog kršćanina kao Srce Kristovo: poučljivo djelovanju Duha, poučljivo glasu Majke«: to je želja, i u isto vrijeme poziv, što ga je u nedjelju (2. srpnja) izrekao Papa u susretu s vjernicima na Trgu sv. Petra, pred molitvu Anđeo Gospodnji.

Ovo je tekst kojim je Sveti Otac izložio svoje misli:

– Točno prije mjesec dana, 2. lipnja, proslavili smo Svetkovinu Presvetog Srca Isusova. Želim se s vama vratiti na razmatranje o bogatstvima tog božanskog Srca, nastavljajući razmišljanje koje smo već prije započeli, o Njemu posvećenim Litanijama.

Jedan od najdubljih zaziva tih litanija glasi: »Srce Isusovo, u krilu Djevice Majke od Duha Svetoga sazdano, smiluj nam se«. U tom zazivu nalazimo odjek središnjeg članka Vjerovanja u kojem ispovijedamo svoju vjeru u »Isusa Krista, jedinorođenoga Sina Božjega«, koji je »sišao s nebesa, utjelovio se po Duhu Svetom od Marije Djevice i postao čovjekom«. Kristovo sveto čovještvo djelo je, dakle, božanskog Duha i Djevice iz Nazareta.

– Djelo je Duha. To izričito tvrdi evanđelist Matej donoseći Anđelove riječi upravljene Josipu: »Što je u Njoj (u Mariji) začeto, doista je od Duha Svetoga.« (Mt 1, 20) To potvrđuje i evanđelist Luka donoseći Gabrijelove riječi Mariji: »Duh Sveti sići će na te, i sila će te Svevišnjega osjeniti.« (Lk 1,35)

Duh je oblikovao sveto čovještvo Kristovo: njegovo tijelo i njegovu dušu sa svom inteligencijom, voljom, sposobnošću za ljubav... Jednom riječju, oblikovao je njegovo Srce. Kristov je život sav bio stavljen pod znak Duha. Od Duha mu dolazi mudrost koja udivljenjem ispunja učitelje Zakona i njegove sugrađane, ljubav koja prihvaća i prašta grešnicima, milosrđe koje se sagiba nad bijedom čovjeka, nježnost koja blagosliva i grli djecu, razumijevanje koje blaži bol ožalošćenih. Duh upravlja Isusovim koracima, podržava ga u kušnjama, a nadasve, vodi ga na njegovu putu prema Jeruzalemu gdje će prinijeti žrtvu Novog Saveza, po kojoj će se rasplamtjeti oganj što ga je on donio na zemlju (usp. Lk 12, 49).

– S druge strane, Kristovo je čovještvo također i djelo Djevice. Duh je oblikovao Srce Kristovo u krilu Djevice koja je aktivno surađivala s njim kao majka i kao odgojiteljica:

– *kao majka*, ona je prianjala svjesno i slobodno spasenjskom nacrtu Boga Oca, slijedeći bojažljivo, u poklonstvenoj šutnji, misterij Života koji je u njoj proklijao i razvijao se;

– *kao odgojiteljica*, ona je oblikovala Srce vlastitog Sina, uvodeći ga, zajedno sa svetim Josipom u predaje Izabranog naroda,nadahnjujući mu ljubav prema Zakonu Gospodnjem, priopćujući mu duhovnost »siromaha Gospodnjih«. Ona je pomagala razvijati njegovu inteligenciju i izvršila sasvim određen utjecaj u izgradnji njegova karaktera. I premda je znala da ju njezino Dijete nadilazi, jer Ono je »Sin Svevišnjega« (usp. Lk 1,32), Djevica mu zbog toga nije posvećivala manje brige za njegov ljudski odgoj.

Možemo, stoga, istinito ustvrditi: u Srcu Kristovu blista čudesno djelo Duha Svetoga; u njemu su također odsjaji Srca Majke. Neka bude srce svakog kršćanina kao Srce Kristovo: poučljivo djelovanju Duha, poučljivo glasu Majke.

(L'Osservatore Romano 3-4 srpnja 1989, str. 2. i 4.)

Izjave o duhovnim vježbama

Na Fratrovcu 38 u Zagrebu – u isusovačkom sjemeništu – organiziraju se povremeno duhovne vježbe za odrasle vjernike. Evo kako ih neki doživješe.

Marija: »S velikom pažnjom upijala sam svaku riječ. Meni je bio posebno drag ISPIT SAVJESTI. Neizmjerno Vam se zahvaljujem na svemu! Ako Bog da, opet ću doći.«

T.: »Mogu najviše zahvaliti svojoj prijateljici koja me je pozvala na ovaj sveti i nezaboravni pohod. Najviše su mi se dopali sjemeništarci koji tako divno pjevaju. Meni su suze samo navirale na oči.«

N.N.: »Duhovne vježbe za mene su kao neki preporod. Jači sam duševno i tjelesno. Dao Bog da mognem još nekog dovesti ovamo!«

SLAVINKA: »Učinile su na mene duboki dojam, naročito zato što su bile potkrijepljene potresnim primjerima iz života. Očistili smo svoju dušu, našli smo duševni mir i osvježenje.«

N.N.: »Ovo su moje prve duhovne vježbe. Ostala sam pod dubokim dojmom. Željela bih opet doći i oko toga ću se potruditi.«

N.N.: »Riječima se ne može izreći što moje srce osjeća. Oduševljena sam. Mogu reći, sve – ama baš sve od početka do kraja, u svim pojedinostima – sve mi je bilo jako drago i sve sam usadila duboko u srce.«

N.N.: »Pater, ja sam našla mir i sreću. Molit ću snagu za velike odluke.«

N.N.: »Nisam slutio a će biti tako oduševljeno, radosno i veselo, i da ću dobiti toliko vjerskoga, duhovnoga. Mislim da bi duhovne vježbe trebalo obavljati dva puta godišnje. Svi su zadovoljni i sretni.«

N.N.: »Ne može se izreći riječima, što sam osjećala. To samo moje srce osjeća. Mogu vam reći da mi je sve bilo lijepo i drago. Bogatija sam i sretnija.«

Sofija: »Molim vas, sjetite se svih nas u vašim molitvama, a ja ću se uvijek dok sam živa sjećati ovih tako lijepih i dragih duhovnih vježbi koje su nam potrebne u ovo teško vrijeme, koje tišti stare i mlade. Uvijek ću se moliti za duhovni podmladak.«

N.N.: »Ovo je divno mjesto i tišina, gdje možemo shvatiti vaše pouke. Sada sam treći puta. Ako budem mogla još ću doći i druge povesti. Velika vam hvala na svemu!«

Stjepan: »Zahvaljivat ću Gospodinu u sve dane svoga života. Hvala časnoj kuharici, hvala svima vjeroučiteljima, sjemeništarcima i cijeloj obitelji s kojom sam bio ova tri dana!«

Prikupio:
O. Zvonimir Majić

Sve gore do sunca

Kakav i kuda
nosio me vjetar
kroz sne i mrkline noći,
kroz mnogo svjetova
iznad zemlje,
sve gore do sunca,
kuda sam razbacivala
snove,
svoja čarobna zrnca,
dok jednom dolutali nismo
pred divotne dvore Tvoje
gdje žudno moljah ući,
da se Velikom poklonim
Kralju.
I ne htjedoh se vratiti više,
al uze me vjetar
da me i dalje
u svom krilu njiše,
da snove i viđenja
rasipljem svoja
kao oblaci proljetni kiše,
ne samo ona
čarobna zrnca
nego i ono sveto blago
što na dar primih
od Velikog Kralja
za svoje žrtve i pregnuća.

Danica BARTULOVIĆ

VELEZBOR VJERE ZA OBITELJ

Hrvatsko euharistijsko veleslavlje održano u Ninu 3. rujna ove godine, bilo je uistinu veličanstveno. Hrvatski je narod opet plebiscitarno posvjedočio da se nije odrekao vjere »u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu«, te da se ne odriče ni svoga povijesnog identiteta, ni zajedništva s ostalim zapadnoeuropskim kršćanskim narodima, premda u svojoj domovini živi sa zajednicama drugih vjera i naroda koje su povijesna zbivanja dovela na pradavno hrvatsko tlo. Premda je povijest na tom tlu bila puna iskušenja – i grijeha – a takav je i današnji život, Crkva u Hrvata nije nikada narodu nuđala drugog spasitelja osim Isusa Krista. Dobro je razlikovala vremenitost koja je data ljudima na upravljanje od vječnosti koja pripada samo Bogu. Uistinu, ona je to samo razlikovala ali nije odvajala, jer je vjerovala i propovijedala da je i sve vremenito dar koji obvezuje na suradnju za postizavanje onog vječnog. Zato je Crkva tako uporno učila i uči da nam je dar i ova naša lijepa domovina, te da je moramo ljubiti i izgrađivati, da na njezinu tlu moramo rasti i razvijati se kao djeca Božja, da baštineći kršćansku kulturu djedova uvijek iznova i u svakoj generaciji prihvaćamo pravu kršćansku vjeru, i tako iz privremene zemaljske domovine prijeđemo u vječnu nebesku za koju nas je Krist otkupio svojom krvlju. Otkazivanje toga božanskog dara ili zanemarivanje poziva na suradnju u zemaljskoj domovini ne može biti bez grijeha – i bez kazne. Tu Crkva u Hrvata stoji u svom narodu kao od Boga postavljen prorok koji opominje, poziva, potiče, kara, moli i sve poduzima da se i pojedinačno i kao narod odreknemo grijeha i živimo svetošću djece Božje.

Nema sumnje da među najtragičnije grijehe našeg naroda danas spada ubijanje nerođene djece. Što li je to ušlo u hrvatske očeve i majke, stručnjake i rodilišta, da se tako neljudski i nekršćanski odnose prema začetom a potpuno nezaštićenom životu, te je broj pobijenih pod srcem majke, pobačenih, nadmašio broj živorođenih? Je li to neznanje, neozbiljnost, bijeg od briga, zla propaganda, nezaštićenost od šire zajednice...? Što god bilo, grijeh je! Zato Crkva pred tom pojavom ne može i ne smije šutjeti. Ona bi protiv toga morala jednako ustati i kad se ne bi radilo o opstanku ili nestanku cijelog jednog starog kršćanskog naroda Europe. Sramota pada zapravo na obraz onih odgovornih ustanova koje o tome kukavički šute, a odlučuju o sudbini naroda.

Crkva sigurno nije jedina koja govori o ljudskoj naravi, ljubavi, životu, slobodi i o čovjekovom pozivu. O to-

JAKA KIŠA PADALA JE PRETHODNE NOĆI I CIJELOG JUTRA TOG 3. RUJNA. DA JE NASTAVILA PADATI, VEOMA BI OTEŽALA ODVIJANJE SLAVLJA. STALA JE KAD JE KRENULA PROCESIJA S »GOSPOM VELIKOG HRVATSKOG ZAVJETA«, I VIŠE NIJE PALA NI KAP DO NAVEČER

I NAROD

me, na žalost, veoma uspješno govori i podmukla propaganda praktičnog materijalizma koji sve svodi na uživanje tijela i u tijelu. Ta je propaganda toliko jaka da joj nije trebalo i javnu potvrdu na televiziji pred nekoliko godina, kad je jedan utjecajan domaći političar rekao da smo se mi u revoluciji izborili za sva prava, pa i za to hoće li žena rađati ili neće rađati. Takva je izjava promašaj pomračenog uma, a nije to bio jedini »biser« toga političara, danas već otpisanog. Nikakva revolucija ni politika, kao ovozemaljski procesi, ne mogu čovjeka osloboditi od njegovog vječnog poziva i određenja makar ga ostvaruje u ovom vremenitom životu. Pitanje rađanja koje je inače smisao bračne ljubavi utemeljene na Bogu, nije pitanje revolucije ili politike – nego savjesti. Ono se postavlja pred bračne drugove kao vremenit zadatak, ali kojim oni ostvaruju svoje vječno određenje. Tu se, dakle, ne radi samo o povijesnom opstanku ili nestanku našeg naroda, nego o vječnoj sreći ili nesreći svih brakova koji svjesno odbijaju poziv na odgovorno roditeljstvo. A budući da taj zadatak ne ostvaruju na daru ove lijepe domovine koju bi mnogi narodi mogli poželjeti, grijeh je to i protiv domovine. Naš narod kao da zaboravlja istinu da zemlja pripada onima kojih ima a ne onima kojih nema. Zato Crkva javno i zajednički moli za narod i domovinu: »Bože, bdij vazda nad srećom Hrvata!« To je bio smisao našeg okupljanja u Ninu 1989. godine, i zadatak koji preuzimamo za buduća desetljeća i za sva buduća vremena: da se tu rađamo a ne izumiremo; da tu stvaramo a ne da se iseljavamo; da tu svjedočimo a ne zatajimo svoju vjeru u Boga, povjerenje u ljude, slogu u različitosti i ljubav u ravnopravnosti.

TINO

ZAGREBAČKI NADBISKUP, KARDINAL FRANJO KUHARIĆ, KAO PRVI BISKUP CRKVE U HRVATA, GOVORIO JE NARODU SVJESTAN DA JE PONAJPRIJE NAVJESTITELJ VJERE U BOŽJE DOSTOJANSTVO IZ KOJEG PROIZLAZI DOSTOJANSTVO SVAKOG ČOVJEKA, SVAKE OBITELJI I SVAKOG NARODA

RAZNI DAROVI DONESENI NA OLTAR SIMBOLIZIRAJU SRCE I DUŠU, RAD I PATNJU, NADU I STRADANJE, POVIJEST I KULTURU, VJERU I PONOS HRVATSKOG NARODA KOJI U NINU IMA KORIJENE SVOJE KATOLIČKE CRKVENOSTI, NACIONALNE SAMOBITNOSTI I EUROPSKOG ZAJEDNIŠTVA

Veliko ime, Tibor Gallus

Godine 1982. umro je isusovac profesor dr. Tibor Gallus. Bio je to veliki znanstvenik i vodeći svjetski mariolog, kako ga je nazvala i crkvena kritika povodom izdavanja njegovog teološko-znanstvenog djela od sedam svezaka, na njemačkom jeziku, pod zajedničkim naslovom »Žena i zmija« (Post 3, 15). Kritika je tada pisala da će to djelo imati veliko značenje za mnoge generacije.

Pišem ovih nekoliko riječi o prof. dru Tiboru Gallusu zbog njegovog značajnog vjerskog i znanstvenog rada, njegove odlučne obrane pravovjerja i zbog časti što sam je imala da s njim izmjenjujem duhovna pisma.

ZVIJEZDA KOJA JE DUGO SJALA NA ZENITU

Tibor je po narodnosti Mađar, a velik je dio svoga života proveo izvan svoje zemlje u službi Crkve. Rodio se u Budimpešti, gdje je završio i osnovnu školu, dok je gimnaziju vrlo uspješno pohađao i odlično maturirao u Kečkemetu. Nakon mature donio je životnu odluku da stupi u Družbu Isusovu. Za svećenika je zaređen 1934. nakon filozofsko-teoloških studija u Innsbrucku. Deset godina bio je repetitor iz teologije na Germanikumu u Rimu. Od godine 1951. do 1956. poučavao je teologiju na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Mesini na Siciliji. Više godina bio je profesor Novog zavjeta u Klagenfurtu. Posljednjih desetak godina života proveo je u Saveznoj Republici Njemačkoj pišući mnogo u raznim katoličkim časopisima. Taj njegov rad bio je od izuzetne vrijednosti, jer je člancima iz teoloških i moralnih pitanja bio i ostao istinski branitelj pravovjerja i nepatvorenog crkvenog naučavanja. Tibor je neko vrijeme bio i profesor jezikâ papi Piju XII. Znao je ponešto i hrvatski, što je vjerojatno naučio kao gimnazijalac u Kečkemetu, te mi je uvijek napisao i pokoju rečenicu na hrvatskom. Tako je u svojoj dobroti činio i drugima, znajući da to samo obraduje primaoca pisma. U Kečkemetu ima i danas Hrvata, a bilo ih je daleko više u Taborovoj mladosti.

DVA NEZAOBILAZNA DJELA

»Žena i zmija«, Tiborovo djelo u sedam svezaka, treba čitati, proučavati i iz njega učiti. Dr. Graber, biskup Regensburga, u predgovoru tom znamenitom djelu napisao je da je Tibor obradio svu egzegetsku literaturu od vremena Otaca pa do današnjih dana, i da se to njegovo djelo može nazvati jedinstvenim.

»Krunica« je drugo nezaobilazno Tiborovo djelo. U njemu obrađuje molitvu, koja mora prožimati svaku vjerničku dušu. Pater je o tome namjerno pisao ističući da Marija može posebno uspješno uvesti čovjeka u tajne vjere, jer Marija je sama uzor-vjernica. Postala je to povjerovavši Božjoj riječi da će – premda djevica – roditi Sina Božjega, našega Spasitelja. Nadalje piše da se moljenjem krunice susrećemo s dubokim iskustvom o Bogu, jer se po otajstvima krunice doživljava što je Bog po Isusu i u Isusu učinio za čovjeka i što još sveudilj čini. Naglašava da Gospa moli s moliteljem i upoznaje ga s najvažnijim tajnama svoga Božanskog Sina. Današnji čovjek morao bi, kaže, moliti krunicu tako intenzivno kao što gleda televiziju, to jest trebao bi si u duši predočiti prizor, slušati što je rečeno o tom prizoru i u to se onda uživljavati kao sudionik zbivanja. »Krunica« obiluje izvrsnim mislima, koja treba upijati kroz razmišljanje o njihovu sadržaju. Evo nekih misli što ih iznosi pisac, a do kojih sami možda ne bismo došli: »Još nitko nije govorio kao ovaj čovjek« (Iv 7,46). Oni koji su Isusa slušali, bili su zadivljeni. Ali Matej isto tako bilježi »da su ga svi ostavili i razbježali se« (Mt 26,56). Po tom protuslovnom ponašanju svojih slušatelja Isus je trpio i trpi za čovjeka svu bol nerazumijevanja, krivih sudova, pomanjkanja ljubavi, osamljenosti, zapuštenosti i razočaranja do kraja svijeta.

Na križnom putu pratile su Isusa i žene koje su plakale zbog muke što nevin trpi. Ipak, ni u tom trenutku kad mu izražavaju svoje iskreno suosjećanje, Isus ne propušta priliku da ih upozori na nešto daleko važnije: »Kćeri jeruzalemske, ne oplakujte mene nego oplakujte sebe i

djecu svoju« (Lk 23, 27). Nije li time izražena opomena svakom čovjeku da oplakuje ne samo svoje grijehe nego i sve grijehe općenito, ali i dužnost Crkve i svakog pojedinačnog vjernika da otvoreno govori i nastupa protiv grijeha kao uvrede nanesene Bogu za koju neminovno dolazi kazna. Dubokoumni Dostojevski u svom djelu »Braća Karamazovi« veli: »Bez kazne nema spasenja«.

Petru i sinovima Zebedejevim u Getsemanskom vrtu Isus govori: »Žalosna mi je duša do smrti!« ... »Ostanite ovdje i bdijte sa mnom!« (Mt 26, 36) Isus traži da bdijemo s njim ne samo radi njegove teške muke koju trpi i koju će još pretrpjeti, nego i radi naših grijeha zbog kojih on umire. Isus i danas želi da bdijemo s njim radi boli za grijehe koji ga danas pogađaju. Isus Krist koji nosi križ nije samo Bogočovjek koji u nama budi sažaljenje što nevin toliko trpi, i uzvratnu ljubav, nego je to nošenje križa izravan poziv da ga nasljedujemo. »Tko hoće ići za mnom neka se odreče samoga sebe, neka uzme križ svoj i neka ide za mnom.« (Lk 9, 23) Razmatramo li s takvim pravim razumijevanjem nošenje Isusovog križa, razumjet ćemo i zapovijed koja iz toga proizlazi – a to je da i mi svakodnevno prihvaćamo svoj križ i da ga nosimo a ne otklanjamo.

Kada molimo »koji nam je Duha Svetoga poslao«, molimo da bi nam taj Duh bio uistinu dan kako ne bismo hodali, tj. živjeli, robujući tijelu koje nas vuče na grijeh, nego po Duhu. A plodovi su Duha ljubav, radost, mir, strpljenje, dobrota, blagost... (Usp. Gal 5, 22).

Pater Gallus piše da je osuda nad Isusom najveća nepravda svijeta. Tu je odgovor i na pitanje kako može biti toliko nepravde u svijetu. Isus je, prihvativši nepravednu osudu svijeta, dao naknadu za sve nepravde što ih svijet čini nad nevinima, te su tako sve nepravde moralno pobijeđene. Tih nekoliko misli neka nas potakne na plodonosnije moljenje krunice u našem životu.

Osim navedenih misli, mene uvijek oduševljavaju brojni članci patra Gallusa u kojima je pisao protiv skretanja s Kristovog puta, vjere i morala, protiv skretanja na putove krive nauke. U borbi protiv skretanja s pravog puta pater Gallus je postupao prema načelu patra Leppicha, koji veli da »istinu ubija onaj koji se ne bori protiv izdaje istine i njezine zloporabe«.

Živimo u vremenu kad čovječanstvo trpi moralne rane na svim područjima. Goethe kaže: »Kršćanstvo je ona velika moć po kojoj se palo i trpeće čovječanstvo uvijek iznova podizalo.« Tako i jest, samo mi kršćani moramo nastojati da budemo uistinu kršćani, bar uvijek malo više, kako nas riječju potiče i primjerom uči dr. Tibor Gallus.

Slava-Ana LONČAREVIĆ

Kao orao na visokoj stijeni

Željela sam upoznati
ljude slobodne
u kojima sjeme ljubavi Božje
može uspravno da raste,
da se grana i širi,
ljepotom svojom i smislom
nebo i zemlju
uljepša i izmiri.
Nuđah im blago
neprocjenjivo
bez naplate i mjere;
tek poneko ga uze
i zasija u korov
gdje ne može uzrasti
sveto sjeme.
Nitko od njih
o stablu tom i ne sanja,
a kamoli da se potrudi
da mu klica ne uvene.
I tako opet ostah sama
kao orao na visokoj stijeni.
Uprijeh svoj nijemi pogled
u nebo
i moljah:
Ti se dostoj
svoj sveti pogled
svrnuti k meni.

Danica BARTULOVIĆ

Izađe sijač da sije

Piše: Mirko Nikolić

Četvrto poglavlje Markova evanđelja najduži je Isusov govor koji je pisac zabilježio i u kojemu je iznio bit Isusove poruke. U njemu sv. Marko pokazuje kakav je učinak Isusova nastupa i naučavanja u mnoštvu koje ga dnevno okružuje i slijedi. To je poglavlje usporedbi o sijaču i svjetiljci, o sjemenu koje samo raste i gorušičinom zrnu.

USPOREDBA O SIJAČU – Mk 4, 1-20

Prizor kojim Marko započinje Isusov govor u usporedbama doista je lijep. Isus nije stiješnjen u nekoj kući u kojoj mu ne mogu svi prići i čuti ga. Nije ni u sinagogi kamo su samo Židovi imali pristup. Na otvorenom je prostoru, na obali mora. Tu svi mogu doći. I mnoštvo je došlo. Silan se narod slegnuo uz more da ga sluša. Isus je tu istinski učitelj. Iz lađice govori dok narod na kopnu sluša. Nastupa kao i drugi učitelji Zakona. Ali dok su oni okruženi malim brojem učenika, ovdje, za vrijeme Isusova nastupa, došao je silan narod.

Isus započinje svoj razgovor usporedbom o sijaču. Ništa neobično. Slika iz dnevnog života ljudi koji su ga došli slušati. Svi su imali to iskustvo sijača s torbom sjemena o ramenu s galilejskih obronaka koji su kameniti i trnjem obrasli. I sijač sije po toj zemlji a zrnje pada svuda iz njegove ruke. Čini se da dobar dio ide u prazno, uz put, na kamenito i trnovito tlo i propada. Samo dio pada na plodno tlo, na zemlju oranicu da bi donijelo raznolik urod. Izgleda da se u ono vrijeme oralo tek kad se sjeme bacilo na tlo i tako je oranjem ukapano u plodnu zemlju iz koje je raslo.

Tako Isus uz pomoć jednog jednostavnog i ljudima bliskog čina iz svagdanjeg života želi pomoći da shvate i razumiju jednu drugu stvarnost, onu duhovnu koja lakše izmakne čovjekovu shvaćanju i razumijevanju. Isus želi narodu kroz sliku iz života pojasniti tajnu Kraljevstva Božjega, tajnu čija se prisutnost očituje i osjeća kroz njegove riječi i kroz njegova djela.

Očito je da Kraljevstvo Božje koje On naviješta nailazi na otpor, na protivljenje, zapreke, na Sotonu i na ljudske predrasude. Ono zrnje što pada izvan plodnog tla i gubi se znak je neuspjeha. Ali tim ne završava usporedba. Naglasak nije na sjemenju koje propada i ne donosi roda, nego na onome koje donosi rod. Trim vrstama neplodnog terena suprotstavlja se obilan trovrsni urod sjemena što pada na plodno tlo. Naglasak je na tom urodu koji je bogat. To je radosna perspektiva usporedbe. Unatoč poteškoćama i protivljenjima Radosna vijest o Kraljevstvu Božjem ima uspjeha i donosi rod.

Uz optimizam koji u sebi nosi ova usporedba očita je i sva zbilja s obzirom na Riječ Božju, Radosnu vijest. Ona ne donosi automatski urod. U sebi je dobra i jasna. Namijenjena je da donese rod, ali o njoj ne ovisi sva plodnost. To i te kako ovisi o samom terenu. Ako je kamenit i trnovit ili blizu puta, sjeme nema uvjeta za rod i zato propada. Onome tko ima uši da je čuje i ima povjerenja u nju, njezinu snagu, on i donosi rod trideseterostruk, šezdeseterostruk ili stostruk.

ZNAČENJE USPOREDBE

Očito je da u usporedbi Isus misli na sebe kad govori o sijaču. On je sijač. Svima upućuje svoju riječ, sije je u svako srce, a ona pada na teren kakav joj se postavi i ponudi. Ima terena i situacija koji sprečavaju i guše urod. Isus ih svodi na tri temeljne zapreke koje se trajno protive rastu Riječi i propovijedanju Radosne vijesti.

Prva je zapreka: pojedeno zrno kraj puta. Tu je Isus jasan. Sotona intervenira. On se prvi protivi propovijedanju Riječi. Ne dozvoljava da se uspostavi bilo kakav kontakt između slušača i Riječi, nego dolazi odmah i oduzima Riječ. Svaki onaj koji tu Riječ »ljubomorno« ne prihvati i ne čuva u opasnosti je da mu bude ugrabljena, da je nestane tek što je dodirnula dušu.

Druga je zapreka: zrno bez korijena. To znači primiti Riječ, ali površno, bez dubine i ustrajnosti. Riječ se prihvati

zbog njezine prvotne privlačnosti, nekog početnog poleta ili interesa. Možda se i svidi, ali sve na tom i ostaje. Ustvari, ona nikad nije ozbiljno prihvaćena. Kad dođu križevi, poteškoće, iskušenja, snage malakšu i jer nema dubokog i korjenitog pristanka uz Riječ, ona blijedi i nestaje.

Treća je zapreka: ugušeno zrno. I tu se Riječ prihvaća, ali brige za ovaj svijet, htijenje za moći i neugasna želja za sve višim i višim posjedovanjem i profitom guše Riječ koja počinje djelovati u čovjeku. Čovjeka zasićuju dobra i bogatstvo. Ona ga čine zadovoljnim sa samim sobom, varaju ga u pravoj njegovoj stvarnosti i priječe da misli na Boga i svoje spasenje. Tako Riječ ostaje bez ploda jer čovjek svoju energiju i snagu troši u druge vrijednosti koje guše dinamizam prihvaćene Riječi.

Iako je Riječ božanskog podrijetla, ona se prilagođuje tlu na koje pada, prihvaća odgovor koji dolazi s terena koji je često negativan i odbija je. Ali kad padne na plodno tlo, ona donosi obilan i čudesan rod. To je radosni i ohrabrujući poziv usporedbe svima koji vjeruju da Riječ Božja ne ostaje bez ploda ako joj se ponudi tlo za suradnju i dijalog.

ZAŠTO USPOREDBE

Usporedba je pomalo poput priče. Isus nije prvi koji se poslužio tim slikovitim načinom govora. To je već živjelo u njegovu narodu. Zato je bilo sasvim naravno da se služi tim stilom govora, da usmjeri pažnju na tisuće malih stvari iz života i da pojasni kroz te slike, što su čovjeku bliske, onu drugu, duhovnu dimenziju života.

To su jednostavne usporedbe koje otkrivaju duboki smisao o sakrivenoj Isusovoj osobi, o Bogu i njegovu planu s čovjekom. No, one pomažu da se neke tajne bolje shvate samo onda ako ih se prihvaća i sluša u vjeri. Tu se i krije njihova razlika od priče koja općenito govori i ima samo moralnu poruku. Tu se očituje i razlike između onih koji su »izvana« i onih koji su »unutra«. Za one izvana sve je nepoznanica, sve stavljaju u pitanje. Cijelo Isusovo propovijedanje o Kraljevstvu Božjem, svako njegovo djelo za one koji su izvana ostaje neshvatljivo, nerazumljivo i neprepoznatljivo očima njihove vjere unatoč tome što im govori u usporedbama. Premda gledaju – ne vide, iako slušaju – ne čuju i ne razumiju.

Onaj koji posjeduje vjeru ostaje unutra, gleda znakove, sluša poruku očima i ušima vjere i razumije.

Kroz usporedbu mogu se zamijetiti dvije skupine ljudi. U jednoj su oni »viši«, koji su po ljudskim mjerilima mudri i pametni, a kojima ipak sve ostaje skriveno i zato im izmiče poruka spasenja. U drugoj su oni »manji«, neznatniji, kojima Bog direktno u nutrini očituje svoja djela, i zato razumiju i usporedbe su im jasne.

Učinak govora u usporedbama pomaže da se uoči velika razlika između onih koji vjeruju i onih koji ne vjeruju. Naviještanju Božjeg Kraljevstva opire se nevjera koja je očitovanje sila tame. Isus se trajno s njima sukobljava i bori. One će se i nakon njegova odlaska Ocu nastaviti opirati propovijedanju njegovih učenika, prve Crkve, sve do naših dana, do kraja, do Isusova ponovnog dolaska na koncu vremena. Zato Isus i iznosi ovu usporedbu o sijaču da se učenici i sve druge generacije vjernika ne iznenade i ne obeshrabre zbog opiranja Zloga u njihovu sijanju Riječi. Unatoč poteškoćama, nevoljama i opiranjima sila zla koje je susretala prva kršćanska zajednica i koje susreću sve druge zajednice okupljene u Isusovo ime, povjerenje sijača i njegova sigurnost temelj su kršćanske egzistencije kroz povijest. Sijač zna da će zrnje pasti i na plodno tlo, i zato hrabro sije. Ovdje naglasak nije stavljen na skrivenu snagu zrna nego na raspoloživi stav onih koje ono dira, na koja pada, na njihovo prihvaćanje i odbijanje. Tu se odigrava sva drama rasta Kraljevstva Božjega. Biti plodno tlo znači svom dušom i srcem prihvatiti posijanu Riječ i donijeti obilan urod. Svaki drugi način prihvaćanja Riječi može biti samozavaravanje koje se osvećuje a njegov je (ne)plod ugušena, usahla i oteta Riječ.

Domaća Crkva

Piše: Vital VIDER

U suvremenom društvu koje nije nipošto blagonaklono prema braku i obitelji, unutarnja čvrstoća braka izvanredno je važna. Ta se čvrstoća temelji ponajprije na dubokom razumijevanju između muža i žene, a onda i na njihovom neprestanom međusobnom upoznavanju. To vrijedi za svaki brak. Za čvrstoću kršćanskog braka postoji još jedan temelj – život iz vjere. Njime se onaj prvi temelj ili preduvjet čvrstoće braka još više utvrđuje. Kada se govori o životu iz vjere, misli se na život Krista i Crkve u obitelji. Drugi vatikanski sabor u svojoj dogmatskoj konstituciji o Crkvi naziva taj život braka i obitelji iz vjere »kućna Crkva«, ukoliko su roditelji sakramentom ženidbe na poseban način pridruženi Kristu radi postizavanja svetosti i navjestiteljske zadaće prema djeci (LG 11). Isti naziv za brak i obitelj veoma rado i često upotrebljava i papa Ivan Pavao II.

BRAK JE SLIKA I DIONIŠTVO LJUBAVI KRISTOVE PREMA CRKVI

Nekada se jako naglašavala važnost dolaženja oženjenih u crkvu kako bi se usred svojih redovitih poslova susreli s Bogom. Nema nikakve sumnje da je to okupljanje kršćana oko oltara i Misne žrtve izvanredno važan čin kršćanske zajednice ne prvenstveno zbog mogućnosti susreta s Bogom nego zbog doživljaja zajedništva velike župske obitelji. Svaka naime prirodna obitelj mora već prije toga naći Boga u svom domu, u svojoj zajednici. Tko Boga ne susretne u svom svakidašnjem životu, a oženjeni u svom bračnom i obiteljskom životu, taj će ga teško naći i u crkvi.

Najdublji razlog posvećenja kućne Crkve – obitelji je tajna prema kojoj muž i žena »naznačuju i imaju dio u misteriju jedinstva i plodne ljubavi između Krista i Crkve.« (LG 11) Oni kao bračna zajednica ukazuju na Spasitelja i njegovu zaručnicu Crkvu. Uz to su njih dvoje sami na neki način Krist i Crkva. Crkveni sabor na više mjesta tvrdi da kršćanska bračna ljubav nije tek slika ili znak ljubavi kojom Krist ljubi Crkvu, nego je ujedno dioništvo u toj ljubavi (Usp. LG 11, 41 i dr.).

OZRAČJE VJERNIČKE OBITELJI PODSJEĆA NA CRKVU

Otud proistječe istinska potreba bračnih drugova kao vjernika da se susreću sa svojim velikim uzorom i sugovornikom Kristom u raznim načinima molitve: u osobnoj, u bračnoj molitvi muža i žene, u obiteljskoj kada kao roditelji mole s djecom... Stoga oženjeni vjernici vole otvarati Sv. pismo i tražiti Božju riječ koja je njima upravljena za taj čas i za njihove prilike. To je njihovo domaće ili kućno bogoslužje Božje riječi. U braku i obitelji sve je posvećeno njihovom ljubavlju i Kristovim sakramentom braka. O svemu tome govori već njihova obiteljska kuća ili stan. Ne samo da to rječito otkriva kut u sobi gdje visi raspelo, ili možda cijeli dio sobe gdje je postavljena sveta slika, križ i Biblija te se cijela obitelj ondje okuplja na molitvu. I obiteljski stol je oltar. Molitva Gospine krunice u pravoj vjerničkoj obitelji ne samo da je lijep običaj, nego je to prava »ogrlica milosti«. I sve druge stvari u obitelji govore o Bogu, o molitvi, Crkvi, Misi i Kristu: kruh koji uzimaju i blaguju podsjeća ih na Pričest, svjetla ih podsjećaju na Krista koji je pravo svjetlo vjerničkih bračnih drugova. Stoga bi svaka kršćanska obitelj morala gajiti obiteljsko bogoslužje. Uz predmete u svom stanu, koji ih podsjećaju na Krista, morali bi i u događajima svog obiteljskog života tražiti prilike za poseban, vidljiv i opipljiv susret s Bogom. Takav vidljiv susret trebaju osobito djeca jer ona žive u svijetu koji je ogrezao u materijalizam. Kao što velika Crkva ima znakove vjere: oltar, svijeće, cvijeće, tamjan, liturgijska odjeća, posuđe, procesije, blagoslovi, vatra i svjetlo, poklon i poljubac – tako bi

i kućna Crkva ili obitelj morala gajiti i razvijati vidljive znakove vjere primjerene vlastitoj obiteljskoj okolini, osjećajima, prilikama itd.

PITANJA KAO PRIJEDLOZI ZA PRAKSU

Zašto ne bi prigodom rođendana i imendana koji se slave onako u zajednici zapjevali Bogu pjesmu zahvalnicu ili izrekli neku zahvalnu molitvu? Zašto ne bi pročitali koji odlomak iz Sv. pisma, iz života znamenitih kršćana, svetaca i svetica? Zašto ne bi nedjeljom pročitali odlomak Evanđelja koji je svećenik čitao i tumačio u crkvi pa da o tome razgovaraju kako ga sami shvaćaju, doživljavaju i proživljavaju u svojoj obitelji u svojim uvjetima? Zašto ne bi kod objeda izrekli Bogu kakvu misao hvale i zahvale i to roditelji svojim riječima, a djeca svojim? Kako takve molitve drugačije zvuče i kako ih je lakše pratiti premda su izrečene priprostim riječima, negoli one naučene formule u kõje možda ne unesemo svu svoju dušu i svoje uvjerenje! Zašto ne bi starom ili bolesnom članu obitelji nadomjestili Misu u crkvi možda magnetofonskim snimkom zbivanja u crkvi te nedjelje, ili na neki drugi način? Zašto ne bi duh sačuvanih božićnih i uskrsnih običaja i navika proširili na čitavu godinu, osobito na nedjelje i blagdane te dane od posebnog obiteljskog značaja?

Kao što dijete koje o školskim predmetima sluša samo u školi, a o njima ne razgovara i s roditeljima, neće dobro i životno usvojiti građu, znanje tih predmeta, tako i u svijetu vjere dijete ne može pravo vjerski zaživjeti ako znakove te vjere vidi i susreće samo u crkvi i na vjeronauku, a kod kuće nema ništa od toga sadržaja. Domaća je Crkva početak i preduvjet za sve drugo. Velika Crkva ne može lako zamijeniti onu kućnu, osim nakon dugih i napornih traženja za kakva je sposoban samo odrastao i samostalan čovjek. Takva kućna Crkva-obitelj može ujedno biti mnogim ljudima koji Boga i Crkvu tek traže, prepoznatljiv, shvatljiv i prihvatljiv most prema cilju kojemu ih Bog zove.

U srcu našeg braka
i usred naše obitelji
otkrivamo Tebe Kriste
i Tvoju Crkvu.
Kako je veliko
Tvoje pouzdanje u nas!
Ne dopusti
da Te razočaramo!

Svetost braka i obitelji

Krist Gospodin je blagoslovom obasuo tu mnogostruku ljubav koja je potekla iz vrela božanske ljubavi i koja je sazdana na sliku njegova sjedinjenja s Crkvom. Kao što je, naime, nekoć sam Bog savezom ljubavi i vjernosti prišao svome narodu, tako sada Spasitelj ljudi i Zaručnik Crkve dolazi u susret kršćanskim supruzima po sakramentu ženidbe. Ostaje i nadalje s njima da se u međusobnom predanju stalnom vjernošću ljube, kao što je on ljubio Crkvu i sama sebe predao za nju. Prava bračna ljubav uzeta je u božansku ljubav te se otkupiteljskom Kristovom snagom i spasonosnim djelovanjem Crkve upravlja i obogaćuje da tako supruge uspješno privede Bogu, da im pomogne i utvrdi ih u uzvišenoj zadaći oca i majke. Stoga se kršćanski supruzi, radi dužnosti i dostojanstva svoga staleža, jačaju i na neki način posvećuju posebnim sakramentom; ispunjavajući svoju bračnu i obiteljsku misiju snagom toga sakramenta te ispunjeni Kristovim duhom koji čitav njihov život prožimlje vjerom, ufanjem i ljubavlju, sve više se približuju osobnom savršenstvu i međusobnom posvećenju i, stoga, zajedničkom proslavljivanju Boga.

(G S, 48)

Sud u tri poslije podne

Vani pada sitna kišica. Naoblačilo se. Jesen. Ljudi kašljucaju, vade maramice, zastajkuju, razapinju kišobrane. Djeca su već pošla u školu. Primjećuje se to jer je gradić oživio. Svojim kišnim kabanicama unijeli su šarenilo u ovu tmurnu klimu. Tmurno je i moje raspoloženje dok promatram prolaznike stojeći pred »Amtsgerichtom«.

Ljudi izlaze pognute glave iz te »sanirane« zgrade. Razapinju kišobrane, prelaze rukom preko znojna čela i žele se što prije izgubiti u mrtvilu stvarnosti, u kojoj svaki ima svoje priče za sebe i za drugoga... Jedan mi je od onih koji ulaze poznat. Vidio sam ga malo prije, kada je autom ovuda prošao. Nije me ni pozdravio, valjda me nije ni vidio. Nosi veliku crnu aktovku, kao što je naš misionar nosi svake nedjelje u crkvu. Taj čovjek rijetko obuče odijelo. I kravatu je stavio, a bijela košulja govori mi danas o dobro njegovanom čovjeku koji se zna i urediti. Taj se čovjek inače uvijek oblači sportski, rekao bi mali Andreas. Nije ni obrijan uvijek, ali to se ne primijeti, misli on, jer ima malu bradu koja prikriva tu njegovu »neurednost«. Ulazi i on u »Amtsgericht«. Pita policajca gdje je soba KNJ 13, jer je zbog nekakva nesporazuma pozvan. Tri su sata poslije podne.

Pozdravljaju ga, prijateljski s njim razgovaraju, smiju se i šale. On drži čvrsto svoju aktovku u ruci. Kratko razgovara s nekim tumačem, koji je u mirovini. Kažu da je i bolestan i da ne zna hrvatski, ali tumači dobro za dobre pare. Reče da čeka advokata, rastava braka. Moj ga poznanik ništa ne pita, a ovaj bi tako rado pričao. Možda ga i ne sluša, jer je te priče o nekom popu iz Bačke koji ima tri doktorata već sto puta čuo...

Rukuju se, a čovjek u odijelu i kravati pokuca zatim na jedna od vrata na kojima piše: »Ofene Sitzung«. Pročitam te riječi još jedanput. Trudim se da ne griješim, jer i ja sam ovdje dugo. Predugo je bilo gdje biti »privremeno«, a pogotovo u ovoj maloj čaršiji, kako mi je to moj jaran Muharem govorio kada me prije nekoliko godina posjetio.

Tu je još jedan čovjek koji tiho razgovara s mladom djevojkom a zatim prilazi i druga, plavuša i potiho razgovaraju. Ah, moj njemački, zašto ga nisam dobro naučio? Mogao bih sve razumjeti, jer me sve zanima. I oni ulaze u »Ofene Sitzung«, odakle izlaze ljudi lijepo obučeni, s debelim aktovkama u rukama. To su sigurno advokati, pomislih. Uvijek sam imao respekt pred tim ljudima. Pokojni mi je ćaća često govorio: »Ti su ljudi dosta toga naučili napamet, ali paragrafe traže u debelim knjigama.« Kada sam prvi put u našoj crkvi vidio na latinskom pisanu knjigu, debelu i veliku, sjetio sam se svoga ćaće i pokušao je dignuti s oltara, ali bila je preteška. Tada sam se prvi put susreo s težinom Božje riječi koja obara one što su slabi, one koji joj još nisu dorasli.

U sali za stolom sjedi čovjek srednjih godina i lista papire. Dvije djevojke pišu nešto, ali ne strojem, nego olovkom. Dva su stola sastavljena i postavljene su dvije stolice. On sjeda na jednu od njih, vadi neke papire iz torbe, kašljuca, briše nos. Prehlađen je, primjećuje se to po njegovu glasu. Nešto govori; ne znam dobro njemački da bih mogao sve razumjeti. Znam se ja dobro snaći. Svake nedjelje za ručak naručim cijelu kokoš; tako je godinama. I na tržnici znam kupiti krumpir i mrkvu, ali ovo ovdje ne razumijem, posebno ne sada, jer moj prijatelj čita neko pismo...

Onaj drugi čovjek, koji ima »pratnju« govori više, a i rukama se služi. On nema pisma u rukama, ali za njega govori ona »plava« žena koja ima namazane i nokte i oči i lice. Ona čita. Možda ovaj čovjek ne zna pisati, pa me to ne iznenađuje, ali zašto on viče, pitam se. Možda misli da su svi u sudnici gluhi. Što-šta se može misliti, učila me pokojna baba Jurka, ali se ne smije svašta govoriti, a posebno je upozoravala nas djecu, koji smo počeli ministrirati, da se u crkvi ne smije nikada pričati, a posebno ne vikati.

Govorila je, pokoj njezinoj dobroj duši, da samo svećenik može »podviknuti« kada ljudi nešto loše učine, da bolje čuju i da se poprave i da sve više Boga i ljude vole. Toga se uvijek sjetim kada

sam u crkvi i odmah izmolim jedan Očenaš za njezinu plemenitu dušu. Nije meni nikada ni na pamet palo da bih u crkvi vikao ili glasno govorio. I ovdje je sve dostojanstveno. Svi su se obukli kao u nedjelju, osim tumača, ali on ne ide u crkvu, pa se možda zato i ne zna obući.

Kratko su svi bili u »sobi gdje se sjedi«, a onda je izašao čovjek u crnom odijelu, praćen jednom djevojkom, baš kao na početku, a za njima gospođa što im je nešto šaputala. Ovaj je čovjek vikao, još glasnije nego u sobi. Opet sam jako malo razumio. Izgleda da ja ne razumijem dobro »službenu« galamu. Drukčija je od one na stadionu u Maksimiru, ali i od one kada bi se moj pokojni ćaća i mater posvadili. U ovoj je bilo zlobe, nasilja, otpora. Nisam se usudio prići bliže jer je čovjek u crnom postajao sve glasniji. Moj je prijatelj izašao mirno. Prišao je prozoru, izvadio cigaretu iz kutije »Camel« i s punim je zadovoljstvom zapalio. Gledao sam ga: on tako slatko puši kao da jede kolače. Nikada u životu nisam zapalio pravu cigaretu. Jednom sam to pokušao. Sakrili smo se u slamu, pod plast, da nas nitko ne vidi. Ponijeli smo sa sobom novinskog papira i zamotali cigaru. Duhana ima kod nas koliko ti srce želi. Djed i pokojni otac nisu nikada mogli primijetiti kada bi im krali duha, ali ovaj put u sijenu bilo je drukčije. Kada smo zapalili cigaretu planula je i slama. Jedva smo iznijeli živu glavu. Kakvih smo batina tada dobili! Toga se sjećam i danas. Od tada nisam nikada ni jednu zapušio. Kad bih pokušao, dolazila mi je pred oči slama, a onda i batine. I mlada djevojka, koja prati čovjeka u crnom, puši. Tako mlada ne zna ni cigaretu u ustima držati!

Ovdje u hodniku se ne razgovara, ovdje se viče. Moj prijatelj to sluša. Zna da se govori o njemu, ali on šuti i puši. Razumijem ponešto što govori »blond« djevojka čovjeku u crnom, ali on je ne sluša, on ponavlja: – Weiter ... ich wiel ... 10 Jahre ... ich...

Sada mi stvari postaju jasnije. On je tužio mog prijatelja.

– Nein, du kommst nicht weiter... – razumio sam veoma lijepo što je žena rekla. To mu je rekla lijepim tonom, kao da ga je savjetovala. Ona je njegova odvjetnica. On je i dalje vikao, zna i njemački vikati. Gdje li je to naučio? U ovoj se zemlji vrlo malo viče.

Čovjek u crnom odijelu je uporan. Mlada djevojka koja puši samo šuti, a on viče: – Wenn nicht, dann ich... – To sam znao prevesti, pa sam odmah pomislio na najgore, ali više se ništa nije čulo jer su ušli u »Ofene Sitzung«, a iza njih je ušao moj prijatelj, koji se na vratima malo nakašljao.

Više nije dugo trajalo. Brzo su svi izišli. Prepoznao sam glas koji je rekao »Wiedersehen...« Bio je to glas moga prijatelja. Nije se ni okrenuo, nego je čvrstim korakom gazio beton »Amtsgerichta«. Policajac na ulazu otvorio je svoj mali prozorčić, pozdravio ga i upitao je li gotovo. On mu je samo jednom rečenicom odgovorio: – Dieser Mann ist sehr gefährlich...

Ne samo njemu nego se i meni tako učinilo, iako nisam sve razumio. Čudio sam se što moj prijatelj nije rekao »Mensch«, nego »Mann«. Valjda zato jer svaki dan sluša riječi »o Mann, o Mann«, ili je mislio da u ovome koji nosi crno odijelo a prati ga mlada djevojka i odvjetnica uopće ne leži čovjek...

Sišao je niz stepenice. Nije brisao čelo od znoja. Kiša je jače padala. On nema kišobran. Voda mu se slijevala niz lice, ljudsko lice, prožeto naporom i težinom svakog dana. Ni ova jesenja kiša nije mogla zbrisati tragove i bore na tom licu što su nastale u toku minulih godina u službi Bogu i čovjeku. Išao je dostojanstveno kroz dvorište, odmjereno i nenamješteno, kao da ulazi u svoju crkvu, kao da se nije ništa dogodilo...

Ja sam jedini znao što se događalo godinama. Mogao je mene pozvati, ali on je želio ostati sam, on i njegov Bog, kao i uvijek u godinama »gastarbajterskog« života, tako i danas, ove jeseni koja za njega nije jesen života, nego početak, jer on zna što je to kraj. Ljubav nema kraja...

(Priča preuzeta iz zbirke: Dragan ČUTURIĆ, ZA JOŠ JEDNU LJUBAV, str. 89).

Misije u Dogmatskoj konstituciji o Crkvi

U prošlom broju Glasnika iznijeli smo neke najvažnije spoznaje i zaključke Drugog vatikanskog koncila s obzirom na misije. Sadržane su najviše u Dekretu o misijskoj djelatnosti Crkve, koji kanimo s vremenom temeljito razmotriti. Međutim, važna je ova primjedba prefekta rimske Kongregacije za nauk vjere: ako želimo dublje znati što je Koncil o nekoj temi mislio, nije dosta poznavati samo tekstove koji službeno i kao po dužnosti govore o temi. Treba, nastavlja kardinal, pabirčiti i po drugim koncilskim dokumentima i vidjeti što govore prigodno ili usput o istoj temi.

Trebalo bi također poznavati i koncilske rasprave, a ne samo zaključke, završne dokumente o određenom predmetu. Iz njih se dublje očituje misao i želja koncilskih otaca... Ovdje ćemo iznijeti samo važnije misli iz nekih dokumenata. Tako ćemo više upoznati koju je širinu i dubinu na Koncilu imala tema o misijama.

TEMELJNI TEKST KONCILA O MISIJAMA – U LG.

Drugi po duljini dokumenat Koncila, a svakako među prvima po značenju, jest Dogmatska konstitucija o Crkvi. (Prema početnim riječima »Lumen gentium – Svjetlo naroda« označuje se LG.). U njoj se, veli kardinal Ratzinger, nalazi središnji tekst Koncila o naravi, ulozi i putu misija. Na tome se temelje ostali tekstovi o misijama, pa tako i najznačajniji Dekret o misijskoj djelatnosti Crkve.

Konstitucija »Svjetlo naroda« ističe da je bitna oznaka Crkve da bude sveopća, za sve ljude i za sva vremena (to zapravo znači latinska riječ univerzalna i grčka katolička). Koncil veli: »Svi su ljudi pozvani u novi Božji narod. Stoga se taj narod, ostajući jedan i jedini, mora protegnuti na cijeli svijet i na sve vjekove« (LG 13). Drugim riječima: Crkva je po svojoj biti, »konstituciji«, misijska, poslana za sve. To će kasnije misijski dekret opširnije razraditi.

POSLANJE CRKVE IZLAZI IZ PRESV. TROJSTVA

To poslanje ili misija ima izvor u Presvetom Trojstvu. Bog je stvorio jednu ljudsku narav. Njegova je vječna odluka da čovjeka koji je pao u grijeh spasi. Zato je poslao svoga Sina Isusa Krista da bude Učitelj i Glava »novoga i univerzalnoga naroda Božjega«. I Duha Svetoga, koji je počelo jedinstva. Dakle, misija (poslanje) Crkve svim ljudima svih vremena djelo je čitavog Presvetog Trojstva.

Dalje Koncil iz samoga pojma Crkve razvija nauku o njezinu poslanju. Vjernici žive razasuti po cijelom svijetu, Duh Sveti ih povezuje, te »onaj koji živi u Rimu zna da su Indijci njegovi udovi« – kako duboko reče davno prije sv. Ivan Zlatousti. To znači: svi smo mi – i Europljani, i Indijci, i Afrikanci, i svi ostali – jedno Kristovo Tijelo. Zato smo, jasno, i međusobno odgovorni jedni za druge, upućeni jedni na druge. Kako, nažalost, ta svijest teško prodire u poimanje i život mnogih kršćana!

Kako kraljevstvo Božje nije od ovoga svijeta (Iv 18, 36), Crkva prihvaća, pročišćuje i

uzdiže sve dobro svakoga naroda. I tu misao iz Konstitucije o Crkvi kasnije je Koncil razvio u drugim svojim dokumentima.

KATOLICI I CRKVA

Koncil dalje razlaže kako su, u kojem smislu i na koji način s Crkvom povezani katolici, zatim razni kršćani nekatolici, pa nekršćani.

Katolici tvore tako jednu i sveopću (katoličku) Crkvu. Različiti narodi u jednu Crkvu unose svoje raznovrsno duhovno bogatstvo. Različite su službe, položaj i način života (klerici, laici...). Brojne Crkve (tj. skupine vjernika) širom svijeta imaju vlastite predaje i običaje. Sve to nije u Crkvi samo jedno uz drugo, nego jedni žive od drugih, jedni žive za druge.

Zato su i odgovorni jedni za druge, dužni pomoći drugima da više upoznaju Boga i put spasenja. Ne samo opća (univerzalna) Crkva i vrhovna uprava (Papa), nego i pojedinačne (partikulatne) Crkve koje su sastavni dio opće Crkve – svi moraju misliti i brinuti se jedni za druge. Moraju surađivati sa Sv. Stolicom i međusobno. Zato npr. biskupi »svim silama moraju pribavljati misijama ne samo radnike za žetvu, nego i duhovnu i materijalnu pomoć ili neposredno sami ili potičući vjernike na revnu suradnju« (LG 23).

Tu duboko misijsku misao o međusobnoj suradnji i pomaganju, a koja izvire iz same naravi Crkve, Koncil razvija i u drugim dokumentima: kad govori o biskupima (CD), o službi i životu svećenika (PO), o odgoju svećenika (OT), o apostolatu laika (AA).

Za spasenje treba prihvatiti vjeru koju je Crkva primila od Krista i po njegovu nalogu je predaje dalje. Tko upozna da je Katoličku crkvu ustanovio Bog po Isusu Kristu, a ne prihvaća je, ne može se spasiti (LG 14).

KRŠĆANI NEKATOLICI I CRKVA

Pitamo se: a što je s tolikim ljudima koji nisu katolici, a to je većina čovječanstva? Koncil nas uči da su »svi ljudi pozvani u ovo katoličko jedinstvo Božjega naroda«. Dapače, »njemu na razne načine pripadaju ili su upućeni« na nj (LG 13).

Kršćani nekatolici, iako nisu u punom zajedništvu s Katoličkom crkvom i s Petrovim nasljednikom (tj. Papom), zbog više razloga su povezani s Crkvom: imaju isto Sv. Pismo, vjeru u Boga i u Isusa Krista, neki štuju bl. Djevicu Mariju i imaju sakramente, i drugo. Tako su i oni u nekom zajedništvu po Duhu Svetom, koji u njima djeluje svojom posvećujućom snagom i milošću, sve do mučeničke smrti koju su mnogi od njih podnijeli za vjeru (LG 15).

NEKRŠĆANI I CRKVA

Većina čovječanstva su još uvijek nekršćani. Međutim, i oni se »na različite načine svrstavaju u Božji narod«. Židovi vjeruju u pravoga Boga, od njih je potekao Krist i kršćanstvo. Muslimani također poštuju pravoga Boga. Bog želi da se svi ljudi spase (1 Tim 1,4). »Oni koji bez krivnje ne poznaju Kristovo Evanđelje i njegovu Crkvu, a ipak iskreno traže Boga i pod utjecajem milosti nastoje djelom izvršiti njegovu volju koju su spoznali po glasu savjesti, mogu postići vječno spasenje« (LG 16).

Sve što je kod nekršćana dobro i istinito, Crkva gleda kao pripravu na Evanđelje. Kako im je često teško izvući se iz zabluda i upoznati pravu istinu, Crkva, »sjećajući se zapovijedi Gospodinove 'propovijedajte Evanđelje svakom stvorenju' (Mk 16, 15), marljivo nastoji oko misija« (LG 16).

CRKVA JE USTANOVLJENA KAO MISIONARSKA

Dalje Koncil u Dogmatskoj konstituciji o Crkvi kratko iznosi kao temelj ono što će u misijskom dekretu opširno tumačiti, tj. kako je Crkva po svojoj naravi, po svom ustanovljenju dužna biti misionarska. Evo kratkog pregleda.

Crkva sluša Kristov nalog: učite sve narode (Mt 28, 18). Po Kristovoj zapovijedi mora svjedočiti do kraja zemlje (Dj 1, 8). Za Crkvu vrijede Pavlove riječi: »Jao meni, ako ne propovijedam Evanđelje« (1 Kor 9, 16). Zato Crkva neprestano šalje misionare da se osnivaju mlade Crkve i osposobe te i one šalju misionare da dalje naviještaju Evanđelje (LG 17).

Značajna je već tu misao koju će misijski dekret razvijati; »Svaki je Kristov učenik dužan da širi vjeru koliko može« (LG 17). Da sva Crkva, tj. svi mi tako shvaćamo i tako živimo – jer svi smo mi kršćani misionari – svijet bi izgledao drukčije!

To su eto neke misli u vezi s misijama kako ih donosi Dogmatska konstitucija o Crkvi. Drugi put ćemo promotriti što o tome govore neki drugi dokumenti Koncila.

O. Mato RUSAN DI

Susret naših misionara i misionarki

Mons. Josip Klarić je uz pomoć Misijskog vijeća zagrebačke nadbiskupije organizirao susret naših misionara i misionarki u Zagrebu od 5. do 8. kolovoza ove godine. U misije, na njihove postaje, poslao im je dva pisma pozivajući ih da svi koji budu ovog ljeta u domovini dođu na taj susret. Već se u pismima osjećala srdačnost i radosna dobrodošlica. Na samom susretu, točnije susretima, prisutni su doživljavali tu srdačnost i povezanost naše domaće Crkve s njima u dalekim misijama.

Okupilo ih se 15-ero – što dijecezanskih svećenika, što redovnika i redovnica (9 misionara i 6 misionarki). Došli su iz raznih krajeva gdje rade za Kraljevstvo Božje: iz Indije, Meksika, Brazila, Madagaskara, Zambije, Zaira, Benina, Kameruna i Gvineje Bisao. Na tom susretu bio je predsjednik Misijskog vijeća biskup Ivo Gugić, urednik misijskog lista Radosna vijest dr. Zvonimir Baotić, nacionalni direktor Papinskih misijskih djela Stipo Miloš, te više dijecezanskih direktora i animatora.

U DVORANI »VIJENAC«

Prvi sastanak bio je u subotu popodne 5. kolovoza u dvorani »Vijenac« na Kaptolu. Misionare je pozdravio i prisutnima predstavio organizator mons. Klarić.

Jedan misionar i jedna misionarka govorili su o svom radu tada, jer su sutradan morali na put. Ostali su govorili slijedećih dana. Za sve je bilo duhovno obogaćenje što je o svom dugogodišnjem radu u bolnici, posebno s gubavcima, iznosila s. Ivanka Stakor. Ona je u misijama već 55 godina, i to u Indiji.

Nakon toga je bila za sve večera u Bogoslovskom sjemeništu.

U SVETIŠTU »PRVE MISIONARKE«

U nedjelju 6. kolovoza, na blagdan Preobraženja, misionari su pošli u hrvatsko narodno svetište Mariju Bistricu. Tog je dana obično najviše hodočasnika. Sv. misu je predvodio kardinal dr. Franjo Kuharić, a koncelebriralo je oko 30 svećenika. Hodočašća su došla iz 35 župa tako da se okupilo oko 30-40 tisuća vjernika, a prema nekim procjenama i znatno više.

Misionari su kod oltara na kongresnom prostoru predstavljeni vjernicima koji su ih pozdravili burnim pljeskom. Poslije podne u 15 sati misionari su predvodili križni put, svaki misionar odnosno misionarka po jednu postaju. Mnoštvo vjernika je s velikim zanimanjem pratilo taj križni put.

U BOGOSLOVSKOM SJEMENIŠTU

Ponedjeljak, 1. kolovoza, misionari su započeli satom klanjanja Presvetom u bogoslovskoj kapelici. Netko od prisutnih naglas je očitovao radost, koja je i druge ispunjala: sreća je biti u prisutnosti Isusa i tolikih njegovih misionara!

Nakon klanjanja slijedio je izvještaj pojedinih misionara o njihovu radu i razgovor o tome. Tako npr. jedan misionar koji radi u biskupiji Livingstone u Zambiji reće da je njegova misija velika kao čitava država Gvineja Bisao, a samo su 2 svećenika i 5 časnih sestara. Kako bi im dobro došao koji laički misionar, da imaju više vremena za svećenički rad, jer moraju dragocjeno vrijeme trošiti npr. na popravak auta (nemaju mehaničara) i druge raznovrsne poslove!

SUSRET NA SLJEMENU, KORISTAN ZA DUŠU I TIJELO, OSTAT ĆE SVIMA U LIJEPOJ USPOMENI

U ŽUPI NAŠEG SVJEDOKA VJERE I VJERNOSTI

Poslije ručka pošli su u Krašić da posjete mjesto i sobu gdje je u zatočeništvu živio i umro naš uzoriti kardinal svete uspomene dr. Alojzije Stepinac. Razgledali su muzej i sobu u kojoj je umro. Svi su se potpisali u spomenicu.

Bio je to za sve posebno radostan doživljaj: biti na mjestu posvećenom boravkom i patnjom našeg pokojnog kardinala; biti pred slikom Majke Božje, posebno drage pokojniku, pred kojom se on rodio, prikazivao nasilnu odvojenost od povjerenog mu stada i pred kojom je Gospodinu predao plemenitu dušu. Naravno da su se tu i kardinalu pomolili za svoju vjernost, za svoj narod, koji je on toliko volio, i za svoj rad.

U susjednoj župi Pribić dijelio je dan prije kardinal Kuharić sakramenat Sv. potvrde. Kao prikazni dar vjernici su tada donijeli i jedan veliki kruh. Za misionare je bilo ugodno iznenađenje pažnja kardinala Kuharića: u znak bratskog zajedništva poslao im je u Krašić pola toga kruha.

GDJE JE MOLITVA »SVAGDANJI KRUH«

Iz Krašića su misionari pošli u prvi naš Karmel, u Brezovicu. Sestrama, kojima je jedan od prvih apostolata molitva za duhovna zvanja, preporučili su sebe i svoje potrebe. Sestre znaju dobro komunicirati s nebom, jer je to njihov »svagdanji kruh«.

Sestre su svakom misionaru poklonile knjigu o Karmelu, izdanu nedavno prigodom 50. obljetnice otkako je kardinal Stepinac osnovao taj red, te svoju također nedavno izdanu kasetu u kojoj slave Boga. Misionari su s poštovanjem razgledali mjesto gdje je kardinal Stepinac želio biti pokopan.

Vrativši se u Zagreb misionari su se razišli po trojica u razne župske crkve grada. Vjernicima su govorili o svom radu, a oni su ih svagdje radosno primili. Tako je to bilo i obogaćenje za župske zajednice i radosno osvježenje za misionare.

KOD »KRALJICE HRVATA«

U utorak 8. kolovoza misionari su pošli na Sljeme. Pred crkvom ih je uz zvonjavu dočekao župnik o. Jelinek. Za neke misionare bio je to prvi susret s našim svetištem Kraljice Hrvata na vrhu Zagrebačke gore. Nakon toga opet su misionari međusobno izmjenjivali svoje doživljaje i iskustva.

U Tomislavovu domu bio je bogati ručak za sve misionare i misijske animatore (priredio vlč. Matija Stepinac). Zatim je opet bio razgovor i iznošenje iskustava.

ZAVRŠETAK U SREDIŠNJOJ CRKVI HRVATA

Navečer su sva zvona katedrale zvonila (a rijetko sva zvone) za misu koju je predvodio kardinal dr. Franjo Kuharić. Na početku je mons. Klarić predstavio svakog misionara i misionarku, gdje je u misijama i kako dugo. Vjernici su svakog misionara pozdravili pljeskom. Kardinal je održao pobudnu propovijed. S ponosom i radošću je istaknuo koliko sinova i kćeri hrvatskoga naroda radi za Kraljevstvo Božje u misijama, njih 212 po raznim krajevima svijeta. Sve je pozvao na molitvu za prisutne misionare, za one koji su u misijama te za nova misijska zvanja.

I kardinal u katedrali, i sestre u Brezovici, i župnik na Sljemenu s radošću su istakli da je ovo prvi put u povijesti toliko misionara prisutnih na tom mjestu. Misionare je kardinal pozvao na večeru u svoj dom. Tu su opet osjetili njegovu veliku ljubav i brigu kao i ljubav svih koji su taj susret organizirali i vodili.

Misionari su izrazili zadovoljstvo i zahvalnost za ove susrete u dragoj im domovini. Razišli su se veselo na sve strane. Dok budemo ovo čitali u Glasniku oni će, i uz našu potporu, širiti Božje Kraljevstvo u raznim dijelovima svijeta.

MISIONARI KONCELEBRANTI S BR. ILIJOM PRED OLTAROM NAKON SVETE MISE U KATEDRALI

Luka Bakranin i Franjo Haller

Piše: Mijo KORADE

Ova dva hrvatska isusovca možemo također pribrojiti prekomorskim misionarima, premda ustvari nisu radili u misijama. Umrli su, naime, dok su još bili na putu za redukcije u Južnoj Americi. Obadvojica su se isticala velikim sposobnostima i vrlinama, a veoma je zanimljiv i buran njihov životni put prema neostvarenom cilju.

Bakranin je više puta molio da bude poslan u misije no tek je jedan nemio događaj u Zagrebu, što ga je kao profesor filozofije izazvao svojim naprednim idejama, bio povod da mu molba za misijama bude uslišana. Međutim, umro je u Španjolskoj dok je čekao na polazak lađe za Ameriku.

Haller je najprije određen za matematičara portugalskog dvora i da u tom svojstvu sudjeluje u određivanju granica kolonija u Brazilu. Tako stiže u Lisabon, no odande odlazi u Španjolsku i s jednom tamošnjom ekspedicijom za Peru, ali je umro na putu na otoku Trinidad.

LUKA – NAPREDNI PROFESOR FILOZOFIJE

Kao dijete slobodnjaka Wolfganga Sigismunda Bakranina i Katarine rođene Skočić, Luka je svjetlo dana ugledao 2. listopada 1692. u Oštarijama kod Ogulina. Nakon gimnazije u Varaždinu ulazi 26. listopada 1712. u isusovački novicijat u Beču. Završivši novicijat, predaje godinu dana na gimnaziji u Varaždinu. Nakon toga studira filozofiju u Grazu, nastavlja je studirati u Beču gdje završi filozofiju i čitavu teologiju. Ujesen 1723. postaje profesor filozofije u Zagrebu. Za vrijeme studija dvaput je pisao generalu reda da ga pošalje u misije, a ponovio je to i kad je došao u Zagreb, ali nije bio uslišan.

Međutim, Luka Bakranin se pokazao ne samo kao izvrstan profesor već i pristaša u ono vrijeme naprednih ideja u filozofiji. Svojim je, naime, studentima izlagao i neke postavke francuskog filozofa Descartesa koje još nisu bile posve prihvaćene na isusovačkim učilištima. Takvu nauku uvrstio je i u teze koje su 1726. njegovi studenti u javnoj raspravi izložili i branili. No njegov kolega, profesor Antun Terzi, uvrštava za istu raspravu suprotne teze kojima želi Bakraninove ne samo pobiti nego ih je nazvao i »heretičnima ili blizu herezi«.

U javnoj raspravi studenata nastao je škandal i neugodna situacija pred brojnom publikom zbog mimoilaženja u nauci dvojice profesora na istoj školi.

Tada profesori Terzi i Josip Novoselić izvijeste o svemu generala reda, pitajući ga kako da se postave u nastalom sporu. Ovaj najprije upozorava provincijala da bolje odredi građu za predavanje kako ubuduće ne bi došlo do sličnih sukoba, a zatim prekorava Terzija što je nepromišljeno napao kolegu u javnoj raspravi, dok Bakranina poziva da mu pošalje sporne teze. Kad ih je dobio i pregledao, general mu je odgovorio da neke od tih postavki mogu imati pogibeljan smisao, a neke se ne mogu odobriti. On ga, međutim, ne osuđuje jer se uvjerio u njegovu dobru volju i da u svemu pokazuje pravi redovnički duh. Čak ga nagrađuje zbog njegove poniznosti i poslušnosti, pa mu uslišava više puta izraženu želju za prekomorskim misijama, u koje može krenuti s prvom ekspedicijom za Paragvaj. Generalovo mudro rješenje slučaja sva su subraća u kolegiju shvatila kao čast iskazanu Bakraninu a ne kao kaznu. Naime, isusovci su zaista poziv u misije smatrali najvećom čašću, a malo ih je za tu čast moglo biti i izabrano. Tako i sam Novoselić zapisuje u kućnoj kronici da je među tolikim natjecateljima za paragvajske misije general prvog odabrao Bakranina i time odao priznanje njegovoj kreposti i njegovom znanju, koje su kolege napali i optužili.

NESUĐENI PARAGVAJSKI MISIONAR

Odmah u ljeto 1726. Luka je zajedno s četvoricom novih misionara krenuo iz austrijske

provincije preko Genove u Španjolsku. Međutim, u Španjolskoj je kojiput trebalo čekati i po nekoliko godina na pogodnu lađu za Ameriku. Tako je čekao i Bakranin. Učio je španjolski i spremao se za misijski rad. Uskoro je obolio. Bolove je podnosio sa zadivljujućom strpljivošću. Svladan teškom bolešću, preminuo je 4. srpnja 1727. u Cádizu. Nekoliko dana kasnije jedan od novih misionara, Ladislav Orosz iz Ugarske, piše austrijskom provincijalu o Lukinoj smrti koja je veoma ražalostila poglavare misija i španjolske isusovce jer su ga svi voljeli zbog njegova uzornog života i cijenili zbog njegova znanja. Kad je jednom u Sevilli bio pozvan na javnu raspravu iz teologije, on je s toliko umješnosti i uspjeha branio svoje mišljenje da su španjolski profesori ostali zadivljeni. Govorili su da je Luka ispravio njihovu veliku zábludu u kojoj su do tada smatrali da se visoke nauke ne cijene i ne uče ozbiljno izvan Španjolske.

Tako je Bakranin kojemu se nije ispunila životna želja za misijama, svojom učenošću i kreposnim životom pružio Španjolskoj lijepo svjedočanstvo o svojoj domovini Hrvatskoj.

FRANJO HALLER – MATEMATIČAR NA PORTUGALSKOM DVORU

Franjo Haller je Varaždinac. Rođen je 22. prosinca 1716. i u rodnom je gradu polazio osnovnu školu i gimnaziju. U bečki isusovački novicijat ulazi 3. studenoga 1733. U izobrazbi na isusovačkim školama proveo je gotovo 20 godina, ali ne zbog toga što bi bio slab učenik, nego jer je zbog svojih sposobnosti rano bio određen za profesorski i znanstveni rad. Tako već nakon novicijata godinu dana predaje na zagrebačkoj gimnaziji. Od 1737--1740. studira filozofiju u Grazu, pa opet predaje jednu godinu u Zagrebu i jednu u Varaždinu. Zatim je dvije godine na specijalnom studiju matematike u Grazu i Beču, a od 1744. uči teologiju u Trnavi u Slovačkoj. Odmah nakon završenih studija 1748. postaje profesorom matematike u Ljubljani.

Kada je, na molbu portugalskog kralja, isusovački general tražio među svojim članovima u Austriji sposobne matematičare za određivanje granica između španjolskih i portugalskih kolonija u Južnoj Americi, određeni su 1750. za taj posao naši sunarodnjaci Haller i Ignacije Szentmartony. Međutim, ujesen iste godine samo Haller odlazi u Lisabon, dok Ignacije dolazi za njim tek iduće godine. Haller je zajedno s ostalim prispjelim isusovcima 1751. imenovan od kralja za dvorskog matematičara i astronoma. No, nije nam poznato zašto nije dočekao polazak ekspedicije, nego već oko 1752. odlazi u Španjolsku gdje je određen za misije Mojos u Peruu (danas u Boliviji), u kojima je već boravio Riječanin Sušić. Vjerojatno je na dvoru promijenjen plan ekspedicije jer od isusovaca samo Szentmartony odlazi s Portugalcima u Brazil.

HALLER NA TAJNOM ZADATKU

Dok je tako Franjo u prosincu 1753. u luci Santa Maria čekao na polazak lađe, u istoj luci spremala se i španjolska ekspedicija za određivanje granice, koja se uz rijeku Orinoco imala spustiti do Rio Negra i tamo sastati s portugalskom grupom u kojoj je bio i Szentmartony.

Komesari ekspedicije bojali su se da će na Rio Orinocu imati neprilika kad budu prolazili kroz isusovačke redukcije, jer su misionari i Indijanci bili jako nepovjerljivi prema Španjolcima. Bili su među njima napeti odnosi zbog promjene granica u Paragvaju i rata koji su one izazvale. Zato komesari isposluju da Haller pođe s njima kao posrednik i ambasador mira kod tamošnjih misionara, te da ih nagovori na suradnju s ekspedicijom i spriječi eventualne sukobe. Osim toga, Haller će tako veći dio puta proći s grupom na kraljev trošak, a onda će dalje nastaviti sam do Perua. Sretni su bili i istraživači, a posebno botaničar Leofling, što će u Halleru imati izvrsnog suradnika za vrijeme putovanja, jer se on dobro razumio ne samo u matematiku i astronomiju nego i u botaniku.

Tako ekspedicija 14. veljače 1754. otplovi iz Cádiza i 11. travnja dospije u luku Cumaná (Venezuela). Tu Haller ostane godinu dana, a onda produži prema Rio Orinocu. Stigavši na ušće rijeke, spopade ga neka teška bolest, i on preminu na otoku Trinidad 24. lipnja 1755. Bio je to veliki gubitak za Španjolce jer bi Hallerov utjecaj i posredovanje kasnije sigurno spriječili teške razmirice i sukobe s Indijancima zbog kojih je španjolska ekspedicija doživjela potpuni neuspjeh. Budući da je zbog ekonomskog i političkog programa ekspedicije Hallerov zadatak bio tajan, u Austriji sve do 1760. nisu znali gdje se nalazi ni da li je živ. No za vrijeme putovanja istraživači su postigli lijepe rezultate u proučavanju i otkrivanju prirodnih bogatstava onih krajeva, a lijep dio zasluga za te rezultate pripada i Halleru, našem Varaždincu.

Duhovne vježbe

- za svećenike u Opatiji

Tečajevi duhovnih vježbi za svećenike održavaju se u Opatiji prema slijedećem rasporedu:

LISTOPAD 1989:

9 – 12, tri dana; voditelj o. Ivan CINDORI
16 – 19, tri dana; voditelj o. Roko PRKAČIN
23 – 26, tri dana; voditelj o. Ivan CINDORI

STUDENI 1989:

6 – 9, tri dana; voditelj o. Egon Josip SCHEIBEL
13 – 16, tri dana; voditelj o. Slavko PAVIN
20 – 24, tri dana; voditelj o. Petar NIKOLIĆ

Svaki tečaj počinje i svršava navečer naznačenog datuma. Informacije i prijave: Isusovci, Rakovčeva 12 – 51410 OPATIJA. Telefon: (051) 712-830.

- za vjernike u Osijeku

Do završetka ove građanske godine održat će se, u rezidenciji otaca isusovaca (Beogradska 27) u Osijeku duhovne vježbe i obnove prema slijedećem rasporedu:

ZATVORENE DUHOVNE VJEŽBE

– **od petka 20. do nedjelje 22. listopada,** te **od petka 24. do nedjelje 26. studenoga.** Početak je prvog naznačenog dana u 16, a završetak trećeg dana u 20 sati.

DUHOVNE VJEŽBE OTVORENOG TIPA

– **od četvrtka 5. do nedjelje 8. listopada:** četiri poslijepodneva od 16 do 20 sati, te **od četvrtka 14. do nedjelje 17. prosinca:** četiri poslijepodneva i to od 16 do 20 sati.

DUHOVNE VJEŽBE ZA MLADE

– **u subotu i nedjelju 2. i 3. prosinca.** Prvog i drugog dana duhovnih vježbi početak je u 9, a završetak u 20 sati. U obzir dolazi studentska, srednjoškolska i radnička mladež.

Oni koji žele sudjelovati u duhovnim vježbama a žive izvan Osijeka, pa im je potrebno osigurati smještaj neka se na vrijeme prijave na adresu: O. STJEPAN KUZMIĆ, Beogradska 27 – 54000 OSIJEK. Telefon: (054) 26-381.

Knjige

Na adresi: FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41001 ZAGREB, pp 699 možete naručiti:

ŽIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA, IV dio. Pisma, članci i duhovne misli oca Ante Gabrića od početka studenoga 1976. do njegove smrti 20. listopada 1988. Priredio J. Gusić, Dl. Cijena 80.0000 din.

SVIJET MLADIH, psihološke studije, napisao Mihály Szentmártoni. 2. izdanje. Knjiga sadrži niz psiholoških analiza o mladima, njihovim teškoćama, odnosu prema roditeljima, svijetu i vrednotama, o ljubavi, o Crkvi, vjeri i budućnosti. Autor analizira dinamiku mladih duša, motive njihova ponašanja te govori i o mogućnostima i granicama roditeljskog utjecaja na njih, o njihovim životnim usmjerenjima i pozivima i o mnogim drugim pitanjima što muče naše obitelji i mlade. Cijena je 40.000 din.

TEMELJI KRŠĆANSTVA C. S. LEWISA, napisao Ivo Sivrić. Renomirani autor studija o Strossmayeru i mnogim drugim osjetljivim temama, u ovoj knjizi posvećuje se prikazivanju »najobljubljenijeg, najpopularnijeg i najdražeg pisca među američkim akademcima« i to pod vidom njegova zanimljivog i specifičnog shvaćanja kršćanstva. Izdaje Provincijalat hercegovačkih franjevaca i Teološka biblioteka Sarajevo. 224 str. Cijena 20.000 din. Narudžbe: TEBIS, obala V. Stepe – 71000 SARAJEVO.

BRAK I OBITELJ, napisao dr. Srećko Bošnjak. Ženidba kao Božja ustanova ima svoju svrhu i zadaću. Plodovi ljubavi i vjernost ovise o suradnji s Kristom koji je ženidbu uzvisio na sakramenat. O svijesti i odgovornosti bračnih drugova ovisi i budućnost hrvatskog naroda. Knjižica ima 100 str. Narudžbe: MARKO MAJSTOROVIĆ, Kumičićeva 16 – 55000 SLAVONSKI BROD.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Leopoldu Mandiću za sretan ishod operacije srca moje male kćerkice i za druge primljene milosti. I nadalje preporučujem svoju obitelj njihovoj zaštiti. – Zahvalna majka iz Pregrade

... Duhu Svetomu i sv. Roku na dosad primljenim milostima. Na poseban način zahvaljujem Duhu Svetomu na njegovim darovima i osobito molim ubuduće dar utjehe. – Vaša čitateljica Franka

... sv. Josipu, sv. Anti, sv. Nikoli Taveliću te biskupu Langu i Petru Barbariću na uslišanim molitvama i na svim primljenim milostima. – Manda Jelečanin, Vaganac

... i sv. Leopoldu Mandiću za ozdravljenje moje kćeri. – Zahvalna majka Milka, Trnovec

... Duhu Svetomu i BDM Kraljici neba i zemlje na uslišanim molitvama. – Marija Paukoviić, Voloder

... na primljenim milostima. – Ljubica Ferek

... Presvetom Trojstvu i sv. Leopoldu Mandiću na primljenim milostima. Preporučujem se i nadalje njihovu zagovoru. – Adela Plenković, Đurići

... i sv. Leopoldu Mandiću na uslišanim molitvama i svim primljenim milostima. Preporučujem se i nadalje njihovoj dobroti i zaštiti. – Zahvalna majka M. Ž, Žminj – Istra

... Gospi od brze pomoći i sv. Josipu na sretno položenom teškom ispitu i što mi je nećak nakon pada na stepenicama iznenadno ozdravio. – Ivan Martinić, Vučak

... Gospi Remetskoj, sv. Josipu, sv. Antunu i ocu Leopoldu na uslišanim molitvama, uz daljnju preporuku. – Baka iz Josipovca

... Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu Mandiću za sve milosti koje sam primila ja i moja obitelj. Preporučujemo se i nadalje njihovoj zaštiti. – Zahvalna obitelj, Sunja

... i sv. Nikoli što su mi sačuvali život te i unaprijed preporučujem njihovoj zaštiti sebe i svoju obitelj. – Slavka Trutanić, Selca – Brač

... i sv. Obitelji za sve primljene milosti. Preporučujem i nadalje sebe i svoju kćer njihovu zagovoru moleći za blagoslov u kući. – Eva Bošnjak, Ivanovci

... i svima svetima za uspješnu operaciju sina nakon teške prometne nesreće i na svim primljenim milostima. – Zahvalna majka Ankica

... i m. Klaudiji za tri ozdravljenja kao i za stalnu pomoć. – Njezina zahvalna učenica Ines Thanhoffer

... BDM Kraljici mira i sv. Antunu za sretan porod jedne i za uspješno položen ispit druge kćeri. Preporučujem se nadalje njihovu zagovoru. – Zahvalna majka, Tršće

... Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu na primljenim milostima te se i nadalje preporučujem njihovoj zaštiti. Zahvalan mladić, Lacići

... i Gospi Lurdskoj na pomoći nakon obavljene devetnice njoj u čast. Zahvaljujem i Gospi od brze pomoći, sv. Judi Tadeju, sv. Leopoldu Bogdanu Mandiću i svim svetim zaštitnicima na pomoći tijekom života. Preporučujem i nadalje njihovoj zaštiti sebe i svoju djecu. – Zahvalna štovateljica

... i ocu Anti Gabriću za primljenu milost njegovim zagovorom. – Obitelj Ante i Mare Franić, Pariz

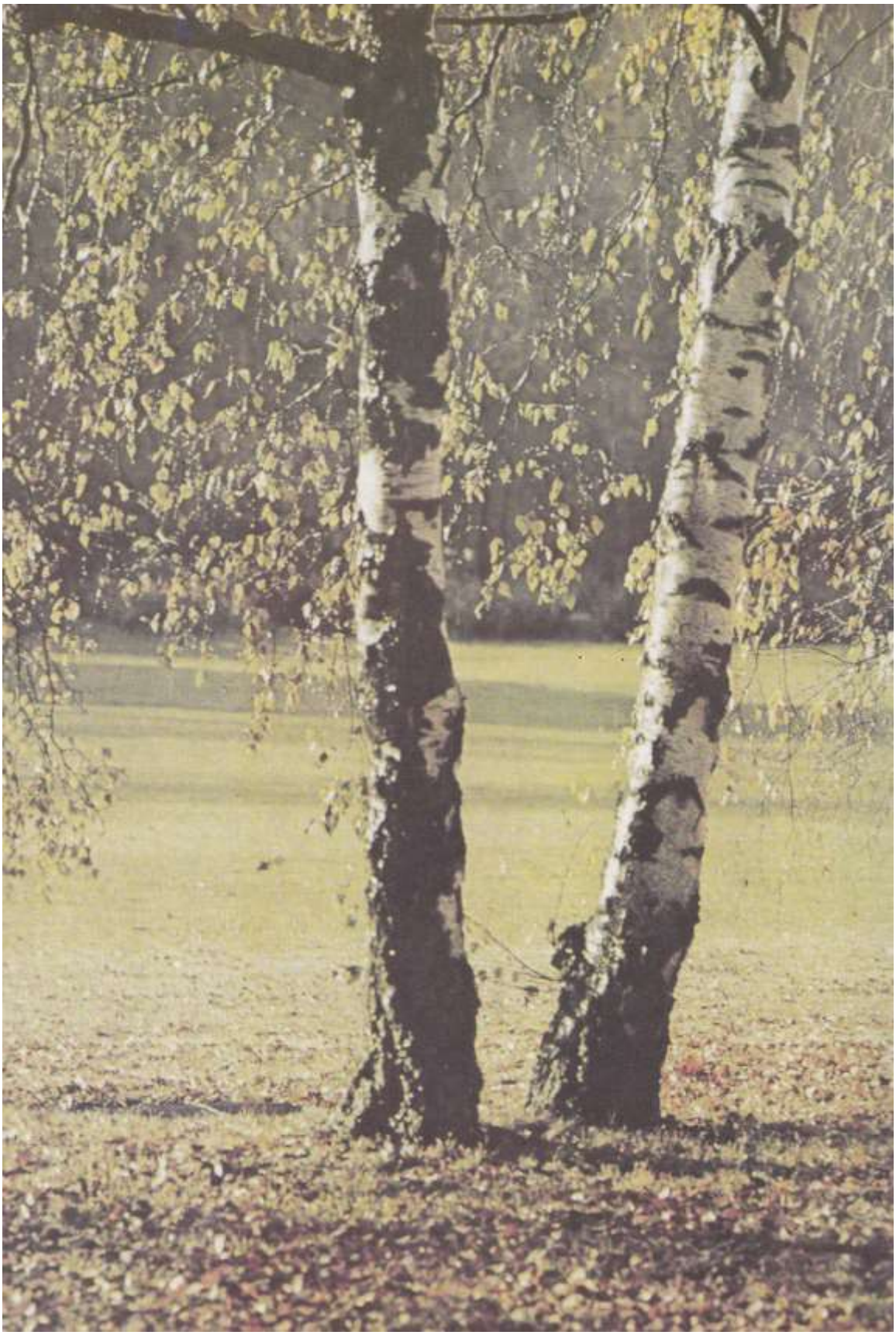
... sv. Josipu i svima svetima na primljenim milostima... za prirodu koja me okružuje i zrak koji udišem, a osobito za moju suprugu koja me dvori i pomaže mi u mojoj dugoj i teškoj bolesti. – J. D, Brusići – Krk

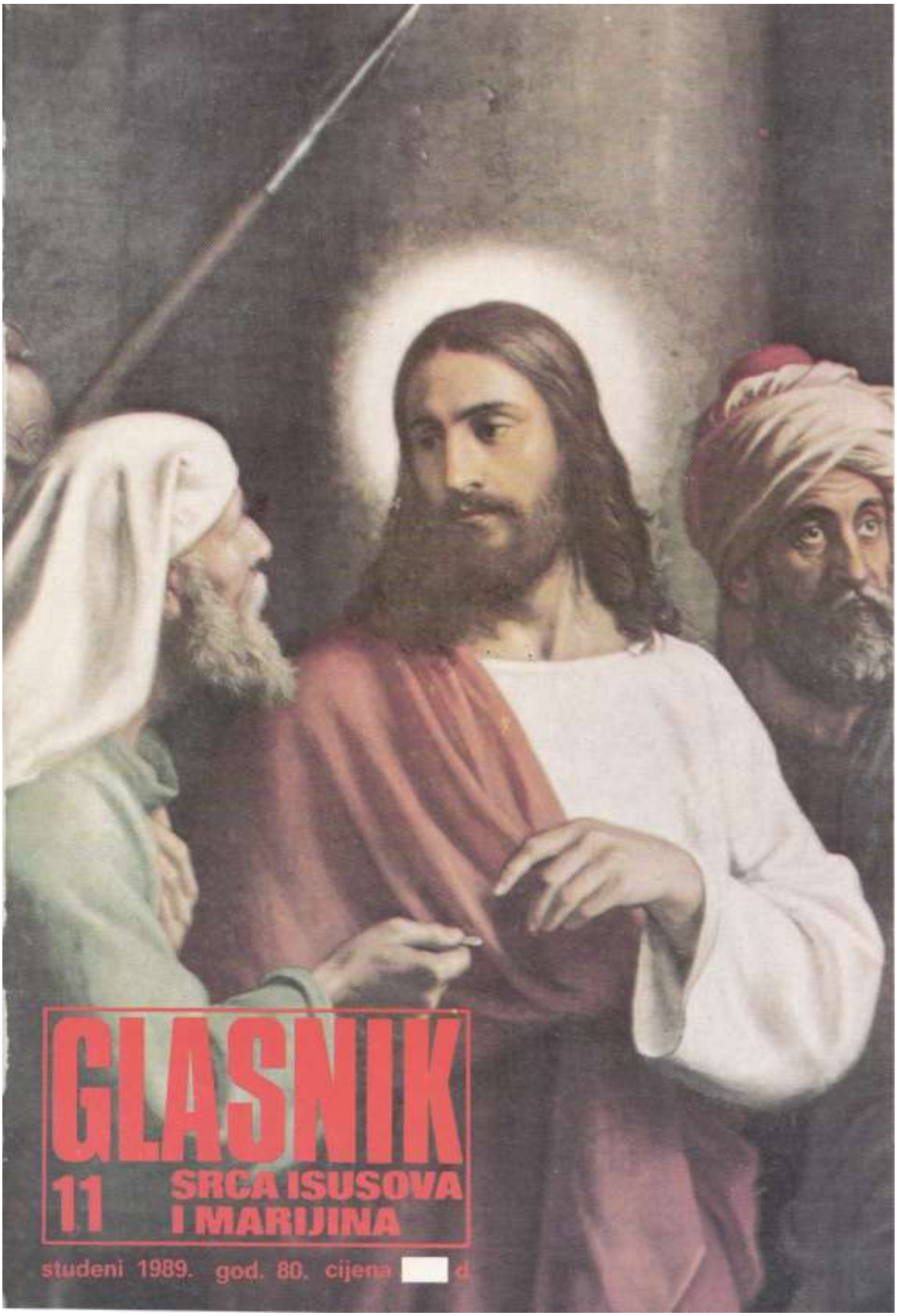
... i sluzi Božjem Ivanu Merzu za sve primljene milosti, a osobito što sam njegovim zagovorom, nakon obavljenih devetnica, zadobila željeni duševni mir. – Jedna djevojka

... i sv. Antunu za sretno položen ispit moje unuke. – N. N, Subotica

... Gospi Lurdskoj, sv. Antunu i svima svetima za ozdravljenje i položen vozački ispit. – Zahvalna čitateljica

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

11 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

studeni 1989. god. 80. cijena [redacted] d

»DAJTE CARU CAREVO, A BOGU BOŽJE!« – Lk 20,25
(Naslikao: Anton DORPH)

SVE PROŽIVLJENO
TEK JE DAŠAK
SPRAM ONOM BUDUĆEM
(M. SPAHIJA)

Blaženstva

Prijateljima staraca

Blagoslovljeni koji razumiju
moj spori korak i drhtavu ruku

Blagoslovljeni koji već znaju
da mi uši s mukom razabiru riječi

Blagoslovljeni koji kao da prihvaćaju
moj oslabljeni vid i tromi duh

Blagoslovljeni koji su odvratili oči
kada sam jutros prevrnuo svoju kavu

Blagoslovljeni koji se sa smiješkom
zaustavljaju da bi trenutak pročavrljali sa mnom

Blagoslovljeni koji nikada ne kažu:
»Danas ste to već dva put ispričali«

Blagoslovljeni koji gledaju u meni
biće dostojno ljubavi i poštovanja
a ne napuštenog starca

Blagoslovljeni koji pogađaju
da nemam više snage nositi svoj križ

Blagoslovljeni koji svojom ljubavlju zaslađuju
dane što mi još preostaju
na ovom posljednjem putu k Očevoj kući

Esther Mary WALKER

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

- Osnivač i izdavač: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, Zagreb, Palmotićeva 31.
- Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec.
- Tehnički urednik: Ivan Vitez.
- Uredničko vijeće: Josip Antolović, Stjepan Kuzmić, Zvonimir Majić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner, Ivan Vitez i Zvonko Vlah.
- Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710.
- Tisak »Plamen«, Slavonski Brod.
- Cijena je otisnuta ispod »Sadržaja«. Poštarina je plaćena u gotovom.
- Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Minulog ljeta i rane jeseni bilo je u nas obilno vjerskih proslava davnih povijesnih događaja veoma značajnih za Crkvu i narod Hrvata. Posljedice tih davnih događaja – bili oni dobri ili zli, utkane su u cijelu našu prošlost, a kao zlatne ili crne niti utkivaju se i u sadašnjost. Naše putovanje s Kristom po zapadnom Balkanu traje već preko trinaest stoljeća. Bilo je onih koji su posumnjali da nas vodi Njegova ruka pa su potonuli u zaborav. Bilo je i takvih koji su se istrgli iz Njegove ruke i danas žive pod drugim imenom, ali je uvijek bilo – među malima i velikima – najviše onih koji su se u svijesti i savjesti vodili istinom koju tako jezgrovito izreče hrvatski mučenik, velikan F.K. Frankopan: »Navik on živi ki zgine pošteno!« I ovih prvih dana studenoga kada ožive sva naša groblja osim onih odakle su živi protjerani da bi i mrtvi bili zaboravljeni, a takvih groblja i grobova ima, ta nam istina sja iz svake svijeće i iz svakog cvijeta, a oko Raspetoga na zagrebačkom Mirogoju ona plamti kao baklja molitve za sve one koji nemaju ni groba ni spomena jer su takva vremena. Sva nas naša groblja ovih dana pozivaju glasom poljičkih pjevača: »Kralju kojemu sve živi, dođite, poklonimo se!« A taj naš Kralj nije kip od kamena, niti je to bezosjećajni genij svemira, nego je to Bog koji ima srce, Bog koji nas ljubi, koji je prijatelj naših obitelji, zainteresiran za svako naše dobro. On nas ne napušta kad obnemognemo, niti nas zaboravlja kad umiremo. On ne bježi u emigraciju kad nas pritisnu nevolje, niti moramo vraćati njegove kosti da bi bio s nama. »Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta!« »Ja sam kralj, ali moje kraljevstvo nije od ovoga svijeta, iako jest i u ovome svijetu!« Ovi nas dani i posjet grobova vode u vrijeme vječnog dana i život bez grobova, bez robova, bez kraljeva, bez granica, bez mitova, bez ratova, bez klevete, bez osvete, bez drskih prijetnji i bez crnih slutnji, jer će vječni Bog ljubavi biti naše ispunjenje i naše zadovoljenje. Kad stojimo pred grobom s križem, stojimo pred tom tajnom.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 80. STUDENI 1989. BR. 11

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 328
MAJKO, DOZVOLI MI DA SE RODIM, V. Magdalena 329
SRCE ISUSOVO, SRCE NAŠIH OBITELJI, J. Antolović 330
ZA MLADE NARODE, POSEBICE U AFRICI, P. Galauner 332
NIKAD NISI PREMLAD ZA SMRT, R. Grgec 334
PARABOLA O BLAGU I BISERU, R. Brajičić 335
BOLESNICI I SMRT, J. TOULAT 336
VRIJEDNOST KRISTOVE PATNJE U SVJETLU NJEGOVA SRCA, J. Antolović 338
FILOZOFSKI FAKULTET DRUŽBE ISUSOVE U ZAGREBU, I. Macan 341
NOVO U GRADU NA BOSUTU, TINO 342
SPROVOD PRIMJERNOG VJERNIKA, IZVRSNA »PROPOVIJED« ZA ŽUPU, S. Kuzmić 344
POUČAVANJE U USPOREDBAMA, M. Nikolić 346
OBITELJ I ČITANJE EVANĐELJA, V. Vider 348
GLASNIKOVA PRIČA 350
MISIJE PREMA JOŠ NEKIM KONCILSKIM DOKUMENTIMA, M. Rusan 352
PISMA NAŠIH MISIONARA 354
MEĐU SUŽNJEVIMA U CARIGRADU, M. Korade 356

CIJENA GLASNIKA U ZADNJEM TROMJESEČJU JE 2600 DIN PO KOMADU ZA SVE NEPLAĆENE PRIMJERKE. MOLIMO SVE PRETPLATNIKE, A OSOBITO POVJERENIKE, DA SVOJE DUGOVE HITNO NAMIRE, JER USKORO NI TA CIJENA NEĆE POKRIVATI TROŠKOVE, PA ĆE SE MORATI POVISITI. Novac šaljite na žiro račun: »Zagrebačka banka«, Zagreb, 30101-620-16 s pozivom na broj 012102 2340072984 uz neizostavnu naznaku: GLASNIK SIM, Zagreb, Palmotićeva 31

Hvala na pismu

RASTIMO U ČOVJEČNOSTI!

Uz blagdan Svih svetih i uz Dušni dan sjećamo se, više no inače, svojih dragih pokojnika. Njihov odlazak utisnuo je u nas svijest da smo nekome pripadali i da je nama netko pripadao. Ti neminovni rastanci neizmjerno bi nas rastužili kad ne bismo imali vjeru u vječnost i nerazorivost dobra jer svaka ljudska dobrota odsjaj je Boga koji je sama dobrota. Jednostavni ljudi to sasvim iskreno doživljavaju nalazeći u tome utjehu koja ih istinski osposobljava za sadržajan daljnji život. To se tako divno zrcali iz dva pisma koje vam priopćujemo. Prvo je pismo jedne žene-udovice, majke i bake, a uputila ga je svojoj sestri koja živi u samostanu. U tom pismu ona spominje pismo koje su joj za Božić prošle godine pisala djeca i unučad, pa i to pismo donosimo. Oba su pisma ponešto skraćena, stilski i pravopisno dotjerana. Objavljujemo ih zato da nam budu poticaj za rast u čovječnosti koja se, na kraju svega, jedino cijeni.

DRAGA MOJA SEKO!

Na početku mog pisanja primi srdačan pozdrav.

Evo, nakon šest mjeseci malo sam se sabrala poslije smrti mog voljenog životnog suputnika s kojim sam proživjela punih 38 godina mirnog života. Ostavio me je bez riječi i bez pozdrava. Teško mi je što mu nisam stigla ni svijeću upaliti. Tješi me što je mjesec dana prije smrti bio na ispovijedi, i to na Mariji Bistrici, ali znam da ni to nije ono što čovjeku treba u smrtnom času. Hvala Bogu! Uvijek je rado išao na sv. Misu i uvijek se rado molio pa ga je možda i dragi Bog poštedio velikih muka i dao mu naglu smrt. Dosta se je namučio na ovom svijetu. Bilo je trpljenja i boli, podnio je tri operacije i još koješta.

Ja sam sada najviše sama. Dečki V. i B. rade. Kad su slobodni odu van. Ja ne mogu od njih tražiti da budu uvijek doma. Sama sam i navečer pa se tada najradije molim dragome Bogu. Jednim satom molitve završava moj dan.

Dečki su mi inače dobri, kao i svi ostali. Rado me posjećuju. Evo, šaljem ti božično pismo koje su mi napisali. M. kao najstarija sa suzama mi ga je pročitala. Š. ga je fotokopirala u deset primjeraka i dala ga svakome djetetu uz napomenu da se toga pridržavaju dok je mama živa.

Moram biti Bogu zahvalna što mi je povratio zdravlje uzdrmano muževljevom bolešću i smrću, kao i poslom koji je ostao. Bilo mi je tada tako loše! Djeca su se puno brinula za mene i nagovarala me da smanjim posao. I sama sam vidjela da više ne mogu. Još je bila svježa operacija, a k tome tolika žalost. Sada je već dobro. Ostavinsku raspravu smo imali. Djeca su si sve lijepo i bratski podijelila. Svaki je dobio ponešto i svi su zadovoljni. Eto, toliko od mene.

A sada, draga sestrice, kako si se ti tamo snašla? Kako ti je zdravlje?

Na kraju primi lijepe pozdrave od svoje seke. Zbogom.

JELENA

BAKI NA POČETKU NOVOG ŽIVOTA S NAMA

Bog je dopustio da ostanemo: ti bez muža, mi bez oca, unuci bez djeda, i da živimo dalje. Ali tata nije umro i nestao. On i dalje živi. Bog ga je pozvao k sebi, i on sve nas čeka. Dok ne dođe naše vrijeme, prihvatimo kakav je sada. Ostalo nas je, hvala Bogu, puno za koje možemo živjeti: svaki za svoju obitelj, jedni za druge i svi za svoju baku. Ti, bako, imaš sve nas, i svi smo mi tvoji. Mi te trebamo i želimo da se raduješ svakom danu koji nam je darovan. Želimo da to traje dugo godina, da zajedno dijelimo dobro i zlo. Uvjereni smo da ćemo i dalje biti jedni s drugima. Činjenica što si ti bez muža, a mi bez oca i djeda, neće smanjiti našu ljubav prema tebi niti tvoju prema nama. Upravo ti si vidljiva spona našeg druženja i naše sreće. Uzmi ovo k srcu: dok je tebe bit će i nas kod tebe. Uz ovu našu riječ utjehe i dobru želju mi, tvoja rođena djeca zajedno sa snahama, zetovima i svom unučadi koja te posebno vole, zahvaljujemo ti za sve dobro što si ga za nas učinila ili ćeš još učiniti. Budi s nama, bila zdrava ili bolesna, bila tužna ili vesela. To ti je naša želja uz ovaj Božić, naš iskreni znak zajedničke ljubavi.

TVOJI NAJDRAŽI

Majko, dozvoli mi da se rodim

Kratkog li je vijeka bila moja sreća! Samo tjedan ili dva radovao sam se životu, dijelio s majkom njezine radosti i tuge, a uvečer sam slušao umilan glas svoga oca, mekan kao baršun. »Kako li su to ugodni ljudi«, mislio sam. »Hvala Bogu što ih imam za roditelje!«

Majka mi je bila vedra, mlada, nasmijana žena. Njezin smijeh ispunjao me neizrecivom ugodnošću pa sam joj počeo davati znakove da se s njom raduje i njezino dijete pod srcem. Zbilja sam se radovao trenutku kada ću ugledati njezino milo lice, nasmijati joj se i primiti njezin poljubac. Onda je došlo do promjene. Jednoga je dana ušutjela. Nisam znao zašto, ali je nestalo smijeha. Shvatio sam da je mòre neke brige pa sam zaključio da život mora biti grub kad tako naglo prekida toliku radost. Nisam ni slutio da sam joj upravo ja zadao velike brige. Ja bih je rado utješio, ali kako? Što sam joj više davao znakove svoje nazočnosti, ona se uvlačila u veću šutnju.

Jedne večeri majka je legla ranije nego obično i zavila se šutnjom. Otac je prišao i umilnim je glasom zapitao: »Što je s tobom, mila? Već nekoliko dana si neraspoložena.« »Trudna sam«, optužujućim glasom odgovori mama i opet ušuti. Nastao je tajac, muk kao na dnu ledenog jezera. Čuo sam samo užurbano kucanje majčina srca, ali topline nije bilo. »Kako? Pa zar si sigurna?« »Sigurna sam. Dijete se javlja. Njegove znakove može za sada osjetiti samo majka!« »Naravno. Ono je još sitno. To još i nije... Zato ga se što prije riješi. Znaš i sama u kakvoj smo situaciji i da ga ne možemo primiti. Uostalom, ima još vremena za djecu.«

Ja sam se skamenio. Od tog trenutka osjetio sam se kao cvijet pod ledom. Nestalo je sunca, obavijalo me samo neko sivilo. Nekadašnji očev baršunasti glas zvučao je tako hrapavo. Njegove korake u blizini osjećao sam kao udarce maljem. Kad god je dolazio, ja bih se šćućurio od straha, a srce mi je drhtalo. Svaki njegov glas bolio me kao ubod nožem. Osjećao sam se sitan kao orahova ljuska na razbješnjelom moru kojom valovi udaraju o stijene. Molio sam u strahu: »Bože, spasi me!« Majka je šutjela. U jednom trenutku pričinilo mi se kao da je zajecala, ali je njezin glas zaglušila tutnjava očevih ubojitih riječi: »Riješi ga se, i to što prije!« Jedina nada bila mi je majčina šutnja. Da je i ona mislila kao i otac, vjerojatno bi se nada mnom već zatvorila provalija. Možda je njezina šutnja bila varava nada, ali sam već tada osjetio kako su ljudi nepouzdana bića.

Kad je konačno utihnuo glas moga oca, kad je zaspao neopterećen smrtnom osudom koju je za mene potpisao, nastojao sam se pribrati. Uto osjetih kako se njegova teška ruka spustila na majčin trbuh. Nešto kao da me zapeklo. Zajecao sam. Gušio sam se kao pod žeravicom. Želio sam zbaciti tu ruku sa sebe, ali je bila teška kao balvan, a ja preslab. »Bože, pomozi mi«, molio sam. Da mi se je samo nekako približiti majci, ganuti njezino srce da čuje moje molbe, moje vapaje, sigurno bi me zaštitila:

»Nemoj me baciti, majko,
u vječne, hladne tmine.
Nemoj me ubiti, majko,
nemoj ranjavati sebe,
jer ćeš u snovima slušati
jauk i plač svoje bebe.
Štiti me, jedina majko,
krvavim nožem mi prijete,
a ja nisam ništa drugo
nego tvoje sićušno dijete.
Nemoj me lišiti, majko,
sunca i svjetla dana,
jer će te vječno peći
u srcu i savjesti rana.
Ja sam pod tvojim srcem,
sam je Bog tako htio,
zato dopusti, majko,
ja bih se od tebe rodio!«

Ne znam što će biti sa mnom. Od one večeri oboje šute. Osjećam se kao ptičica zarobljena u krleci, kao nejako ptiče u kavezu koje muče surovi dječaci i na kraju ubijaju. Svoje male ručice sklapam i molim: »Bože, ja sam plod ljubavi Tvoje, svoga oca i majke svoje. A oni me sada neće. Postadoh im povod za razdor, a ne izvor sreće. Obasjaj ih svojim svjetlom, ojačaj ih svojom snagom da daruju život, djetetu svome dragom.« O, kad bi i moja majka čula moje vapaje. Tada bih bio siguran da ću se roditi.

V. MAGDALENA

Srce Isusovo, srce naših obitelji

Piše: Josip ANTOLOVIĆ

Obitelj, osnovna stanica svakog naroda, danas je u velikoj krizi. Znakovi te krize i odviše su nam poznati: bračna nevjera, rastave, poremećeni ljudski odnosi, pobačaji... Posljedice takvog stanja su teške i vode u rasulo. Manje su, na žalost, poznata i prihvatljiva sredstva za ozdravljenje obiteljskog života. Ako mi, kršćani, želimo spasiti svoje obitelji, moramo se uteći za pomoć onome koji može i hoće ne samo da ih spasi nego da ih učini zdravima, sretnima i plodnima. To naše utočište jest Gospodin Isus Krist koji naročitom ljubavlju svoga Srca gleda na naše obitelji »da im od smrti život spasi, da ih nahrani u danima gladi.« (Ps 33, 19) A takvi su baš naši dani. Stoga je pogodan trenutak da kršćanska obitelj upre svoj pogled u Srce koje nas je toliko ljubilo. Neka tome pripomogne i ovo skromno razmišljanje.

GLE OVO SRCE KOJE JE LJUDE TOLIKO LJUBILO!

Odmah na početku recimo da štovanje Srca Isusova nije neka novotarija nastala u Crkvi tek u novije doba pod pritiskom pomodarstva, nešto što po nekom čudnom zakonu bukne i brzo zastari pa postaje neprilično, a onda za mnoge, pogotovo mlade, i neprivlačno. Štovanje Srca Isusova seže u početke samoga kršćanstva. Štovanje Srca Isusova u Crkvi je uvijek nazočno te nosi u sebi pečat nečega nadvremenskog, bitnog za svako doba, suvremeno svakom vremenu. Prema tome ne podliježe zakonima mode i zastarijevanja.

Štovanje Srca Isusova ima svoj početak na Kalvariji, a svjedok mu je apostol Ivan koji se nalazio pod križem kad jedan od vojnika probode Isusov bok. Ivan je taj događaj ne samo vidio, nego u svom Evanđelju svečano obilježio: »Jedan od vojnika kopljem probode (Isusov) bok pa odmah poteče krv i voda.« (Iv 19, 34) Osim Ivana imamo još svjedoka Isusova otvorenog boka nakon njegova uskrsnuća. To su Isusovi apostoli kojima uskrsli Isus »pokaza ruke i bok. I učenici se obradovaše kad vidješe Gospodina.« (Iv 20, 20) Obradovaše se zbog njegova uskrsnuća, ali i zbog njegovih proslavljenih rana na rukama i na boku, tako vidljivih i uvjerljivih znakova njegove otkupiteljske ljubavi. Osobit je »nevjerni Toma« koji je rekao: »Dok ne vidim na rukama njegovim znak od čavala i ne stavim prst svoj u mjesto čavala i ne stavim ruke svoje u njegov bok, neću vjerovati.« (Iv 20, 25) I Isus mu je, iako nevjernomu, dao tu jedinstvenu priliku, ali i spasonosnu pouku. Rekao mu je: »Pruži prst svoj ovamo: evo mojih ruku! Pruži ruku svoju i stavi je u moj bok te ne budi više nevjernik već vjernik.« (Iv 20, 27) Toma je doduše izjavio: »Gospodin moj i Bog moj!« (Iv 20, 28), ali čuo i Isusovu ozbiljnu opomenu: »Jer me vidiš, Toma, vjeruješ. Blago onima koji će vjerovati, a da nisu vidjeli!« (Iv 20, 29)

Možda bismo i mi, onima što imaju predrasude prema pobožnosti Srcu Isusovu, mogli ponoviti Isusove riječi učenicima na putu u Emaus: »O, ljudi, bez razumijevanja i spore pameti za vjerovanje svega što su proroci govorili!« (Lk 24, 25)

Srce Isusovo je, naime, na razne načine zapisano kako u Starom tako i u Novom zavjetu i samo valja čitati i otkrivati Pisma. Bogu hvala, to su činili Sveti oci, a za njima kasnije bezbrojni mistici, teolozi, molitelji. I apostoli Ivan i Toma shvatili su značenje onoga što se zbilo na Kalvariji, shvatili su značenje probijanja Isusova boka, otvaranje Isusova Srca, vrela što je iz njega provrelo. Otvoreno Isusovo Srce najveći je Božji dar. Iz njegove posvemašnje ljubavi rodio se nov život. U ranjenom Isusovu Srcu možemo slutiti svu dubinu božanske ljubavi i u nju roniti živom vjerom.

CRKVA JE, POPUT MARIJE, RAZMIŠLJALA O DOGAĐAJIMA LJUBAVI

Već spomenuti biblijski tekstovi bijahu stalan predmet razmišljanja u Crkvi. Evo kako se o njima izrazio najveći od svetih otaca istoka *sv. Ivan Zlatousti* (347 – 40): »Iz njega poteče krv i voda. Ne bijaše to slučajno i bez svrhe

da su provrela dva izvora. To je zato što su krv i voda sastavni elementi Crkve... Pristupajte tom strašnom prorezu da se napojite na tome božanskome boku.«

Isti je svetac zapisao i ovo: »Kao što je Bog uzeo jedno Adamovo rebro da iz njeg načini ženu, tako je Krist učinio da iz rane njegova boka provre voda i krv kako bi načinio Crkvu. Tamo bijaše Adam uronjen u san. Ovdje je Isus koji se predaje snu smrti.«

Genijalni *sv. Augustin* naglašava činjenicu da je Evanđelist uporabio pojam »otvorio« kako bi pokazao da su se otvorila vrata života iz kojih su provreli sakramenti.

Misao da se iz Kristova boka rodila Crkva ide čak do Tertulijana jer je već on na to ukazivao. Evo njegovih riječi: »Ako Adam bijaše Kristova slika, Adamov san bijaše slika Kristova sna, Krista koji je zaspao u smrt, da bi po sličnoj rani njegova boka bila stvorena Crkva, istinska majka živih.«

Srednjovjekovni su se mistici nadahnjivali na ovom nauku sv. Augustina: »Adam spava da bi se rodila Eva; Krist umire da bi se rodila Crkva; Krist je nakon svoje smrti bio proboden kopljem da bi provreli sakramenti koji oblikuju Crkvu.«

Tumačeći Evanđelje sv. Ivana Augustin je rekao i ovo: »Prva žena, majka živih, bi nazvana Eva, tj. život. Drugi Adam, nakon što je naklonio glavu u snu, na križu, da bi se, dok je spavao, iz njegova boka rodila njegova Zaručnica.«

I sveti biskup *Quodvultdeus* slično piše: »Vaš je Zaručnik uzdignut na križ i zaspao je u smrt; njegov bok bi otvoren i rodi se njegova djevica zaručnica; kako je nekoć bila iz Adamova rebra načinjena Eva, tako je sada stvorena Crkva iz boka Isusa Krista, prikovana na križ.«

PROŽETI BOŽJOM LJUBAVLJU, INTIMNO DOŽIVLJAVAJU BOŽJE SRCE

U srednjem vijeku promatranje tajne probodenoga Srca Isusova na križu postaje osjećajnije, intimnije, osobnije. Tako npr. slavna mističarka, *sv. Gertruda* moli ovako: »O, Isuse, vrelo života, daj mi piti od te žive vode što ključa iz tvog srca. Svu me uroni u dubine tvoga milosrđa!« I *sveti Bernard* ulazi u tu mističnu struju Srca Isusova. On zanosno kliče: »Čavli i rane glasno viču da se u Kristu Bog doista pomirio sa svijetom. Željezo ga je probolo sve do srca da zna suosjećati s patnjama naše krhke naravi... Otkrivena je velika tajna nježnosti Božje: gle, u dan velik njegove milosrdne dobrote!«

U novom vijeku blažena Marija od utjelovljenja (+ 1618), apostolka Kanade, ovako zbori: »Približavam se k tebi, o, vječni Oče, po Srcu mog Isusa, mog Puta, moje Istine, mog Života. Klanjam Ti se po ovom božanskom Srcu za one koji Ti se ne klanjaju, ljubim Te za one koji Te ne ljube, prepoznajem Te za sve one koji su slijepi te svjesno odbijaju da Te vide.«

Apostol liturgijskog štovanja Isusova i Marijina Srca, *sv. Ivan Eudes,* ovako govori: »Kakvu bismo revnost morali imati da častimo to Srce, izvor našeg spasenja, neizmjerno ognjište ljubavi prema nama!«

Pobožnost je Srcu Isusovu, povijesna je to činjenica, poprimila nov polet nakon Isusovih ukazanja *sv. Margareti Alacoque.* Ona je već u prvom susretu sa Srcem Isusovim g. 1673. dobila poslanje »da učini kako bi ljubav bila ljubljena«. Skromna redovnica morat će se za ostvarenje tog cilja boriti niz godina, sve do svoje smrti. U tom ju je veoma bodrio njezin ispovjednik i duhovni vođa, *bl. Klaudije La Colombière.* Kod tzv. velike objave g. 1675. Isus joj je rekao: »Gle ovo Srce što je ljude toliko ljubilo te se nije štedjelo sve do iscrpljenja i posve se istrošilo da im posvjedoči svoju

(Nastavak na str. 340)

Za mlade narode, posebice u Africi

Od rata naovamo mnoge zemlje svijeta, posebice u Africi, oslobodile su se kolonijalne vlasti i ostvarile svoju nezavisnost. Neke su od njih nakon toga promijenile i svoje ime. Nakon dugih stoljeća pod tuđinskom upravom – koju ipak ne smijemo ocijeniti isključivo crno-bijelom tehnikom – ti su mladi narodi dobili slobodu i mogućnost da kormilo svoje sudbine uzmu u vlastite ruke. Šezdesetih godina osjećao se u svim tim zemljama neobičan zanos stečene samostalnosti. Razbudila se velika nada u bolju budućnost.

VELIKA ISKUŠENJA MLADIH NARODA

Mladi državnici, bez velikog iskustva u upravi, brzo su se suočili s mnogim neočekivanim problemima koje su povećavale nesloge i razdori među pojedinim etničkim grupama. Došlo je i do oružanih sukoba koji se ni do dana današnjega nisu svuda zaustavili. Sjetimo se samo Angole, Mozambika, Eritreje u Africi; Šri Lanke i Kambodže u Aziji. Čak ni oslobođenje neke zemlje od kolonijalne vlasti nije svim slojevima naroda donijelo jednaku slobodu. Pojedine grupe istog naroda iskoristile su pogodan trenutak da se obogate tako što su preuzele mjesto i ulogu bivših kolonijalnih bogataša. Siromašni slojevi naroda ostali su u svojoj bijedi kao i prije, a negdje se ona čak i povećala. Pojavljivala se i opća nesigurnost te su ljudi jednostavno napuštali svoje domove u potrazi za sigurnošću u susjednim zemljama. Ponegdje se srdžba usmjerila na misionare i misionarke pa su neki izgubili i svoje živote, a mnogi su još i danas ugroženi. Tako se temelji mladih afričkih crkava stalno zalijevaju mučeničkom krvlju neustrašivih svjedoka vjere kojima Crkva obiluje i u naše dane.

I CRKVA PRED NOVOM ZADAĆOM

Svi spomenuti problemi koji prate proces rasta i sazrijevanja tih naroda do pune ekonomske, kulturne i vjerske samostalnosti, stavlja i Crkvu pred novu zadaću. S jedne strane tu je oduševljenje i zanos mlade Crkve koja na jedan svjež i vlastit način prihvaća Krista i Evanđelje, a s druge strane sve više dolaze do izražaja vrednote stare domaće kulture koja je u vrijeme kolonijalizma bila prilično potisnuta. Te vrednote treba prosvijetliti Evanđeljem da bi što više došlo do izražaja ono što je u njima dobro, i to na način svojstven domaćoj kulturi, a sve opet u skladu s naukom Crkve i njezine dogmatske tradicije.

Upravo zbog toga je i sazvana *Sinoda afričke Crkve*, da o svemu tome razmišlja. Priprava je već u punom jeku. Ta će Sinoda biti u mnogočemu sudbonosna za budućnost Crkve u Africi, a možda i za budućnost cijelog kontinenta.

Zaista ima puno razloga da se ovog mjeseca molimo za sve mlade narode i Crkve a osobito za mladu Crkvu u Africi. Vrijeme je da se one postave na vlastite noge, da samosvojno programiraju svoj put i evangelizaciju svoje kulture i širokih narodnih slojeva, posebice onih koji su obespravljeni i žive u krajnjoj bijedi.

VELIKE MOGUĆNOSTI CRKVE, POSEBICE DOMAĆE

Jedan od dobrih poznavalaca Afrike piše: Crkva je rijetko kada imala takvih mogućnosti kao danas da utječe na razvoj tih naroda, da ih oslobodi od tuđinskih elemenata i da ih usmjeri prema pravom cilju.

Razvoj u zemljama »trećeg svijeta« godinama je značio mučno natjecanje s razvijenim i industrijaliziranim zemljama. Nerazvijeni su kopirali razvijene, a to ne vodi pravom napretku jedne zemlje i njezinog naroda. Za pravi i istinski napredak potrebno je pokrenuti vlastite duhovne sile unutar svakog naroda. Treba graditi na vlastitoj kulturi i tradiciji, osloboditi se negativnih posljedica stoljetnog kolonijalizma. Te su posljedice velike. One su i danas na razne načine nazočne. Politička nezavisnost nije ostvarila neovisnost i na ostalim područjima života. Tako su i

danas cijeli narodi prisiljeni da rade za svjetsko tržište bez mogućnosti da u svojoj sredini ostvare osrednje životne uvjete dostojne čovjeka.

Mnogi smatraju da je upravo ovo trenutak kada ti narodi moraju zrelo provjeriti tu svoju ovisnost i samostalno preuzeti odgovornost za život i napredak svoje zemlje. Moraju se osloboditi izvana nametnutih modela. Nove strukture društva moraju se izgrađivati na vrednotama vlastitog iskustva i vlastite kulture. Crkva tu ima veliku ulogu. Od nje se očekuje duhovna, kulturna i tehnička pomoć.

Evanđelje ulazi u srca i život ljudi samo kroz vrednote njihove vlastite kulture. To su prije mnogo stoljeća dobro shvaćali slavenski apostoli sv. Ćiril i Metod. Crkva u svom naviještanju Evanđelja prihvaća mentalitet svakog naroda, poštiva njihov način života, mišljenja i molitve. Samo u takvim povoljnim okolnostima pozitivne vrednote kulture i tradicije mogu se skladno slijevati u jednu cjelinu s Evanđeljem i dati novi zamah za život i napredak naroda. Upravo u tom smislu Crkva danas mora izvršiti na tim prostorima svoje proročko poslanje. Ona svojim kritičkim provjeravanjem naviještanja Evanđelja postaje razvijenim zemljama primjer i putokaz kako se s poštivanjem pristupa vrednotama »trećeg svijeta«. A upravo to je neminovna pretpostavka za istinit i svestran napredak.

VELIKI DUGOVI PRITIŠĆU »TREĆI SVIJET«

Nažalost, te mlade narode pritišće veliki teret zaduženosti, kao i mnoge druge. Koncem 1985. zaduženje zemalja u razvoju iznosilo je prema izvješću Međunarodnog monetarnog fonda 800 milijardi dolara, a prema Svjetskoj banci čak 950 milijardi. Upravo to zaduženje baca veliki dio čovječanstva u krajnju bijedu neishranjenosti, nepismenosti, bolesti, smrtnosti male djece i ostalih sličnih nevolja.

U novije vrijeme Crkva je progovorila i preko Papinskog vijeća za »Pravdu i mir« o tom teškom problemu zaduženja zemalja razvoju. Posebice je rečeno da tu ne smiju odlučivati samo ekonomski i financijski interesi. Tu valja misliti i na etičke principe. Inače to potraživanje će samo još više uništavati zemlje koje se već ionako nalaze u teškim nevoljama. Potraživanje dugova ne smije se ostvariti uz cijenu uništenja ekonomije jedne zemlje. Nijedna vlada nema moralnog prava da zahtijeva od jednog naroda odricanja koja su nespojiva s ljudskim dostojanstvom.

Nakana naših biskupa:

DA SE IZ NAŠEGA NARODA ISKORIJENI PSOVKA

Psovka – ona prostačka i svetogrdna – kao da se svakim danom sve više udomaćuje u našoj zbilji. Nevjerojatno je to i žalosno i velika sramota naše trinaeststoljetne kršćanske povijesti i baštinjene kulture!

Kao da pomalo postajemo pasivni prema toj tako neugodnoj pojavi. Nema više ni unutar Crkve nekih većih zajedničkih inicijativa protiv toga zla, osim možda onog klanjanja pred Presvetim svakog 15. u mjesecu u ponekim crkvama većih gradova. A i ta inicijativa svedena je na okupljanje manjih grupa, onih najpobožnijih.

Možda jedan dio naše Crkve i nije toliko zapljuskivan tim zlom pa zato manje primjećuje koliko je naš zrak, naša ulica i naše nebo zagađeno strašnim i bogohulnim psovkama. Neka nam i ova nakana naših biskupa pomogne da se u tom pogledu osvijestimo i uvidimo na čemu smo i kako smo pozvani ne samo na zadovoljštinu nego i na borbu protiv toga zla, dakako u granicama razboritosti i naših osobnih mogućnosti.

Morali bismo ipak biti i smišljeniji i odvažniji u borbi protiv psovke. A iznad svega morali bismo i sami biti otporniji. Kao da je Lucifer u tom pogledu jači od Mihaela pa se taj njegov utjecaj uvlači i u posvećene prostore!

Neka nam se Bog smiluje! Neka nas Duh Sveti potakne na nove načine zadovoljštine za te strašne grijehe, ali neka nas ujedno nadahne i jača u borbi protiv toga zla.

Sjemeništarac se vraća vlakom iz Zagreba. Sam je u kupeu. Najednom uđu četvorica njegovih vršnjaka. Izvadili su karte i počeli igrati. Igru su začinjali psovkama. Sjemeništarac je bio hrabar i dovitljiv. Okrenut prema prozoru izvadio je krunicu, prekrižio se i počeo moliti. Dečki su to opazili. Prilično su se začudili. Ali iza toga nijedan više nije opsovao.

Treba nam hrabrosti i dovitljivosti u borbi protiv toga zla, i protiv zloga koji iza toga stoji.

Petar GALAUNER

Nikad nisi premlad za smrt

Piše: prof. Radovan Grgec

Naslov je to neke priče i filma, ali i činjenica našega ljudskog života i udesa. Svi znamo da ćemo umrijeti, ali ne znamo kada i kako: stari ili mladi, bolesni ili zdravi, spremni ili nespremni.

Jeste li pomislili na to da biste uskoro mogli umrijeti? Vjerojatno niste. Uostalom, nije to toliko važno. Važno je živjeti kao da ćeš sutra umrijeti i raditi kao da ćeš stotinu godina živjeti, zar ne?

Ne možemo zanemariti činjenicu da se svakim danom i trenom primičemo času smrti. Nekada ni ja na to nisam mislio, a sada mislim sve češće. Prolazeći ulicom svojega djetinjstva, sjećam se onih koji su tu nekad stanovali. Nema ih više. Nekima se od njih ne zna ni za grob.

Kršćanin, vjerujući u uskrsnuće, besmrtnost i vječnost, prihvaća stvarnost prolaznosti vremena i približavanja času smrti, ali je i svjestan približavanja susretu s nadvremenskom stvarnošću, susreta ne samo s nečim nego i s Nekim. Bit će to susret s puninom života, susret s Onim koji je »put, istina i život«.

Stoga, iako znamo da nikad nismo premladi za smrt, isto tako znamo da nikad nismo prestari za život, za pravi život koji tek počinje. Starost je relativan pojam. Nekad smo, prešavši pedesetu, gotovo svi bili starci, a danas sve oko nas vrvi od »mladih« i vitalnih osamdesetgodišnjaka. Nažalost, u mnogim se zemljama istodobno smanjuje broj mladih i broj djece. Među tim zemljama nalazi se i naša domovina Hrvatska. Kako da je »pomladimo« i spasimo?

Produženje trajanja ljudskog života i vitalnosti ne ovisi samo o napretku medicine, znanosti i tehnike. Stvar je to mladosti ili starosti srca, odnosno onoga što pod srcem razumijevamo. Za kršćanina, pak, stvar je to prisutnosti ili odsutnosti vjere, nade i ljubavi.

Plamen žive vjere, nade i ljubavi može promijeniti svijet, stvarajući u čovjeku novo srce, novu i besmrtnu mladost. Nedavno smo čuli kako jedno od lica u Fabbrijevoj drami »Suđenje Isusu« izražava mišljenje da kršćani nisu uspjeli promijeniti svijet jer nisu sveci ni heroji. Po vjeri, nadi i ljubavi oni to mogu postati, a bez toga i nisu pravi kršćani. John Irving je kao moto svojoj zadnjoj knjizi stavio riječi: »Kršćanin koji nije heroj jest svinja«. Grubo rečeno. Grubo, ali ne glupo. Možemo gubiti bitke, ali ne smijemo izgubiti hrabrost. Hrabrost srca mladost je života, a kršćanin nikada nije prestar za život, za besmrtnu mladost pravoga života.

Na blagdan Svih svetih i na Dušni dan sjećamo se naših dragih pokojnika i vjerske istine koju zovemo »općinstvo svetih«. Sjećajući se rastanaka i smrti, mi kršćani mislimo na ponovne sastanke i na život. Moramo riječju i djelom svjedočiti i dati obrazloženje svoje vjere i nade, svojega opredjeljenja za vječnu mladost i puninu života. Naše uvjerenje i svjedočanstvo uvijek će biti za nekoga sablazan, a za nekoga ludost. Tako izgleda kršćanstvo u očima »mudrih«, u očima svijeta koji stari i umire.

Pa kako bi i moglo biti drugačije kad i toliki kršćani prihvatiše »mudrost ovoga svijeta« i Guizotovo geslo »Obogaćujte se!«, umjesto da im u ušima neprestano odzvanjaju riječi Spasiteljeve: »Dajte i dat će vam se!« Tko će nas trgnuti iz mrtvila i ukloniti starež iz srži kostiju ako ne Onaj koji je pobijedio smrt?!

Parabola o blagu i biseru

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

O isusovcu Ivesu de Montcheuilu (Ivu de Monšeju) već smo pisali. Istaknuli smo da je on mnogo pridonio da Crkva bude shvaćena kao otajstvo i sakramenat Krista. Tumačeći svetopisamske prispodobe o blagu i biseru kreće se po istoj toj crti otajstvenosti.

Parabole o blagu i biseru, piše on, otkrivaju nam najdublju zahtjevnost Kraljevstva Božjega. Kraljevstvo nije neka stvar koja bi se mogla jednostavno nadometnuti našem osobnom životu, ili koja bi mogla zauzimati samo jedan dio našeg misaonog i voljnog djelovanja. Nema prave brige za Kraljevstvo ako se ona ne proteže na sve. Kraljevstvo je apsolutno, ono ne pozna više i manje. Ono je stvar koja se napola posjeduje ili koja čini samo dio nečega. Njega se uopće ne posjeduje ako se napusti sve radi njega.

Čovjek koji je našao blago, ode i proda sve što je dotad imao. Čovjek koji želi steći jedinstveni biser, ode i proda sve što posjeduje. Drugim riječima, kršćanski život, u načelu, ne pozna dijeljenja i diobe. On nije stvaran ako ne prihvaća sve. To je njegova značajka, za razliku od svih ostalih oblika života. Postoje »količine« intelektualnog života, estetskog života, društvenog života..., ali nema nikakve »doze«, nikakve mjere, nikakve količine kad se radi o religioznom životu. Kršćanski život ne isključuje druge vidove života, ali on je sasvim drugog reda. On se ne može postaviti u red s drugima. On treba da obuzme čitava čovjeka i da prožme sve ostale oblike života. Nema pravog religioznog života ako on ne teži da sve obuhvati. Kad sve obuhvati, onda je tek savršen. Znamo dobro, da savršenstvo ne postizavamo nikada na zemlji. Budimo sretni ako mu se malo primaknemo. Ali težnja za savršenstvom, temeljno usmjerena prema njemu, ne trpi nikakva odlaganja.

Postoji Božja isključivost. Samo se ona ne vrši na način naših ljudskih isključivanja. Bog nije stvorena stvarnost koja bi na ljestvici bića zauzimala mjesto s kojeg bi onda tjerala sve ostale stvorene stvarnosti. Božja prisutnost ne isključuje ljudsku prisutnost. Ona je prožima i podržava. Ali ono ljudsko treba dopustiti da bude prožeto, i to sasvim. Treba dopustiti da bude uzdignuto iznad sebe. Božja prisutnost sa svojom isključivom zahtjevnošću spojiva je sa svim stvorenim, što nije zahvaćeno grijehom, i to pod uvjetom da sve obnovi. Kada dođe Božji duh, on sve obnavlja. Mi Boga posjedujemo jedino ako on u nama sve prožme i ako pristanemo da ne posjedujemo ništa osim njega. Treba nam, dakle, da bismo posjedovali Boga, to jest ušli u Kraljevstvo, odreći se svih ostalih stvari voljenih radi njih samih: za biser, za blago, treba prodati drugo sve. To je još lako postići u našem ponašanju, ali je teško do toga doći kada se radi o višim životnim oblicima: našim mislima ili našim ljudskim sviđanjima. Tako dolazimo pred pitanje: može li se naći Bog, a da se ne odreknemo ljudske ljubavi isključivo radi čovjeka, radi njega sama? Ljudsko bogatstvo koje nije prožeto Bogom praktično isključuje Boga. Tada i ono što je u sebi možda najbolje – postaje najgore. Dolazi se do toga da se živi isključivim humanizmom, humanizmom koji isključuje Boga. Ne prodaje se ono što bi trebalo prodati da se zadobije jedinstveni biser. Klanjamo se čovjeku, mjesto da se klanjamo Bogu.

Kraljevstvo je dobro koje ne možemo zadobiti i posjedovati a da se ne odreknemo svega ostaloga ukoliko isključuje Boga.

Srce Isusovo je Božje Kraljevstvo!

Bolesnici i smrt

Treba li bolesnicima reći istinu o njihovom stanju i mogućoj skorašnjoj smrti? To pitanje postavi se nerijetko, a odgovori su veoma različiti. Ni mi ne kanimo ovdje dati mjerodavan odgovor, nego radije potaknuti na razmišljanje. Čovjek svakako ima pravo na istinu i nitko mu je nema pravo uskratiti. Pitanje je samo kako će ona na koga djelovati, a to znači da se postavlja i pitanje naše umješnosti u govorenju istine.

TREBA LI BOLESNICIMA REĆI ISTINU?

»Treba sve poduzeti da teški bolesnici ne budu svjesni svoga skorog svršetka«, kaže profesor Mathé. A profesor Hamburger u svom djelu »Savjeti studentima medicine« postavlja pitanje: »Što ćete učiniti ako ste uvjereni da je vaš pacijent nasmrt bolestan?« On sam ovako odgovara: »Treba lagati, i u svakom slučaju lagati! Ako ne lažete, izvrgavate se opasnosti da prije vremena ubijete bolesnika.«

Isto uvjerenje često dijele i bolesnikovi najbliži kad mole liječnika: »Doktore, nemojte mu ničim odati njegovo pravo stanje!« Ti isti nakon bolesnikove smrti se tješe: »On nije ni znao da odlazi.«

Liječnici i bolničko osoblje veoma lako prihvaćaju takve stavove jer smrt doživljavaju kao neuspjeh svoje struke, i jer u svršetku pacijenta nazrijevaju i svoj budući konac.

Svakako, sporazum o zataji pravog stanja podiže zid između bolesnika i onih koji se za njega brinu. I na najmanju molbu da mu se odgovori istina na pitanje: »Hoću li skoro umrijeti?«, dobiva samo obmanu, i još se na njegov račun zbijaju šale, ne bi li ga se odvratilo od tog pitanja. Tako čovjek ili žena koja je uvijek imala povjerljive odnose sa svojim bračnim drugom, sa svojom djecom i sa svojim prijateljima, u najpotresnijem i najodsudnijem trenutku svoga života biva osuđen na zavaravanje i osamu.

Nije li ipak promašaj htjeti sakriti stvarnost? Dr. Berger tvrdi da je 75% umirućih svjesno svoga svršetka, makar im se to nastoji zatajiti. Bolesnik je u tom stanju veoma osjetljiv i točno pogađa smisao nekih neobičnih znakova i zbivanja oko sebe. On to realno naslućuje iz činjenice što različite osobe različito tumače njegovo stanje kad s njim razgovaraju; on zapaža posebne poglede što ih nad njim izmjenjuje bolničko osoblje; veoma mu je znakovito što se jednog dana počinje oko njega tiho govoriti. Zbog svega toga zatajenje istine o njegovom stanju samo ga baca u dublju tjeskobu.

SVAKOME ONOLIKO ISTINE KOLIKO JE KADAR PODNIJETI

Nitko ne može dati za pravo liječniku koji svome pacijentu odbrusi u lice: »Stari moj, ti si otpisan!« Kao što se ni u kom slučaju ne može zatajiti istinu, tako je se ne smije niti nametnuti onome tko je ne želi znati. Napokon, što je istina u liječničkom predviđanju? To predviđanje često graniči s nesigurnošću. Nije li samo izgovor, kada na pitanje: »Doktore, hoću li još dugo?«, liječnik daje neku nadu odgovorom: »Ne znam!?«

Riječ koju treba reći razlikuje se ovisno o dobi bolesnika, o njegovoj bolesti, duševnom stanju i njegovom dubokom uvjerenju. »U odgoju«, kaže mi jedna staratelјica, »ni majka ne postupa jednako sa svakim djetetom. Ovisi to o djetetovu karakteru. Zato će jedno blago ukoriti, a drugo će nastojati mirno dovesti k pameti. Tako treba postupati i s bolesnicima. Treba osjetiti što je kojemu od njih dobro reći, i kada je dobro nešto reći. To je već pitanje naše ljubavi prema bolesniku kao čovjeku.«

Objektivno saznanje može bolesniku pomoći da se uspješnije bori protiv bolesti. U jednoj televizijskoj emisiji glumica Francoise Prévost je posvjedočila: »Jer sam zahtijevala da znam istinu o sebi, liječnik mi ju je saopćio: 'Da, imate rak!' To se moglo činiti strašnim, ali meni je time pruženo olakšanje. Više se nisam nalazila u tunelu, niti sam se borila sa sjenama, nego protiv nečeg sasvim određenog. To mi je neizmjerno pomoglo.«

POSTUPAK S UMIRUĆIMA

Zar se umirući ne žele nekome povjeriti, u nekoga se pouzdati? Dr. Abiven, liječnik u sveučilišnoj četvrti Pariza, rekao mi je: »Mnogo je lakše pomoći bolesniku u njegovim posljednjim danima ako ih proživljava u ozračju povjerenja. Svakako, saznavši svoje pravo stanje, spopadne ga neko vrijeme potištenost kada mu se daju i lijekovi za umirenje, ali to

obično kratko traje. Nakon razdoblja tjeskobe obično naiđe vrijeme ozbiljnosti. Pravo saznanje može ga toliko smiriti da se osjetno smanji i potreba za lijekovima umirenja. Tjelesne tegobe redovito su povezane s duševnom tjeskobom. Dodir s okolinom opet se uspostavlja i bolesnik može izmjenjivati misli s ljudima. Sjećam se jednog takvog Kalabrežanina. Imao je rak. Na njegovo pitanje o stvarnom stanju, odgovorio sam mu da je njegov svršetak samo pitanje dana. Zahvalio mi je i zamolio svoje u Italiji da ga dođu posjetiti. Okupio ih je oko sebe i dao napraviti obiteljski snimak. Nekoliko dana nakon toga mirno je preminuo.

»HOĆU UMIRATI ŽIV«

Profesora Jakova Monoda, dobitnika Nobelove nagrade za medicinu, upitao sam jednog dana bi li on želio znati istinu o približavanju njegove smrti? Odgovorio mi je: »Da, svakako! Želim da me se obavješćuje o mom stanju bez prikrivanja istine. To spada na ljudsko dostojanstvo. Uostalom, želim više svjesnu nego nenadanu smrt.« Ako je tako govorio jedan agnostik (čovjek koji tvrdi da se o vječnim istinama ne može ništa pouzdano spoznati), onda pogotovo vjernici mogu reći kao što je rekao Olivier Clément: »Ne želim da se preda mnom krije moja smrt.« Ili kao što kaže Gustave Thibon: »Želim umirati živ!«

Crkva u svojim litanijama ima i ovu prošnju: »Od nagle i nepripravne smrti, oslobodi nas Gospodine!« To je ona milost koju si je želio Guy de Larigaudi kada je 1940, malo prije nego što će biti ubijen, zapisao: »Radije bih umro pri potpunoj svijesti o tome. Volio bih da mognem sav svoj život stisnuti u šake i da imam vremena prikazati ga Bogu.«

Bojimo se smrti? To je posve naravno. Ali stoji i ona evanđeoska izreka koju je volio isticati Marcel Auclair: »Ja sam s vama u sve dane.« A Gospodin je s nama osobito u naš posljednji dan.

Jean TOULAT
(Preveo: Valentin MIKLOBUŠEC)

Zagonetna smrt

Smrt je more u kojem tonu oni što nisu htjeli naučiti plivati.
Smrt je vanbračni susret.
Smrt je konac za sve one koji nisu ni počeli.
Smrt je svakodnevno ispijanje čaše očaja.
Smrt je put na početku označen sumnjom, a na kraju mržnjom.
Smrt je tunel kroz koji se prolaz skupo plaća.
Smrt je most koji se ruši pod onima što sumnjaju u drugu obalu.
Smrt je dug koji svi moraju podmiriti.
Smrt je korak u mrak da bi se zakoračilo u svjetlost.
Smrt je konac koji jednom svakako dohvaćamo, ali se na njemu ni tren ne zadržavamo.
Gledajući život, pesimisti nazdravljaju smrti.
Smrt i život dva su putovanja bez kraja, ali je svakome drugačiji krajolik.
Sa životom treba sklopiti savez, smrti treba navijestiti rat.
Smrt je tunel između dva života: starog na Zemlji i novog u Nebu.
Smrt je tamnica kroz koju prolazimo kad nas Bog pozove.
Život je skok otvorenih očiju, smrt je skok zatvorenih očiju i samo nam vjera jamči da nećemo propasti ako sami nećemo.

Željko ČOBANOV

Vrijednost Kristove patnje u svjetlu Njegova Srca

Piše: Josip ANTOLOVIĆ

Jedna od najraširenijih pojava u ljudskome životu je patnja. Možemo reći da je ona njegov svakidašnji gost. Ona je ujedno i najteži problem našega postojanja. Svi postavljaju pitanje: zašto moramo trpjeti? Čemu patnja pravedna čovjeka? Zašto trpi nevino dijete? Zašto slabiji i manje brojni narodi moraju biti žrtve sulude umišljenosti o veličini većeg naroda?

PATNJA JE VELIKA ZAGONETKA

Svaka stranica ljudske povijesti, svjetske književnosti, pa i same Biblije, puna je pitanja zašto je čovjekov život povezan s patnjom? Neobjašnjivost patnje nužno nameće ljudskoj savjesti takva pitanja. Oduvijek su razne religije i filozofski sustavi tražili odgovor na to mučno pitanje. Pokušavala je to i filozofija kršćanskog nadahnuća: Augustin svojom teorijom o »sveopćem skladu«, Anzelmo, Toma Akvinski i Leibniz svaki u svojoj »Teodiceji« (nauci o Bogu). Pokušao je to i Dostojevski u svom romanu »Braća Karamazovi« oslanjajući se na klasično poimanje teodiceje utemeljeno na pojmu »sveopćeg sklada«. Sve su to umni i hvale vrijedni pokušaji, ali oni daju blijede i nepotpune odgovore na teško pitanje o patnji. Postoji samo jedan pravi odgovor, ali on pretpostavlja vjeru. To je odgovor svemogućnosti Božje ljubavi, Boga koji je u svom raspetom Sinu sam postao patnja te koji je križem i smrću svoga Sina htio čovjeka otkupiti od vječne patnje, postati »Otkupitelj čovjeka«.

Pobožnost Srcu Isusovu, o kojoj razmišljamo, neobično snažno i uvjerljivo vrednuje Kristovu patnju te na taj način baca svjetlo i na smisao čovjekove patnje. O toj je temi, pod naslovom »Božje trpljenje«, isusovac Dominique Gonnet napisao lijepu raspravu. U njezinu svjetlu nastojat ćemo se pozabaviti tim uvijek svježim pitanjem, a naš trud može pridonijeti i našem produbljenju pobožnosti Srcu Isusovu.

VELIKI JE PETAK NAJVEĆA ZAGONETKA

Kad razmišljamo o Kristovoj patnji, odmah nam se nameće pitanje tko je zapravo htio njegovu patnju? Da li je to htio nebeski Otac koji je na taj način želio utažiti svoj gnjev, kako govore neka ne baš najsretnija tumačenja? Odnos između Oca i Sina sigurno je odnos apsolutne božanske ljubavi. Patnja Božjeg sina na Veliki petak sigurno zahtijeva objašnjenje jer bismo inače mogli pomisliti da je Bog Otac ravnodušan prema patnjama svoga Božanskog sina. Netko je rekao da je križ »revolucija u poimanju samoga Boga«. Pred čisto filozofskim poimanjem Boga kao nepromjenjivog bića, kako možemo prihvatiti viziju raspetog Boga? Ako su nepromjenjivost i savršen mir – Božja savršenstva – ljudski bi se moglo reći sloboda pred osjećajnošću, onda bi nam Bog Otac mogao izgledati tuđ križu. Pater Gonnet se u svojoj raspravi latio vrlo delikatnog puta da istraži dokle se može ići u shvaćanju jedinstva božanskih osoba da bi se moglo odvažno kročiti na tome putu i doći do novih spoznaja. Taj put zapravo i nije posve nov, jer su neku slutnju o njemu imali već i sveti oci, osobito Origen. Stvarnost Kristova križa, simbola sve njegove patnje, osvjetljuje Božju patnju, a Kristovu patnju postavlja pred zlo ovoga svijeta.

KRISTOVO PONIŽENJE, BOŽJE OBJAVLJENJE

U prvim stoljećima kršćanstva spoznaja Crkve o Kristu sve je više rasla i sazrijevala te došla do toga da je postala istinsko poimanje samoga Boga. No, ako je Krist u punini pravi Bog i pravi čovjek vazda pa i u patnji, kako onda shvatiti da i Bog može ući u patnju? U tom problemu, kao uostalom u svim teološkim

problemima, valja se uteći Bibliji, zapisanoj Božjoj objavi.

Sv. Pavao je najjasnije osvijetlio kako je Kristovo poniženje sa svim što je sa sobom povlačilo spadalo u sam događaj njegova dolaska na svijet. To je onaj poznati tekst iz Poslanice Filipljanima 2, 6-11. Izdvajamo iz šireg teksta samo ovaj redak: Krist kad postade kao čovjek »ponizi sam sebe postavši poslušan do smrti, i to do smrti na križu« (2, 8). U poniženju (u »kenozi«) Onoga koji je zbog nas i našega spasenja postao čovjekom, očituje se i njegov ulazak u patnju, u smrt, u smrt na križu. Stoga se s pravom pitamo da li jedan Bog može uzeti ono što se čini potpuno tuđe cjelokupnoj slici Boga? Može li Bog postati Krist raspeti, sablazan za Židove, ludost za pogane (I Kor 1, 23)? Tako u Božjem Sinu, Bogočovjeku, patnja postaje krajnji znak njegove ljudskosti, ali i znak čovječanstva. Ona je dokaz da Bog poznaje čovjeka u njegovoj nutrini, dakle i u njegovoj patnji.

Svijest o jednome Bogu koji je nepromjenjiv, te se time i razlikuje od poganskih bogova, može izgledati kao napredak za svijest čovječanstva. No već su sveti oci, odgojeni u školi grčke filozofije, imali mnogo poteškoća da protumače tajnu utjelovljenja u toj viziji. Zato s pravom kaže pater Gonnet da »pripisati Bogu utjelovljenje, a da se ne spotakne o njegovu nepromjenjivost i njegovu slobodu od osjećaja što ide skupa, traži mnogo teološkog rada i to na dulji rok.«

Sv. Atanazije, prvi protivnik arijanstva koje je nijekalo Kristovo božanstvo, i sv. Ćiril Aleksandrijski, prvi protivnik nestorijanstva koje je naučavalo da su u Kristu dvije osobnosti, prvi su se suočili s našom problematikom te dali neka svoja teološka rješenja. Riječ (Logos = Sin Božji) je Bog i On ne može uzeti obličje čovjeka, ljudsku narav, a da je ne preobrazi. Kad je to ipak učinio i podnio muku i smrt, On nas je oslobodio, spasio. Isti sveti oci, pa i neki drugi, idu još dalje te govore: »Bog je trpio, Bog je umro«, ili, »jedna je od osoba Trojstva trpjela«. P. Gonnet kaže da naglašavanje kako je trpjela *»jedna osoba iz Trojstva«* već dovodi do pitanja solidarnosti između »jedne« i »drugih osoba« Presvetog Trojstva. To pitanje nužno se odražava i na našu viziju Boga. Postoji, naime, teološko načelo da se zbog ujedinjenja dviju naravi u jednoj jedincatoj osobi s obje naravi događa ono što se događa s jednom, te tako ono što kažemo o Kristu kao čovjeku vrijedi i za njega kao Boga. Iza jednoga i drugoga, naime, stoji jedan subjekt, jedan Isus, jedna osoba s božanskom i ljudskom naravi, Bogočovjek.

TRPLJENJE SINA JE TRPLJENJE I OCA I DUHA SVETOGA

A odnos između božanstva i čovještva Kristove osobe ne bi li se mogao proširiti i na odnos Oca i Duha Svetoga s trpljenjem Sina? To pitanje izričito je postavio Origen, jedan od najvećih teologa otačkoga doba. On tumači da se Krist nije mogao utjeloviti, a da već prije tog čina nije okusio za nas muku ljubavi. I kad je to pitanje postavio u vezi sa Sinom, otvorio je put da se to isto postavi i u vezi s Ocem. I doista, u svojoj Homiliji na proroka Ezekijela Origen izričito govori: »Sam Otac, Bog sveg stvorenja, on koji je pun širokogrudnosti i milosrđa i samilosti, *ne trpi li* i sam na neki način? Ili kad se bavi ljudskim stvarima, ne podnosi li duševnu muku? Sam Otac nije ravnodušan. Ako ga molimo, On je samilostan i suosjećajan s nama, On trpi muku ljubavi.«

Snaga tog Origenova teksta silno vrednuje muku ljubavi koju dijele Otac i Sin. A to nam osvjetljuje i onu sličnost što postoji između Boga i nas. Pater Gonnet duhovito kaže da tvrditi takvo nešto ne znači upasti u antropomorfizam (govor o Bogu ljudskim slikama), već prije pokazati kako je sam čovjek bogolik. Usudio bih se to povezati s biblijskim izvještajem da smo stvoreni na Božju sliku i priliku. Pater Gonnet s pravom

kaže da je čovjek pozvan da bude Božja slika i u muci ljubavi kao što je i Božji Sin nasljedovao ono što je činio Otac. »Zaista, zaista, kažem vam, Sin ne može ništa sam od sebe učiniti, nego samo ono što vidi da čini Otac. Što ovaj čini, to jednako čini i Sin.« (Iv 5, 19) Ovo što se ovdje tvrdi o daru života po Kristu Božjem Sinu, može se proširiti i na »muku ljubavi« koja prebiva i u Ocu i u Sinu.

Origenovo mišljenje može na prvi mah izgledati izdvojeno od tradicije ostalih svetih otaca, no valja dodati da je Origen, a to smo i sami u našim razmišljanjima već vidjeli, kao odličan poznavalac Starog zavjeta dobro poznavao i snažne riječi proroka Jeremije (31, 20), Hošea (11, 8) i Izaije (49, 15) o Božjoj ljubavi prema njegovu narodu. Susretali smo se s tim tekstovima, a navodi ih i Papa Pijo XII u magistralnoj i za pobožnost Srcu Isusovu epohalnoj enciklici o kultu Srca Isusova »Haurietis aquas«. Enciklika je bila objavljena g. 1956, kad se slavila 100. obljetnica otkako je Papa Pijo IX svetkovinu Srca Isusova uveo u cijelu Crkvu. Ta je enciklika u povijesti pobožnosti Srcu Isusovu dosada najvažniji i najiscrpniji dokument crkvenog učiteljstva o toj pobožnosti.

Ono što se govori o Bogu Ocu u Starom zavjetu, sigurno vrijedi i za Novi zavjet. Pogotovo vrijedi za Božjeg Sina. Riječ »samilost« u svom izvornom smislu Isus je primijenio na samoga sebe kad se sažalio nad mnoštvom naroda koji mu je izgledao kao stado bez pastira. »A kad Isus vidje mnoštvo naroda, *sažali se nad njim*, jer bijahu satrveni i zapušteni kao ovce bez pastira.« (Mt 9, 36)

Čitajući Bibliju možemo reći da ona često govori o Božjim »mukama« kao o motivacijama njegova djelovanja u povijesti čovječanstva, u Starom zavjetu osobito izabranog naroda. P. Gonnet kaže da se naša suvremena osjetljivost više pronalazi u takvim slikama nego u filozofskim izražajima dogme kako god su i oni potrebni. Ne vrijedi li to i za pobožnost Srcu Isusovu u jednome hladnome i čisto racionalističkom svijetu? Vrijedi. Barem za one koji ne podliježu jednoj visoko učenoj i prosvjetiteljskoj teologiji – kako reče jedan benediktinac. Suosjećajno srce neopterećeno takvom teologijom odmah shvaća o čemu se radi.

MISTICI NA TRAGU TAJNI

Zanimljivo je da su istu problematiku jako dobro shvaćali mistici. Tako sv. Bernard piše: »Ako je Bog 'impassibilis' – nepodvrgnut strastima – ne znači da je 'incompassibilis' – bez suosjećajnosti, jer ništa mu nije svojskije od toga da je uvijek samilostan i da prašta.«

Poniranje u Kristovo poniženje, u njegovu patnju, uvodi nas u najintimnije Božje tajne, ali isto tako baca svjetlo na problem ljudske patnje uzdižući je u božanske sfere. Ako je Bog trpio i bio raspet, onda i patnja ima, rekao bih, božansku vrijednost. Bog je iz ljubavi prema nama postao dionik naših patnji, a mi se po njegovim i po svojim patnjama, prihvaćanim i strpljivo podnošenim, oslobađamo od grijeha, otkupljujemo i posvećujemo, da bismo kao dionici Kristovih patnji postali i dionici njegova uskrsnuća i proslave u blaženoj vječnosti.

Zanimljivo je također da se Krist ukazao sv. Margareti sa Srcem probodenim, trnjem okrunjenim, križem u srce usađenim, dakle, sa simbolima svoje muke. Tako je htio i njoj i svima nama dati poruku o vrijednosti svoje patnje. »Gle ovo Srce što je toliko ljubilo ljude!« Patnja je, dakle, najdličniji oblik ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu. Prvi su kršćani to shvaćali i zato su tako rado išli na muke i u smrt i tom su svojom »bogolikošću« osvajali svijet.

SRCE ISUSOVO, SRCE NAŠIH OBITELJI

(nastavak sa str. 331)

ljubav. A kao zahvalnost od većine ne primam drugo nego nezahvalnost.«

Spomenimo još Charlesa de Foucaulda, pobožnika Srca Isusova našeg stoljeća. On je na svojoj bijeloj odjeći imao sliku Srca s nadsvođenim križem, a govorio bi ovako: »Moji budući drugovi koji će nositi taj znak moraju biti žarki svjedoci Isusove ljubavi prema ljudima.«

Vratimo se početku ovog prikaza! Ovo i ovakvo Srce Isusovo unesimo, uvedimo u naše obitelji! Ono je od Kalvarije pa do naših dana ispunjalo obiljem svoje ljubavi bezbrojne odabrane duše. Ono je oblikovalo najveće svece, ono je obnavljalo Crkvu, ono može i želi to isto činiti i s našim obiteljima. Valja samo širom otvoriti vrata naših domova da u njih uđe jedini Otkupitelj čovjeka koji je više no itko ljubio sve ljude. Bude li Srce Isusovo u našim obiteljima, nestat će iz njih grijeha koji ih razara, ubija, usmrćuje.

Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu

Prva visokoškolska ustanova koju su isusovci utemeljili u Zagrebu, i to još davne 1662. godine, bila je upravo filozofsko učilište. Filozofija je tada, kako piše o. Vanino, smatrana pripravom i podlogom za studij teologije, prava i nekih drugih znanosti. U Hrvatskoj do tada nije postojalo javno učilište na kojem bi se predavala filozofija, a rijetki su hrvatski sinovi mogli poći u inozemstvo na takve studije. Taj studij filozofije u Zagrebu ravnao se zakonom o isusovačkim školama i trajao je tri godine. Očito je to zagrebačko filozofsko učilište dobro napredovalo kad je već nakon sedam godina »čudnom srećom ili neobičnim slučajem«, kaže Vanino, dobilo sva sveučilišna prava i povlastice od cara Leopolda I. Bilo je to 1669. godine pa se ta godina uzima i kao godina ustanovljenja Zagrebačkog sveučilišta koje se sprema na proslavu 320. obljetnice svoga postojanja. Proslava će započeti 19. listopada.

Ukinućem isusovačkoga reda 1773. godine prestaje i isusovačka kulturno-evangelizatorska djelatnost u Hrvatskoj.

Red je ponovno uspostavljen godine 1814, a isusovci se u Zagreb vraćaju tek početkom 20. stoljeća. Prvi visokoškolski program koji su i tada pokrenuli bila je i opet filozofija. Taj se program kraće vrijeme najprije održavao od godine 1920. u Kolegiju u Palmotićevoj ulici.

Godine 1937. osnovan je Filozofski institut u zgradi novicijata na Jordanovcu. Taj institut odobrio je i potvrdio tadašnji vrhovni poglavar reda o. Wl. Ledóchowski, ali nije imao pravo dodjeljivati akademske stupnjeve (licencijat i doktorat), to jest nije bio u pravnom smislu fakultet.

Filozofski institut na Jordanovcu u svom školskom sustavu stalno se držao isusovačkih propisa o studiju (Ratio studiorum) koji je vrijedio za tadašnje filozofske fakultete. Zato se i počelo razmišljati o tome da bi taj Institut bio i pravno izjednačen s fakultetima. Planove je poremetio drugi svjetski rat i teške poratne prilike. Unatoč mnogim poteškoćama, osobito stambenim, jer je zgradu najprije zaposjela njemačka vojska, a nakon rata u nju su smještane razne državne ustanove i napokon đački dom koji i danas zauzima više od jedne trećine prostora, Institut nikad nije prekidao rad. Isprva su tu studirali samo članovi isusovačkoga reda, a koncem sedamdesetih godina Institut se napokon otvorio i drugim studentima: svećeničkim kandidatima, redovnicima, redovnicama i laicima. Na temelju uspješnog rada Institut je bio pripojen papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu, što je studentima omogućilo da nakon dvogodišnjeg studija dobiju diplomu prvog stupnja filozofije, takozvani bakalaureat. S vremenom je sazrela misao da se od Svete kongregacije za katolički odgoj zamoli uspostava samosvojnog filozofskog učilišta s pravom dodjeljivanja akademskih naslova magisterija i doktorata iz filozofije. Sveta kongregacija je to prihvatila i dekretom od 31. srpnja 1989. uzdigla naš filozofski studij u red crkvenih filozofskih fakulteta.

Isusovački filozofski fakultet na Jordanovcu u svom će se ustrojstvu držati propisa sadržanih u papinskoj enciklici o crkvenim sveučilištima i fakultetima »Sapientia Christiana«, a obuhvaćat će tri kruga ili ciklusa studija.

Prvi krug je osnovni tečaj filozofskih disciplina koji traje

(Nastavak na str. 351)

SJEDIŠTE FILOZOFSKOG FAKULTETA DRUŽBE ISUSOVE, JORDANOVAC 110 – ZAGREB, PP 169

BISKUP SLAVONSKI I SRIJEMSKI MONS. ĆIRIL KOS (gore) U CIJELI JE OBRED UTKAO ZORNU KATEHEZU O POSVEĆENJU ČOVJEKA I LJUDSKE ZAJEDNICE. CRKVA JE MAJKA SVE SVOJE DJECE, A NAŠE RODENE MAJKE PRENOSE TU NJEZINU LJUBAV, RIJEČ I SVJEDOČANSTVO (dolje) I SVOJIM NASTUPOM U CRKVI

NOVO U GRADU

Toplo sunce rane jeseni prosipa blagoslov širokom slavonsko-srijemskom ravnicom. Zreli kukuruz šušti na blagom povjetarcu nedjeljnog jutra. Nevelik Bosut teče tiho i mirno kao da usput prepričava cijelu prošlost svojih obala.

Odnedavna grad je prešao i na njegovu južnu stranu. Sedamnaest je stoljeća kako se tu naviješta Kristova radosna vijest. Bilo je radosti i suza, znoja i krvi. Nizao se događaj za događajem, a najnovija zlatna karika u tom lancu nadovezala se 24. rujna ove godine. Te je nedjelje posvećena nova župna crkva Sv. Vinka Pallottija, u posve mladoj župi osnovanoj 1977. godine za mlade obitelji koje su svoja gnijezda savile baš na toj strani Bosuta. Župa još nije velika. Ima oko 4500 stanovnika. Praktičnih vjernika odrasle dobi je svakako manje, ali gotovo svi šalju svoju djecu na vjeronauk. To je znak da im nije svejedno kakva će im djeca biti danas, i kakvi će ljudi biti sutra. Kršćaninu to nikada ne može biti svejedno. On je svjestan da je njegov poziv graditi Božje kraljevstvo već na Zemlji.

Prije 12 godina kada je u tom dijelu osnovana nova župa pod zaštitom nepoznatog sveca Vinka Pallottija, a kao župna crkva služila je neugledna i neudobna garaža, ljudi baš nisu bili oduševljeni. Starosjedioci su radije išli u centar grada gdje ih je uvijek čekala lijepa, stara i dostojanstvena crkva s kojom su i osjećajno srasli,

BISKUP POSVEĆUJE OLTAR KOJI NAM SIMBOLIZIRA KRISTA, STIJENU NA KOJU ĆE KRIST STUPITI DA BUDE NAŠ KRUH ZA ŽIVOT VJEČNI

NA BOSUTU

a doseljenici se još nisu bili udomaćili. Ipak, posijano sjeme je klijalo, umiješani kvasac počeo je prožimati tijesto ljudskog života, rađala se nova stvarnost. Vidno je krenulo nabolje prije nekoliko godina kada su roditeljski sastanci prerasli u vjeronauk za odrasle, dvaput mjesečno. Ti su im susreti pomogli da se dožive kao Crkva, da shvate svoje vjerničko dostojanstvo i apostolsko poslanje. Polako ali sigurno rasla je svijest da vjera nije u čuvanju okamenjenih tradicija nego u životu po Evanđelju bez obzira na prilike ili neprilike koje nas snalaze. Dapače, neprilike moraju poticati kršćanske laike da žive časno, djeluju mudro i svjedoče uvjerljivo da Krist nije zapreka nego upravo preduvjet boljitka i napretka. Sv. Vinko Pallotti (Rim, 1795 – 1850), zaštitnik nove župe, osnivač Društva katoličkog apostolata, itekako je dobro shvatio da Crkva ne može svoje poslanje ispuniti bez marljive suradnje laika. Zato ih poziva i uključuje na rad u vinogradu Gospodnjem. Njegove kosti, uz kosti sv. Ivana Berchmansa i sv. Leopolda Mandića, ugrađene su u oltar nove crkve, ljepotice na južnoj obali Bosuta gdje mladost vri i budućnost zri, mladost i budućnost Vinkovaca, nekadašnjih Cibala, gdje su krv za Krista prolili sv. Euzebije, svećenik i biskup, te sv. Polion laik i čitač u crkvi. Čestitamo župi i ocima palotincima, želeći im svako dobro i napredak.

TINO

NAJLJEPŠI DAR PRIKAZAN GOSPODINU NA NOVI OLTAR JE RODITELJSKA LJUBAV KOJA STVARA ŽIVOT, PA MLADI OTAC DONOSI SVOGA SINČIĆA (gore).
MLADI ŠOKCI S HRVATSKOM TROBOJKOM NA ŠEŠIRIMA SLUŠALI SU I UPIJALI SVAKU RIJEČ SVOGA BISKUPA (dolje). UOSTALOM, ONI SU CRKVA BUDUĆNOSTI

OSIM KRUHA I VINA ZA TIJELO I KRV KRISTOVU, MLADI DONIJEŠE NA NOVI OLTAR I DRUGE DAROVE SVOJE ZEMLJE I SVOGA SRCA

Sprovod primjernog vjernika, izvrsna »propovijed« za župu

Poslije smrti dragih i zaslužnih osoba običava se reći: »Nismo znali koga smo imali u svojoj sredini. Tek sada shvaćamo tko je on bio, što nam je značio, koliko smo njegovom smrću izgubili...« Tako su mnogi u Lipovljanima govorili prije i poslije sprovoda dobrog Pavla koji je teško nastradao 16. svibnja ove godine i nakon dvanaestodnevne agonije u pakračkoj bolnici preminuo 28. svibnja u 43. godini života, ostavivši za sobom dobru suprugu i šestero djece.

IZVRSTAN ODGOJITELJ

Obitelj Pavla i Ankice Mokri može svim bračnim parovima i obiteljima biti uzor. Pavao se rodio 10. srpnja 1946. u Lipovljanima u dobroj kršćanskoj obitelji. Sa svojom dobrom suprugom Ankicom, odbacivši svaku ljudsku računicu a uzdajući se u veliku Božju Providnost, darovao je svojoj obitelji šestero djece. Sva su djeca dobro opremljena (premda je samo otac bio u radnom odnosu) i, što je još važnije, dobro odgojena. Najstariji sin završio je četiri razreda srednje škole kao sjemeništarac u Zagrebu na Fratrovcu, a po odsluženju vojnog roka kani stupiti u bogosloviju. Dva druga sina završila su prvi razred u sjemeništu na Fratrovcu, a najmlađem djetetu tek je pet godina. I kad je, po ljudskom sudu, svojoj djeci bio najpotrebniji, Svemogući Gospodar života pozvao je Pavla k sebi. Nedokučivi su putovi Božji.

VJERA – JEDINO OSMIŠLJENJE ŽIVOTA

Pavla su u Lipovljanima svi dobro poznavali ne samo zato što je u župi godinama obavljao službu zvonara, što se mnogo angažirao kao crkveni odbornik, što je posljednjih godina na Cvjetnicu i Veliki Petak u »Muci« pjevao Isusovu ulogu, nego osobito po dobroti njegova srca. Premda je imao brojnu obitelj za koju se zdušno brinuo, uvijek je nalazio vremena i za druge. Snagu za takav život crpio je kao uvjereni vjernik u redovitom pristupanju svetim sakramentima i u obiteljskoj molitvi.

Dvanaest dana Pavlove agonije u bolnici bili su dani neizvjesnosti i napetog iščekivanja za njegovu suprugu, djecu i prijatelje. Ako se divimo vjeri, požrtvovnosti i dobroti pokojnog Pavla, jednako tako nas zadivljuje vjera, požrtvovnost i dobrota njegove supruge Ankice. U telefonskom razgovoru tjedan dana nakon nesreće upitao sam Ankicu kako je s Pavlom, ima li nade da ostane na životu, a ona mi je odgovorila: »Mi ovdje obavljamo devetnicu sv. Josipu, ali na koncu konca to nije naša stvar: što Bog dadne!« Budući da sam povezan s tom obitelji već pet-šest godina, siguran sam da to nije Ankica rekla samo da nešto kaže, nego da kao prava vjernica stvarno tako i osjeća. U toj obitelji vjera nije tek puka tradicija, kao kod mnogih koji, na primjer, kažu: »A, mora se u nešto vjerovati«, već je njima vjera sve: u vjeri nalaze snagu i osmišljenje svoga života i onda kad za mnoge iznenadne događaje u obitelji ne nalaze ljudskog rješenja: Bog zna zašto je to pripustio.

PORUKA SA SPROVODA

Sprovod 30. svibnja poslije podne najbolje je pokazao tko i kakav je bio Pavao. Dvadesetak svećenika, tridesetak ministranata obučenih u ministrantska odijela i oko dvije tisuće vjernika pratilo je dragog Pavla na posljednje zemaljsko počivalište u vjeri i s nadom da je pravi počinak našao u krilu Nebeskog Oca.

Na groblju su održana tri govora. Najprije je govorio jedan laik, predstavnik poduzeća u kojem je Pavao radio. On je u svom govoru istakao Pavlove radne vrline. Zatim je govorio o. Stjepan Kuzmić koji je u govoru istaknuo veliku Pavlovu dobrotu, njegovo pouzdanje u Božju Providnost i osobito njegovu veliku radost što su mu sinovi pošli Božjim putem, prema oltaru. Na kraju je progovorio domaći župnik, koji je najdublje doživljavao tih dana dramu ove obitelji, vlč. Ignacije Fostač. On je u svom govoru pokušao svima prisutnima dati odgovor zašto se to moralo dogoditi, što je Bog tom smrću htio reći župljanima župe Lipovljani.

Sveta misa zadušnica uslijedila je odmah nakon sprovoda. Predvodio ju je, u koncelebraciji sa svim prisutnim

PUNI VJERE PRED TAJNOM SMRTI. OBITELJ (s lijeva na desno): SNJEŽANA, ROBERT, ANKICA (supruga), SABINA, PAVAO, JOSIP i MIJO

svećenicima, sjemenišni duhovnik s Fratrovca o. Anto Mišić. Svetu misu smo doživjeli svi kao zahvalnicu Gospodinu za život tako plodan dobrim djelima. Najdirljivije je bilo promatrati u prvoj klupi suprugu pokojnog Pavla Ankicu sa šestero djece u molitvi. Sjetio sam se tada riječi Svetog pisma (koje se odnose na pravednike): »Svršivši život u malo vremena učinio je mnogo«, što se, bez sumnje, može primijeniti na Pavla. Promatrajući njegove najdraže sabrane u molitvi doživljavao sam ih kao najveće bogatstvo pokojnog Pavla. Pod svetom misom kratku propovijed održao je sjemenišni rektor o. Nikola Stanković. Pavlova smrt nije svršetak, rekao je, jer Sveto pismo nas uvjerava: »Oko nije vidjelo, uho nije čulo, u ljudsko srce nije ušlo što je Bog pripravio onima koji ga ljube.« Smijemo vjerovati da dobri Pavao već znade što mu je Bog pripravio. Isto tako smijemo se nadati da će njegova smrt i tako veličanstven sprovod mnoge župljane Lipovljana potaknuti na razmišljanje o pravim vrijednostima u životu. Vjerujemo također da će Božja Providnost i dalje bdjeti nad obitelji koja je ostala bez muža i oca, kao što je supruga pokojnog Pavla i izjavila: »Kao što se Bog dosad za nas brinuo, uvjerena sam da će se i dalje brinuti.«

Stjepan KUZMIĆ

Na dušni dan

Svijeće svijetle svoje tišine...
Ispod sklopljenih trepavica neba
sprema se plač...
Molitva šeta između uzdaha
i razbacanih buketa suza...
Mrtvi miruju, samuju, čekaju
DAN VELIKOG BUĐENJA.

IVNA

Dan mrtvih

Hladan je moj očinski dom.
Iz dimnjaka
ne suklja više dim;
snažan je njegov zov,
pa makar bio i prazan,
u njega rado uvijek ću doć.

Hodam po domu kao sjena;
nikoga nema,
ni roditelja ni brata mog.
U njem tišina je nijema,
čujem samo škripanje dasaka
od koraka svog.

Dan je mrtvih.
Cvijeće i svijeće.
Otplovili ste, dragi,
na drugu obalu rijeke.
Svijeća na stolu gori,
na trenutke ipak
mene tuga mori.

Pohodit ću opet vaš dom,
u tišini molitvu reći,
jer uvijek vas nosim
u srcu svom,
najdraži moji na svijetu tom.

I kad me obuzme
starost, i nemoć,
uz pratnju ću potomaka
posjećivati vaš vječni dom,
nek im se u srce ureže
da su izdanak živi
vas u grobu, sada mrtvih.

Potomcima svojima ću reći:
Na ovom svetom tlu
duboko poklonite glavu,
čuvajte ognjišta
predaka svojih,
poštujte njihovu slavu.
Slijedite njihovu hrabrost,
branite njihovu čast!

Taj šapat neka se prenosi
od srca do srca
– do eshatona!

Anton ŠOP

Poučavanje u usporedbama

Piše: Mirko NIKOLIĆ

Usporedbom o sijaču Isus unosi optimizam u život svakog koji je pozvan sijati, pripovijedati Radosnu Vijest. Sijač mora neumorno i trajno sijati bez straha kamo će sjeme pasti, jer rast i plod posijanog ne ovisi samo o njemu nego i o tlu, a to znači o načinu na koji je posijana Riječ prihvaćena. Ova usporedba, i druge koje slijede, jesu Isusov pokušaj i način da uputi i uvede ljude u tajnu Božjeg Kraljevstva i svoje osobe. Zato su te usporedbe nužne da bi čovjek svojim razumom lakše shvatio dotične tajne. Nije ih lako razumjeti, vidi se to i iz zahtjeva učenika da im Isus ponovno protumači značenje usporedbi.

KRIZA MISIJE U GALILEJI

Nakon velikog uspjeha koji je Isus doživio »prolazeći Galilejom i čineći dobro«, nastupilo je razdoblje krize u kojemu je nailazio na različite poteškoće. Najprije se njegovi sumještani iz Nazareta sablažnjuju, čude i pitaju nakon njegovih nastupa: nije li on tesar sin Marijin, i odakle mu sve to? Zatim farizeji, nakon svega što su čuli i vidjeli, traže još jedan znak. To Isusa ispunja napetošću i gotovo srdit naređuje učenicima da barkom prijeđu na drugu stranu. Čak ga ni njegovi najbliži učenici i apostoli ne razumiju. Traže da im protumači značenje usporedbi, a baš njih Isus i upotrebljava u svom govoru da bi slušatelji lakše shvatili ono drugo što je dublje i tajnovitije, a o čemu im ne može izravno govoriti. Čemu tumačiti sredstvo koje pomaže da se lakše shvati što je teže shvatljivo? Zato, pomalo razočaran nad svojim najbližim slušateljstvom od kojega je očekivao shvaćanje i razumijevanje, Isus sažalno upućuje pitanje: »Ne razumijete ove usporedbe? Kako ćete onda uopće usporedbe razumjeti?«

Sve to daje naslutiti da je Isus u svom sijanju Riječi naišao na tvrdo, kamenito i trnjem zaraslo tlo. Kao da je nestalo onog početnog zanosa. Nakon velikog poleta i zamaha došlo je razdoblje zamora, nerazumijevanja, neprihvaćanja. Narod koji ide s njim nema svojstva koja Isus od njega očekuje. Ljudi su oko njega i slušaju, ali njegova ih riječ zahvaća površno. Oni ne idu u dubinu, u bit njegove poruke. Gledaju a ipak ne vide, slušaju a ipak ne čuju. Isus nastoji da im iznese bit svoga poslanja, ali osjeća da to ne ulazi u njihova srca. Evanđelist Marko to ne skriva. Jasno na to ukazuje. Nakon prvog vremena općeg prihvaćanja, počinje rasti nepovjerenje. Mnogi Isusa i napuštaju. Ta je kriza zahvatila i Dvanaestoricu, a sigurno se osjećala i u mladoj zajednici kršćana koja je počela rasti i djelovati u Rimu. U njoj je sv. Marko živio i djelovao. U njoj i za nju pisao je svoje Evanđelje.

To je kriza kroz koju prolazi svaki iskreni učenik, od dana Isusa iz Nazareta pa do ovih naših. I mi se pitamo zašto nas Riječ Božja nakon tolikih slušanja bolje i snažnije ne zahvati i ne mijenja? Zašto svijet oko nas ne postaje bolji, ljudskiji? To su samo neka između mnoštva pitanja koja su trajno prisutna na našim usnama. Možda, ove usporedbe, srcem prihvaćene, ipak donose odgovore čiste vjere, otkrivaju nove horizonte. Sigurno, ako njihova poruka dopre do naše nutrine gdje nema granice između onoga što je ljudsko i onoga što je božansko.

SJEME KOJE SAMO RASTE, Mk 4, 26-29

Evo jedne od najoptimističnijih usporedbi koje su zapisane u Evanđeljima. I ona govori o Kraljevstvu Božjem. Izrečena je upravo u trenucima krize i nerazumijevanja, a utemeljena je na stvarnom optimizmu kojeg je lako shvatiti, prepoznati i doživjeti. Iznenađuje nas njezina poruka puna optimizma koji je očitiji i snažniji od onog što se krije u usporedbi o sijaču. Dok se u prvoj usporedbi ja-

sno govori o tome da Riječ sama od sebe ne donosi rod nego to ovisi i o prihvaćanju, o tlu na koje pada, ova usporedba jasno veli da sjeme posijano u zemlju niče i raste samo od sebe, da Riječ ima snagu u sebi da donese rod. Samo po sebi jasno je što će nastati od zrna bačenog u zemlju, ali što se stvarno s njim događa, ostaje i u ovom našem vremenu jednako tajna kao što je to bila tajna i u Isusovo vrijeme. Kad je sjeme bačeno u zemlju, u njemu započinje tajanstveni proces, alkemija, mnoštvo nevidljivih čudesa koja se redaju jedno za drugim. Brinuo se čovjek ili ne, »život« koji nastaje bitno ne ovisi o njemu.

Što želi Isus reći ovom usporedbom? Sigurno da pomalo razočaranim apostolima želi reći da Riječ donosi plod »u svoje vrijeme«, a to je bilo najvažnije u tom razdoblju njihova hoda s Isusom. Treba samo imati hrabrosti, gotovo drskosti, i sijati. Ne okretati se, ne gledati i govoriti da teren nije dobar, da treba čekati bolje prilike, jer sijač nije vlasnik Riječi. On je mora zasijati, a onda može ići i spavati. Ne treba na nju ni misliti. Ona će donijeti rod rastući u tišini.

Svi koji idu s Isusom moraju shvatiti da je u rastu prisutna Božja snaga, da se to odvija u skrovitosti, nije vidljivo do li očima duboke vjere i nutrine srca. Dok se taj rast odvija, potrebno je čekati strpljivo i vedro, s puno povjerenja u božansku snagu koja je tu sigurno na djelu. Nije tu na djelu neka sijačeva aktivnost koja bi pomagala rast, niti je njegova zabrinutost i uznemirenost ono što bi vodilo k cilju. Ne! Kraljevstvo Božje nije ljudsko djelo. Sigurno, njegovo je naviještanje vrlo važno, ali još je važnija svijest da je to nadasve Božje djelo. Sve ide polako, bez žurbe, i stječe se dojam kao da je Bog nezainteresiran za ono što se događa na polju svijeta. Sve što je istinski Božje i božanskog porijekla takvog je karaktera: skrivena snaga, nezamjetljiva, aktivna. To se tiho usmjerava k žetvi koja je cilj njezina djelovanja i rasta. Usporedba traži da usvajamo u sebe taj stav. S pouzdanjem punim vjere u Boga koji djeluje u skrovitosti i daje da sjeme raste, dozrijeva i donese plod, u duši se stvara ozračje vedrine, sigurnosti i povjerenja da Riječ Božja u njoj ne može biti bez ploda.

Dok je usporedba o sijaču pouka o realnosti u životu, ova o zrnu što samo raste i donosi plod naviješta potpuno povjerenje: hrabro treba sijati te strpljivo i ustrajno čekati žetvu, jer svemir i čovjek u njemu ne idu prema uništenju i konačnoj smrti nego prema radosnoj žetvi.

GORUŠIČNO ZRNO, Mk 4, 30-34

Još jedna slika. Isus je pedagog, mudrac koji onim što se u dnevnom životu događa pred očima slušatelja, tumači ono što se na prvi pogled ne zamjećuje. Unatoč tome kao da njegovu slušateljstvu izmiče ta dublja poruka i zato se Isus pita kojom još usporedbom može i treba usporediti Kraljevstvo Božje koje naviješta.

Ono je poput malenog zrna gorušice, koje zbog svoje sićušnosti ulazi u poslovice, ali koje izrasta do te veličine da se i ptice u njegovim granama gnijezde. Time usporedba naglašava začuđujući rast počevši od gotovo beznačajnog početka pa do velikog razvoja koji ne može ostati nezamijećen. Upravo to je kod apostola trebalo posvijestiti. Oni prate Isusa a grupa im je malena, ne raste, i kao da ljudi ne uzimaju za ozbiljno ono što njihov Učitelj naviješta.

Ova je usporedba odgovor na njihove strahove, bojazni i pitanja koja se ne usuđuju ni postaviti. Kraljevstvo Božje počinje iz malena rasti. Sitno zrno, gotovo nevidljivi počeci rađaju velike uspjehe. Naglasak je stavljen na konačni rezultat: gotovo ni iz čega Bog čini velika djela i stvari. Od malenog početka on će učiniti beskrajno veliko svoje Kraljevstvo. Kao što ptice prave svoja gnijezda na granama gorušice koja naraste iz sićušna zrna, tako će i Kraljevstvo Božje primiti narode i ono će im biti kuća i domovina u kojoj će živjeti.

Kroz ove tri usporedbe osjeća se rast i dinamika Božje logike. Usporedba o sijaču naglašava sam čin sijanja. Ona o sjemenu koje samo raste podvlači nutarnju snagu rasta sjemena, a ona o gorušičnom zrnu naglašava cilj i dovršenje, konačni rezultat. Tako zajedno, sve tri usporedbe čine cjelinu koja se sastoji iz tri stvarnosti: sijanje, rast i žetva, koje su međusobno povezane i nerazdvojene.

Tako Isus odgaja svoje apostole, prvu Crkvu i nas same. Kraljevstvo Božje raste drugačije nego što mi zamišljamo njegov rast, jer je podvrgnuto božanskim zakonima rasta. Treba zatvoriti oči pred onim što nam se čini stvarnim, a otvoriti ih za tajanstvenu stvarnost Božjega Kraljevstva koje raste u tišini, a da mi to često i ne zamjećujemo.

Obitelj i čitanje Evanđelja

Piše: Vital VIDER

U velikom organizmu Crkve, tom otajstvenom Tijelu Kristovu, živi bezbroj malih ćelija, obitelji koje se nazivaju čak domaćom ili kućnom Crkvom, ili Crkvom u malom. Od njihova zdravlja zavisi zdravlje velike Crkve, a i obrnuto. Te osnovne ćelije dobivaju život i hranu od Glave otajstvenog Tijela Kristova. Stoga neka život brakova i obitelji bude život vjere u njihovu načinu življenja. Obiteljsko bogoslužje neka bude nenadomjestivi dio velikog bogoslužja Crkve. Njihova je molitva životni dio molitve svekolike Crkve. Jedino će takva domaća Crkva biti sposobna da djeci opipljivo objavi Boga, Krista i Crkvu. Takva obitelj–Crkva moći će biti ljudima koji traže vjeru otvoren i prihvatljiv put prema Kristu koji živi u Crkvi.

ČITANJE SV. PISMA OSOBITI JE NAČIN OTKRIVANJA BOGA

U pitanju života domaće Crkve pokušajmo razmisliti o osobitom načinu otkrivanja Boga i njegove volje za brak i obitelj – o čitanju i razmišljanju Sv. pisma, osobito Evanđelja.

Crkveni sabor nije zaboravio na poseban način progovoriti o tome u Dogmatskoj konstituciji o Božjoj objavi, gdje govori o Sv. pismu. Tamo veli: »Snažno i na poseban način pobuđuje sveti skup sve kršćanske vjernike... neka češćim čitanjem Božjeg pisma usvoje uzvišeno poznavanje Isusa Krista. (Fil 3,8) Nepoznavanje Sv. pisma naime znači nepoznavanje Krista. Neka se dakle udubljuju u sami sveti tekst... No neka se sjete da mora čitanje Sv. pisma pratiti molitva, jer tako dolazi do razgovora između Boga i čovjeka.« (BO 25, 1)

Dakako da je za korisno čitanje Sv. pisma potrebno i nešto znati o toj jedinstvenoj i staroj knjizi koju su pisali ljudi prema Božjem nadahnuću. Koncil veli: »Božje riječi, koje su izražene u ljudskim jezicima, morale su se prilagoditi ljudskom govoru kao što je nekoć Riječ vječnog Oca postala slična ljudima kada je primila bijedno ljudsko tijelo.« (BO 13)

Zadaća je, dakle, vas oženjenih da ustrajno čitate Sv. pismo i o njemu razmišljate. To vrijedi osobito za Evanđelja, i da kroz razgovor tražite Božju riječ koju Bog govori vama baš u vrijeme u kojem živite, i za ove i ovakve prilike vašeg braka i obitelji. Sv. pismo je živa Božja riječ upućena svakom čovjeku u svako vrijeme, dakle i vama oženjenima. Dakako da tu Božju riječ treba ustrajnošću otkrivati i u tom ne žaliti truda. To ipak nije tako teško kao što izgleda na prvi pogled. Kada na primjer čitate o Božićnoj tajni, zar nije posvema prirodno i jednostavno riječi i događaje, koji govore o bračnom paru Josipu i Mariji, primijeniti na vaš brak i na vaše obiteljske prilike? Pa kada čitate o teškom putu Isusove patnje, zar je zbilja u Isusovoj patnji tako teško naći sebe, svoje bračne i obiteljske križeve i poteškoće te u Isusu naći pomoć i pravi smjer? Kada se budete sreli sa posljednjom večerom, zar nećete pomisliti na svoje prisustvovanje kod Misâ i Pričesti? I kada Isus na Uskrs veli svojim učenicima: »Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, bit će im oprošteni« (Iv 20, 23), misao na sakrament pomirenja upravo je na dlanu. Vašu ispovijed trebat će ponovno ocijeniti, pročistiti i obnoviti primanje tog sakramenta i u njemu odlagati bračne i obiteljske grijehe, a ne nabrajati samo neke općenite promašaje. Kada Isus umnoži kruh ili opomene apostole: »Što ste uplašeni, malovjerni!«, bit će prilika da razmislite o Božjoj volji što se tiče vašeg odnosa prema materijalnim stvarima ili da oživite svoje pouzdanje u ljubeznu Božju Providnost.

VAŽNO JE TRAŽITI RIJEČ KOJA JE UPRAVO VAMA UPUĆENA

Kod čitanja Evanđelja kako gore opisasmo, važno je da baš vas dvoje svojim nutarnjim očima i u svojim bračnim i obiteljskim prilikama, kao i u okolnostima javnog života, tražite Božju riječ upućenu upravo vama, a ne drugima, jer ste neponovljiv i jedinstven bračni par. I što se

češće otvorena srca prošetate tim jedinstvenim recima s velikom željom da prije svega Boga slušate i da mu odgovarate, više puta ćete istinski otkriti, upravo čuti u svojoj nutrini, što vam On govori. Možda će vam govoriti o odvažnosti u vašim poteškoćama. Ili će to biti opomena zbog nutarnje pospanosti ili prevelikog okretanja vanjskim stvarima. Koji puta će to biti nekakva Božja molba da se odlučite za kakvo dobro djelo ili će to biti odgovor na kakvo teško pitanje prigodom velikih i sudbonosnih odluka.

Bračni drugovi, koji na taj način počnu uzimati u ruke Sv. pismo i nastoje ga razumjeti kao Božju riječ upućenu njima, koji ga dakle započnu čitati očima oženjenih, brzo otkriju blagotvorno djelovanje Božje riječi u njihovom braku i obitelji. Sve više osjećaju, da su u takvom čitanju »domaći« i sve češće traže i nađu upravo u Sv. pismu mnoge odgovore na svoja tragања. Isto tako čitanje i tumačenje Sv. pisma kod bogoslužja u crkvi shvaćaju odsada drugačije, primjereno svom načinu života. U takvim domaćim Crkvama–obiteljima Sv. pismo više nije samo nekakav ukras u vitrini, nego se na rubovima te knjige zapažaju tragovi čestog doticanja ruku. Blažene mrlje na Sv. pismu!

Možemo biti uvjereni da takvi roditelji drugačije odgovaraju na pitanja svoje djece o vjerskim stvarima ili o Sv. pismu od onih kojima je ta knjiga tuđa. Djeca živo osjećaju da je ta knjiga najveći prijatelj njihovih roditelja. Tako »domaća Crkva« počinje ispunjavati svoju nenadoknadivu zadaću.

Gospodine,
kada Te osluškujemo u Sv. pismu,
osjećamo kako nama govoriš, Ti,
veliki Bog i Spasitelj.
Govori nama sve jače!

Kremen koji iskru dade

**Takoh prvu pravu sebe,
kremen koji iskru dade,
stanac koji život znade,
cvijet
što rajsku ljepost krije,
koji vječno sam u sebi cvate,
željan da se Tebi svidi,
da se Tebi razotkrije.**

Šum anđeoskih krila

**Šum anđeoskih krila slušam
kao zlato kad se toči,
kao srebro kada zvoni,
kao zvijezde
kad pjevaju u noći
– šum anđeoskih krila.**

**Sve lutnje i sve harfe,
sve trublje božanske
dopiru do mene u samoći.
To nebesko bratstvo
lahori nada mnom
kao vjetrić
u proljetnoj noći.**

Život se prima i voli

**Prijatelji su moji
sjene tihe,
sunce,
cvjetovi
što nadohvat ruke mi žive.**

**Nemam više suza za boli,
kazni za izdaje,
ni prezira za izdajnika.
Život se prima i voli
koliko mu utisnemo
zanosa i žara.
Kojim ga usmjerimo tokom,
onim će i nas da nosi.**

Danica BARTULOVIĆ

Život i smrt, dobro i zlo

Piše: Miroslav ĆOSIĆ

Nekad nam se za nešto što smo uistinu doživeli čini da nismo, a nekad mislimo da se nama desilo ono što se dogodilo drugima. Postoje doživljaji za koje nikada nismo sigurni da li su naši ili tuđi.

U decembru 1987. jedan čovek iz Niša – moj prijatelj – ispričao je čudnovatu priču koja će se nekom čitaocu učiniti jezovitom, a nekom drugom neće.

Ljudima koji veruju da postoje sile dobra i sile zla, priča će možda zvučati kao pobeda dobra nad najvećim zlom.

Moramo zamisliti snežni sumrak, polutamu prostrane gradske kuće i veliku sobu, u sobi lebdi najstrašnija bolest, i približava se smrt, polako i nezaustavno, kao što se sumrak pretvara u noć jer drukčije ne može biti. Na krevetu je sedamdesetogodišnja žena u talasima tihe agonije, pored kreveta je njen sin, priča je njegova.

Čujmo priču.

PRIČA MOG PRIJATELJA

»Pričaću ti u pero, jer si vičan peru, da zapišeš, i mnoge nevešte sklopove mojih reči uklopiš. A posle mi daj to što si zapisao, da imam i čuvam kao dokument i dokaz da se to što ću ti ispričati desilo meni, jer što vreme više odmiče, ja sam sve manje siguran.«

»Ja ne znam da li je to nešto prokleto balkansko, ili nešto duševno slovensko, ali ja sam te jeseni rekao doktoru: 'Ne, ja ne želim da moja majka umre na odeljenju za rak, mada ja znam da ćete joj pružiti svu negu. Ali se može desiti da neke noći prezaposleni bolničar neće moći baš odmah da donese čašu sveže vode mojoj majci, a mi ćemo u kući moći, ima nas dosta u kući, i nismo prezaposleni. Kao što ti je poznato, slagao sam: u kući sam bio sam ja. A doktor je rekao: 'Da, možda neke noći bolničar neće moći hitro da donese čašu vode vašoj majci, a, štaviše, naša medicinska iskustva pokazuju da ljudi lakše umru u svom domu, ali me nemojte pitati zašto, jer ne znam, smrt spada u polje tajni'«.

»Ne moraš da se mučiš i sve ovo najpažljivije zapisuješ, jer nije to glavno što hoću da ti ispričam, glavno je na kraju. Stigli smo dakle u našu kuću, moja majka i ja, ona je hitala ka smrti, a ja sam joj svake noći hitro donosio čašu sveže vode, mnogo čaša sveže vode, cele noći, jer ništa tako ne razbija san kao približavanje smrti. Mesec i po dana nismo spavali, ona zbog sopstvene, a ja zbog njene smrti, i kada sada razmišljam o tome smatram da je logično da se pred smrt ne spava, jer čemu malo sna uoči najvećeg sna.«

»Ali ni to nije najbitnije, nego hoću da ti kažem da čovek koji osluškuje dolazak smrti majke, počinje da razmišlja o smrti uopšte, ako uspe da pobedi tugu i plač. A tugu i plač moraš da pobediš ako želiš da neko umre mirno. Sada ću ti govoriti o onom glavnom.«

NASTAVAK PRIČE MOG PRIJATELJA

»Kad živiš u sobi u kojoj leti smrt, kad dugo živiš u takvoj sobi, počinješ da prepoznaješ neke važne stvari u vezi s prestankom života. U subotu ujutro ja sam u očima moje majke prepoznao početak najvećeg sna. Ne želim nikome da ikada vrši takva prepoznavanja, ni neprijatelju, što kažu stari ljudi. Ne zbog toga što je jezivo – smrt je prirodna pojava, pa i smrt majke – nego zato što je to onaj ključni trenutak kad čovek više ne zna da li se dešava njemu, ili nekom drugom.«

»Došao je doktor u subotu u podne, i pogrešno se ponašao, jer mi je bio prijatelj: tapšao me po ramenu, pripremao me »na najgore«, a ja ću ti reći da smrt nije najgore i da smrt, što bi vi novinari rekli, nije best, nego je vest da je moja majka postojala. Doktor je ubrzo otišao, jer nije imao nikakvog posla. Sada

ću ti ispričati najglavnije, i molim te kao Boga da ovo najvažnije i najlepše zapišeš, jer ja verovatno neću tako lepo pričati kako ćeš ti lepo zapisati.«

GLAVNI DEO PRIČE MOG PRIJATELJA

»Onaj prvi doktor, znaš, imao je pravo: čovek najlakše umire u svom domu. Moja majka je te subote, pred ponoć, prestala da postoji, ali baš se uspavala, kao čovek koji je strahovito umoran, jer ništa tako ne zamara kao dugo putovanje u smrt.«

»Tada se desilo glavno«.

»Tada, tek tada, ja sam se setio da smrt nije samo tajna i tuga, nego i jedna životna stvar. Tako zapiši, molim te: smrt je životna stvar. Posle svake smrti, znaš već, uvek postoje neke stare žene i neki bliži i dalji rođaci, koji pokojnika pripreme za sahranu, kao što je hrišćanski i pravoslavni red i običaj, a moji rođaci su – kao što znaš – daleko, a ne poznajem – kao što znaš – nijednu staru ženu, a i sve u svemu, ne događa se često da majka umre a da kraj nje bude samo njen sin. A meni se to, kako ti ispričah, baš to mi se desilo.«

»Bila je noć, mećava, i ja nisam znao što da radim.«

»Trajala je noć, i trajala je mećava, i ja nisam znao šta da učinim.«

»Hučala je mećava i stizalo je gluvo doba, a ja nisam znao šta ću.«

»U gluvo doba začulo se zvono na vratima.«

»Na vratima moje kuće, u gluvo doba, prekrivene snegom, stajale su dve časne sestre i klimnule glavom. Kao senke su prošle pored mene, ušle u sobu kod moje majke, otvorile šifonjere, šuštale su haljine, donosile su i iznosile toplu vodu iz kupatila. Posle jedan sat ušle su u moju sobu pognutih glava i rekle: 'Gospodine, mi smo pripremile Vašu majku, koja je predala dušu Gospodu, i Vaša majka može biti sahranjena. Smemo li, gospodine – jer mi smo katoličke vere a vi pravoslavne – da održimo molitvu za Vašu majku?«

»Održale su molitvu za moju majku, na latinskom jeziku, dve mlade žene katoličke vere, koje su sa mnom govorile na srpskom jeziku sa jakim slovenačkim naglaskom.«

»Ja sam u velikom bunilu pitao smem li da se nekako revanširam za to dobročinstvo, smem li da dam neki prilog možda za neku crkvu u izgradnji, za neki samoštan, smem li na bilo koji način da platim to proviđenje, u gluvo doba noći i mećavi? Jedna od mladih žena u crnom je rekla:

– Ali, gospodine, shvatate li da u tom slučaju sve ovo ne bi imalo nikakvog smisla. Shvatate li Vi to gospodine?

Potom su, mlade i nestvarne, izašle u noć i mećavu.

Ne znam ni danas ko ih je pozvao, otkud su znale, zašto to rade za mene, ateistu, ne znam kako se to zbilo i otkud se zbilo, i da li se zbilo meni, ili nekom drugom. A zbilo se meni.«

»U zoru su počeli da pristižu rođaci.«

Posle godinu i po dana, na moju molbu, moj prijatelj je dao pristanak da se njegov doživljaj objavi.

(Preuzeto iz: POLITIKA, 31. travnja, 1. i 2. svibnja 1989.)

FILOZOFSKI FAKULTET DRUŽBE ISUSOVE U ZAGREBU

(nastavak sa str. 341)

dvije godine i studenti mogu postići diplomu prvog stupnja ili bakalaureat.

Drugi krug studija ide za produbljenjem i specijalizacijom u nekim filozofskim disciplinama te traje također dvije godine, a studenti stječu akademski stupanj magistra ili lecencijat, osposobljavajući se tako za predavače filozofije na crkvenim srednjim i višim školama.

Treći krug studija glavnu pažnju usredotočuje na pisanje doktorske radnje ili disertacije, a završava akademskim stupnjem doktora iz filozofije. Svi su ti stupnjevi priznati samo u Crkvi i to po cijelom svijetu. Državni fakulteti ih mogu priznati, ali ne moraju.

»Uspostavljanje crkvenog filozofskog fakulteta, prvog i jedinog u našoj državi, i njegovo povjeravanje Družbi Isusovoj, smatramo činom priznanja Crkve našem dosadašnjem radu koji neprekidno traje već 52 godine. Shvaćamo to i obvezom na daljnje izučavanje trajno vrijedne filozofske baštine, njezine povezanosti s problemima suvremenog svijeta, a posebno s otajstvima spasenja. Želimo ispuniti želju Drugog vatikanskog sabora da mladom naraštaju, osobito svećeničkim pripravnicima pomognemo 'da stekne temeljitu i suvislu spoznaju čovjeka, svijeta i Boga' (OT 15), na što nas podsjeća i dekret o ustanovljenju. To je u našim prilikama tim potrebnije jer se mladeži zarana nameće marksistički svjetonazor kao jedini znanstven i prihvatljiv.«

Ivan MACAN

Misije prema još nekim koncilskim dokumentima

Nedavno mi, posve dobronamjerno, netko reče ovo: »Dok je na ovom mjestu u Glasniku bilo tumačenje Papinih misijskih molitvenih nakana, redovito sam to čitao. Sada, kad su tu druge teme, samo pregledam.«

Makar je ono razmišljanje nad molitvenim nakanama bilo korisno, ipak smatram ova sadašnja razmišljanja mnogo važnijima. Sada motrimo same izvorne, temeljne razloge zašto moramo moliti za misije.

Prošlog mjeseca izložili smo temeljni tekst o misijama iz Dogmatske konstitucije o Crkvi. Sada ćemo razmotriti još neke dokumente Drugog vatikanskog koncila da vidimo što oni kažu o misijama i misijskom duhu. Ako doživimo dubinu tih tekstova koji nam naglašavaju da svi možemo i moramo biti misionari, onda ćemo nužno i rado moliti i za izričito preporučene Papine nakane i za razne druge potrebe Crkve, misija i cijelog čovječanstva. Tada ćemo stvarno biti misionari!

DEKRET O APOSTOLATU LAIKA (AA): KRŠĆANIN JE NUŽNO I APOSTOL

Misao – biti kršćanin znači ujedno biti apostol – Dekret izražava ovako: »Kršćanski je poziv po svojoj prirodi također i poziv na apostolat.« (AA 2) Tj. činjenica da je netko kršćanin uključuje i sadržava također misionarski poziv. Pridonositi rastu kraljevstva Božjega, širenju vjere, nije tek neki dodatak kršćaninu, nego to spada u njegovu narav, u bit i pojam kršćanina.

Koncil već na početku tvrdi: »Apostolat laika, koji proizlazi već iz samog njihova kršćanskog poziva, nikad ne smije u Crkvi izostati.« (AA 1) Dapače: »Svim (!) je kršćanima časno breme da porade kako bi božansku poruku spasa spoznali i primili svi ljudi posvuda po zemlji.« (AA 3)

Nećemo sada tumačiti taj Dekret niti na koji će način laici biti apostoli, nego tek ističemo: »Plodnost laičkog apostolata ovisi o njihovu životnom sjedinjenju s Kristom.« (AA 4) Pravi apostolat »izvire iz istinskog kršćanskog života«; a taj nužno donosi plodove, jest »uvjet svakog apostolata... i ništa ga ne može nadomjestiti.« (AA 16)

Dužnost biti apostol proizlazi iz samog sjedinjenja s Kristom, našom Glavom. U Crkvi su razne službe, ali je jedno poslanje. (AA 2) Tj. ne postoje dvije vrste kršćana – oni koji su to samo za sebe i radi sebe, i oni koji su kršćani za druge ljude.

Bez obzira na posao koji vrše, svi ljudi koji su kršteni i tako povezani s Kristom, usmjereni su jedni na druge, imaju misiju (poslanje) pridonositi rastu Kristovog Tijela, tj. Crkve, čiji su dio.

DEKRET O SLUŽBI I ŽIVOTU SVEĆENIKA (PO): DUHOVNOST I AKTIVNOST BITNO MISIONARSKA

Pučko je poimanje o svećeniku da je on tu zato da širi vjeru. I Koncil ističe da je prva dužnost svećenikâ »da svima naviještaju Božje Evanđelje da bi tako... utemeljivali i umnažali Božji narod«. (PO 4) Njihov pastoralni rad »crpi svoju snagu i moć iz Kristove žrtve«

(br. 2) koja se uprisutnjuje u Euharistiji. Zato Euharistija mora biti »središte i korijen čitavog života svećenika«. (14) Tu će svećenik dobivati svjetlo, snagu i blagoslov za svoj apostolski rad i život.

Ne samo svećenici nego i svi vjernici moraju sebe s Kristom, u Kristu i po Kristu prikazivati kao žrtvu »živu, svetu, Bogu ugodnu«. (Rim 12, 1) Tu Koncil ponavlja misao sv. Augustina: Krist je »samoga sebe u svojoj muci prikazao za nas da mognemo biti tijelo tako uzvišene Glave«. I svi vjernici postaju s Kristom prinos Bogu najviše sudjelujući u sv. Misi. (2) Zato je sv. Misa također »središte zajednice vjernika«. (5)

Iz izloženog je očito: svećenička duhovnost i aktivnost je bitno misionarska, tj. ljude dovodi Kristu. I sama liturgija, a njezin je vrhunac – sv. Misa, ima misijski značaj: naviješta i donosi Krista i vodi k njemu. Tako dublje shvaćamo misiju ili poslanje Crkve – odnosno često ponavljanu misao Koncila: Crkva je po naravi misionarska. (AG 2)

DEKLARACIJA O VJERSKOJ SLOBODI (DH): SLOBODA PREDLAGATI ISTINU

Biskup Ekvatora, Muñoz Vega, istaknuo je na Koncilu ovu misao: »Crkva ne može vršiti svoju misiju, ako država nameće ili zabranjuje vjersku pripadnost«.

Koncil ističe kako je vjerska sloboda uvjet i temelj da Crkva može vršiti svoju zadaću. Dostojanstvo ljudske osobe traži da se nikoga ne prisiljava npr. na neku nacionalnu vjeru ili da mu se onemogućava kako bi upoznao i prihvatio drugu vjeru. (DH 1) Vjerske zajednice mogu poštenim sredstvima naviještati svoju vjeru. (4) Nijedna vlast ne smije građane siliti da prihvate ili napuste bilo koju religiju. (6) Vlast treba sprečavati zloupotrebe. (7)

Ako je svatko slobodan prihvatiti ili ne prihvatiti neku vjeru, čemu onda sva misijska aktivnost? Koncil poučava: »Sam Bog se objavio ljudskomu rodu i pokazao mu je put spasenja. Povjerio je Crkvi zadaću da među sve ljude širi poruku spasenja.« (1) Zato je jasno – tko želi spasenje i sreću, treba prihvatiti put spasenja i sreće. A Crkva taj put spasenja ne nameće silom (1), nego predlaže s ljubavlju. (14)

Tako je i iz ovog koncilskog dokumenta jasno da je Crkva po svojoj biti i ustanovi misionarska, poslana i dužna širiti istinu spasenja.

DEKLARACIJA O ODNOSU CRKVE PREMA NEKRŠĆANSKIM RELIGIJAMA (NA): RAZVIJATI ŠTO JE U NJIMA DOBRO

U toj Deklaraciji Koncil dalje razvija nauku iz Konstitucije o Crkvi (LG). Crkva je tu da promiče jedinstvo i ljubav, da ljudima čini dobro. (NA 1) Razne religije vjeruju u neku tajanstvenu moć, često priznaju vrhovno božanstvo kao Oca. I nastoje ljudima rješavati životna pitanja. (2)

Iz toga Koncil izvodi praktičan zaključak: »Katolička Crkva ne odbacuje ništa što u tim religijama ima istinita i sveta. S iskrenim poštovanjem promatra nauku, zapovijedi i način života, jer te stvari nerijetko odražavaju zraku one Istine koja prosvjetljuje sve ljude.« (2)

Znamo kako se teško ljudi probijaju do potpune istine. Zato Crkva »bez prekida naviješta i dužna je naviještati Krista, koji je put, istina i život (Iv 14, 16), u kome ljudi nalaze puninu religioznog života, u kome je Bog sve sa sobom pomirio«. I bodri sve da »razborito i s ljubavlju« šire dobro. (2)

U vrijeme nacionalističkih i drugih nastranosti, i u našoj zemlji i diljem svijeta, vrlo je važna i ova misao Koncila: »Ne možemo zazivati Boga, Oca sviju, ako otklanjamo da se bratski ponašamo prema nekim ljudima, stvorenima na Božju sliku.« (5)

SVA CRKVA JE MISIONARSKA

Iz izloženih koncilskih dokumenata jasno vidimo kako na samu bit, pojam, ustanovu Crkve spada da bude misionarska i da svi članovi Crkve, svi mi, moramo biti prožeti misijskim duhom. Ta misijska dužnost odražava se i u nekim drugim dokumentima Koncila.

Može se u nekome roditi sumnja – ako se mogu spasiti i ljudi drugih vjera, kako to uči i Koncil (LG 16), čemu onda misijsko zalaganje? Lako je odgovoriti – nitko se ne spašava pripadnošću Crkvi ili nekoj religiji, nego po Božjoj milosti koja uvijek pritječe ljudima i po vjernosti Božjem glasu i vodstvu. Često je teško upoznati Božji glas, a zbog pale ljudske naravi i zbog utjecaja Zloga još teže ga je poslušati. Baš zato Crkva, po nalogu Kristovu, mora svima naviještati Evanđelje milosti, ljudima otkrivati istinu i upućivati ih na izvor milosti. (LG 16) Baš zato je misionarski rad potreban u svako doba, do konca svijeta.

O. Mato RUSAN DI

Svjetovnjaci u misije? Da, ali!...

U prošlom broju Glasnika čitali smo opširno izvješće o susretu naših misionara prošlog ljeta u Zagrebu i nekim bližim mjestima. Ugodno je čuti da je slijedećeg dana nakon toga, 9. kolovoza, bio susret nekih misionara sa šestero laika koji žele poći u misije. Bio je to jedan mladić, tri djevojke i jedan bračni par. Zanimali su se o mogućnosti da idu u misije kao laici, a ne kao svećenici, redovnici ili redovnice. Znamo da u misijama radi mnogo takvih osoba. Naša požrtvovna sestra Emica jedna je od njih, a radi s gubavcima.

Istaknute su im tri stvari neophodne za misije. Prvo: dobar i uzoran kršćanski život, inače bi mogli biti na sablazan domaćim vjernicima. Drugo: traži se kvalifikacija, tj. da budu stručno osposobljeni npr. kao liječnici, profesori, medicinsko osoblje ili slično. Treće: traži se spremnost na teže životne uvjete, a to su nezdrava klima, tropske bolesti, siromaštvo (u hrani, stanu i drugom) ... Dakle, traži se stanoviti idealizam.

Kad su čuli te uvjete, bili su ponešto obeshrabreni. Međutim im je rečeno: »Ako netko ima stvarno pravo misijsko zvanje, sve će te poteškoće s milošću Božjom moći prebroditi. Bog naime uvijek daje potrebnu milost i pomoć u zvanju za koje nekoga predvidi.«

Evo kako spremnost i velikodušnost ostaju usprkos teškoćama. Od tih šestero laika koji žele u misijama raditi za kraljevstvo Božje bio je jedan mladić od 25 godina. Radi u tvornici, možda kao inženjer. Pitahu ga što on želi raditi u misijama i dokad kani tamo ostati. On odgovori da je spreman raditi bilo gdje, bilo što, sve što može, doživotno!

Divna spremnost! No ostaje problem: kamo da ga se uputi, tko će brinuti o njemu...?

Evo nam konkretne nakane! Uključimo je u svakodnevne molitve i za nju posebice molimo i prikazujmo. Naime, za dvije stvari: prvo, da se nađe takvih velikodušnih laičkih zvanja koja su u misijama itekako potrebna; drugo, da naša Crkva pronađe mogućnosti da ih uputi na životno polje rada i pribavi im kakvu-takvu životnu sigurnost. To, naime, dosad kod nas jedva da je riješeno...

Problemi školstva u Kamerunu

Naša redovita suradnica uršulinka s. Mirjam, profesorica u Kamerunu, donosi u pismu od 28. srpnja ove godine nekoliko dirljivih zgoda kako pomaže bolesne i potrebne. Taj dio pisma objavit ćemo drugom zgodom, a sada evo ponešto iz njezina školskog i profesorskog života.

Iz izvještaja vidjet ćemo da su školski problemi kod nje slični našima, ali da su i školski rezultati još slabiji, iako su profesori stroži nego kod nas. Razabiremo da su velike potrebe misija – nema dovoljno radnika u vinogradu Gospodnjem.

REZULTATI NA ISPITIMA

Mala matura: uspjeh na ispitima 66 %

Predmatura (ispit godinu dana prije mature; takav kod nas nę postoji):

- književni smjer ..... 72 %
- matematički smjer ..... 88 %
- prirodoslovni smjer ..... 50 %

Velika matura je nešto slabija:

- književna grupa ..... 52 %
- matematička grupa ..... 50 %
- prirodoslovna grupa ..... 48 %

Kriteriji na ispitima su jako strogi. Za veliku maturu polažu se i pisani i usmeni ispit iz gotovo svih predmeta pa nije čudno što puno

S. MIRJAM S MATURANTIMA KOLEGIJA NAKON DUHOVNE OBNOVE

učenika ne položi ispite. Usto nema mjesta na fakultetima. Premalo je i stručnih srednjih škola.

Često mislim kako bi bilo dobro da neki od naših pedagoga ili profesora dođe ovamo i da otvorimo razne srednje škole: ekonomsku, tehničku, medicinsku, farmaceutsku, administrativnu... Možda mi se jednog dana san i ostvari!

Nakon ispita trebalo je završiti statistike i izvješća pa pripraviti sve za prijemne ispite u razne razrede.

Uvjeti rada za nastavnike i profesore su teški. Odjeljenja su vrlo brojna; posebice u državnim ustanovama gdje u jednom odjeljenju bude 80 pa i preko 100 učenika. Budući da se radi o djeci iz nižih razreda ili o učenicima pubertetskog uzrasta, možete misliti što znači održavati disciplinu u jednom takvom razredu...

Na kraju lijepo vas pozdravljam želeći mnogo novih i dobrih suradnika za misijsku rubriku! Odana u Kristu

s. Mirjam ŠURJAN

Vrač – »svestrani stručnjak«

U Europi, u kojoj kršćanstvo živi već dva tisućljeća, ima mnogo onih koji su prožeti praznovjerjem. Nisu to samo ljudi iz priprostog puka, nego i intelektualci. Idu gatarama, vjeruju u moć mačke ili potkove.

Nisu to samo ljudi slabe ili nikakve vjere, nego i takozvani »praktični« vjernici. Kad je tako u Europi, onda nije ništa čudno da je tako i u Africi koja se sprema da proslavi tek stotu obljetnicu od dolaska Evanđelja. O praznovjerju, o vjeri u vrača, pisali su nam iz Zambije br. Ilija i s. Monika. Donosimo dijelove iz pisma s. Monike (od 6. kolovoza 1989).

...Evo što je bilo. Umro otac dvoje djece. Pohađao je Ujedinjenu Crkvu Zambije. Ne znam da li je bio siromašan ili bogat, ali je htio biti bogat. Pošao on »svemoćnom« vraču koji mu je trebao pomoći da postane bogat. Vrač mu reče: »Kada neka osoba umre, otiđi do nje, otkini komadić platna koje se dotaklo tijela mrtvaca. Onda brzo otiđi do mjesta gdje će pokojnika zakopati i uzmi zemlje iz te jame. Tu zemlju zamotaj u platno i donesi je meni.« Nakon što je učinio kako mu je naređeno, vrač mu reče: »Ovo ti mogu ja učiniti, ali je još bolje da to sam sebi uradiš. Razreži kožu na rukama, natrljaj otvoreno mjesto tom zemljom i zavij platnom s mrtvačkog tijela. Tako drži dva dana. Trećeg ćeš se dana začuditi kako ti bogatstvo pritječe.« Poslušao čovjek, tako uradio i – za dva je dana ležao mrtav!

Žalosno je koliko još danas oko mene ima vračeva. Ljudi im vjeruju i tako gube novac i život. Oni su još uvijek uvjereni da je vrač pogađač. Vlast tu ništa neće poduzeti, a što onda može svećenik. Svi ih mi učimo da je vrač vražji sluga i da samo sije laž i mržnju, ali je vrlo malo onih koji nam vjeruju.

Ovdje su dvije žene koje rade sa mnom. Veoma su dobre katoličke vjernice. Jednoj je bilo bolesno malo dijete. Išla je u bolnicu, ali mali nije ozdravio. Otišla je vraču i kaže da je mali ozdravio.

Druga je imala sinčića od četiri mjeseca. Dobio je meningitis i nakon tjedan dana umro. U selu su joj govorili neka ide vraču da sazna tko je uzrok smrti. Ona nije išla, nego reče: »Bog mi ga je dao, Bog mi ga je uzeo.« A ljudi oko nje govore: »Čudna žena, ne mari za djetetovu smrt.« Takve mi tješimo i pomažemo im da i one mogu druge tješiti i pomagati im da dođu Kristu...

Puno vas pozdravlja odana u Isusu i Mariji

Monika OKRUGIĆ

OVI DEČKI DOŠLI SU NA MISIJU ZAMOLITI MALO MLIJEKA

Među sužnjevima u Carigradu

Piše: Mijo KORADE

Dva dubrovačka isusovca, Marin Temparica i Vinko Balač, po nekoliko godina su djelovali kao misionari za kršćanske sužnjeve i robove u Carigradu. Obojica su inače zaslužni i poznati po svojem vjerskom i kulturnom radu u domovini i u Italiji. Na mnoge molbe za pomoć katolicima u Turskoj Papa Grgur XIII šalje često vizitatore u te krajeve da izvide prilike i pronađu načina kako bi se katolicima pomoglo. Tako 1580. šalje kao vizitatora u Carigrad ninskog biskupa Petra Cedulina, koji posredstvom Dubrovačke Republike dobije tursku propusnicu za slobodan ulazak u zemlju. U svom poznatom izvještaju Sv. Stolici Cedulin prikazuje žalosno stanje katolika, klera i katoličkih crkava u turskoj prijestolnici. Među sredstvima kojima bi se popravio položaj katolika biskup predlaže osnivanje isusovačke rezidencije u Carigradu. Papa je taj prijedlog prihvatio i njegovom pomoći isusovci 1583. dolaze u grad na Bosporu i tamo osnivaju misiju. Među njima je i naš Temparica. U otvaranju isusovačke rezidencije u Carigradu upravo Hrvati imaju značajnu ulogu.

BIVŠI TRGOVAC POSTAJE ISUSOVAC

Marin Temparica, rođen u prosincu 1534, bavi se trgovinom kao i mnogi drugi Dubrovčani onog vremena i trguje po turskim krajevima na Balkanu. God. 1575. upoznaje u rodnom gradu isusovce, koji tamo djeluju, poznate talijanske misionare Julija Mancinellija i Emerija de Bonisa. Sluša njihove propovijedi i pouke a Mancinelli mu je i kasnije ostao duhovnikom. Vjerojatno je tada odlučio promijeniti život. Ostavlja trgovačko zvanje, studira teologiju i bude zaređen za svećenika. U isusovački novicijat u Rimu Marin ulazi 15. listopada 1582. Imao je 48 godina. Prije nego je postao isusovac, na poticaj duhovnika Mancinellija, piše generalu reda Klaudiju Acquavivi opširan referat o potrebama katolika na Balkanu. U njemu pokreće pitanje zajedničkog jezika južnih Slavena i predlaže sastavljanje gramatike i rječnika. Zalaže se i za osnivanje sjemeništa.

U novicijatu Marin nije ostao niti godinu dana jer je već u ljetu 1583. određen za novu misiju u Carigradu zajedno s Mancinellijem, francuskim patrom Nonoratom Casa i dva brata pomoćnika. Mancinelli je želio još 1576. otići s tamošnjim diplomatima iz Dubrovnika u Carigrad, ali mu se želja tek sada ispunila. Temparica je bio pogodan za takvu misiju zbog bogatog iskustva i poznavanja turskih krajeva i turskog jezika. Oni prolaze kroz Dubrovnik gdje Marin 30. kolovoza pred Mancinellijem polaže prve redovničke zavjete, a 17. rujna piše oporuku kojom svoja dobra ostavlja Redu.

»DOBRI LJUDI KOJI NE UZIMAJU NOVCA«

Misionari su stigli u Carigrad početkom studenog. U predgrađu Galata dobili su kuću i crkvu sv. Benedikta. Da se smjeste, snađu i da budu dobro primljeni kod turske vlasti, najviše im pomažu francuski i mletački poslanici. Francuski poslanik Jakov Germigny odveo ih je na početku velikom veziru. Predstavio ih je veziru kao redovnike koji se mole Bogu za sultana i vezira, a ovamo su došli da bez plaće služe bližnjemu i poučavaju djecu. Vezir je na to ljubazno odgovorio: »Mora da su to dobri ljudi kad ne uzimaju novaca«.

Misionari su lijepo uredili rezidenciju i crkvu i svakodnevno marljivo poučavali djecu i odrasle katolike koji su tamo živjeli. Dolazili bi u crkvu i mornari i trgovci s dubrovačkih, mletačkih i francuskih lađa koje su često pristajale u gradu. Na svečane dane dolazili bi Armenci, Grci i Turci da vide lijepo uređenu crkvu. No najviše vremena patri posvećuju sužnjevima i robovima što im je papa i poseb-

no preporučio. Zatvorenici bi preko dana radili u raznim dijelovima grada, a preko noći bi ih po 200 do 400 strpali u tamnice tako nečiste i smradne da se to ne da opisati. Patri su dolazili k njima po noći i do zore bi ih ispovijedali, služili im Misu i pričešćivali ih. Taj rad sa sužnjevima znao je biti i opasan jer kad bi netko pobjegao iz tamnice Turci bi posumnjali da su mu misionari pomogli, a bilo je i takvih koji su ih klevetali. Tako je jednom pobjegao neki poturčeni kršćanin. Kad su ga uhvatili, on optuži misionare da su papinski špijuni. Izdan je nalog da ih se uhapsi. Srećom zaštitio ih je sam veliki vezir koji ih je dobro poznavao.

Neki bi sužnjevi, vjerojatno bogatiji i iz redova plemstva, platili stražara pa bi u njegovoj pratnji dolazili u crkvu da se ispovjede i pomole. U ljetu 1584. izbila je u gradu kuga i misionari su se brinuli za bolesne i umiruće. Mnoge su smjestili u svoje dvorište, a jedan brat je umro zaražen epidemijom. Često su im dolazili pravoslavni i približavali se Katoličkoj crkvi, a franjevci i dominikanci koji su također djelovali u gradu navraćali bi da se posavjetuju s njima o apostolskom radu.

Temparica je koncem 1584. obolio te je pozvan da se vrati u Rim. Putovao je preko Slavonije i u Požegi ga zamole da im bude biskup. Pisali su i njegovim poglavarima, ali im je odgovoreno da to nije moguće. Marin u Rimu studira dvije godine teologiju, zatim djeluje u Loretu i u Vječnom gradu. Potkraj 1590. poslan je na Siciliju, ali umire 29. travnja 1591. u gradu Reggio Calabria.

VINKO BALAČ – APOSTOL I PISAC

Preci Vinka Balača potječu s otoka Lopuda, a on se rodio u Dubrovniku 14. veljače 1628. Kad je 15. svibnja 1649. u Rimu stupio u isusovački red već je bio navršio 20 godina. Nakon novicijata po godinu dana predaje na gimnazijama u Sanepolcru. Kada je završio studij teologije, oko 1662, bio je poslan za misionara u Carigrad gdje 15. kolovoza 1666. polaže svečane zavjete. Nakon katastrofalnog potresa u Dubrovniku 1667, u kojem je grad skoro posve srušen, general reda šalje Vinka u rodni grad da pomogne subraći i narodu u onim teškim prilikama. Više od šest godina on pastoralno djeluje među svim staležima i profesor je na gimnaziji. Svi su ga veoma voljeli zbog njegove požrtvovnosti i ljubavi, i što je bio velika duhovna i moralna potpora unesrećenim sugrađanima. G. 1674. pozvan je u Rim za hrvatskog ispovjednika u bazilici sv. Petra, ali već iduće godine teško oboli i tada ga poglavari vraćaju u domovinu kako bi se na rodnom zraku oporavio. Nedugo zatim preminuo je u dubrovačkom kolegiju 29. travnja 1676.

Balač je napisao nekoliko knjižica vjerskog sadržaja. Poznate su nam neka vrsta katekizma na talijanskom i dva kratka spisa na hrvatskom, sačuvani u rukopisu: *Vježbanje za lijepo pričestit se* i *Tumač vjerovanja*.

MISIONARI NA BOSPORU

U carigradskoj misiji, kad je Balač tamo stigao, djelovali su samo francuski isusovci: tri patra i dva časna brata. Prvih mjeseci nastrada misionarima kuća u jednom požaru pa su dugo vremena jedva imali gdje spavati. I tada Balač s ostalim patrima redovito posjećuje sužnjeve u tamnicama. Jednom se i zarazio dvoreći bolesne u onim strašnim mjestima, ali je ipak ozdravio. U to je vrijeme samo u sultanovim kupkama bilo preko 2000 kršćanskih robova kojima su misionari svake nedjelje dolazili da ih ispovjede i duhovno okrijepe. Brinu se također za katoličke plemiće, oficire i vitezove iz Malte koji su bili u plemićkom zatvoru.

Misionari su držali školu za katoličku i pravoslavnu djecu, redovito su u crkvi ispovijedali, poučavali u katekizmu, obavljali različite pobožnosti, a vodili su i zbor s orkestrom koji je uveličavao crkvene svečanosti. Naš je Vinko imao pune ruke posla s djecom i s odraslima iz Italije i naših krajeva, kojih je tada u Carigradu bio veliki broj: trgovaca, mornara, robova i zatvorenika iz svih staleža.

AJA SOFIJA, BAZILIKA S KUPOLOM, GRAĐENA U CARIGRADU 532-537

Knjige

Na adresi: FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41000 ZAGREB, pp. 699, možete naručiti slijedeće:

FILOZOFIJA U SUSRET TEOLOGIJI. Radovi simpozija Filozofsko-teološkog instituta D. I. prigodom 50. obljetnice Filozofskog studija. Cijena 60.000 din.

SVETI IGNACIJE LOYOLSKI, napisao Cándido de Dalmases. Prvi kritički životopis osnivača isusovačkog reda na hrvatskom jeziku. Ovo je ujedno svojevrsna monografija koja svojim tekstom i bogatim slikovnim prilozima u boji prikazuje nazočnost Ignacija i u Crkvi u Hrvata. Broširano izdanje. Omot i posebni prilozi u boji. Ima 248 str. Cijena 100.000 din.

DJEVOJKO, ZNAŠ LI LJUBITI?, napisao Juraj Gusić, DI. 5. izdanje. Omot u boji, 230 str. Cijena 45.000 din.

PRUŽENE RUKE – Prilozi za dijalog između marksista i kršćana, napisao Tomo Vereš. Izdaje FTI, Zagreb 1989. Autorova knjiga »Filozofsko-teološki dijalog s Marxom« osvojila je čitatelje našeg podneblja, i marksističke i kršćanske orijentacije. Ova knjiga nastavak je započetog dijaloga prilagođenog upravo za našu sredinu. Knjiga ima 476 str. Uvez je platneni, s trobojnim omotom. Cijena 120.000 din.

MI SVI SMO JEDNO TIJELO, napisao Josip Antolović. Knjiga je nastavak autorova djela »U Kristu jedno tijelo i jedan duh« i dvanaestomjesečnog niza o duhovnim velikanima. U ovoj knjizi obuhvaćeno je liturgijsko razdoblje od Badnjaka do Krštenja Gospodinova. Razmatranja će koristiti svakom vjerniku, a svećenicima će uvelike pomoći u propovjedničkoj službi. Knjiga ima 220 str, a korice u boji. Cijena 45.000 din.

ŽIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA, IV dio. Pisma, članci i duhovne misli oca Gabrića od početka studenoga 1976. do njegove smrti 20. listopada 1988. Priredio J. Gusić, DI. Cijena 80.000 din.

SVIJET MLADIH, psihološke studije, napisao Mihály Szentmártoni. 2. izdanje. Knjiga sadrži niz psiholoških analiza o mladima, njihovim teškoćama, odnosu prema roditeljima, svijetu i vrednotama, o ljubavi, o Crkvi, vjeri i budućnosti. Autor analizira dinamiku mladih duša, motive njihova ponašanja te govori i o mogućnostima i granicama roditeljskog utjecaja na njih, o njihovim životnim usmjerenjima i pozivima i o mnogim drugim pitanjima što muče naše obitelji i mlade. Cijena je 40.000 din.

SAVJEST – Put prema Bogu, napisao o. Ivan Kozelj DI. »Pred nama je knjiga o savjesti, pravi dar srca. Poklon plemenite savjesti o. Kozelja, njegov duhovni testament, iskreni iskaz o iskustvu i procjeni čovjekove posljednje tajne, čovjekove ontičke vrijednosti. Jasno opisuje kako se može izgraditi ili rušiti Božje djelo u nama – slika i prilika Božja u čovjeku«. (Biskup Mijo Škvorc u Predgovoru knjige). Knjiga od 268 stranica, u tvrdom uvezu s četverobojnim omotom. Cijena 70.000 din.

DANICA – hrvatski katolički kalendar za 1990. godinu. Najčitanija knjiga u Hrvata katolika. Uz kalendarij, knjiga sadrži obilje tekstovnih i likovnih priloga. Nagradni natječaj. Posebni prilozi za djecu i za Hrvate izvan domovine. Narudžbe: HKD sv. Ćirila i Metoda, Trg kralja Tomislava 21 – 41000 ZAGREB.

Na istoj adresi možete naručiti i **DŽEPNI KALENDAR – DANICA 1990.**

STVORITELJ VIDLJIVOG I NEVIDLJIVOG SVIJETA, napisao Željko Rudolf Pavličić. U knjizi se nalazi obilje građe na temu: Stvoritelj i stvorenja; Dobri dusi i zlodusi; Egzorcizam, spiritizam, magija; Pračovjek: Majmun ili filozof; Besmrtna duša itd. Raznoliki sadržaj potkrijepljen je mnogim citatima iz sv. Pisma, patristike i hagiografije kao i nauke Crkve kroz stoljeća. Cijena 30.000 din. Narudžbe: ŽELJKO R. PAVLIČIĆ, Strossmayerov trg 5 – 54400 ĐAKOVO.

VRIJEME IŠČEKIVANJA, napisao Celestin Tomić. Završni svezak niza »POVIJEST SPASENJA«. U njemu je obrađeno posljednje vremensko razdoblje povijesti odabranog naroda prije Isusova rođenja. Obuhvaćeno je vrijeme od Makabejaca, pa sve do Heroda Velikog. Svezak ima 244 stranice. Cijena 120.000 din.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... Isusu patniku s Maslinske gore, sv. Josipu, Judi Tadeju i sv. Leopoldu Mandiću za zdravlje sina i snahe kao i svoje osobno. Njihovu zagovoru preporučujem sve naše potrebe a posebno svoja dva unuka i dva praunuka. – Zahvalna mama, baka i prabaka Vlatka, Gerovo

... Majci Božjoj od brze pomoći i Pomoćnici kršćana, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Leopoldu na uslišanim molitvama. – Zahvalna Marija

... i Gospi od brze pomoći na uslišanim molitvama. – Zahvalna obitelj Zdunić, Divoševci

... i Majci Božjoj od brze pomoći što me nije ostavila u najtežim trenucima mojega života. – Marija Vidaković, Divoševci

... na svim primljenim milostima. – Adela Plenković, Đurići

... na svim primljenim milostima. – Katica Kolarić

... sv. Antunu i sv. Leopoldu Mandiću na primljenim milostima. – Zahvalna Ana O, Zagreb

... za zdravlje svoga sina i za sve primljene milosti. – A. J, Krapinske Toplice

... sv. Josipu i sv. Antunu za položen ispit svog sina. – Zahvalna majka R. M.

... i svima svetima što su mi djeca ostala nepovrijeđena u prometnoj nesreći te se i nadalje preporučujem njihovu zagovoru. – Odana čitateljica iz Torjanaca

... i Majci Božjoj od brze pomoći za pronalazak svoje kćeri i na ozdravljenju od teške bolesti. – Zahvalna majka R. M.

... Presvetom Trojstvu i sv. Leopoldu što mi je sin ostao nepovrijeđen u prometnoj nesreći. Preporučujem se i nadalje Srcu Isusovu i Marijinu te svima svetima za njihov zagovor. – Zahvalna čitateljica iz Torjanaca

... Gospi od sv. Krunice, sv. Josipu, sv. Judi Tadeju, sluzi Božjem Ivanu Merzu i svim svetim zaštitnicima na pomoći u teškoj situaciji. Moje iskustvo govori mi da pouzdana molitva donosi svoje plodove a neizmjerna Božja ljubav očituje se onima koji vjeruju. – Vera Meštrović, Zagreb

... Gospi Lurdskoj, sv. Anti i sv. Franji Ksaverskom na velikim milostima koje sam primila tijekom života. – Zahvalna G. S, Zagreb

... na svim primljenim milostima. Moćnoj zaštiti Srca Isusova i Gospe od brze pomoći preporučujem svoju kćer. – Čitateljica iz Dalmacije

... Gospi od brze pomoći i Majci Crkve te sv. Anti što sam pronašao dvije izgubljene stvari. – Stanko Pavlović, Pješevac

... sv. Josipu i svima svetima na primljenim milostima. Zahvaljujem nadasve što smo pronašli izgubljenu stvar. Preporučujem se i nadalje njihovu zagovoru. – Zahvalna L. K, Boćkinci

... za sve primljene milosti u našoj obitelji. – N. N, Jastrebarsko

... sv. Josipu, sv. Anti, dušama u čistilištu i svim zagovornicima na pomoći mojem nećaku pri ispitima za vrijeme studija i za sretno završen studij. – Vjernica iz Splita

... Kraljici sv. Krunice i sv. Josipu za pomirenje dviju dragih osoba kao i za sve primljene milosti. – Čitateljica Glasnika, Obrovnica

... i svim mojim dragim zaštitnicima na pomoći u svim poteškoćama tijekom 50 godina bračnog života. – Čitateljica iz Podravine

... za ozdravljenje Tomislava Đurašinovića. – GBP

... Majci Božjoj i sv. Leopoldu za ozdravljenje. – Obitelj Lovrić, Valpovo

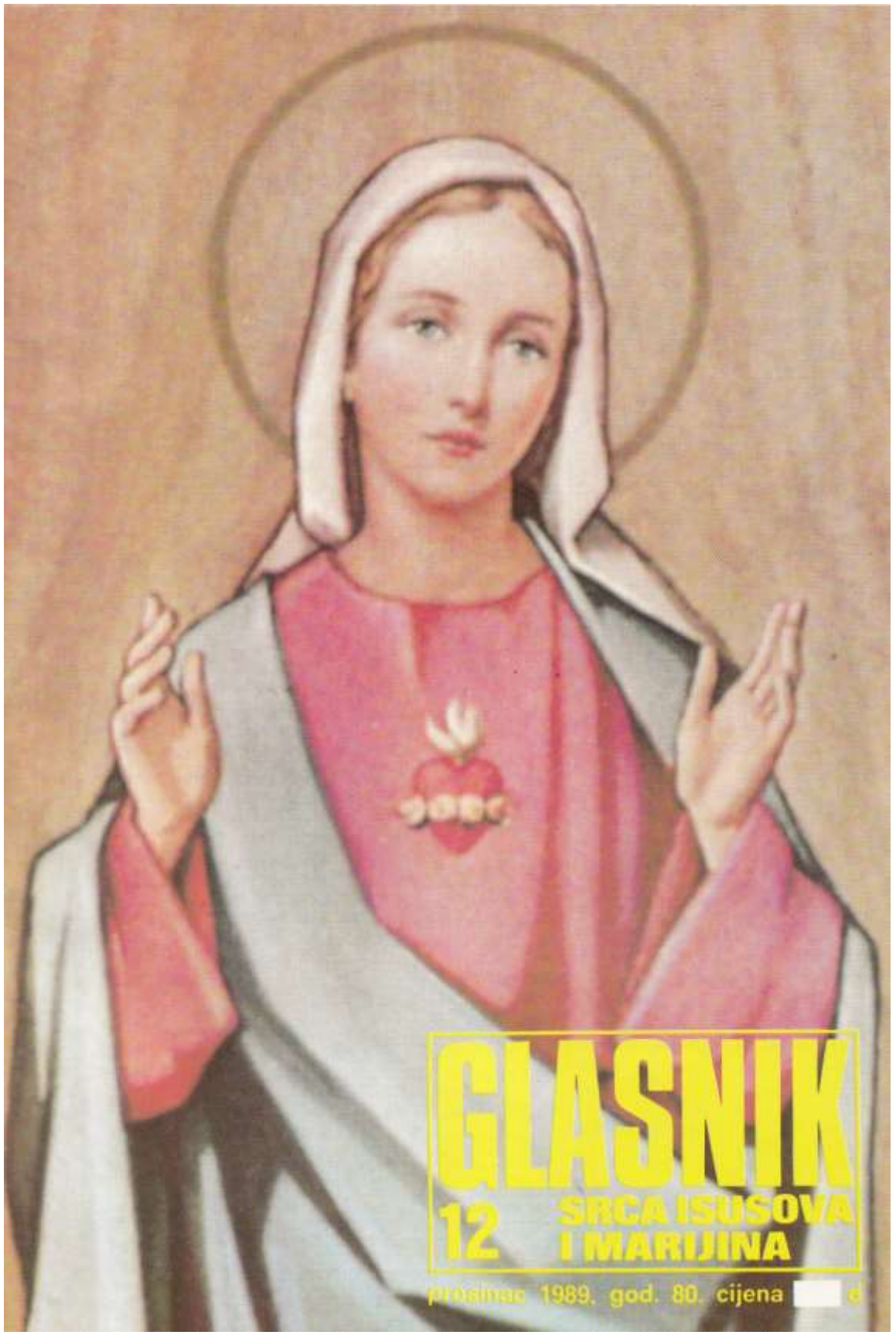
... i Petru Barbariću na primljenim milostima. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Zahvalna Ana, Zagreb

... na primljenim milostima, a osobito pri operaciji mog brata. – Tekla Barišić

... i svima svetima na primljenim milostima. Preporučujem i nadalje sebe i svoju djecu njihovoj zaštiti. – Zahvalna Lj. J, Viljevo

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

12 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

prosinac 1989. god. 80. cijena [redacted] d

BEZGREŠNO SRCE
BLAŽENE DJEVICE MARIJE

SUTON JUTARNJI
TOLIKO MALO SVJETLOSTI
TAKO PUN SJAJ
(M. SPAHIJA)

Bezgrešnom Srcu

Bezgrešnom Srcu nebeske Majke
najljepša pjesma sad nek se ori,
Srcu, što puno ljubavi žarke
za nas vijek moli, za nas vijek gori.

O, Srce puno plamena svetog, užezi nas!
O, Srce moćno, o, Srce dobro, budi nam spas!

Ovim nas Srcem Majka sve ljubi,
k Bogu nas vodi, milost nam prosi.
Tko k njemu hrli taj se ne gubi,
tom ovo Srce mir i spas nosi.

O, Srce puno plamena svetog, užezi nas!
O, Srce moćno, o, Srce dobro, budi nam spas!

U tom je Srcu sva naša nada,
utjeha boli, lijek svakoj rani,
jer ovo Srce svakog, koj' strada
premilo tješi i od zla brani.

O, Srce puno plamena svetog, užezi nas!
O, Srce moćno, o, Srce dobro, budi nam spas!

O, divno Srce nebeske Majke,
na molbu djece milost udijeli:
da zrake tvoje ljubavi žarke
zapale ognjem svijet ovaj cijeli.

O, Srce puno plamena svetog, užezi nas!
O, Srce moćno, o, Srce dobro, budi nam spas!

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

- Osnivač i izdavač: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, Zagreb, Palmotićeva 31.
- Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec.
- Tehnički urednik: Ivan Vitez.
- Uredničko vijeće: Josip Antolović, Stjepan Kuzmić, Zvonimir Majić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner, Ivan Vitez i Zvonko Vlah.
- Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710.
- Tisak »Plamen«, Slavonski Brod.
- Cijena je otisnuta ispod »Sadržaja«. Poštarina je plaćena u gotovom.
- Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Sreo sam nedavno na trgu prijatelja s kojim se već poduže nisam vidio, te me je odmah počeo uvjeravati kako je Glasnik odličan list koji bi morao doprijeti u svaku kuću, samo mu ne valja što je prejeftin. Koliko god pohvale gode, pa ni jeftinoća nije ovdje ozbiljan ukor, ipak čovjek mora i sam znati svoju mjeru. Da se Glasnik mnogima sviđa, to dokazuje i dosta visoka naklada. Jeftinoću ćemo »popraviti« iduće godine. A da dopre u svaku kuću, protiv toga nemamo ništa. Tko voli, neka izvoli! Samo ne kao Splićani. Uprava jedne od tamošnjih crkvi na veoma prometnom mjestu, već godinama odbija uslugu raspačavanja Glasnika jer im, vele, sve pokradu. Druga je crkva na još prometnijem mjestu, a proljetos je obustavila primanje Glasnika jer im, isto tako vele, sav tisak pokradu. Treća je crkva srodna prvim dvjema. I tamošnja je uprava nekadašnju veliku narudžbu svela na simboličan broj uz obrazloženje da im vjerski tisak toliko kradu te nemaju čim namiriti troškove. Kad se sve to sabere, postane očito da je u Splitu tolika glad i žeđ za vjerskim tiskom te si ga ljudi i krađom pribavljaju. Znači također da su ljudi toliko osiromašili te si više ni najjeftiniji list ne mogu kupiti. Kad sam o tome razmišljao, pretpostavio sam da se u Splitu još samo bogati stranci zakite cigaretom, u kafićima se prodaje manistra, a na tribinama poljudskog stadiona cvatu oleandri nad velikim poljem bilih garifula. E Splitu moj, ča je bilo tega više ni! Na svoju veliku radost, za svog kratkog jesenjeg boravka u gradu pod Marjanom, uvjerio sam se da je sve po starom. Ipak bih svojim dragim Splićanima preporučio časniji put da dođu do vjerskog tiska negoli je krađa svecu ispod brka. Složite se kao za balote po trojica ili četvorica pa kupite list zajedno. Kad se bratska srca slože, i Glasnik se kupiti može, pa će ga opet čitati u svakoj kući. Ako pak još negdje, u bogatijim gradovima, počnu krasti kao u Splitu, savjetujem im istu slogu kao i Splićanima. Tako smo se eto, dragi čitaoci, na komadiću papira porazgovorili kao pravi prijatelji – na trgu života.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 80. PROSINAC 1989. BR. 12

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 364
POSJET GROBU O. ANTE GABRIĆA U INDIJI, S. Kušan 366
DA GOSPA I SV. JOSIP – UZORI RODITELJA – ŠTITE RODITELJE, P. Galauner 368
MISLI NA SVOGA BRATA, V. Miklobušec 370
MOĆ UJEDINJAVANJA, R. Brajičić ... 371
VELIČINA MALENIH, R. Grgec 372
ZAHVALA NEROĐENOG DJETETA, V. Magdalena 373
KRIŽ, BLISKOST ILI RAZDVAJANJE BOŽANSKIH OSOBA, J. Antolović 374
JUBILARNA GODINA SESTARA SLUŽAVKI MALOG ISUSA, V. Miklobušec 376
STO GODINA SARAJEVSKE KATEDRALE, TINO 378
BLAŽENA KAROLINA KÓSKA, S. Bošnjak 380
ISUSOVA MOĆ NA DJELU, M. Nikolić 382
OBITELJ I ŽUPA, V. Vider 384
GLASNIKOVA PRIČA, IVNA 386
DEKRET O MISIJSKOJ DJELATNOSTI CRKVE, M. Rusan 388
PISMA NAŠIH MISIONARA 390
IVAN FIOROVIĆ, M. Korade 392

CIJENA GLASNIKA U ZADNJEM TROMJESEČJU JE 2600 DIN PO KOMADU ZA SVE NEPLAĆENE PRIMJERKE. ONIMA, KOJI NE PLATE DO KONCA GODINE, OBRAČUNAVAT ĆE SE 10.000 DIN PO KOMADU. Novac šaljite na žiro račun: »Zagrebačka banka«, Zagreb, 30101-620-16 s pozivom na broj 012102 2340072984 uz neizostavnu naznaku: GLASNIK SIM, Zagreb, Palmotićeva 31

Hvala na pismu

HTJELA BIH ONO POPRAVITI ALI NE MOGU

Sve što sam proživjela i još uvijek proživljavam počelo je zbog neposlušnosti prema roditeljima. Bilo je ovako: Zašla sam u jedno društvo koje ne vjeruje u Boga. U tom društvu stekla sam prijateljicu u koju sam imala veliko povjerenje. Iznosila sam joj sve svoje jade kao i ona meni svoje. Ta me je prijateljica ipak odvukla u jedan lokal u kojem se pilo. Sa svojih 16 godina nisam smatrala da mami moram reći istinu kamo zalazim i s kim se družim. Hodajući u to društvo upoznala sam i jednog mladića. S njim sam se počela više nasamo družiti dok napokon nisam izgubila nevinost. To zbilja nisam htjela, ali me to sada jako muči. Mi smo ipak nastavili hodati. Stvarno se volimo i više ne možemo jedno bez drugog. Majka je saznala za naše druženje, pogotovo jer je počeo čak dolaziti k meni. Mami sam nastavila lagati da se mi tek usput družimo. Jedne večeri otišla sam opet s njim. Kad sam se vratila, majka me je istukla i zabranila mi da se uopće viđam s tim dečkom. Sad shvaćam da nisam smjela mami lagati i da sam zalutala. Htjela bih popraviti ono što je bilo, ali ne mogu. Vidim da je to velika greška. Ja sam inače vjernica. Pod Misom čitam poslanicu i pjevam u zboru, a u dubini duše kao da mi je velik kamen. Htjela bih se ispovjediti, ali ne usuđujem se nikako. Moji jadi su veliki. Noću plačem jer volim svog dečka, a i on bi mogao štogod zlo napraviti ako ne budem opet s njim. Ja ne mogu nikako bez njega, a nitko me u tom ne shvaća. Željno čekam vaš odgovor da vidim što vi o tome mislite, jer vidim da i drugima pomognete. Hvala vam već unaprijed!

KRUNOSLAVA

Krunoslava, pođimo od činjenice da je tebi 16 godina. To znači da poput svih mladih te dobi već desetak godina živiš uglavnom u društvu svoje generacije djevojčica i djevojaka, dječaka i mladića. Mladi te životne dobi još su za život posve nesamostalni i neiskusni, a jedan pred drugim glume zrelost i tako se zavaravaju. Uostalom, gdje bi i od koga naučili životnu mudrost, kad se svima može dati naziv »žutokljunci«.

Tamo gdje mladi žive u društvu s čestitim odraslijim osobama, starijom braćom i sestrama, prijateljima i roditeljima, mnogo toga nauče iz njihova iskustva, vide primjere dobrih i loših rješenja, vide da su i stariji morali učiti mudrost života, i još je uvijek nemaju dosta, mladi ne moraju i ne mogu glumiti. Sasvim je normalno da se pred starijima osjećaju mladi i neiskusniji. Suvremena mladež koja najveći dio svoga vremena provodi u okruženju svoje generacije »sveznadara« lišena je te prednosti življenja i dospije do zakonske punoljetnosti, a da ne sakupi i dovoljno životne mudrosti. Zbog toga skupo plaća svoja iskustva, a štete su često nepopravljive.

Zlo je veoma priljepčivo, pa si ti dopustila da se i za tebe zalijepi. Išlo je to kroz društvo koje je godilo tvojim mladenačkim hirovima. Ipak nisi ni ti bila bez znakova upozorenja. Kao stal-

na opomena pratila te svijest da moraš s mamom razgovarati kamo odlaziš i s kim se družiš. Sada i sama vidiš kako je kobno odbijati takav glas savjesti. Roditelji nisu tu da svoje mlade samo hrane i oblače, nego također da im pomognu odrasti u zrele i samostalne ljude, časne i korisne građane. Tako je u Božjoj zamisli i volji, inače se ne bi očitovalo kroz savjest. A savjest treba slušati! Ako je ta spoznaja za tebe došla prekasno, barem što se tiče učinjenog promašaja, neka bude pravovremena za druge, mlađe, da se oni okoriste tvojim iskustvom, pa će Isus koji i dalje s tobom računa, naći načina da i tebe izliječi. Jednim padom nije sve propalo. Čak i taj pad može biti spasonosan onima koji izvuku pouku. Da li je tako kod tebe? Čini se da nije. Ti i dalje tražiš društvo tog mladića i izričito veliš: »Ja ne mogu nikako bez njega.« Bez koga to? Znaš li ti što to znači imati mladića? Što to znači biti djevojka? Što to znači združeni život dvaju srdaca? Ne dviju slijepih strasti! Ako ne znaš, potrudi se da saznaš. Imaš o tome veoma poučne literature. Pročitaj prijašnja pisma djevojaka i pokojeg mladića u ovom Glasniku. Na našoj adresi naruči knjigu: »Djevojko, znaš li ljubiti?« Poslat ćemo ti je pouzećem, a to znači da ćeš je platiti poštaru kad ti je donese. Tko hoće, pobijedit će i najveće zlo, jer s čovjekom i za čovjeka bori se sam Bog, ali on redovito ne zahvaća bez naše iskrene suradnje. S njim ćeš, Krunoslava, sve popraviti!

UREDNIK

Te riječi

Isuse,
Tvoje riječi
tisućama godina hrane svijet.
Te riječi
što su kao biserne kapi prokapale,
ko rijeke potekoše
– na sve strane.
Postadoše oceani moćni
koji obuhvaćaju cio stvoreni svijet.

Danica BARTULOVIĆ

Svemu daj moje ime

Noć je davno rasprostrla veo.
Mjesečina mlazna napasa stada zvijezda u vihoru.
Sebi i Bogu prisutna,
molitvu izvodim na projestolje srca i svijesti.
Pritišćem zrak uzdasima,
pogledom od svile milujem križ – tajnu darivanja,
moj ključ za pronalazak same sebe.
Iz dubine neba grli me radost,
zovu me praporci vječnosti.
Tiho, tihano, nevidljivi prsti
predu mi pred očima paučinu sna.

Vječni kome sat nikad ne otkucava
odlikuje me ogrlicom golubica
na punoj liniji svjetlucave ceste.
Ubrizgava me u vene svoje vječnosti i šapuće:
»Svemu daj moje ime i ne boj se!«
Srnećim pogledom motrim mu lice,
u očima mu vidim kako me drži na rukama,
virim mu u dušu i gledam sebe
kako se u njegovim njedrima smijem.

Mir.
Iza spuštenih kapaka radost u meni romoni.

IVNA

Cijenu Glasnika za 1990. godinu objavit ćemo u siječanjskom broju koji izlazi pred Božić

Posjet grobu o. Ante Gabrića u Indiji

Isusovački provincijal o. Stjepan Kušan iz Zagreba, te gg. Mijo Gabrić i Luka Depolo kao novinari Glasa koncila, posjetili su Calcuttu i misijsko područje na kojem je djelovao naš nezaboravni misionar isusovac o. Ante Gabrić. O tamošnjim susretima i dojmovima za Glasnikove čitaoce i Antine štovatelje piše o. Stjepan Kušan. Podsjećamo da je o. Ante umro 20. listopada, a pokopan 21. listopada 1988. godine.

MISA NA OBLJETNICU SMRTI

Posjet Calcutti trajao je od 20. do 27. listopada 1989. Stanovali smo u Kolegiju gdje je i sjedište kalkutske provincije Družbe Isusove. Tamošnji provincijal se pobrinuo da obiđemo sva mjesta 24. parganasa gdje su radili, a neki još uvijek rade, hrvatski i slovenski isusovci misionari.

U nedjelju, 22. listopada, sv. Misu u Maria Pollyu je predvodio mjesni biskup koji je za vrijeme Mise i propovijedao. Na kraju Mise pozdravio sam ljude, zahvalio im na ljubavi prema pokojnom o. Anti koji nam je Bengaliju i njezine ljude učinio bliskima i dragima. Preporučio sam im da čuvaju njegov grob i sačuvaju uspomene na njega. Moj govor prevodio je na bengalski jezik o. Cukale, slovenski isusovac koji tamo još radi. Nakon Mise bio je blagoslov Antina groba.

Grob je lijepo uređen. Obzidan je ciglom, izdiže se iznad zemlje i zaštićen je skladnom drvenom ogradicom. Na ciglenom grobu gorjelo je 45 uljanica na spomen 45 misničkih godina o. Gabrića. Tamošnji provincijal P. C. Mathew priprema nadgrobnu kamenu ploču na kojoj će biti uklesani glavni podaci iz paterova života.

Po načinu na koji se spominje o. Ante, dobiva se dojam kao da je jučer umro. Uspomene kod svih su svježe i dojmovi duboki.

O. ANTE, ČOVJEK HEROJSKIH KREPOSTI

P. Mignon koji je održao nadgrobni govor rekao mi je za o. Gabrića da je imao i neke nedostatke kao i svaki čovjek, ali je imao i kreposti u herojskom stupnju. On mi je dao o njemu izvješće na četiri i pol rukom ispisane stranice. Rekao mi je da je pet dana pisao to izvješće važući svaku riječ pred Gospodinom. On između ostaloga piše: »Jedna me je stvar kod o. Ante uvijek impresionirala, a to je njegova sabranost i potpuna uronjenost u molitvu. Klečao je malo nagnut naprijed i nepokretan. Njegov tjelesni položaj za vrijeme molitve odavao je izraz poklonstvenog bogoslužja. Ozbiljnost kojom je ispunjavao svoje duhovne dužnosti bila je očita. Čak i način na koji je izricao riječ 'molitva' pokazivao je kako je ona za njega sveta stvar. Molitva je česta tema njegovih razgovora, a ono što je rekao poticalo vas je da poželite moliti...

. Njegova vjera i duhovni žar upravo su osvajali. Da li je ikada učinio nešto radi samog sebe? Možda i jest, ali se to nije moglo vidjeti. Jeo je veoma umjereno. Kod stola je bio veoma ugodan sugovornik pun anegdota i smisla za šalu. Postio je svakog petka. Nikada nije pio nikakav alkohol. Spavao je malo. Noći je provodio pišući pisma bezbrojnim prijateljima. Kada sam išao u Kumrokali na sprovod, zadužili su me da pregledam njegove osobne stvari i da ih donesem u Calcuttu. Iznenadilo me je kako sam malo stvari našao u ormaru. Čovjek koji je toliko obilazio vruć i vlažan ugao Indije imao je čak veoma malo rezervne odjeće. Nisam našao ništa što bi služilo za osobnu uporabu ili zabavu. Bile su to jedino stvari koje su mu služile za rad.«

Osim navedenog, p. Mignon spominje primjere sa-

moodricanja, nenavezanosti, praktičnog siromaštva i poniznosti. Zatim govori o njegovoj revnosti za Kraljevstvo Božje, o ljubavi prema svakome, a donosi i tri misli o kritikama koje se upućuju na ime p. Gabrića, nalazeći za svaku od njih opravdanje.

SVJEDOČANSTVO TAJNIKA O. PROVINCIJALA

Tajnik tamošnjeg provincijala, pišući u Rim prigodom 50. obljetnice redovništva o. Ante, veli i ovo: »Kamo god je zakoračio ubrzo je stvorio kršćansku zajednicu i njemu doslovno tisuće duguju svoju vjeru, njemu i njegovu propovijedanju... Njegovo mnogovrsno socijalno služenje – davanje hrane gladnima, odijevanje golih, gradnja kuća za beskućnike, postavljanje arteških bunara, gradnja nasipa i cesta, briga za lijekove bolesnima, sve to podsjeća na riječi iz knjige Jobove:

'Tko god me slušao,
blaženim me zvao,
hvalilo me oko kad bi me vidjelo,
jer izbavljah bijednoga kad bi kukao
i sirotu ostavljenu bez pomoći.
Na meni bijaše blagoslov izgubljenih,
srcu udovice ja veselje vraćah.
Pravdom se ja kao haljinom odjenuh,
nepristranost mi bijaše plaštem i povezom.
Oči bijah slijepcu i noge bogalju,
otac ubogima, zastupnik strancima.
Kršio sam zube čovjeku opaku,
plijen sam čupao iz čeljusti njegovih.'
(Job 29, 11-17)

Otac Ante bijaše spor u optuživanju siromašnih ljudi. Bio je uvijek spreman naći opravdanje njihovim slabostima i pogreškama, spreman oprostiti i odriješiti.«

JOŠ NEKOLIKO SUSRETA

P. Provincijal je na Misijsku nedjelju pozvao u Kolegij sve isusovce iz Calcutte i okolice na svečani susret. Tom je prigodom podsjetio nazočne na pojedine zgode iz povijesti njihove provincije, na oce i braću iz raznih naroda koji su tu provinciju stvarali i utisnuli joj svoj pečat. Naglasio je i značenje otaca iz Hrvatske i Slovenije koji su djelovali u 24. parganasu.

U dva navrata susreli smo se i s majkom Terezijom koja će Sv. Ocu napisati pismo u kojem će mu posebice istaknuti vrline karaktera i svetost života o. Gabrića.

Posjetio sam i župu p. Cukale. On je puno vremena proveo s nama prevodeći na bengalski jezik ili s bengalskog jezika sve ono što su govorili ljudi koji ne znaju engleski. Bio nam je od velike koristi i uz njega smo se svuda osjećali kao kod kuće. I on nosi o. Gabrića u veoma lijepoj uspomeni. Nešto od toga već je priopćio u našem Glasniku, o tome je pisao u indijskim novinama i kazivao u pero o. Kokalju koji je nedavno napisao, na slovenskom, knjigu o našim misionarima u Indiji.

Posjetili smo i o. Polgara. On je bolestan i pati od skleroze. Donio sam mu pismo njegovog brata Mirka, također isusovca, koji je sada u Beogradu. Prepoznavši rukopis, razveselio se i uskliknuo: »Moj mlađi brat!« Pismo je čitao nekoliko puta za vrijeme našeg boravka s njim. Iako je o. Polgar bolestan radi u vrtu rezidencije.

Nešto od pisane ostavštine o. Gabrića donijeli smo sa sobom u Zagreb. Nadam se da će listanje tih spisa još više osvijetliti život i lik našeg misionara, isusovca o. Ante Gabrića.

Stjepan KUŠAN

U NEDJELJU, 22. LISTOPADA, NAKON MISE U MARIA POLLYU KOJU JE PREDVODIO MJESNI BISKUP, USLIJEDIO JE BLAGOSLOV ANTINA GROBA. UZ BISKUPE I SVEĆENIKE, OKO GROBA OKUPIO SE LIJEPI BROJ ONIH LJUDI KOJI NE MOGU TAKO JEDNOSTAVNO ZABORAVITI DOBROČINSTVA O. ANTE DOK JE BORAVIO MEĐU NJIMA

Da Gospa i sv. Josip – uzori roditelja – štite roditelje

Velika je i uzvišena zadaća roditelja u Crkvi i u ljudskom društvu. Oni su od Boga pozvani na suradnju u rađanju i odgajanju djece, a taj Božji poziv njihova je obveza. Ispunjavajući je, osmišljuju svoju zajednicu; ne ispunjavajući je, gube svoj smisao. O dobrim roditeljima koji su svjesni svoje odgovornosti te ispunjaju svoje poslanje, ovisi budućnost naroda i Crkve. Čini se da roditelji toga nisu svjesni, ili se osjećaju tako nemoćni da to više i ne smatraju svojom dužnošću.

RODITELJSKO ZVANJE NA VELIKIM JE KUŠNJAMA

Naše su obitelji često rasklimane i razbijene. Do tog je došlo ponešto zbog današnjeg načina života i rada, a daleko više zbog pomanjkanja ljubavi, one snage koja obitelj iznutra ujedinjuje i usrećuje. Ljubav je i najbolji lijek protiv svih mana kojima se supružnici olako predaju dnevnim radom.

Današnje društvo utemeljeno je na materijalističkom svjetonazoru koji nužno vuče u hedonizam, ne uspijeva stvoriti ni zdrava teorijska načela o obitelji, a kamoli da se u praksi vodi zdravom »politikom« o obitelji. Dapače, u obitelji se dugo gledalo zapreku za stvaranje ateističko-humanističkog društva koje je postavljeno kao ideal budućnosti. Danas kada se ta utopija slomila, ostali smo u proturječnom stanju: lažne su vrednote pale, prave su prognane, i sada se društvo muči u traženju lijeka koji bi ozdravio osnovnu ćeliju svoje reprodukcije.

Crkva, obogaćena iskustvom i vođena Evanđeljem, ima dosta jake analize i procjene o obitelji, ali joj nije kadra pružiti onu pomoć koja bi vodila hitnom ozdravljenju. Tako se roditelji često nalaze u tjeskobi, bespomoćni su u vrtlogu života te gube radost i oduševljenje za svoj plemeniti i nezamjenjivi poziv. Stariji su razočarani jer nisu ostvarili ideal, pogotovo ako im djeca odu krivim putem, a mladi, bez privlačnog primjera pred sobom, ne usuđuju se ući u rizik rađanja više djece. Oni pak koji bi po dobi morali ući u bračni život, boje se čak i te obveze.

Gledajući stvarnost obiteljskog života u ovim zamršenim prilikama bez uljepšavanja, kršćanin se ipak ne da obeshrabriti jer svoju nadu polaže u Boga. On zna da svoju osobnu životnu odgovornost ne može prebaciti na druge niti odgoditi za neka bolja vremena jer samo jednom se živi i to neponovljivo. Zato tom životu danas, a ne nekom sutra, mora dati pravi sadržaj i tako postići svoju punu vrijednost. Stoga on u sumraku ideala i u zatajenju svih društvenih institucija koje bi mu morale biti na pomoći, svoj pogled usmjeruje prema Isusu Kristu. U njegovoj riječi nalazi svjetlo, u njegovom obećanju nalazi snagu te i u teškim prilikama, kao što su današnje, ostaje vjeran svojoj savjesti.

UZOR I PUTOKAZ OBITELJSKOG POZIVA

Nakana AM za ovaj mjesec usmjeruje oči i srca sviju nas, a osobito roditelja, prema onim dvjema dragim osobama, Mariji i Josipu, koje nas poput sjajnih zvijezda prate na našem životnom putu. Te drage osobe mi ćemo na posèban način sresti koncem mjeseca uz malog Isusa u betlehemskoj štalici, ali mi smo u duhu već sada s njima i na osobit način preporučujemo im roditelje cijeli ovaj mjesec. Nazaretska je obitelj putokaz i uzor svakoj našoj obitelji. U njezinom središtu nalazi se Bog koji je u Kristu Isusu postao čovjekom. To je obiteljska zajednica u kojoj se spremno i radosno prihvaća volja Božja uvijek, a osobito onda kad se očituje kao siromaštvo, progon ili svakodnevne teškoće jednostavnog radničkog života. Ona u svemu ostvaruje Božje planove i duboko vjeruje u nazočnost Božje ljubavi. U toj obitelji međuljudski odnosi plod su ljubavi, poštivanja i uzajamnog služenja. Marija i Josip pozvani su od Boga da na osobit način sudjeluju u dolasku njegova sina na svijet.

Marija je ona koja je prva vjerovala. Ona je snagom

Duha Svetoga začela, a zatim u svom krilu nosila i napokon na svijet rodila Sina Vječnoga Oca, samoga Boga koji se u njoj utjelovio. U tom je iznimnost njezina materinstva dok je u svim drugim stvarima bila kao i sve druge majke, sa svim brigama, radostima i strahovima. Ona je Sina Božjega, koji je postao i njezin sin, dojila i odgajala, ali ga je prije svega primila izrekavši najuzvišeniji i najpotpuniji »DA« životu u trenutku kad ga je i začela. Ona je rekla »DA« svemu onome što će to dijete biti i značiti pružajući svoju punu suradnju u svemu.

Josip je bio Isusov pravi otac po zakonu, iako ne i po tijelu. On ga je ljubio, čuvao, uvodio u život, naučio ga raditi. Bio je uzor čovjeka vjere koji je otvoren Bogu i u svemu se nastoji uskladiti s njegovom svetom voljom. Kao otac brinuo se za svoju obitelj u tankoćutnosti osjećaja za stvarne potrebe ne štedeći ni u čemu svoje naravne sposobnosti i mogućnosti.

Marija i Josip bili su, kao roditelji, pozvani da prime Isusa u toplo obiteljsko zajedništvo. Bili su supružnici u najdubljem predanju srca, iako ne i tjelesnim iskazom. Oni su Isusa zajedno ljubili, zajedno ga odgajali i zajedno ga pomno slušali te su tako dajući i primali. Zato su oni zaista istiniti uzor roditeljima. Bili su svjesni da je njihovo dijete dar Božji te ga stoga moraju poštivati, osluškivati i ljubiti. On jest njihov, ali ne kao svojina. On ostaje trajno Božji, a oni su najuže uključeni u ostvarenje Božjih planova po Isusu.

U otajstvu Nazaretske obitelji otkrivamo pravu narav obitelji, pravu vrijednost i uzvišenost roditeljskog poziva, a to je suradnja s Bogom u djelu stvaranja. Odgajati djecu znači uvoditi ih u otajstvo vjere i ljubavi tako da i ona otkriju svoj poziv u Crkvi i u svijetu. Roditelji su prvi navjestitelji Boga svojoj djeci. Moleći se s njima i čitajući s njima Sv. pismo uvode ih u otajstvo Krista i Crkve. Svim tim postaju u punom smislu roditelji jer djecu koju su rodili za zemaljski život, zajedno s Duhom Svetim koji izlazi iz Kristova križa i uskrsnuća, preporađaju na vrhunaravni život. (Usp. FC, 39)

»TKO PRIMI JEDNOGA OD OVIH NAJMANJIH, MENE PRIMA!«

Crkva je uvijek naglašavala, a danas pogotovo, da je roditeljski poziv uzvišen i svet, pun odgovornosti pred Bogom i pred ljudima – i pred vlastitom savješću. Pape su o tome uvijek govorile, a sadašnji Sv. Otac Ivan Pavao II to najobuhvatnije čini u svom pismu »Familiaris consortio«. Zato se u Crkvi rađaju uvijek nove inicijative u korist obitelji: škole, kongresi, knjige, članci, susreti i karitativno djelovanje za one koji imaju posebne potrebe. Od svega toga za roditelje je ipak najvažnije da se nađu u molitvi pred Marijom, Josipom i Isusom kako bi što dublje zaronili u veličinu i uzvišenost vlastitog poziva.

Dati se ponijeti primjerom Marijine i Josipove ljubavi prema Isusu te je oživotvoriti u odnosu prema svakom djetetu da u ljubavi bude željeno, s ljubavlju primljeno i odgajano, to znači ostvariti u svom domu svetu obitelj, a u takvoj obitelji neće nikada ponestati ni kruha ni ruha, ni radosti ni blagoslova.

Nakana naših biskupa:

DA NE BUDEMO RAVNODUŠNI PREMA BIJEDI DRUGIH

Ova nakana naših biskupa biva još važnija nakon poziva što ga je uputio naš kardinal u Glasu koncila, pod naslovom: »Izvršimo evanđeosku zapovijed!« Kardinal nam u tom pozivu otkriva tešku stvarnost koja nas okružuje, a za koju smo često možda premalo osjetljivi. »Ne možemo ostati ravnodušni nad činjenicom da je sve više obitelji i pojedinaca gospodarski ugroženo te više ne mogu živjeti životom dostojnim čovjeka... Sve više bijede i ugroženosti krije se u većim gradovima i staračkim domaćinstvima na selima.« Teško je slušati radnika i oca petero-članе obitelji kad govori kako nekoliko dana u mjesecu nije imao novaca ni za kruh, a kamoli da plati račun za boravak djeteta u dječjem vrtiću. A što da reknemo o starcima i staricama koji po kantama za smeće traže makar komadiće odbačene hrane?! A to su naši bližnji, naša braća i naše sestre. Za njih smo suodgovorni.

Kardinalov poziv na zauzetiji rad za siromašne stavlja »pred značajan izazov sve župnike«, kaže uvodničar u GK od 8. 10. ove godine. Ali to nije nipošto izazov samo za župnike, nego za svakoga vjernika naše Crkve, jer to je apel upućen Crkvi, a ne samo župnicima. Stvarni odgovor svakog pojedinca pokazat će »stupanj naše svijesti o kršćanskoj odgovornosti za svakoga čovjeka i o suživljenosti s aktualnim trenutkom našeg naroda i naše Crkve.«

Petar GALAUNER

Misli na svoga brata!

Misli na svoga brata:
obličjem nalik je Kristu,
u srcu nosi čistu,
žarku ljubav za tebe.

Misli na svoga brata:
njegovim glasom Isus te zove,
želi te povest u svjetove nove,
da slobodan budeš od sebe.

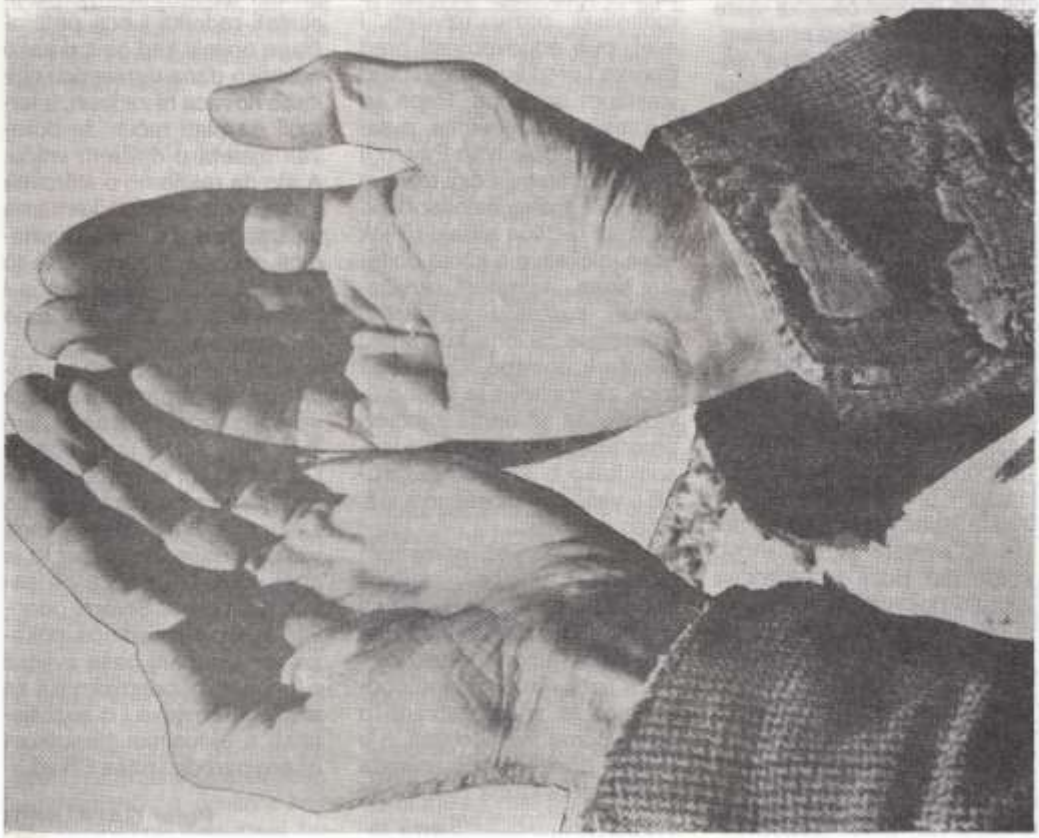
Misli na svoga brata:
bilo da plače, il' da se smije,
oba vas isto sunašce grije,
ljubav Božja pravedna.

Misli na svoga brata:
makar posrnuo, pao,
tebi je priliku dao
da se iz svoga kala pridigneš.

Misli na svoga brata:
kada ti pruža ruke,
ublaži mu teške muke,
Isus ih diže pred tobom.

Misli na svoga brata:
ne prođi ga kao stranac
on ti je vječni znanac,
Isus u liku prosjaka.

Valentin MIKLOBUŠEC

Moć ujedinjavanja

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Teillard de Chardin (Tejar de Šarden) je ušao u novicijat Družbe Isusove kad je bio tek u osamnaestoj godini života i sve do konca života nije prestao tražiti i nalaziti Boga. Umro je god. 1955.

Čisto srce je ono, pisao je, koje ljubeći Boga iznad svega zna gledati kako je Bog svuda nazočan. Bilo da se pravednik izdiže iznad svega stvorenoga sve do gotovo neposredne spoznaje Boga, bilo da se daje na usavršavanje i savršenije posjedovanje svijeta, što je dužnost svakog čovjeka – on skreće svoju pažnju samo na Boga. Predmeti su za nj izgubili svoju vanjsku raznolikost. U svakom od njih, u mjeri njihove savršenosti i ljepote, nudi se Bog da zahvati dušu. Čista se duša, to je njezina odlika, kreće područjem višeg i beskrajnog Jedinstva. Pri dodiru s Njim – tko to ne vidi i ne osjeća – duša se želi objediniti sve do svoje srži, tako da napredak u svijetu pruža velike mogućnosti kreposti.

Mjesto da se kao grešnici prepusti svojim strastima koje ga rasipaju i »drobe« njegov duh, svetac uzmiče tom rasipavanju. On, naprotiv, kao da se oslobađa od materije. Sve mu je Bog i Bog mu je sve, i Isus mu je Bog i sve zajedno. Na isti predmet koji je sva istina i dobrota Neba i Zemlje, srcem i duhom usmjeruje sve snage bića, slažući ih u jedan jedinstveni plamen u kojem se savršenost poistovjećuje s ljubavlju. Posebno djelovanje čistoće duha sastoji se u tome da ujedini nutarnje moći duše u jedinstven strastven čin, izvanredno bogat i snažan. Konačno, čista je duša ona koja, nadilazeći mnogostruku i razornu privlačnost stvari, prekaljuje svoje jedinstvo, a to će reći svoju duhovnost, na žaru Božje jednostavnosti.

Ono što čistoća radi unutar pojedinaca, to ljubav ostvaruje u krilu zajednice. Kad čovjek stvar ne promatra izlizanim pogledom navika iznenadi se kako Isus s izvanrednom brigom ljudima nalaže da se ljube među sobom. Obostran osjećaj dobrohotnosti nova je Učiteljeva zapovijed, oznaka po kojoj se njegovi učenici razlikuju od ostalih, siguran znak našeg predodređenja, glavno čovjekovo djelo. Bit ćemo suđeni prema ljubavi. Zbog pomanjkanja osuđeni ili djelima ljubavi opravdani.

Za čim ide to neumorno naglašavanje ljubavi? Kad bi se išlo samo za čovjekovom koristću, za umanjenjem trpljenja među nama, za boljim stanjem na zemlji, bi li se mogla razumjeti ozbiljnost s kojom je Isus govorio o međusobnoj ljubavi? Bi li se mogla shvatiti njegova obećanja i njegove prijetnje u vezi s njom? Ne! Međutim, kršćansko bratstvo ne ide samo za tim da ispravi ožiljke koje je nanio egoizam, da ublaži rane koje je zadala ljudska zloća. Ljubav nije isto što i samilost dobrog Samaritanca na društvenom planu. Ljubav, zbližavajući duše u uzajamnom predanju, obogaćuje ih za nešto više što će se roditi iz njihova jedinstva. Ona potvrđuje pripadništvo jednoga drugome. Ona pomalo otklanja njihovu mnogostrukost. Ona produhovljuje svijet. Nijedna sila svijeta nije konstruktivnija od ljubavi. Ona nije ohola moć, ona je evanđeoska svetost koja spašava i nastavlja izvoran pogon stvaralaštva i razvitka.

Čistoća i ljubav, o kojoj govori Teillard de Chardin, izvire iz Srca Isusova. Ono je izvor čistoće i ljubavi.

Veličina malenih

Piše: prof. Radovan GRGEC

Izraz »veličina malenih«, koji smo imali prilike često čuti i pročitati, nije prvenstveno nečija duhovita i paradoksalna dosjetka, nego je to zapravo evanđeoski izazov »mudrosti« i »veličini« ovoga svijeta. U tom se izrazu, naime, krije bit evanđeoskih Blaženstava i Kristova Govora na gori. Poruka je to i pouka, upućena ne samo ovom svijetu, nego i kršćanima koji u njemu žive, zatravljeni privlačivošću društvenoga ugleda i uspjeha, snalažljivošću i »inteligencijom« suvremenika, sjajem i vanjštinom nečije ljepote i veličine. U tom svjetlu paradoks Blaženstava shvaća se kao ludost ili sablazan.

Tko su ti »maleni« u očima svijeta a »veliki« u očima Božjim? Naravno da dobrostojeća buržoazija ne može uočiti njihovu »veličinu«, ali je uočuje Gospodin »koji iz gliba vadi siromaha« (Ps 113), koji kažnjava gavana a uzvisuje Lazara i koji se zakleo da neće zaboraviti nepravde nanesene svim »Lazarima« svijeta (usp. Am 8).

Našem oku i srcu, zaokupljenima drugim vidicima i brigama, promiče sve to kad u grozničavoj žurbi idemo za probicima i užicima, za čašću ili vlašću. Ne zapažajući i iskorištavajući malene, nemoćne i siromašne, mi ih na neki način još više ponizujemo i tlačimo. Ima, međutim, Netko čijem oku to ne promiče.

Kao što Gospodin neće zaboraviti na nepravde koje ih pritišću, tako neće zaboraviti ni usluge, milosrđa i dobra djela što smo ih iskazali najmanjem od njegove braće. Među tom njegovom najmanjom braćom na prvom su mjestu upravo oni najnemoćniji i najbespomoćniji, djeca i starci, progonjeni i patnici, prosjaci i bolesnici. To su oni kojima se propovijeda Evanđelje, oni zbog kojih se On rodio u betlehemskoj štali kao siromašno ljudsko dijete, zbog kojih je u prvom redu došao Mesija što su ga očekivali vjekovi, čega se na poseban način sjećamo i u ovom Adventu.

Nažalost, za većinu »dobrostojećih« i »uspješnih« svi ti bijedni, maleni, prosjaci i bolesni predstavljaju »nesposobne« i »neradnike«, smetnju i nagrđivanje fasade naših gradova, pa čak i naših crkava (kao da prosjaci nisu uvijek bili stalni »dekor« prošteništa i svetišta u svim stoljećima!). Bolesnički kreveti i ležaji gdje danonoćno dvorimo nepokretne bolesnika neka su vrst oltara nad kojima neprestano gori vječno svjetlo. Tih je »oltara« u našim kućama sve manje, ali je sve manje i Božjeg blagoslova.

Da bi »maleni« bili doista »veliki« u Božjim očima, moraju biti svjesni svoje »malenkosti«. U tom slučaju, na njih se zaista odnosi blagoslov prvoga Blaženstva. Značenje i veličinu takvih duša, tj. značenje i veličinu evanđeoskog siromaštva vidi ne samo Onaj koji je »krotak i ponizan u srcu«. Vidjeli su je i njegovi sveci, kao npr. Franjo Asiški i Vinko Paulski, a u naše vrijeme majka Terezija ili p. Wresinski. Glavna junakinja Bloyeva romana »Siromašna žena« izgovara nezaboravne riječi: »Ne ulazi se u raj ni sutra ni prekosutra, nego danas, i to kad si siromašan i raspet«.

Danas, kada glad kuca na mnoga vrata, imat ćemo uvijek oko sebe malene i siromašne. Pridružimo se Crkvi, koja ih smatra svojom »preferencijalnom opcijom« (prvenstvenim opredjeljenjem). Uočimo i shvatimo, naročito u ovom Adventu, »veličinu malenih«!

Zahvala nerođenog djeteta

Šutnja me počela zamarati. Tonuo sam u jezero osame i nisam vidio izlaza. Nada koja me je do sada grijala posve je nestala. Nisam se mogao predati ravnodušnosti obzirom na ono što će biti sa mnom, ali sam priželjkivao da se ubrza rasplet. Bilo mi je već nepodnosivo.

Oštar zvuk zvona na vratima prenuo me iz mog sumornog potonuća. Mama je pošla otvoriti. Ona misli da je sama, a tu sam i ja. Koračam svakim njezinim korakom.

Usklik iznenađenja, eksplozija radosti. Majka i kći se zagrliše. Toplina njihovog poljupca spustila se prema meni kao hladan mlaz iz gorskog jezera. Ja i moja mama, i moj tata, nećemo se nikad moći tako zagrliti. Poljubac je nešto od onog božanskog čina stvaranja kojim je sve nastalo. Ja sam ga zauvijek lišen.

Kako li se moja majka i baka samo raduju jedna drugoj! U njihovoj sreći osjetio sam kako je snažan osjećaj pripadnosti. Dok je radost neočekivanog susreta stapala njihova srca, pitao sam se zašto ja nikome ne pripadam? Zašto mene ne žele? Zašto se meni nitko ne raduje? Zašto se majka ovila velom šutnje otkako sam joj se javio? Zašto meni neće tako radosno otvoriti vrata? Tisuće pitanja saletješe me u isti tren. O, Bože, zar sam ja to zalutao? Nisam li zakucao na kriva vrata?

Razmišljajući o sebi nisam ni primijetio da moja majka tako grčevito plače kao da želi isplakati svu šutnju minulih dana, a onda je napokon progovorila:

– Ivan želi da abortiram. Ja za tako što nemam hrabrosti i ne bih htjela to učiniti. Nisam mu rekla svoju konačnu riječ, ali njegov je stav jasan i konačan. Već tjedan dana oboje šutimo. Mislim da on osjeća da ja to ne želim učiniti. Ako ga rodim, ode moj studij. Ako ga pobacim, ode moj život, ode zauvijek moj mir, zajeca majka.

– Dijete drago, smiri se. Neću ti pričati o svom životu jer već znaš kakav je bio. Bila si mi četvrto dijete. Tata se sve više odavao piću, ali ja ipak nisam na pobačaj ni pomislila. Znam da ni ti to ne želiš, ali me boli već i to što se ti svome djetetu ne raduješ. Kad bi se ti radovala svome djetetu, Ivanov zahtjev ne bi na tebe toliko utjecao. Ti razmisli o svojoj savjesti, a s Ivanom ću ja razgovarati.

Vječni Stvoritelju, kako je moja baka jaka žena. Da je takva barem i moja mama! Bakine riječi kao da su popile sve vode strahotnog vira u koji sam tonuo i ja sam opet u jezercu čistom i toplom s puno sunca i miline. Osjećao sam se potpuno zaštićen pred prijetećim oblakom svoga tate koji je potisnut s horizonta. Obuzela me sigurnost. Dragi Bog je čuo moje vapaje i pomoć je stigla. On svoju pomoć šalje po dobrim i poniznim ljudima kao što je ta moja baka koju bih tako žarko želio vidjeti. Kako li njezino lice mora biti milo! Šaljem mu već sada poljubac.

Toga istog dana poslije podne baka je ostala sama u sobi s tatom. Razgovarali su samo nekoliko trenutaka i već su vrata tresnula, a užurbani koraci gubili su se niz stubište po kojem me majka uvijek tako oprezno nosi. Majka je opet briznula u plač.

– Kćeri moja, Ivan je tvrd, ali se ne smiješ predati. Sada si već mama. Boreći se za svoje dijete, boriš se za samu sebe. Nemoj plakati, nego se raduj svome djetetu. Bez obzira što Ivan misli i kaže, ti se zagledaj dublje u svoju dušu. Osluhni jače svoju nutrinu. Tamo ćeš se susresti sa svojim Bogom, a susret s

(Nastavak na str. 377)

Križ, bliskost ili razdvajanje božanskih osoba

Piše: Josip ANTOLOVIĆ

Nastavljamo s razmišljanjem o odnosu božanskih osoba prema križu. Usredotočivanje misli na događaju koji se na Veliki petak zbio na Golgoti omogućit će nam da dublje shvatimo taj događaj u duhu suvremene teologije. Odmah se pitamo: »Kako Otac i Sin ostaju sjedinjeni kad ih utjelovljenje druge božanske osobe – Sina – tako udaljuje? Božanstvo naime i čovještvo neizmjerno su udaljeni! Kako može i dalje postojati posvemašnje jedinstvo odluke između dviju osoba (Oca i Sina), ako neke tradicije to jedinstvo odluke smatraju nespojivim s idejom da će jedino Božji Sin nositi teret ljudskih grijeha?«

ISUS PATNIK LIŠEN SVEGA ZAJEDNO JE S OCEM U DUHU SVETOM

Na ta pitanja odgovara o. Dominik Gonnet čije smo tumačenje već više puta navodili: »Za nas nije poteškoća udaljenost što bi postojala između Oca koji ne trpi (jer božanska narav ne može trpjeti) i Sina koji trpi u svojem čovještvu, još manje između dviju naravi, božanske i ljudske u Sina, nego nam veću poteškoću stvara ona udaljenost koja se ukazuje između boli Oca i ljubavi Sina. Kako si predočiti da Sinovo trpljenje u Ocu ne nailazi ni na kakav odjek? Kako si predstaviti Abrahama da ništa ne trpi u času kad svoga sina dovodi do žrtve?«

A da ipak između Sina, u neopisivim mukama na križu, i Oca postoji neka udaljenost, svjedoči Sinov stravičan krik u kojemu iz zadnjih sila svog ispaćenog i izmrcvarenog bića vapi k Ocu: »Eloi, Eloi, lama sabakthani! – što znači: Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio!?« (Mk 15, 34) A nije li slično već vapio u Getsemaniu nalazeći se u smrtnoj stisci i obliven krvavim znojem: »Abba, Oče, sve je tebi moguće. Otkloni ovaj kalež od mene! Ali ne kako ja hoću, nego kako Ti hoćeš!« (Mk 14, 36)

U čitavu tu problematiku može unijeti nešto svjetla P. François Varillon svojom psihološkom usporedbom iz djela »La Soufrance de Dieu« (Božja patnja), kad između Krista Patnika i Oca opravdano izriče korjenitu odijeljenost, a u isto vrijeme zadržano jedinstvo. On piše: »Vrhunac Isusovog trpljenja prestaje biti trpljenje u zajedništvu. Isus tada više ne zna da i Otac trpi s njim, i zato još više trpi. To je 'dno' same patnje. Usudio bih se ovdje pomisliti na tjeskobu i užas što bi ga doživjela žena kad bi spoznala da njezinog muža ne boli smrt njihova sina onako kao što nju boli. I za Krista su trenuci na križu bili ponor samoće, napuštenosti od svih (kenoza). Kad o tome razmišljamo hvata nas vrtoglavica: Sin Božji tako osamljen, sam sebi!

A ipak, gle paradoksa: baš u lišavanju zajedništva pronalazi se najintimnije zajedništvo. Spona mu je Duh Sveti.«

Kao zanimljivost navest ću jednu misao iz knjižice Duhovnih vježbi sv. Ignacija Lojolskog koji vježbaniku, kad razmatra o otajstvima Kristove muke, preporučuje: »U petoj točki razmatrat ću kako se Božanstvo krije... te pušta da presveto čovještvo trpi tako grozne muke.« (Duh. vj. broj 196) Kao mistik obdaren posebnim svjetlom i on se uživljavao, barem donekle, u problem u koji se i mi sada možda više teološki nastojimo uživjeti.

ČAS NAJOPASNIJE KUŠNJE I NAJVEĆE KRIZE VJERE

Prije nego nastavimo s daljnjim razmišljanjem ovdje bih htio napomenuti nešto vrlo praktično. Čovjek vjernik, kršćanin, može u životu imati strašnih momenata kalvarijske osamljenosti, napuštenosti. Tada misli da ga nisu

ostavili samo ljudi nego i sam Bog pa se na njemu obistinjuju Kranjčevićevi stihovi iz pjesme »ELI! ELI! Lamâ Azâvtani?!«:

»I što smo nebu bliži,
sve od neba smo – dalji!«

To je čas najveće kušnje, najopasnije krize vjere, čas kad duša lebdi nad ponorom očaja. Tada se valja sjetiti ove stvarnosti raspetog Krista koji vapi: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?!« Baš u tom stravičnom času osame i napuštenosti možemo se naći u najvećoj intimnosti s Bogom, po vjeri, po pouzdanju u milosrdnog Isusa, a sve su to darovi onog Duha koji i kod napuštenog Isusa na križu bijaše božanska spona zajedništva s Ocem.

OČEVA NEIZMJERNA PATNJA LJUBAVI

Vratimo se teologiji patra Gonneta, jer nas oštrim razmišljanjem uvodi u tajnu Božje ljubavi, tajnu što se očituje u patnji. Otac utoliko trpi s Isusom ukoliko je on sam slobodno odabrao da uzme na se svu ljudsku stvarnost, dakle i patnju, čak u tolikoj mjeri da u svojoj muci ne zna za Očevu supatnju. Tu još samo Duh Sveti ostaje spona zajedništva, iako Isus osjeća i njegovu odsutnost. On je ipak nazočan jer u Poslanici Hebrejima čitamo: »Koliko će više krv Krista – koji je po vječnom Duhu prinio sam sebe Bogu kao žrtvu bez mane – očistiti našu savjest od mrtvih djela da služimo živomu Bogu!« (Hebr 9, 14)

Suvremeni teolog, Jürgen Moltmann, u svom djelu »Crkva u snazi Duha« u istom smislu piše: »Snaga koja vodi Sina u napuštenosti od Oca, također je snaga koja ga u isto vrijeme sjedinjuje s Ocem«. Pater Gonnet kaže da nas taj događaj Isusove napuštenosti na križu dovodi do spoznaje Kristova Srca otvorena mnoštvu, a još više do spoznaje samoga Boga jer nam se on u Isusu Kristu očituje kakav je u Presv. Trojstvu. A on je Bog ljubavi koji nije ravnodušan ni prema patnji svoga Sina, ni prema ljudskoj patnji. »Sve su staze njegove istina i ljubav!« (Ps 25, 10)

Sva se, dakle, udaljenost Oca od Krista, kad ovaj na križu osjeća posvemašnju napuštenost, sastoji upravo u tome da Otac, baš u najkritičnijem času svoga ljubljenog Sina, podnosi tu smrt u neizmjernoj patnji ljubavi. On je s njim sjedinjen, sjedinjen u toj njegovoj napuštenosti koja izgleda takva udaljenost od Oca kao udaljenost neba od pakla. A to je ona Božja otkupiteljska milosrdna ljubav o kojoj Isus reče Nikodemu: »Da, Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga jedinorođenog Sina da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni.« (Iv 3, 16) Ta je ljubav možda doživjela vrhunac u Isusovoj napuštenosti na križu. Osjetio ju je Isus sigurno predviđajući također kako će se ljudi odnositi prema toj patnji. Kranjčević o tome pjeva bez mnogo nade:

»A usred bare ove, gdje troma gamad pliže,
Uzvisilo se drvo i Hrist se na njem diže.
I gleda, gdje su ljudstvu sve gori crni dani,
I plače: Eli, Eli, lamâ azâvtani!«

Silvije Strahimire, veliki pjesniče, taj plač ipak nije plač očaja i beznađa, jer nakon »Eli, Eli« dolazi i druga riječ: »Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!« (Lk 23, 46) Isusov krik i napuštenost nisu svršetak svega, već novi početak: njegovo uskrsnuće, a po njemu pobjeda nad patnjom, nad beznađem. Zato Crkva na Uskrs radosno pjeva:

»Pobjedna smrt život vraća,
Križa znak je znakom slave.
Pobijeđen Krist đavla svlada
Pobjedu on s nama slavi.

Uskrsnim nam ovim danom
Smrtnicima nada sviće:
Nakon smrti – svi mi znamo –
S Kristom ćemo uskrsnuti.«

Sva strašna razdaljenost tog Isusova dijeljenja od Oca kako ju je On doživljavao, otvara jedan još širi prostor. Čega? Prostor Božjeg milosrđa i praštanja! U njemu se nalazi praštanje kojim se svi vjernici mogu pomiriti s Bogom, dakako u iskrenom kajanju zbog svojih grijeha. U njemu se preobražava, dolazi do svoje punine sve stvorenje, u njemu se Bog koji je ljubav objavljuje na najvjerodostojniji način, u njemu se dokazuje da Bog ima srca, da je on samo Srce.

Jubilarna godina sestara Služavki malog Isusa

Ove godine sarajevska je katedrala proslavila stotu obljetnicu svoga postojanja. Obnovljena izvana i iznutra privlači oko prolaznika i ponos je katoličkih vjernika.

Gradio ju je prvi sarajevski nadbiskup dr. Josip Stadler. Činjenica da je gradio katedralu mnogo govori o njemu kao vrijednom pastiru duša, a ujedno svjedoči da Sarajevo i Bosna nisu bili bez katolika, kao što neki politikanti govore. Da nije bilo katolika, za koga bi se gradila katedrala? Odakle bi se stalno obnavljala, rasla i cvala franjevačka provincija Bosne Srebrene? Za koga bi ti vrijedni »ujaci« radili? Drugo je pitanje, zašto tek s promijenjenim političkim prilikama katolici dolaze više do izražaja. O tome će povijest tek onda moći izreći nepristran sud kad povijesničari budu slobodni od političkih ideologa, a povijest kao znanost neovisna od politike.

STADLEROVI POTHVATI ZA OBNOVU CRKVE I ŽIVOTA

Nadbiskup Stadler nije se zadovoljavao uhodanim načinom života i postojećim stanjem. Promijenjene političke prilike omogućavale su mu da snažno poradi na obnovi vjere i promicanju kulture. U tu svrhu gradi sjemenište za odgoj svjetovnog svećenstva, a za širenje prosvjete u puku dovodi sestre Kćeri Božje ljubavi. Oko sebe je danomice gledao veliku bijedu, osobito napuštene starce i starice te zapuštenu djecu – nahodčad. Iskustvo koje je stekao za svog boravka u Trstu ponukalo ga je da u Sarajevu započne slično djelo ljubavi. Kad god se radilo o dobru Crkve i naroda, Stadler se nije ustručavao pokucati na ona vrata gdje je bilo nade za pomoć. U tu svrhu koristio je svoje brojne veze, poznanstva i prijateljstva. Tako je 4. listopada 1890. doveo iz Slovenije 6 velikodušnih i požrtvovnih djevojaka s nakanom da se kao laička zajednica brinu za najbjednije u gradu. Vrijedne djevojke brzo su svratile na sebe pozornost momaka te su im mnogi nuđali brak. Da bi se zaštitile od nasrtljivih prosaca, zamoliše nadbiskupa da im dozvoli nositi redovničko odijelo. Malo po malo početna zamisao o laičkoj ustanovi prerasla je u redovničku, ali s istim ciljem: briga za najbjednije, a sve pod nebeskom zaštitom sv. Arkanđela Rafaela.

Na njegov blagdan, 24. listopada 1890. osnovan je, dakle, novi red sestara Služavki malog Isusa, kojeg sestre nastoje prepoznati i prihvatiti u svakom nejakom i jadnom ljudskom biću. Istog dana otvorena je i njihova prva kuća u koju su primile desetak najzapuštenijih starica. Tako se digao plamen koji je otkrio gdje gori vatra ljubavi i mala kuća u ulici Mjedenici uskoro postade pretijesna.

LJUBAV NA DJELU

Osam godina nakon otvorenja »Nadbiskupske ubožnice« u Mjedenici, 2. rujna 1898. bila je otvorena novosagrađena matična kuća reda koju je sam Nadbiskup prozvao BETLEHEM. Uz tu kuću bila je i osnovna škola za djecu 1 – 4. razreda. Nije to nipošto bila neka neugledna zgrada, jer je i danas u

NA GROBU SVOGA UTEMELJITELJA NADBISKUPA JOSIPA STADLERA U SARAJEVSKOJ KATEDRALI, SESTRE SU ZAPALILE ONOLIKO SVIJEĆA, KOLIKO PODRUŽNICA DANAS IMAJU, ZAHVALJUJUĆI BOGU ZA STO GODINA ŽIVOTA DRUŽBE

njoj smještena za Sarajevo i Bosnu značajna srednja medicinska škola. Nakon osnovnog školovanja djeca su upućivana dalje na zanate, u srednje škole ili u sjemenište. Od njih su mnogi postali ugledni majstori raznih zanata, inžinjeri, bolničarke, časne sestre, svećenici i redovnici.

Druga kuća te vrste podignuta u Sarajevu bila je nazvana EGIPAT. Osim samostana u njoj je bilo dječje zabavište, jaslice za nahodčad, konvikt za dječake i dom za starice. U toj kući sestre su othranile i odgojile preko 10 tisuća djece, a danas je u njoj smješten dječji dom »Ljubica Ivezić«.

Važno je napomenuti da su sestre gotovo sve troškove za svoje male i stare štićenike namirivale iz tri imanja koja su imale u Bosni i koja su same obrađivale. Tako je to išlo, raslo i cvalo – do ratnog vihora koji je polomio sve mladice.

KUŠNJE I SNALAŽENJE DO STOTE OBLJETNICE

Nakon drugog svjetskog rata sestrama su najprije oduzete sve škole i odgojni zavodi, a 1949. oduzeti su im također samostani i imanja. One su se morale razići i potražiti utočište kod roditelja ili rodbine. Doživjele su progon kao i mali Isus kojemu su htjele služiti. Nadošle su godine kušnje, traženja i snalaženja. Iz Bosne su se proširile po Hrvatskoj gdje su preuzimale brigu za defektnu djecu i starice, a uključivale su se i u rad po župama. Odštetu za oduzete zavode, samostane i imanja nisu dobile nikada. Tek 1971. vraćena im je kuća »Doloroza« u Čardaku, ali zaista u jadnom stanju.

Dio sestara pošao je u »pečalbu«, na rad po staračkim domovima u Njemačkoj, Francuskoj i u Belgiji. Radom i štednjom zarađuju sve što im je danas potrebno za život. Danas su brojnije nego prije i organizirane su u tri redovničke provincije: sarajevsku, zagrebačku i splitsku. Matična kuća danas je u Zagrebu, Naumovac 12 na Ksaveru.

Družba se službeno ponovno vraća u Bosnu tek 1969, dvadeset godina nakon što ju je morala napustiti. U Sarajevu je 1974. blagoslovljen »Novi Betlehem« kao kuća novicijata i vrhovne provincijske uprave.

Cijela družba danas broji oko 460 članica, a sestre djeluju na mnogim mjestima u domovini te u Njemačkoj, Francuskoj, Belgiji, Italiji, Kanadi i čak u Africi. Čestitamo im jubilarnu godinu i želimo im blagoslov od onoga kome služe u najugroženijima – od maloga Isusa.

Valentin MIKLOBUŠEC

ZAHVALA NERODENOG DJETETA

(Nastavak sa str. 373)

njim donosi snagu kojom nadvladavamo i najveće poteškoće. Susret s njim čini nas novim ljudima.

Na odlasku su se opet zagrlile.

– Anice, budi jaka. I Bog će ti pomoći, rekla je baka mami u zagrljaju.

Dugo u noć majka je ležala, a ja sam čuo svaki njezin šapat. Razgovarala je s Bogom i sa mnom. Kako li me samo čuje? Kako li se mi izvrsno razumijemo? Još joj ni lica nisam vidio, a tako se nepogrešivo poznajemo! Bože, čime si nas to obdario? Nije li to tvoj životni dah u nama?

Osjećao sam se posve sigurnim. Kad je tata došao i legao pokraj mame, ja više nisam drhtao. Da, on me ne voli, ali ja njega volim. Ja njega volim i to ću mu pokazati kad me majka rodi. Kad ga zazovem, neće moći ostati gluh. Napokon, bit će tata, a to znači polovinu roditeljske ljubavi.

Moji posljednji uzdasi vinuli su se prema Vječnom Ocu:

Hvala Ti, dragi Bože,
što slušaš vapaje čeda.
Hvala za dobru baku
koja me ubiti ne da.
Hvala za snagu koju si dao
mamici mojoj koja me nosi.
Budi joj uvijek svjetlo
kad joj se oko suzom orosi.
Imam, dragi Spasitelju,
jošte jednu vruću želju:
daj mi tatu osokoli
da me malog ipak voli.
A poljupcem prvim
što ću njemu dati,
nek se moja ljubav
Tebi, Bože, vrati!

V. MAGDALENA

SARAJEVSKA JE KATEDRALA PRESV. SRCA ISUSOVA SAGRAĐENA 1887. PO NACRTU ARHITEKTA J. VANCAŠA. SVOJIM SU JE DJELIMA UKRASILI SLIKARI A. M. I L. SEITZ, DEKORATER I. VOLTOLINI, KIPAR D. MORAK I DRUGI. VRIJEME JE NA NJOJ OSTAVILO SVOJE TRAGOVE PA JE NEKOLIKO GODINA BILA OBNAVLJANA, DA BI 15. RUJNA 1989. PONOVNO ZASJALA U IZVORNOJ LJEPOTI IZVANA I IZNUTRA. DONJA SLIKA PRIKAZUJE SVEČANI ULAZ KLERA S BISKUPIMA NA EUHARISTIJU

STO GO
SARAJEVSKE

Sto godina sarajevske katedrale ne znači veliku starost. U usporedbi s onima tisućljetnima kojima se diči narod i Crkva Hrvata možemo je smatrati čak mladom ili novom. Ona je ipak majka svih ostalih crkvi sarajevske nadbiskupije. Moramo, naime, znati da čast i prednost katedrale pred ostalim crkvama biskupije ne proizlazi ni iz starosti njezinih zidova ni iz bogatstva riznice, nego iz činjenice da je ona biskupova crkva i njegovo službeno sjedište.

Biskup je nasljednik apostola, a svi biskupi zajedno nasljednici su apostolskog zbora. Biskupovo je poslanje naučavati, upravljati i posvećivati Božji narod koji mu je povjeren. On može to činiti s bilo kojeg mjesta svoje biskupije, pa i izvan njezinih granica. Upravljanje biskup obavlja sa svoje biskupske stolice koja se grčki zove katedra. Po njoj se i biskupova crkva zove katedrala ili stolna crkva. U katedrali biskup redovito zareduje nove svećenike, iz nje šalje misionare i župnike koji u njegovo ime djeluju u pojedinim manjim mjesnim zajednicama ili župama, u njoj saziva biskupijsku sinodu (skupštinu klera i laičkih predstavnika) kad se radi o najvažnijim pitanjima života i napretka zajednice itd. Već se iz navedenog vidi zašto katedralu zovemo glavom i majkom svih crkvi biskupije. Zbog te svoje uloge ona mora biti uzorna ne samo svojom veličinom da bi mogla primiti pod svoj krov što više vjernika, niti samo ljepotom da bi se vjernici njome mogli ponositi, nego nadasve duhovnim životom biskupa i svećenika koji u njoj djeluju. Revnost katedralne zajednice klerika i laika treba biti uzor i poticaj svim ostalim pojedincima i zajednicama. Sama katedrala mora buditi poštovanje i u onima koji ne vjeruju u Krista. To vrijedi danas i svuda, a osobito u Sarajevu.

Sarajevo se često ističe kao grad u kojem se na uskom prostoru nalaze katolička katedrala, pravoslavni saborni hram, džamija i sinagoga. Neki u tome vide bogatstvo raznolikosti, drugi potrebu stal-

DINA KATEDRALE

nog opreza, treći nepouzdanu budućnost. Mi katolici najradije bismo u tome vidjeli stalan izazov za same sebe da svojim životom svima svjedočimo Božju ljubav prema svakom čovjeku. Zato ne možemo smatrati slučajnim što je nadbiskup Stadler svoju katedralu posvetio upravo Srcu Isusovu. Po tom Srcu očituje se punina Božje ljubavi prema svakom čovjeku i svim narodima. Kad bi Sarajlije, bez obzira na vjeru, to shvatili i prihvatili, nitko se ne bi trebao bojati za svoju budućnost. Stalan oprez svodio bi se na stalno uzajamno poštivanje, a bogatstvo raznolikosti postalo bi podloga za porast čovječnosti kod svih stanovnika grada. Nadajmo se da nas budućnost upravo prema tome vodi.

Govor o stotoj obljetnici sarajevske katedrale ne znači da je i katolička Crkva u Sarajevu i u Bosni stara tek sto godina. Dapače, njezina je povijest starija i slavnija od katedrale koja je tek nadošla kao odgovor nužnim potrebama radi bolje budućnosti. Da su do danas ostale sve crkve koje su kršćani u Bosni gradili, posjećivali bismo ondje bazilike stare poput Eufrazine u Poreču i sv. Stošije u Zadru. Divili bismo se starohrvatskim crkvicama poput onih u Dalmaciji i dvorskim kapelama bosanskih katoličkih kraljeva. Međutim, Bosnu je zadesio drugi zeman pa je sada i stvarnost drugačija. Vraćam se stoga spoznaji koju sam malo prije istaknuo: i današnjeg čovjeka Bosne, kao i sve ljude Bosne svih vremena, Bog uistinu ljubi bez obzira tko su im zemaljski gospodari i kakvu su im vjeru nametnuli. Nebeski Gospodar je i nad zemaljskim gospodarima. Zato smo tih sivih i prohladnih dana, kada je sarajevska katedrala slavila svoju stotu obljetnicu, budućnost i vječnost gledali svjetlijom negoli ju je pružala slika grada na obalama Miljacke. Na to nas je poticala i sama katedrala, divno obnovljena izvana i iznutra, što stoji poput tihe majke među bučnim ulicama i svakome želi dobro jer je takvo njezino srce.

TINO

PRIGODNU AKADEMIJU, 14. RUJNA UVEČER, PRATILO JE VIŠE BISKUPA, UGLEDNIH GOSTIJU (gore) I VELIKO MNOŠTVO BOŽJEG NARODA (dolje)

SVEČANI PORTAL KATEDRALE DAJE LIJEP IZGLED GRADU KOJI SE MOŽE PONOSITI TAKVOM GRAĐEVINOM (dolje)

Blažena Karolina Kóska

Na trećem putovanju u svoju domovinu Poljsku, Papa je 10. lipnja 1987. u Tarnowu proglasio jednu djevojku–mučenicu blaženom. To je Karolina Koska koja je radije dala život nego svoje djevojačko dostojanstvo.

ŽIVOT NA OBALI VISTULE

Karolina je bila četvrto dijete od njih jedanaestero. Rođena je 2. kolovoza 1898. od roditelja zlatne vjerničke duše. Bilo je to u zaselku Smietana na obali Vistule, u župi Radlow, pokrajina grada Tarnowa. Tu je Karolina živjela, a tu je i poginula zasvjedočivši tako svoju vjernost Bogu. Nekadašnji stanovnici njezina rodnog kraja bavili su se isključivo zemljoradnjom, dok današnji rade i na svojim poljima i u tvornicama Tarnowa i Nove Hute kod Krakova.

Karolinin otac bio je zreo mladić od 25 godina kada se oženio s Marijom Borzeka. Bili su uvijek uzorni bračni drugovi. Resila ih je duboka pobožnost. Svakodnevno su molili krunicu u obitelji, a pripadali su i župskoj katoličkoj akciji. Majka je napose odgajala djecu. Molitve i vjeronauk učila ih je i prije nego su dorasli za školu. Sama ih je pripremala za prvu ispovijed i pričest. Svakog prvog petka u mjesecu roditelji su odrasliju djecu vodili u crkvu na ispovijed i pričest, iako im je kuća bila udaljena od crkve devet kilometara. Kad bi djeca bilo kamo odlazila, majka ih je poučavala: »Ne zaboravite, ako vas i nitko od ljudi ne vidi, Bog vas vidi!«

Karolina je već kao predškolsko dijete naučila čitati i pisati. Zanimale su je vjerske knjige i zarana je počela izgrađivati svoj karakter. U školi je izvrsna učenica. Svi svećenici iz Radlowa svjedoče da se osobito odlikovala u vjeronauku. Veoma rado čitala je kod kuće i pred drugima živote svetaca. Oduševljavali su je herojski primjeri. Uravnotežena i samodisciplinirana, bila je odlučne volje za svako dobro. Kao djevojka mnogo je radila i davala dobar primjer svima u kući i u selu. Uvijek je uza se nosila krunicu i molila je kad god bi stigla. Odlikovala se pobožnošću prema Srcu Isusovu, prema Presvetom Sakramentu, prema Gospi i prema mladom svecu i svom sunarodnjaku sv. Stanislavu Kostki zaštitniku mladeži. Čuvala se da Boga ne uvrijedi nikakvim grijehom, a teški grijeh ne bi učinila ni za što na svijetu. Mrtvila se rado, osobito u korizmene dane. Razmišljajući o muci Kristovoj pripremala se za njegovo uskrsnuće. U svom društvu nije trpjela nikakve dvosmislene riječi. Svima je isticala kako želi živjeti čisto do konca svoga života, kako bi čista mogla poći sa svijeta i gledati Krista u njegovoj slavi. Siromasima je rado pružala kakav dar prema svojim mogućnostima, a bolesnike je posjećivala da ih utješi i olakša im boli. Tako je živjela i rasla djevojka Karolina ne sluteći da je njezin konac blizu.

HITAC BEZUMLJA DOVEO DO STRADANJA MNOGE MILIJUNE LJUDI

Bezumni atentat u Sarajevu 1914. godine bio je uvod u svjetsku tragediju. Austrija je 28. srpnja navijestila Srbiji rat. Sva se Europa podijelila i digla. Budući da je Poljska tada bila u sklopu austrijskog carstva, okupiraše je ruske vojne snage sastavljene od Kozaka, Kirgiza, Tatara i drugih nasilnih i pokvarenih vojnika spremnih na svako zlo i nasilje. Posebice su se pomamili za ženama i djevojkama. Tarnow zauzeše 10. studenog, Radlow 15. studenog, a okolna mjesta 17. studenog. Ujutro 18. studenoga dođe jedan vojničina u kuću obitelji Koska. Karolina je protrnula od straha. Htjela se sakriti, ali je sve bilo kasno. Hineći naređenje vojnog komandanta, naredi vojnik da otac i Karolina moraju poći s njim pred komandu. Uzalud je otac molio da mu kći ostane u kući. Tek što su odmakli kojih dvjesta metara od kuće, naredi vojnik ocu da se vrati, uz prijetnju da će ih oboje ubiti i sve ih u kući spaliti ako ne posluša. Uzalud je otac molio za kćer. Zabrinut za one koji su ostali kod kuće, krene natrag. Bandit potjera

Karolinu u šumu. Dva, još nedorasla, mladića koji su onamo odveli svoje konje da ih Rusi ne odvedu, bili su svjedoci tragičnog prizora. Kad Karolina nije pristala na njegovu požudu, potjera je dublje u šumu držeći nabijenu pušku u ruci. U jednom trenutku djevojka mu se istrgla i pobjegla. Bježala je oko 800 metara dok je divljak ne sustiže. Kad je vidio da se i nadalje odlučno odupire njegovoj pohoti, stade je nemilo tući sabljom dok je ne usmrti. Izranjenu, u lokvi njezine mučeničke krvi, nađoše je smrznutu na zemlji tek 4. prosinca. Izbrojiše šest smrtonosnih brazgotina zadanih sabljom. Najteži je bio udarac kojim joj je presječena arterija na vratu i to je dokončalo njezin život 18. studenoga 1914.

SAČUVALA JE SVOJE DJEVIČANSTVO ZA VJEČNU SLAVU

Prije negoli će mrtvo tijelo junačke Karoline sahraniti, točno prebrojiše sve smrtonosne rane na njezinu tijelu i stručno ustanoviše da je sačuvala djevojačku čistoću. Roditeljima bijaše neizmjerno teško što izgubiše svoje nevino dijete, ali su bili u tuzi utješeni i ponosni činjenicom da je njihova kći radije prihvatila smrt nego da pristane na grijeh bludnosti. Tijelo mlade mučenice sahraniše na mjesnom groblju. Nakon izgona ruske okupacione vojske iz Poljske 1915. godine, na mjestu Karolinina mučeništva u šumi podigoše šest metara visok križ. Na treću obljetnicu smrti izvadiše ostatke mučeničkog tijela iz groba i sahraniše ih u novi grob u crkvi, a nad grobom se uzdiže kip Bezgrešne Djevice Marije.

Na glas o mučeničkoj smrti, vjerničko je mnoštvo, osobito djevojke, počelo Karolinu zazivati u pomoć preporučujući se njezinu zagovoru, osobito u borbi za očuvanje djevičanstva. Odmah su se počela prikupljati i svjedočanstva o njezinu životu, a na temelju skupljenih dokumenata, kako to propisuje Crkva u takvim slučajevima, 11. veljače 1963. započeo je službeni informativni proces. Za cijelu stvar osobito su se zauzeli kardinali Wyszynski i Wojtyla. Ovaj potonji kasnije je postao Papa i osobno je proglasio Karolinu blaženom 10. lipnja 1987. Postavljena je ne samo za zagovornicu nego i za uzor suvremene mladeži. Isto tako postavljena je za znak koji opominje silnike, jer duše su pravednika u Božjoj ruci, a duše bludnika i nasilnika, ako se ne obrate, zauvijek su izgubljene.

Srećko BOŠNJAK

Moj Isuse

Moj Isuse,
ja upalih svijeće
da mi duši svijetle,
da mi duša
u mrak ne utone.
Ja zasadih cvijeće
putem kojim gazim
da me zemlja ne prokune;
al' bježati moram
jer opaki
svijeće moje gase,
po mom cvijeću
nemilice gaze.
Bježim k Tebi
– prestrašena,
bježim k Tebi
– ojađena;
daj, prosvijetli
ta jadna stvorenja
– zabludama zavedena,
– grijesima osakaćena,
– nevjerom osiromašena.

Sve mačeve
kojima me prostrijeliše
Ti posveti,
i operi rane moje.
Stavi na njih
svete ruke svoje
jer me rane jako bole
i skoro me usmrtiše.

Za Tebe ih ja pretrpjeh,
jer ih trpiš Ti i više.

Danica BARTULOVIĆ

Isusova moć na djelu

Piše: Mirko NIKOLIĆ

Nakon govora u usporedbama Isus na jedan drugačiji način nastavlja propovijedati. Usporedbama je ukazivao na skrivenu snagu Kraljevstva Božjega, a čudesima razotkrivao tu istu snagu koja je očita i djeluje. No, Isusova čudesa nisu spektakl koji privlači radoznale promatrače, nego su znakovi koje treba promatrati očima vjere jednako kao što je i usporedbe trebalo prihvaćati duhom vjere. Bez vjere usporedbe su lijepe priče, a čudesa svrsishodan, koristan i zanimljiv spektakl.

OLUJA NA MORU, Mk 4, 35 – 41

U predvečerje istoga dana, onog kad im je govorio u usporedbama, Isus naređuje učenicima da prijeđu na drugu obalu. Okružen je ribarima, ljudima koji poznaju more, njegovu blagost i mir, njegov bijes i divljanje. Umorio se Isus toga dana govoreći ušima koje slušaju, a ne čuju; i očima koje gledaju, a ne vide. Legao je na jastuk da se odmori prepustivši se u sigurne ruke ribara, svojih učenika.

Kad je zaspao, podigla se silna oluja i svi su bili prestrašeni. Sigurno je nevrijeme bilo strašno kad su ribari poput Petra, Jakova i Andrije bili u strahu pred valovima koji su se poigravali lađom i punili je vodom. Toliko su puta lovili ribu na tom moru, doživjeli mnoge oluje, ali ova je bila jača, snažnija i strašnija od svih koje su do sada svladavali. Isus spava i kao da ga se ništa ne tiče što im svima prijeti uništenje. Spava kao da ga nema, kao da je odsutan. Učenici se osjećaju sami i izgubljeni. Valovi su uzdrmali i razbili njihovu vjeru u Isusa čiji im se san doimao poput smrti što grabi jedinu nadu i spas koji ih može izbaviti. Kad panika doseže vrhunac, a njihovo umijeće u borbi s morem poraz, bude Isusa i prigovaraju mu: »Tebe se ništa ne tiče što mi ginemo«. Isus mirno zaprijeti vjetru i moru koji mu se odmah pokoriše. Istim riječima kojim umiruje i izgoni zloduhe iz opsjednutih i ovdje smiruje zle sile u podivljaloj prirodi koje čovjeku prijete i hoće ga uništiti. A onda pitanja učenicima: Čemu stah? Gdje im je vjera?

Nakon svega učenici su zbunjeni i ponovno su obuzeti strahom. Ovaj put to nije pogubni strah od divljeg mora, nego onaj koji iskrena čovjeka tjera da se pokloni pred snagom i veličinom Boga, strah koji daje Duh Božji i zato je svet i iz njega se izvija molitva zbijena u jednostavno i iskreno pitanje Isusu: tko si ti da ti se i vjetar i more pokoravaju?

OPSJEDNUTI IZ GERAZE, Mk 5, 1 – 20

Nakon oluje Isus i učenici u miru pristaju uz obalu geraskog kraja. No, za njih nema mira. Nova je oluja na pomolu. Tek što su stupili na obalu, eto im ususret čovjeka opsjednuta nečistim duhom. U posebno je teškoj situaciji. Živi u grobovima, obitavalištu nečistih duhova kako su vjerovali u Isusovo doba. Bio je i lancima vezan, u okove stavljen, ali uzalud. Lance je trgao, a okove lomio snagom nečistog duha koji ga je mučio što se čulo i u jezovitim kricima koje je puštao u noć i nemoćno se kamenjem udarao. Sve je to govorilo da se radi o posebnom i nadasve teškom slučaju.

Opsjednuti, tjeran silom zla, osjeća da dolazi netko tko je jači i od lanaca i od okova. Prilazi smjerno, gotovo ponizno. Pada na koljena i moli Isusa da ga ostavi na miru. Govori mu: »Što hoćeš od mene? Nemoj me mučiti!« Nevjerojatan prizor. Čovjek koga su se bojali i koji je posjedovao nadljudsku snagu mirno kleči pred Isusom.

Tad započima dijalog između Isusa i čovjeka. To je početak i njegova ozdravljenja. Razgovor s Bogom liječi. To je otvaranje za Božje djelovanje koje je snažnije od bezimenog zla makar se ono po snazi uspoređivalo s legijom.

»Legija mi je ime«! To je silno mnoštvo, cijela armija. Zli želi ljude prestrašiti, Isusa impresionirati, privoliti da ga ostavi na miru. Isusu je žao čovjeka kojim je zao duh sasvim zavladao, sa sobom ga poistovjetio i ne dopušta mu da kaže svoje ime nego ga tjera da izrekne kroz riječ »legija« svoju situaciju u kojoj se nalazi.

U molbi zlog duha da mu Isus dopusti te prijeđe u krdo svinja krije se velika simbolika odnosa zlih sila prema svijetu i Bogu. Svinja je u židovskom mentalitetu »nečista« životinja, zato je nepotrebna i bolje je da je nema. Najlogičnije je zato da se mnoštvo zlih duhova, koji nemaju ime, preseli u drugo mnoštvo životinja koje ionako nisu vrijedne da žive. Nemati ime to je gotovo jednako bezvrijednosti, ništavosti. Prijeći u krdo svinja, koje isto tako nemaju vrijednost, znak je potpuna poraza zlog duha. Nestanak krda u morskoj dubini ukazuje također na židovsko poimanje mora. Ono je čovjekov neprijatelj. Čovjek je nesiguran na njemu posebice kad je uzburkano, kad podivlja. Tad se sile tame i zla koje leže u njegovoj dubini dižu protiv čovjeka da ga uvuku u svoje ponore, da ga unište i njime zagospodare. Zato se krdo svinja strovaljuje u morske dubine da nestane u njima, da zlo potone tamo gdje mu je mjesto i da čovjek ostane slobodan i nesmetan od sila tame. Time je jasno pokazana Isusova snaga i moć nad zlom. On je beskrajno snažniji od demona, od mračnih sila zla koje muče čovjeka. Zato je strah svih nazočnih pred tim što se dogodilo, a nadasve kad su ugledali opsjednutog pri zdravoj pameti i kako mirno sjedi pred Isusom, logičan slijed cijelog tog događaja. To je isti onaj strah koji su učenici osjetili nakon stišavanja oluje, strah što ulijeva povjerenje, što čovjeka privlači Bogu.

Kad izliječeni želi poći za Isusom da ga poput učenika prati, On ga upućuje drugamo: »Idi kući, svojima, pa im javi...« Čovjek ostaje, prima poslanje od Isusa. Po svem kraju, u koji je Isus tek stupio, naviješta što mu je Gospodin u milosrđu učinio. Isus se s učenicima povlači iz tog poganskog kraja, ali u njemu ostaje čovjek-svjedok da se Kraljevstvo Božje osjeća i izvan židovskog kraja. On ga je na sebi osjetio i zato zahvalno pripovijeda o svemu što je doživio u susretu s Isusom iz Nazareta.

DJEVOJČICE, USTANI!
Mk 4, 21 – 43.

Nakon događaja u geraskom kraju Isus se vraća u svoj kraj, na drugu obalu i odmah se silan narod oko njega okupio. Evanđelistu Marku je drag izraz »silan narod«. Više puta ga spominje i tim naglašava interes ljudi za Isusa. Isus je u narodu i s narodom. Pomaže ljudima, zainteresiran je za njihovu muku bez razlike koga je pritisla i kome treba pomoći.

U tom mnoštvu što se okupilo oko Isusa Marko izdvaja dvije osobe kojima je Isus pomogao, a primjer su snažne i pouzdane vjere: Jair i žena bolesna 12 godina (Jair znači Bog prosvjetljuje, potiče).

Jair je bio uvažen Židov, nadstojnik sinagoge. Baca se pred Isusa i žarko ga moli. Sigurno ga je velika bol prisilila da to učini pred Isusom – kćerkica mu je bila na samrti. Bio je svjestan prezirnih pogleda farizeja i pismoznanaca i opasnosti da ne bude više nadstojnik sinagoge. No ljubav prema kćerki i povjerenje u Isusa nadjačali su ljudski obzir i njegove posljedice. Ljudi su iščekivali što će se zbiti nakon tako usrdne molitve tog uvaženog čovjeka. Isus ni riječ ne progovara. Nije potrebno. Jairova vjera tako smiono zasvjedočena jednostavno pokreće Isusa na djelo i on polazi s njim njegovoj kući.

Putem, i dalje okružen mnoštvom, osjeća i zna da ga netko dotiče s posebnom nakanom i zato se zaustavlja i postavlja naoko besmisleno pitanje kome se i njegovi učenici čude: »Tko mi se dotače haljina?« Želi uspostaviti dijalog s osobom, izvući je iz anonimnosti, njezinu vjeru još više pročistiti, utvrditi i na očigled svih pohvaliti. Osoba, sva prestrašena, smjerno pristupa Isusu. Od Njega odlazi ozdravljena i nagrađena zbog svoje vjere.

Tek što je pohvalio vjeru ozdravljene žene, stiže vijest da je Jairova kćerka umrla i da nema smisla ništa više činiti. Ali Isus ne staje na pola puta. Ide do kraja. Jair je to zaslužio. Zato ga hrabri, potiče njegovu vjeru i želi je nagraditi. Ništa ga u tome ne može spriječiti: ni ismijavanje, ni krivi pogledi, ni žalac smrti. Kad naiđe na čvrstu vjeru Isus pokazuje da je ona jača od običaja, prijetnji, obzira i same smrti. To je upravo evanđelist Marko pokazao u ozdravljenju žene što je 12 godina bolovala i uskrišenje Jairove kćerkice. Vjera je čudotvorna!

Obitelj i župa

Piše: Vital VIDER

Obitelj je domaća crkva u tom smislu što je to zajednica vjernika koja se okuplja u obiteljskom domu, u kući, odnosno u stanu jedne obiteljske zajednice. Ta domaća crkva temeljna je ćelija velike Crkve pa se naziva također – crkva u malom. U toj maloj crkvi događa se puno onoga što se događa i u velikoj.

ZAKON UZAJAMNOG ŽIVOTA

Sakramentom ženidbe Isus Krist se na tajanstven način nalazi u domaćoj crkvi, kao što je na poseban, euharistijski način, nazočan u našim svetohraništima. Ako je obitelj vjernička, ona svoj obiteljski vjerski život proživljava osobito kroz obiteljsko bogoslužje koje je vidljivi znak obiteljske vjere. Bračni par nastoji vidljivim znakovima iskazati svoja unutarnja vjerska doživljavanja, kao što vidljivo nastoji iskazati i svoje osjećaje uzajamne ljubavi. U obiteljskom se krugu skupljaju vjernici, osobito bračni parovi vjernici, koji zajedno traže što ljepši bračni i obiteljski put kroz život. Oni osobito rado otvaraju Sv. pismo da u njemu nađu volju Božju za svoj život. Sve se to događa u domaćoj crkvi, u obitelji. To ipak nipošto ne znači da roditelji i djeca ne trebaju veliku Crkvu koju predstavlja ponajprije župa u kojoj žive i s kojom su u stalnom dodiru. Istina je, naime, da organizam ne može živjeti bez svojih osnovnih ćelija jer je od njih i sastavljen. No isto je tako istina da pojedinačna ćelija koja se odijeli od velikog organizma – umire. Ova nenadomjestiva životna povezanost ćelije s organizmom i obratno, obistinjuje se u odnosu obitelji prema Crkvi i Crkve prema obitelji. Stoga je povezanost sa župom upravo od životnog značenja za vjernički bračni par. Župa se, naime, sastoji od obitelji koje dobivaju svoje pobude, moć i životnu vezu s Kristom i velikom Crkvom u župi i njezinom životu. Isti zakon, koji u ime zaštite i očuvanja čovjeka traži njegovo uključivanje u život veće ljudske zajednice, vrijedi i za vjernike na području vjerskog života. Ni na tom području ne možemo izbjeći našu društvenu narav.

EUHARISTIJA JE POTREBNA I ZA BRAČNI ŽIVOT

Jezgra i središte župskog života sigurno je Kristova žrtva, sv. Misa ili Euharistija. Odatle i za župu proizlazi naziv »oltarna zajednica«, što označuje skupinu vjernika, oženjenih i neoženjenih, starijih i mlađih, koji se uvijek ponovno skupljaju oko oltara i Misne žrtve. Isus Krist je, naime, počelo jedinstva. Njegova je i zapovijed: »Ovo činite meni na spomen!«, što sigurno znači zapovijed skupljanja na Misnu žrtvu, a ta zapovijed vrijedi za sva vremena. Zbog svega toga teško je zamisliti vjerničku obitelj koja ne bi redovito sudjelovala na sv. Misi. No ona to ne čini samo zbog zapovijedi koja je na to veže. Bračni se par ne voli samo zbog toga što to mora, nego jer upravo osjeća potrebu da se voli. Takvu bi potrebu morali osjećati i za svetom Misom, jer su svjesni da je životni sok Kristove žrtve, njegova Krv i njegovo Tijelo, nužno za život svakog čovjeka, pa i za život bračnog para i djece. Upravo to skupljanje vjernika oko oltara u biti tvori župu. Sve drugo što još čini život župe samo je nužna posljedica te oltarne zajednice.

NA VJERI I PRIMJERU RODITELJA TEMELJI SE VJERA DJECE

Većina roditelja vjernika osjeća potrebu da im Crkva pomoću svećenika, odnosno vjeroučitelja, pomaže odgajati djecu prvenstveno u vjeri. Kateheza o Misi sigurno proizlazi prije svega iz zapovijedi: »Ovo činite meni na spomen!« Kako će vjernici sve to raditi ako o tome nisu poučeni? A kako će biti životno poučeni, ako otac i majka svojim odgovornim odnosom prema Misi ne budu djeci zorno kazivali gdje je i što je središte Crkve? Ako roditelji djecu doduše šalju na Misu, a sami ostaju kod kuće, osim ako je to doista iz opravdanog razloga, oni zapravo djecu uvjeravaju da Misa nije osobito važna stvar, pogotovo ne za odrasle te da Isusova zapovijed: »Ovo činite meni na spomen!«, vrijedi samo za djecu. Uvjerili bi ih da je vjera, život po vjeri i uska veza s velikom Crkvom

zapravo nešto djetinjasto. A što je onda još važno, ako nije važna Kristova žrtva? Onda i skupljanje ostalih članova župske zajednice – omladine, odraslih, oženjenih, neoženjenih, starih i bolesnih – ne bi imalo puno smisla, ako ne bi postojala sjedinjujuća i spasavajuća Kristova žrtva na oltaru i naše okupljanje oko nje.

PRIČEŠĆU DO PUNOG SJEDINJENJA

Ne smijemo zaboraviti da Mise zapravo nema bez sv. Pričesti, kao što nema objeda bez jela. Zar ste ikada vidjeli svećenika da bi misio, a da se ne bi pričestio? Tako ni za vjerničke bračne drugove nema potpunog udioništva u Misi bez Pričesti! Razumljivo je da će djeca, gledajući odnos svojih roditelja prema Euharistiji, graditi ili rušiti svoj odnos prema Kristu pod prilikama kruha i vina.

Ako sve ovo mirno razmotrimo, razumjet ćemo životnu mudrost koja veli da vjera sudjelovanjem na nedjeljnoj Misi raste, a njezinim propuštanjem opada. Oženjeni kojima je Misa velika vrednota bez koje se zapravo ne može pravo kršćanski živjeti, upravo će tom vjernošću oltarnoj zajednici moći i na drugim područjima graditi svoju vjeru i vjeru svoje djece. Tamo gdje ponestane smisla za okupljanje vjernika u župnoj zajednici, brzo se opazi opadanje vjerskog života i na tom i na svim ostalim područjima. To dakako nije ništa neobično. Sam je Isus rekao da nećemo imati života u sebi ako ne budemo slavili Euharistiju te blagovali njegovo Tijelo i pili njegovu Krv.

Gospodine, Ti si rekao:
»Uzmite i jedite,
ovo je tijelo moje.
Uzmite i pijte,
ovo je krv moja!«
Daj da i nas dvoje dajemo
svoje tijelo i svoju krv,
sve što jesmo i imamo,
za našu djecu
i za život Tvog
tajanstvenog Tijela Crkve.
Jačaj nas svojim tijelom,
krijepi nas svojom krvlju!

Kristovim imenom

Već u ranim
bisernim satima
titraj lučima radosti,
rastavi krila ljubavi
da okruniš život
ružama vječnosti.

U prozoru oka i duše
neka ti svijetli
vidici plove,
nek livade života
lahor ti poštenih misli
– češlja.

Ne budi
slijepo stvorenje!
Uči spoznavati
Boga na djelu:
ime mu
mjesečinom na nebu
ispisano,
zlatom sutona ukrašeno,
cvrkutom ptica ispjevano,
žarkim suncem
proslavljeno.

A kad se nebom
tiha prospe noć,
nitima molitve
Vječnu Zoru predi,
povrh mraka svijeta
svjetlom zatreperi.

Živi s Bogom,
za Boga i u Bogu,
jer ti dani brzo
odzúje u smrt,
ako nisi život
prije ispunio
– KRISTOVIM IMENOM.

IVNA

Tako je to išlo

Piše: IVNA

Tanki su zidovi u našim zgradama-silosima. Sve se čuje, a ne bi se trebalo ni zbivati, a kamoli čuti. Kakva li je to bila bračna eksplozija?!

– Kada ti postavim neko pitanje, ne odgovaraj mi istim u protupitanju!

– Ovnu jedan, moje ti je protupitanje zapravo odgovor na pitanje!

– Ovnove, magarce, volove, slonove i slične živine ostavi u štalama i zoološkim vrtovima. Oni u našoj svađi nemaju što tražiti. Uostalom, ne zaboravi da si tog ovna sama izabrala pa si onda i ti bila glupa ovca.

– Ma što ti hoćeš zapravo? Potežeš me samo za jezik, a onda se poslije čudiš što mi je, tobože, tako dugačak, a ja bih napokon htjela znati gdje si bio sva tri protekla dana? Zašto ne dođeš kući gdje su ti žena i dijete?

– Ako baš hoćeš znati, bio sam na službenom putu!

– O, hohoho! I ja to nisam smjela na vrijeme znati? Sigurno si opet vodio sa sobom onu glupaču?! Misliš da ne znam da ti je tvoja sekretarica ujedno i ljubavnica. Čovječe, nisam ja budala! Imam ja oči i na leđima. Ja te čitam i onda kad se zatvoriš poput drvenog sanduka.

– Potrudi se, ako možeš, da tiše govoriš. Ne želim da dijete opet plače zbog naše svađe.

– Ne mijenjaj temu! Neka znaš da više ne mogu i neću gutati tvoje vjerolomne »izlete«.

– Šališ se. Uostalom, ja nisam ti. Misliš li da ne znam za onog tvog ovna Ivana ili Ivicu kako ga ti zoveš. Misliš li da ne znam da me s njim varaš, a ja opet sve to podnosim. A činim sve to zbog djeteta. Dobro mi je rekla mati da će se prokletstvo nadviti nad moju glavu ako te zadržim uza se. Bio sam lud što je nisam poslušao kad me je nagovarala da te istjeram iz kuće i da u svaki ugao doma stavim glavicu bijelog luka i cijelu kuću polijem blagoslovljenom vodom kako bih se riješio sotone koji je s tobom u nju unišao. Bože, zašto to nisam uradio? Pa ja sada uistinu vidim da sam se oženio krvoločnom vučicom, a ne djevojkom. Uzeo sam uza se vuka u ovčjem runu.

– Bezumniče, pazi što govoriš! Tvoje te riječi osuđuju!

– Pazim ja, pazim i previše. Zato i kažem da nisi žena nego zgužvana krpa koju treba baciti u smeće! Da ne pazim, morao bih ti reći ono što te ide, a ovako...

– Bijedniče! Za svoje vladanje, za svoje vjerolomstvo, za ove riječi gorjet ćeš u paklu.

– Pakao mi ti priređuješ svaki dan! Goreg pakla nema!

– Jest, pravi pakao radiš u kući jer si se dao sotoni. Jadna ja!

Osmoškolci već sve vide i razumiju. O svemu i raspravljaju, samo o onim najneugodnijim stvarima međusobno šapuću. Preozbiljne su da bi o njima govorili naglas.

– Znaš li da su roditelji one Renate iz osmog B pred rastavom?

– Ajme, jesu ludi!?

– Izgleda da je njezina mama nakon petnaest godina braka zaključila da joj je suprug isto toliko romantičan kao kompjuter te sve gleda samo u crno-bijeloj tehnici. Više joj jednostavno ne odgovara jer ona ne zna da se tuče s aždajama, ona želi pun puncat mjesec, a on joj može darovati samo nekoliko zvjezdica.

Ali i on je napokon otvorio oči te sada vidi da na radnom mjestu i u susjedstvu ima više lijepih žena te bi šteta bila da ih ne iskoristi. Zbilja je inteligentan, ili je napokon dobio očale.

– Ja sam također za njega čula da je uvijek mokar, a kvasi se samo jačim pićima. S jeftinim damama večera po gostionicama, jer silno voli gledati debele prasce s jabukom u gubici.

– Vama je do komedije. A meni je Renate ipak žao. Ona je tako dobra kolegica. Stvarno, kad god je zamolim, objasni mi zadatke iz matematike, a nedavno mi je dopustila da i lektiru od nje prepišem:

– Cure, a ja u njezinim očima zapažam neki svetački smiješak. Ponekad mi se čini da se topi i postaje sve prozirnija od tuge nad svađom svojih staraca.

– Cure, ovo je samo za vas. Neki sam dan čekao razrednika na hodniku da mu se ispričam što sam »markirao«, pa sam čuo kako on nastavniku iz kemije objašnjava zašto je Renata nekako preozbiljna. Obiteljska tra-

gedija čini je zrelijom od sviju nas.

– Čini mi se da je to točno. Bože, ona mi je uvijek izgledala kao gladiola zasađena na krivo mjesto pa je niti tko zalije, niti je sunce pravo pomiluje.

– Zapravo bi se moglo reći, ako je to o njezinima istina, da je ona cvijet koji je rastao na smeću. Još je izvrsna čija je!

Nije to bilo jednom. Za zvjezdanih večeri Renata je voljela sjediti sama na balkonu i razgovarati s Bogom:

– Mama i tata danas su se opet svađali. Bože, kako su mi mrske te njihove svađe. U njima se bruse sami đavolski rogovi. Mama je tati rekla da je gori od kuge, kolere i side, dapače da je gori od svega toga zajedno. A on je njoj, čas ljutito, čas podrugljivo, prišivao naziv iznakaženog strašila. Da stvar bude gora, njemu je bijes nabubrio u šakama te je materi lice gorjelo od vrućih šamara. Nije ni ona ostala dužna. Sad gledam razbijene vaze, pepeljare, čaše, polomljeno cvijeće, izvaljen moj akvarij. Zbog njih je umrla moja tropska ribica. Uginula bez vode. Spalio ju je suhi kisik. Toliko puta sam ih molila da se ne svađaju. Plakala sam i vapila, a uzalud. Bože, zašto među njima dolazi do svađe? Da li oni mene uopće vole kad me baš nikad ne poslušaju? Stalno jeddno drugom prijete tom groznom rastavom braka kao da mene i nemaju. Bože, što ću ja ako se oni rastave? Kamo ću ja? Ja ih oboje volim i ne želim da mi mama govori protiv tate, niti tata protiv mame. Ta oboje su moji roditelji. Ja ih oboje volim, a oni nikako da to shvate. Ako ne mogu biti zajedno zbog sebe, neka budu zbog mene. Bože, zašto našu obitelj stalno razapinju svađe i tučnjave, prijetnje i razbijanje, bijesno udaranje vratima i groban muk iako smo svi u kući? Zašto naš stan ne grije radost? Zašto ja ne mogu biti sretno mamino i tatino dijete? Zašto i ja ne mogu biti s vječnim osmijehom na licu? Bože, da nisi i Ti zaboravio da i ja postojim?

Znam da nije dobro što samu sebe sažalijevam i što za zvjezdanih večeri tupo gledam u daljinu, te ispuštam grozne uzdahe kao da izlaze iz napuhane vreće. Život mi je zakržljao. Pretvaram se u vir straha. Najradije bih da me uopće nema. A ako već moram postojati, voljela bih da sam zvijezda koja neopazice šeta nebom. Voljela bih da sam na Tvojoj zvjezdanoj obali.

Kažu da čovjek poslije smrti prelazi u zvijezde. Bože, je li to istina? Hoće li doći noć kada ću se i ja preseliti?

Večeras nema mame ni tate. Njima više nije ni do mene, više ne računaju sa mnom. Ja sam im postala samo smetnja za ostvarenje njihovih namjera. Smatraju me dovoljno velikom da se snađem i sama, makar ni jednom od njih ne pripala.

Za vrijeme velikog odmora nastavnici su u zbornici čitali crnu kroniku u novinama:

– Četrnaestogodišnja djevojčica učinila je samoubojstvo zbog rastave svojih roditelja. Prije nego se bacila s vrha nebodera u kojem je stanovala, na papiru iz matematičke bilježnice je napisala: »Bože, oprosti mi, nisam mogla izdržati!«

Vani je bilo rano ljeto. Na Renatinu stolicu u razredu stavili su veliku vazu s rascvalim gladiolama, ali se praznina nije mogla sakriti.

Dekret o misijskoj djelatnosti Crkve

Može se reći da je sve ono što smo od početka ove godine pisali u ovom dijelu Glasnika zapravo uvod u tumačenje značajnog koncilskog »Dekreta o misijskoj djelatnosti Crkve«. Nastojimo shvatiti i usvojiti ispravan kršćanski stav kako bi nas prožeo Kristov duh i preoblikovao naš život. Prije nego započnemo tumačenje samog Dekreta, podsjetimo se kratko o čemu smo sve dosad razmišljali.

BITI KRŠĆANIN, TO JE NEŠTO ZAHTJEVNO I USREĆUJUĆE

U prvih pet brojeva ovogodišnjeg Glasnika pisali smo općenito o misijskoj svijesti i duhu. Proživljavanje Apostolata molitve oblikuje u nama Kristovo shvaćanje i gledanje te tako u nama razvija i produbljuje misijski duh (siječanj). Iz same ispravno shvaćene kršćanske vjere proizlazi: svi mi, kao kršćani, možemo i moramo biti misionari (veljača). To ćemo biti najlakše i najviše ako sav svoj život pretvorimo u apostolsku molitvu (ožujak). Tako ćemo svoj život najplodnije proživjeti i najplemenitije iskoristiti (travanj).

Iz izloženoga možemo shvatiti: biti pravi kršćanin (istinski, a ne tek po imenu) jest nešto vrlo ozbiljno i zahtjevno. Ali je također silno utješno i plemenito, vrlo zaslužno i za tog samog kršćanina i za čovječanstvo. I malen, običan i nepoznat čovjek, proživljavajući svoje kršćansko dostojanstvo u duhu te nauke vjere, velik je i moćan pred Bogom.

U Marijinu mjesecu (svibnju) motrili smo Mariju, skromnu »službenicu Gospodnju« (Lk 1, 31) koja je ipak »prva misionarka« (papa Ivan Pavao II u misijskoj poruci 1988. godine) i najveća od svih ljudi. Marija je to postala tako što je bila vjerna vodstvu Duha Svetoga i najdublje proživljavala Kristov duh.

Zatim smo motrili razvitak misija i misijske svijesti do Drugog vatikanskog koncila (lipanj). U ljetnom dvobroju kao i u rujanskom broju istakli smo misijsku usmjerenost Koncila. U slijedeća dva broja (za listopad i studeni) razmotrili smo važniju nauku Koncila s obzirom na misije, onako kako se ona nalazi u pet značajnih koncilskih dokumenata. Tada nismo motrili opširan misijski Dekret, jer će o njemu – kao o najznačajnijem koncilskom dokumentu za misijski duh i djelovanje – biti govora kasnije, i to kroz dulje vrijeme.

KRATAK PREGLED MISIJSKOG DEKRETA

Koncilski spis koji počinjemo obrađivati ima naslov »Dekret o misijskoj djelatnosti Crkve«. Označuje se slovima AG – Ad gentes – prema početnim riječima izvornog latinskog teksta tj. K narodima (Crkva je od Boga poslana svim narodima). U hrvatskom izdanju u prijevodu Dekret ima 31 stranicu. Nije dug, ali se u njemu nalazi širina i dubina misli kakve o misijama vjerojatno nema kroz svu povijest Crkve. Izglasan je (2394 glasa za, 5 protiv) i proglašen posljednjeg radnog dana Koncila, 7. prosinca 1965. Na početku je kratak uvod, slijedi 6 poglavlja i na svršetku kratak zaključak.

Evo ukratko sadržaja.

U uvodu se ističe kako je Crkva poslana da narodima neprekidno naviješta Evanđelje spasenja. Zatim se u šest većih poglavlja opširno obrazlaže stara nauka Crkve, ali jako upotpunjena i proširena novim iskustvima i spoznajama, novim zahvatom Duha Svetoga.

Iznose se najprije naukovna načela, izvor i razlog misija (1. poglavlje), zatim se govori o misijskoj djelatnosti (2. poglavlje), o pojedinačnim Crkvama odnosno crkvenim zajednicama (3. pogl.), o misionarima u užem smislu (4. pogl.), o organizaciji misijske djelatnosti (5. pogl.) te o dužnoj suradnji sviju (6. pogl.).

U kratkom zaključku koncilski oci ističu ozbiljnu dužnost sviju da šire Kraljevstvo Božje i mole da svi narodi posredovanjem Marije, Kraljice apostola, prihvate Krista.

OBNOVLJENA I PRODUBLJENA NAUKA

Dekret očituje velik napredak u razrađivanju nauka na kojem se zasniva poimanje misija i misijskog rada. Obnovljen je i produbljen nauk Crkve o misijama, ili – stručnije rečeno – produbljeno je teološko-doktrinalno shvaćanje. Ističemo četiri misli.

– Temelj i izvor misijskog zalaganja je Presveto Trojstvo. Bog je ljubav (1 Iv 4, 8 i 16), a ta ljubav se prelijeva i daruje u želji da ljude usreći i spasi... Tako dekret misijskom zalaganju daje uzvišenost i plemenitost, nešto od božanskoga: poslanje Crkve (a to smo svi mi) jest uključeno u Božji zahvat, jest produžetak Božjeg slanja-djelovanja.

– Zadatak Crkve, njezina misijskog djelovanja, jest dobro čitavog čovjeka; ne samo duhovno i vječno (iako je ono prvotno), nego i ovozemaljsko dobro. Isus nam je uzor, a on se istrošio služeći čovjeku. Na taj način Boga je proslavio spašen čovjek.

– Granica ili mjera misijskog djelovanja ne postoji. Ono je bezgranično u ovom smislu: svi kršćani, od Pape do posljednjeg vjernika, odgovorni su za misije. Budući da svi žive od Krista, svi moraju pridonositi rastu njegova Tijela-Crkve. Krist ljubi svakoga i dao je život za svakoga. Zato treba svakog čovjeka voditi Kristu. Uvijek i svagdje, bez obzira na zemljopisne, povijesne, rasne ili društvene razlike. Treba kristijanizirati svaku skupinu i svaki narod, svaku djelatnost, svaki odgoj i svaku kulturu; jednostavno sve, jer je sve stvoreno po Kristu i za Krista. (Usp. Kol 1, 16)

– General Družbe Isusove, o. Pedro Arrupe, reče na jednoj sjednici Koncila da je gledanje na misije često odviše površno i djetinjasto, zaustavlja se na izvanjskom. Sad je, zahvaljujući Dekretu, to gledanje postalo stvarnije i zrelije. Više se naglašuje njegov nadnaravni i duhovni značaj. Usađivanjem Crkve odgaja se narod koji živi u Bogu i za Boga. Nove Crkve moraju se razvijati da same preuzmu odgovornost – upravu i vodstvo...

PRILAGOĐENO UPRAVLJANJE I PASTORALNI RAD

I pitanje uprave (administracije) sada je zrelije riješeno. Misijska su područja od davnine povjerena Sv. stolici (Kongregaciji za širenje vjere) i skupini misionara koji su ovisni o mjesnom biskupu. Veze s Rimom bile su donedavno otežane i sporije nego danas. Zato odgovorni službenici u Rimu nisu uvijek mogli dovoljno razumjeti prilike u misijama pa su, nažalost, ponekad donijeli i kriva rješenja. Koncil je sada jako naglasio: biskup je na svom području glavni. On predvodi, on raspoređuje posao, a Kongregacija u Rimu odgovorno odlučuje jedino u dogovoru s mjesnim biskupom.

U vezi sa širenjem Evanđelja ističemo dvije činjenice. Čitav je Dekret prožet starom naukom prema kojoj se svi kršćani moraju, svatko na svoj način, uključiti u apostolat, ali koja je u mnogima, na žalost, odviše izblijedjela.

I dalje je, kao i uvijek, od prvotne važnosti i značenja pobožnost, revnost, požrtvovnost, ali ona sama nije dosta. Sad je jače istaknuto da treba produbiti studij, upoznati prilike, a za razne znanosti i pastoralne metode osposobiti stručnjake.

NOVO RAZDOBLJE MISIJA

Tako smo u glavnim crtama upoznali taj Dekret, značajan za Crkvu i misije. Ubuduće ćemo ga upoznavati sve dublje, promatrajući redom njegove pojedine dijelove. Značajna je misao o. Johannesa Schüttea, koji je imao jednu od glavnih uloga u pripravljanju koncilskog teksta: »Možda ćemo malo pomalo u Drugom vatikanskom koncilu otkrivati misijski koncil od prvotne važnosti, koji će usmjeravati i određivati misijski razvoj Crkve kroz brojna pokoljenja.«

Crkva se na Koncilu doživjela misijskom kao nikada prije. Isti o. Schütte kaže: »Crkva budućnosti može biti samo misionarska Crkva.« Nakon Koncila započinje za Crkvu novo misijsko razdoblje, jer nam je Koncil pružio nove vidike i motive, putove i mogućnosti da Crkva vrši svoju misiju-poslanje: sve privoditi Kristu i Ocu.

O. Mato RUSAN DI

Sestre M. Terezije

Majku Tereziju, utemeljiteljicu misionarki ljubavi, biskupi diljem svijeta mole da i u njihovoj biskupiji ili domovini osnuje kuće svoje zajednice. Zovu je sigurno zato što te kuće misionarki ljubavi postaju mjesta ljubavi i dobrote, osobito prema najbjednijima.

Iz izvješća brata Ilije, pisanog 28. svibnja 1989. godine, saznajemo kako Majka Terezija osniva postaje svoje redovničke zajednice i u Zambiji.

IZVJEŠĆE BRATA ILIJE

Majka Terezija je udovoljila molbi biskupâ Zambije i 28. travnja 1989. godine poslala, iz države Tanzanije, četiri sestre u Zambiju. Svaka je od njih druge nacionalnosti. Jedna je crnkinja iz Tanzanije, jedna je iz Indije, jedna iz Poljske i jedna iz Italije. Smještene su u trosobnoj kućici uz župnu crkvu župe Mtendere u predgrađu grada Lusake. Imaju već pune ruke posla jer djeluju među najsiromašnijima i najzapuštenijima, a takvih ovdje ima dosta.

Isto tako djeluju u siromašnom predgrađu Lusake, zvanom Kalingalinga, gdje smo uz pomoć naših prijatelja misija 1987. godine izgradili veliku ckrvu. Vjerujemo da će i u Zambiji sestre Majke Terezije imati milost da mnoge hrabre domaće djevojke stupe u njihovu družbu koja se gotovo nezapamćenom brzinom širi po cijelom svijetu i koju svagdje s ljubavlju prihvaćaju. Neka dragi Bog blagoslovi njihov rad ovdje u našoj nadbiskupiji Lusake...

Sve prijatelje misija pozdravlja

br. Ilija DILBER

VLČ. Z. BLAŠKO I O. MATO RUSAN S MAJKOM TEREZIJOM

Život i vjera

Naša vrijedna sestra Silvina Mužić, iako je u poodmakloj dobi, ustrajno nam se javlja. Pomaže nam da bolje upoznamo život u misijama i tako nas nadahnjuje misijskim duhom. U pismu od 6. srpnja najprije donosi uspomene na o. Gabrića i druge naše misionare koji su prije više desetljeća počeli usađivati vjeru u Bengaliji. Nadalje nas izvješćuje kako se djeca u velikom broju odazivlju Isusovu pozivu te prve petke pretvaraju u pravi doživljeni blagdan.

Običaji u župi pokazuju domišljatost na djelu usađivanja vjere u kulturu naroda, odnosno kako mjesni običaji mogu pomoći rastu vjere. Liturgija tako postaje pristupačnija, nešto domaće što lakše vodi k Bogu. Možemo samo poželjeti da i naše vjerničke zajednice pokažu toliko snalažljivosti u slavljenju sv. Mise. Evo kako nam sestra Silvina to pobudno piše.

NA ODMORU U KALKUTI

Ove sam godine trebala ići na odmor u domovinu, ali nisam imala dosta snage za dulji put. Zato sam išla na mali odmor u našu provincijalnu kuću u Kalkuti. Bila sam tamo pet tjedana pa sam se, Bogu hvala, dobro oporavila.

Naš dragi o. Gabrić bio je poseban čovjek. Kad sam došla u Kalkutu, odmah prvog tjedna išla sam posjetiti njegov grob u Maria Polliju. Sve je tužno. Žene su k meni dolazile i puno mi pripovijedale o našem Ocu. Već je 38 godina otkako sam premještena iz Bengalije u Orissu. Čim sam čula bengalski jezik, odmah sam se mogla uključiti. Bila sam u Bošontiju od početka naše misije dok se još zvala Jugoslavenska misija. Bili su tu naši misionari oci Mesarić, Vizjak, Poderžaj i brat Drobnič. Tada još nije bilo ni staza ni puteva, sve je bilo prazno i pusto. Gazili smo kroz blato i močvare idući za dušama.

PRVI PETAK I MALI KRIŽARI

Naši »mali križari« redovito dolaze svakog prvog petka. Ima ih preko tri stotine. Mnogi su iz dalekih sela i moraju doći već dan prije. Mnogi nisu stariji od 5-6 godina, a još dovedu svoju manju braću i sestre. Tako ih je lijepo vidjeti. Nisu veći od torbe koju nose. Oni moraju donijeti svoju večeru, također nešto

SESTRE NA MISIJI DIJELE SIROTINJI HRANU I ODJECU

jela za slijedeći dan, i nešto posteljine. Sada, za vrijeme kiše, više puta dođu posve mokri.

Navečer imaju svoj sastanak, a poslije toga sv. ispovijed. Oni sve to tako ozbiljno rade da nas odrasle postide. Ujutro se svi poredaju za sv. Misu; dječaci s jedne strane, djevojčice s druge. S velikom zastavom, pjevajući, pođu u crkvu. U crkvi se lijepo ponašaju. Osobito je dirljivo gledati one mlađe: promatraju svoju sestricu ili bracu što oni rade, pa ih oponašaju. To su pravi mali križari. Neka ih čuva dobri Bog i njihov anđeo čuvar od svakoga zla duše i tijela! Isus se mora radovati kad ih vidi.

MALI DAR ZA VELIKO DOBRO

Evo još nekih običaja. Svake nedjelje drugo selo predvodi molitve i himne. Svi se natječu tko će ljepše moliti i pjevati. Neki dovedu svećenika do oltara idući u procesiji oko crkve, uz glazbu i pjevanje. Ako su u nekom selu brojnije djevojke, one za vrijeme sv. Mise, prije prikazanja, plešu pred oltarom.

U našoj župi je običaj da svaka domaćica prije kuhanja metne jednu šaku riže na stranu za crkvene potrebe. Onda u svakom selu jedna ravnateljica Marijine kongregacije skuplja tu rižu i u nedjelju je donese u crkvu. Postavi se pet do šest praznih košara i u njih se skuplja riža. Tako se nakupi 200 do 300 kilograma. Domaći to ni ne osjete, a župi je to velika pomoć. To ide za popravak crkve, za plaćanje katehiste i nekih učitelja.

Pred crkvena vrata postavi se klupa pokrivena čistim platnom. Na nju se stavi kalež, ciborij, vino i voda, kita cvijeća i posuda za milodare. Za vrijeme prikazanja žene do oltara nose košare s rižom. Muški nose kalež, ciborij, novce i drugo. Sve se to odvija u velikom slavlju...

Pozdravljam i želim vam sve najbolje u vašem radu. Molim vaš blagoslov. Vaša u Isusu i Mariji misionarka

s. SILVINA

Radom iz krize

U prošlom broju donijeli smo izvješće sestre Mirjam o školi u Kamerunu. Sada donosimo kratku crticu o tome kako radom smanjuju ekonomsku krizu.

RADOM SI POMAŽEMO KOLIKO MOŽEMO

Šaljem vam fotografiju koja prikazuje kako s đacima sadim banane. Zbog ekonomske krize počeli smo oko škole uređivati vrt i saditi banane. Kasnije ćemo možda urediti i povrtnjak i voćnjak, prema onoj narodnoj: »Uzdaj se u se i u svoje kljuse!« Te su banane više za kuhanje, nešto kao povrće. Vrlo su dobre kad se skuhaju, postaju slatkaste. Posadili smo više od 300 sadnica, a uspjelo je oko 250. Već su se razlistale i napreduju. Bože, daj da uspije ovaj nasad banana! To bi moglo mnogo poboljšati jelovnik naših 250 domara ili internih učenika...

Pozdravljam, odana u Kristu

s. Mirjam ŠURJAN

S. MIRJAM UVODI UČENIKE U POSAO OD KOJEGA ĆE SVI ONI IMATI VELIKU KORIST I ZATO SE RADO ODAZIVAJU NA RAD

Ivan Fiorović

Piše: Mijo KORADE

Nakon ponovne uspostave isusovačkog reda 1814. godine, prvi u našim krajevima djeluju talijanski isusovci i to kao župnici u istočnoj Hercegovini. Godine 1852. Sicilijanci o. Basile i o. Ayala započeše držati misije po Dalmaciji. Iste godine Konavljanin Ivan Fiorović, nakon burne i pustolovne mladosti, ulazi u Francuskoj u isusovački novicijat. On je 40 godina djelovao kao misionar u Bejrutu, današnjem glavnom gradu Libanona, među radništvom i u najsiromašnijem sloju ljudi. Posebice se pročuo kao osnivač i voditelj Marijine kongregacije radnika.

BURNA MLADOST

Ivan Fiorović rodio se 30. prosinca 1819. u Vodovadi, župa Pločice, u Konavljima. Bio je iz brojne siromašne obitelji pa je vrlo rano otišao od kuće da zasluži kruh za sebe i za svoje. Kao sedmogodišnjak je počeo služiti kod nekog dubrovačkog plemića kod kojeg je naučio čitati i pisati. U četrnaestoj godini plovi kao mornar po Sredozemlju, no već nakon godinu dana postaje u Aleksandriji (Egipat) sluga francuskog konzula Nastasija. Ubrzo se istakne u službi i konzul ga postavi za nadzornika svoje služinčadi. Nakon nekoliko godina ocrne ga pred gospodarom te bude otpušten. Vraća se plovidbi. Ostavši bez novaca, sav poderan i bos, mjesecima se potuca po ulicama Trsta. Zatim se zaposli na turskom parobrodu i tri godine plovi između Carigrada i Aleksandrije. Tada otvori u Carigradu trgovinu živežnih namirnica. Posao mu je lijepo uspijevao dok mu jedne noći provalnici sve ne pokradoše.

Ostavši bez ičega ponovno se vraća na neku tursku lađu. Neko vrijeme se zatim bavi trgovinom na otoku Malti. Stekavši nešto novaca dolazi kući, no ne ostaje zadugo. Već za godinu dana otvara u Carigradu raskošan hotel u koji su navraćali paše i veziri. Kako se nigdje nije mogao smiriti, nakon tri godine vraća se opet u rodni dom. Neko je vrijeme lipo nekom poslu na Gibraltar, boravi u Trstu, Španjolskoj ili služi kao mornar na raznim lađama.

Putujući kroz mnoge zemlje naučio je više jezika, ali kako inače nije bio naobražen, miješao bi u govoru sve jezike koje je poznavao.

Bio je visoka stasa, odlučna izraza lica, ponosna pogleda i vrlo snažan. Jednom ga u blizini Carigrada napadne razbojnik s nožem. Ivan se izmaknu udarcu, a potom uhvati desnicom napadača tako snažno da se više nije mogao ni maknuti. Kad se napadač smirio, pustio ga je da ode. Kasnije je govorio: »Nikad nisam, hvala Bogu, prolio ljudske krvi.« Bio je plemenita i dobra srca, ali kroz tolike godine lutanja i borbe za goli život vjera je u njemu skoro utrnula, dok ga jedan događaj nije sasvim promijenio.

REDOVNIČKO ZVANJE

Kad je 1850. Fiorović plovio na jednom trgovačkom jedrenjaku, velika bura zahvati lađu i razbije ju na stijeni blizu obale Male Azije. Ivan sretno dopliva na kopno te se sav mokar i umoran dovuče do obližnjeg samostana redovnika lazarista. Pobožni brat vratar lijepo ga primi, dā mu odijela i hrane i smjesti ga u samostan da se odmori. Te noći Ivan ostade potresen onim što je doživio. Razmišljao je o prolaznosti života koji jedan val može progutati te o ljubaznom i čednom bratu koji ga je primio. Uspoređivao je sreću i mir tih skromnih redovnika i svoje dugogodišnje lutanje i nemiran život. Sutradan ostavi samostan, ali mu se događaj duboko usadi u srce i on odluči postati redovnik.

Ipak su prošle dvije godine dok konačno ne izvrši svoju odluku, jer nije znao u koji red da stupi i gdje. Čitajući jednu pobožnu knjigu upozna da ga Bog zove u Družbu Isusovu i u toj odluci učvrsti ga jedan franjevac kojega je pitao za savjet. U Rimu obavi duhovne vježbe pod vodstvom jednog isusovca. Za Ivana se zanimao i sam isusovački general Roothaan, jer je imao već 33 godine a nikakve škole.

Odlazi u Francusku i 4. svibnja 1852. ulazi u Avignonu u novicijat za časnoga brata. Tu poglavari ubrzo upoznaše Ivanovu prirodnu nadarenost, veliko životno iskustvo, poznavanje jezika i istočnih zemalja te odrede da bučilac tkanine, ali i tada najviše putuje. Odlazi

de svećenik i misionar u Siriji. Tako nakon novicijata studira filozofiju i teologiju.

APOSTOL PROLETARIJATA U BEJRUTU

U rujnu 1858. Fiorović otplovi u Siriju. Najprije u Ghaziru dovrši studije, a 1860. u Bejrutu je bio zaređen za svećenika. Nakon velikog pokolja koji su izvršili islamski druzi nad kršćanima maronitima u Libanonu, isusovci osnivaju u Bejrutu sirotište za preživjelu djecu i upravu povjeravaju Fioroviću. Tih su godina Francuzi zauzeli Siriju i Bejrut je brzo prerastao u veliku luku i trgovački centar. Vidjevši Ivan težak život, materijalno i duhovno siromaštvo radnika kojih je u tom cvatućem gradu bilo svaki dan sve više, odluči za njih osnovati Marijinu kongregaciju u kojoj će ih poučiti u vjeri, a i oni sami, tako združeni, moći će si međusobno pomagati. Neumorno obilazi trgovine, tržnice i luku pozivajući zanatlije, mornare i trgovce u rezidenciju gdje im priređuje tombole i dijeli pobožne predmete. Prvi put su došla četvorica, zatim sedmorica, a onda je broj svaki tjedan rastao. Nakon dvije godine dolazilo je oko tisuću muževa i mladića s kojima 1865. osniva glasovitu Kongregaciju Bl. Djevice od sedam žalosti. Kongregacija je, s obzirom na pojedine struke radnika, imala razne grupe: zanatlije, nadničare, mornare, nosače... U posebnim grupama bili su mladi radnici, šegrti, mali čistači cipela i drugi.

Kroz sve godine Fiorović djeluje među siromašnima i zapuštenima u gradu. Brine se i pohađa bolesne, prosjake i zatvorenike u tamnicama. Postaje svima sve, osobito za vrijeme kolere koja je vladala u gradu 1865. i 1875. Tada je sve dane provodio među bolesnima. Ne liječi im samo dušu već i tijelo pa je mnogima spasio život. Izdao je i brošuru o liječenju zaraženih. Kao priznanje za njegovu požrtvovnost francuska vlada mu dodijeli zlatnu medalju koju je prodao da bi nabavio potrebno za svoje najsiromašnije.

FIOROVIĆEVA KONGREGACIJA RADNIKA

Fiorovićeva Kongregacija radnika bila je poznata u cijeloj Europi. Imala je stalno oko 2000 članova, a za njegova života upisalo se u nju oko 14 tisuća ljudi. Na nedjeljne sastanke redovito bi dolazilo oko 600 radnika i oko 300 članova omladinskog odsjeka. Kongregacija je bila dobro organizirana pod Ivanovim vodstvom. Pripravnici i mlađi članovi bili su redovito poučeni u vjerskim istinama i svi su provodili uzoran kršćanski život. Dvaput godišnje Ivan bi im davao duhovne vježbe. Imao je 50 savjetnika razdijeljenih po raznim dijelovima grada. Oni su mu pomagali u organizaciji i djelovanju Kongregacije. Svi su članovi imali zadatak da se međusobno pomažu. Stariji su se brinuli za šegrte, drugi su vodili brigu za bolesnike. Kongregacija je imala vlastitu glazbu koja je nastupala na svim svečanostima.

Fiorović je prvi u onim krajevima uveo hodočašće u Jeruzalem sa svojim kongreganistima o kojima se često pisalo u raznim zemljama pa i u nas. Iz cijele Europe je dobivao materijalnu pomoć za svoje radnike. Premda je govorio iskrivljenim narječjem, njegovi su radnici isticali: »Mi ga razumijemo jer nas voli«. Uza sav apostolski rad čitave bi sate provodio pred Presvetim u molitvi.

Kad je obolio, subraća ga odvedoše u planinsko mjesto Bikfaya da se oporavi na svježem zraku, ali smrt je bila blizu. Zadnjim silama opominjao je subraću na vjernost Bogu i revnost u spasavanju duša. Izlazeći iz sobe njegov rektor reče: »Takvi ljudi, kao što je o. Fiorović, ne bi smjeli nikada umrijeti.« Preminuo je na prvi petak 4. rujna 1898. Srce Isusovo slatka mu je nagrada za sve dobro što je učinio siromasima Bejruta.

Duhovne vježbe za odrasle

U došašću ove godine održat će se duhovne vježbe za odrasle u sjemeništu »Augustin Bea«, Fratrovac 38, Zagreb, i to **od 8. do 10. prosinca.** Duhovne vježbe počinju u petak u 17 sati a završavaju u nedjelju oko 16 sati.

Za sudjelovanje je potrebno prijaviti se na adresu: O. JURE BOSANČIĆ, Fratrovac 38 – 41000 ZAGREB, ili na telefon: (041) 222-363.

Novi župni stan u Čagliću

Mala i siromašna brdska župa ČAGLIĆ nalazi se u lijepom i zdravom krajoliku između Lipika i Okučana. Uz župni stan, spaljen u ratu, gradi se novi. Molimo sve Čagličane da o tome obavijeste svoje rođake i prijatelje u domovini i izvan nje te ih zamole da pomognu u tom pothvatu kako bi se omogućio boravak svećenika u njihovoj sredini.

Dobri i darežljivi ljudi koji žele i mogu pomoći neka pošalju svoj dar župniku koji upravlja i župom Čaglić. Adresa: Vlč. TOMO SRUK, Župni ured, 43551 LIPIK.

Knjige

NAKANE APOSTOLATA MOLITVE ZA 1990. Sličice. Na prvoj stranici nalazi se slika u boji najstarijeg hrvatskog križa s Krstionice hrvatskoga kneza Višeslava – VIŠESLAVOV KRIŽ. NAKANE APOSTOLATA MOLITVE (PAPINE I NAŠIH BISKUPA) ZA 1990. G. nalaze se u sredini kao i DNEVNO PRIKAZANJE SRCU ISUSOVU, a na kraju se nalazi ISPOVIJEST VJERE HRVATA KATOLIKA. Cijena: 500 din. Narudžbe kod izdavača: P. VLADIMIR PRIBANIĆ, Fratrovac 38 – 41000 ZAGREB. Telefon: (041) 222-363.

OBNOVLJENI ŽIVOT, dvomjesečnik za religioznu kulturu, br. 5/1989.

Iz Sadržaja: Ljudska prava u našem Ustavu, Korijeni prava pojedinaca i zajednice u Sv. Pismu, Akvarijanstvo i okultizam kao znakovi vremena, Filozofija i molitva, Lik Božji u romanu »Derviš i smrt«, Briga za bolesne i umiruće, 400 obljetnica hrvatske crkve sv. Jeronima u Rimu, Svevremenost poruke Ivana Gundulića, Sveta Stolica o pornografiji i društvenom nauku Crkve... Naručuje se na adresi: FTI – OBNOVLJENI ŽIVOT, Palmotićeva 31 – 41001 ZAGREB, pp 699.

SVETI IGNACIJE LOYOLSKI, napisao Cándido de Dalmases. Prvi kritički životopis osnivača isusovačkog reda na hrvatskom jeziku. Ovo je ujedno svojevrsna monografija koja svojim tekstom i bogatim slikovnim prilozima u boji prikazuje nazočnost Ignacija i u Crkvi u Hrvata. Broširano izdanje. Omot i posebni prilozi u boji. Ima 248 str. Cijena 200.000 din. Narudžbe: FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41001 ZAGREB, pp 699.

VRIJEME IŠČEKIVANJA, napisao Celestin Tomić. Završni svezak niza »POVIJEST SPASENJA«. U njemu je obrađeno posljednje vremensko razdoblje povijesti odabranog naroda prije Isusova rođenja. Obuhvaćeno je vrijeme od Makabejaca, pa sve do Heroda Velikog. Svezak ima 244 stranice. Cijena 120.000 din. Narudžbe: Uprava »Veritasa«, Miškinića 31 – 41000 ZAGREB.

Na adresi: KNJIŽNICA UPT – 54400 ĐAKOVO, pp 62, možete naručiti:

PASTORALNA PSIHOLOGIJA, napisao dr Anton Trstenjak. Jedinstvena knjiga na hrvatskom jeziku. Dragocjeni priručnik za sve župnike i druge pastoralne djelatnike. Predgovor i pogovor napisao dr Živan Bezić. Knjiga ima 430 stranica i omot u boji.

RAZVOJNI PUT MLADIH – Djetinjstvo i mladost, napisao dr Živan Bezić. Jedna od tri knjige autorove trilogije: Kršćanska pedagogija. Knjiga ima 268 stranica.

O VRIJEDNOSTI KRŠĆANSTVA I NEVRIJEDNOSTI KRŠĆANA, napisao N. A. Berdjajev. Zanimljiva rasprava o kršćanstvu i onima koji bi ga trebali živjeti. Knjižica ima 47 str.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... na svim primljenim milostima u obitelji. Majci Božjoj preporučujem osobito svoju teško bolesnu kćer i unuka, sa željom da bude odan pobožnosti Majci Božjoj. – Valentina Barišić

... Majci Božjoj od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Tereziji od Djeteta Isusa za sve primljene milosti, a osobito za pomoć u bolesti. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Zahvalna Marija Đurić, Garčin

... na čast Srcu Isusovu i Marijinu za pokoj duše moje sestre Rozike i brata Mirka. – Ana Riha, Zagreb

... i sv. Judi Tadeju na primljenim milostima. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – R. M.

... na svim milostima, a osobito na ozdravljenju od alergije. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Franica Giljević, Dubrovnik

... Gospi od zdravlja i od Kamenitih vrata, sv. Josipu, sv. Anti i ocu Leopoldu Mandiću te svima svetima za ozdravljenje moje noge i za druge mnogobrojne milosti. Preporučujem i nadalje sebe i sve svoje njihovoj zaštiti. – Manda Popović, Opuzen

... sv. Antunu Padovanskom i svetim anđelima za pomoć u jednoj vremenitoj potrebi. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – N. N, Sombor

... sv. Antunu i svim svetim zaštitnicima na primljenim milostima u životu. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Vinka B.

... i sv. Antunu na svim primljenim milostima. – P. V, Pitomača

... na svim primljenim milostima i za sretan povratak moje kćeri koju dugo nisam vidjela. – Mila Bakunić, Giletinci

... anđelima i arhanđelima te svim svetim zagovornicima za pomoć u ispunjenju volje Božje. – Čitateljica iz St. Louisa

... i sv. Ani za uspjeh operacije kao i za mnoge druge milosti. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Anica Miljević, Privlaka

... i Majci Božjoj na poboljšanju mojega zdravlja i na svim primljenim milostima. – P. K. Š.

... na svim primljenim milostima. – Ćopić Katica, Jastrebarsko

... sv. Josipu, sv. Antunu, sv. Tereziji od Djeteta Isusa na primljenim milostima. Preporučujem i nadalje sebe i svoju djecu njihovoj zaštiti. – M. G. P.

... na primljenim milostima te se i nadalje preporučujem njihovoj zaštiti. – I. Marković

... na primljenim milostima uz daljnju preporuku. – Marija Maroš

... i sv. Judi Tadeju na primljenim milostima. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. – Evica Katilović, Semeljci

... Majci Božjoj, sv. Obitelji i svima svetima za sve milosti i snagu u životu, posebno za uspješnu operaciju i zdravlje. Preporučujem i nadalje sebe i svoju obitelj njihovoj zaštiti. – Zahvalna čitateljica Glasnika M. M, Omiš

... Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Josipu za sretan ishod operacije. – Ivan Horvatić, Jesenovec

... Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za sretan porod. Preporučujem i nadalje svoju obitelj njihovoj zaštiti. – Zahvalna majka Mirjana

... Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Leopoldu Mandiću za sretan uspjeh mog sina u školi. – Zahvalna majka iz Koprivnice

... sv. Josipu, sv. Leopoldu Mandiću i svima svetima na uslišanoj molitvi te mi se unuk crkveno vjenčao i dao krstiti dijete. – Zahvalna baka Marija, Pakrac

... i Majci Božjoj za pomoć da promijenim svoj život nabolje. – Fanika

... sv. Obitelji i anđelima čuvarima na primljenim milostima. Preporučujem i nadalje cijelu svoju obitelj njihovoj zaštiti, a posebno svog sina koji je gotovo nepokretan od prometne nesreće. – Žalosna čitateljica Glasnika

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

